

5

โสมพล
๕๕๕๕๕๕

ฝั่งหนึ่งแล้วนาทะเลก็กลับคืนเข้าหากัน ทำลายชีวิตทหาร
อียิปต์ที่ติดตามไปเสียเกือบหมด

บัญญัติสิบประการของโมเสส แม้พวกเหบรูได้หนี
รอดมาจากอียิปต์ จนบรรลู่ถึงคาบสมุทรซีนายแล้ว พวก
เหบรูที่ติดตามโมเสสมาก็ยังพากันกลัวและต้องการเดินทางกลับ
เพราะคนเหล่านั้นบางหมู่ได้หนีไปเคารพนบถถือศาสนาของอียิปต์
และเมื่อจากอียิปต์มาแล้ว เขาเกรงว่าจะไม่มีพระเจ้าองค์ใด
คุ้มครองพวกเขา

คัมภีร์เก่าเล่าต่อไปว่า โมเสสได้นำสมัครพรรคพวกมา
ถึงภูเขาสีนาย เขาทั้งคนเหล่านั้นไว้สัจสัตย์กับสัจสัตย์คน ขณะที่
ตนขึ้นไปยังยอดเขา เพื่อสวดมนต์และรับความช่วยเหลือจาก
พระเจ้า เมื่อกลับลงมา โมเสสได้นำแผ่นอิฐจารึกข้อความ
บทบัญญัติสิบประการลงมาด้วย (The Ten Commandments)
พวกเหบรูสัญญาว่าจะปฏิบัติตามบทบัญญัติสิบประการนั้น และ
เรียกตนเองว่า “คนของพระเจ้า” (The Chosen people)
เพราะพระเจ้าได้วางหลักเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ให้เป็นแนวทาง
การปฏิบัติชีวิต โมเสสบอกว่าพระเจ้าทรงสัญญาว่าจะหาที่ดิน

ให้เป็นที่ทำมาหากินมีความผาสุก ดินแดนนั้นเรียกว่า “Promised Land” คือดินแดนที่พระเจ้าทรงสัญญาว่าจะมอบให้

หลังจากที่ท่องเที่ยวอยู่ในทะเลทรายเป็นเวลานานถึงสี่สิบปี โมเซสก็นำพรรคพวกมาเกือบใกล้จะถึง “ดินแดนที่พระเจ้าสัญญาว่าจะมอบให้” อยู่แล้ว แต่โมเซสก็ถึงแก่กรรมลงก่อนที่จะได้เข้าครอบครองเป็นเจ้าของ อย่างไรก็ตาม โมเซสได้มอบคำสอนที่สำคัญที่สุดในประวัติการศาสนาไว้ให้แก่ชนชั้นหลัง ๆ นั่นคือ ความเชื่อว่ามีพระเจ้าองค์เดียว หรือที่เรียกว่า monotheism ผู้ศึกษาประวัติศาสตร์คงเคยจำได้ว่า กษัตริย์อียิปต์องค์หนึ่ง เคยให้นับถือพระเจ้าองค์เดียว แต่ประชาชนชาวอียิปต์ไม่ยอมรับความเห็นนั้น แต่ในหมู่ชาว Hebrew เป็นที่ยอมรับเชื่อกันทั่วไปว่า มีพระเจ้าองค์เดียวเรียกว่า ยาห์เวห์ (Yahweh) ซึ่งต่อมาได้เขียนไปเป็น ยะโฮวาห์ (Jehovah) ความเชื่อนี้ได้กลายเป็นหลักการของศาสนาของพวกยิวที่เรียกว่า ศาสนายูดาย (Judaism)

พวกศาสนายูดาห์กับพวก Hebrew หลังจากได้สถาปนาราชอาณาจักรลงบนปาเลสไตน์ ดินแดนที่พระเจ้าสัญญาไว้ นั้น พวก Hebrew มีความผาสุกขึ้นก็ได้สนใจในบัญญัติสิบประการ และเลิกปฏิบัติตามคำสอนของโมเซสเสีย ต่อมาไม่นาน

ก็เสียบ้านเมืองแก่อัสสิเรีย ในปี ๗๒๒ ก่อนคริสตกักราช ล่วง
มาในปี ๕๘๖ ก่อนคริสตกักราชก็เสียบ้านเมืองแก่อณาจักร
บาบิโลนอีก และถูกกวาดต้อนไปเป็นเชลยศึกในกรุงบาบิโลน
เป็นอันมาก

การที่พวกยิวต้องลำบากพลัดพรากจากบ้านเมือง ผู้คน
ล้มตาย ถูกทำงานอย่างทุกข์ทรมาน เช่นนี้ พวกยิวเชื่อกัน
ว่าเป็นเพราะพวกตนทำบาปหยาบช้ายกันมาก พระเจ้าจึงลง
โทษมนุษย์ที่ประพฤติชั่ว บันดาลให้ประสบความทุกข์ยาก
นานาประการ และในไม่ช้าพระเจ้าจะได้ส่งทูตทูตลงมาปลด
เปลื้องทุกข์เหล่านั้น ผู้ที่จะลงมาปลดเปลื้องทุกข์นั้น พวกยิว
เรียกว่า เมสสิอาห์ (Messiah) ซึ่งตรงกับภาษากรีกว่า
คริสตอส (Christos) เมสสิอาห์นั้นนอกจากมาปลดเปลื้องทุกข์
แล้ว จะได้นำกลับคืนสู่ดินแดนที่พระเจ้าสัญญาอีกตามเดิม

พระกัมภีร์เก่า ในปี ๕๓๙ ก่อนคริสตกักราช พระเจ้า
ไซรัสกษัตริย์เปอร์เซีย ได้ปลดปล่อยพวกยิวที่ถูกกักขังอยู่
ในกรุงบาบิโลนกลับบ้านเมืองคือปาเลสไตน์ คนเหล่านั้นกลับ
คืนสู่ดินแดนของตนด้วยความปีติยินดี และเริ่มสร้างวิหารใหญ่
ในกรุงเยรูซาเล็ม ระหว่างระยะเวลานี้ นักศึกษาชาวยิวได้

เริ่มรวบรวมและเขียนประวัติของชนชาติตนลงไว้เป็นหลักฐาน
งานของคนเหล่านี้ เสร็จสิ้นเมื่อราว ค.ศ. ๓๐๐ เรียกว่าพระ
คัมภีร์เก่า (Old Testament)

พระคัมภีร์เก่าเป็นสัมฤทธิ์ผลทางอักษรศาสตร์ ที่ใหญ่ยิ่ง
ที่สุดของมนุษยชาติ เป็นรากฐานการศาสนาของทั้งพวกยิว
และพวกคริสเตียน และศาสนาทั้งสองได้ยอมรับว่าเป็นงานที่
เกิดจากการดลบรรดาลของพระเจ้าโดยตรง ความรู้เกี่ยวกับ
พวกยิวส่วนมากในปัจจุบันนี้ ได้มาจากพระคัมภีร์เก่าทั้งต้น
หนังสือจะแสดงให้เห็นถึงการที่ความคิดทางศาสนาของพวก
เขมบริวิญญูคู่เคียงกันมากับประวัติศาสตร์ และยังมีเรื่องราวของ
การสร้างโลก และนำท่วมใหญ่อีกด้วย

ดินแดนปาเลสไตน์ครั้งนั้นตกอยู่ในจักรวรรดิโรมัน (Ro-
man Empire) ในตอนต้นของสมัยที่โรมันตั้งตนเป็นจักรพรรดิ
คือมีประมุขเป็นจักรพรรดิ เริ่มแต่สมัย ออกัสตัส เป็นต้นมา
ในมณฑลปาเลสไตน์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของจักรวรรดิโรมัน
ได้ปฏิบัติศาสนาใหม่ชนศาสนาหนึ่ง ซึ่งต่อมาได้กระจายไปทั่ว
จักรวรรดิอันไพศาล และภายหลังได้ขยายไปทั่วโลก ศาสนา
นั้นคือ คริสตศาสนา (Christianity)

บทที่ ๒

คริสต์ศาสนากำเนิด

พระกัมภีร์ใหม่ คริสตศาสนานี้เริ่มกำเนิดจากชีวิตและการสอนของบุคคลสำคัญยิ่งคนหนึ่งในประวัติศาสตร์ บุคคลผู้นั้นมีนามว่า จีซัส หรือ เยชู (Jesus) ประวัติของบุคคลนี้ปรากฏอยู่ในพระคัมภีร์ใหม่ (New Testament) พระเยซูประสูติในรัชกาลพระเจ้าออกัสตัส จักรพรรดิองค์แรกของมหาอาณาจักรโรมัน ในโรงม้าในเมือง เบตเลเฮม (Bethlehem) ซึ่งเป็นเมืองเล็กๆ ใกล้ๆ กับเมืองเยรูซาเล็ม ที่พระเยซูต้องไปประสูติในโรงม้านั้น ก็เนื่องจากแม่พระมารดาเดินทางมาขณะมีครรภ์ หาโรงแรมพักไม่ได้ จำต้องไปพักในโรงเลี้ยงม้า และประสูติทารกในที่นั้น ในพระคัมภีร์ใหม่ได้เล่าถึงชาวเลี้ยงแกะกับชาวประมงสามคน เดินทางตามดาวดวงหนึ่งซึ่งมาตกลงที่โรงม้าที่พระเยซูประสูติพอดี

ในระยะเวลาสามสิบปีต่อมา ชีวิตของพระเยซูจะเป็นอย่างไร ไม่มีผู้ใดทราบละเอียด ทราบแต่เพียงว่า พระองค์

กับพระประยูรญาติได้กลับไปสู่เมืองนาซาเรธ (Nazareth) ซึ่งเป็นเมืองเล็กๆ ทางเหนือปาเลสไตน์ ณ ที่นั้น พระองค์ทำงานเป็นช่างไม้ และศึกษาวรรณกรรมของพวกศาสนจารย์ชาวเฮบรู เช่นเดียวกับเด็กยิวทั้งหลาย และปรากฏว่าพระองค์สนใจและเก่งเป็นอันมากเกี่ยวกับคำสอนศาสนาของพวกยิว ในการเดินทางไปกรุงเยรูซาเล็มคราวหนึ่ง ปรากฏว่าวันหนึ่งพระองค์เสด็จไปยังวิหารเพื่อฟังคำสั่งสอนของพวกเผยแผร์ศาสนา บรรดาญาติๆ เห็นพระองค์หายไป ก็รีบเที่ยวติดตามไปทั่วนครเยรูซาเล็ม ในที่สุดก็พบพระเยซูประทับอยู่ท่ามกลางพวกหมอสั่งสอนพวกฟาริสี และพวกสะดูสี เรื่องนี้และเรื่องอื่นๆ ที่คล้ายคลึงกัน แสดงให้เห็นว่าพระเยซูสนใจทั้งในด้านศาสนา และในการแพทย์ ซึ่งช่วยเหลือพระองค์เป็นอันมาก ในการเผยแผร์คำสอนของพระองค์

พระเยซูเริ่มประกาศศาสนา จอห์นหรือจอห์น ซึ่ง เป็นนักเทศน์สั่งสอนที่มัสยิดหนึ่งของพวกยิว ได้ทำพิธีล้างบาปให้แก่พระเยซู ณ แม่น้ำจอร์แดน ประวัติคริสตศาสนา กล่าวไว้ว่า เมื่อทำพิธีล้างบาปแล้ว พอก้าวขึ้นฝั่งพระเยซูก็มองเห็นประตูสวรรค์เปิดกว้าง และมีเสียงดังก้องมาจากสวรรค์

ว่า “เจ้าเป็นลูกของข้า เจ้าเป็นทรัพย์สินของข้า เจ้าคือผู้ที่ข้าได้
เลือกแล้ว” (You are my son, my Beloved ! You are my
Chosen !)

พระเยซูสนใจและเลื่อมใสทางศาสนามาแล้ว ตั้งแต่
อายุได้สิบสองขวบ เมื่อมาได้ยินเสียงดังกล่าวแล้ว พระองค์ก็
เกิดความศรัทธาแก่กล้าในทางที่จะทำการสอนปวงชน พระเยซู
ไม่เห็นด้วยกับพวกที่ใช้อาวุธต่อสู้ กล่าวหาว่า “ผู้ใดใช้ดาบ ผู้
นั้นก็ต้องตายด้วยดาบ”

พระเยซูข้ามแม่น้ำจอร์แดนไปยังแคว้นกาลิลี บ่าวประ-
ภาศว่า พระองค์เป็นทูตนำข่าวมาจากพระเจ้า ด้วยจนถึง
เวลาที่พระเจ้าจะมาโปรดพวกยิวแล้ว สถานศิษย์ครั้งแรกของ
พระองค์มีเพียง ๔ คน ครั้นแล้วก็ทวีจำนวนขึ้นเป็น ๑๒ คน
อิทธิปาฏิหาริย์ครั้งแรกที่ประชาชนทั้งหลายเกิดความเลื่อมใสใน
พระเยซู นั่นคือ การที่สามารถรักษาโรคภัยไข้เจ็บให้แก่คน
ส่วนมากหายรวดเร็วทันใจ ในข้อนี้ นักประวัติศาสตร์สมัยใหม่
ได้เขียนแก่ไว้ว่า สมัยพระเยซูนั้น ความหวาดกลัวจนประสาท
เลื่อมใสจะมีในคนทั่ว ๆ ไป แต่เมื่อพระเยซูได้จงใจให้เกิด
ความเชื่อมั่น ดึงจิตใจให้สูงขึ้นจากระดับเดิม ประกอบกับ

บุคคลลักษณะอันเป็นที่เลื่อมใส เคยทำให้คนเหล่านั้นเกิด
กำลังใจกล้าแข็งขัน ทำให้โรคบางอย่างที่มีอยู่ประจำตัวหาย
ไปได้ฉับพลัน

คำสั่งสอนของพระเยซู เมื่อพระเยซูเริ่มสั่งสอนประ
ชาชนนั้น พระองค์มีพระชนมายุได้ ๓๑ ปี เนื่องจากพระเยซู
ศึกษาพระคัมภีร์เก่าและมีความเชื่อถ้อยในพระเจ้าอย่างแก่กล้า
จึงทำให้เลื่อมใสในบทบัญญัติของโมเสสมาก จึงอยู่ขงยิว
ทั่วไปนับถือบัญญัติประการของโมเสส แต่นับถือเพียงลาย
ลักษณ์อักษร การปฏิบัติหาได้เป็นไปตามคำสั่งสอนนั้น ๆ ไม่
คนโดยมากขาดความรู้สึกในความเป็นธรรมและความรัก อัน
เป็นรากฐานของบัญญัตินั้น ๆ พระเยซูสอนว่าการนับถืออย่าง
เดียวไม่เพียงพอ แต่จะต้องปฏิบัติด้วยความรู้สึกรักใคร่กันจาก
หัวใจจริงด้วย พระเยซูสอนว่า บุคคลจะมีฐานะและทรัพย์
สมบัติต่างกันอย่างไรรู้ก็ตาม พระเจ้าหาไม่มีความสนใจไม่ พระ
เยซูสรุปว่า พระเจ้ารักทุกคน และพระองค์จะพอใจเป็นอย่าง
ยิ่งที่มีใครรักและปฏิบัติต่อพระองค์เป็นการตอบแทน

พระเยซูอธิบายว่า วิธีปฏิบัติต่อพระเจ้าที่ตที่สุดนั้นก็คือ
การช่วยเหลือคนอื่นและการปฏิบัติตามกฎที่ว่า Golden Rule

“ผู้เจ้าต้องการให้คนอื่นปฏิบัติต่อผู้เจ้าอย่างไร ก็จงปฏิบัติเช่นนั้นแก่คนอื่น” นักเผยแพร่นักศาสนายุคก่อนมากเคยสอนให้สนใจในบุคคลอื่น แต่สำหรับพระเยซูแล้ว พระองค์ถือว่า การรักผู้อื่นเป็นรองจากการรักพระเจ้า พระองค์สรุปหน้าที่ของคนต่อพระเจ้าเพียงข้อความ ๒ ประโยค คือ “ผู้เจ้าจงรักพระเจ้าอย่างสุดชีวิตจิตใจ” และ “ผู้เจ้าจงรักเพื่อนบ้านเหมือนรักตัวผู้เจ้าเอง”

เมื่อข่าวอภินิหารของพระเยซูแพร่สะพัดไป พวกยิวจำนวนมากต่างก็พากันเชื่อว่า พระเยซูนั้นคือ เมสสิอาห์ (Messiah) หรือผู้ปลื้มความทุกข์ของชาวยิว ซึ่งบรรดาศาสนทูตต่างๆ ได้กล่าวขวัญถึงมานานนักหนาแล้วนั่นเอง พวกยิวหวังจะให้พระเยซูประกาศตนเป็นกษัตริย์ของพวกเขา และเป็นผู้นำก่อการกบฏต่อพวกโรมันที่มาปกครองอยู่ เมื่อพระเยซูกับบรรดาสาวกคนสำคัญปรากฏตัวเข้ามาในเมืองเยรูซาเล็มในงานมหกรรมอย่างหนึ่งที่พวกยิวจัดให้มีขึ้น ผู้ชนต่างพากันไปห้อมล้อมพระเยซู พวกเขาเชื่อว่า “วันปลดปล่อยเป็นอิสระ” ได้มาถึงแล้ว และต่างตะโกนชูก้องด้วยความตื่นเต้นและโปรยกิ่งปาล์มไปเบื้องหน้าพระเยซู

ปฏิบัติของพระเยซู เมื่อข่าวนี้ทราบไปถึงคณะ
กรรมการศาสนาชาวยิว ซึ่งเรียกว่า คณะฟาริสี (Pharisees)
ก็พากันขุ่นเคืองมาก เขาทั้งหลายไม่เชื่อว่าเยซูเป็น เมสสิอาห์
เขากลัวว่าพระเยซูจะนำประชาชนก่อการกบฏ หรือฉละหนี
จากศาสนาเดิม หรือมีฉะนั้นก็มีสาเหตุให้กษัตริย์โรมันส่งทหาร
มาเพิ่มเติมในกรุงเยรูซาเล็มอีก เขาจึงหาทางที่จะกำจัดพระ-
เยซูเสีย จึงให้คนคอยติดตามการเผยแผ่ศาสนาของพระเยซู
เรื่อยมา พวกที่มีนโยบายใช้อำนาจสู้กับพวกโรมัน ก็ไม่ชอบ
พระเยซู เพราะไม่พอใจคำพูดของพระเยซูที่ว่าผู้ใดใช้ตามผู้นั้น
จะพินาศด้วยดาบ ส่วนประชาชนทั่วไปก็เกิดคลางแคลงที่เข้าใจ
ว่าผู้ที่เป็น เมสสิอาห์ หรือผู้แทนพระเจ้าควรมีฤทธิ์เก่งกล้า
แต่พระเยซูกลับเป็นเพียงคนธรรมดาสามัญ

พระเยซูทราบดีว่าพระองค์จะต้องถูกพวกพระสงฆ์ถึง
ประหารชีวิต ในการส่งสอนคำกับชนบประเพณีเดิม และ
รู้ว่าใครที่จะทรยศต่อพระองค์ด้วย ฉะนั้น จึงได้ทรงทำพิธี
ง่าย ๆ ในการเลี้ยงครั้งสุดท้ายในกรุงเยรูซาเล็ม ระหว่างการ
เลี้ยงได้หยิบขนมปังขึ้นมาฉีกเป็นชิ้น ๆ ยื่นให้แก่เหล่าสาวก
พร้อมกับบอกว่า “นี่คือเนื้อของเรา” แล้วส่งเหล้าองุ่นให้
ทุกคนดื่มอีกพร้อมกับบอกว่า “นี่คือโลหิตของเรา”

พระเยซูถูกตรึงไม้กางเขน ต่อมาไม่ช้าสาวกคนหนึ่ง ชื่อ ยูดา (Juda) ก็ทรยศนำกลุ่มคนถือดาบและตะบองเข้ามา ล้อมจับพระเยซูไปได้ เมื่อถูกนำไปไต่สวนต่อหน้าสภาผู้เฒ่า สภาก็ตัดสินให้ประหารชีวิตตามกฎหมายยิว ส่วนหมิ่นประมาท พระเจ้า เมื่อตัดสินแล้ว เจ้าหน้าที่ก็นำไปให้ไพเลต (Pilate) ข้าหลวงโรมันดำเนินการประหารชีวิต แต่ไพเลตก็ไม่เต็มใจ เพราะรู้แก่ใจว่าพระเยซูไม่ผิด จึงส่งไปให้เฮรอด แอนติบาส ประหารในฐานะเป็นผู้ว่าราชการแคว้นกาลิลี แต่เฮรอดก็ส่ง พระเยซูคืนไปให้ไพเลต ไพเลตตรองหาทางจะหลีกเลี่ยงการ ประหารพระเยซูอีก บังเอิญในระยนั้น มีวันหนึ่งเป็นวันปลด ปล่อนักโทษประจำปี ไพเลตจึงมอบพระเยซูให้กับฝูงชน แต่ ฝูงชนกลับปล่อนักโทษคนอื่น ไม่ยอมปล่อยพระเยซู ไพเลต จึงจำต้องนำตัวพระเยซูไปประหาร โดยตรึงกับไม้กางเขน ก่อนตายพระเยซูได้ร้องว่า “พระผู้เป็นเจ้าจงโปรดยกโทษให้ เขาเหล่านั้นด้วยเถิด เพราะเขาหาทราบไม่ว่าเขากำลังทำอะไร” เมื่อพระเยซูถูกตรึงไม้กางเขนนั่นอายุได้ ๓๓ ปี เหตุนี้บรรดาผู้ เชื่อถือในพระเยซู จึงนำไม้กางเขนมาเป็นสัญลักษณ์ของ ศาสนาของเขา

เพื่อมิให้ศพถูกตรึงอยู่เช่นนั้นจนข้ามวัน สมาชิกสภาผู้
เฒ่าคนหนึ่งได้อนุญาตให้ใช้หลุมฝังศพพระเยซูไว้ นับเป็นอัน
สิ้นสุดชีวิตของบุคคลผู้หนึ่ง ซึ่งภายหลังต่อมาได้มีผู้เคารพเชื่อฟัง
คำสั่งสอนของเขาเป็นจำนวนมากกว่า ๘๐๐ ล้านคน

การเผยแพร่วัคริสต์ศาสนา เป็นเรื่องน่าประหลาดอยู่
อย่างหนึ่งที่การเผยแพร่วัคริสต์ศาสนาหลังจากที่พระเยซูดับขันธ์
แล้วนั้น กลับเป็นงานของบุคคลผู้เคยเป็นศัตรูของพระเยซู
อย่างแรงกล้า เขาเป็นคนหนึ่งในคณะฟาริสี (Pharisees)
ซึ่งกล่าวหาว่าพระเยซูเป็นผู้ตลบตีพระเจ้า และทำลายขนบ
ประเพณีเก่าแก่ เขาผู้นั้นคือ ซอล (Saul) ชาตินิวส์ัญชาติ
โรมัน กำเนิดที่เมืองทาร์ซุส มีเรื่องเล่าไว้ในพระคัมภีร์ใหม่ว่า
คราวหนึ่งซอลได้เดินทางไปกำราบพวกคริสเตียนที่ก่อความวุ่น
วายขึ้นในเมืองตามัสคัด ในขณะที่อยู่ในเมืองนั้น วันหนึ่ง
เขาได้เห็นรัศมีแผดจ้า และได้ยินเสียงเรียกว่า “ซอล ซอล
ท่านฆ่าเราทำไม?” และได้เห็นภาพพระเยซูในนิมิต จึงทำ
ให้ซอลเกิดความเลื่อมใสและเข้าถือนิวส์ัญชาติศาสนา และทำการ
สอนนิวส์ัญชาติศาสนาสืบต่อไปอย่างกว้างขวาง เขาเขียนเหตุการณ์
นับแต่ประวัติพระเยซูอุบัติขึ้นไว้รวมทั้งคำสอนใหม่ๆ คัมภีร์ที่

ของทำขึ้น ได้กลายเป็นคัมภีร์ศักดิ์สิทธิ์ของคริสตศาสนาอีก
คัมภีร์หนึ่ง เรียกว่า คัมภีร์ใหม่ (New Testament) ของ
มาได้นามในภายหลังว่า ปอล (Paul) และเมื่อสิ้นชีพแล้ว
ได้รับการสถาปนาเป็นเซนต์

คริสตศาสนาแพร่ไปในจักรวรรดิโรมัน ผู้นับถือพระ
เยซูที่พระเยซูถือเป็นคนสนิทที่สุด และไว้วางใจที่สุด เรียกว่า
“สาวก” (Disciples หรือ Apostles) นำข้อความที่พระเยซู
ได้ทรงสั่งสอนไว้นั้นไปแพร่สืบต่อไป ตามข้อเท็จจริงนั้น สาวก
และผู้สาวกเหล่านั้นได้เปลี่ยนศาสนาให้ เป็นผู้นำคำสั่งสอนของ
พระเยซูไปเผยแผ่ทั่วจักรวรรดิโรมัน บางพวกก็เดินทางจาก
นครหนึ่งไปยังอีกนครหนึ่ง ตามถนนที่โรมได้สร้างไว้เป็นอย่างดี
ในเมืองอันติออก (Antioch) ซึ่งเป็นนครใหญ่นครหนึ่งใน
ซีเรีย ที่ผู้เลื่อมใสศรัทธาในคำสอนของพระเยซูเหล่านั้น ได้
ชื่อเป็นครั้งแรกว่า พวกคริสเตียน (Christian) (คำว่า
Christian มาจากภาษากรีกว่า Chriotes ซึ่งหมายถึงเมส-
สิฮาห์) ปอลที่ได้กล่าวนามมาแล้วนั้น เป็นผู้จัดระบบการ
ปกครองของชาวคริสเตียนในเอเชีย และกรีก และต่อมา
ได้เดินทางไปกรุงโรม และไปเสียชีวิต ณ ที่นั่น คนสำคัญอีก

คนหนึ่งก็คือ ปีเตอร์ สาวกเอกของพระเยซู ตั้งแต่เดิม และ
เป็นคนสนิทที่สุดในจำนวนสาวกสิบสององค์ของพระเยซู ได้
เป็นผู้นำชาวคริสเตียนพวกแรกในกรุงโรมและเสียชีวิตพร้อมกับ
ปอล

รัฐบาลของจักรพรรดิโรมันต้นตกใจ ในเบื้องต้น
ข้าราชการของจักรพรรดิโรมันมิได้สนใจในพวกคริสเตียนนัก
แต่ต่อมาไม่นาน เจ้าหน้าที่โรมันก็มองเห็นว่าคนเหล่านี้เป็น
สมัครพรรคพวกของศาสนาซึ่งเป็นภัยแก่ศาสนาของตน (ศาสนา
ของชาวโรมันเวลานั้น เป็นศาสนาที่นับถือพระเจ้าหลายพระ
องค์ เช่นพระเจ้าประจำมหาสมุทร ดม ฝน บำไร ฯลฯ
เรียกว่าศาสนานับถือผีต่างเทวดา Paganism) ชาวคริสเตียน
เหล่านี้นับถือในพระเจ้าองค์เดียว และปฏิเสธการเคารพสักการะ
พระเจ้าทางการของชาวโรมัน ซึ่งมีหลายต่อหลายองค์ด้วยกัน
ความจริงข้อนี้ทำให้รัฐบาลโรมันสมัยนั้น ห้ามพวกคริสเตียน
เข้ารับราชการทั้งพลเรือนและทหาร ยิ่งกว่านั้น พวกคริสเตียน
ยังไม่ยอมรับว่าจักรพรรดิโรมันเป็นเทวดา ดังที่ชาวโรมันทั้ง
ปวงถือกันอยู่ในเวลานั้น อันขัดกับชนบประเพณีของชาวโรมัน
ซึ่งเมื่อจักรพรรดิองค์ใดสิ้นพระชนม์ไป ก็จะสร้างรูปขึ้นเป็นที่

เคารพสักการะถือว่าเป็นทวยเทพองค์หนึ่งของชาวโรมัน ความเชื่อของชาวคริสเตียนตอนต้น ๆ ที่ว่า ราชอาณาจักรบนสวรรค์จะได้สถาปนาขึ้นบนพื้นพิภพนี้ในไม่ช้า ก็ดูเหมือนว่าจะเป็น การคุกคามต่อฐานะของจักรวรรดิโรมันเอง ฉะนั้น ข้าราชการของรัฐบาลในจักรวรรดิ จึงมีความเห็นว่าพวกคริสเตียนเป็นภัย และเป็นพวกที่ขาดความเคารพนับถือรัฐบาล จึงจำเป็นต้องถูกลงโทษและกำหราบปราบปรามให้ศูนย์ไป

พวกคริสเตียนถูกประหาร ชาวคริสเตียนตอนแรก ๆ ถูกประหาร แต่ก็ได้ตั้งศูนย์ไป ในปี ค.ศ. ๖๔ เกิดไฟไหม้ในกรุงโรม ทำลายส่วนใหญ่ของกรุงโรมพินาศ นีโรจักรพรรดิโรมันครั้งนั้นถือว่าเป็นการกระทำของพวกคริสเตียน จึงสั่งจับชาวคริสเตียนในกรุงโรมมาทำการประหารด้วยวิธีต่างๆ บางพวกถูกเผาทั้งเป็น ๆ โดยเอาน้ำมันราด แล้วจุดไฟเผาต่างคมเพลิงให้แสงสว่างในพระราชวัง บางพวกถูกตรึงด้วยไม้กางเขน บางพวกถูกนำเข้าไปในกรีกาสถานให้สิงห์โตและหมาป่าฉีกเนื้อกิน ท่ามกลางความพอลอกพอใจของชาวโรมัน ซึ่งเฝ้าดูกรีกาสนองเลือดอยู่บนอัฒจันทร์โดยรอบ แต่พวกคริสเตียนที่หนีรอดจากการถูกจับ ก็หาได้เลิกการนับถือศาสนาของตนไม่ คน

พวกนักรบยังนัดชุมนุมกันและทำพิธีเคารพบูชาอย่างลับๆ ในบ้าน
บ้าง หรือมิฉะนั้น ก็ภายในอุโมงค์ในภูเขานอกกรุงโรม ซึ่ง
ใช้เป็นที่พักศพคนตาย อุโมงค์นั้นยาว มีต และคดเคี้ยวไปมา
ไม่มีผู้ใดกล้าล่วงล้ำเข้าไป พวกคริสเตียนจึงสบโอกาสที่จะใช้
เป็นที่ประชุมของพวกเขา การประหารครั้งใหญ่สมัยจักรพรรดิ
นีโรวินั้น ปอดกับบีเตอรก็ถูกประหารด้วย บีเตอรถูกตรึงไม้
กางเขน แต่เขาขอร้องเพณฆาตให้ตรึงเขาโดยเอาหัวลงข้างล่าง
ๆ เพื่อไม่ต้องการตายในท่าเดียวกับพระเยซู ซึ่งเขาเคารพ
อย่างยิ่ง

หลังจากที่ถูกประหารในรัชกาลพระเจ้านีโรว์แล้วราว
๒๐๐ ปี รัฐบาลโรมันก็ได้พยายามกำจัดพวกคริสเตียนรุนแรง
นัก แต่ก็ยังคงถือว่าเป็นพวกนอกกฎหมาย ซึ่งจะถูกลงโทษ
ได้ทุกเมื่อ แต่ความมิได้มีการประหารทั่วๆ ไป อย่างไรก็ตาม
ในราวปี ๒๕๐ การฆ่าฟันพวกคริสเตียนได้เริ่มขึ้นอีกอย่างรีบ
ด่วน ในครั้งนั้น จักรวรรดิเกิดการแตกแยกเนื่องจากสงคราม
กลางเมือง และพวกชาวปาก็กำลังคุกคามที่จะรุกเข้ามาตาม
พรมแดนแทบทุกด้าน ความยุ่งยากเหล่านี้ พวกคริสเตียนก็
ถูกกล่าวหาว่าเป็นตัวต้นเหตุอีก ทั้งนี้เนื่องจากบุคคลสำคัญทาง

ศาสนาในกรุงโรมกล่าวว่า พระเจ้าองค์เดิม ๆ ของชาวโรมันพากันกลัว ในการที่รัฐบาลปลดปล่อยละเลยเลยให้ประชาชนจำนวนมากไม่นับถือตน จักรพรรดิโรมันสององค์ใช้เรื่องนี้เป็นข้ออ้างในการประหารชาวคริสเตียน เขาสั่งให้ชาวคริสเตียนทั้งหลายเลิกศาสนาของตนเสีย และกลับมาเคารพสักการะพระเจ้าองค์เดิม ๆ ของชาวโรมันต่อไป

ชาวคริสเตียนจำนวนมากซึ่งยังยึดมั่นอยู่ในศาสนาของตนถูกลงโทษ ทรัพย์สินถูกยึด บางพวกถูกบังคับให้ไปทำงานในเหมืองแร่ หรือเหมืองหิน ซึ่งหมายถึงให้ตายไปอย่างช้า ๆ บางพวกถูกประหารอย่างทารุณ แต่การปฏิบัติเช่นนั้นคงเป็นอยู่ชั่วระยะเวลาสั้น ๆ และเมื่อจักรพรรดิองค์ที่ทรงส่งสันพระชนม์ การประหารชาวคริสเตียนก็สิ้นไปด้วย

การบดขยี้ชาวคริสเตียนไม่เกิดผล ขณะเดียวกันคริสตศาสนาก็ยังคงแพร่หลายต่อไป โดยไม่หวั่นเกรงต่อการถูกประหาร ในราว ค.ศ. ๓๐๐ ประมาณว่าหนึ่งในสิบของประชากรในจักรวรรดิ นับถือคริสตศาสนา ส่วนใหญ่ของชาวคริสเตียนเป็นพวกสามัญชนแต่มีอยู่บ้างที่เป็นทหาร ขุนนาง และ

ข้าราชการชั้นสูง ขณะนั้นชาวคริสต์นิยมใช้กลุ่มชนที่ถูกกล่าว
และถูกเหยียดหยามอีกต่อไปแล้ว เขามิใช่เป็นพวกที่ถูกกล่าว
หาว่าขาดความจงรักภักดีและเป็นภัยต่อบ้านเมืองอีกต่อไปแล้ว
เขาเป็นพวกที่มีอิทธิพลชั้นบ้าง ยิ่งกว่านั้น พวกที่มีนับถือ
ศาสนาคริสต์นิกาย ก็น่าสนใจมองพวกคริสต์นิกายด้วยความนับถือ
และด้วยความเห็นอกเห็นใจเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ ได้มีการฆ่าฟัน
ชาวคริสต์นิกายอื่นอีกครึ่งหนึ่งในราว ค.ศ. ๓๐๐ เศษ ๆ แต่
ก็ปราศจากผล ส่วนใหญ่ของจักรวรรดิข้าราชการไม่ปฏิบัติตาม
คำสั่งรัฐบาลที่ให้ฆ่าฟันพวกคริสต์นิกาย การฆ่าฟันได้ยุติลงเป็น
ทางการในปี ๓๑๑ หลังจากนั้นมา พวกคริสต์นิกายก็สามารถ
ประกอบพิธีกรรมของตนได้โดยเปิดเผย

คริสต์ศาสนากลายเป็นศาสนาทางการของจักรวรรดิ
ในรัชสมัยของพระเจ้าคอนสแตนตินมหาจักรวรรดิคริสต์ศาสนาได้ก้าว
หน้าไปอย่างใหญ่หลวง ตามเรื่องมีว่า พระเจ้าคอนสแตนติน
ทำสงครามกับพระเจ้าแมกเสนติอุส ในการรบครั้งนั้นแตกหัก ทรง
เห็นนิมิตในท้องฟ้าเป็นรูปกางเขนไฟลอยอยู่ พร้อมกับมีตัว
อักษรว่า “ด้วยสิ่งนี้ ผู้เจ้าจะมีชัย” พระเจ้าคอนสแตนตินจึง
ให้นำรูปไม้กางเขนมาเขียนลงบนโล่หัตถการ ทำให้พระองค์

ทรงได้ชัยชนะอย่างเด็ดขาดในการสงครามครั้งนั้น เรื่องนี้จะ
เป็นเรื่องจริงหรือไม่ก็ตามที แต่พระเจ้าคอนสแตนตินก็ได้ทรง
สำนึกกว่าความเชื่อถือในพระเจ้าเก่าๆ นั้น กำลังจะศูนย์สิ้นไป
และคริสตศาสนา กำลังจะเจริญเข้มแข็งขึ้นเป็นลำดับแล้ว ฉะนั้น
พระเจ้าคอนสแตนตินจึงมองเห็นเหตุผลว่า หากพระองค์จะได้
สนับสนุนคริสตศาสนาแล้ว พระองค์คงจะทำให้จักรวรรดิเข้ม
แข็งขึ้น และทวีอำนาจส่วนพระองค์เพิ่มขึ้นอีกเป็นแน่ ในปี
๓๑๓ ได้มีพระบรมราชโองการให้คริสตศาสนา มีฐานะเท่า
เทียมกับศาสนาดั้งเดิมของชาวโรมัน ต่อมาไม่ช้า คริสตศาสนา
ก็กลายเป็นศาสนาทางการของจักรวรรดิ วิหารเทพเจ้าแต่เดิม
ถูกปิด หรือเปลี่ยนเป็นวัดในคริสตศาสนา ต่อมาในราว ค.ศ.
๔๐๐ การเคารพนับถือพระเจ้าองค์เก่าดั้งเดิมกลายเป็นผิดกฎ-
หมาย

บทที่ ๓

ระบบการปกครองคริสตศาสนา

การปกครองพวกคริสเตียน พวกคริสเตียนสมัยแรก
ที่สุดนั้น กระจัดกระจายกันอยู่และมีจำนวนน้อย ในเมืองแต่

ละเมือง กลุ่มชาวคริสเตียนจะมีหัวหน้าคอยดูแลทุกข์สุขให้
ตั้งแต่แรกเชื่อว่าเป็นอำนาจที่พระเยซูได้มอบให้แก่สาวกคนสำ-
คัญ ๑๒ องค์มีปีเตอร์เป็นต้น เมื่อชาวคริสเตียนขยายตัวออกไป
สาวกดูแลไม่ทั่วถึงก็ได้มอบให้บุคคลสำคัญ ๆ ในกลุ่มนั้น ๆ รับ
ช่วงไปเป็นผู้ดูแล บุคคลที่ได้รับหน้าที่นี้ ในภาษกรีกเรียกว่า
เอปิสโคปอส (Episcopos) ภาษาลาตินเรียกว่า เอปิสโค-
ปัส (Episkopus) กลายเป็นภาษาอังกฤษว่า แอชชอนว่า
บิชอป (Bishop) และเป็นภาษาอังกฤษว่า บิชอป (Bishop)
ซึ่งหมายถึงผู้ดูแลทุกข์สุข (Overseer)

พวกคริสเตียนทั้งหลายเชื่อว่า บิชอปเหล่านั้นได้รับ
อำนาจมาจากสาวกคนแรกของพระเยซู ฉะนั้น จึงจำเป็นต้องเชื่อ
ฟังด้วยความเคารพนับถือ อย่างไรก็ตาม เมื่อจำนวนชาวคริส-
เตียนทวีขึ้น การจัดตั้งองค์การที่แน่นอนและความสัมพันธ์
แน่นอนสนิท จึงเป็นสิ่งจำเป็นยิ่ง องค์การปกครองของพวกคริส-
เตียนเหล่านั้นก็คล้ายคลึงกับระบบ ปกครอง ของรัฐบาลโรมันเพื่อ
ดูแลทุกข์สุขของกลุ่มชาวคริสเตียนใหม่ ๆ ภายในท้องถิ่นแต่ละ
แห่ง (Parish) บิชอปจะแต่งตั้งพระ (Priest) หรือปาสเตอร์
(Pastors จากภาษาลาตินแปลว่าคนเลี้ยงแกะ) บิชอปทั้งหลาย

ภายในเมืองของแต่ละมณฑลอยู่ภายในอำนาจของบิชอปในนครหลวงของมณฑลนั้น ๆ ในอิตาลีและในภาคอื่น ๆ ทางตะวันตกของจักรวรรดิโรมัน หัวหน้าบิชอปดังกล่าวนี้ เรียกว่า อาร์คบิชอป (Arch Bishop)

บิชอปแห่ง โรมอ้าง สิทธิเป็น ประมุข สูงสุดของวัด แม้การปกครองทางคริสตศาสนาจะมีประสิทธิภาพยิ่ง แต่ก็มีการพิพาทกันตลอดมาว่า ผู้ใดจะสมควรเป็นประมุขสูงสุดของวัด ในครั้งโบราณบิชอปของนครใหญ่ ๆ หันตรงอ้างว่าตนมีฐานะและความสำคัญเท่าเทียมกัน นครทั้งห้าอันได้แก่ โรม ในภาคตะวันตก คอนสแตนติโนเปิล เจรูซาเล็ม อันติออก และอเล็กซานเดรีย ในภาคตะวันออก ต่อมาชาวคริสเตียนในภาคตะวันตก ซึ่งมีทั้งสามัญชน พระ บิชอปและอาร์คบิชอปต่างมีความเห็นร่วมกันว่า บิชอปแห่งโรมนั้น มีความสำคัญยิ่งกว่าบิชอปในนครใหญ่อื่นสิ้นคร ชาวคริสเตียนต่างเชื่อตามตำนานว่า พระเยซู ได้มอบหมายให้ปีเตอร์เอกอัครสาวกเป็นประมุขของศาสนา ตามตำนานกล่าวว่า พระเยซูได้ตรัสว่า “และข้าพเจ้ากล่าวแก่เจ้าว่า เจ้าคือ ปีเตอร์ คือภูเข และบนภูเขานี้ข้าจะสร้างศาสนาของข้าฉัน.....” และตามตำนาน

นั้นกล่าวว่า ปิเตอร์นั้นเป็นบิชอปองค์แรกของกรุงโรม และ
เชื่อว่าบิชอปองค์ต่อ ๆ มาของกรุงโรม ได้รับอำนาจสืบต่อมา
จากปิเตอร์ทั้งสิ้น นอกจากนั้นโรมเป็นราชธานีของจักรวรรดิ
บิชอปผู้เป็นใหญ่ในโรมจึงควรมีอำนาจเหนือบิชอปเมืองอื่น ๆ
ซึ่งขึ้นต่อราชธานี อย่างไรก็ตาม กาลล่วงมาจนเกือบถึงปี
ค.ศ. ๑๓๐๐ จึงได้มีการเรียกบิชอปแห่งโรมองค์เดียวเท่านั้นว่า
โป๊ป (Pope มาจากคำว่า Papas ในภาษากรีก แปลว่า
“บิดา” และในภาษาละตินเรียก Pope ว่า Sanctus Papa
คือหลวงพ่อบุรุษความสงบและสันติ อันเป็นที่มาของคำว่า
สันตะปาปาในภาษาไทย)

เกียรติภูมิของบิชอปแห่งโรมนั้นทวีใหญ่หลวงขึ้นอีก เมื่อ
จักรวรรดิโรมันได้แตกแยกออกในปี ค.ศ. ๓๙๕ เป็นจักรวรรดิ
โรมันเบืองตะวันตก และจักรวรรดิโรมันเบืองตะวันออก จักร-
วรรดิโรมันเบืองตะวันออกตั้งราชธานีอยู่ที่กรุงคอนสแตนติโนเปิล
ส่วนจักรวรรดิโรมันเดิมหรือจักรวรรดิโรมันเบืองตะวันตกคงอยู่ที่
โรม แต่ต่อมาเนื่องจากถูกพวกอนารยชนรุกรานอยู่นานจึง
จึงย้ายราชธานีไปตั้งอยู่ ณ เมืองราเวนนา (Ravenna) เพราะ
ปลอดภัยจากการโจมตี ฉะนั้นโรมจึงตั้งอยู่โดยปราศจากผู้นำ

ทางอาณาจักร ดังนั้นบิชอปแห่งโรมจึงได้ทำหน้าที่ซึ่งแต่เดิม
เป็นหน้าที่ของจักรพรรดิเพิ่มขึ้นตามลำดับ บิชอปแห่งโรมที่
สามารถที่สุดองค์หนึ่งในสมัยแรก ๆ ก็คือ ลีโอ ผู้ยิ่งใหญ่
(Leo the Great ๔๔๐-๖๑) ใช้อำนาจเกลี้ยกล่อมมิให้อัธติลา
แม่ทัพชาติอื่น ปล้นกรุงโรมได้สำเร็จ ลีโอได้อ้างว่าตนมีอำนาจ
เหนือวัดคริสเตียนทั้งหมด และพยายามที่จะตกลงกรณีพิพาท
ในลัทธิศาสนาโดยไม่ใช้ที่ประชุมสงฆ์เช่นในอดีต

สันตะปาปา เกรกอรีผู้ยิ่งใหญ่ (๕๙๐-๖๐๔) นั้น แต่
เดิมเป็นบรรพชิตที่ต้องการผู้นำที่เข้มแข็งป้องกันการรุกรานจาก
พวกลอมบาร์ด เนื่องจากไม่มีจักรพรรดิในกรุงโรม สันตะปาปา
จึงทำการคุ้มครองกรุงโรม และทำสนธิสัญญากับพวกลอมบาร์ด
พระองค์ได้จัดตั้งกำลังตำรวจขึ้น และส่งชาวเข้ามาอาศัยชาว
กรุงโรม สันตะปาปาทรงอ้างอำนาจเหนือศาสนา โดยการ
ปฏิบัติพระองค์เป็นทั้งผู้นำทางศาสนาและทางการเมือง สัน
ตะปาปาลีโอกับเกรกอรีได้ช่วยกันสถาปนาบิชอปแห่งโรมขึ้น จน
เป็นที่รับรู้ทั่วไปว่าเป็น ประมุขของคริสตศาสนาในครึ่ง ตะวันตก
ของจักรวรรดิโรมัน

วัดตะวันออกไม่ยอมรับอำนาจของโรม ชาวคริสเตียนในภาคตะวันออกของจักรวรรดิโรมัน ไม่ต้องการอยู่ในความควบคุมของบิชอปแห่งโรม เมื่อสันตะปาปาเลโอที่ ๑๐ ประกาศว่าอำนาจของบิชอปที่กรุงโรมนั้นมีความสูงสุด บิชอปแห่งกรุงคอนสแตนติโนเปิล ซึ่งมีศักดิ์เป็น เพตริอาร์ค (Patriarch) หรือ เมโทรโพลิแตน (Metropolitans) มิได้เรียกอาร์คบิชอปได้ประกาศไม่ยอมรับอย่างเปิดเผย นับแต่นั้นมา วัดทางตะวันออกก็เหินห่างจากวัดในกรุงโรมเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ ในปี ๑๐๕๔ ได้มีการแตกแยกกันเป็นทางการ และศาสนาคริสเตียนได้สถาปนาขึ้นในภาคตะวันออก ภายใต้อำนาจการปกครองของเพตริอาร์คแห่งกรุงคอนสแตนติโนเปิล คริสตศาสนานิกายตะวันออกนี้ เรียกว่า Eastern Orthodox Church หรือ Greek Church

มีเหตุผลหลายประการในการแบ่งแยกครั้ง^{๕๕}นี้ ประการที่สำคัญประการหนึ่งก็คือ วัดคริสเตียนฝ่ายตะวันออกมิได้ยอมรับทฤษฎีที่ว่า วัดตะวันตกรับอำนาจช่วงสืบต่อมาจากปีเตอร์ (Petrine Theory) ในราวศตวรรษที่ห้า คริสเตียนฝ่ายตะวันออกมีกำลังกล้าแข็งขึ้นและมั่นคงมากกว่าฝ่ายตะวันตก เป็น

ธรรมชาติอยู่เองที่ฝ่ายตะวันออกซึ่ง เป็นฝ่าย เข้มแข็ง กว่า ย่อมไม่
ยอมรับอำนาจของผู้ที่อ่อนแอกว่า

อย่างไรก็ตาม เหตุผลอันสำคัญยิ่งเหนือเหตุผลอื่น ก็คือ
ได้มีความแตกต่างมากมายเกิดขึ้นในหมู่คริสเตียนในภาคทั้งสอง
ของจักรวรรดิ นั่นคือ ประชาชนส่วนใหญ่ทางภาคตะวันออก
ของจักรวรรดิใช้ภาษากรีก ฉะนั้น จึงใช้ภาษากรีกในการปฏิบัติ
งานของวัด เช่นเดียวกับที่ใช้ภาษาลาตินในการปฏิบัติงาน
ของวัด ในภาคตะวันตกของจักรวรรดิ นอกจากนั้นยังมีความ
แตกต่างอื่น ๆ อีก เช่น พิธีกรรมของวัด การประกอบพิธีใน
วันหยุดของวัด และลัทธิของบรรพชิต เป็นต้น เมื่อกาลล่วง
ไปนานเข้า ความต่างกันได้แบ่งคริสตศาสนาออกเป็นฝ่าย
ใหญ่สองฝ่ายคือ วัดโรมันคาทอลิก (Roman Catholic Church)
ทางภาคตะวันตก และวัดกรีกออร์ทอด็อกส (Greek Orthodox
Church) และสาขาอื่น ๆ ของนิกายนี้ในยุโรปภาคตะวันออก
และตะวันออกไกล

กำเนิดของสำนักสงฆ์ ในบรรดาชาวคริสเตียนทั้ง
สมัยโบราณและปัจจุบัน จะมีอยู่พวกหนึ่ง ที่ต้องการหลีกเลี่ยง
จากความเป็นไปของโลกโดยรอบตนเอง และอุทิศชีวิตของตน

เองได้ให้แก่พระเจ้า บุคคลดังกล่าวนี้ต้องการดำรงชีวิตอยู่ด้วยการสวดมนต์ภาวนา การอดอาหาร และมีความเป็นอยู่อย่างแร้นแค้น เขาทำตนประหนึ่งฤๅษี ชอนตัวอยู่ในทะเลทราย หรือที่รกร้างว่างเปล่าปราศจากผู้คน การปฏิบัติดังกล่าว มีอยู่มากโดยเฉพาะอย่างยิ่งในอียิปต์ แต่แพร่หลายอย่างกว้างขวางในซีเรียด้วย กลุ่มคนเหล่านี้ดำรงชีวิตรวมกันอยู่ในบ้านเรือนที่ปลูกอย่างง่าย ๆ ทำการสวดมนต์ภาวนาและรับประทานอาหารแต่น้อย สถานที่เช่นนั้นนี้เรียกว่า สำนักสงฆ์ (Monasteries) และผู้ที่ปฏิบัติการดังกล่าวเรียกว่า พระ (Monks)

ได้มีการร่างกฎเกณฑ์หรือวินัยสำหรับผู้ดำรงชีวิตเป็นพระวินัยที่สำคัญยิ่งในตอนแรกคือ วินัยของเซนต์ เบซิล (St. Basil) ผู้نب่ถือตามกฎเกณฑ์และระเบียบวินัยของเซนต์ เบซิล ต้องดำรงชีวิตอยู่ด้วยการนอนการกินร่วมกันเป็นหมู่คณะทำงานร่วมกัน และประกอบพิธีกรรมสักการะร่วมกัน เขาจะต้องทำงานหนักเท่า ๆ กับการสวดมนต์ภาวนา ประมาณ ค.ศ. ๕๐๐ เซนต์ เบเนดิกต์ ได้ร่างกฎเกณฑ์หรือวินัยทำนองเดียวกัน สำหรับพระนิกายเบเนดิกติน (Order of Benedictine monks) เซนต์เบเนดิกต์ ได้สร้างสำนักสงฆ์ขึ้นที่ภูเขา มัnte คัสติโน (Monte

Cassino) เป็นสำนักสงฆ์ที่หนึ่ง ถูกทำลายเมื่อสงครามโลกครั้งที่ ๒ ต่อมาก็ได้รับการบูรณะปฏิสังขรณ์แล้วเสร็จ

ส่วนสตรีที่ต้องการดำรงชีวิตด้วยการสวดมนต์ภาวนา เรียกว่า นางชี (Nuns) นางชีอยู่รวมกันในวัดเรียกว่า คอนแวนต์ (Convents) เมื่อเวลาล่วงไปนานจำนวนพระและนางชีได้ทวีขึ้น ชายหญิงผู้มีจิตใจกว้างขวางไม่เห็นแก่ตนและไม่สนใจความบันเทิงและความสุขของโลกเหล่านี้ ได้มีส่วนในชีวิตของชาวคริสเตียน ทั้งฝ่ายโรมันคาทอลิก และฝ่ายตะวันออก คนเหล่านี้ได้ดำรงรักษาไว้ซึ่งอารยธรรมที่ดีที่สุดของกรีกและโรมัน ได้นำอารยธรรมเหล่านั้นไปเผยแพร่แก่นารยชนในภาคตะวันตกและตะวันออกของยุโรป พร้อมกับคำสอนศาสนาคริสเตียน ก่อให้เกิดความเลื่อมใสศรัทธาและการปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น

บิชอปแห่งโรม เราต้องไม่ลืมว่าตลอดระยะเวลาเหล่านี้ ประมุขของคริสตศาสนายังคงได้รับอำนาจสืบต่อกันมาอยู่ ณ กรุงโรม บิชอปแห่งโรมนี้ อ้างสิทธิความเป็นใหญ่เหนือบิชอปอื่น ๆ โดยการได้รับอำนาจสืบต่อกันมาจากปีเตอร์ (Peter) สาวกองค์แรกของพระเยซู และพระเยซูได้มอบหมาย

ความเป็นใหญ่ในวัดให้ ปีเตอร์นั้นถูกประหารในสมัยนีโรว์ โดย
 วิธีตรึงกับไม้กางเขน เมื่อตายแล้วพรรคพวกได้นำศพไปฝังไว้
 ณ เนินเขาที่เป็นที่ตั้งวังวาติกัน ต่อมาได้มีผู้สร้างโบสถ์ขึ้นเป็น
 อนุสรณ์ ครั้นล่วงมาในปี ๓๑๙ พระเจ้าคอนสแตนตินมหाराช
 จึงได้ทรงสร้างวิหารใหญ่ (Basilica) ขึ้น โดยรื้อโบสถ์เดิม
 ทิ้งเสีย และให้นามเป็นอนุสรณ์ของเซนต์ ปีเตอร์ว่า วิหาร
 เซนต์ปีเตอร์ (Basilica of St. Peter) หรือ เรียกเป็นภาษา
 อังกฤษง่าย ๆ ว่า St. Peter's

สันตะปาปาผู้รับอำนาจสืบช่วงจากเซนต์ ปีเตอร์ ประ-
 ทับอยู่ ณ วังแลทเทอแรน หรือเซนต์ จอห์น แลทเทอแรน
 (St. John Lateran) ซึ่งนับว่าเป็นวัดประจำกรุงโรม (Cathedral
 of Rome) หากใช้วิหารเซนต์ปีเตอร์ไม่ สันตะปาปาผู้สืบเนื่อง
 อำนาจมาจากเซนต์ ปีเตอร์นับแต่ปี ค.ศ. ๖๗ มาจนถึงปัจจุบัน
 มีจำนวน ๒๒๘ องค์ ในสมัยกลางสันตะปาปาเหล่านั้น ได้เข้าไป
 เกี่ยวข้องกับกิจการทางฝ่ายอาณาจักรเป็นอันมาก บางองค์
 จักรพรรดิต้องเสด็จมาขอประทานอภัยโทษ บางองค์สวมมงกุฏ
 ให้จักรพรรดิ บางองค์ถูกจักรพรรดิเนรเทศ สมัยหนึ่ง สันตะ
 ปาปามีอำนาจทางอาณาจักร มีรัฐสันตะปาปา (Papal State)

ซึ่งมีอาณาเขตกว้างขวาง แต่ปัจจุบันรัฐสันตะปาปา แม้จะมีสภาพเป็นรัฐเอกราช มีอธิปไตยสมบูรณ์เสมือนรัฐหนึ่ง แต่ก็ยังมีอาณาเขตจำกัดอยู่เฉพาะนครวาติกัน (Vatican City) นับเป็นรัฐที่เล็กที่สุดในโลก สันตะปาปาเป็นประมุขของรัฐนิกาย

ในบทต่อไปเราจะได้กล่าวถึงประวัติศาสตร์ของ สำนักสันตะปาปา และเรื่องราวของสันตะปาปาในอดีต สืบมาจนถึงปัจจุบัน ตลอดจนพิธีการไวท์กซ์ พิธีฝังพระศพสันตะปาปาเมื่อสิ้นพระชนม์ลง และเมื่อสำนักสันตะปาปาวางลง การใช้อำนาจจะอย่างไร การประชุมพระคาร์ดินาลเลือกสันตะปาปาองค์ใหม่ วิธีการลงคะแนนเลือกตั้ง หน้าที่ของเจ้าหน้าที่พิธีการต่าง ๆ กระทั่งถึงวาระสุดท้าย คือพิธีสวมมงกุฎให้สันตะปาปา

ภาค ๒ — ประวัติโดยย่อของสำนักสันตะปาปา

บทที่ ๑

รากฐานและการประหารตอนแรก ๆ

ความเป็นใหญ่ของปีเตอร์ ที่มาอันแรกที่สุด และที่สำคัญที่สุดของความรู้เกี่ยวกับมูลกำเนิดของตำแหน่งสันตะปาปา ก็คือพระคัมภีร์ใหม่ (New Testament) จากพระคัมภีร์ใหม่นี้ เราทราบว่าสันตะปาปา หรือ โป๊ป (Pope) องค์แรกนั้น คือ ปีเตอร์ ชาวประมงจากเมืองเบธไซดา ซึ่งตั้งอยู่บนฝั่งซ้ายของแม่น้ำจอร์แดน ก่อนหน้าจะมาพบพระคริสต์ ปีเตอร์มีชื่อว่า ไซมอน (Simon) เป็นบุตรของโจนา แอนดรูว์ผู้เป็นพี่ชายได้นำไซมอนมาเป็นสานุศิษย์ของพระคริสต์ ในการพบกันครั้งแรก พระคริสต์ก็ได้เปลี่ยนชื่อให้แก่ไซมอนว่า ซีฟา (Cepha) อันเป็นภาษาฮราแมค แปลว่าภูเขา กรีกเรียกภูเขานี้ว่า ปีโตรส (Petros) ซึ่งเป็นชื่อในภาษาอังกฤษว่า ปีเตอร์ (Peter) เหตุผลที่พระคริสต์ประทานชื่อให้ไซมอนใหม่นั้น จะเห็นได้แจ่มแจ้งในระยะเวลาหนึ่งก่อนถูกตรึงไม้กางเขน พระ

พระ ไครสต์กับปีเตอร์ ว่า “เจ้าคือปีเตอร์ คือภูเขา บนภูเขา
นี้แหละที่เราจะสร้างวัดของเราขึ้น และประตูนรกก็ไม่อาจจะ ตั้
ต่อต้านได้ และเราจะมอบกุญแจแห่งราชอาณาจักรสวรรค์ให้
แก่เจ้า และความผูกพันของเจ้าบนพื้นโลกมีอย่างไร บนสวรรค์
ก็จะมีผูกพันดังเดิม และสิ่งใดที่เจ้าไม่มีความผูกพันบนโลก ก็
จะไม่มีความผูกพันบนสวรรค์เช่นกัน” ด้วยถ้อยคำที่ง่าย ๆ และ
สำคัญยิ่งนี้แสดงว่า พระไครสต์ได้เลือกเอาปีเตอร์จากบรรดา
สานุศิษย์อื่น ๆ ให้เป็นประมุขของวัดและมีอำนาจสูงสุดเหนือวัด
หลังจากที่พระไครสต์ได้จากไปแล้ว การแต่งตั้งปีเตอร์นี้ได้รับ
การยืนยันอีก ในการปรากฏองค์ต่อสานุศิษย์ภายหลังการฟื้น
คืนพระชนม์ชีพ ตามพระคัมภีร์กล่าวว่าเมื่อพระไครสต์สิ้นพระ
ชนม์ไปแล้วสามวัน ได้ฟื้นคืนพระชนม์ใหม่ ปรากฏองค์ต่อ
สานุศิษย์ แล้วก็เสด็จขึ้นสู่สวรรค์ พระองค์ได้ตรัสถาม
ปีเตอร์ถึงสามครั้งว่า ปีเตอร์รักพระองค์มากกว่าสานุศิษย์อื่นๆ
หรือไม่เล่า เมื่อปีเตอร์ตอบยืนยันทั้งสามครั้ง พระไครสต์จึงตรัส
ว่า “จงเลี้ยงลูกแกะของเรา จงเลี้ยงแกะของเรา” ด้วยถ้อย
คำนี้เอง ย่อมเป็นที่เข้าใจว่าปีเตอร์ได้รับความรับผิดชอบอันใหญ่
หลวง ในการสอนและดูแลสานุศิษย์ผู้จงรักภักดีต่อพระไครสต์

ทั้งหมด แมทธิว มาร์ค ลูค และจอห์น มิได้แคลงใจในความ
เป็นใหญ่ที่พระคริสต์ได้มอบให้ปีเตอร์นั้นเลย เมื่อกล่าวถึงสานุ
ศิษย์ของพระคริสต์แล้ว คนเหล่านั้นจะออกชื่อปีเตอร์ก่อนคนอื่น

ปีเตอร์เองก็ได้แคลงใจเลย ขณะที่สถานการณ์ได้มา
ประชุมกันในกรุงเยรูซาเล็ม หลังจากวันพระเยซูเสด็จขึ้นสวรรค์
แล้ว ปีเตอร์นี่เองที่ได้เป็นประธานในที่ประชุมเลือกตั้งแมทธิ-
วอัสดำรงตำแหน่งแทนยูดาส ต่อมาอีกสิบวันปีเตอร์นี่เองที่ได้
กล่าวสุนทรพจน์ต่อประชาชน ที่พากันอัศจรรย์ใจว่าพระคริสต์
ได้ทรงปฏิบัติหน้าที่ตามที่พระคัมภีร์เก่าได้ทำนายไว้อย่างไรบ้าง
ปีเตอร์ผู้นี่เองที่เป็นคนแรกในบรรดาสานุศิษย์ของพระคริสต์ ที่
ได้แสดงอธิปัติปฏิหารย์โดยการทำให้คนซาเลียมกลายเป็นคนชาติ
และได้แจ้งให้เจ้าผู้ครองและชนผู้อาวุโสในกรุงเยรูซาเล็มได้ทราบ
ว่าเรามีอำนาจมหัศจรรย์อย่างไร ที่สามารถรักษาคนง่อยเปลี้ย
เสียขาให้หายได้

หลังจากที่ได้ทำการเทศนาสั่งสอนอยู่ในตะวันออกใกล้
อยู่หลายปีแล้ว ปีเตอร์ก็ได้เดินทางไปยังกรุงโรม ทำการสั่งสอน
และเป็นหัวหน้าผู้คุมครองดูแลชาวคริสเตียนที่นั่น ทั้งได้ดำรงตำแหน่ง
บิชอปแห่งโรม ก่อนหน้าที่จะถูกลงโทษประหารชีวิตเสีย

โดยวิธีตรงกับไม้กางเขน ข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์สองประการนี้ ไม่มีนักประวัติศาสตร์ผู้คนควาศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับคริสตศาสนาสมัยต้นๆ ออกความเห็นคัดค้านมากมายนัก อย่างไรก็ตาม ยังมีความคิดเห็นไม่ลงรอยกันอย่างรุนแรง ในข้อที่ว่า อำนาจที่พระคริสต์ได้มอบให้แก่ปีเตอร์นั้น จะตกทอดไปถึงผู้ได้รับตำแหน่งสืบต่อเขาหรือไม่ และผู้รับอำนาจสืบต่อเขาในทันทีคือ บิชอปแห่งโรม นั่นเอง

วัดได้ส่งสอนตลอดมาว่า อำนาจอธิปไตยของปีเตอร์นั้นเป็นมรดกตกทอดมายังผู้ดำรงตำแหน่งสืบต่อจากปีเตอร์ทุกองค์ สันตะปาปาทุกองค์ทรงเป็นผู้แทนพระคริสต์เช่นเดียวกับปีเตอร์ พระคริสต์เป็นผู้สร้างคริสตศาสนาขึ้น และพระองค์ทรงเป็นประมุขโดยเสด็จประทับอยู่บนสรวงสวรรค์ โดยมนุษย์ไม่เห็นตัวตน ส่วนสันตะปาปาในฐานะทายาทผู้สืบอำนาจต่อจากปีเตอร์ เป็นประมุขของวัดในโลกนี้และเห็นตัวตนได้ และมีอำนาจและหน้าที่ซึ่งพระคริสต์ได้มอบให้มากับปีเตอร์ นั่นคือ การดำรงรักษาไว้ซึ่งคำสั่งสอนอันพระคริสต์ได้มอบให้แก่สานุศิษย์โดยไม่แก้ไขตัดแปลง การส่งสอนด้วยความภาคภูมิใจและโดยไม่ผิดพลาดแก่ประชาชาติทั้งมวล และให้เป็นศูนย์กลางของการสมัครสมานสามัคคี พร้อมทั้งมีอำนาจสูงสุดเหนือวัดหรือศาสนานี้ๆ

คำสั่งสอนได้เคยเป็น และยังคงเป็นข้อกังขาอันใหญ่หลวงของคนทั้งหลายที่ยืนนอกวัดของคริสตศาสนา เป็นการทำให้ นักประวัติศาสตร์แปลความแตกต่างกันออกไป นับแต่การยอมรับสันเข่งจนกระทั่งปฏิเสธสันเข่ง ทั้งนี้ได้หมายความว่า กรรมวิธีค้นคว้าทางประวัติศาสตร์จะผิด แต่หมายความว่า นักประวัติศาสตร์ทุกคนมีปรัชญาหรือเทววิทยาอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งสร้างอิทธิพลขึ้น ในการแปลเอกสารต่างๆ ที่เขากำลังศึกษาอยู่

นักประวัติศาสตร์ไซ้แต่จะถูกจำกัดในเรื่องการค้นคว้าหาความจริง โดยเหตุที่เอกสารในยุคหนึ่งถูกทำลายและศูนย์หายไปอย่างมากมายเท่านั้น หากยังถูกจำกัดอยู่ด้วยสภาพของความรู้ทางประวัติศาสตร์ นั่นคือในกรรมวิธีค้นคว้าและความรู้ไม่ลึกซึ้งพอของตนอีกด้วย ประวัติศาสตร์มิใช่วิธีเดียวที่จะแสวงหาความรู้ทางโบราณคดี ปรัชญาเมธีและนักเทววิทยายังได้ใช้วิธีอื่นเพื่อแสวงหาความจริงของเรื่องราวที่แตกต่างกันออกไปและที่ลึกซึ้งกว่านั้นออกไปอีก ข้อสรุปของบุคคลเหล่านั้นมักจะไม่ขัดกับข้อเท็จจริงที่นักประวัติศาสตร์แสวงหามาได้ แทนที่จะเป็นเช่นนั้น กลับทำให้ข้อเท็จจริงนั้นๆ สมบูรณ์ขึ้น และทำให้เราเข้าใจความจริงต่างๆ มากขึ้นและลึกซึ้งขึ้นยิ่งกว่าเก่า

ตามความจริงนั้น ผู้ได้รับอำนาจสืบต่อจากบีเทอร์ทาได้อ้างสิทธิความเป็นใหญ่ของตนไม่ หากได้ใช้อำนาจนั้นๆเลยทีเดียว ก่อนคริสตศตวรรษแรกจะสิ้นสุดลง สันตะปาปาคลีเมนต์ที่ ๑ (Pope Clement I) ซึ่งรับตำแหน่งเป็นบิชอปแห่งโรมองค์ที่ ๓ และรู้จักบีเทอร์ทาและปอลดี ได้ทรงเข้าแทรกแซงในการแตกแยกในวัดที่เมืองคอร์นินธ์ในกรีก สาส์นที่สันตะปาปาทรงมีไปยังกรีก มีข้อความตอนหนึ่งว่า “ถ้าผู้ใดบังอาจไม่เชื่อฟังถ้อยคำที่พระองค์ (พระไครสต์) ได้ตรัสไว้ และเราได้รับสืบต่อมาแล้ว ก็ขอให้เขาเหล่านั้นพึงทราบด้วยว่า เขาจะต้องนำตนเข้าไปพัวพันกับเหตุการณ์ ซึ่งมีไฉ่เป็นเรื่องเล็กน้อยเลย” ในขณะที่เหตุการณ์นั้นๆเกิดขึ้น แม้ว่าเซนต์ จอห์นสาวกของพระเยซูองค์หนึ่งจะยังคงอยู่ที่เมืองเอกาสุส และยังมีบิชอปอื่นๆอยู่ใกล้เมืองคอร์นินธ์มากกว่า แต่บิชอปแห่งโรมต่างหากที่ทรงใช้สิทธิในการตกลงกรณีพิพาทนั้น เมืองคอร์นินธ์ยอมรับว่าสิทธิการแทรกแซงของโรม และยอมรับคำตัดสินของสันตะปาปาโดยดี

ในสมณสาส์นของบิชอป อิกนาตัส แห่งอันติออก ซึ่งส่งไปยังวัดในกรุงโรมในปี ๑๐๗ ขณะเดินทางไปยังกรุงโรม

ซึ่งให้เห็นว่าบิชอปตะวันออกผู้นั้นได้รับรู้ว่าโรมมีฐานะพิเศษ มีข้อ
ความตอนหนึ่งในสาส์นนับสนุนคำกล่าวนั้นคือ “พระคุณเจ้า
มิได้เคยวิษยาผู้ใดเลย พระคุณเจ้าเป็นครูสั่งสอนคนอื่น ข้าพเจ้า
เชื่อว่าสิ่งที่พระคุณเจ้าได้สอนและอบรมผู้อื่นนั้น บัดนี้พระคุณ
เจ้าได้นำมาใช้กับพระคุณเจ้าเอง”

ความสำคัญของโรมแต่เก่าก่อนจะเห็นได้อีกในหนังสือ
ข้อ ต่อต้านพวกเคิร์ลีย์ (Against Heretics) ที่อิเรเนอัส
(Irenaeus) บิชอปแห่งเมืองลีออนได้เขียนไว้เมื่อปลายศตวรรษ
ที่สอง ในหนังสือเล่มนี้อิเรเนอัสมีความประสงค์จะเสนอวิธีการ
ศึกษา สิ่งที่เป็นประเพณีที่แท้จริงของความเลื่อมใสศรัทธาของ
ชาวคริสต์ทั้งปวงอย่างง่าย ๆ ด้วยความปลอดภัย เขาจึงได้อ้าง
เอาชนบประเพณีของบิชอปแห่งกรุงโรมมาเสนอต่อผู้อ่านหนังสือ
ของเขา ซึ่งเขาได้กล่าวว่า ทุกคนทราบดีว่า บิชอปแห่งโรม
นั้นได้รับตำแหน่งสืบต่อมาจากปีเตอร์และปอล เขาได้เพิ่มเติม
เหตุผลเกี่ยวกับความปลอดภัยที่จะได้รับจากชนบประเพณีของ
วัดในกรุงโรมไว้ว่า “วัดอื่นๆ จะต้องยอมรับความคิดเห็นของ
วัดนี้ เนื่องจากวัดนี้มีอำนาจยิ่งใหญ่กว่า”

เมื่อวัดคริสต์ศาสนาในอาเซียเกิดไม่ลงรอยกันเกี่ยวกับ

การกำหนดเวลาประกอบพิธีวันอีสเตอร์ (Easter Day) เมื่อประมาณ ค.ศ. ๑๙๐ สันตะปาปาวิกเตอร์มิได้รื้อขั้วต่อการที่จะแทรกแทรกเข้าไปและได้ทรงกระทำพันธสัญญาที่ไมยอมปฏิบัติตามชนบประเพณีของกรุงโรม การโต้แย้งครั้งใหญ่ได้อุบัติขึ้นและสันตะปาปาวิกเตอร์ถูกตำหนิเนื่องจากการกระทำที่รุนแรงของพระองค์ แต่ไม่มีผู้ใดมีปัญหาลังใจเกี่ยวกับสิทธิของพระองค์ในการแทรกแทรกเข้าไปนั้น ต่อมาในปี ๒๖๐ สันตะปาปาติโอโนซิส ได้กล่าวลงโทษบิชอปแห่งเมืองอเล็กซานเดรีย อันเป็นเมืองใหญ่และโบราณเมืองหนึ่งในอียิปต์ บิชอปแห่งเมืองอเล็กซานเดรียได้ยอมรับคำตัดสินของพระองค์

ในศตวรรษที่ ๓ นี้เอง ไซเปรียน (Cyprian) ทนายนความชาวโรมัน ซึ่งเมื่อได้เขารัตได้รับตำแหน่งบิชอปแห่งคาร์เธจ (Bishops of Carthage) ความจริงน่าจะตั้งตัวเป็นอิสระ เป็นเอกเทศ กระนั้นเขาก็ยังยอมรับรู้ว่าโรมเป็นศูนย์กลางการรวมกันของคริสตศาสนา แม้เขาจะมีได้เห็นด้วยกับสันตะปาปาสตีเฟน ในปัญหาการยอมรับพวกเดียวิทย์ที่กลับเข้ามาถือคริสตศาสนาอีก แต่เขาก็เข้าใจถึงฐานะอันแท้จริงของสันตะปาปาในคริสตศาสนา

ตัวอย่างดังกล่าวมานี้ แสดงให้เห็นถึงชนบประเพณีการ
 สอนของวัดในคริสตศาสนา และแสดงให้เห็นว่า แม้ในสมัย
 โบราณมาแล้ว ก็มีการยอมรับอย่างกว้างขวางถึงฐานะอันพิเศษ
 แห่งบิชอปแห่งโรม แม้จะมีได้กำหนดลงไว้ก็ตาม การที่ผู้นำคน
 สำคัญ ๆ ชาวคริสเตียนเดินทางไปยังโรมจากดินแดนต่าง ๆ ทั่ว
 จักรวรรดิโรมัน และศาสนของสันตะปาปาจำนวนมากมายกเล่า
 ประนามพวกเดียวยัถ์และแก่ไขระเบียนวินัยต่าง ๆ ก็ย่อมชี้ให้
 เห็นว่า เกียรติภูมิของสันตะปาปามีอยู่มากเพียงไร การที่มีผู้
 ยอมรับอำนาจยิ่งใหญ่ของบิชอป ณ กรุงโรมหาใช่เป็นเพราะว่า
 สันตะปาปาในคริสต์ศตวรรษต้น ๆ จะมีบุคลิกภาพอันยิ่งใหญ่
 เมื่อเปรียบกับไซเปเรียน อัมโบรส หรือ ออกัสตินก็หาไม่ได้ หาก
 เป็นเพราะสำนักคริสตศาสนาที่กรุงโรมนั้น ไม่ว่าผู้ใดจะดำรง
 ตำแหน่งประมุขอยู่ ก็เป็นสำนักที่เชนตีปีเตอร์ทรงสร้างขึ้น และ
 เชนตีปีเตอร์ผู้หนึ่ง พระคริสต์ทรงเชื่อถือไว้ว่าพระทัยมอบอำนาจ
 ไว้ให้ เป็นของแน่ที่ว่า อำนาจของสันตะปาปานั้น ในเบื้องต้น
 แรก ๆ หาได้มีองค์ใดทรงใช้บ่อย ๆ เหมือนศตวรรษต่อ ๆ มา
 ไม่ แต่สันตะปาปาก็ได้ทรงใช้อำนาจเหล่านั้น ทั้ง ๆ ที่ทางบ้าน
 เมืองมิได้ยอมรับว่าวัดเป็นองค์การโดยชอบ และประมุขของวัด

อยู่ในนครของจักรพรรดิ ผู้ทรงตั้งพระทัยที่จะทำลายศาสนาคริสต์
เตียนให้ดับสูญไป

ประวัติของสันตะปาปาในสามร้อยปีแรกของคริสตศาสนา
นั้น มิได้มีผู้ใดทราบต้นก่โดยมากสันตะปาปาถูกบังคับให้ต้อง
หลบซ่อนตัว เพราะถูกตามล่าชีวิตและถูกทรมานเช่นเดียวกับผู้
ถือศาสนาอื่น ๆ เรามีเอกสารเพียงเล็กน้อยซึ่งกล่าวถึงชี-
วิตและการงานของสันตะปาปาเหล่านั้นไว้ มีการกล่าวถึงประ-
วัติที่นั่นนิดหนึ่งน้อย บางคราวก็ปรากฏแต่เพียงชื่อ แต่สันตะ-
ปาปาสมัยนั้นมักปฏิบัติหน้าที่เช่นเดียวกับบุคคลผู้ดำเนินในความ
ยิ่งใหญ่ของตนเอง ดำเนินสันตะปาปาที่กรุงโรม เป็นสถานที่
แห่งเดียวที่เราสามารถหาบัญชีรายชื่อสืบต่อกันได้ครบถ้วน

การประหารพวกคริสเตียน พวกคริฟเตียนมีอยู่ในโรม
อย่างช้าที่สุดก็ราว ค.ศ. ๔๙ - ๕๐ เซนต์ ปอลกล่าวสดุดีไว้
ในปี ค.ศ. ๕๙ ว่า คนเหล่านั้นเป็นพวกนำศาสนาไปแพร่—
หลายทั่วโลก เมื่อคนเหล่านั้นนำศาสนาใหม่ไปแพร่หลายใน
กรุงโรม ซึ่งเป็นราชอาณาจักรของจักรวรรดิอันกว้างไพศาลในครั้ง
นั้น ก็ถูกชาวโรมันกำจัดเสียเป็นอันมาก เนื่องจากขัดกับศา-
นาของตนซึ่งนับถือพระเจ้าอรรพชาติหลายองค์ การทำลายวัด

โรมันครั้งแรกอุบัติขึ้นภายหลังไฟไหม้กรุงโรมในปี ๖๔ ระหว่างรัชสมัยจักรพรรดิเนโร (Nero) นี้โรกล่าว่าหาว่าคนเหล่านี้เป็นผู้จุดไฟเผากรุงโรมจึงหาเหตุประหารชีวิต พวกคริสเตียนถูกอาบด้วยน้ำมันดินแล้วจุดไฟเผาเป็นคบเพลิงมนุษย์เพื่อให้แสงสว่างในอุทยานของจักรพรรดิ บิเตอร์กับปอล สาวกคนสำคัญของพระเยซู เป็น ผู้รับเคราะห์คน สำคัญที่สุดจาก ความบ้าคลั่ง ของจักรพรรดิเนโร เมื่อนี้โรสิ้นพระชนม์แล้วพวกคริสเตียนก็ได้รับความปลอดภัยจากการถูกประหารอยู่ได้ราวสามสิบปี ตลอดระยะเวลานั้น พวกคริสเตียนจำนวนเพียงหยิบมือที่เหลืออยู่ได้กลับฟื้นคืนชีพขึ้นอีก และค่อย ๆ มีจำนวนทวีขึ้นอีก จากรัชสมัยของเนโรถึงรัชสมัยของเซปติมิอุส หรือนัยหนึ่งจาก ค.ศ ๖๔ ถึง ๑๙๓ ศาสนาคริสเตียนถูกกดขี่และล้มล้าง ทั้งนี้เนื่องจากการเชื่อถือในพระเจ้าองค์เดียวของพวกคริสเตียน ขัดกันกับการนับถือพระเจ้าหลายพระองค์ซึ่งเป็นศาสนาของรัฐ แต่การที่คริสตศาสนาแพร่หลายไปทั่วจักรวรรดินั้น ทำให้ผู้ทรงอำนาจในกรุงโรมตกอยู่ในฐานะยากลำบากที่จะปฏิบัติตามกฎหมายให้เป็นผลได้ และแม้ว่าศาสนาใหม่จะถูกกำจัดและพวกที่นับถือศาสนานี้ จะถูกถือว่าเป็นพวกนอกกฎหมาย การประหารพวกคริสเตียนก็เกิดขึ้นเป็นระ-

ยะ ๆ เท่านั้น บางคราวก็เกิดขึ้นในราชธานี บางคราวก็เกิดใน
ภูมิภาคต่าง ๆ บางคราวเกิดขึ้นทุกหนทุกแห่ง โดยปกติแล้ว
พวกคริสเตียนก็ดำรงชีวิตอยู่ในห้วงภยันตรายทั้งชั้น ในรัชสมัย
ของพระเจ้าตราจัน (Trajan ๙๘ – ๑๑๗) ยอมให้ข้าหลวง
ลงโทษพวกคริสเตียนเฉพาะผู้ที่มีผู้กล่าวหาเท่านั้น การนับถือ
คริสต์ศาสนายังคงถือว่าเป็นความผิดทางอาญา มีโทษถึงประ
หารชีวิต แต่รัฐบาลจะไม่ออกเที่ยวจับกุมผู้ผิดและไม่ลงโทษถ้า
เขาปฏิเสธ “ความผิด” นั้น จักรพรรดิองค์อื่น เช่นพระเจ้าคอน
สแตนติน ใน ค.ศ. ๓๑๓ มิได้มีขั้นตอนธรรมดาตั้งกล่าว ภัยจากการ
ประหารมักจะเกิดขึ้นได้โดยมิได้คาดฝัน สุดแต่อารมณ์ชั่ววูบ
ของพระองค์บ้าง การดำเนินคดีบ้าง หรือเหตุการณ์ใดที่อุบัติ
ขึ้นก็ได้ทั้งสิ้น

เป็นการประหลาดอยู่บ้างเหมือนกัน ที่การให้อภัยโทษ
ต่อผู้กระทำความผิดฐานเป็นพวกคริสเตียนเป็นครั้งแรก กระทำโดย
คอมโมดัส (Commodus) กษัตริย์ที่ชั่วของหนึ่งในศตวรรษที่สอง
จักรพรรดิองค์หนึ่ง ปลดปล่อยผู้ที่ถูกตัดสินให้ไปทำงานหนัก
ในเมืองแร่ในซารดิเนีย สันตะปาปาวิกเตอร์ที่ ๑ (ซึ่งระหว่าง
สมัยของพระองค์ได้เริ่มใช้ภาษาละตินแทนภาษากรีก เพื่อเป็น

ภาษาทางการของวัดโรมัน) ได้ถูกเรียกร้องให้นำบัญญัติรายชื่อผู้ถูกลงโทษถวาย ในบรรดาผู้ถูกลงโทษเหล่านี้ มี คัลลิสตัน ซึ่งในสมัยต่อมาได้ดำรงตำแหน่งสันตะปาปารวมอยู่ด้วย การปลดปล่อยบาปของพระเจ้าคอมโมดัส ทำให้ความตึงเครียดผ่อนคลายลงชั่วคราว แต่พระองค์ก็ได้ทรงยกเลิกกฎหมายกำจัดพวกคริสเตียน

พระเจ้าเซปติมิอุส เสเวรุส (Septimius Severus 193–211) เลิกนโยบายผ่อนปรนของพระเจ้าตราจัน และห้ามการเข้านับถือคริสตศาสนา ผู้ฝ่าฝืนถูกลงโทษประหารชีวิต พระเจ้าแมกซิมินัส (Maximinus 235–238) ได้ทรงตรากฎหมายพิเศษกำจัดพวกพระ และผลจากกฎหมายนี้ ก็คือ สันตะปาปา ปอนเตียน (Pope Pontian) ถูกส่งไปทำงานในเหมืองแร่ในเกาะซาร์ดิเนีย และสันพระชนม์เพราะถูกทรมาน การประหารชีวิตพวกคริสเตียนอย่างกว้างขวางที่สุดเป็นครั้งแรก ก็คือในรัชสมัยพระเจ้าเดเชียส (Decius 249–251) จักรพรรดิองค์นี้ทรงตราพระราชกฤษฎีกาสั่งให้พวกคริสเตียนทุกคนและบุคคลทุกคนที่ถูกสงสัยว่าจะเป็นพวกคริสเตียน ให้ปฏิบัติตามอย่างใดอย่างหนึ่ง เป็นการเคารพสักการะเทวเทพของชาวโรมัน พระองค์

ใช้วิธีการให้ผู้ถูกกระทำผิดเล็ก การนับถือคริสตศาสนาโดยการ
ทรมาน หรือโดยจำคุกมากกว่าจะใช้การประหาร แต่ในทาง
ปฏิบัตินั้นทรงใช้ทั้งสองวิธี ผู้รับเคราะห์รุ่นแรกคนหนึ่งในรัชสมัย
ของพระองค์คือ สันตะปาปาเฟเบียน (Fabian) ในปี ๒๕๐

ในปี ๒๕๗ พระเจ้าวาเลเรียน (Valerian) รัชองค์ให้
พวกคริสเตียนละศาสนาเดิมของตนมานับถือพระเจ้าต่าง ๆ ของ
ชาวโรมัน และสั่งห้ามการเดินทางไปแคว้นลุ่มฝั่งศพของพวก
คริสเตียน ผู้ที่ถูกประหารในรัชกาลนี้ได้แก่สันตะปาปาซิกสทัส
ที่ ๒ กับ เซนต์ ไชเปเรียน บิชอปแห่งคาร์เธจ แต่เมื่อพระ-
เจ้าวาเลเรียนถูกพวกเปอร์เซียจับเป็นเชลย ณ เมืองเฮเดสลา
ในปี ๒๕๘ กัลลิเอนัส (Jallienus) ซึ่งได้ดำรงตำแหน่งสืบต่อ
ทรงสั่งให้ระงับการประหารชีวิตขึ้น นอกจากนั้นยังได้ทรงคืนวัด
และที่ดินที่รัฐริบมาให้แก่วัดไป และให้สิทธิแก่บิชอปที่จะ
ปฏิบัติหน้าที่เป็นประมุขในวัดของตน กฤษฎีกาปี ๒๖๘ เป็นกฎ-
หมายฉบับแรกที่ทำให้เสรีภาพทางศาสนาในวงจำกัด และได้ก่อให้เกิด
สันติภาพแก่วัดเป็นเวลาราวสี่สิบปี ชาวคริสเตียนได้รับ
ตำแหน่งผู้ว่าการมณฑลและเจ้าหน้าที่ในวงงานชั้นสูงของราช-
การและได้รับการยกเว้นจากการเสียเครื่องบรรณาการ ชาวคริส

เตียนเหล่านี้ได้รับตำแหน่งเป็นอันมากในราชสำนักและในวงการ
ทัพบก ได้มีการสร้างวัดใหม่ ๆ ขึ้นเพื่อทำหน้าที่เกี่ยวกับองค์
การศาสนาที่กำลังเจริญขึ้นเป็นลำดับ ในปลายศตวรรษที่สาม
เหตุการณ์ประหนึ่งว่า คริสตศาสนามีชัยชนะเหนือจักรวรรดิโรมัน
ด้วยวิธีการอันสงบ

แต่เหตุร้ายกำลังก้าวเข้ามาสู่ เนื่องจากได้รับการชะงัด
ชะงัดจากของผู้นับถือนิกายการทหารคือกาเลริอุส ในปี ๓๐๓ พระเจ้า
ดิโอเคลเตียน ผู้ทรงพระชรา ได้ทรงทำการรณรงค์อีกนานถึง
แปดปีเพื่อกำจัดพวกคริสเตียน วัด และคัมภีร์ของพวกเขาคริสเตียน
ในระยะเวลาอันเองหอดสมุทรและเอกสารสำคัญของสันตะปาปา และ
ของวัดอื่น ๆ อีกหลายวัดถูกทำลายหมด ชาวคริสเตียนทุกคน
ถูกนำไปบูชาพระเจ้า หรือกักขังไว้ให้ได้รับทุกขทรมาน การสัน
พระชนม์ของสันตะปาปามาร์เซลลินัส ในปี ๓๐๔ ทำให้บัลลังก์
สันตะปาปาว่างอยู่นานถึงสี่ปี ระหว่างนั้นเกิดความยุ่งยากใน
วัดที่กรุงโรมจนกระทั่งถึงปี ค. ศ. ๓๑๑ หลังจากที่มีการฆ่าฟัน
กันได้สงบลงแล้ว จึงได้มีการเลือกมิลเซียดุส (Miltiadus)
ขึ้นดำรงตำแหน่งสันตะปาปาในปี ๓๑๑ และกฤษฎีกาที่ได้ตรา
ขึ้นในปี ๓๑๑ ยินยอมให้เสรีภาพแก่ชาวคริสเตียน เป็นการสาร.

ภาพว่า กาเลริอุสยอมจำนนในการกำจัดคริสตศาสนา สองปี
ต่อมาจักรพรรดิลิซิเนียส กับ คอนสแตนติน ได้ลงมติยืนยันที่
จะปฏิบัติตามกฤษฎีกานี้ขึ้นอีก นับว่าเป็นการเปิดศักราชใหม่ของ
ชาวคริสต์เถียน และการนับถือศาสนาคริสต์เถียนไม่เป็นผิดกฎหมาย
อีกต่อไป

พระเจ้าคอนสแตนตินมหาราช ทรงนับถือคริสต์-
ศาสนา ในระยะเวลานี้ได้เกิดเหตุการณ์สำคัญขึ้น เป็นเหตุให้-
คริสตศาสนาสามารถลงหลักปักมั่นได้ภายในมหาอาณาจักรโร-
มันกระทั่งได้กลายเป็นศาสนาของทางการแทนการนับถือศาสนา
ดั้งเดิมที่นับถือพระเจ้าธรรมชาติหลายองค์ (Paganism) ขณะ
เมื่อพระเจ้าคอนสแตนตินเสด็จไปทำศึก กับจักรพรรดิคู่แข่งของ
พระองค์นั้นพระองค์ทรงเห็นเป็น รูปกางเขนติดเปลวไฟลอยอยู่บน
ท้องฟ้า บนไม้กางเขนนี้อักษรจารึกว่า In hoc signo vinces
ซึ่งแปลว่า “ในเครื่องหมายนี้ผู้เจ้าจะมีชัย” พระเจ้าคอนส-
แตนติน ทรงสั่งให้ทหารเขียน ขื่อพระเยซูลงบน โล่ของตนทุกคน
ในการรบครั้งสำคัญครั้งนั้นซึ่งมีชื่อในประวัติศาสตร์ว่า การรบ
ที่สะพานมิลเวียน (Battle of the milvian Bridge) พระเจ้า
คอนสแตนตินทรงมีชัยชนะต่อข้าศึกอย่างใหญ่หลวง

เพื่อเป็นการตอบแทนบุญคุณของคริสตศาสนา ในการ-
 บันดาลให้มีชัยชนะใหญ่ครั้งนั้น พระเจ้าคอนสแตนตินได้ทรง
 ตรากฤษฎีกาขึ้นฉบับหนึ่งที่เมืองมิลแลนในอิตาลีตอนเหนือ เมื่อ
 ปี ค. ศ. ๓๑๓. เรียกว่า กฤษฎีกาเมืองมิลแลน (Edict of milan)
 ซึ่งให้เสรีภาพแก่ศาสนาคริสต์ เท้าเทียมกับศาสนาอื่น ทรง
 สร้างวัดในกรุงโรม คือ วิหารเซนต์ ปีเตอร์ขึ้นบนที่ฝังศพ
 ของเซนต์ ปีเตอร์ซึ่งถือว่าเป็น ต้นตะปาท้องแรกของคริสต์
 ศาสนา และทรงสร้างวัดในปาเลสไตน์ด้วย ทั้งนี้เพื่อเป็นอนุสรณ์
 ของพวกนักบุญชาวคริสต์ที่ถูกประหารไปแล้วในอดีตกาล ทั้ง
 ได้ทำนุบำรุงคริสต์ศาสนาให้แข็งแกร่งขึ้น อย่างไรก็ตาม พระ-
 เจ้าคอนสแตนตินยังมีได้ทรงนับถือคริสต์ศาสนา จนกระทั่งก่อน
 สิ้นพระชนม์เล็กน้อยในตอนปลายศตวรรษที่ ๓๑ จักรพรรดิผู้สืบ
 พระองค์ทรงถือว่าคริสต์ศาสนาเป็นศาสนาทางราชการ และ
 ศาสนานับถือพระเจ้าหลายพระองค์ของชาวโรมันแต่อดีต กลาย
 เป็นศาสนานอกกฎหมาย

บทที่ ๒

อำนาจของสันตะปาปา (๓๑๓ - ๗๕๑) เรอโมก. ๗๖๕

รัชสมัยของพระเจ้าคอนสแตนติน (๓๑๓ - ๓๓๗) จักรพรรดิคริสเตียนองค์แรกของคริสตศาสนาก็ย่างเข้าสู่ยุคใหม่แม้ว่าคริสตศาสนาจะเสื่อมและอ่อนแอลง โดยการประหารอย่างนองเลือดของพระเจ้าดิโอเคลเตียน ก็ปรากฏว่า คริสตศาสนาได้เป็นเจ้าของวัด ที่ดิน ผลประโยชน์ อภิสิทธิ์และรายได้เป็นอันมาก ในรัชสมัยพระเจ้าคอนสแตนตินสมเด็จพระราชินีฟาอสตา (Empress Fausta) ได้มอบวังแลทเทอราน (Lateran Palace) ให้เป็นที่พำนักของสันตะปาปาตลอดสมัยกลาง แต่ในการให้ความช่วยเหลือแก่ศาสนาในคราวนี้จักรพรรดิคอนสแตนติน ได้ริเริ่มสร้างนโยบายสำคัญอันหนึ่ง ซึ่งได้กลายเป็นนโยบายประจำของจักรพรรดิแห่งจักรวรรดิไบแซนตินตลอดมา นั่นคือ นโยบายที่ถือว่าจักรพรรดิเป็นประมุขทางศาสนา (Caesaropapism) ตามนโยบายนี้ จักรพรรดิเป็นประมุขสูงสุดในกิจการทุกอย่างเกี่ยวกับวัด ตลอดจนการให้คำอธิบายลัทธิหรือคำสอนของคริสตศาสนาด้วย นโยบายนี้เป็นอาวุธทำลายอันใหม่ และสันตะปาปาเสื่อมถอยอำนาจลงตลอดสมัยนี้ นอกจากนั้นความเสื่อมของมหาอาณาจักรโรมันบ่งบ่อนั่น การรุกรานของอนารยชน

และการที่พลเมืองในกรุงโรมถูกทำลายและลดจำนวนลงอย่างมากมานั้น เป็นปัจจัยสำคัญที่จำกัดอำนาจบริหารของสันตะปาปา และบีบบังคับให้สันตะปาปาต้องมีภาระใหม่ ๆ ขึ้น

ลัทธิอริอานิสม์ ในบรรดาชาวคริสต์เถี้ยนด้วยกัน ได้มีความคิดเห็นแตกต่างกันมาตั้งแต่สมัยที่ถูกประหารและถูกกำจัดอยู่นั้นแล้ว มีเจ้าลัทธิในคริสตศาสนาหลายคนที่มีความเชื่อผิดแผกจากความเชื่อดั้งเดิม พวกนี้ถือว่าเป็นพวกนอกศาสนาหรือพวกเดียวยัตย์ หลังจากทีพระเจ้าคอนสแตนตินทรงให้เสรีภาพแก่คริสตศาสนาแล้ว ก็ได้มีผู้สร้างคำสอนขึ้นใหม่ผิดแผกไปจากหลักการดั้งเดิม ทำลายความเลื่อมใสศรัทธาของชาวคริสต์เถี้ยนลง คำสอนที่ถือว่าชั่วที่สุด แต่มีอิทธิพลมากที่สุดได้แก่คำสอนของลัทธิอริอานิสม์ (Arianism) เจ้าของลัทธินี้ได้แก่พระเมืองอเล็กซานเดรียของคหรงขอ อริอัส (Arius) พระองค์ถือว่าพระเยซู หรือ จิซัสไครสต์นั้นมิใช่พระเจ้าหากเป็นเพียงสัตว์ทนต์ที่สุดของพระเจ้าเท่านั้น คำสอนนี้และคำสอนอื่น ๆ ก่อให้เกิดการแตกแยกในคริสตศาสนาขึ้น พระเจ้าคอนสแตนตินและบิชอปต่าง ๆ ทรงปรารภจะเห็นความเป็นอันหนึ่งอันเดียวของคริสตศาสนา ขึ้นแรกให้เชิญประชุมบิชอปทั่วจักรวรรดิเป็นครั้งแรกในปี ๓๒๕ ณ เมืองนิเซอาในเอเชียไมเนอร์หรือเรียกว่า ที่ประชุมเมืองนิเซอา (The Council of nicaea)

ที่ประชุม^๕ มีผู้แทนของสันตะปาปาเป็นประธานที่ประชุมได้ประ
นามลัทธิอริอีนนิสม์ และได้ร่างคำสอนโดยย่อของคริสตศาสนา
ขึ้นไว้ เรียกกันว่า Nicaea Creed ซึ่งยังใช้สวดกันอยู่ในวัด
ต่าง ๆ ในวันอาทิตย์ และวันพิธีกรรมต่าง ๆ ในปัจจุบันนี้

พระเจ้าคอนสแตนตินกับนโยบายเซซาโรปาปัสมีใน
ศตวรรษที่ ๔ การเปลี่ยนแปลงซึ่งอุบัติขึ้นจากผลของการที่
พระเจ้าคอนสแตนตินได้รวมอาณาจักรให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวโดย
การทำสงคราม และเพื่อความมั่นคงอันหนึ่งอันเดียวของคริสต
ศาสนา โดยจัดให้มีการประชุมบิชอปต่าง ๆ ณ เมืองนิเซอา
(Nicaea) ในปี ๓๒๕ นับว่ามีความสำคัญมาก พระเจ้าคอนสแตน
ตินแม้จะเข้ารีตถือคริสต์ศาสนาด้วยความสุจริตใจ แต่พระองค์
ก็มีใช้นักเทววิทยา คือมิได้ศึกษาในด้านเทววิทยามาเลย พระ
องค์ทรงเป็นชาวโรมัน จึงทรงมีความคิดเห็นอย่างชาวโรมันว่า
ตามชนบประเพณีแล้ว จักรพรรดิทรงเป็นประมุขทางศาสนาด้วย
และเนื่องจากพระองค์ทรงมีพระราชอำนาจเต็มที่ พระองค์ก็ได้
ทรงรับรองในอันที่จะจัดการกับปัญหาต่าง ๆ ทางศาสนาเสียเอง
ส่วนวัดนั้น ดูเหมือนกำลังจะตกอยู่ในความปลื้มปิติที่ได้รับเสรี
ภาพใหม่ ได้รับความโปรดปรานจากองค์จักรพรรดิ และได้รับ

ความอุปถัมภ์คำฐาในด้านต่าง ๆ จึงมิได้แสดงปฏิกิริยาโต้ตอบกับอำนาจสมบูรณาญาสิทธิขององค์จักรพรรดิซึ่งวัดได้เคยมีประสพการณ์มาแล้ว นับแต่ได้สถาปนาตนเองลงในอาณาจักรโรมัน ได้ระลึกมาแต่แรกเลยว่า จักรพรรดิคัถลิกที่มีอารยธรรมแล้วจะเป็นภัยต่ออิสรภาพอันชอบ ธรรมของตนเท่ากับจักรพรรดิที่ถือศาสนาพระเจ้าธรรมชาติหลายองค์ (paganism)

ในภาคตะวันออก ลัทธิอริอันนิสม์ (Arianism) ซึ่งที่ประชุมสงฆ์เมืองนิเซอา ได้ประนามว่าเป็นพวกเดียวยัถยานันได้เสื่อมศูนย์ไปแล้ว แต่พวกอริอัน ได้หลบหลีกจากสันตะปาปา ได้ใช้ความฉลาดชักจูงพระเจ้าคอนสแตนตินให้ยอมรับกลับสู่วัดคัถลิกได้อีก ทั้งยังได้พระราชทานตำแหน่งสำคัญ ๆ ทางสงฆ์ในวัดภาคตะวันออกของยุโรปไปด้วย เหตุนี้พวกเดียวยัถยจึงสถาปนาตนเองลงได้เป็นเร็วแรก และทำให้เดียวยัถยพวกอื่น ๆ ดำเนินการตามในศตวรรษต่อ ๆ มา โดยการร้องอุทธรณ์สิทธิของตนเอง จักรพรรดิผู้ทรงรู้ในวิชาเทววิทยา นำเอาหลักทางศาสนาเข้าปะปนกับการเมือง แทนที่จะร้องไปยังสันตะปาปา ยิ่งกว่านั้น พระเจ้าคอนสแตนตินอุสที่ ๒ โอรสของพระเจ้าคอนสแตนตินผู้ทรงเป็นอริอันองค์หนึ่ง ได้ทรงถือเป็นหน้าที่ของพระ

องค์ ไม่ได้จะได้ประกาศลัทธิของพระองค์เท่านั้น หากยังบังคับ
 บิชอปต่าง ๆ ให้ยอมรับฐานะของพระองค์เป็นประมุขของศาสนา
 คริสเตียนด้วย ครั้นเมื่อบรรดาบิชอปในอาณาจักรตะวันตกพา
 กันคัดค้านต่อการที่นำผู้ถือลัทธิอริอัน มาแต่งตั้งเป็นประมุขทาง-
 ศาสนาคริสเตียน พระองค์ทรงตอบสั้น ๆ ว่า “เจตน์จำนงของ
 ฉันคือ กฎหมายทางศาสนา จงฟัง หรือมิฉะนั้นก็จงออกไปเสีย
 นอกอาณาจักร”

ทั้ง ๆ ที่มีอำนาจเหนือวัดในศตวรรษที่ ๔ โดยเฉพาะ
 อย่างยิ่งในภาคตะวันออกก็ดูเหมือนพวกอริอันจะได้คิดว่าฐานะ
 ของตนจะไม่มั่นคงเลย ถ้าหากปราศจากเสียงซึ่งการรับรองจาก
 โรม เมื่ออาทานาซิอุส (Athanasius) บิชอปแห่งอเล็กซานเดรีย
 ไม่ยอมรับคำสอนอันนอกศาสนาของพวกตน บรรดาบิชอปที่เป็น
 พวกอริอันได้มีการประชุมที่เมืองไทร์ Council of Tyre ในปี ค.ศ.-
 ๓๓๕ โดยมีจักรพรรดิทรงหนุนหลัง ที่ประชุมนี้ได้ประนามอาทา-
 นาซิอุสอย่างรุนแรง ต่อจากนั้นก็ได้ขอให้โรมยอมรับรองคำตัดสิน
 ของพวกตนด้วย สันตะปาปาจูเลียสที่ ๑ (๓๔๘ - ๓๕๒) ผนว
 โอกาสที่จะได้แสดงอำนาจของพระองค์ หลังจากที่ได้เจียบเจียง
 มานาน ในการพิจารณาคดีอาทานาซิอุส และในการประชุม

บิชอปที่กรุงโรม ซึ่งที่ประชุมได้กล่าวประนามพวกอริอีนัน พระองค์ได้ทรงยืนยันสิทธิของวัดโรมัน ในฐานะที่เป็นทายาทของปีเตอร์ ว่าจะยอมรับอัครธรรมและทำการพิพากษาคำอัครธรรมของอาทานาซิอัส ต่อมาภายหลังสันตะปาปาลิเบอริอัส (Liberius) ถูกพระเจ้าคอนสแตนติอัสที่ ๒ เนรเทศเสีย เนื่องจากปฏิเสธไม่ยอมรับฐานะของพวกอริอีน

ลัทธิที่ถือจักรพรรดเป็นประมุขทางศาสนา (Caesaropapism) ซึ่งเป็นภัยแก่วัด เมื่ออยู่ภายใต้จักรพรรดิลัทธินิกายอริอีน ก็อาจเป็นภัยได้แม้แต่อยู่ภายใต้จักรพรรดิกัลลิก พระเจ้าธีโอโดสิอัส มหาราช (๓๗๙ - ๓๙๕) ผู้ทรงกระหายที่จะให้วัดกัลลิกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน คุยเดียวกับจักรพรรดิก่อนหน้าพระองค์ต้องการความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันตามลัทธิอริอีน พระเจ้าธีโอโดสิอัสทรงพยายามที่จะให้คริสตศาสนานิกาย กัลลิกนี้ ดำรงอยู่ในอาณาจักรโรมันตะวันออก ซึ่งแรงไปด้วยลัทธิอริอีน บิชอปฝ่ายตะวันออก ซึ่งเคยขึ้นต่อการคอยตามพระทัยจักรพรรดิตลอดมา ในตอนนั้นก็มิได้ระวังในอันที่จะกำจัดลัทธิอริอีน โดยยืนยันความเชื่อถือของตนตามเอกสารที่เรียกว่า Niceaea Creed ที่ประชุมกรุงคอนสแตนติโนเปิล (Council of Constantinople) ซึ่งจัดขึ้นในปี-

ค. ศ. ๓๗๑ นอกจากนั้นยังถือโอกาสยืนยันว่า บิชอปหรือสังฆนายกแห่งกรุงคอนสแตนติโนเปิล ควรจะดำรงเกียรติสูงเป็นรองบิชอปแห่งกรุงโรม เพราะคอนสแตนติโนเปิลนั้นเป็นเสมือนโรมใหม่ ฉะนั้นพระเจ้าอีโอดิซัสจึงทรงตัดไมตรีกับลัทธิอริอัน และทรงยืนยันว่าควรจะได้รับรองลัทธิคัลลิก เนื่องจาก “เป็นศาสนาที่ปีเตอร์สาวกของพระไครสต์ได้ทรงประทาน ให้แก่ชาวโรมัน”

แต่พระเจ้าอีโอดิซัสก็ยังคงปฏิบัติพระองค์เช่นจักรพรรดิโรมัน คือเข้าไปแทรกแซงในกิจการของวัดจุทรงเป็นประมุขทางศาสนาด้วย บุคคลผู้หาญท้าทายต่อการใช้ลัทธิเซาโรปาบีสม์ในอาณาจักรโรมันเบื่องตะวันตกนั้นคือ อัมโบส บิชอปแห่งมิแลน นอกจากคัดค้านแล้ว ยังได้ให้พระเจ้าอีโอดิซัสทรงสำนึกว่าพระองค์นั้นอยู่ในวัด หากได้อยู่เหนือวัดไม่ อัมโบรตได้วางหลักการณ์ลงไว้ซึ่งจะมีผลใหญ่ยิ่งต่อไปในอนาคต

ในศตวรรษที่ ๔ อันเป็นสมัยที่จักรพรรดิต่าง ๆ ได้เลิกการประหารพวกคริสเตียนแล้ว และได้พระราชทานเสรีภาพให้แก่วัด ตลอดจนได้สถาปนาคริสตศาสนาให้เป็นศาสนาทางการของจักรวรรดิ แต่สันตะปาปาไม่มีบทบาทสำคัญอะไรทางศาสนา นัก กระนั้นก็ตาม ฐานะของสันตะปาปาในอาณาจักรโรมันเบื่อง

ตะวันตก ก็ได้รับการรับรองว่าเป็นผู้ดำรงตำแหน่งสูงสุดในวัด
 เนื่องจาก ได้มีการยอมรับอำนาจการปกครองตนเองของ บิชอป
 ในเขตต่าง ๆ มาช้านานแล้ว โรมจึงได้ใช้อำนาจเฉพาะเมื่อมี
 การอุทธรณ์มาจากบิชอปในเขตต่าง ๆ เท่านั้น แม้ว่าอัมโบรส
 แห่งมิลเลนจะเป็นบิชอปที่เข้มแข็งที่สุดในสมัยของเขา ประชาชน
 ก็หันไปหาโรม เมื่อต้องการคำตอบอันเด็ดขาดในปัญหาเกี่ยวกับ
 หลักการอย่างใดอย่างหนึ่ง หาได้หันไปหาบุคคลผู้ทรงอำนาจ
 เด่น ๆ ไม่

ศตวรรษที่ ๕ - ความเป็นไปทางการเมืองในศตวรรษ
 ที่ ๕ เราควรเข้าใจด้วยว่า ศตวรรษที่ ๕ เป็นระยะเวลาที่พวก
 อนารยชน ได้รุกรานเข้ามาสู่ดินแดนของจักรพรรดิโรมัน แทบ
 ทุกทิศทุกทาง และจักรพรรดิโรมันเบืองตะวันตกก็กำลังจะสลาย
 ตัวอยู่แล้ว ทางทิศเหนือนั้นพวกเยอรมัน ซึ่งอยู่ในป่าอันหนาว
 เย็นทางภาคเหนือ และยังมีความเจริญน้อยกว่าพวกโรมัน
 ได้มองเห็นท้องไร่นาอันปลูก ข้าวเขียวข่มู่มและบ้านเมืองที่มั่งคั่ง
 ของจักรพรรดิโรมัน ก็กระหายจะเข้ามาทำมาหากินบ้าง แต่
 ทหารโรมันที่ได้รับการฝึกฝนให้มีระเบียบวินัยเป็นอย่างดี ได้ละ

กัถกัณธนารยชนเหล่านั้นไว้ได้ แต่พวกโรมันใช้วิธีเกลี้ยกล่อมให้
 คนพวกนั้นเข้ารับราชการทหาร และอบรมให้เป็นพลเมืองโรมัน
 ตั้งถิ่นฐานอยู่ตามชายแดน อย่างไรก็ตาม ชาวเยอรมันเหล่านั้น
 จำนวนมากมายก็ยังอยู่นอกพรมแดน และคงคุกคามความปลอด
 ภัยของจักรพรรดิอยู่ตลอดเวลา ต่อมาในราวศตวรรษที่สาม เกิด
 คีตกกลางเมืองขึ้นในอิตาลี กองทหารโรมันก็ถูกถอนไปจากที่นั้น
 ตามแนวแม่น้ำไรน์และแม่น้ำดานูบ พรมแดนจักรวรรดิโรมัน ก็
 เปิดกว้างไว้ให้นารยชนเหล่านั้นทำการโจมตีได้สะดวก ธนารยชน
 เผ่าเยอรมันก็ได้พร้อมพร้อมเข้ามา และเข้าไปถึงกระทั่งดินแดนไกล
 (ฝรั่งเศส) เข้าปล้นและทำลายบ้านเมืองไปตลอดทาง

พวกวิสิโกths ภัยพิบัติของโรมัน พระเจ้าดิโอเคลเตียน
 กับพระเจ้าคอนสแตนตินได้ทำการต่อสู้กับนารยชนชาวเยอรมัน
 เช่นเดียวกับจักรพรรดิองค์ก่อน ๆ และสามารถยับยั้งการรุกราน
 ของนารยชนไว้ได้ แต่หลังจากที่พระเจ้าคอนสแตนตินสิ้นพระ
 ชนม์แล้วสถานการณ์ของจักรวรรดิโรมันกลับเลวร้ายลง จนเผ่า
 ตูร่ายจากภาคกลางทวีปเอเชียพวกหนึ่งเรียกว่า พวกฮั่น (The
 Huns) ได้รุกรานไล่ล่าชนเผ่าเยอรมันเข้ามาทางเบื้องหลัง ชัย
 คนเหล่านั้นให้วันลงไปทางทิศใต้ จนผ่านหมู่หนึ่ง เรียกว่า พวก

วิซิโกธ (Visigoth=west goths) ได้ขอร้องต่อจักรพรรดิโรมันให้เข้ามาอยู่ภายในจักรวรรดิ ซึ่งจะเป็นที่ปลอดภัยจากพวกอื่น เมื่อจักรพรรดิทรงยินยอม ชนเหล่านี้ก็ไหลพรั่งพรูข้ามแม่น้ำดานูบเข้ามา เป็นโซครายที่ข้าราชการโรมันที่ถูกส่งไปดูแลพวกนั้น กลับไปทำความเดือดร้อนให้เกิดขึ้น พวกวิซิโกธโกรธเคือง จึงพากันใช้อาวุธต่อต้าน คนพวกนี้มีชัยกองทัพโรมันที่เมืองอเดรียโนเปิล (Adrianople) เมื่อปี ค. ศ. ๓๗๘ และฆ่าจักรพรรดิสันพระชนม์ ต่อจากนั้นอนารยชนเหล่านี้ ก็มุ่งไปทางตะวันตก เข้าร่วภาคตะวันตกของจักรวรรดิโรมันเกือบทั้งหมด ในปี ค.ศ. ๓๙๕ จักรวรรดิโรมันได้แตกแยกออกเป็นตะวันตกและตะวันออก จักรวรรดิตะวันออกตั้งราชธานีอยู่ ณ กรุงคอนสแตนติโนเปิล ส่วนจักรวรรดิตะวันตกตั้งอยู่ ณ เมืองราเวนนา (Ravenna) ชายฝั่งทะเลเดรียติคด้านเหนือ

อนารยชนล้อมกรุงโรม จักรวรรดิตะวันตกขณะนั้น จักรพรรดิทรงพระนามโฮโนริอุส (Honorius) มีทหารเอกคู่พระทัยชื่อ สติลิโค (Stilicho) ซึ่งสามารถป้องกันพวกวิซิโกธภายใต้การนำของแม่ทัพชื่อ อลาริก (Alaric) มิให้ล่องล้าเข้ามาในอิตาลีได้ ครั้นล่วงมาในปี ๔๐๘ พระเจ้าโฮโนริอุสได้ประหารสติลิโค

เสียเนื่องจากสงสัยว่าจะเป็นกบฏ เมื่อสติโคตันชีวิตแล้ว อลา
 ริค ก็นำพวกวิชโกฟ่งทะเลลงเข้ามาในอิตาลีได้ พระเจ้าโฮโน
 ริสอยู่ในเมืองราเวนนาซึ่งมีป้อมค่ายคุ้มครองเข้มแข็งมากได้ทำ
 ทายอลาริคและไม่ยอมทำข้อตกลงใด ๆ ด้วยทั้งนั้น อลาริคตี
 ราเวนนาไม่ได้ก็ยกทหารลงไปยังกรุงโรม แต่ป้อมค่ายและกำแพง
 กรุงโรมนั้นแข็งแรงเกินกำลังชาวป่าของพวกอลาริคจะทำลาย
 ได้จึงได้แต่ล้อมไว้ และปล้นสะดมหัวเมืองโดยรอบ ในที่สุด
 ชาวกรุงโรมต้องเสียค่าไถ่ตัวเป็นเงินก้อนใหญ่ อลาริคจึงถอย
 กลับไปยังทสคานี แต่ความทะเยอทะยานของพวกวิชโกฟ่งหา
 สิ้นสุดลงไม่ คนพวกนี้ยังเรียกร้องเอาแดลเมเชีย เวเนเซียและ
 โนวิคัมจากพระเจ้าโฮโนริส พร้อมกับเครื่องบรรณาการอีกจำ
 นวนหนึ่ง ในสมัยทฤษฎีเช่นนั้น สันตะปาปาต้องทำหน้าที่เป็นคน
 กลางระหว่างประชาชนกับจักรพรรดิ หรือกับหัวหน้าคนป่า เพื่อ
 บังคับกันโรมจากการโจมตีครั้งต่อไป สันตะปาปาเซนต์ อีโน
 เซนต์ที่ ๑ (๔๐๑ - ๔๑๗) จึงได้เสด็จด้วยพระองค์เองพร้อมกับ
 ทูตผู้หนึ่ง ไปเฝ้าจักรพรรดิ ณ ราชสำนักเมืองราเวนนา พระเจ้า
 โฮโนริส ทรงบังเอิญพระองค์เอง โดยมิให้ความช่วยเหลือแก่
 โรมอย่างใด อลาริคได้ยกทัพไปตีกรุงโรมอีกครั้งหนึ่ง แต่ก็ถูก

แพ่งสูงตระหง่านของโรมบ้อง กันไว้ได้เช่นเคย ครั้นอลาริคยกมาครั้งที่สาม ชาวโรมชายชาติผู้หนึ่งได้เปิดประตูเมืองให้ พวกวิซิโกทก็พร้อมพรั่งเข้าสู่เมืองนั้น เฝ้าและปล้นสะดมกรุงโรมอยู่เป็นเวลาหลายวัน ความตระหนกตกใจและความหมดหวังกระจายไปทั่วย่านทะเลเมดิเตอร์เรเนียน ประชาชนต่างตระหนกคิดว่า แม้แต่โรมนครที่ทรงอำนาจที่สุด ก็ยังไม่อาจต่อต้านอนารยชน ได้ พวกวิซิโกทเมื่อปล้นกรุงโรมแล้ว ก็ยกทัพไปทางตะวันตกไปตั้งราชอาณาจักรขึ้นในสเปน แต่โรมก็หาพินภัยไม่ ขณะนั้น สันตะปาปาอินโนเซนต์ที่ ๑ ยังคงอยู่ที่เมืองราเวนนา ทรงคว่ำครวญด้วยหัวใจแทบแตกสลาย เมื่อเสด็จกลับคืนสู่โรมก็พบเมืองนั้นตกอยู่ในความพินาศตลอดทั้งเมือง

ฐานะสันตะปาปาในศตวรรษที่ห้า ผู้ได้รับรัชทายาทสืบต่อจากพระเจ้าที่โอโดวักซ์ในศตวรรษที่ ๕ ยังคงดำเนินนโยบายตามลัทธิ เซซาโรปาปัสต่อไป ซึ่งได้พิสูจน์ให้เห็นแล้วว่าเป็นอันตรายต่อความเป็นอันหนึ่งอันเดียวของวัด และต่อการรับรู้อำนาจของสันตะปาปาด้วย แม้ว่าสันตะปาปาในสมัยนั้นจะไม่ได้รับเริ่มตัดสินข้อพิพาทต่าง ๆ ทางศาสนาทางภาคตะวันออก แต่เมื่อได้รับคำอุทธรณ์จากมิชอปฝ่ายตะวันออก สันตะปาปาก็มิได้

รับรองต่อการแสดงฐานะของพระองค์ ให้เป็นที่ประจักษ์แจ้ง เมื่อ
ไซริล (Cyril) บิชอปแห่งอเล็กซานเดรีย อุทธรณ์ต่อสันตะปาปา
เซเลสทีนที่ ๑ (๔๑๒ - ๔๓๒) เกี่ยวกับความเป็นเดียวิทย์ของ
พวกเนสตอริอัส (Nestorius) สันตะปาปาได้ประนามลัทธินั้น
และในที่ประชุมเมืองเอเฟซุส (Council of Ephesus) ซึ่งพระเจ้า
ทีโอโดริอัสที่ ๒ ทรงเรียกประชุมในปี ค.ศ. ๔๓๑ นั้น ที่ประชุมก็
ได้ยอมรับรองการประนามของสันตะปาปา

ต่อมาอีกยี่สิบปี บิชอปฝ่ายตะวันออกได้ให้การรับรอง
ความเป็นใหญ่ของสันตะปาปาอย่างแจ่มแจ้งที่สุด ในการประ
ชุมที่เมืองแคลซีดอน (Council of Chalcedon) เมื่อปี ๔๕๑ เป็น
การประชุมใหญ่ที่สุดของเจ้าหน้าที่ของวัด ในระยะแรก ณ ที่ประ
ชุมนี้ ทูตของสันตะปาปาลีโอที่ ๑ (๔๔๐ - ๔๖๑) ได้ชัยชนะด้วย
คะแนนเสียงท่วมท้น ในการรับรองฐานะสูงสุดของสันตะปาปา
อย่างไรก็ตาม ชัยชนะนั้นเพียงสั้น ๆ เท่านั้นเอง พวก

เดียวิทย์ที่ปราชัยไปแล้ว คือนิกายเนสตอเรียนในการประชุมเอเฟซุส
และนิกายโมโนฟิไซต์ในการประชุมแคลซีดอน ได้ฉวยโอกาสที่
จักรพรรดยังคงใช้ลัทธิเฮทาโรปาบีสม์ก่อความไม่สงบขึ้น และ
ได้แสดงข้อขัดแย้งแตกแยกจากมติของการประชุมทั้งสองครั้งขึ้น

มาอีก เนื่องจากต้องเผชิญกับจิตใจอันวิเศษของพระสมณศักดิ์
ในราชสำนักตะวันออก สันตะปาปาได้ทรงสงวนท่าทีไว้

สันตะปาปากับพวกอื่น เสียงย่าจากรองเท้าของพวกเขา
วิหิโกรัมผ่านไป แล้วไม่นาน เสียงฝีเท้าม้าของพวกอื่นก็ดัง
สนั่นเข้ามาอีก คนพวกนั้นมีความชั่วร้ายมาก รูปร่างเล็ก หัวใหญ่
และตาเหมือนตาหมู กินนอนบนหลังม้า ผู้นำที่มีชื่อโด่งดังที่
สุดของพวกอื่นก็คือ อັดติลา ผู้ได้สัญญาว่า “ตะบองพระเจ้า”
อັดติลาโอ้อวดว่าที่ใดก็ม้าของเขาเข้าไปถึงแล้ว หนุ่ยจะไม่
ขึ้นอีกเลย ความกลัวพวกอื่นมีอยู่อย่างรุนแรงมาก กระทั่งพวก
โรมันกับพวกเยอรมันได้รวมกำลังกันต่อต้านพวกอื่น และเขา
ชนะอັดติลาไว้ได้อย่างเด็ดขาดที่ทุ่งเมืองชาลองส์ในปี ๔๕๑ ต่อ
มาอีกปีหนึ่ง พวกอื่นที่ปราชัยแล้วนั้นได้วกลงทางใต้ และข้าม
ภูเขาแอลป์เข้ามาในอิตาลีและมุ่งสู่กรุงโรม ขณะนั้นสันตะปาปา
ลีโอที่ ๑ ผู้ยิ่งใหญ่ (Leo the Great ๔๔๐ – ๔๕) ดำรงตำแหน่ง
อยู่ พระองค์เสด็จขึ้นไปพบกับอັดติลาทางเหนือ บนฝั่งแม่น้ำ
มินซิโอ (Mincio) อันเป็นที่ตั้งค่ายของพวกอื่น ยักษ์ใหญ่ของยุค
ได้พบกัน ฝ่ายหนึ่งเป็นยักษ์ใหญ่ผู้แทนแสนยานุภาพป่าเถื่อน
อีกฝ่ายหนึ่งเป็นยักษ์ใหญ่ฝ่ายกำลังทางศีลธรรม ลีโอที่ ๑ เป็น

ฝ่ายมีชัยในการใช้วาทศิลป์ อติติลาตกลงทำสัญญาสันติภาพ และไม่ยกทัพเข้ากรุงโรม

ในปี ๔๕๕ อติติลาถึงแก่กรรม พวกฮั่นก็แตกแยกกันไป และไม่มีบทบาทสำคัญในประวัติศาสตร์อีกต่อไป แต่ในปีนั้นเอง อนุวชนอีกพวกหนึ่ง เรียกว่า พวกวันตาล (Vandals) ซึ่งไปตั้งถิ่นฐานอยู่ในแอฟริกาเหนือยกมาสู่อิตาลีอีก คนพวกนี้โหดร้ายมาก ไปถึงที่ใดก็ทำการปล้นสะดมอย่างทารุณ แต่เป็นพวกที่โง่เขลา เล่าว่าคราวหนึ่ง หัวหน้าวันตาลพวกหนึ่ง ส่งให้ลูกน้องรอฟนกระเบื้องโมเสคออกเพื่อดูว่าภาพเบ็ดที่เขียนไว้บนกระเบื้องนั้นเป็นของจริงหรือเปล่า พวกวันตาลที่ยกมาคราวนี้อยู่ภายใต้การนำของหัวหน้า ชื่อ เกนเซอร์ิก (Genseric) เข้ามาทางเรือและเข้ามาทางปากแม่น้ำไทเบอร์ ชาวโรมันต่างพากันหนีไปหาสันตะปาปาเป็นท่ง สันตะปาปาดีโอที่ ๑ เสด็จออกไปพบเกนเซอร์ิกนอกกำแพงเมืองทั้งสองฝ่ายเจรจากัน เกนเซอร์ิกตกลงไว้ชีวิตชาวเมืองและบ้านเรือน พวกวันตาลใช้เวลาสิบสี่วันขนทรัพย์สินของจักรพรรดิโรม แต่เกนเซอร์ิกก็รักษาสัจจะวาจาของเขา คือมิได้จุดไฟเผาเมือง และได้ชักดาบออกจากฝักเลยแม้แต่ครั้งเดียว

ความไร้สมรรถภาพของจักรพรรดิในจักรวรรดิโรมันเบื้องต้นวันตก ทรุดลงถึงที่สุด ในปี ค.ศ. ๔๗๖ ในปีนั้น โอโดเอเคอร์ (Odoacer) แม่ทัพชาวเยอรมัน ได้ปลดจักรพรรดิโรมันองค์สุดท้ายออกจากตำแหน่ง และตั้งตนเป็นใหญ่เหนือดินแดนอิตาลียอมขึ้นต่อจักรพรรดิที่กรุงคอนสแตนติโนเปิล

ดังกล่าวนั้นจะเห็นได้ว่า เหตุการณ์บ้านเมืองในระยะเวลาสั้น ๆ เป็นเหตุส่งเสริมฐานะของสันตะปาปาขึ้นทางฝ่ายศาสนาและฝ่ายอาณาจักร จึงมีเหตุผลอันควรเหมือนกันที่ทางฝ่ายสันตะปาปาจะอ้างสิทธิต่าง ๆ เหนืออาณาจักร

ตลอดระยะเวลา ที่ได้มีการโต้เถียงเกี่ยวกับอำนาจทางศาสนาของสันตะปาปา บางครั้งบางครั้งจักรพรรดิบางองค์ก็ให้ความสนับสนุนสันตะปาปา แต่นโยบายของจักรพรรดิเช่นนั้นก็เป็นไปเพื่ออาศัยสันตะปาปาป้องกันอิทธิพลของพระองค์เท่านั้นเอง ผู้ที่รับตำแหน่งสืบต่อจากสันตะปาปาลีโอที่ ๑ คนหนึ่งชื่อสันตะปาปา จีลาซิอุสที่ ๑ (๔๙๒ - ๔๙๖) ได้ทรงกล่าวถึงความยิ่งใหญ่ของสันตะปาปา เป็นลายลักษณ์อักษรอย่างแจ่มชัด และได้กลายเป็นเอกสารสำคัญชิ้นหนึ่ง เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างวัดกับรัฐ

ศตวรรษที่หก บ้านเมืองมีเสถียรภาพและสันติภาพอยู่
ชั่วระยะเวลาหนึ่ง ภายใต้กษัตริย์ชาวออสโตรโกท ชื่อ ทิโอดอริก
(Theodoric ๔๙๓ - ๕๒๖) กษัตริย์องค์นี้นับถือคริสต์ศาสนานิกาย
อริอัน และได้ทรงไกล่เกลี่ยการเลือกตั้งสันตะปาปาคราวหนึ่ง
และเข้าไปแทรกแซงในการเลือกตั้งสันตะปาปาอีกหลายครั้ง

ต่อจากนั้นมาถึงสมัยพระเจ้าจัสติเนียน (Justinian)
กษัตริย์แห่งจักรวรรดิโรมันเบืองตะวันออก ซึ่งตั้งราชธานีอยู่
ณ เมืองไบแซนติอุม หรือกรุงคอนสแตนติโนเปิลปัจจุบัน พระ
เจ้าจัสติเนียนได้ทำสงครามยึดเยือกกับอิตาลีและพวก โกทตั้งแต่
ปี ๕๓๕-๕๖๒ เป็นเวลานานถึง ๒๗ ปี ทำให้ประชาชนพา
กันหลบหนีไปอยู่ย่อก่อน อิตาลีกลายเป็นแผ่นดินไร้ร้างผู้คน กรุง
โรมเหลือพลเมืองเพียงสองสามพันคน สำหรับตำแหน่ง
สันตะปาปานั้น สันตะปาปากลายเป็นบิชอปของจักรพรรดิไป
อีก เหมือนดังที่กล่าวมาในตอนต้น กล่าวคือเมื่อมีการเลือก
ตั้งแล้ว จะต้องได้รับการยืนยันจากจักรพรรดิไบแซนตินอีกครั้ง
หนึ่ง แทนที่จะรับจากกษัตริย์ของพวกอนารยชน แต่ภายหลัง
ที่พระเจ้าจัสติเนียนสิ้นพระชนม์แล้วไม่ช้า พวกลอมบาร์ดก็
ไหลหลั่งลงมาจากทางทิศเหนือ เข้าสู่คาบสมุทรที่ไร้ร้างผู้คน

และดินแดนคาบสมุทรก็ถูกแบ่งแยกกันออกไป ระหว่างพวก
 ลอมบาร์ดกับพวกข้าราชการของจักรพรรดิไบแซนติน ดิน
 แดนเหล่านั้นมีผู้ปกครองเป็นส่วน ๆ ดินแดนที่พวกลอมบาร์ดครอง
 อยู่มีหัวหน้าเรียกว่า ดยุก (Dukes) ส่วนดินแดนของจักร
 พรรดิเรียกว่า ดัชชี (Duchy) ดินแดนของจักรพรรดิโดยตรง
 ต่อข้าราชการของจักรพรรดิ ซึ่งมีตำแหน่งเป็นเจ้าผู้ครองเมือง
 ราเวนนา (Exsarch of Ravenna) พวกโรมัน มิได้รับความ
 ปลอดภัยจากการปกครองของจักรพรรดิที่กรุงไบแซนติน ก็หัน
 ไปหาสันตะปาปาให้ช่วยป้องกันเขตของตน พร้อมทั้งเขตดัชชี
 แห่งโรม (Duchy of Rome) ต่อต้านกับพวกลอมบาร์ด ซึ่ง
 เป็นภัยใหญ่หลวงต่อพวกตน ไม่เป็นการแปลกประหลาดอันใด
 ที่หลังจากเกรกอรีที่ ๑ ได้รับเลือกเป็นสันตะปาปาในปี ๕๙๐
 แล้ว พระองค์อยากจะหนีไปเสียจากกรุงโรม อย่างไรก็ตาม
 สันตะปาปาก็คงทำงานต่อไป เพื่อป้องกันกรุงโรมและแคว้น
 แคว้นของจักรพรรดิไบแซนติน ให้พ้นจากการรุกรานของพวก
 ลอมบาร์ด และใช้รายได้อันเกิดจากที่ดินของสันตะปาปา เลียง
 และตุลเลชาวโรมันที่ยากจนคนแค่นจำนวนนับไม่ถ้วน ขณะ
 เดียวก็ทรงเกลี้ยกล่อม พวกอนารยชนชาวลอมบาร์ดซึ่งนับถือผี

สงวนเทวตาท้อง นั้บถือคริสตศาสนานิกายอริอันบ้าง ให้มาเข้า
 วิตถือคริสตศาสนานิกายโรมันคัลลิก และทั้งๆ ที่มีภาระอัน
 หนักอึ้งในอิตาลี ก็ยังได้ส่งพระองค์หนึ่งนาม เซนต์ ออกัสติน
 (St. Augustine) กับพระนิกายเบเนดิกตินสี่สิบองค์ไปยังเกาะ
 อังกฤษ เพื่อชักชวนให้ชาวเกาะนั้นเข้ารีตถือคริสตศาสนา

ศตวรรษที่ ๗ สันตะปาปายังคงเป็นผู้นำคนสำคัญใน
 การป้องกันดินแดนของจักรพรรดิในอิตาลี ทั้งนี้เพราะข้าราช
 การของจักรพรรดิไบแซนตินอ่อนแอไร้ประสิทธิภาพ ทั้งๆ ที่
 สันตะปาปาจงรักภักดีต่อจักรพรรดิ เพราะทางการเมือง สันตะ-
 ปาปาเป็นข้าของจักรพรรดิ จักรพรรดียังคงถือนโยบายเซซา
 โรปาปิสต์ และคอยแทรกแซงในกิจการของวัดตลอดเวลา ใน
 ปี ๖๕๓ จักรพรรดิคอนสแตนที ๒ (๖๔๒-๖๖๘) ทรงสั่งให้
 สันตะปาปามาร์ตินที่ ๑ (๖๔๘-๖๕๕) สละตำแหน่ง แล้ว
 จับตัวส่งไปยังกรุงคอนสแตนติโนเปิล เพื่อทำการพิจารณาใต้
 ส่วน และสันตะปาปามาร์ตินได้กล่าวแย้งกฎฎีกาของจักร-
 พพรรดิเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ และเจตน์จำนงของพระ
 เจ้า สันตะปาปามาร์ตินเป็นชายชราที่ต้องนอนแหว่งอยู่บนเตียง
 เพราะโรคเก๊าท์ (Gout) ต้องถูกห้ามไปสอบสวน กรรมการ

ใต้สวนพอเป็นพีชี่แล้วก็ตัดสินใจว่ามาร์ตินมีความผิดตามข้อกล่าวหา ถูกนำตัวไปประจานต่อหน้าฝูงชน ถูกกระซอกเสื้อผ่าตำแหน่งสันตะปาปาออก แล้วในสภาพที่เปลือยกายครึ่งท่อน มาร์ตินถูกจองจำด้วยโซ่ตรวน ลากไปตามถนนในกรุงคอนสแตนติโนเปิล มาร์ตินถึงแก่ความตาย เพราะขาดอาหาร ในเวลาที่ถูกเนรเทศไปอยู่ในแหลมไครเมีย

สันตะปาปาตกอยู่ในความบงการของจักรพรรดืมาเป็นเวลานาน และเพิ่งจะมาเป็นอิสระได้ ก็ในรัชสมัยของปีปแปง (Pipin) กษัตริย์ชาวฟรังค์ มามีชัยชนะพวกลอมบาร์ด และจัดตั้งรัฐ สันตะปาปาขึ้น (Papal States) ทำให้สันตะปาปาพ้นจากอำนาจของจักรพรรดิไบแซนติน และเป็นมิตรกับราชวงศ์คาโรลิงเจียนแห่งชาวฟรังค์ (Frank) นโยบายของจักรพรรดิไบแซนติน ความพินาศของจักรพรรดิโรมันตะวันตก และการรุกรานของอนารยชน ได้นำภาระอันใหญ่หลวงมาให้สันตะปาปาในสมัยนั้น แต่สันตะปาปาทุกองค์มิได้คิดที่จะละทิ้งกรุงโรม เมื่อเมื่อนั้นคลายความสำคัญทางการเมืองลงและเกือบจะถึงกาลพินาศ นอกนั้นสันตะปาปายังมิได้เลิกความคิดที่ป้องกันแม้ด้วยชีวิตของตนเอง ตำแหน่งอันสืบมาตามประเพณี

ในฐานะทายาทของเซนต์ปีเตอร์ ในบรรดาอำนาจทั้งสามใน
 อิตาลี ในศตวรรษที่หก เจ็ด และครึ่งแรกของศตวรรษที่แปด
 คือไบแซนติน ลอมบาร์ด และสันตะปาปานั้นอำนาจที่คงเหลือ
 ตลอดมาจนถึงสมัยราชวงศ์คาโรลิงเจียนของพวกฝรั่งเศส ก็มี
 เพียงอำนาจของสันตะปาปาอำนาจเดียวเท่านั้นเอง

บทที่ ๓

สันตะปาปากับราชอาณาจักรนารยชน

(๗๕๐—๑๐๔๕)

หลังจากที่ตกเป็นข้าราชบริพารของจักรพรรดิไบแซนตินเป็นเวลาเกือบสามร้อยห้าสิบปี สันตะปาปาได้รับอิสรภาพปลดจากการควบคุมของจักรพรรดิโรมันเบื้องต้นออก ทั้งนี้เนื่องจากการแทรกแซงของกษัตริย์ชาวฝรั่งเศส ภายในระยะเวลาห้าสิบปีนับแต่การสถาปนารัฐสันตะปาปาขึ้น สันตะปาปาได้สวมมงกุฎให้แก่ พระเจ้าชาร์ลมาญ (Charlemagne) กษัตริย์ผู้ยิ่งใหญ่แห่งราชวงศ์คาโรลิงเจียนในฐานะจักรพรรดิ และจักรพรรดิองค์ใหม่สืบทอดอันสำคัญยิ่งในวงการคริสตศาสนา แต่ต่อมาในปลายศตวรรษที่เก้า จักรพรรดิใหม่นกสนพระชนม์ลง ทำให้สันตะปาปาปราศจากผู้ให้ความคุ้มครองและตกเป็นเหยื่อของขุนนางชาวโรมันซึ่งใช้เล่ห์เหลี่ยมและเพทุบายต่าง ๆ นานาระหว่างกัน ไม่เคยมีครั้งใดก่อนหน้านั้นหรือภายหลังนั้นที่สันตะปาปาจะตกอยู่ในอำนาจอันไร้มนุษย์ธรรมและความน่าละอายขายหน้าเช่นในครั้งนั้น ครั้นแล้ว ด้วยการยื่นมือเข้ามา

แทรกแทรกของจักรพรรดิเยอรมันแห่งจักรวรรดิโรมันศักดิ์สิทธิ์ (Holy Roman Empire) ฐานะของสันตะปาปาค่อยดีขึ้น แต่ทว่าความพยายามที่จะทำการปฏิรูปต้องล้มเหลวอย่างสิ้นเชิง ต้องรอมานถึงสมัยของการเลือกตั้งลิโอที่ ๙ เป็นสันตะปาปาในปี ๑๐๕๙ จนถึงเวลารุ่งอรุณของชีวิตใหม่ของคริสตศาสนา ดังจะกล่าวเป็นรายละเอียดดังต่อไปนี้

พวกฟรังค์กับสันตะปาปา คริสตศตวรรษที่แปดเป็นระยะเวลาสุดท้ายของระเบียบเก่าและเริ่มต้นนโยบายเกี่ยวกับสันตะปาปาใหม่ของจักรวรรดิโรมันไบซันไทน์ ความหวังที่จะสถาปนาจักรวรรดิคริสเตียนอันมั่นคงถาวรภายใต้อำนาจของจักรวรรดิไบแซนไทน์ได้สูญสิ้นไปแล้ว และเพื่อป้องกันภัยจากการที่พวกลอมบาร์ดจะเข้าผนวกเอาดินแดนไป สันตะปาปาจึงได้หันไปหาพวกฟรังค์

เรื่องราวของพวกฟรังค์ เพื่อให้เข้าใจเหตุการณ์ในขณะนี้ให้ชัด เราจำต้องหันไปกล่าวถึงประวัติศาสตร์ของพวกฟรังค์ ในระยะเวลานั้นเสียก่อน และจำต้องย้อนไปกล่าวถึงความเป็นมาตั้งแต่คริสตศตวรรษที่ ๕ คือประมาณ ๕๐๐ ปีก่อนเหตุการณ์ปัจจุบัน

หากเราจะได้พิจารณาภูมิศาสตร์การเมืองของจักรวรรดิโรมันภาคตะวันตกเฉียงเหนือประมาณปี ค.ศ. ๔๗๖ แล้ว เราจะเห็นว่าชนชาติอังกอล-แซกซอนได้ตั้งถิ่นฐานลงในภาคใต้ของเกาะบริเตน ทางภาคใต้ของโกล (คือฝรั่งเศสปัจจุบัน) และภาคเหนือของสเปน พวกวิซิโกทเข้ายึดครองอยู่ ส่วนลุ่มแม่น้ำโรนเป็นถิ่นที่อยู่ของพวกเบอร์กันดี บนสองฝั่งแม่น้ำเรนยังเป็นที่อยู่ของพวกโรมัน ฝั่งแม่น้ำไรน์ตอนกลางและตอนต่ำเป็นที่อยู่ของพวกฟรังก์ และพวกฟรังก์นั้นแบ่งออกเป็นสองพวก พวกซาลเลียน (Salian) อยู่ใกล้มหาสมุทรบริตาเนียน (Riparian) มีศูนย์กลางอยู่ที่ใกล้ เมืองโคโลน

พวกฟรังก์มีชื่อเสียงว่าเป็น ทหารที่ดุร้าย และ กล้าหาญ คนพวกนี้ได้รุกเข้ามาในจักรวรรดิโรมันหลายครั้ง แสดงให้เห็นว่าเป็นพวกที่มีความทารุณ โหดเหี้ยม มากกว่าพวกโกท และมีใจยอมรับอารยธรรมน้อยกว่าพวกโกท พวกนี้ตั้งถิ่นฐานอยู่ตอนปลายพรมแดนด้านนอกของจักรวรรดิโรมัน และไม่มีลักษณะใดที่แสดงว่าจะมีความเป็นใหญ่ในอนาคต

ในราวปี ๔๘๑ โคลวิส (Clovis บางแห่งเขียน Ludwig

หรือ Lewis) ได้เป็นกษัตริย์ของพวกฟรังก์ โคลวิสเป็นพวก
ฟรังก์สายชาเลี่ยน (Salian Franks) แต่ได้บังคับให้พวกฟรังก์
สายริปัวเรียนยอมอยู่ใต้อำนาจด้วย โคลวิสได้เข้าโจมตีลุ่มน้ำ
แซนและทำลายทรากจักรวรรดิโรมันทางภาคเหนือของภูเขา
แอลป์สิ้นศูนย์ไป (๔๘๖) มีชัยต่อพวกวิซิโกทและเข้ายึดดินแดน
ของพวกนั้นไว้จนถึงบริเวณแม่น้ำกาโรนน์ โคลวิสมีชัยต่อพวก
อเลมันนีอีก ต่อมาเขาได้อภิเษกสมรสกับเจ้าหญิงเบอร์กันดีเยน
ทำให้มีอิทธิพลใหญ่หลวงในแคว้นเบอร์กันดีด้วย ต่อจากนี้
โคลวิสก็มีอำนาจสูงสุดในดินแดนโกล นับเป็นคู่แข่งที่สำคัญ
ยิ่งของโฮโดริก กษัตริย์ของวิซิโกทที่ตั้งตัวขึ้นในอิตาลี ภาย
หลังที่กษัตริย์โรมันได้ศูนย์อำนาจไปแล้ว

พระเจ้าโคลวิส ก่อนที่จะสิ้นพระชนม์ลงในปี ๕๑๑
พระเจ้าโคลวิสได้สร้างอำนาจอัน สูงส่งให้แก่ พวกฟรังก์ และ
นับแต่นั้นอำนาจของพวกฟรังก์ก็สูงส่งอยู่ตลอดมา และในเมื่อ
โคลวิสกับพวกฟรังก์ได้เข้ารีตถือศาสนาโรมันคัทลิกแล้ว การ
ปฏิบัตินั้นก็มิมีอิทธิพลต่ออนาคตของพวกฟรังก์ยิ่งกว่าชัยชนะทาง
ดินแดนของเขาเสียอีก โคลวิสเข้าถือ คริสตศาสนาในปี ๔๘๖

ด้วยอิทธิพลของพระนางโคลทิดตามเหตีสชาวเบอร์กันดี ก่อนหน้านั้นโคลวิสได้ประกาศว่า เขาจะนับถือพระเจ้าของคริสตศาสนา ถ้าหากพระเจ้าองค์นั้นจะช่วยให้เขามีชัยต่อพวกอเลมันน์ครั้นเมื่อเขาได้ชัยชนะ เขาก็ได้ปฏิบัติตามที่ได้โน้มน้าวเอาไว้

ครั้นเมื่อโคลวิสสิ้นพระชนม์แล้ว พวกฟรังก์ก็ขาดความเป็นอันหนึ่งอันเดียว และความเข้มแข็งที่เคยมีแต่เดิมก็สูญหายไปอย่างรวดเร็ว ราชอาณาจักรของพวกฟรังก์ก็ได้ก้าวขึ้นสู่ความสูงส่ง เหมือนดังสมัยผู้ก่อตั้งราชอาณาจักรนั้นได้สร้างขึ้นเป็นเวลานานถึงสองร้อยปี ความเป็นอยู่ของพวกฟรังก์ขึ้นอยู่กับตัวบุคคลผู้เป็นประมุขๆเดียวกับพวกโกธิ ระเบียบการปกครองเป็นไปตามชนบประเพณีอย่างเคร่งครัด แต่ก็ไม่มีอะไรจะเป็นเครื่องกำประกันว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงไม่ได้ ตลอดระยะเวลาสองร้อยปี นับแต่โคลวิสสิ้นพระชนม์ลง ดินแดนฟรังก์ก็ได้แบ่งแยกเป็นส่วนๆ แข่งอำนาจกันอยู่ ทำให้อำนาจของฟรังก์อ่อนแอลง ดินแดนภาคเหนือของพวกฟรังก์แบ่งเป็นแคว้นออสตราเซีย (ดินแดนลุ่มน้ำโมเชลล์และลุ่มน้ำไรน์) และนิวสเตรีย (ดินแดนตะวันตก) ในดินแดนออสตราเซีย อุดมคติและความเป็นไปต่างๆ เป็นไปอย่างพวกเยอรมัน ส่วน

นิวตเตรียมีอารยธรรมสูงกว่าและได้รับอิทธิพลจากโรมันและ
ลาติน เกือบตลอดศตวรรษที่ ๖ ดินแดนสองส่วนนี้มีการ
พิพาทกันตลอดมา

สมุหพระราชวัง ต่อมาในคริสต์ศตวรรษที่เจ็ด พลัง
ใหม่ได้กำเนิดขึ้นในหมู่ชาวแฟรงก์ อำนาจของกษัตริย์ค่อย ๆ
จางลง เนื่องจากมีอำนาจใหม่เข้ามาแทนที่ อำนาจนั้นคือ
สมุหพระราชวัง (Mayors of the Palace) อนาคตของยุโรป
ในอนาคตจะเปลี่ยนแปลงไปตามอำนาจใหม่นี้ ราชวงศ์แรกของ
กษัตริย์แฟรงก์มีชื่อว่า ราชวงศ์ เมโรวิงเจียน (Merovingian)
อันเป็นนามที่ได้มาจาก เมโรวิง (Meroving) บรรพบุรุษของ
โคลวิส กษัตริย์ของราชวงศ์นี้สืบสันตติวงศ์กันลงมาถึงปี ค.ศ.
๗๕๑ แต่อำนาจอันแท้จริงน้อยลงเป็นลำดับ เนื่องจากอำนาจ
ของสมุหพระราชวังได้อุบัติขึ้นคู่เคียง สมุหพระราชวังนั้นเป็น
บริวารของกษัตริย์ ซึ่งแต่แรกต้องปฏิบัติหน้าที่ไปตามคำสั่ง
ของกษัตริย์ แต่ต่อ ๆ มาหน้าที่ได้เพิ่มสูงขึ้นเป็นลำดับจนอยู่
ในอันดับหนึ่ง และในที่สุดก็ได้ปฏิบัติหน้าที่แทนกษัตริย์เสีย
เลยทีเดียว และนับแต่กษัตริย์ชื่อ ดาโกแบร์ต (Dagobert) ขึ้น
พระชนม์ลงในปี ๖๓๘ แล้ว ก็ไม่มีกษัตริย์ราชวงศ์เมโรวิงเจียน

ที่สำคัญๆ สืบมาอีกเลย และต่อมาไม่ช้า ล่านักสมุหพระราช
 วงศ์กลายเป็นตำแหน่งที่สืบตระกูล คล้ายกับว่าสมุหพระราช
 วงศ์ได้สร้างราชวงศ์ใหม่ขึ้น คู่เคียงไปกับกษัตริย์ราชวงศ์เมโร-
 วิงเจียน แต่มีอำนาจสูงส่งกว่า ผู้สร้างราชวงศ์สมุหพระราช-
 วงศ์ขึ้นนี้ได้แก่ บิปปแห่งเฮอริสตาล (Pippin of Heristal)
 สมุหพระราชวงศ์ของกษัตริย์เมโรวิงเจียนแห่งออกัสตราเซีย ใน
 ปี ๖๘๗ บิปปแบ่งผู้มีชัยต่อกองทัพพวกฟรังก์แห่งแคว้นนิตเดรีย
 และรวมดินแดนฟรังก์เข้าเป็นผืนเดียวกัน บิปปแบ่งถึงแก่กรรม
 ในปี ๗๑๔ และผู้ที่ได้รับตำแหน่งสืบต่อเขามาได้แก่ ชาร์ลส์-
 มาร์เตล หรือชาร์ลส์ผู้มดลักษณะดังช้อน (Charles Martel =
 Charles the Hammer) ผู้มีชื่อเด่นในประวัติศาสตร์ยุโรปสมัย
 กลาง

ชาร์ลส์ มาร์เตล ชาร์ลส์มีความสามารถสมกับนาม
 สมญาของเขาที่ว่า “ช้อน” ทั้งนี้โดยที่เขาได้โจมตีศัตรูของ
 พวกฟรังก์ให้ล้มลงดินแดนขึ้น เสมือนช้อนที่เหวี่ยงลงไปบนตะปูล
 ขณะเมื่อชาร์ลส์ขึ้นรับตำแหน่งสมุหพระราชวงศ์นั้น ดินแดนของ
 พวกฟรังก์ก็ได้ขยายไปทางตะวันออกจนถึงลุ่มน้ำไรน์ แต่
 ชาร์ลส์ก็ได้ขยายอำนาจโดยการทำสงครามอีกหลายครั้ง รุด

เข้าไปในดินแดนของพวกเขาแซกซอนและบาวาเรีย อย่างไรก็ตาม
ตาม ข้อที่เหวี่ยงลงไปอย่างหนักที่สุด และมีชื่อเสียงที่สุด
นั้น หาใช่แซกซอนหรือบาวาเรียไม่ แต่ได้เหวี่ยงไปบนพวก
มุสลิม ซึ่งการเหวี่ยงครั้งนั้น ทำให้เกิดผลไปทั่วทุกมุมของ
ทวีปยุโรปภาคตะวันตก ครั้นนั้นพวกมุสลิมได้แผ่อำนาจไปบน
ฝั่งเหนือของทวีปอาฟริกา ข้ามช่องแคบจิบรอลต้าเข้าไปสู่สเปน
กระทั่งถึงทิวเขาพีเรนีส ต่อจากนั้นก็ข้ามภษาพีเรนีสเข้ามา
สู่ฝรั่งเศส และในปี ๗๓๕ พวกมุสลิมพวกนั้นซึ่งเรียกชื่อว่าพวก
มัวร์ (Moor) ได้เหยียบย่ำไปทั่วยุโรปภาคใต้ยึดได้หัวเมือง
ต่างๆ หลายเมือง ในด้านกำลังวัตถุแล้ว เครื่องหมายไม้
กางเขนดูเหมือนว่าจะไม่คู่ควรกับการต่อสู้ของเครื่องหมายพระ
จันทร์เสี้ยวเสียเลย ในปี ๗๓๒ กองทัพของอับดุลรามานก็พุ่ง
เข้าสู่แคว้นอากิตาญ ซึ่งตั้งอยู่ระหว่างแม่น้ำกาโรนกับแม่น้ำ
ลัวร์ (ปัจจุบันได้แก่ภาคตะวันตกของฝรั่งเศส) ผู้ครองแคว้น
นั้นได้ร้องขอความช่วยเหลือไปยังชาร์ลส์ ชาร์ลส์รู้สึกว่าดิน
แดนฝรั่งของเขาตกอยู่ในภยันตรายด้วย จึงยกทัพมาปะทะ
กับพวกมุสลิม สงครามใหญ่ครั้งนั้นเรียกว่า สงครามเมือง
ทูลส์ (Battle of Tours) แม้การรบจะทากันใกล้ๆ กับเมือง

บัวติเฮร์ก็ตาม การรบได้เป็นไปอย่างดุเดือดกินเวลาหลายวัน พวกมุสลิมประสบความเสียหายอย่างหนักจนต้องถอยหนีไป นับเป็นสงครามคนเด็ดขาด ภัยที่คุกคามยุโรปตะวันตกศูนย์ลง ไป และพวกมัวร์ถูกขับไปจากฝั่งเศสภาคใต้สิ้นเชิง

ชัยชนะครั้งนั้น เป็นชัยชนะครั้งสำคัญที่สุดของชาวคริสเตียนที่มีต่อพวกมุสลิมนับแต่สมัยที่พวกมุสลิมได้เริ่มแผ่อำนาจเป็นต้นมา และทำให้ชาร์ลส์ มาร์เตล ได้กลายเป็นบุคคลใหญ่ยิ่งที่สุดในยุโรปในทันทีทันใด และเป็นผู้ช่วยเหลือที่สำคัญที่สุดของชาวคริสเตียน ทำให้สัมพันธภาพระหว่างสำนักสันตะปาปากับพวกฟรังค์มีความหนักแน่นยิ่งขึ้น และชาร์ลส์มิได้ให้ความช่วยเหลือแก่คริสตศาสนาแต่เพียงเท่านั้น ศตวรรษที่แปดเป็นระยะเวลาที่การเผยแผ่คริสต์ศาสนาได้เป็นไปอย่างกว้างขวางยิ่งในทวีปยุโรป ก่อนหน้านั้นราว ๑๕๐ ปี สันตะปาปาเกรกอรี และฮอกัสตินได้เผยแผ่ศาสนาในอังกฤษ และบัดนี้มิชชันนารีจากอังกฤษได้เดินทางมาเผยแผ่คริสต์ศาสนาให้แก่ชนเผ่าเยอรมันทางเหนือและตะวันออกของแม่น้ำไรน์ เซนต์ วิลลิบรอต (St. Willibrord) ได้ประสบผลสำเร็จในการเผยแผ่คริสต์ศาสนาในดินแดนสองฝั่งของแม่น้ำไรน์ตอนต่ำ (คือ

เนเธอร์แลนด์และเบลเยียม) และเซนต์โบนิฟาต (St. Boniface) พระชาวอังกฤษเกิดในตะวันออกเขียวกว้าง ครึ่งแรกทำงานอยู่ภายใต้เซนต์ วิลลิบริอดที่เมืองยูเตริช และด้วยความตั้งใจจริงรุนแรง ได้แพร่คริสตศาสนาข้ามแม่น้ำไรน์ไปสู่พวกแซกซอน พระองค์ได้รับการสนับสนุนจากชาวลัทธิ มาร์เตล ทำให้คริสตศาสนาและสำนักสันตะปาปามีเกียรติสูงส่งขึ้นเป็นอันมาก สำนักสันตะปาปากับอำนาจของพวกฝรั่ง ได้ร่วมมือกันทั่วทุกหนทุกแห่ง ทำให้เกิดไมตรีจิตมิตรภาพต่อกันอย่างแน่นสนิทยิ่ง

ตอนนั้นเหตุการณ์ของเรากำลังก้าวเข้าไปสู่สมัยที่สมเด็จพระราชวงศ์ของกษัตริย์ฝรั่ง ได้กลายเป็นกษัตริย์องค์แรกของดินแดนฝรั่ง แล้วก็กลายเป็นจักรพรรดิในระยะหลัง มูลเหตุที่นำไปสู่สัมพันธภาพระหว่างกษัตริย์ฝรั่ง กับสันตะปาปานั้นย่อมเห็นได้ชัดแจ้ง สมุหพระราชวงศ์ของกษัตริย์ฝรั่งมีอำนาจมาก สันตะปาปาก็มีอำนาจมาก แต่กระนั้นแต่ละฝ่ายก็ยังต้องการกันและกันเป็นมิตร เพื่อส่งเสริมอำนาจและอิทธิพลให้สูงส่งยิ่งขึ้นไปอีก สันตะปาปามอบหมายตำแหน่งกษัตริย์และจักรพรรดิให้แลกเปลี่ยนกับเอกราชและอำนาจของตน

ฐานะของสันตะปาปาในอิตาลี ขอให้เราได้พิจารณา
กันให้ละเอียดสักหน่อยถึงฐานะของสันตะปาปาในอิตาลี วัด
ใต้เจริญเติบโตมาเป็นลำดับนับแต่สมัยเกรกอรีผู้ยิ่งใหญ่ องค์
การสันตะปาปาได้รับการปรับปรุงอย่างกว้างขวาง อาณาเขต
ในตะวันตกก็ขยายกว้างออกไป ความแพร่หลายของระบบการ
บวช ทำให้คริสตศาสนามีกำลังเข้มแข็งขึ้น เมื่อกล่าวถึงวัด
โดยทั่วไปก็แข็งแรงและมีชัยในศตวรรษที่แปดแล้ว แต่ที่ว่า
สำนักสันตะปาปาในอิตาลีมีแต่ความยุ่งยากและภัยอันตรายรอบ
ด้าน ชนชาติที่เข้มแข็งที่สุดในอิตาลีระบือนักคือพวกลอม-
บาร์ด พวกเขามีอำนาจเข้มแข็งและขยายตัวออกไปเรื่อย อำนาจ
ของจักรวรรดิโรมันตะวันออกที่มีอยู่ในอิตาลี กำลังคลอนแคลน
เต็มที่ ราเวนนาและดินแดนบางแห่งทางภาคใต้ยังคงตกอยู่ใน
มือของจักรพรรดิตะวันออก แต่ไม่มีปัญหาเลยที่จะกล่าวว่า ทั้ง
ภาคเหนือและภาคใต้ อำนาจของพวกลอมบาร์ดเข้มแข็งปราศ
จากคู่แข่ง พวกลอมบาร์ดนั้นถือคริสตศานานิกายตะวันออก
(Orthodox Catholic Type) แต่สันตะปาปาทรงเกลียดชังพวกนี้
อย่างเข้ากระดูกดำ เมื่อกล่าวถึงคนพวกนี้จะใช้ถ้อยคำที่รุนแรง
ที่สุดที่ไม่มีคำใดแรงเท่า เช่น “พวกเขื่อน” “ลูกปีศาจ”

และโดยปกติถือว่าเป็นพวกที่ “พูดด้วยไม่ได้” (Unspeakable Lombards) เพราะจะเป็นบาปอกุศล การต่อสู้มิใช่หลักการทางศาสนาหรือเทววิทยา แต่เป็นในเรื่องการเมือง เพราะสันตะปาปาย่อมรังเกียจอำนาจทุกอย่างในอิตาลีที่จะคุกคามต่อวัด สันตะปาปาจะร้องขอความช่วยเหลือต่อต้านพวกลอมบาร์ดเหล่านี้จากสาธารณชน ความเข้มแข็งและความเป็นชาวนคริเตียนของพวกเขาฟรังก์เท่านั้น ที่จะเป็นที่พึ่งของสำนักสันตะปาปาได้ ในปี ๗๓๙ สันตะปาปาได้ร้องขอความช่วยเหลือไปยังชาร์ลส์ มาร์เตล แต่ครั้งนั้นชาร์ลส์ยังมีภาระอยู่เต็มมือ เขาจึงไม่อาจปลื้มใจมาได้ ต่อมาสันตะปาปาได้ร้องขอไปอีก คราวนี้ได้เกิดผลซึ่งมีอิทธิพลตลอดประวัติศาสตร์ยุโรปสมัยกลาง

สำนักสันตะปาปากับจักรพรรดิตะวันออก สันตะปาปามีได้มีความยุ่งยากเกี่ยวกับพวกลอมบาร์ดเท่านั้น สัมพันธภาพกับจักรพรรดิ ณ กรุงคอนสแตนติโนเปิลก็ประสบความยุ่งยากด้วย จักรพรรดิโรมันตะวันออกยังคงอ้างสิทธิเหนืออิตาลีและใช้สิทธิพลบับบังคับสันตะปาปาต่อไป บานา ระยะทางระหว่างที่ตั้งของจักรพรรดิตะวันออกกับโรมใกล้กัน ควรที่สันตะปาปาจะพึงถือเป็นพันธมิตรได้ แต่ทว่า จักรพรรดิก็กำลังอ่อน

แอลง และไม่อาจให้ความช่วยเหลือได้ ที่ร้ายกว่านั้นก็คือ ลัทธิศาสนาออร์ทอดอกซ์ขณะนั้น กำลังเสื่อมลงอย่างร้ายแรง ยังไม่มีการแตกแยกระหว่างตะวันออกกับตะวันตกก็จริง แต่การที่จักรพรรดิประทับอยู่ ณ กรุงคอนสแตนติโนเปิล ทำให้สามารถทรงใช้อิทธิพลเหนือวัดแรงกล้ากว่าทางตะวันตก ในครั้งแรกของศตวรรษที่ ๗ ได้เกิดนิกายศาสนาใหม่ซึ่งมีวิธีปฏิบัติและลัทธิตรงข้ามกับนิกายคัลลิกในกรุงโรม ทั้งนี้ด้วยอิทธิพลของจักรพรรดิอีโอ นิกายนี้เรียกว่า นิกายทำลายรูปเคารพ (Iconoclastic) เป็นนิกายที่ค้านต่อการเคารพรูปภาพการเคารพพระแม่มารี การถือเพศพรหมจรรย์ของพระ และการปฏิบัติต่าง ๆ ของพระอัครทูตหลายอย่าง นิกายนี้ประสบชัยชนะสืบมาจนถึง ค.ศ. ๘๗๕ บรมราชินี ไอริน (Empress Irene) จึงได้ฟื้นฟูศาสนา คัลลิกนิกายออร์ทอดอกซ์ขึ้นมาอีก แต่สัมพันธ์ภาพระหว่างจักรวรรดิกับสำนักสันตะปาปา ก็ยังคงตึงเครียดอยู่ต่อไป และทางโรมก็พากันแคลงใจว่า นิกายออร์ทอดอกซ์นั้นจะเป็นนิกายที่ไม่บริสุทธิ์

ปีแปงกษัตริย์ชาวฝรั่งเศส ดังกล่าวมาจะเห็นได้ว่า ตามของพวกฝรั่งเศสจะเป็นคุณอย่างใหญ่หลวงต่อบัลลังก์ สันตะปาปา และขณะนี้ ถ้าหากเราจะหันกลับไปดูประวัติศาสตร์ของดินแดน

ฟรังค์ เราก็จะเห็นว่าสมุหพระราชวังของฟรังค์ ก็กำลังต้องการ
 ความช่วยเหลือจากสันตะปาปาอยู่อย่างใหญ่หลวงเช่นกัน ชาวคริสต์
 มารีเตล ถึงแก่กรรมลงในปี ๗๕๓ และบุตรชายของเขาสองคน
 คือ ปิปเปอ กับ คาร์โลมาน (Pippin and Carloman) ก็แบ่ง
 ดินแดนครองกันคนละส่วนอยู่ชั่วเวลาหนึ่ง คล้ายกับว่าดินแดน
 ฟรังค์จะแตกแยกจากกันอีก ในไม่ช้าคาร์โลมานก็สละราชสม
 บัตถ์ออกบวชเป็นพระ ปิปเปอได้ครองดินแดนฟรังค์ทั้งหมด เงาม
 ของกษัตริย์ราชวงศ์เมโรวิงเจียนยังคงอยู่ แต่ทว่าเป็นเวลานาน
 ถึงหกปีไม่มีกษัตริย์ขึ้นครองบัลลังก์ ซึ่งแสดงว่าตลอดเวลานั้น
 ปิปเปอคงปฏิบัติหน้าที่แทนกษัตริย์ตลอดมา ถึงได้มีการเลือกซิด
 เดอริกที่ ๓ ขึ้นเป็นกษัตริย์ต่อไป อย่างไรก็ตาม นักศึกษาประวัติ
 ศาสตร์พากันประหลาดใจว่าเหตุใดภาวะเช่นนั้นจึงคงอยู่ได้นาน
 นัก แต่ทว่าในต้นสมัยกลางนั้น ประเพณีมีความศักดิ์สิทธิ์มาก
 และอาจถือว่าเป็นการอกตัญญู เท่า ๆ กับชิงราชสมบัติ ถ้าหาก
 มีการปลดทวยหาของโคลวิสจากราชบัลลังก์ได้ ในเหตุการณ์
 เช่นนั้นแหละที่อำนาจอันไม่จำกัดและเกียรติภูมิของ สันตะปาปา
 มีความสำคัญยิ่ง แก่ความซื่อสัตย์สุจริตของ สมุหพระราชวังของ
 กษัตริย์ฟรังค์ ปิปเปอและซุนนางได้ส่งคำปรึกษามายังสันตะ-

ปาปา ซึ่งครั้งนั้นได้แก่สันตะปาปา เซนต์ ซาซารี (St Zachary) สันตะปาปาได้ตอบไปด้วยประโยคที่มีชื่อเสียงในประวัติศาสตร์ว่า “ผู้ใดปฏิบัติหน้าที่กษัตริย์ ผู้นั้นก็ควรเป็นกษัตริย์” ด้วยเหตุนี้ซุลเตอริกจึงถูกปลดจากบัลลังก์ให้ไปบวชเป็นพระอยู่ในวัด ซุนนางพร้อมใจกันยกบิปปแบ่งขึ้นเถลิงบัลลังก์ โดยมีพระและมิชชันนารีชาวอังกฤษ ชื่อโบนิฟาสเป็นผู้ประกอบพิธีอภิเษกให้ เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นในปี ๗๕๑ สองปีต่อมา สันตะปาปาเสด็จไปเยือนที่ ๓ ก็ได้เสด็จมายังราชสำนักบิปปแบ่งด้วยพระองค์เอง และประกอบพิธีสวมมงกุฎให้บิปปแบ่งเป็นครั้งที่สอง

การที่สันตะปาปาเสด็จขึ้นไปยังราชสำนักบิปปแบ่งนั้น ก็เนื่องจากพระเจ้าไอสตัลฟ์ (King Aistulf) กษัตริย์ของพวกลอมบาร์ด เหาชนะกษัตริย์ประจำกรุงวาเวนนาที่ขึ้นต่อจักรพรรดิตะวันออกได้แล้ว ก็หันสายตามายังกรุงโรม สันตะปาปาตระหนกตกใจต่อความไม่ปลอดภัยของกรุงโรม ก็ทำสันติภาพกับไอสตัลฟ์โดยเสียเงินทองไปเป็นอันมาก แต่ไอสตัลฟ์หาได้สนใจในคติดูแลสัญญาไม่ ขณะนั้น จักรพรรดิตะวันออกก็ทรงมีภาระอยู่เต็มมือกับพวกบัลการ์และพวกสะวะเร็น และมียุ่งอยู่กับการทำลายรูปเคารพต่าง ๆ อยู่ สิ่งที่ดีที่สุดที่พระองค์จะทรงทำได้ในอิตาลีก็คือ

ส่งทูตมาพร้อมด้วยพระบรมราชโองการ สั่งให้สันตะปาปาจูจีโอให้โฮสต์ลัฟค้นเมืองราเวนนาให้แก่พระองค์ สันตะปาปาสตีเฟนเดินทางไปพบกับโฮสต์ลัฟ ณ เมืองปาเวีย แต่มิได้รับผลอะไร พระองค์จึงเลยเดินทางข้ามภูเขาแอลป์ไปพบบีปแบ่งด้วยพระองค์เอง

นับเป็นครั้งแรกที่ไม่มีสันตะปาปาองค์ใดๆได้เดินทางไกลถึงเพียงนั้น สันตะปาปาคควรจะได้รับการต้อนรับในฐานะผู้แทนไครสต์และประมุขของวัด หรือในฐานะข้าคนหนึ่งของจักรพรรดิพระไบแซนตินหรือในฐานะเจ้าผู้ครองเอกราชในอริกษาของจักรพรรดิไบแซนติน? บีปแบ่งต้อนรับสันตะปาปาด้วยวิธีการพิเศษซึ่งแสดงความเคารพนับถือยิ่งและได้ทำพิธีสารไว้ล่วงหน้า โดยถอดความมาจากเอกสารสำคัญซึ่งเรียกว่า พระราชมรดกของคอนสแตนติน (Donation of Constantine) เอกสารนี้ ฟูลราด (Fulrad) เจ้าอาวาสแห่งวัดเซนต์เดนิส ซึ่งบีปแบ่งได้ส่งไปเป็นทูต ได้เห็นจากสันตะปาปา เมื่อฟูลราดได้พบกับสันตะปาปาในภาคใต้ของฝรั่งเศส เอกสารฉบับนี้ได้ทำปลอมขึ้นในโรมในปี ๗๕๓ หรือก่อนนั้น อ้างว่าพระเจ้าคอนสแตนตินได้พระราชทานวังที่ประทับของสันตะปาปา (Lateran Palace) กรุงโรมและมณฑลภาคตะ-

วันตกของจักรพรรดิให้แก่สันตะปาปา ทรงรับรู้ว่า สันตะปาปาเป็นประมุขทางศาสนา และจักรพรรดิทรงเป็นผู้คุ้มครอง เมื่อสันตะปาปาสตีเฟนเสด็จไปถึงปอนทิทอง บิปปแบ่งได้เสด็จมาพบสันตะปาปาและเสด็จพระราชดำเนินคู่ไปกับสันตะปาปา ซึ่งประทับอยู่บนหลังม้า แสดงถึงการที่ทรงมีความเคารพนับถือสันตะปาปา ทั้งนี้เป็นเหตุการณ์เบื้องต้นอันนำไปสู่กรณีพิพาทในอนาคต

บิปปแบ่งทรงพยายามที่จะหลีกเลี่ยงจากการทำสงครามกับพวกลอมบาร์ด และจะใช้การเจรจาทางการทูตแทน สันตะปาปาสตีเฟนที่ ๒ ได้ทรงประกอบพิธีสวมมงกุฎให้บิปปแบ่ง วาซีนิและโอรสของพระองค์ที่เมืองเซนต์ เดนิสในปี ๗๕๔ นอกนั้นยังทรงมอบบรรดาศักดิ์ปาตริซิอุสแห่งชาวโรมัน (Patricius of the Romans) ถวายแก่บิปปแบ่งเป็นทำนองยอมรับให้บิปปแบ่ง และทายาทของพระองค์เป็นผู้อารักขากรุงโรมด้วย

เพื่อตอบแทนกรณีกิจอันสูงส่งของสันตะปาปาบิปปแบ่งจึงต้องช่วยสันตะปาปาให้พ้นจากการบีบบังคับของพวกลอมบาร์ด แต่ในชั้นแรกบิปปแบ่งได้ส่งทูตไปขอร้องให้โฮสต์ัลฟ์โดยดีถึง ๓ ครั้ง เมื่อไม่ได้ผล ในปี ๗๕๔ บิปปแบ่งจึงยกทัพพวกฟรังก์เข้าสู่อิตาลี

ไอศตุลฟ์ปราชัยอย่างยับเยิน แต่พอกองทัพพวกฟรังค์ออกจาก
อิตาลีไป ไอศตุลฟ์ก็ยกกองทัพมาปล้นและเผาผลาญหัวเมือง
ต่าง ๆ และเข้าล้อมกรุงโรมไว้ สันตะปาปาร้องขอความช่วยเหลือ
แต่ก็ไปยังบีปแบ่งสองครั้ง ก็ไม่ได้ผล ครึ่งที่สาม สันตะปาปา
ได้ร้องขอไปในพระนามของเซนต์ ปีเตอร์ บีปแบ่งจึงเดินทัพมา
ขณะนั้นทูตจากกรุงคอนสแตนติโนเปิล ได้เดินทางมายังอิตาลี
อีก เมื่อได้ข่าวบีปแบ่ง ทูตก็เข้าไปหา นำเครื่องบรรณาการไป
ถวาย ขอร้องให้บีปแบ่งตราเวนนาคืนให้จักรพรรดิ บีปแบ่งตอบ
ว่า ที่พระองค์ยกทัพมาอิตาลีคราวนี้ มิใช่เพื่อประจบจักรพรรดิ
ไบแซนติน หากเป็นเพราะ “ความภักดีในเซนต์ ปีเตอร์” ฉะนั้น
ดินแดนที่จะได้คืนมาพระองค์จำต้องถวายให้แก่เซนต์ ปีเตอร์

บีปแบ่งมีชัยชนะไอศตุลฟ์อีก ต้องบังคับให้ยกหนึ่งในสาม
ของดินแดนลอมบาร์ดในอิตาลีให้แก่สำนักสันตะปาปา ในพระ
นามสันตะปาปาสติเฟน และต้องส่งเครื่องบรรณาการให้เป็น
รายปีด้วย พระองค์ทรงแต่งตั้งสันตะปาปาสติเฟนที่ ๓ ให้ดำรง
ตำแหน่งอีซาร์ค (Exarch) หรือกษัตริย์แห่งเมืองราเวนนา ใน
ปี ค.ศ ๗๕๖ นับเป็นสันตะปาปาองค์แรกในโลก ที่ได้ดำรง
ตำแหน่งกษัตริย์ด้วย และรัฐสันตะปาปาก็ได้อุบัติขึ้นตั้งแต่เดือน
มิถุนายน ค.ศ. ๗๕๖

การที่สันตะปาปาได้รับมอบดินแดนควรวิน ทำให้สันตะ-
 สืบต่อมา ไข้แต่จะทรงมีอธิปไตยทางศาสนาเท่านั้น หากยังทรง
 มีอธิปไตยในอาณาจักรด้วย และเราจะได้เห็นต่อไปว่าในสมัย
 กลางนั้น กษัตริย์กับสันตะปาปาได้ต่อสู้กันเพื่ออำนาจทางอา-
 นาจักรอย่างไรบ้าง .

การที่สันตะปาปายอมรับรอง การสวมมงกุฏของบิชอปแห่ง
 และได้ทรงประกอบพิธีศักดิ์สิทธิ์ให้ ประกอบกับการร่วมมืออย่าง
 ใกล้ชิดของสันตะปาปากับกษัตริย์ ทำให้เกิดการปะปนกันอย่าง
 ยิ่งเหยียด ระหว่างอำนาจทางศาสนากับอำนาจทางอาณาจักร
 กำเนิดของรัฐตามกฎหมายของโรมันนั้น ได้เลือนๆ และลึบๆ
 กันไปเสียแล้ว และนำลัทธิทางการเมืองของพระเจ้าออกัสติน
 มาใช้ ซึ่งถือว่านิกายคัลลิกเป็นรากฐานของอารยธรรม ด้วยเหตุ
 นี้กษัตริย์ก็กลายเป็นผู้บงกัศาสนาและเป็นมิตรกับศาสนา ใน
 การสถาปนาสังคมคริสเตียนขึ้น การที่อำนาจทั้งสองเกิดปะปน
 กันในระยะเวลาต่อ ๆ มานั้น เกิดขึ้นจากเหตุการณ์และบุคคลิก
 ลักษณะอันเข้มแข็งหรืออ่อนแอของสันตะปาปาหรือของจักรพรรดิ
 มากกว่ากฎหมายรัฐธรรมนูญ ซึ่งได้กล่าวไว้อย่างแจ่มชัด

แม้ว่าความสัมพันธ์ระหว่าง กษัตริย์กับสันตะปาปาจะยัง

มิได้กำหนดไว้แน่นอน ก็ดูเหมือนจะเป็นการแจ่มแจ้งที่ว่าบิชอปแบ่ง
ซึ่งยอมรับการประกอบพิธีกรรมสำหรับตนเองและราชวงศ์ของตน
นั้น ย่อมเข้าใจว่าเป็นหน้าที่ของพระองค์ที่จะคุ้มครองป้องกันค่านัก
สันตะปาปา และช่วยเหลือวัด พระมีหน้าที่เทศนาสั่งสอนประ
ชาชน แต่กษัตริย์ทรงปฏิบัติหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อย
และว่าบัณฑิตกษัตริย์มีหน้าที่ในทางศาสนาจะทรงปฏิบัติ ซึ่งแต่
เดิมมาหาหนาทหาได้ไม่

รัฐสันตะปาปา (Papal States) ที่เกิดขึ้นใหม่ มีความ
ต้องการอย่างยิ่งจะใคร่ได้รับความคุ้มครองต่อต้านพวกลอมบาร์ด
ตลอดจนกระทั่งขุนนางฝ่ายทหารของรัฐใหม่ เมื่อพวกลอมบาร์ด
ทำการคุกคามขึ้นใหม่ พระเจ้าชาร์ลมาญ (Charlemagne) โอโรส
และผู้สืบบัลลังก์ของบิชอป ก็ปราบพวกลอมบาร์ดเสียราบคาบ
ไปในปี ๗๗๔ นำมงกุฎของพวกลอมบาร์ดมาสวมพระเศียรพระ
องค์เดียวเอง ทรงยืนยันพระราชมรดก ที่บิชอปแบ่งมอบให้แก่
สันตะปาปา ทั้งยังได้เพิ่มดินแดนใหม่ ๆ ให้แก่รัฐสันตะปาปา
ด้วย

การสวมมงกุฎของชาร์ลมาญ พระเจ้าชาร์ลมาญทรง
ปฏิบัติพระองค์ยิ่งกว่าเป็นผู้อารักขาเอกราชของตำแหน่งสันตะ-

กล่าวคือทรงสนพระทัยในระเบียบ แบบแผนของวัด การเผยแพร่ศาสนาให้กว้างขวาง และทรงสร้างวินัยของพระชั้นเป็นแบบฉบับ และโดยข้อเท็จจริงนั้น ได้ทรงรับเอาหน้าที่ของสันตะปาปาหลายประการมาทรงปฏิบัติเสียเอง การที่พระเจ้าชาร์ลมาญทรงกระทำเช่นนั้น ก็เนื่องมาจากการมีความเลื่อมใสศรัทธาในคริสต์ศาสนาแรงกล้าหาใช่เพราะมีบทบาทบุญดีใด ๆ กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญไม่

การได้รับความคุ้มครองจากพวกฟรังค์และการหลีกเลี่ยงอำนาจของจักรพรรดิไบแซนตินนับว่าเป็นผลกำไรอันใหญ่ยิ่ง แต่ความสัมพันธ์ใหม่นี้ก็หาใช่จะปราศจากอันตรายเสียทีเดียวหามิได้ เพราะผลที่เกิดขึ้นภายหลังก็คือ สันตะปาปาได้ตกอยู่ในอำนาจของกษัตริย์ราชวงศ์คาโรลิงเจียนอีก

ในปี ๗๘๗ ในที่ประชุมใหญ่คริสต์ศาสนาครั้งที่ ๗ ซึ่งจัดขึ้น ณ เมือง นิเซอา (Nicea) นั้น พระนางเจ้าไอรีนแห่งจักรวรรดิไบแซนติน ได้ยุตินโยบายของรัฐบาลของพระองค์ในการเลิกล้างการเคารพบุษบารูปภาพต่าง ๆ (Iconoclastic) อย่างเด็ดขาด ที่ประชุมนี้ให้คำอธิบายคำสอนนิกายคัลลิกเกี่ยวกับการเคารพสักการะรูปเคารพ (Images) และยอมรับรองอำนาจอธิปไตยของสัน-

ตะปาปา แต่ในปี ๗๙๔ ในที่ประชุมเมืองฟรังก์ฟวร์ต พระเจ้า
 ชาร์ลมาญได้คัดค้านคำอธิบายเกี่ยวกับการเคารพรูปปั้น ณ ที่ประ
 ชุมเมืองนิเซอา และร้องขอให้สันตะปาปาฮาเดรียน (Pope Ha-
 drian) วิจารณ์การสอนให้ทำลายรูปเคารพบูชาต่าง ๆ แต่สัน
 ตะปาปาปฏิเสธ แต่ท่าทีของพระเจ้าชาร์ลมาญนั้น ชี้ให้
 เห็นลักษณะของกษัตริย์ที่ต้องการเป็นใหญ่เหนือโป๊ป หรือสัน-
 ตะปาปา

ต่อมาสันตะปาปาเซนติลีโอที่ ๓ ได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่ง
 สืบต่อจากฮาเดรียนโดยคะแนนไม่เป็นเอกฉันท์ เมื่อได้รับ
 เลือกแล้ว ก็ได้รับทูลไปยังพระเจ้าชาร์ลมาญว่า พระองค์ทรง
 ปรารถนาจะธำรงไว้ซึ่งสัมพันธภาพอันดีต่อกันเช่นเดิม การกระ
 ทำเช่นนั้น ความจริงก็เป็นการสมควร แก่ศัตรูของลัทธิอิกัลบ์
 โจมตีพระองค์ทั้งทางส่วนตัว และตำแหน่งหน้าที่ ในปี ๗๙๘
 ปาสกาลหลานของสันตะปาปาองค์ก่อน ก็ตั้งตนเป็นศัตรูโดยเปิดเผย
 ในวันที่ ๒๕ เมษายน ขณะที่สันตะปาปาดีโอเดินอยู่ใน
 ขบวนแห่วันเซนต์มาร์ค เหล่าร้ายหมู่หนึ่งอาวูกรบมือ ได้ตัด
 ขบวนแห่เข้าไป นุดกระชากตัวสันตะปาปาออกมา ไขข้อ
 แหยมที่ม้วนยันตา และไขมีดกรีดลิ้น ครั้นแล้วหลังจากที่ทั้งให้

สันตะปาปานอนจมกองเลือดอยู่บนถนน โดยไม่มีใครกล้าช่วย-
 เหลือแล้ว พวกเหล่าร้ายก็กลับมาลากไปยังวัดเซนต์ ซิลเวส-
 เตอร์ และให้คนไปทิ่มตาให้บอดซ้ำอีกแล้วนำไปคุมขังไว้ในวัด
 เซนต์ อีสร่มุส แต่น่าอัศจรรย์เหลือเกิน ที่ตาสันตะปาปากลับ
 คืนดี และคืนก็หายเป็นปกติ มิตรสหายช่วยพระองค์ออกมา
 จากที่คุมขังไว้และอินนิซัส ดยุคแห่งสโปลเอด้นำไปคุ้มครองไว้
 ต่อจากนั้นสันตะปาปาก็หนีไปยังราชสำนักของพระเจ้าชาร์ลมาญ
 ขณะนั้นพระเจ้าชาร์ลมาญกำลังยุ่งอยู่ด้วยเหตุการณ์ในเยอรมัน
 จึงโปรดให้กองทหารคุ้มกันสันตะปาปามาส่งยังโรม และทรงรับ
 รองที่จะถวายความปลอดภัยทุกประการ เพื่อยุติเหตุร้ายต่าง ๆ
 ที่เกิดขึ้นในกรุงโรมขณะนั้น พระเจ้าชาร์ลมาญได้เสด็จไปยัง
 กรุงโรมในเดือนพฤศจิกายน ปี ๘๐๐ พระองค์ปรารถนาจะให้
 การพิจารณาใต้สวน กรณีที่พวกเหล่าร้ายกล่าวหาสันตะปาปา
 แต่บรรดาบิชอปทั้งหลายพากันปฏิเสธ เพราะถือว่าสันตะปาปา
 ทรงเป็นบุคคลสูงสุดผู้ใดจะสอบสวนพิจารณาก็ได้ สันตะปาปา
 ลีโอที่ ๓ จึงทรงปฏิญาณพระองค์เองต่อที่ประชุมซึ่งมีพระเจ้า
 ชาร์ลมาญทรงเป็นประธานว่า พระองค์มิได้ทรงกระทำผิดใด ๆ
 ตามข้อกล่าวหา^๕นั้นเลย เหตุ^๕นี้บรรดาบิชอป^๕ทั้งหลายของสันตะ-

ปาปา จึงถูกจับฐานกบฏ และถูกลงโทษประหารชีวิต แต่
สันตะปาปาได้ขอชีวิตไว้ เพียงแต่ให้เนรเทศตัวไปเท่านั้น

ต่อมาอีกสองวันในวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๘๐๐ ขณะที่พระ
เจ้าชาร์ลมาญคุกเข่าสวดอยู่ในวิหารเซนต์ ปีเตอร์ สันตะปาปา
ลีโอที่ ๓ ได้สวมมงกุฎลงบนพระเศียรของพระองค์ และผู้ที่อยู่
ในที่ประชุมนั้นต่างประกาศว่า พระองค์ทรงดำรงตำแหน่ง อิม
เปราเตอร์ โรมานอร์น (Imperator Romanorum) หรือ จักร
พรรดิแห่งชาวโรมัน ภาพที่องค์จักรพรรดิทรงคุกเข่าต่อพระ
พักตร์สันตะปาปา และทรงรับมหามงกุฎจากสันตะปาปานั้น ยัง
คงเป็นภาพที่ติดตรึงลึกซึ้งอยู่ในความทรงจำของประชาชน และ
เป็นเสมือนหนึ่งการกำหนดสัมพันธภาพ ระหว่างมหาอำนาจทั้ง
สอง ทั้งสันตะปาปาและจักรพรรดิ ในขณะนั้น ดูเหมือนว่าทั้ง
สันตะปาปาและจักรพรรดิจะมีได้มี หรืออย่างน้อยที่สุดก็มีได้
แสดงความคิดเห็นใด ๆ ออกมาว่า การกระทำเช่นนั้นมีความ
หมายอย่างใด ตลอดรัชสมัย พระเจ้าชาร์ลมาญทรงปฏิบัติพระ
องค์เสมือนหนึ่งพระองค์เป็นสันตะปาปาคนนั้น และพระที่มีอิทธิพล
มาก ๆ เช่น แอลคูน (Alcuin) เป็นต้น ได้ยอมเห็นชอบด้วย

๕๕
 ทงนเพราะพระเจ้าขารลมาญทรวงถือว่า หน้าทีของสันตะปาปา
 ก็คือทำการเทศนาสั่งสอน (pray) ส่วนจักรพรรดิทรวงดำเนินการ
 ทางด้านอรรการ

พระเจ้าขารลมาญนึ่ง ที่ทรวงทำให้เกิดความยุ่งเหยิง
 ยิ่งขึ้น เกี่ยวกับอำนาจทางการเมืองและการศาสนา ที่เกิดขึ้น
 จากการทำพิธีอภิเศกบีบแปงและพระองค์เอง พระเจ้าขารลมาญ
 ทรวงแต่งตั้งบิชอปและสมภารเจ้าวัด (Abbots) เรียกว่าคณะกรรม
 การวัดสั่งเสริมการศึกษาของพระและวางวินัยให้พระปฏิบัติตลอด
 เวลาทรวงใช้พระช่วยในการปกครองจักรวรรดิ โดยการกำหนด
 หน้าทีให้สันตะปาปาทำการเทศนาสั่งสอน พระองค์ทรวงรววัด
 กับรัฐเข้าด้วยกันเป็นองค์การปกครององค์การเดียวเหนือคริสตอา
 ณาจักร ภายใต้การบงการของพระองค์สำหรับพระเจ้าขารลมาญ
 ๕๖
 นั้นหน้าทีทางศาสนาของพระองค์ถือว่าเป็นหน้าทีสำคัญยิ่ง นั้น
 คือถือว่าอำนาจทางอาณานิกรนั้นเป็นผู้บ้ใช้ทางศาสนา

พระเจ้าขารลมาญทรวง ทำให้จักรวรรดิ ของพระองค์เป็น
 จักรวรรดิทางคริสตศาสนาและทรวงวางรากฐานอำนาจของสันตะ-
 ปาปาในศตวรรษต่อ ๆ มา ถ้าหากว่าเจ้าผู้ครองมีหน้าทีให้ความ
 อารักขาศาสนา และสถาปนาความยุติธรรมและสันติภาพตาม

หลักคริสตศาสนาแล้ว การละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่เหล่านั้นย่อมได้
 รับตำหนิตีเดียจากวัด หลุยส์ผู้สุภาพ (Louis the Pious) (๘๑๔ -
 ๘๔๐) กษัตริย์ฝรั่งเศสยอมรับเหตุผลนี้ เมื่อทรงยอมรับโทษทัณฑ์
 จากประชาชน ต่อการที่บีบบังคับชาวฝรั่งเศสกล่าวหาพระองค์ว่า ไม่
 ทรงสามารถรักษาสันติภาพให้แก่บ้านเมืองได้ ตรวทวิทยาชื่อนี้
 ประกอบกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ในประวัติศาสตร์อาจทำให้อำนาจ
 สูงสุดในคริสต์จักรต้องเปลี่ยนมือจากจักรพรรดิไปสู่สันตะปาปา
 ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องศาสนาของพระเจ้าชาร์ลมาญน์
 สันตะปาปาย่อมไม่อาจยอมรับเป็นการถาวรได้ แม้ว่าพระเจ้า
 ชาร์ลมาญน์จะเป็นประโยชน์ต่อศาสนาในการส่งเสริมงานของศา-
 สนาก็ตาม หลังจากพิธีอภิเษกจักรพรรดิสิ้นพระชนม์ในปี ๘๑๔ แล้ว
 ไม่นานนัก สันตะปาปาต่าง ๆ ก็พยายามที่จะปลิดตัวออกจาก
 อำนาจของราชวงศ์คาโรลิงเจียน ทั้งสันตะปาปาสติเฟนที่ ๕
 (๘๑๖ - ๘๑๗) และสันตะปาปาสกาล (๘๑๗ - ๘๒๔) ต่างได้
 รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งโดยจักรพรรดิมิได้แทรกแซงเลย ตาม
 ข้อเท็จจริงนั้น พระเจ้าหลุยส์ผู้ใจบุญ (Louis the Pious) โอรส
 และทายาทของพระเจ้าชาร์ลมาญน์ ได้ทรงยอมรับเป็นทางการ
 ว่า การเลือกตั้งสันตะปาปานั้น ควรจะปลอดจากการแทรก

ทรงทงมวด แม้ว้ในระยะเวลาด่อ ๆ มาจักรพรรดต่ง ๆ จะมีได้ทรงปฏิบัติตาม ความอ่อนแอของพระเจ้าหลุยส์ผู้ใจบุญ กับสงครามที่ท่ทำกับโอรสของพระองค์^๑ นับเป็นเริ่มต้นของความเสื่อมอำนาจของจักรวรรดิ และเริ่มต้นที่วัดจะมีอำนาจเหนือจักรวรรดิ

ระบบฟิวดัล ในศตวรรษที่ ๙ นี้ได้มีภาวะทางการเมืองอันหนึ่งเกิดขึ้นในยุโรปภาคตะวันตก ภาวะทางการเมืองอันนี้ได้แก่การเกิดระบบการปกครองใหม่ขึ้นเรียกว่า ลัทธิฟิวดัล (Feudalism) ลัทธินี้ได้ด้ารบบางแห่งเรียกว่าระบบศักดินา หรือระบบศักดินาสวามิภักดิ์หรือระบบเจ้าผู้ครองนคร แต่ในหนังสือเล่มนี้จะเรียกทับศัพท์ว่า ระบบฟิวดัล หรือลัทธิฟิวดัล โดยตลอด

การปกครองระบบนี้ ความจริงมิใช่ของใหม่ในประวัติศาสตร์สากล หากมีมาช้านานแล้วในจีนและญี่ปุ่น แต่เพิ่งเป็นของใหม่สำหรับยุโรปภาคตะวันตก ดังจะได้กล่าวถึงสาเหตุและวิธีปฏิบัติดังต่อไปนี้

* ๑. โอรสพระเจ้าหลุยส์ ต้องการครองดินแดนก่อนที่พระราชบิดาจะสิ้นพระชนม์ จึงรบกับพระบิดา ถึงกับจับพระบิดาไปขังไว้คราวหนึ่ง แต่พระเจ้าหลุยส์สิ้นพระชนม์ลง ราชอาณาจักรฟรังก์ก็ถูกแบ่งปันกันในบรรดาโอรส ๓ องค์

ในศตวรรษที่ ๙ นั้น ในยุโรปภาคตะวันตกจะปรากฏ
จักรวรรดิอันหนึ่งขึ้นแทนจักรวรรดิโรมัน นั่นคือจักรวรรดิของ
กษัตริย์ราชวงศ์คาโรลิงเจียน จักรวรรดิของพวกเขาฟรังก์ทรงอำน
นาจสูงสุดในรัชสมัยของพระเจ้าชาร์ลมาญ เมื่อจักรพรรดิพระ
องค์นั้นสิ้นพระชนม์ลงในปี ๘๑๔ อำนาจของจักรวรรดิก็อ่อน
ลง เนื่องจากเกิดศึกกลางเมืองเพื่อชิงราชสมบัติ ขณะเดียวกัน
พวกนอทธแมน (Northmen) ก็รุกเข้ามาจากทางเหนือเที่ยวปล้น
สะดมตามชายฝั่งทะเลบ้าง ตามดินแดนที่ลึกเข้าไปภายในบ้าง
รัฐบาลกลางไม่อาจป้องกันได้ หัวเมืองต่าง ๆ ต้องป้องกันตน
เอง เมื่อปล้นสะดมแล้ว ก็เผาผลาญบ้านเรือนลงเรือกลับไป

ในครั้งนั้น ไซ้แต่จักรวรรดิของชนชาติ ฟรังก์จะสลายลง
เท่านั้น ราชอาณาจักรต่าง ๆ ที่ประกอบเข้าเป็นจักรวรรดิก็
สลายตัวลงด้วย อันนี้เองเป็นเริ่มต้นของลัทธิฟิวดัล ซึ่งลักษณะ
สำคัญของการปกครองระบบนี้ ก็คือการกระจายอำนาจจาก
ศูนย์กลางไปอยู่ในท้องถิ่นต่าง ๆ (decentralization) ระบบฟิวด
ัลเป็นระบบสังคมที่สลับซับซ้อน มีรากฐานอยู่บนชนบประมาณ
มากกว่ากฎหมายลายลักษณ์อักษร แต่ทว่ากำเนิดและลักษณะ
สำคัญ of ระบบนี้อาจเข้าใจได้ง่าย ๆ รัฐบาลกลางครั้งนั้นแตก

สลายอย่างหมดหวังจะฟื้นคืนดี ประชาชนรู้สึกหวงหวายากที่จะ
 ได้รับความช่วยเหลือ ไม่ว่าในด้านขับพวคนอรัธแมนออกไป
 หรือในด้านรักษาความสงบเรียบร้อยภายใน ด้วยเหตุนี้ประชา-
 ชนในท้องถิ่นต่าง ๆ จึงไปรวมตัวกันอยู่รอบ ๆ พลังที่เข้มแข็ง
 ที่สุดที่เหลืออยู่ พลังนั้นได้แก่เจ้าของที่ดินแปลงใหญ่ ๆ เพราะ
 เจ้าของที่ดินมีปราสาทใหญ่และแข็งแรง ซึ่งอาจจะสู้รบกับศัตรู
 ได้ดี หรืออาจจะช่วยป้องกันผู้ที่มีความเชื่อถือว่าวางใจในตัวเขา
 ก็ได้ โดยเหตุดังกล่าวมานี้ เมื่อรัฐบาลของราชอาณาจักรหรือ
 จักรวรรดิสลายลง หรืออ่อนแอลง ไม่อาจอำนวยความสะดวกช่วย
 เหลือได้ ระบบฟิวดัลก็ก่อตัวของมันขึ้นมาเอง จริงอยู่ ระบบนี้
 เราได้ศึกษาในประวัติศาสตร์มาแล้วว่าเป็นระบบกตจี และโดย
 ทั่วไปก็เป็นเช่นนั้น แต่กำเนิดของมันหาได้มาจากการกตจี
 หรือการที่เจ้าของที่ดินใช้อำนาจของตน แทรกแทรกเข้าไปเพื่อ
 กตจีก็หาไม่ได้ กำเนิดของระบบฟิวดัลอยู่ตรงที่ความต้องการของ
 หมู่ชน ในอันที่จะมีรัฐบาลรูปใดรูปหนึ่ง เพื่อคุ้มครองตน
 ในสมัยที่เกือบจะกล่าวได้ว่าเป็นเมืองปราดจากข้อแป หรือ
 เกือบจะเป็นอนาธิปไตย (anarchy) นั่นเอง เจ้าของที่ดินใหญ่ น
 มักเป็นขุนนางตระกูลสำคัญ ๆ สามารถสร้างปราสาทอันใหญ่

โทษกันบ่อนกันทรัพย์สินของตน เมื่อประชาชนที่อยู่ในตำบลใกล้เคียงไปขอความอารักขา เขาก็ให้ความอารักขา เลยกลายเป็นรัฐบาลที่แท้จริงของประชาชนในแถบใกล้เคียงไป ในกรณีเช่นนี้จะเกิดพันธกรณีขึ้น คือประชาชนที่ไปขอความอารักขา ก็สัญญาว่าจะให้ความสนับสนุนแก่เจ้าของที่ดินในการทำสงคราม จะต้องจ่ายเงินให้ในบางโอกาส ต้องรับค่าที่ดินจากเจ้าของที่ดิน เมื่อเกิดกรณีพิพาทกันขึ้น เจ้าของที่ดินหรือในประวัติศาสตร์เรียกว่า ลอร์ดตามระบบฟิวดัล (feudal lord) นั้นประชาชนต้องถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นทุกสิ่งสำหรับเขา และถ้าหากว่าลอร์ดนั้นเป็นผู้สูงศักดิ์กว่าเขาอยู่อีก ที่เขามิพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติต่อ ประชาชนเหล่านั้นก็ต้องรู้ดี ลอร์ดตามระบบฟิวดัลเป็นผู้มีอำนาจสูงสุดเหนือประชาชน ส่วนดยุกหรือกษัตริย์ หรือจักรพรรดิที่อยู่เหนือขึ้นไปเป็นนายของ ประชาชนแต่ในนามเท่านั้น รูปของสังคมแบบนี้มีมาแล้วในอดีต แต่ทว่ามีความสนใจแจ้งในศตวรรษที่เก้าเนื่องจากภัยที่คุกคามอารยธรรมของยุโรปในตอนนั้น

หลักการของระบบฟิวดัลดังกล่าวมาแล้วนี้ ในภายหลังก็ได้มีแบบพิธีเกิดขึ้น ผู้ที่ให้ความอารักขา เรียกกันว่า ลอร์ด

(Lord) ซึ่งอาจเป็นเจ้าของที่ดิน เป็นขุนนางตระกูลใหญ่ ๆ เป็นเจ้าผู้ครอง ก็ได้ทั้งสิ้น ส่วนผู้ที่ขอเช่าอากรักขานั้นเรียกว่า วาสซาล (vassal) ผู้ที่เป็นวาสซาลอยู่แล้ว อาจตั้งตนเป็นผู้อากรักขา มีวาสซาลรองลงไปอีกก็ได้ การให้ความอากรักขาและการขอเช่าอยู่ในความอากรักขานี้จะต้องทำความแบบพิธี กล่าวคือผู้ยอมตัวเป็นวาสซาลต้องไปปรากฏตัวเบื้องหน้ากษัตริย์หรือลอร์ด “ทำพิธีมอบตัวเป็นข้า” (pay him homage) ให้คำสัตย์สาบานที่จะจงรักภักดีต่อลอร์ด ต่อจากนั้นกษัตริย์หรือลอร์ดก็จะ “ทำพิธีมอบทรัพย์สินให้” (investiture) คือมอบทั้งทรัพย์สินและสิทธิต่าง ๆ ให้วาสซาลปกครองต่อไป การทำพิธีนี้ต้องทำทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนมือหรือเปลี่ยนผู้ปกครอง เช่นบิดาถึงแก่กรรม บุตรได้รับทรัพย์สินต่อ หรือตำแหน่งบางตำแหน่งเช่นตำแหน่งบิชอป เป็นต้น เมื่อบิชอปองค์หนึ่งสิ้นพระชนม์ลง ผู้ได้รับตำแหน่งสืบต่อก็ต้องทำพิธีเช่นเดียวกัน การปกครองระบบฟีวตัลนี้ ทำให้วัดตกอยู่ในอำนาจของอาณาจักร

สันตะปาปานิโคลาสที่ ๑ หรือนิโคลาสผู้ยิ่งใหญ่ (Nicholas the great ค. ศ. ๘๕๘ — ๘๖๒ ซึ่งเป็นองค์ที่สามในจำนวนสันตะปาปาเพียงสามองค์ ซึ่งสมควรได้นามว่าผู้ยิ่งใหญ่) ได้

มีปฏิริยาต่อต้านอำนาจของราชวงศ์คาโรลิงเจียนอย่างรุนแรง บุคคลผู้กล้าหาญ และควรเคารพบูชาผู้หนึ่งนั้นในชนบประเพณี ยืนยันอำนาจของสันตะปาปา และปฏิเสธที่จะให้ถือว่าการอภิ-
เศศมรสของโลแร็ทที่ ๒ เป็นโมฆะ แม้ในขณะที่กองทัพของ จักรพรรดิปรากฏ อยู่เบื้องหน้ากรุงโรม เพื่อบีบบังคับสันตะปาปา

ความพินาศของจักรวรรดิคาโรลิงเจียนในครั้งหลัง ของ ศตวรรษที่เก้า ด้วยการโจมตีประหัตประหารของพวกนอธแมน แมกยาร์และสระเซ้น ประกอบกับการแบ่งแยกกันในราชวงศ์ อย่างไม่มีสิ้นสุด หมายความว่าวาระสิ้นสุดของปัญหาที่ขัดแย้ง กัน ระหว่างอิสรภาพของสันตะปาปา กับความเป็นใหญ่เหนือ สันตะปาปาของราชวงศ์คาโรลิงเจียน ทั้งนัยหมายความว่า อีกว่าสันตะปาปาจะต้องป้องกันตนเอง และประชาชนชาวโรมัน จะต้องขอให้สันตะปาปาให้ความปลอดภัยแก่ตน ดังตั้งในสมัย สันตะปาปาเลโอที่ ๑ และเกรกอรีผู้ยิ่งใหญ่ เพื่อป้องกันกรร-
วานของพวกสระเซ้น สันตะปาปาเลโอที่ ๔ (๘๔๗ - ๘๕๕) ได้สร้างบ้อมค่ายอย่างกว้างขวาง จนกระทั่งบริเวณ โดยรอบวัง-
วาติกัน (vatican) นั้น ได้ชื่อว่า นครเลโอนิน (Leonine) พระ-
องค์ทรงสร้างทัพเรือ ทัพบก และติดตามกองทัพทั้งสองไปยัง

เมืองอิสเตีย ซึ่งกองทัพทั้งสองได้เข้ารบพวกมุสลิม และทำลายกองทัพเรือมุสลิมเสีย (๘๔๙)

ทั้ง ๆ ที่ในศตวรรษนี้มีคามยุ่งยากเกิดขึ้นเป็นอันมาก และสันตะปาปาออนแอ ประชาชนก็ยังคงถือว่าการสวมมงกุฎจักรพรรดิหากว่าจะต้องถูกต้องสมบูรณ์แล้ว สันตะปาปาจะต้องทรงสวมให้ เมื่อสันตะปาปาจอห์นที่ ๘ (๘๗๒ - ๘๗๖) ต้องทรงตัดสินพระทัยว่า ชาร์ลสพระเคียวล้าน (Charles the Bald) แห่งฝรั่งเศสหรือหลุยเยอรมันแท้ (Louis the German) สมควรจะเป็นจักรพรรดิ เมื่อหลุยที่ ๒ ผู้ปราศจากโอรสธิดาสันพระชนม์ถึง พระองค์ทรงตัดสินพระทัยสวมมงกุฎให้แก่ชาร์ลส พระองค์มิได้รับการคุ้มครองแม้แต่น้อย เพราะถูกปลงพระชนม์ในภายหลัง แต่พระองค์ก็ได้ทรงวางหลักการไว้ให้ผู้สืบทายาทต่อมาในรุ่นหลังได้ทราบ ว่า สันตะปาปาทรงมีสิทธิที่จะตัดสินว่า ทายาทของเคอใดที่ควรจะได้รับมงกุฎจักรพรรดิ กระนั้นก็ตาม ความยุ่งเหยิงในระบบฟิวดัล การยึดทรัพย์สินของวัดมาเป็นของรัฐ และการช่วงชิงกันเป็นใหญ่ ทำให้ตำแหน่งสันตะปาปาประสบกับความยุ่งยากที่สุด ในประวัติศาสตร์ของสันตะปาปา

ศตวรรษที่สิบ ะหว่างศตวรรษที่ ๑๐ ตำแหน่งสันตะ-

ปาปาประสบกับความเลื่อมต้งที่ไม่เคยปรากฏในสมัยอื่นใดของ
 คริสตศักราช ตำแหน่งสันตะปาปามีได้รับความคุ้มครองจาก
 จักรพรรดิตั้งในสมัยก่อน ๆ แม้แต่น้อย การเลือกตั้งสันตะปาปา
 สมัยนั้นตกอยู่ในมือของตระกูลทีโอโฟแลค (Theophylac) ซึ่ง
 เป็นตระกูลที่ชั่วตระกูลหนึ่ง ทีโอโฟแลคเป็นผู้ครองวาเวนนา
 ร่วมกับบิดาชื่อมาโรเซีย กับบุตรของมาโรเซียชื่ออัลเบอริค เป็น
 ผู้ควบคุม การเลือกตั้งสันตะปาปาอยู่นาน ถึงหกสิบปี (๙๐๔ –
 ๙๖๔) บุตรของอัลเบอริคได้รับเลือกตั้งเป็นสันตะปาปาจอห์นที่
 ๑๒ เมื่ออายุได้สิบหกปี สันตะปาปาองค์นี้ทรงมีเรื่องราวที่น่าจะ
 อายมาก ทำให้ประชาชนในอิตาลีไม่พอใจ แต่สันตะปาปา
 จอห์นได้ร้องขอความช่วยเหลือไปยังพระเจ้าฮอตโตที่ ๑ แห่งเยอรมัน
 เมื่อพระเจ้าฮอตโตกำจัดศัตรูของสันตะปาปาไปแล้ว จอห์น
 ที่ ๑๒ ก็ทรงสวมมงกุฎให้แก่ฮอตโตในฐานะจักรพรรดิ และให้
 คำมั่นว่าจะภักดีต่อพระเจ้าฮอตโต นับแต่นั้นเป็นต้นไป จักรพรรดิ
 เยอรมันก็ทรงอ้างสิทธิ เข้าควบคุมการเลือกตั้งสันตะปาปาแทน
 ทายาทของตระกูลทีโอโฟแลค

จักรพรรดิองค์ใหม่ ๆ สืบต่อจากฮอตโตอยู่เกี่ยวกับการ
 ปรามปรามพวกขุนนางเยอรมันที่กระด้างกระเดื่อง หรือมิฉะนั้น

ก็บ่งกันดินแดนของตนให้พ้นจากการรุกรานของพวกแมกยาร์ และสลาฟ ไม่สามารถจะเข้าแทรกแซงการเลือกตั้งสันตะปาปาทุกองค์ ตั้งแต่ปี ๙๖๕ ถึง ๑๐๕๙ เป็นระยะเวลาที่เกิดความยุ่งเหยิง เนื่องจากการชิงกันควบคุมการเลือกตั้ง ระหว่างเจ้าผู้ครองเยอรมันกับขุนนางโรมัน ในบรรดาผู้ที่ได้รับการเลือกตั้ง บางคราวก็มีนักปฏิรูปสำคัญ ๆ เช่น เบเนดิกต์ที่ ๗ มีนักศึกษาผู้ยิ่งใหญ่เช่น ชิลเวสเตอร์ที่ ๒ ซึ่งเป็นสันตะปาปาชาวฝรั่งเศสองค์แรก และส่วนมากมีอายุน้อย เนื่องจากถูกฆ่า บ้าง ถูกวางยาพิษบ้าง หรือเป็นโรคตายบ้าง

ความต้องการที่จะให้มีการปฏิรูปคริสตศาสนาปรากฏอยู่ทั่วไป ตลอดสมัยแห่งการจลาจลอลหม่าน ซึ่งกินเวลาถึงสองศตวรรษ (ประมาณ ๘๕๐ — ๑๐๕๐) วัดได้กลายเป็นเหยื่อของการจลาจลของเจ้าผู้ครองนครในระบบฟิวดัล สันตะปาปาหลายองค์มีความรู้เกี่ยวกับหน้าที่ของพระน้อยมาก หลายองค์ไม่มีความรู้เกี่ยวกับระเบียบวินัยของสงฆ์ และการประพฤติพรต พรหมจรรย์ พระทำการสมรสกันอย่างกว้างขวาง ที่ร้ายกว่านั้นก็คือ การที่ลอร์ดในระบบฟิวดัลเข้าควบคุมการแต่งตั้งหัวหน้าทางศาสนาอย่างกว้างขวาง ในสมัยที่พระต้องแตกแยกกัน เนื่อง

จากการเมืองได้แตกแยกเป็นหน่วยเล็ก ๆ ตามระบบฟิวดัล และความเสื่อมของสันตะปาปาเอง ทำให้สถานการณ์ดูเหมือนจะเหินห่างและหมดหวังยิ่งขึ้น แม้ว่าการปฏิรูปวัดซึ่งได้จัดทำ ณ เมืองคลูนี (Cluny) และการปฏิรูปศีลธรรมซึ่งกษัตริย์ต่าง ๆ ได้มีส่วนดำเนินการอยู่เป็นอันมาก การปฏิรูปที่สำเร็จผลจะต้องมาจากทางสันตะปาปาเท่านั้น นับแต่กลางศตวรรษที่ ๑๑ เป็นต้นมา ผู้นำสันตะปาปาได้อุปถัมภ์สันตะปาปา มีลักษณะเป็นผู้นำตามที่โลกปรารถนาหลายองค์ และได้ส่งเสริมการเคลื่อนไหวทางศาสนา ซึ่งเป็นรากฐานแห่งสัมฤทธิผลในด้านจิตใจ สติปัญญาและวัฒนธรรมของศตวรรษที่ ๑๒ และ ๑๓ แห่งคริสต์ศักราช

หลังจากต้องตกอยู่ในอำนาจของจักรพรรดิในสมัยจักรพรรดิโรมันตอนปลาย และสมัยจักรพรรดิไบแซนตินแล้ว สันตะปาปาก็ค้นหาความมีอิสรภาพ ภายใต้การคุ้มครองของปิปปง์ต่อจากรัชมัยของพระเจ้าชาร์ลมาญ ซึ่งเป็นสมัยที่กษัตริย์ทรงมีพระทัยมุ่งมั่นปรารถนาต่อต้านศาสนา แม้จะทรงถืออำนาจเหนือสันตะปาปา ก็ถึงสมัยที่ยากอันเกิดจากขุนนางโรมัน และการแทรกแซงของจักร-

วรวัดเยอรมัน ทั้งสองสมัยนั้นได้ให้อิสระภาพหรือบุคคลที่ดัดเย็บแก่
 คริสตศาสนาเลย เพื่อบรรลุจุดประสงค์อันนี้ ต้นตะปาก็เช่นเดียว
 กับวัด จะต้องปลิดตัวออกจากการถูกรวบงำโดยอำนาจอื่น ชอน
 เป็นงานของเหตุการณ์อันหนึ่งซึ่งเรียกว่า การปฏิรูปของเกรกอรี
 (Gregorian Reform) ดังจะได้กล่าวในบทต่อไป.

บทที่ ๔

การปฏิรูปสมัชชัสันตะปาปาเกรกอรี

(๑๐๔๙-๑๑๙๘)

ความยุ่งยากในสำนักสันตะปาปา การที่จะกล่าวถึงการปฏิรูปที่จะเกิดขึ้นในศตวรรษที่ ๑๑ และ ๑๒ แห่งคริสต์ศักราชนี้ เพื่อความเข้าใจอันดี เราจำต้องกล่าวถึงความเป็นไปของสำนักสันตะปาปาและมหาอำนาจในยุโรปขณะนั้นเสียก่อน

แม้ว่าคริสตศาสนาจะเจริญรุ่งเรืองยิ่งขึ้น แต่ทว่าความยุ่งยากก็ยังมิอยู่ในสำนักสันตะปาปา ณ กรุงโรม จริงอยู่ ในระยะเวลานี้ พวกคอมบาร์ดไม่อาจจะเป็นภัยต่อสำนักสันตะปาปาสืบไปแล้ว และกษัตริย์พวกฟรังกซังมตินแดนอยู่ในอิตาลีด้วยนั้น ก็เป็นมิตรที่ดีของสันตะปาปา แต่ทว่าในกรุงโรมนั่นเองกลับมีแต่ความไม่สงบใหญ่หลวง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะเวลาที่มีการเลือกตั้งสันตะปาปา กรุงโรมแบ่งแยกกันไปในบรรดาขุนนางตระกูลต่าง ๆ และแต่ละฝ่ายต่างแข่งขันที่จะให้คนของตนได้รับเลือกเป็น สันตะปาปา เพราะถือเป็นเกียรติสูงสุด ความยุ่งยากทวีขึ้นอีก ในเมื่อปรากฏว่าวิธีการเลือกสันตะปาปานั้น ยังมีได้กำหนดลงไว้เป็นการแน่นอน

ฉะนั้น ในเวลาที่ศาสนากำลังเจริญเติบโตขึ้นเรื่อย โดยมีผู้มี
 ขัตติวงศ์ในยุโรปตะวันตก แต่ประมุขของศาสนากลับเป็นผู้รับกรรม
 เหลือเป็นเครื่องเล่นของเหล่าขุนนางที่มฉวยการศรัทธาที่สุด และเต็มไปด้วย
 ด้วยเล่ห์กลมากมายมากที่สุดโดยสมัยก่อน ดังนั้นปาปาได้รับการคุ้มครอง
 บังคับกันจากภัยของพวกคอมบาร์ด โดยการแทรกแซงของ
 พวกฟรังก์ ดังกล่าวมาแล้ว

แต่ในปัจจุบัน จะมีมหาอำนาจก่อนหน้าคือเยอรมัน เข้า
 มาช่วยให้พ้นจากภัยที่ แตกต่างจากคราวก่อน แตกมีความ รุนแรงไม่
 น้อยกว่ากัน การแทรกแซงนี้ได้อาศัยให้เกิดผลขึ้นอย่างไร เราจำ
 ต้องย้อนไปกล่าวถึงการกำเนิดของมหาอำนาจใหม่ ซึ่งเรียกว่า
 มหาอาณาจักรโรมันบริสุทธ (Holy Roman Empire) เสียก่อน

กษัตริย์เยอรมัน เพื่อความเข้าใจรากฐานกำเนิดของมหา-
 อาณาจักรโรมันบริสุทธ เราต้องหันไปหาเยอรมัน เมื่อพระเจ้า
 ชาร์ลมาญสิ้นพระชนม์แล้ว จักรวรรดิของพระองค์ได้แบ่งออกเป็น
 สามส่วน ส่วนที่อยู่ทางตะวันออกนั้น ได้เกิดขึ้นแดนอันเป็นที่อยู่
 ของพวกเยอรมัน ดินแดนนี้มกษัตริย์ปกครองเป็นประมุขแต่ในนาม
 แต่ความเข้มแข็งอันแท้จริงนั้น อยู่ที่เขาผู้ครองแคว้นต่าง ๆ ตาม
 ระบบฟิวดัล ชาวเยอรมันแต่ละหมู่บ้านหัวหน้าเรียกว่าดยุก (duke)

แคว้นของดยุคเหล่านี้นี้เรียกว่า ดัชชี (duchy) แคว้นดัชชีใหญ่ๆ ในเวลานั้นได้แก่ แชกโซนนี่ ฟรังโกเนีย ลอร์เรน ซวาเบีย บาวาเรีย เป็นต้น แคว้นเหล่านี้น่าจะได้แยกกันเป็นส่วนๆ และมีเอกราชอย่างสมบูรณ์เสียแล้ว หากไม่เพราะเกรงภัยจากพวกคนป่า และพวกนอกรีตศาสนาซึ่งพร้อมที่จะรุกรานเข้ามาจากตะวันออก สืบมาจนกระทั่งปี ๙๑๙ ตำแหน่งกษัตริย์ของชาวเยอรมันเหล่านั้น อยู่ในราชวงศ์คาโรลิงเจียนทั้งสิ้น แต่เมื่อพระเจ้าคอนราตสันพระชนมลงแล้ว พระองค์ไม่มีโอรสธิดาที่จะสืบสายพระเจ้าชาร์ลมาญสืบไป ฉะนั้น แคว้นหนึ่งๆ จึงได้เลือกกษัตริย์ราชวงศ์ใหม่ ในที่สุดก็เลือกได้เฮนรี ดยุกแห่งแชกโซนนี่ หรือที่เรียกในประวัติศาสตร์ว่า เฮนรี ผู้ตักไก่ (Henry the Fowler) ให้เป็นกษัตริย์เยอรมันสืบต่อไป

การขึ้นเสวยราชย์ของพระเจ้าเฮนรี นับเป็นสมัยสำคัญของประเทศศาสตร์เยอรมันและยุโรป ความรุ่งโรจน์ของเยอรมันในสมัยกลาง เริ่มต้นด้วยบุคคลผู้หนึ่ง และความรุ่งโรจน์ที่พระเจ้าเฮนรีสร้างให้แก่เยอรมันนั้น เด่นกว่าสมัยที่ครอบครองด้วยกษัตริย์ราชวงศ์คาโรลิงเจียนมากมาย ในชั้นแรกบรรดาดยุคใหญ่ๆ ก็ยอมขึ้นแต่เพียงในนามเท่านั้น แต่ในระยะเวลาต่อมา ก็ถูกบังคับให้ขึ้นต่อ

พระองค์อย่างเด็ดขาด กษัตริย์เป็นรัฐบาลที่แท้จริงของเยอรมัน และต่อมาภายหลังความรุ่งโรจน์ของกษัตริย์ราชวงศ์ฮันโนเฟอร์ในเมื่อสันตะปาปาได้สวมมงกุฎให้แก่โฮรสผู้สืบบัลลังก์ของพระเจ้าเฮนรี คือ พระเจ้าออตโตที่ ๑ ให้ดำรงตำแหน่งจักรพรรดิ

ออตโตมหาราช ออตโต หรือ โอโธ ที่ ๑ หรือ ออตโตมหาราช (Otto the Great) ได้รับราชบัลลังก์สืบต่อจากราภิดาในปี ๙๓๖ ทรงดำเนินนโยบายกษัตริย์ราชวงศ์แซกโซนี จนบรรลุจุดหมายปลายทางอย่างสมบูรณ์ที่สุด ทรงปราบปรามบรรดาดัชชีต่าง ๆ ที่พยายามตั้งตนเป็นอิสระ แต่ได้ทำลายแคว้นนั้น ๆ หากแต่เพียงลดอำนาจลง ปราบพวกแมกยาร์มิให้คุกคามเป็นภัยต่อชนเผ่าเยอรมันอีกต่อไป ที่สำคัญที่สุดก็คือ รัฐบาลของพระองค์ได้อาศัยพระและบุคคลทางการศาสนามากมาย เพราะพระเป็นบุคคลพวกเดียวที่มีการศึกษา และคนพวกนี้มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับรัฐบาลมาตั้งแต่สมัยชาร์ล มาร์เตล และพระเจ้าปีโปแปงแล้ว นอกจากนี้คนพวกพระยังมีคุณค่าต่อพระองค์เป็นพิเศษ เพราะพระต้องเว้นจากการสมรสมีครอบครัวไม่ได้ วัดกับกษัตริย์มีความสัมพันธ์กันสนิทแน่นที่สุด บิชอปเป็นกำลังสำคัญของกษัตริย์ ฟังสังเกตด้วยว่าสมัยนั้น บุคคลสำคัญของวัดมีเอกราชน้อยกว่าที่เป็นอยู่ในสมัย

พระเจ้าชาร์ลมาญ บุคคลสำคัญในวัดเป็นข้าของกษัตริย์ มากกว่าเป็นข้าของสันตะปาปา บิชอปต่างๆ เป็นข้าราชการของรัฐ ในรัชสมัยของปีแปงและพระเจ้าชาร์ลมาญ วัดกับรัฐมีฐานะเท่าเทียมกัน และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แต่ในสมัยสันตะปาปาต่างๆ ตกอยู่ในความยุ่งยากของกรุงโรม จนกระทั่งไม่อาจดูแลวัดให้ทั่วถึงได้ และมีท่าทีที่ว่าวัดในเยอรมันจะตกอยู่ในความควบคุมของรัฐเป็นแน่แท้แล้ว การที่พระเจ้าออตโตใช้ประโยชน์จากพระทงหลาย ทำให้พระองค์ต้องยื่นมือเข้ามายุ่งเกี่ยวกับเหตุการณ์ในอิตาลี และทำให้พระองค์ได้รับตำแหน่งจักรพรรดิ

อิตาลีในศตวรรษที่สิบ เราได้ทราบมาแล้วว่า อิตาลีได้มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวทางการเมืองมาช้านานแล้ว แผ่นดินถูกแบ่งออกเป็นส่วนๆ กษัตริย์อิตาลีครองอยู่ทางภาคเหนือ ถัดมากเป็นรัฐสันตะปาปา ทางภาคใต้ของคาบสมุทรถูกแบ่งกันไประหว่างดยุกแห่งเบเนเวนโต ทรวาเคซของจักรวรรดิตะวันออก กับพวกสะระเซ็นซึ่งได้มาตั้งถิ่นฐาน และครอบครองดินแดนบางส่วนอยู่ทางปลายสุดภาคใต้ ในปี ๙๕๑ พระเจ้าออตโตได้รับคำอุทธรณ์จากอิตาลี พระนางฮดีเสดมเหสีห่ม่ายของพระเจ้าโลเธร์ ร้องขอให้ช่วยป้องกัน มิให้พระนางต้องอภิเษกสมรส กับโอรสของกษัตริย์ที่

ครองราชย์อยู่ในเวลานั้น พระเจ้าออตโตยกทัพเข้ายึดอิตาลีภาคเหนือ และได้ชัยชนะโดยไม่ลำบากนัก พระองค์ทรงได้รับตำแหน่งกษัตริย์แห่งอิตาลีที่เมืองปาเวีย แม้ว่ากษัตริย์ที่ปราศรัยคือ เบอแรงการ์ จะยังอยู่ ก็ได้รับตำแหน่งกษัตริย์เป็นวาทะชาลชนต่อพระเจ้าออตโต ด้วยประการดังนี้ พระเจ้าออตโตก็กลับมาเป็นเพื่อนบ้านใกล้ชิดของสันตะปาปา

ออตโตมหาราชดำรงตำแหน่งจักรพรรดิ ในปี ๙๖๒ ในกรุงโรมเกิดความไม่สงบ มีการต่อสู้กันทั้งในกรุงและนอกกรุง ถ้าหากว่าสันตะปาปาไม่ต้องการจะอยู่ใต้อำนาจของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง เป็นเหตุให้ต้องอับอายขายหน้าตลอดไปแล้ว สันตะปาปาก็จำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือจากต่างประเทศเท่านั้นเอง ด้วยวัตถุประสงค์อันนี้ สันตะปาปาจอห์นที่ ๑๒ จึงได้ร้องขอความช่วยเหลือไปยังพระเจ้าออตโต ในปี ๙๖๒ พระเจ้าออตโตเสด็จมาตามคำขอ และปฏิบัติในกรุงโรมไม่อาจต่อต้านพระเจ้าออตโตได้ สันตะปาปาจอห์นก็กลับคืนสู่ตำแหน่งดังเดิม และทรงพระราชทานบำเหน็จให้แก่พระเจ้าออตโตตามที่ได้อำนวยไว้ล่วงหน้าแล้ว ในวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๙๖๒ พระเจ้าออตโตได้รับการประกอบพิธีสวมมงกุฎจักรพรรดิ และจักรวรรดิของพระองค์ก็ได้นามว่า “จักรวรรดิโรมันบริสุทธ์

แห่งประชาชาติเยอรมัน” (The Holy Roman Empire of the German Nation)

พึงระลึกไว้ด้วยว่า เหตุการณ์สำคัญอันคล้ายคลึงกับเหตุการณ์ในสมัยพระเจ้าชาร์ลมาญ แต่ทว่า สถานะของพระเจ้าออตโตแตกต่างจากพระเจ้าชาร์ลมาญ หลายอย่างหลายประการ พระเจ้าชาร์ลมาญทรงปกครองคนหลายชาติหลายภาษา เทียบได้กับจักรวรรดิโรมัน แต่พระเจ้าออตโตเป็นเยอรมันแท้ พระเจ้าชาร์ลมาญเป็นมิตรทมิฬสถานะเสมอกันกับสันตะปาปา แต่ในกรณีพระเจ้าออตโตนั้น สันตะปาปาตกอยู่ในอำนาจอย่างเด็ดขาด

และเราพึงทราบไว้ด้วยว่าในปลายศตวรรษที่สิบ จักรวรรดิกับสำนักสันตะปาปาเป็นพันธมิตรกัน จักรวรรดิได้ช่วยสำนักสันตะปาปาไว้ให้พ้นจากการถูกเหยียบย่ำ และชำระการฝ่ายสันตะปาปาในเยอรมันให้เป็นผู้รับใช้ทมิฬประสิทธิภาพที่สุด และซื่อสัตย์ที่สุดของจักรวรรดิ แต่ความคุ้มครองที่จักรวรรดิได้ให้แก่สันตะปาปานั้นมิใช่ด้วยความเคารพนับถือ หากแสดงความเป็นอำนาจเหนือสันตะปาปาทีเดียว และเมื่อสันตะปาปาเข้มแข็งจนเมื่อใด เขาก็คงจะพยายามพลิกผันพันธภาพดังกล่าวนี้ใหม่

ผู้เสวยราชย์สืบต่อพระเจ้าออตโตมหาราช แต่จักร-
 พรวรหลายองค์ได้เสวยราชย์สืบต่อกันมา ก็ยังไม่มีความว่าจะมีการ
 ต่อสู้ระหว่างอำนาจทั้งสองนั้นเกิดขึ้น หลังจากพระเจ้าออตโตที่ ๑
 แล้ว ก็ถึงพระเจ้าออตโตที่ ๒ และในปี ๑๔๙๓ ก็ถึงพระเจ้าออตโต
 ที่ ๓ ในรัชกาลนี้เหตุการณ์อันเป็นกษัตริย์ต่อสัมพันธ์ภาพระหว่าง
 อำนาจทั้งสองได้เกิดขึ้นอย่างเห็นได้ชัด พระเจ้าออตโตที่ ๑ และ
 ที่ ๒ ทรงสนพระทัยอยู่เฉพาะในเยอรมัน แต่พระเจ้าออตโตที่ ๓ ไม่
 ต้องการเพียงตำแหน่งจักรพรรดิแห่งจักรวรรดิโรมันบริสุทธิ์เพียงใน
 นามเท่านั้น พระองค์ทรงมีพระประสงค์จะไปประทับอยู่ในกรุงโรม
 ทรงนำพ็อบบางอย่างจากกรุงคอนสแตนติโนเปิลมาปฏิบัติ ทรงมี
 ความฝันที่จะสร้างจักรวรรดิอันไพศาล แผนการและอุดมการณ์ของ
 พระเจ้าออตโตที่ ๓ ไม่เป็นที่พอใจทั้งชาวเยอรมันและชาวอิตาลี
 เมื่อเกิดกบฏขึ้นในกรุงโรมทำให้พระเจ้าออตโตที่ ๓ ต้องเผ่นกลับสู่
 เยอรมัน ทำให้พระมเหสีในอิตาลีลดลงและเกียรติภูมิเสื่อมลง

ความผิดพลาดของพระเจ้าออตโตที่ ๓ ดังกล่าวมา ผู้ได้
 ราชสมบัติสืบต่อมาอีก ๓ องค์คือ เฮนริก ๒ คอนราดที่ ๒ และเฮน-
 ริกที่ ๓ หาได้ทรงปฏิบัติตามไม่ กษัตริย์สามองค์ทรงสนพระทัยอยู่ใน
 เยอรมันเท่านั้น หาได้ไม่คำนึงถึงจักรวรรดิอันใหญ่ไพศาลไม่ จึงทำ

ให้เยอรมันเจริญก้าวหน้าไปเป็นอันมาก รัฐบาลกลางมีความ
เข้มแข็ง จนพวกขุนนางระบบฟீดัลไม่อาจแสดงอำนาจได้ พรหม-
แดนเยอรมันขยายออกไปบ้าง ทงนักษัตริย์ได้อำศัยกำลังเจ้าหน้าที่
ศาสนาเป็นอันมากคู่เคียงกับในอดีตกาล ทงวัดและรัฐดูเหมือนว่า
จะได้รับประโยชน์จากการช่วยเหลือกันและกันอย่างมากมาย ไม่มีรัฐใด
ในยุโรปที่จะมีขนาดต อันแจ่มใส เท่ากับเยอรมันใน กลางศตวรรษที่
สิบเอ็ด แต่ในปี ๑๐๕๖ พระเจ้าเฮนรท & ซึ่งมีพระชนมายุเพียง
๖ พรรษา ได้เสด็จขึ้นเสวยราชย์ ทำให้ความก้าวหน้าของเยอรมัน
หยุดชะงักไปชั่วระยะหนึ่ง

ความเป็นไปในสำนักสันตะปาปา ตลอดระยะเวลาส่วน
ใหญ่ที่ได้สรุปเหตุการณ์ทางการเมืองมาแล้ว ทางสำนักสันตะปาปา
ก็ห้ามความสงบเรียบร้อยไม่ การแทรกแซงของพระเจ้าฮอตโตที่ ๑
ไม่สามารถจะทำให้การเลือกตั้งสันตะปาปา และการปกครองของ
สันตะปาปามีความราบรื่น ตรงข้ามดูเหมือนว่าบัลลังก์ของสันตะ-
ปาปายังคงเป็นที่ต้องการของขุนนางตระกูลต่าง ๆ ในกรุงโรมอยู่ได้
มีการขายตำแหน่งสันตะปาปากันอย่างน่าละอาย บางคราวมีการ
อ้างสิทธิตำแหน่งสันตะปาปากันถึงสามราย ซึ่งเหตุการณ์อันนสม
ควรมานามากว่า ณ ทน

เมื่อสันตะปาปาจอห์นที่ ๑๙ ได้สิ้นพระชนม์ลงในปี ๑๐๓๒ แล้ว อัลเบอริก (Alberic) น้องชายของพระองค์ก็ตัดสินใจที่จะให้ตำแหน่งสันตะปาปาคงอยู่ในตระกูลของตนสืบไป จึงได้เสนอให้ ทีโอโอฟิลแลคทัส (Theophylactus) บุตรคนเล็กของตนได้รับเลือกเป็นสันตะปาปาสืบไปในพระนามว่า เบเนดิกต์ที่ ๙ (๑๐๓๒-๑๐๔๕) ทีโอโอฟิลแลคทัส เป็นชายหนุ่มอายุราววัยสิบเท่านั้น ไม่มีคุณสมบัติใดอื่นนอกจากเคยบวชเป็นพระ จึงเป็นสันตะปาปาที่มึนงงและไร้ความสามารถค่อนหาญ กระนั้นก็ยังดำรงตำแหน่งอยู่ได้นานถึง ๑๒ ปี

เรื่องราวของการดำรงตำแหน่งสันตะปาปาของทีโอโอฟิลแลคทัส ในระยะ ๑๒ ปีนั้นน่าสนใจไม่น้อย ประมาณ ค.ศ. ๑๐๓๖ ชาวโรมก่อการกบฏต่อพระองค์ และขับพระองค์ออกไปจากกรุงโรม สันตะปาปา เบเนดิกต์เสด็จไปพบพระเจ้าจักรพรรดคอนราตที่ ๒ ณ เมืองครีโมนาและได้รับการรับรองว่าจะได้รับการคุ้มครอง ด้วยอิทธิพลของจักรพรรดิ สันตะปาปาเบเนดิกต์เสด็จกลับคืนมาสู่โรมได้ แต่ถูกชาวเมืองขับออกไปอีกในปี ๑๐๔๕ คราวนี้ถึงกับเกิดการขับขึ้น ผู้สนับสนุนสันตะปาปาสามารถยึดมั่นนอกกรุงโรมไว้ได้ ภายในกรุงนั้น จอห์นบิชอปแห่งซามินาได้รับการเลือกตั้งให้เป็นสันตะปาปาทรงนามว่า สันตะปาปาซิลเวสเตอร์ที่ ๓ (Sylvester)

แต่สันตะปาปาเบเนดิกต์ กิมไตทอใจ พระองค์เสด็จไปขอความช่วยเหลือจากครอบครัวของพระองค์ที่เมืองทัสคูลัม ภายในสองเดือน ทหารทัสคูลัมที่ทรหดกับนักกกคำแพงกรุงโรมเข้าไปได้ บังคับให้ซิลเวสเตอร์ไปอยู่ ณ แขวงซามินาของตนตามเดิม และเบเนดิกต์ที่ ๘ ได้ขึ้นดำรงตำแหน่งตามเดิม

เมื่อได้ขึ้นสู่ตำแหน่งใหม่แล้ว สันตะปาปากลับรู้สึกไม่สบายใจ เขาโปรดปรานความสุขสบายเยี่ยงสามัญชนมากกว่าสันตะปาปาในปี ๑๐๔๕ เขาจึงสละตำแหน่งสันตะปาปาให้แก่พระทรวงศักดิ์สูงผู้หนึ่งชื่อ จอห์น เกรเตียน (John Gratian) เริ่มขึ้นดำรงตำแหน่งสันตะปาปาในพระนามว่า เกรกอรีที่ ๖ เกรเตียนได้จ่ายเงินก้อนใหญ่ให้สันตะปาปาเบเนดิกต์เป็นการตอบแทน

แต่เบเนดิกต์สละตำแหน่งไป ไม่นานนัก ก็ใคร่ได้ตำแหน่งคืนมาอีก ตกถึงผู้อ้างสิทธิในตำแหน่งสันตะปาปาครั้งนั้นถึงสามคน รูปการเป็นไปในทำนองว่าจะเกิดเหตุร้ายแรงขึ้น แต่ทว่าเหตุร้ายก็ยุติลงได้ด้วยการแทรกแซงของพระเจ้าเฮนรีที่ ๓ ซึ่งได้สืบทอดบัลลังก์จากพระเจ้าคอนราดที่ ๒ ในปี ๑๐๓๕ พระเจ้าเฮนรีเสด็จลงมาสู่อิตาลี และเข้าร่วมกับสันตะปาปาเกรกอรีเรียกประชุมคณะสังฆทเมอองซูตริ (Sutri) ที่ประชุมนี้ตัดสินว่าการเลือกตั้งซิลเวสเตอร์

เตอร์เป็นโมฆะ ส่วนข้ออ้างของเบเนดิกต์ให้ผ่านไป เพราะตนได้
 สละตำแหน่งแล้ว สถานการณ์สำหรับเกรกอรีแจ่มใส แต่เมื่อพระ
 เจ้าเฮนรีเสด็จมาในงานคริสต์มาสที่กรุงโรม ได้มีการประชุมคณะ
 สงฆ์อีกครั้งหนึ่ง อันเป็นความตั้งใจของพระเจ้าเฮนรีที่จะกำจัด
 เกรกอรีเสียด้วย ที่ประชุมสงสัยกันว่าเกรกอรีจะทำผิดฐานชิงตำแหน่ง
 สันตะปาปา จึงจำต้องสละตำแหน่ง

เมื่อได้กำจัดสันตะปาปาทางตามออกไปแล้ว พระเจ้าเฮนรี
 ที่ ๓ ก็ทรงแต่งตั้งเกรกอรีบิชอปแห่งแบมเบิร์ก ให้ดำรงตำแหน่ง
 สันตะปาปาในพระนามคลีเมนต์ที่ ๒ เมื่อวันคริสต์มาสปี ๑๐๕๖ หลังจาก
 ประกอบพิธีสวมมงกุฎสันตะปาปาแล้ว คลีเมนต์ที่ ๒ ก็ทรง
 สวมมงกุฎจักรพรรดิให้แก่พระเจ้าเฮนรีที่ ๓ กับพระชายาของพระ
 องค์ด้วย พระเจ้าเฮนรีไซ้แต่รับตำแหน่งจักรพรรดิเท่านั้น หากยัง
 ได้รับตำแหน่งปาตริเซียน (Patrician) ของชาวโรมัน ทั้งได้รับ
 สิทธิที่จะเสนอผู้ควรดำรงตำแหน่งสันตะปาปาด้วย การปฏิบัติดังนี้
 เท่ากับให้จักรพรรดิดำรงอำนาจเหนือสันตะปาปานั้นเอง สันตะปาปา
 คลีเมนต์ตามเสด็จพระเจ้าเฮนรีที่ ๓ ไปยังอิตาลี และประจวบกับ
 พระชนม์ทางภาคเหนือของอิตาลีในเดือนตุลาคม ๑๐๕๗

เมื่อคดเมนต์สนพระชนมลง เบเนดิกตัส ๘ กิฟาส์มครพรรค
พวกเข้ายึดโรมไว้ พระเจ้าเฮนรียุคที่ ๓ ทรงแต่งตั้งบิชอปชาวบาวา-
เรียมาดำรงตำแหน่งสันตะปาปาในพระนามตามาสตัสที่ ๒ พร้อมกับ
ส่งทหารมาขับไล่เบเนดิกตัสออกไป (กรกฎาคม ๑๐๔๘) แต่สันตะ-
ปาปามาสตัสหนีจากนครโรมในกรุงโรมไม่ไหว ก็ลี้ภัยลงสัน-
พระชนม์ในเคอเนตอมาเนนเอง พระเจ้าเฮนรียุคที่ ๓ ได้ทรงแต่งตั้ง
บรูโนลูกพี่ลูกน้องของพระองค์ ซึ่งดำรงตำแหน่งบิชอปเมืองตุล ให้
ดำรงตำแหน่งสันตะปาปาทรงนามลีโอที่ ๘ (ภายหลังได้เป็นเซนต์)

ลีโอที่ ๘ (๑๐๔๘-๑๐๕๔) เมื่อพระเจ้าเฮนรียุคที่ ๔ เสนอ
แต่งตั้งลีโอที่ ๘ ให้ดำรงตำแหน่งสันตะปาปาในปี ๑๐๔๘ สันตะ-
ปาปาองค์ใหม่แจ้งว่า พระองค์จะต้องได้รับการยืนยันจากบรรพชิต
โรมันก่อนที่จะยอมรับการประกอบพิธีเข้ารับตำแหน่งนั้น ทั้งนี้เป็น
สัญญาณครั้งแรกที่ทรงแสดงให้เห็นความเป็นอิสระของสันตะปาปา
องค์ใหม่ สันตะปาปาลีโอใช้เวลาอันสั้นในสมัยของพระองค์เดินทาง
ท่องเที่ยวไปทั่วยุโรป และเรียกประชุมคณะกรรมกรสงฆ์ประจำ
มณฑลวาระเปียบกันอย่างเข้มงวด และกำหนดโทษผู้ฝ่าฝืนอย่าง
รุนแรง และให้เจ้าหน้าที่ทางหลายทราบถึงความตั้งใจจริงของพระ
องค์ในอันจะทำการปฏิรูประเบียบการของวัด ขณะที่พระองค์เสด็จ

ไปทั่วยุโรป พระองค์ทรงเชิญบุคคลสำคัญ ๆ ซึ่งมีอุดมคติอย่างเดียวกัน ไปยังกรุงโรม และการจัดตั้งเป็นคณะกรรมการซึ่งมีอุดมคติเช่นเดียวกับพระองค์ชนในลัทธิสันตะปาปา ทำให้สามารถรวบรวมนักปฏิรูปที่กระจัดกระจายอยู่ในที่ต่าง ๆ มารวมกันอยู่ในที่แห่งเดียว

นิโคลาสที่ ๒ (๑๐๕๘-๑๐๖๑) สันตะปาปาปีโคลาสที่ ๒ ทรงดำเนินการอีกก้าวหนึ่ง ในการให้อิสรภาพแก่ลัทธิสันตะปาปา ในปี ๑๐๕๘ พระองค์ได้ตรากฎฎีกาซึ่งฉบับหนึ่งมีข้อความว่านับแต่นั้นเป็นต้นไป ผู้มหานาถเลือกสันตะปาปานั้นได้แก่พระคาร์ดินาลแห่งกรุงโรม เพื่อให้เป็นที่แน่ใจว่ากฎฎีกานั้นจะได้รับการปฏิบัติ พระองค์ได้ผูกพันไม่ตรึงกับพวกนอกรีต โดยยอมรับว่าพวกนอกรีตเป็นเจ้าของอิตาลีตอนใต้และเกาะซิซิลี พวกนอกรีตจึงสัญญาว่าจะให้มหานาถเลือกตั้งสันตะปาปาโดยเสรี

บุคคลสำคัญยิ่งในการปฏิรูปสันตะปาปา ก็คือ สันตะปาปาเกรกอรีที่ ๗ (๑๐๗๓-๑๐๘๕) สันตะปาปาองค์นี้เดิมมีชื่อว่า ฮิลเดแบรนต์ (Hildebrand) เป็นบุตรช่างไม้ที่ยากจนในเมืองทูตคานี ต่อมาได้บวชเป็นพระมีความมานะขยันขันแข็งมาก ในปี ๑๐๕๘ สันตะปาปาดีโอที่ ๙ ทรงเรียกตัวฮิลเดแบรนต์มายังกรุงโรม เพื่อช่วยเจ้าหน้าที่ฝ่ายพระดำเนินงาน ในตำแหน่งเลขาธิการของสันตะ-

ปาปา ฮิลเดแบรนต์ดำรงตำแหน่งนอญานถึงยสิบห้าปี ทำงานให้แก่
สันตะปาปาถึงห้าองค์ติดต่อกัน ฮิลเดแบรนต์จึงมีประสพการณ์อย่าง
กว้างขวางเกี่ยวกับความเกี่ยวพันระหว่างศาสนาจักรกับอาณาจักร

ในปี ๑๐๗๓ ฮิลเดแบรนต์ได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่ง
สันตะปาปา ทรงพระนามว่าสันตะปาปาเกรกอรีที่ ๗ (๑๐๗๓-
๑๐๘๕) พอได้ดำรงตำแหน่ง สันตะปาปาเกรกอรีที่ ๗ ก็ได้โจมตี
ศักราชเจ้าของความชั่ว ซึ่งทำให้ศาสนามีความเคร่งหมองอยู่ใน
เวลานั้น นั่นคือ การที่คฤหัสถ์มอบทรัพย์สินให้แก่พระ
(Lay investiture) การที่จะเข้าใจเรื่องนี้ได้ ท่านผู้ศึกษาจะต้อง
เข้าใจพิธีการมอบหมายตำแหน่งในระบบฟิวดัลดังกล่าวมาแล้วให้

วิธีการแต่งตั้งบิชอป ในการแต่งตั้งบิชอปประจำเขตแขวง
ต่าง ๆ เมื่อตำแหน่งว่างลงนั้น จะมีหลักการทำงานที่ต้องทำอยู่ ๓
ขั้น คือ (๑) การเลือกตั้งโดยคณะบรรพชิต (Clergy) ในแขวง
บิชอปนั้น (๒) การประกอบพิธีทางศาสนา และ (๓) การมอบ
ทรัพย์สินของบิชอปให้บิชอปใหม่ครองต่อไป

การเลือกตั้งผู้ดำรงตำแหน่งบิชอปในแขวงต่าง ๆ ในเวลา
นั้น เจ้าผู้ครองแคว้นที่เป็นคฤหัสถ์ หรือกษัตริย์จะเข้ามามีการเลือกตั้ง
นั้น ๆ โดยการเสนอแนะหรือระบุชื่อผู้ที่อยู่ในอาณัติของตน หรือ

ญาติพี่น้องของตน ให้ได้รับเลือกเข้าดำรงตำแหน่งนั้น ๆ ก็ได้ หรือ
 อาจจะขายตำแหน่งนั้น ให้แก่ผู้ประมูลราคาสูงสุดก็ได้ เมื่อได้รับ
 เลือกตั้งแล้ว บิชอปประจำมณฑลที่แขวงนั้นตั้งอยู่ (Metropolitan
 Bishop) จะประกอบพิธีแต่งตั้งให้ เพื่อให้บิชอปองค์ใหม่มีอำนาจ
 บังคับบัญชาพระชนว์รอง ๆ ลงไป หรือประกอบพิธีทางศาสนาให้แก่
 ประชาชนได้ แต่อย่างไรก็ตาม สิ่งที่สำคัญที่สุดอยู่ที่คนก็ตาม คือการ
 มอบทรัพย์สินแห่งใดแห่งหนึ่ง ให้แก่บิชอปที่ได้รับอภิเษกแล้ว และ
 การมอบที่ดินของคฤหบดีให้แก่บิชอปนี้ ทำให้เกิดความเข้าใจสับสน
 กันขึ้น ระหว่างการมอบทรัพย์สินทางโลก (ที่ดิน อาคาร ฯลฯ)
 ของเขตบิชอป กับการมอบอำนาจทางกฎหมายที่มอบประชาชนใน
 เขตบิชอปนั้น ๆ หรืออำนาจทางศาสนานั่นเอง การมอบที่ดินให้
 แก่บิชอป เพื่อให้บิชอปมีฐานะเป็นวาสนาชั้น เจ้าผู้ครองที่เป็น
 คฤหบดีมักจะมอบแหวนและไม้เท้า ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของอำนาจ
 ทางศาสนาของบิชอป ให้แก่บิชอปนั้น แทนการมอบก้อนดินหรือ
 อารัก ดังเช่นที่มอบให้แก่คฤหบดี แต่ในกรณีเช่นนั้น ทำให้
 ประชาชนเข้าใจเสมือนหนึ่งว่า เจ้าผู้ครองนครหรือลอร์ดเป็นผู้มอบ
 อำนาจทางศาสนา (Spiritual Power) ให้แก่บิชอป ซึ่งโดยแท้จริง

แล้ว คุกหัสดีห้ามสืบทอดเช่นนั้นไม่ ในกรณีเช่นนั้นเองที่ก่อให้เกิดความผิดพลาด และความยุ่งยากต่างๆ กัน

เจ้าผู้ครองในระบบฟิวดัล มักจะเคยปฏิบัติสืบต่อกันมานับเป็นเวลาหลายร้อยปีแล้ว ในการหวังพึ่งพาบิชอปและสมภารเจ้าวัด โดยการแต่งตั้งให้เป็นเจ้าหน้าทรวงูบาล และเป็นที่ปรึกษาในกิจการต่างๆ เจ้าผู้ครองเหล่านั้นเป็นผู้เลือก และแต่งตั้งพระเหล่านั้นให้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ถ้าหากเจ้าผู้ครองเป็นผู้ทรงคุณงามความดี และหวังในสวัสดิการของวัด เจ้าผู้ครองก็จะเลือกคนดี แต่ถ้าเจ้าผู้ครองมีใต๋ทรงมีคุณสมบัติเช่นนั้น เขาก็จะเลือกคนเลวๆ หรือมีฉันทะนัยขายตำแหน่งนั้นให้แก่ผู้ประมูลราคาสูงสุด นักปฏิรูปมากหลายต้องการกำจัดความชั่วอน ๆ เช่น การซื้อขายตำแหน่งหน้าที่การสมรสของพระ และการขาดขันติธรรม โดยการปฏิรูปเจ้าผู้ครองนครต่างๆ เสียก่อน เพื่อเจ้าผู้ครองนั้นจะได้ทำการปฏิรูปพระในดินแดนของตน นักปฏิรูปส่วนมากยอมรับระบบที่เป็นอยู่ในเวลานั้น แต่ต้องการคนดีเข้ามาเป็นผู้บริหาร

การต่อสู้ระหว่างสันตะปาปากับจักรพรรดิ กาลเวลาได้ล่วงมา สัมพันธภาพอันยาวนานและเกิดผลดีอย่างยิ่งยวดระหว่างจักรพรรดิกับสันตะปาปานั้น บัดนี้ถึงเวลาที่จวนจะขาดสะบั้น และ

กลบกลายเป็นกรณีพิพาทที่เกิดขึ้นเองนั้น และมีเรื่อง ๆ ที่กรณีพิพาทนั้นเป็นไปอย่างรุนแรงยิ่ง

รากเงาของการปะทะกำลังกันอย่างรุนแรงนี้ ก็คือการแข่งอำนาจกันนั่นเอง ตลอดประวัติศาสตร์ของทวีปยุโรป เราจะพบเหตุการณ์อันหนึ่งซึ่งซ่อนเร้นอยู่ บางคราวก็มองเห็น บางคราวก็มองไม่เห็น แต่ก็คงมีอยู่จริง นั่นคือสัมพันธภาพระหว่างศาสนากับอำนาจทางโลก ระหว่างรัฐกับวัด หรือระหว่างอำนาจทางโลกกับอำนาจทางธรรม นับแต่เดิมมาจนกระทั่งถึงระยะนี้ ความอ่อนแอของทั้งทางจักรวรรดิและด้านกษัตริย์ของสันตะปาปา บั๊องกันมิให้ทั้งสองฝ่ายต่อสู้แตกแยกจากกัน ต่างฝ่ายต่างยังคงต้องการอีกฝ่ายหนึ่ง หรือমনะนั้นฝ่ายหนึ่งก็ถอนแอกกระตือรือร้นฝ่ายหนึ่งไม่อาจคิดว่าเป็นศัตรูคู่แค้นของตนได้ แต่ล่วงมาถึงปัจจุบัน จักรวรรดิเป็นขุมกำลังที่แท้จริง จัดวางโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถที่จะทำการอย่างเข้มแข็งได้ ส่วนวัดเวลานั้นอยู่ในมือของฮิลเดแบรนต์ ซึ่งดำรงตำแหน่งสันตะปาปาเกรกอรีที่ ๗ ซึ่งจุดมุ่งหมายสำคัญยิ่งในชีวิต อยู่ที่ต้องการสถาปนาอำนาจอันเป็นอิสระของวัด ฉะนั้นสถาบันทั้งสองนี้จึงต้องปะทะกันอย่างหลีกเลี่ยงมิได้ ปัญหาใหญ่ยิ่งที่เป็นรากฐานของปัญหาอื่น ๆ ที่เกิดขึ้น ก็คือปัญหาที่ว่า “ใคร

จะเป็นใหญ่กว่ากัน สันตะปาปาหรือจักรพรรด?” บัญหานั้นเป็น
ปัญหาเรื้อรังที่สับสนผืนดินเยอรมัน เพราะ ณ ที่นั้น ในธุรกิจ
ต่าง ๆ ของรัฐ จักรพรรดิได้รับความพึงพาดำเนินการจากบิชอป ซึ่ง
จักรพรรดิทรงแต่งตั้งและได้รับทรัพย์สินมาครอบครอง และตนเอง
ต้องชนกับจักรพรรดิในฐานะวาสดิชาคนหนึ่ง การปฏิบัติเช่นนี้ย่อม
เป็นการกระจ่างแจ้งว่า บิชอปต้องมีความสัมพันธ์สนิทแน่นกับ
จักรพรรดิเป็นอันดับหนึ่ง ส่วนสัมพันธ์กับสันตะปาปาเป็นความ
สัมพันธ์ทั่ว ๆ ไปและอยู่ในอันดับรอง

พระเจ้าเฮนริค ๔ กับกรณีพิพาทสันตะปาปา พระเจ้า
เฮนริค ๔ ได้ขึ้นเสวยราชย์ในจักรพรรดิโรมันบริสุทธิ์ (Holy Roman
Empire) ในเยอรมันในปี ๑๐๕๖ พระชนมายุได้หกพรรษา ได้มี
การกระทบ กระเทิง และความยุ่งยาก มาก่อนที่ เกิด การชิง อำนาจกัน
ทางศาสนาครั้งใหญ่ในปี ๑๐๗๕ แต่เราจะเว้นกล่าวเรื่องเหล่านั้น
เสีย จะกล่าวถึงแต่เฉพาะการต่อสู้ชิงดีกันแท้ ๆ เท่านั้น ในปี
๑๐๗๕ สันตะปาปาเกรกอรีที่ ๗ ได้ตราโองการขณดับหนึ่ง ต่อ
ด้านการทักท้วงสมอบทิตินให้แกบิชอปเป็นผู้ครอบครอง และมอบ
แคว้นกับไม่ว่าให้ เป็นเครื่องแสดงว่าบิชอปอยู่ในฐานะวาสดิชา
ของกษัตริย์ของคน ผู้ใดก็ตามที่ได้รับตำแหน่งในวัดด้วยวิธีการ

เช่นนั้น จะต้องถูกขับออกจากตำแหน่ง และสันตะปาปาเกรกอรี
ยังได้ทรงประกาศอีกว่า “ถ้าจักรพรรดิทศัตรีศ ดยุก มาร์ควิส
เคานต์ หรือคฤหัสถ์ผู้ทรงอำนาจคนใดก็ตาม หรือบุคคลใดก็ตาม
มีเจตนาที่จะมอบที่ดินให้แก่ชอป ขอพึงรู้เถิดว่าเขาผู้นั้นได้ถูก
ขับพยานัยกรรมแล้ว” จึงเป็นอันว่าการรณพพาทนนั้นเห็นโดย
ชัดแจ้ง คนของวัดย่อมเป็นชาววงไขว่หา ให้เป็นผู้รับใช้จักรพรรดิ
ไม่ ถ้าจักรพรรดิไม่ทรงยินยอมกระทำการดังกล่าว พระองค์ก็จะ
ถูกตัดขาดจากวัด ดังกล่าวนั้นเป็นเจตนาจางสูงที่สุดของสันตะปาปา
เกรกอรี

การต่อสู้ระหว่างพระเจ้าเฮนริค ๕ กับสันตะปาปาเกรกอรี
ที่ ๗ เป็นเหตุการณ์สำคัญอันหนึ่งของสมัยกลาง สันตะปาปาเกรกอรี
กำลังทรงอำนาจเต็มที่ และในด้านบุคลิกลักษณะนั้น ก็นับว่าเป็น
สันตะปาปาองค์ที่ใหญ่มากที่สุด ส่วนจักรพรรดินั้นเล่า ก็พระเจ้า
เฮนริค ๕ ซึ่งเป็นกษัตริย์ที่ทรงเดชานุภาพไม่น้อยเหมือนกัน ต่าง
ฝ่ายต่างมีพระราชหัตถ์เลขาและโองการตอบโต้กันและกัน เมื่อการ
พิพาทดำเนินต่อไป ต่างฝ่ายต่างก็ขาดการควบคุมตนเอง และความ
ไว้อภัย และโง่เขลาทั้งนี้และกันด้วยความเผด็จอนอย่างที่สุด

ทั้งสองฝ่ายได้แย้งกันในหลักการ ทางจักรพรรดิทรงอ้างว่า พระองค์เลื้ววราชย์ด้วยอาศัยเทวสิทธิ์ (Divine right) คือพระเจ้าทรงโปรดให้บุ๋บตีมาครอบครองแผ่นดิน พระองค์ทรงมีความรับผิดชอบโดยตรงจากพระเจ้า นอกจากเสียว่า พระองค์ได้ทรงทำการใด ๆ จนกลายเป็นพวกเดิขรลัษย์ หรือพวกนอกศาสนา (Heretic) ส่วนสันตะปาปาก็ทรงอ้างว่า ในฐานะที่พระองค์ทรงเป็นตัวแทนพระไครสต์ พระองค์จึงทรงรับผิดชอบต่อพระเจ้า ในอันที่จะมีอำนาจเหนือวิญญาณของกษัตริย์เช่นเดียวกับสามัญชนอื่น ๆ กล่าวนัยหนึ่งกษัตริย์ทรงอยู่ใต้อำนาจวัด และฉะนั้น จำเป็นต้องทรงประพฤติตามระเบียบวินัยของวัด สันตะปาปามีอำนาจถอนกษัตริย์ออกจากตำแหน่ง ในเมื่อกษัตริย์มิได้ปฏิบัติตามระเบียบวินัยของวัด ในอันที่จะสถาปนาสันติภาพ และความยุติธรรมเยี่ยงอย่างชาวคริสเตียน

ในชั้นแรกดูเหมือนว่าพระเจ้าเฮนรลัษ ๕ จะต้องเป็นฝ่ายมีชัย ในการต่อสู้ครั้งนั้น บุ๋บถักง่าย ๆ ว่า สันตะปาปาจะเขากำลัษที่ โหนไปต่อต้านกับกองทัพเยอรมันของจักรพรรดิ แต่ทว่ากรณีพิพาทมิได้เป็นไปอย่างป้ปรากฏในเบื้องต้นแรก พระเจ้าเฮนรลัษ ๕ ประสบความยุ่งยากตลอดระยะเวลาส่วนใหญ่ในรัชสมัยของพระองค์ เนื่อง

สามารถส่งมอบมงกุฎจักรพรรดิไว้ได้ พระองค์เสด็จกรีธาทัพข้าม
ภูเขาสแอลป์ ไปยังสำนักของสันตะปาปา ซึ่งขณะนั้นย้ายไปประทับ
ที่ปราสาทคานอสซา พระองค์เสด็จไปเฝ้าถึงสามครั้ง แต่ได้รับการ
การปฏิเสธถึงสามครั้ง แต่ทว่าครั้งสุดท้าย ด้วยการแทรกแซง
ของเคานเตส มาทิลดา (Countess Matilda) แห่งทอสคานี พระองค์
จึงได้รับพระราชทานอภัยโทษ จากพระหัตถ์ของสันตะปาปา ใน
สาสน์ที่ทรงมีไปยังเจ้าผู้ครองแคว้นต่าง ๆ ในเยอรมัน สันตะปาปา
ทรงเน้นถึงเหตุการณ์อันสุดยอกติงที่เกิดขึ้นว่า “เมื่อเรา
ได้ทำให้พระองค์ลี้ภัยจากการปฏิบัติที่เกินเหตุนั้นแล้ว ในที่สุด
พระองค์ก็เสด็จมายังเมืองคานอสซาที่เราอาศัยอยู่ ด้วยความเต็ม
พระทัยของพระองค์เอง มิได้ทรงแสดงความเป็นศัตรูหรือความชิง
ชังเลยแม้แต่น้อย และ ณ ที่นั้นได้ทรงสละทุกสิ่งทุกอย่างที่เป็น
กษัตริย์เสียสิ้น พระวรกายของพระองค์ปราศจากเครื่องทรง พระ-
บาทเปลือยเปล่า ทรงเสวยขนมปังและน้ำเพียงอย่างเดียว ประทับอยู่หน้าประตู
ปราสาทติดต่อกันสามวัน....ในที่สุด เราก็ต้องยอมพ่ายแพ้ต่อความ
พากเพียรในความสำนึกผิดกลับใจของพระองค์ และโดยการอ้อนวอน
ของผู้ที่อยู่ ณ ที่นั้น เราก็ปลดปล่อยโซ่แห่งคำสาปแช่งที่จงจำ
พระองค์ออก และในที่สุดก็รับพระองค์เข้าไว้ในศาสนาตามเดิม”

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ณ ปราสาทคานอชชา เป็นเครื่อง
แสดงให้เห็นอำนาจและอิทธิพลสูงสุดของสันตะปาปา สันตะปาปา
สมัยหลังๆ ได้พยายามอ้างสิทธิของวัดมากยิ่งขึ้นไปอีก แต่ที่ว่า
ไม่มีองค์ใดจะได้รับการรับรองทั่วๆ ไป ดังในกรณีสันตะปาปา
เกรกอรีที่ ๗ ชัยชนะของพวกนอร์แมนในเกาะอังกฤษ ซึ่งอุบัติขึ้น
ก่อนหน้านั้นราว ๑๐ ปี ก็ได้รับการสนับสนุนจากสันตะปาปา และ
ทำให้วัดอังกฤษมีชนบประเพณีและการปกครอง เป็นอย่างโรมัน
มากกว่าอย่างอื่น กษัตริย์ฝรั่งเศสก็ยอมเชิดธงคาทอลิกของสันตะ-
ปาปา อำนาจของสันตะปาปา ทั้งในด้านศาสนาและอาณาจักร
เหมือนว่าจะเป็นพลังที่ใหญ่ที่สุดในยุคนั้น

การสิ้นพระชนม์ของสันตะปาปาเกรกอรีที่ ๗ การ
ปรองดอง ณ ปราสาทคานอชชาดำรงอยู่ชั่วคราวเท่านั้นเอง พระ-
เจ้าเฮนรีที่ ๔ มิได้ทรงยินยอมอย่างแท้จริงที่จะเสวยอำนาจด้วย
ความอภัยเช่นนั้น ต่อมากรณีพิพาทได้เกิดขึ้นอีก ทั้งสองฝ่ายต่าง
ใช้มาตรการที่รุนแรงที่สุดต่อกันอีก สันตะปาปาเกรกอรีที่ ๗ ได้ทรง
ปฏิบัติ ดังที่ไม่เคยมีสันตะปาปาองค์ใดทรงกระทำมาแต่ก่อน คือ
ทรงเรียกประชุมบรรดาบิชอปและเจ้าวัดโรมัน ประกาศถอดพระเจ้า
เฮนรีจากตำแหน่งจักรพรรดิ และสนับสนุนศัตรูของพระเจ้าเฮนรี

และพระเจ้าเฮนรี ก็โต้ตอบ โดยสนับสนุน ผู้เป็น ศัตรูของ สันตะปาปา
 ในปี ๑๐๘๐ สันตะปาปาได้ทรงประกาศบัปติสมาญกรรมพระเจ้า
 เฮนรีอีกครั้งหนึ่ง แต่อาวุธที่ใช้ฟันชาวโรมันทอเสียแล้ว จึงใช้ไม้
 ได้ผล ในปีต่อมาพระเจ้าเฮนรีได้ยกทัพเข้ามารวบอิตาลี ล้อมสัน-
 ตะปาปาไว้ ณ ปราสาท เซนต์ แอนเจโล และยึดครองกรุงโรม
 ส่วนที่เหลือไว้ ในท่ามกลางความวิปโยคนี้ สันตะปาปาเกรกอรี
 ได้วิงวอนขอความช่วยเหลือไปยังพวกนอร์แมน โรเบิร์ต กิสการ์ด
 (Robert Guiscard) เป็นผู้นำทัพพวกนอร์แมนมายึดครองโรมไว้
 และปลดปล่อยสันตะปาปา แต่ทว่าพวกนอร์แมนซึ่งสนับสนุน
 สันตะปาปา กลับเป็นศัตรูที่ซุ่มซ่อนที่สุดของชาวกรุงโรม ยิ่งกว่า
 องค์จักรพรรดิเฮนรีเสียอีก ชาวเมืองถูกปล้นและถูกฆ่าอย่างทารุณ
 บ้าเถื่อนที่สุด ด้วยเหตุนี้สันตะปาปาเกรกอรีทรงรู้สึก ว่า พระองค์
 ไม่เป็นที่พอใจของชาวโรมเสียแล้ว จึงได้เนรเทศพระองค์ไปอยู่ยัง
 เมืองซาเลร์โนทางภาคใต้ของอิตาลี และสิ้นพระชนม์ ณ เมืองนั้น
 ในปี ๑๐๘๕ พระองค์ตรัสกับผู้คุ้นเคยว่า “ฉันรักในกฎของพระเจ้า
 และเกลียดความไม่ยุติธรรม ฉะนั้น ฉันจึงต้องมาตายด้วยการ
 เนรเทศตัวเองดังนี้”

ในวาระที่สันตะปาปาเกรกอรี ทรงเนรเทศพระองค์เองไป
อยู่ในเมืองซาเลอร์โน พระเจ้าเฮนรีที่ ๕ ก็ทรงยกคนของพระองค์
ซึ่งเป็นปรปักษ์กับสันตะปาปาเกรกอรี ขึ้นดำรงตำแหน่งแทน และ
สันตะปาปาองค์นี้ ก็ได้ทรงสวมมงกุฎจักรพรรดิให้พระเจ้าเฮนรีที่ ๕
ตามเดิม แต่คนของพระเจ้าเฮนรีผู้นี้ ทางสำนักสันตะปาปามีได้
ถือเป็นสันตะปาปาที่แท้จริง เมื่อพระเจ้าเฮนรีเสด็จกลับแล้ว ชาว
โรมันก็ขับจากตำแหน่ง และบรรดาบิชอปทั้งหลาย ได้เลือกคน
ใหม่ขึ้นดำรงตำแหน่งสืบแทนสันตะปาปาเกรกอรี เมื่อสันตะปาปา
องค์นั้นสิ้นพระชนม์ลงในปี ๑๐๘๕

สันตะปาปากับสงครามครูเสด ผู้ที่ฟื้นฟูเกียรติภูมิของ
สันตะปาปาขึ้นมาได้อีกนั่นคือ สันตะปาปาเออร์แบนที่ ๒ (Urban II
๑๐๘๘-๑๐๙๙) บรรดานักปฏิรูปและบรรดาผู้ที่เกลียดชังลัทธิ
สมบูรณาญาสิทธิราช และความทารุณจากพระเจ้าเฮนรีที่ ๕ ได้
มาชุมนุมร่วมกับสันตะปาปาองค์นี้ ซึ่งแต่เดิมเป็นบิชอปชาวฝรั่งเศส
สมัยของสันตะปาปาองค์นี้ ได้เริ่มสงครามศาสนาหรือสงคราม
ครูเสดขึ้น ครึ่งหนึ่งพวกเขาก็ได้เป็นใหญ่ในอาซิซีน้อย และเข้า
ครองดินแดนอันเกิดของพระไครสต์ ซึ่งคริสตศาสนานิกชนถือเป็น
ดินแดนศักดิ์สิทธิ์ พวกเขาได้ทำลายโบสถ์วิหารในดินแดนนั้น

และชมเฆชาวคริสต์ยืน สันตะปาปาที่ ๒ ได้เรียกประชุมสังฆ
ซึ่งประกอบด้วยอาร์คบิชอป บิชอปและสมภาร ณ เมืองเคลมองค์
(Council of Clermont) เมื่อปี ๑๐๙๕ และได้ทรงใช้วาทคิลป์
เรียกร้องให้ทำสงครามศาสนาครั้งแรกกับพวกเตอร์ก คำเรียกร้อง
นี้ได้ดังออกไปทั่วยุโรป และประชาชนพากันตอบรับทักันว่า “เป็น
เจตน์จำนงของพระเจ้า” (God will it) สันตะปาปาเอาชนะมตี
มหาชนได้ ทำให้สันตะปาปาเป็นผู้นำประชาชนทั่วยุโรปภาคตะ
วันตก

การพิพาทที่ดำเนินต่อไป พระเจ้าเฮนรีที่ ๕ ได้เสด็จขึ้น
ครองจักรวรรดิโรมันบริสุทธิ์ ในปี ๑๑๐๖ แม้ว่าทงเยอรมันและ
อิตาลีจะต้องการรัฐบาลที่ดสามารถรักษาความสงบแ่งยมเรียบร้อย
ได้ การต่อสู้กับสำนักสันตะปาปาของจักรพรรดิกทำให้พระองค์ต้อง
ใช้เวลาทำความเข้าใจในเรื่องนี้เป็นอันมาก แต่ในระยะการต่อสู้
มิได้เป็นไปรุนแรงและดุดองเช่นแต่ก่อน เพราะต่างฝ่ายต่างรู้ดีว่า
ผลเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ตนนั้นมีมากมายเพียงใด ความคิดที่จะประนี
ประนอม และไกล่เกลี่ย ประองตองกันมีมากกว่า จะคิดเอาแพ้ เอาชนะ
และในปี ๑๑๑๑ คู่ประหนึ่งว่าอาจตกลงกันได้ ในที่สุดท้ายแล้ว

พระเจ้าเฮนรีที่ ๕ เสด็จกรีฑาทหารเข้ามาในอิตาลีและเจรจากับสัน-
 ตะปาปาปาสคาล (Paschal ๑๐๙๙-๑๑๑๘) ซึ่งมีจิตใจโน้มไปข้าง
 ประนีประนอมยิ่งกว่าสันตะปาปาเกรกอรีที่ ๗ ได้ตกลงกันว่า ควร
 จะยอมรับการประนีประนอม เกี่ยวกับสิทธิการมอบที่ดิน ให้แก่บิชอป
 เพื่อเป็นวาสนาของจักรพรรดิ และเพื่อประนีประนอมกับสันตะ-
 ปาปาที่จะทรงสวมมงกุฎให้แก่พระเจ้าเฮนรีที่ ๕ แต่เมื่อถึงเวลาที่
 ทรงสวมมงกุฎให้พระเจ้าเฮนรี เหตุการณ์ร้ายกระเบิดขึ้นในโบสถ์
 เซนต์ปีเตอร์ ทหารเยอรมันไม่ยอมฟังแผนการของปาสคาลที่จะให้
 วัตถุหลุดพ้นจากข้อผูกพันตามระบบฟิวดัล เขาเหล่านั้นเรียกร้องให้
 สันตะปาปาปาสคาลสวมมงกุฎให้พระเจ้าเฮนรีทันที เมื่อปาสคาล
 ปฏิเสธพระเจ้าเฮนรีก็จับตัวไปเป็นเชลย คาร์ดินาลแห่งเมืองทัส-
 คุลัม รวบรวมทหารโรมันเข้าโจมตีทหารเยอรมันถอยไปจากกรุง
 โรม แต่พระเจ้าเฮนรีก็นำตัวสันตะปาปาไปด้วย ในที่สุดเมื่อเห็น
 ว่าไม่มีผู้ใดช่วยได้ และจักรพรรดิก็ทรงขู่เชิญจะฆ่าฟันพรรคพวก
 ของสันตะปาปาเสีย สันตะปาปาปาสคาลจำต้องยอมจำนน และ
 ตกลงให้พระเจ้าเฮนรีทรงถือนิคมเป็นข้าของกษัตริย์ต่อไป พระเจ้า
 เฮนรีจึงทรงยอมปล่อยตัวปาสคาล และติดตามสันตะปาปามายัง

กรุงโรม และได้รับการสวมมงกุฎจักรพรรดิในวันที่ ๑๓ เมษายน

ค.ศ. ๑๑๑๑

พอข่าวการยอมจำนนของสันตะปาปาเล่งรู ไปถึงที่ต่าง ๆ ก็ปรากฏว่ามีจดหมายพร่งพรมายังสันตะปาปาผู้นำสงสาร กล่าวหาว่าอ่อนแอบ้าง เป็นพวกเคยรียบ้าง แต่ประการแรกนั้นอาัยยอมรับว่าจริง แต่ประการหลังหาเป็นความจริงไม่ สันตะปาปาปาสดกาลถอดเครื่องทรงสันตะปาปาทั้ง และหนีไปอยู่ ณ เกาะร้างแห่งหนึ่ง แต่ก็ถูกพวกโรมันไปตามมาอีก คนเหล่านั้นได้ขอร้องให้ปาสดกาลคืนคำยินยอมนั้นเสีย เนื่องจากการใช้กำลังบังคับ และให้ประนามวิธีการมอบดินแดนให้บิชอป เพื่อให้บิชอปตกเป็นวาสชาลของจักรพรรดิอีก

สันตะปาปาปาสดกาลที่ ๒ ได้รับความสงบอยู่ ๒-๓ ปี เนื่องจากพระเจ้าเฮนรีม้วยอยู่กับเหตุการณ์ในเยอรมัน แต่ในปี ๑๑๑๗ พระเจ้าเฮนรีได้เสด็จกรีธาทัพมายึดโรมได้อีกครั้งหนึ่ง สันตะปาปาปาสดกาลที่ ๒ ต้องเสด็จหนีไปยังเมือง เบเนเวนโต (Benevento) แต่ในไม่ช้าก็กลับคืนมาสู่โรมได้ และสันพระชนม์ ณ เมืองนั้น เมื่อวันที่ ๒๑ มกราคม ๑๑๑๘

เมื่อสันตะปาปาสิ้นพระชนม์ลง โรมก็แตกแยกออกเป็นสองฝ่าย ฝ่ายสนับสนุนสันตะปาปาฝ่ายหนึ่ง ฝ่ายสนับสนุนพระเจ้าเฮนรีฝ่ายหนึ่ง พระคาร์ดินาลได้นัดประชุมกัน ณ วัดแห่งหนึ่ง แล้วเลือกจอห์นแห่งคอนิวโล (John of Coniulo) ขึ้นเป็นสันตะปาปา ทรงพระนามว่า จีลาซิอุสที่ ๒ (Gelasius II) สันตะปาปาองค์นี้ประสบเหตุหยาบคายร้ายแรง ขณะทำพิธีเซวรับตำแหน่ง บุคคลตระกูลขุนนางคนหนึ่งชื่อ เซนเซียส ฟรังิปาเน (Cencius Frangipane) ได้บุกรุกเข้าไปในวัด เข้าขยาดองค์สันตะปาปาจีลาซิอุส ลากลงมาบนพื้นดิน และเตะสันตะปาปาผู้ชราด้วยรองเท้าติดสเปอร์แล้ว จิกมมลากไปยังคุกไว้ ชาวโรมันพากันแค้นเคืองมาก เขาติดตามไปและช่วยสันตะปาปามาได้

การกระทำอย่าง ป่าเถื่อนเช่นนี้ ดูเหมือนจะ เกี่ยวเนื่องกับการต่อสู้กับพระเจ้าเฮนรี เกี่ยวกับการมอบทรัพย์สินให้บิชอปยึดครอง (Lay investiture) เมื่อพระเจ้าเฮนรีทรงทราบถึงการเลือกตั้งสันตะปาปาองค์ใหม่ พระองค์ก็รีบเสด็จมายังกรุงโรมเพื่อบีบบังคับสันตะปาปาองค์ใหม่อีก สันตะปาปาจีลาซิอุสได้แสดงนำพระทัยอันห้าวหาญไม่ยอมจำนนง่าย ๆ ได้เสด็จลงเรือหนีไปตามลำน้ำปอร์โต ทหารเยอรมันได้ติดตามสันตะปาปาไป และระดมยิงธนูไปยังเรือเร็ว

ของพระองค์ สันตะปาปาไม่อาจหนีออกทะเลได้ เนื่องจากพายุจัด
 สันตะปาปาผู้ทรงพระพรมาได้ทรงสละเรือ และเสด็จไปยังปราสาท
 อารเตียที่อยู่ห่างออกไปถึงสามสิบไมล์ด้วยความยากลำบากยิ่ง ได้
 มีการซ่อนหากันอยู่นาน แต่ในที่สุด สันตะปาปาก็หลบหนีทหาร
 เขโรมันมาลงเรือได้ และเสด็จหนีไปยังเมืองเกตา (Gaeta) โดย
 สวัสดิภาพ ณ ที่นั้นได้ทรงประกอบพิธีบวชเป็นพระในวันที่ ๘
 มีนาคม และเป็นบิชอปในวันรุ่งขึ้น

เมื่อพระเจ้าเฮนรีได้แต่งตั้งมอริส อัครบิชอปแห่งปรากา
 ให้เป็นสันตะปาปาองค์หนึ่ง สันตะปาปาจีลาซุส ก็กระทำ
 บัพชนียกรรมทั้งพระเจ้าเฮนรีและสันตะปาปา “หุ่น” ของพระองค์
 พวกนอร์แมนได้ช่วยจีลาซุส กลับคืนสู่โรมได้อีก แต่ไม่สามารถ
 กำจัดพวกที่เป็นปรปักษ์กับสันตะปาปาไปจากโรมได้หมด วันหนึ่ง
 ขณะที่สันตะปาปาทำพิธีสวดมนต์อยู่ในโบสถ์ พวกฟรันจิปานีได้
 บุกรุกเข้าไปอีก สันตะปาปาต้องชนม้าหนีไป พรรคพวกสันตะปาปา
 ติดตามไปอยู่ในทุ่งนอกเมือง ในที่สุดสันตะปาปาต้องหนีไปฝรั่งเศส
 และสันพระชนมชนัน เมอเดอนมกราคม ๑๑๑๘

ข้อตกลง ณ เมืองวอร์ม สันตะปาปาที่ได้รับเลือกสืบต่อ
 จากจีลาซุส ก็คือ คาลิกสตุสที่ ๒ (๑๑๑๘-๑๑๒๔) เหตุการณ์

คำคัญของสันตะปาปาองค์นี้ ก็คือการทำความตกลงกันได้ระหว่าง
 ทางบ้านเมืองกับทางศาสนา เกี่ยวกับการส่งมอบที่ดิน คาลิกสตุส
 จัป “หนึ่” สันตะปาปาของพระเจ้าเฮนรีได้ ขณะเดียวกับที่พระ
 เจ้าเฮนรีได้พบกับปรปักษ์มากมายในเยอรมัน และในระยะนั้น
 สถานะที่ต้องการสันติภาพกำลังทรุดลงอย่างรวดเร็ว หลังจากทำ
 การเจรจากันเบื้องต้นระหว่างพระเจ้าเฮนรีกับสันตะปาปาแล้ว พระ
 เจ้าเฮนรีก็ทรงให้มีการประชุมสภา ณ เมืองวอร์ม ในเดือนกันยายน
 ๑๑๒๒ เพื่ออภิปรายกันอย่างเผ็ดร้อนแล้ว ผู้แทนสันตะปาปากับ
 จักรพรรดิก็ได้ออกข้อตกลงระหว่างวัดกับรัฐชน เรียกว่า Concordat
 of Worms ตามข้อตกลงนี้ จักรพรรดิทรงเลิกสิทธิที่จะมอบแคว้นและ
 ไม่ทำให้แก่บิชอป ดังเช่นที่เคยปฏิบัติมาเป็นการมอบเอกราชใน
 อำนาจทางศาสนาให้แก่สันตะปาปา การเลือกตั้งบิชอปอยู่ในอำนาจ
 ของวัด แต่สันตะปาปายินยอมให้จักรพรรดิแต่งตั้งมาประทับอยู่ใน
 การเลือกตั้งได้ และบิชอปได้รับแคว้นและไม่ทำอันเป็นสัญญาลักษณะ
 ของอำนาจทางศาสนาจากสันตะปาปาโดยตรง จักรพรรดิจะมอบ
 ให้แต่คทาอันเป็น เครื่องหมายถึงการมีอำนาจทาง อาณาจักรภายใน
 เขตของวัดเท่านั้น ทั้งนัยหมายความว่าวัดได้รับอิสรภาพในด้านการ
 ศาสนา ขณะเดียวกันอำนาจในการปกครองดินแดนของวัดก็มิได้

เสียไปนับเป็นการจบการต่อสู้ระหว่าง อำนาจทั้งสองในรอบที่หนึ่งแต่
เพียงน

สันตะปาปาคาโลสที่ ๑๒ เสด็จมาถึงเมืองวอร์มส์
โดยการจัดให้มีการประชุมใหญ่ของวัด ในยุโรปภาคตะวันตก ซึ่ง
เรียกว่า First Lateral Council ในปี ค.ศ. ๑๑๒๓ มีข้อปมา
ประชุม ๓๐๐ องค์ พระเจ้าวัด (abbot) ๒๐๐ องค์ ที่ประชุมได้รับ
รองข้อตกลงเมืองวอร์มส์ และปัญหาเรื่องการสมรสของพระที่ทา
ความตกลงกันได้ โดยถือว่าพระนั้นเป็นผู้อยู่ในวินัยอันศักดิ์สิทธิ์
ต่อไปจะทำการสมรสไม่ได้ ที่สมรสแล้วก็ถือว่าเป็นโมฆะ

พระเจ้าเฟรเดอริกที่ ๑ บารอนของฮอชชอ การขัดกันระหว่างอิสรภาพ
ของสันตะปาปากับจักรพรรดิเยอรมัน ได้อุบัติขึ้นอีกครั้งในระบะตามติบ
ปีต่อมา แต่ในระบะนี้ปัญหาทางการเมืองและปัญหาเกี่ยวกับรัฐ-
ธรรมนูญ ได้เข้ามามีส่วนในกรณีพิพาทยิ่งกว่าสมัยของสันตะปาปา
เกรกอรีที่ ๗ และพระเจ้าเฮนรีที่ ๔ ฉะนั้นจึงเป็นความจำเป็นที่
เราจะต้องพิจารณาถึงพัฒนาการของเยอรมัน กับอิตาลีเสียก่อน

หลังจากทำความตกลงกันในปี ๑๑๒๒ แล้ว เยอรมันก็มี
ระยะเวลาสงบสุขอยู่นาน และเวลาสงบสุขนั้นก็หมายความว่าความ
ก้าวหน้าด้วย จักรพรรดิโรแบร์ทที่ ๑ แห่งฝรั่งเศสได้สืบต่อจากพระเจ้า

เฮนริก ๕ และเสวยราชย์อยู่ตั้งแต่ปี ๑๑๓๕ ถึง ๑๑๓๗ ผู้ได้รับ
 พระราชสมบัติสืบต่อมาก็คือพระเจ้าคอนราดที่ ๓ แห่งตระกูลโฮเซนช-
 เทาเฟน และจักรพรรดิองค์สำคัญ ๆ สืบต่อจากพระเจ้าคอนราด
 เรื่อยมาจนเยอรมันพ้นจากความเป็นอำนาจอันยิ่งใหญ่ในยุโรปก็เป็น
 จักรพรรดิในราชสกุลโฮเซนชเตาเฟนทั้งสิ้น หลังจากได้ครองราชย์
 อยู่ได้ ๑๕ ปี พระเจ้าคอนราดก็สิ้นพระชนม์ และผู้ได้เสวยราชย์
 สืบต่อมา ก็ได้แก่พระเจ้าเฟรตริก บาร์บารอสซา (Frederick
 Barbarossa) จักรพรรดิองค์ยิ่งใหญ่ที่สุดแห่งตระกูลโฮเซนชเตาเฟน
 และดูเหมือนจะเป็นจักรพรรดิที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในสมัยกลางด้วย นับแต่
 พระเจ้าชาร์ลมาญเป็นต้นมา จักรพรรดิองค์คนใดชนเสวยราชย์เมื่อ
 ปี ๑๑๕๒ ในพระทัยของพระองค์เปี่ยมไปด้วยความทรงจำที่เกี่ยว
 กับความรุ่งโรจน์ในอดีตของจักรวรรดิโรมันบริสุทธิของชาวเยอรมัน
 และทรงทะเยอทะยานใฝ่ฝันที่จะสร้างความรุ่งโรจน์ให้แก่จักรวรรดิ
 ของพระองค์เหมือนดังสมัยนั้น ๆ อีก ความทะเยอทะยานนั้นในบาง
 คราวทำให้พระองค์หันจากเยอรมันไปยังอิตาลี ซึ่งก็ได้บรรลุผลเสีย
 หายตอบแทนย่อยยับ แต่ทว่ารัชสมัยพระองค์เป็นสมัยที่วัฒนธรรม
 สมัยกลางพุ่งชนสู่ยอดสูงสุด อำนาจของจักรพรรดิสอดแทรกเข้าไป
 ในการปกครองของเจ้าผู้ครองนครต่าง ๆ และปราบผู้แข็งข้อต่อ

จักรพรรดิรบคาบไป และเมื่อพระเจ้าเฮนริผู้สมญาว่า ราชนีแห่งแซกโซน (Lion of Saxony) ตยคุณุใหญ่ยิ่งคนสุดท้ายก่อการกบฏขึ้น พระองค์ก็ปราบเสียพ่ายแพ้ไป ถูกขับออกไปนอกประเทศและดินแดนก็ถูกนำมาแบ่งสรรปันส่วน ยังมีเหตุการณ์อีกสองประการ ที่ทำให้อำนาจของจักรพรรดิมือเห็ดขึ้นนาง ประการแรกได้แก่พัฒนาการนครใหญ่ๆ ในเยอรมัน เช่น โคโลญเทรเวส วอร์มส์นเบิร์ก วอกสเบิร์ก เป็นต้น นครเหล่านี้กลายเป็นศูนย์กลางของสิ่งทอหัตถ์ทั้งหลายในวัฒนธรรมสมัยกลางของเยอรมัน และเมืองเหล่านี้เป็นพันธมิตรต่อจักรพรรดิ และเป็นปรปักษ์ต่อขุนนางซึ่งเป็นเจ้าผู้ครองนครตามระบบฟิวดัล ประการที่สอง อิทธิพลเป็นศัตรูต่อระบบฟิวดัล ก็คือการนำกฎหมายโรมันเข้ามาใช้กฎหมายโรมันได้มีการนำเข้ามาศึกษากันเป็นอันมาก ในศตวรรษที่สิบเอ็ดและสิบสอง บรรดามหาวิทยาลัยต่างๆ ซึ่งตั้งขึ้นใหม่ได้นำไปศึกษาอย่างสนใจ กษัตริย์และเจ้าผู้ครองยุโรปต่างพากันต้อนรับอย่างแข็งขัน บัญญัติทั้งหลายต่างเห็นว่ากฎหมายโรมันมีทั้งความเป็นธรรมและมีเหตุผล นอกจากนั้นกษัตริย์ต่างๆ ยังพอใจที่กฎหมายเหล่านี้ยืนยันถึงสิทธิอันไม่จำกัดของผู้ครองประเทศ คติอันหนึ่งของกฎหมายโรมันก็คือ “เมื่อกษัตริย์ต้องการสิ่งใด กฎหมาย

กับบังคับในสิ่งนั้น” ในเยอรมัน ฝรั่งเศสและอังกฤษ กษัตริย์มิได้
 ปล่อยให้ทำให้อิทธิพลไปในทางปฏิบัติ เพื่อให้พระองค์มีความเข้ม
 แข็งทั้งในรัฐและในวัด

นิกายซิสเตอร์เซียนและเซนเบอร์นาร์ต การเมืองของ
 อิตาลีกำลังผันแปรไปอย่างรวดเร็ว อำนาจของสันตะปาปายังสูง
 สงดเดิม และในบางครั้งก็ทวนด้วยการทำสงครามครูเสด ซึ่ง
 ขณะกำลังขึ้นอยู่ในความสนใจสูงสุดของประชาชน ยิ่งกว่านั้น ยัง
 มีนิกายอื่นต่งขึ้นมาแข่งขันอีก แต่ก็ยังทำให้ฐานะของสำนักสันตะ-
 ปาปาเข้มแข็งขึ้น นิกายที่เกิดขึ้นใหม่เรียกว่า นิกายซิสเตอร์เซียน
 (Cistercian Monasteries) สตีเฟนฮาร์มิงเป็นผู้วางกฎเกณฑ์ของ
 นิกายนี้ แต่การทนิกายนี้แพร่หลายไปรวดเร็วและมีอิทธิพลกว้าง
 ขวามากก็เพราะการกระทำของเซนตเบอร์นาร์ต (St. Bernard
 ๑๐๙๑-๑๑๕๓) ซึ่งเป็นผู้เลื่อมใสในลัทธิศรัทธาอย่างสมบูรณ์ที่สุด
 คนผู้นี้มิได้เลื่อนขึ้นไปนั่งตำแหน่งสันตะปาปา ดังเช่นซิลเดแบร์นด
 แต่ตลอดระยะเวลาส่วนใหญ่ของเขา เขาเป็นกำลังอันสำคัญยิ่งใน
 วัดและมีพลานภาพยิ่งเสียกว่าสันตะปาปาเองเสียอีก นิกายนี้กล่าว
 จะเป็นบิกแผ่นใดก็ได้โต้เถียงกันจนแทบจะแตกต่างกันไป นอกจากนี้
 นั้นเซนตเบอร์นาร์ตได้ทำการสู้รบกับพวกเดียวยุทธทั้งหลาย สนับสนุน

สงครามครูเสด เขาสร้างอิทธิพลขึ้นเกี่ยวกับการคิดและการเคารพ
ศักดิ์การะของวัด และโดยเฉพาะได้สร้างการเคารพบูชาพระแม่มารี
ขึ้น วัดและประมุขของวัดคือ สันตะปาปาได้รับความเข้มแข็งจาก
นิกายนี้มาก

แต่ขณะนั้นสันตะปาปาได้เกิดศัตรูขึ้นจากมิตรเก่าแก่คือ อำนาจอ
ในทางการเมือง ซึ่งดูเหมือนจะเป็นคู่แข่งชั้นที่ร้ายแรงมากอยู่

รัฐและนครต่างๆ ในอิตาลี ครึ่งหนึ่งพวกนอริแมนได้มา
สร้างอำนาจขึ้นในภาคใต้ของอิตาลีคือในเนเปิ้ลส์และซิซิลี และ
ล่องมาในสมัยนั้น นอกจากนอริแมนได้รวมกำลังกันกล้าแข็งยิ่งขึ้น
โรเวอร์แห่งซิซิลี หลังจากปี ๑๑๒๗ มาแล้ว ก็ได้รับสิทธิครอง
ทั้งเนเปิ้ลส์และซิซิลี และรัฐของพวกนอริแมนครึ่งหนึ่งได้นำมาว่า
“ซิซิลีทั้งสอง” (The Two Sicilies) รัฐของโรเวอร์นั้นประชาชน
แตกต่างกันหลายเชื้อชาติ สัญชาติ และศาสนา มีทั้งพวกนอริแมน
กรีก ลาติน และสระวะเซ็น การปกครองเป็นแบบประชาธิปไตย
ปรัชญาและอักษรศาสตร์เริ่มเจริญรุ่งเรือง ส่วนใหญ่เกิดจากอิทธิ
พลของพวกสระวะเซ็น โรเวอร์แห่งซิซิลี ถึงแก่กรรมในปี ๑๑๕๔
ผู้ได้รับอำนาจสืบต่อมา ในเบื้องต้นก็ไม่ผู้จะมีความสามารถคู่ควร

เขานัก แต่ทว่า “ประเทศชิลีที่สอง” ก็ยังคงเป็นรัฐที่รุ่งเรือง และมีอำนาจมากอยู่

ขณะเดียวกัน ในิตาเลียมภาคเหนือพลังอันใหม่และเขตต่าง จากเดิมมาก ก็กำลังพัฒนาตัวเองอยู่ ดินแดนทุ่งราบลอมบาร์ด และแคว้นทสคานี เป็นส่วนหนึ่งของทรัพย์สินของพระเจ้าเฟรเดริก บาร์บารอสซา และ ณ ที่นั้น นครต่างๆ เกิดขึ้นมีความมั่นคง สมบูรณ์ และมีเสรีภาพดั่งเดียวกับในเยอรมัน เมืองสำคัญๆ เหล่านี้ได้แก่ โบโดโนยา ฟลอเรนซ์ มิแลน และเมืองชายทะเล คือ เวนิส ปิซา และเจนัว ในเบื้องแรกบิชอปเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองในเมืองเหล่านั้น และด้วยความช่วยเหลือจากบิชอปก็สามารถสลัดตนพ้นจากอำนาจของขุนนางในเมืองใกล้เคียง แต่ในปัจจุบันรัฐบาลของนครต่างๆ กำลังตนรไปสู่ความเป็นเอกราช และจากบิชอป นครต่างๆ ในิตาเลียมภาคเหนือในระยะสามร้อยปีต่อไปจากนี้ ได้เลียนแบบจากการปกครองกรีกโบราณมาหลายอย่าง เช่น ต่ตนเป็นอิสระแบบนครรัฐกรีก แต่ทว่ามีความรักชาติร่วมกัน มีความทะเยอทะยานร่วมกัน มีความสนใจแรงกล้าในการแสวงหาความรู้และความรู้สึกลึกในด้านศิลปะร่วมกัน พลเมืองของคนหนึ่งๆ เรียกรวมว่า คอมมิวนิตา (Communitas)

และรวมกันเพื่อวัตถุประสงค์ทางการเมือง เป็นสภาเรียกว่า ปาร์ลาเมนตัม (Parlamentum) คณะรัฐมนตรีเรียกว่า ครีเดนเซีย (Credentia) ประมุขของรัฐเรียกว่า กงสุล (Consuls) แต่มีอำนาจหน้าที่ต่อกับกงสุลสมัยโรมันอยู่มาก มิฉะนั้นนครรัฐที่เด่นเหนือนครรัฐอื่น ๆ เนื่องจากความมั่งคั่ง ความทะเยอทะยาน และพัฒนาการในด้านการปกครอง ในยามปกติความริษยาอันแฉะกันมีอยู่เนือง ๆ และรุนแรงมาก แต่เมื่อใดที่ถูกศัตรูภายนอกคุกคามก็จจะรวมกันเข้าเป็นสันนิบาตเพื่อความผูกพันกันแน่นสนิท และมีประสิทธิภาพยิ่ง ความรุ่งเรืองและความเป็นอิสระของนครรัฐนับเป็นสมัยสำคัญสมัยหนึ่ง แต่ในเยอรมันนครเหล่านั้นเป็นพันธมิตรกับจักรพรรดิ และในอิตาลีนครเหล่านั้นเป็นปรปักษ์กับจักรพรรดิ

ความรู้สึกมีความต้องการเอกราชในท้องถิ่นนั้น ก็ปรากฏขึ้นในกรุงโรม เช่นกัน ณ นครนั้น ฮาร์โนลด์แห่งเบรสเซีย (Arnold of Brescia) นักศึกษาผู้ใหญ่ยังคนหนึ่งสมัย เป็นผู้นำในเรื่องนี้ นอกจากนั้นยังมุ่งจะปฏิรูปการปกครองและศีลธรรมของวัด และต้องการให้มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยในกรุงโรมด้วย ในการจักรพรรดิได้ร่วมมือกับสันตะปาปาต่อสู้กับภัยอัน

จะเกิดแก่สถาบัน^๕ทั้งสอง อาริโพสต์เป็นฝ่ายปราชัยและถูกเผา
^๕ ๘
 ทงเป็น

พระเจ้าเฟรตริกบาร์บารอสซาในอิตาลี สภาพของ
 อิตาลีภาคเหนือ ซึ่งพระเจ้าเฟรตริกบาร์บารอสซาในฐานะจักรพรรดิ
 ได้ทรงอ้างสิทธิของพระองค์เหนือดินแดนนั้นด้วย เบืองแรกพระองค์
 ต้องต่อสู้กับนครต่างๆ ในภาคเหนือของอิตาลี มิแลนด์เป็นศูนย์กลาง
 การเคลื่อนไหวเพื่อเอกราช และถ้าหากว่ายินยอมให้มิแลนด์
 เป็นเอกราชได้แล้ว อำนาจของจักรพรรดิในทุ่งราบลอมบาร์ดี ก็
 จะเหลือแต่เพียงเงาเท่านั้น พระเจ้าเฟรตริกบาร์บารอสซาเสด็จ
 กริธาทัพเข้าไปในอิตาลีได้มีการรบและกักล้อมเมืองหลายครั้ง ใน
 ที่สุดท้ายชนะกตกเป็นของจักรพรรดิอย่างเด็ดขาด หลังจากการล้อม
 เมืองมิแลนด์ครั้งใหญ่ในปี ค.ศ. ๑๑๖๒ จักรพรรดิทรงทำลาย
 มิแลนด์เสีย^๕ ๘ เมือง และแบ่งพลเมืองไปให้นครรัฐเล็ก ๆ และมีภย
 น้อย จักรพรรดิทรงเข้าไปแทรกแซงในการปกครองของนครต่างๆ
 ซึ่งดูเหมือนว่าจะไม่มีทางต้านทานได้เลย

แต่ที่ว่ำนครต่างๆ มีสันตะปาปาเป็นมิตรที่ทรงอำนาจ นับ
 แต่ต้นปี ค.ศ. ๑๑๕๗ ได้มีกรณีพิพาทเกี่ยวกับหลักการระหว่งพระ-
 เจ้าเฟรตริกบาร์บารอสซากับสันตะปาปาอเดรียนที่ ๔ กล่าวคือ

พระเจ้าเฟรเดริกกล่าวหาว่าในเอกสารต่าง ๆ ที่ปรากฏแก่ประชาชน
 ทวไปนั้น สันตะปาปามักจะกล่าวว่าสันตะปาปาเป็นผู้มอบมงกุฎให้
 แก่จักรพรรดิ และจักรพรรดินั้นเป็นดินแดนขึ้นต่อสำนักสันตะปาปา
 จักรพรรดิได้ทรงคัดค้านอย่างรุนแรง แต่ฮาเดรียนก็โต้กลับว่าสัน
 แสงว่าพระองค์ได้หมายความว่าเช่นนั้น แต่ทว่าจักรพรรดิก็คงได้พอ
 ใจไม่ ระหว่างนั้นเอง สันตะปาปาสนับสนุนพระชนม์มั่ง การต่อสู้โดย
 ตรงระหว่างพระเจ้าเฟรเดริกกับสันตะปาปาจึงได้อุบัติขึ้นโดยตรงในปี
 ๑๑๕๙ ในปีนั้นอเล็กซานเดอร์ที่ ๓ ได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่ง
 สันตะปาปา แต่บรรดาพระคาร์ดินัลที่เป็นพวกจักรพรรดิปฏิเสธไม่
 ยอมรับการเลือกตั้ง และเลือกตั้งคน ๆ หนึ่งชื่อ วิคเตอร์ (Victor)
 เป็นสันตะปาปา วิคเตอร์ได้รับการสนับสนุนจากพระเจ้าเฟรเดริก
 อเล็กซานเดอร์จึงต้องทำการต่อสู้เพื่อสิทธิของพระองค์ ภัยที่เกิด
 ขึ้นร่วมกันนำสันตะปาปาและนครในลอมบาร์ดีเข้ามารวมกำลังเรียก
 ว่า สันนิบาตลอมบาร์ดี (Lombard League) จักรพรรดิเฟรเดริก
 ก็รวเป็นอันมาก เด็ดจักรีทัพเข้าไปในอิตาลี เข้าล้อมโรมไว้
 และสามารถยึดนครนั้นไว้ได้ สันตะปาปาอเล็กซานเดอร์ที่ ๓ ฝัก
 ไปอยู่กับพวกนอกรีตในราชอาณาจักรซิซิลีทั้งสอง ชัยชนะของ
 จักรพรรดิดูเหมือนจะเป็นชัยชนะเด็ดขาด แต่ครั้นแล้วเกิดโรค

ระบชาติใหญ่ขึ้นในกองทัพพระเจ้าเฟรตริก กองทหารล้มตายเกือบ
หมด พระเจ้าเฟรตริกจำต้องถอยทัพข้ามภูเขาสแอลป์กลับคืนสู่
เยอรมัน พร้อมด้วยเศษของกองทัพที่เหลืออยู่ ผู้คนต่างเห็นว่าเหตุ-
การณ์ทางนี้เป็นเรื่องที่พระเจ้าลงโทษผู้คิดร้ายต่อผู้แทน ของพระองค์
คือสันตะปาปา

การรุกรานกบฏของพระเจ้าเฟรตริกบาร์บารอสซา ณ
เมืองเวนิส ในไม่ช้าการต่อสู้ก็เริ่มขึ้นใหม่ จักรพรรดิทรงบรรล
ผลสำเร็จในการรบหลายครั้ง แต่ครั้นแล้วกองทัพของพระองค์ก็
ประสบความพราชัยใหญ่หลวง ณ เมืองเล็กนาโน (Legnano)
ซึ่งอยู่ห่างจากเมืองมิลานสิบเจ็ดไมล์ และในเดือนกรกฎาคม ๑๑๗๗
พระเจ้าเฟรตริก บาร์บารอสซา ก็เสด็จไปพบสันตะปาปาอเล็กซาน-
เดอร์ที่ ๓ ณ ทางเข้าสู่วิหารเซนตมารี ณ เมืองเวนิส นักเขียน
คนหนึ่งได้เขียนกล่าวไว้ว่า “พระเจ้าได้บรรดาลให้พระองค์ทรง
ดำเนินกบฏ และด้วยการละเว้นจากความหึงหวั่นในความเป็น
จักรพรรดิ ได้ทรงสยบพระองค์ลงแทบบาทของสันตะปาปาอย่าง
อ่อนน้อม” เป็นระยะเวลาต่างกันเกือบร้อยปี กับเหตุการณ์ที่เกิด
ขึ้น ณ ปราสาทคานอสซา สมัยสันตะปาปาเกรกอรีที่ ๗ และชัยชนะ
ของสันตะปาปาอเล็กซานเดอร์ ยิ่งสมบูรณ์ กว่าในวันสำคัญในประ-

วิทยาศาสตร์ครั้งนอก ในครั้งนั้นใช้สันตะปาปานทประสพชัยชนะ
นครต่างๆ ในอิตาลีก็ประสพชัยชนะอย่างสมบูรณ์ด้วย เป็นชัยชนะ
ที่มีเหตุการณ์ต่อเนื่องกันใหญ่หลวงในด้านการเมือง และวัฒนธรรม
ของยุโรปในสมัยต่อไปด้วย

งานของวัดถูกขัดขวางให้ขาดลงเนื่องจากกรณีพิพาทซึ่งเกิด
ขึ้นเป็นเวลานานถึงสิบเก้าปี เพื่อฟื้นฟูความสงบเรียบร้อย สันตะ-
ปาปาอเล็กซานเดอร์ที่ ๓ ทรงเรียกประชุมใหญ่ที่วังแลเตอรัน
(Lateran Council) ณ กรุงโรมเป็นครั้งที่ ๓ เมื่อ ค.ศ. ๑๑๗๙
ที่ประชุมนี้เสนอใหม่การแก้ไขความชั่วร้ายทุก ๆ ไปที่เป็นอยู่ในเวลา
นั้น และพยายามป้องกันการแตกแยกในอนาคต และการเลือกตั้ง
อันไม่ชอบธรรม โดยการออกสมณบัญญัติตามข้อความว่า การเลือก
ตั้งสันตะปาปานั้น ผู้ได้รับเลือกตั้งจะต้องได้คะแนนสองในสามของ
ผู้ลงคะแนนทั้งสิ้น หากไม่แล้วการเลือกตั้งนั้นถือว่าเป็นโมฆะ ที่
ประชุมได้ตั้งอำนาจการปกครองของวัดมาสู่ศูนย์กลาง คือ สำนัก
สันตะปาปา และให้บิชอปมีอำนาจเข้มแข็งขึ้น ๆ โดยปราศจาก
การแทรกแซงของทางการบ้านเมือง และให้สันติภาพอันควรและ
การปฏิรูปสังคมด้วย

อย่างไรก็ตาม ในไม่ช้าการปรารภของพระเจ้าเฟรเดริกที่
เมืองเล็กนาโน เมื่อ ค.ศ. ๑๑๗๖ และการปกครองที่เมืองเวนิส
เมื่อ ค.ศ. ๑๑๗๗ ก็ล้มกันไปด้วยอีก เอกราชของสันตะปาปากลับ
ถูกคุกคามรุนแรงยิ่งกว่าที่เคยเป็นมาแล้วเสียอีก เหตุการณ์เกิด
ขึ้นเมื่อพระเจ้าเฮนรท ๖ โอวสององค์เล็กของพระเจ้าเฟรเดริกบาร์บา-
รอสซา ได้อภิเษกสมรสกับองค์รัชทายาทของอิตาลีภาคใต้ และ
ชีวิตในปี ๑๑๘๕ กษัตริย์พระองค์หนึ่งถึงแก่การฟื้นฟูจักรวรรดิ
โรมันขึ้นใหม่ โดยรวมอิตาลีเข้ากับมรดกของพระองค์ในเยอรมัน
นอกนั้นยังทรงฝันที่จะตีเอากรุงคอนสแตนติโนเปิลมาอยู่ในจักรวรรดิ
ของพระองค์ด้วย พระเจ้าเฮนรท ๖ อยู่ในฐานะที่จะทรงมีชัยตาม
พระราชประสงค์อยู่แล้ว ก็ทอดสันพระชนม์ลงอย่างกะทันหันใน
ปี ๑๑๘๗ ทรงละราชโอวสองพระชนมายุได้ ๓ พรรษา ให้อยู่ใน
ความพิทักษ์ของสันตะปาปาเซเลสทีนที่ ๓ (Celestine III) ศัตรูของ
พระองค์มพระชนมายุ ๘๐ พรรษา ซึ่งพระองค์ทรงถือว่าเป็นบุคคล
ผู้เดียวที่จะพึงเชื่อถือได้ การสันพระชนม์อย่างกะทันหันของ
พระเจ้าเฮนรท ๖ ทำให้สถานการณ์เปลี่ยนแปลงไปอย่างสิ้นเชิง
ครั้นเซเลสทีนสันพระชนม์ลง ก็ประชุมพระคาร์ดินัลได้เลือกอิน-

โนเซนต์อายุ ๓๗ ปี ขึ้นดำรงตำแหน่งสันตะปาปาอินโนเซนต์ที่ ๓
สันตะปาปาองค์นี้ ในฐานะที่ทรงเป็นผู้พิทักษ์ทายาท ผู้เยาว์ของพระ-
เจ้าเฮนรีที่ ๒ และทรงอยู่ในฐานะที่เข้มแข็ง ในเมื่อขุนนางใน
เยอรมันได้เกิดพิพาทขึ้น

ทฤษฎี “ดาบสองเล่ม” ตลอดจนศตวรรษที่สิบสอง การขัด
กันระหว่างสำนักสันตะปาปากับจักรพรรดิ นำไปสู่ความคิดเห็นที่
ว่าฐานะของสันตะปาปา กับจักรพรรดิ ในคริสตอาณาจักรนั้นผู้ใดจะ
สูงกว่ากัน สันตะปาปาเซนต์เบอร์นาร์ต (๑๐๘๐-๑๑๕๓) พระ
นิกายซิสเตอร์เซียน และเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลที่สุดในตอนต้นศตวรรษ
นี้ ได้สร้างทฤษฎีขึ้นเรียกว่า ทฤษฎีดาบสองเล่ม (The Two
Swords) ตามทฤษฎีนี้ ทั้งอำนาจทางศาสนาและอำนาจทางอาณาจักร
เป็นของสันตะปาปาทั้งสองอย่าง แต่อำนาจทางอาณาจักรนั้น
กษัตริย์หรือเจ้าผู้ครองเป็นผู้ใช้ โดยคำสั่งของสันตะปาปา ทฤษฎีนี้
ให้เหตุผลจากการอภิเษกของกษัตริย์ ซึ่งจะต้องได้รับการประกอบ
พิธีทางศาสนาด้วย ฉะนั้นกษัตริย์ จึงทรงมีหน้าที่รับใช้ศาสนาโดย
การสถาปนาสันติภาพตามหลักชาวคริสเตียน และให้ความช่วยเหลือ
ประชาชนทั่วไปให้อยู่เย็นเป็นสุข สันตะปาปาผู้รักษานบประเพณี

และวินัยของวัดในศตวรรษที่สิบสองตอนปลาย และในศตวรรษที่สิบสาม ได้ทรงพยายามที่จะสถาปนากฎหมายอันเป็นรากฐานของการรวมชาติคริสเตียนต่าง ๆ เป็นสมาพันธ์รัฐ (Federation of Nations) ประกอบด้วยสังคมในระบบฟิวดัล ซึ่งมีได้รวมกันเป็นบิกเค้น มีหน้าข้ามแต่ความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยนั้น ให้อยู่ภายใต้บังคับการของสันตะปาปา ทฤษฎีนี้จัดตั้งขึ้นด้วยความเหมาะสมขององค์การทางการเมืองที่เป็นอยู่ในเวลานั้น และจะเป็นผลดีตรงเท่าที่คริสตอาณาจักรได้รวมกันเป็นผืนแผ่น ทฤษฎีนี้ใช้ได้กับเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์สมัยหนึ่ง โดยเฉพาะ และเนื่องด้วยมีลักษณะอันไม่แน่นอน จึงมิได้เป็นคำสอนอันถาวรของวัด เพราะจะต้องแสดงออกซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างทางอาณาจักรกับทางศาสนาให้ชัดเจน

การแตกแยกในปี ๑๐๕๔ เราได้กล่าวมาแล้วถึงความสัมพันธ์ภาพอันตึงเครียดซึ่งเกิดขึ้นในศตวรรษแรก ๆ ระหว่างจักรพรรดิไบแซนติน กับสังฆนายก แห่งกรุง คอนสแตนติโนเปิล ฝ่ายหนึ่ง กับสันตะปาปา ณ กรุงโรมอีกฝ่ายหนึ่ง การพิพาทกันเกี่ยวกับการทำลายรูปเคารพในศตวรรษที่ ๑๘ ติดตามมาด้วยกรณีพิพาทใหม่ อันเป็นผลจากการที่สันตะปาปาเลโอที่ ๓ ทรงเป็นผลจากการที่

สันตะปาปาเลโอที่ ๓ ทรงสวมมงกุฎให้แก่พระเจ้าชาร์ลสมาญ
 ความเสื่อมโทรมและความเป็นป่าเถื่อนซึ่งเป็นลักษณะของยุโรปภาค
 ตะวันตก ตั้งแต่ปลายศตวรรษที่ ๑๙ มาจนถึงกลางศตวรรษที่สิบแปด
 ได้ทำให้วัฒนธรรมของยุโรปตะวันตก กับตะวันออกมีความแตกต่างกัน
 กันออกไปกว้างขวางยิ่งขึ้น เพราะตลอดระยะเวลาเหล่านั้น วัฒน-
 ธรรมของอาณาจักรไปแซนตินยังคงเจริญรุ่งเรืองอยู่ สัมพันธภาพ
 ระหว่างสันตะปาปากับตะวันออกก็ไม่ได้มีความสละสลักสำคัญอย่างใด

ครั้นแล้วล่วงมาในศตวรรษที่สิบแปด ความพยายามของจักร-
 พวรรดิไปแซนติน ในอันที่จะเข้าครอบครองอิตาลีภาคใต้และดินแดน
 ใกล้เคียง ถูกพวกนอร์แมนขับออกไป ด้วยการสนับสนุนของ
 สันตะปาปา ทำให้สัมพันธภาพระหว่างโรมกับจักรพรรดิกรุงคอน-
 สแตนติโนเปิล เพิ่มความขมขื่นยิ่งขึ้น ผู้ที่ทำให้สังฆนายกไป-
 แซนติน ซึ่งมีสภาพกึ่งอิสระเกิดแตกแยกกับโรมอย่างเปิดเผยใน
 ปี ๑๐๕๔ นั้น ก็คือ ไมเกิล ซีรูลาริอัส (Michael Cerularius) สังฆ-
 นายกแห่งกรุงคอนสแตนติโนเปิล (Patriarch of Constantinople)
 ทั้งสองฝ่ายต่างไม่ปรองดองเข้าหากัน ทำให้สันตะปาปาที่กรุงโรม
 ทรงบัญญัติขียนกรรมซีรูลาริอัสกับพรรคพวก เมื่อวันที่ ๑๖ กรกฎาคม
 ๑๐๕๔ ความเหี้ยมหยัดที่กรณนี้ต่อชาวลาตินเบองตะวันตก ความขม-

ชนที่ลืมนั่นไม่ได้ และความเข้าใจผิดอันเกิดจากการทำสงคราม
 ครุเสถศ ได้ทำให้การแตกแยกนิกายยาวสืบมาจนถึงสมัยปัจจุบัน
 ซึ่งทางตะวันออกได้แยกออกเป็นนิกายหนึ่ง เรียกว่านิกายกรีกเซิร์ช
 (Greek Church) เป็นโคกนาฏกรรมที่ใหญ่ยิ่งที่สุดเรื่องหนึ่งในประ-
 วัติศาสตร์ของคริสตศาสนา

บทที่ ๕

ความสูงส่งของสำนักสันตะปาปา ในสมัยกลาง

(ค.ศ. ๑๑๙๘-๑๓๐๓)

ตลอดศตวรรษ ที่สิบสาม เป็นระยะเวลาที่ สันตะปาปา ได้ใช้ อิทธิพลอันใหญ่ยิ่งที่สุดของตน และสันตะปาปาหลายองค์ได้แสวงหาวิธี ที่จะสร้างโลก คริสเตียน เข้าเป็นสหรัฐ ตั้งอยู่บนรากฐานแห่ง สัมพันธภาพของหน่วยสังคมตามระบบพิวคัลในสมัยนั้น และให้มิ ศาสนาแต่เพียงศาสนาเดียว อินโนเซนต์ที่ ๓ (๑๑๙๘-๑๒๑๖) เกือบจะบรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย ผู้ที่ได้รับตำแหน่ง สืบต่อมา ได้ดำเนิน การต่อไป ด้วยภาวะ ที่ยิ่งยาก ทวชน เป็น อันมาก ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวได้แตกสลายไปในต้นศตวรรษที่ ๑๔

จักรพรรดิเฮนรี่ที่ ๖ ในตอนปลายศตวรรษที่ ๑๒ คู่ปรับกับ ยังคงมีอำนาจเข้มแข็ง แต่ฝ่ายยังเข้มแข็งในด้านจำนวนผู้สนับสนุน ในการจัดวางระเบียบการปกครอง และการสนับสนุนของ ทฤษฎีแต่ละฝ่ายยึดถือ ในการต่อสู้สองครั้งที่แล้วมา ชัยชนะเป็น ของฝ่ายสันตะปาปา แต่กระนั้นก็ตามทางฝ่ายจักรวรรดิก็ยังหาได้

ปราชัยอย่างย่อยยับไม่ แสนยานุภาพของจักรวรรดิยังสูงอยู่ ความ
ทะเยอทะยานและการอ้างสิทธิต่าง ๆ ก็ยังคงอยู่ตามเดิม

พระเจ้าเฮนรีที่ ๒ ราชโอรสของพระเจ้าเฟรเดอริกบาร์บา-
รอสซา ได้อภิเษกสมรสกับเจ้าหญิงคอนสแตนซ์ รัชทายาทแห่ง
ราชอาณาจักรซิซิลี^๕ รัชทายาทแห่ง^๕
ราชอาณาจักรซิซิลีทั้งสอง รัชทายาทแห่ง^๕
ไผ่ฝันใครจะสร้าง “จักรวรรดิโรมันบริสุทธ์” (Holy Roman
Empire) ของพระองค์เป็นจริงขึ้น ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่าง
เยอรมันกับอิตาลีเป็นความจริงและมีความสนิทสนมแน่นแฟ้นเหมือน
เป็นแผ่นดินเดียวกัน และทรงมีพระราชประสงค์จะไปประทับใน
อิตาลีและครองยุโรปทั้งหมดดุจสมัยมหาอาณาจักรโรมัน การต่อสู้
ในรัชสมัยของพระองค์มิได้รุนแรง และโหดโผนดุจสมัยพระราชบิดา
และพระอัยกา แต่การต่อสู้ระหว่างพระเจ้าเฮนรีที่ ๒ กับสันตะปาปา
และสันตะปาปาถึงกับอ้างสิทธิในดินแดนซิซิลีด้วย แต่พระเจ้าเฮนรี
สามารถมีชัยเหนือศัตรูของพระองค์ทั้งหมด พระองค์ทรงมุ่งหวังใน
ด้านการเมืองไว้สูง ซึ่งถ้าหากเป็นผลแล้ว ก็คงจะเปลี่ยนแปลง
วิถีทางการเมืองของยุโรปไปอีกทางหนึ่ง แต่บังเอิญความมุ่งหวัง^๕
นั้นหาบรรลุผลไม่ ความมุ่งหวังนั้นก็คือนการปรารภจะทำให้
ตำแหน่งจักรพรรดิของจักรวรรดิโรมันบริสุทธ์เป็นไปโดยการสืบราช

สันตติวงศ์ เช่นเดียวกับกษัตริย์ในยุโรปองค์อื่น ๆ แทนที่จะเป็นไปโดยการเลือกตั้งจากผู้ครองแคว้นต่าง ๆ แผนการของพระองค์ซึ่งเป็นไปเพื่อทำให้เยอรมันเข้มแข็งขึ้น ได้รับควมสนับสนุนจากบุคคลสำคัญในเยอรมันเป็นอันมาก แต่ผลสุดท้ายด้วยความหวังของพระองค์ก็ล้มเหลวไป จักรพรรดิองค์นี้เป็นจักรพรรดิที่ได้รับการเลือกตั้ง ทั้งนี้เนื่องจากพระเจ้าเฮนริท ๖ ได้สนับสนุนอย่างกระตือรือร้นในปี ๑๑๙๗

สันตะปาปาอินโนเซนต์ที่ ๓ เมื่อพระเจ้าเฮนริท ๖ สันพระชนม์ลงในปี ๑๑๙๗ เปรตริกัวฮอธของพระองค์ยังทรงเป็นทารกอยู่ แต่พวกกษัตริย์องค์หนึ่งซึ่งต่อมาได้ทรงดำรงตำแหน่งจักรพรรดิเพตริกที่ ๒ นั้น เราจำต้องเพ่งความสนใจไว้ให้ดี แต่ในชั้นนี้เราจะต้องหันไปพัฒนาการทางด้านสันตะปาปาเสียก่อน ในปี ๑๑๙๘ อินโนเซนต์ที่ ๓ ได้ชนประทับบัลลังก์สันตะปาปา สันตะปาปาองค์นี้นับเป็นสันตะปาปาที่ใหญ่ยิ่งองค์หนึ่ง สันตะปาปาองค์ก่อน ๆ ได้จำกัดจุดมุ่งหมายไว้เพียงเพื่อให้วัดมเอกราชเสริเท่านั้น แต่สันตะปาปาอินโนเซนต์ที่ ๓ ทรงมีพระประสงค์จะเป็นใหญ่เหนือกษัตริย์และจักรพรรดิทั้งหลาย ต่อไปในข้อคัดถ้อยคำบางตอนของสันตะปาปาองค์นี้มาพิจารณา “ท่านคงเข้าใจแล้วว่า คนรับ

ให้พระเจ้าไวส่งมาให้แก่ประชาชนของพระองค์คนมีลักษณะอย่างใด
 เขามิใช่ใครอื่น นอกจาก เป็นผู้แทน ของพระคริสต์ และเป็น ทายาท
 ของปีเตอร์ เขายืนอยู่ตรงกึ่งกลางระหว่างพระเจ้ากับมนุษย์ ได้
 พระเจ้า เห็นมนุษย์ ต่ำกว่าพระเจ้า แต่สูงกว่ามนุษย์ เขาเป็น
 ตูลาการตัดสินคดีทุกอย่าง แต่ผู้ใดจะวินิจฉัยเขาได้ เพราะ
 พระเจ้าได้บันทึกไว้ให้เขาแล้วว่า “ฉันเป็นผู้ตัดสิน” อีกตอนหนึ่ง
 กล่าวว่า “สิ่งที่พระเจ้าได้มอบให้ไว้แก่เตอรันน์ มิใช่เฉพาะแต่
 การปกครองศาสนาเท่านั้น แต่ปกครองโลกทั้งโลกด้วย” ใช่แต่
 ว่าสันตะปาปาจะประกาศทฤษฎีดังกล่าวด้วยวาจาเท่านั้น ตลอด
 สมัยของสันตะปาปาอินโนเซนต์ที่ ๓ ทฤษฎีนี้ได้นำมาปฏิบัติจนใกล้
 กับความจริงที่สุด ท่านทศศึกษาประวัติศาสตร์ระหว่างประเทศต่างๆ
 ในยุโรปสมัยกลางแล้ว จะเห็นได้ว่าสันตะปาปาอินโนเซนต์ที่ ๓
 ได้ทรงแทรกแซงเข้าไปใน อังกฤษ ในกรณี พิพาท ระหว่าง พระเจ้า
 จอห์นกับประชาชน ทรงบังคับพระเจ้าฟีลิปออกัสต์ส กษัตริย์ผู้
 ทรงอำนาจแห่งฝรั่งเศส ให้รับมเหสีที่พระองค์ทรงหย่าร้างกับคิน
 ราชอาณานิกริชชิลทั้งสอง สวีเดน เดนมาร์ก อารากอน (สเปน)
 และโปรตุเกส ต่างยอมรับอำนาจสันตะปาปาเหนือตนทั้งสิ้น ใน
 จักรวรรดิโรมันบริสุทธิ์ คือ เยอรมันน์แล้ว พระองค์ก็แทรกแซง

เข้าไปโดยได้ผลดี กล่าวคือพระเจ้าเฮนรียุคที่ ๖ สิ้นพระชนม์ลงอย่าง
กะทันหันนั้น โอรสของพระองค์ซึ่งประสูติแต่พระนางคอนสแตนส์
แห่งราชอาณาจักรบริตตานี (คือ เฟรเดริก) ยังทรงพระเยาว์อยู่
เจ้าผู้ครองแคว้นในเยอรมัน จึงได้เลือกเจ้าองคอนซันเป็นจักร-
พรรดิในเยอรมัน ในการเลือกตั้งนี้ ได้มีผู้สนับสนุนเจ้าสององค์
องค์หนึ่งชื่อ ออตโต สันตะปาปาอินโนเซนต์ที่ ๓ ใช้อิทธิพล
สนับสนุนเจ้าออตโต จนได้เป็นจักรพรรดิทรงนาม ออตโตที่ ๔ พระ-
ราชหัตถเลขาฉบับหนึ่งที่จักรพรรดิออตโตทรงมีไปถึงสันตะปาปา มี
ข้อความตอนหนึ่งว่า “ความเป็นจักรพรรดิของหม่อมฉันคงจะ
กลายเป็นผงคลีและเถ้าถ่าน หากว่าพระคุณเจ้ามิได้สนับสนุน
หม่อมฉัน” แสดงถึงความรู้ สึกกตัญญูของพระองค์ แต่ในไม่ช้า
สัมพันธภาพของสันตะปาปากับจักรพรรดิก็แตกแยก ดังที่เคย
เป็นมาแต่ก่อน ปัญหาคราวนี้มิได้เกี่ยวกับตัวบุคคล แต่เกี่ยวกับการ
ชิงอำนาจในดินแดนที่มิได้มีพรมแดนแน่นอน พระเจ้าออตโต
ที่ ๔ พยายามจะบุกรุกเข้าไปในราชอาณาจักรบริตตานี สันตะ-
ปาปาอินโนเซนต์ที่ ๓ กัด หรือสันตะปาปาองค์อื่นใดกัด ย่อม
ไม่ปรารถนาจะเห็น จักรพรรดิของเยอรมัน เข้าไปเข้มแข็งอยู่ในอิตาลี
การอ้างสิทธิของพระเจ้าออตโต ในฐานะผู้สืบอำนาจต่อจากพระ-

เจ้าเฮนรีที่ ๖ จึงถูกคัดค้านอย่างแข็งขัน สันตะปาปาอินโนเซนต์
ทรงห้ามพระเจ้าเอ็ดเวิร์ดมิให้เข้าไปยุ่งเกี่ยว ในราชอาณาจักรนอร์มัน
อิทธิพลของสันตะปาปาได้ปลุกศัตรูของพระเจ้าเอ็ดเวิร์ดขึ้นรอบด้าน
ในปี ๑๒๑๔ พระเจ้าเอ็ดเวิร์ดที่ ๑ ได้ปราศรัยแก่กองทัพของพระเจ้า
ฟีลิปที่ ๒ แห่งฝรั่งเศสอย่างยับเยิน เจ้าเยอรมันทั้งหลาย จึงหันไป
หาเฟรเดริกโฮรสของพระเจ้าเฮนรีที่ ๖ ซึ่งสันตะปาปาอินโนเซนต์
ที่ ๓ ทรงอุปถัมภ์มาแต่พระชนมายุได้ ๓ ขวบ และขณะนั้นพระ-
ชนมายุ ๒๐ ปีบริบูรณ์ และด้วยการสนับสนุนของสันตะปาปา เจ้า
เยอรมันทั้งหลายจึงได้เลือกเฟรเดริก ขึ้นเป็นจักรพรรดิของจักร-
วรรดิโรมันบริสุทธิ์ แห่งชาวเยอรมัน ได้ทรงสวมมงกุฎ ณ เมือง
เอเคน ทรงพระนามพระเจ้าเฟรเดริกที่ ๒ พระองค์ให้ปฎิญาณว่า
จะไม่รวมราชอาณาจักรเยอรมัน กับราชอาณาจักรซิซิลีทั้งสองเข้า
ด้วยกัน

พระเจ้าเฟรเดริกที่ ๒ สันตะปาปาอินโนเซนต์ที่ ๓
พระชนม์ในปี ๑๒๑๖ พระองค์จึงหาได้ทรงทราบไม่ว่าผู้ที่พระองค์
ทรงอุปถัมภ์มาแต่เยาว์วัยจนได้ดำรงตำแหน่งจักรพรรดินั้น จะกลายเป็น
ศัตรูที่ร้ายกาจของสำนักสันตะปาปาไป จักรพรรดิเฟรเดริกที่ ๒
ทรงเป็นบุคคลสำคัญที่สุดคนหนึ่งในสมัยกลาง และทรงมีความคิด

ก้าวหน้าไกลกว่ายุคสมัยของพระองค์เป็นอันมาก จิตใจและจุด
 มุ่งหมายของพระองค์นั้น ดูเหมือนจะเป็นของศตวรรษที่สิบห้ามาก
 กว่า เป็นของศตวรรษที่สิบสาม ทรงสนพระทัยในการแสวงหา
 ความรู้ ทรงจัดตั้งมหาวิทยาลัยเนเปิลส์ และโรงเรียนแพทย์ที่
 เมืองซาเลร์โน สถาบันทั้งสองแห่งมีครูอาจารย์ที่มีชื่อเสียงเด่น
 ประจำ ทรงให้เสรีภาพแก่คนทุกชาติและศาสนาเข้าศึกษาเล่าเรียน
 ในสถานศึกษาในจักรวรรดิของพระองค์ได้ ทรงมีความคิดเห็น
 แปลก ๆ เกี่ยวกับศาสนาจนเกือบจะกลายเป็นพวกเดิวิธีย์ และ
 ทรงคิดเห็นว่า กษัตริย์ ควรจะดำรง ตำแหน่ง สูงสุด ทางศาสนาเท่า ๆ
 กับสันตะปาปา นอกนั้นในการกระทำต่าง ๆ กลายยุคสมัยของพระ-
 องค์เช่นเดียวกัน ทรงปกครองราชอาณาจักรซิชิลีทางสองด้วยวิธี
 การตรงข้ามกับอุดมคติของลัทธิพอดดและของสมัยกลางทรงสน ทรง
 มีอุดมคติว่า กษัตริย์ต้องทรงอำนาจทางปวง และอำนาจทางปวงต้อง
 ไปจากศูนย์กลางคือกษัตริย์ ทรงแยกอำนาจของพวกขุนนางและ
 ทำลายอภิสิทธิ์ของพระ

แต่การปฏิบัติดังกล่าวเป็นไปเฉพาะในอิตาลีเท่านั้น แต่ใน
 เยอรมันนั้นไม่ทรงมีเวลาจะไปสอดส่องด้วยพระองค์เองได้ อำนาจ
 ทั้งหลายทางปวงจึงตกอยู่ในมือของขุนนางและนักบวช และบุคคล

สองประเภทนี้ใช้อำนาจหน้าที่ไปตามอุดมคติเดิมของตน ในอดีตนัน ผลจากการปกครองของพระองค์ทำให้เกิดความก้าวหน้าไปสู่แบบอย่างสมัยปัจจุบัน แต่ทว่าในเยอรมัน ผลกลับตรงข้าม นั่นคือกลับถอยหลังไปสู่ระบบฟัดดลิตแต่ความชั่ว เสรีภาพของท้องถิ่นถูกบดขยี้เพื่อประโยชน์ของพวกขุนนาง พวกนักศาสนาถูกทำโทษอย่างทารุณที่สุด

ในทัน เราจะพิจารณาเป็นพิเศษ เฉพาะสัมพันธ์ภาพระหว่างพระองค์กับสันตะปาปาเท่านั้น กล่าวตามข้อเท็จจริงแล้ว พระเจ้าเฟรเดริกที่สองเป็นผู้อยู่ในอารักขาของสำนักสันตะปาปาโดยแท้ แต่ทว่าเป็นการยาก ที่จะสมควรสมานข้ออ้างองและสิทธิของสันตะปาปา กับของจักรวรรดิเข้าด้วยกันได้ และในไม่ช้าพระเจ้าเฟรเดริกที่ ๒ กับสันตะปาปาก็ต้องต่อสู้กันในกรณีพิพาทเก่าแก่งเดิมอีก ความยุ่งยากครั้งแรกเกิดขึ้นในเมื่อเฟรเดริกสัญญาว่าจะนำชาวยุโรปไปทำสงครามครูเสดในอาเชียน้อย แต่บัดแล้วเขาก็มิได้เสด็จไป ผู้อาสาสมัครที่เดินทางมาชุมนุมในอิตาลีทนอดอยากหิวโหยไม่ได้ ก็เดินทางกลับหมด สันตะปาปาเกรกอรีที่ ๙ (๑๒๒๗-๑๒๔๑) จึงกระทำทัณฑ์พยานียกรรม ในที่สุดพระเจ้าเฟรเดริกที่ ๒ ก็ต้องเสด็จกรีธาทัพไปทำสงครามครูเสด แต่พระเจ้าเฟรเดริกมิได้ให้ทหารติดตาม

ออกจากผกเฉย เพราะทางพวกสาระเซ็น ประมุขกำลังตกอยู่ใน
ฐานะเกิดศึกกลางเมือง จึงยอมทำสัญญาสงบศึกกับพระเจ้าเฟรตริก
เป็นเวลาสิบปี แต่วิธีการของพระองค์ไม่เป็นที่พอใจของสันตะปาปา
นัก เมื่อเสด็จกลับมา ปรากฏว่ากองทัพของสันตะปาปาได้เข้ายึด
ดินแดนของพระองค์ไว้ แต่พระองค์ก็ขับออกไปโดยไม่ยากนัก
(ค.ศ. ๑๒๓๐) และเพื่อเห็นแก่ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวของศาสนา
ในปีต่อมาสันตะปาปาได้ทำสัญญาสันติภาพกับพระเจ้าเฟรตริก และ
ล้างบาปพยานียกรรมให้

การต่อสู้ดำเนินต่อไป ต่อมาอีกสองสามปี การต่อสู้
ที่รุนแรงกว่าก็เกิดขึ้น สันตะปาปาคงผูกพันมิตรกับสันนิบาตนคร
ต่าง ๆ ในอิตาลีภาคเหนืออยู่ต่อไป และพระเจ้าเฟรตริกซึ่งพยายาม
จะบบบบบหรือบดขยี้อิสรภาพของท้องถิ่นต่าง ๆ ในอิตาลีภาค
เหนือก็ต้องมาปะทะกับสันตะปาปาเข้าอีก บรรดาขุนนางตามระบบ
ฟิวดัล คือเจ้าผู้ครองแคว้นต่าง ๆ ในเยอรมัน สนับสนุนพระเจ้า
เฟรตริก ส่วนสันตะปาปาได้รับการสนับสนุนจากนิกายฟรานซิสกัน
ที่เกิดใหม่ทุกหนทุกแห่ง ตลอดทั้งอิตาลี และในนครต่าง ๆ เกือบ
ทุกนครจะมีพรรคสนับสนุนจักรพรรดิเรียกว่า จิเบลลีนส์ (Ghibel-
lines) และพรรคสนับสนุนสันตะปาปาเรียกว่า เกวelf (Gueifs)

และการต่อสู้ของสองพรรคนยังคงดำเนินไปอีกนาน แม้เมื่อมลเหตุ
 เดิมได้สูญสิ้นไปแล้ว การต่อสู้เป็นไปอย่างยากที่จะบรรยาย พระ
 เจ้าเฟรดริกประสบชัยชนะทางการยุทธ์ และสันตะปาปาใช้วิธี
 บัฟฟาชนียกรรมเป็นอาวุธ สันตะปาปาประกาศปลดพระเจ้าเฟรดริก
 จากจักรพรรดิ และพระเจ้าเฟรดริกก็ขัดตัวบิชอปซึ่งเดินทางไปประชุม
 ณ กรุงโรมไว้ทางลำเรือ การต่อสู้ดำเนินไปเผ็ดร้อนเพียงใด จะ
 เห็นจากโครงการของสันตะปาปา ที่ประนามพระเจ้าเฟรดริกไว้ตอน
 หนึ่งว่า “เป็นสัตว์ร้าย ซึ่งชอน จะถูกสาปแช่งไปทั่วโลก” และ
 “เป็นผู้วางแผนการลับๆ ทำลายวัด เป็นผู้สร้างโรงเรียนชนชั้นอม
 จิตใจคนโหดเหี้ยม และยกตนเองขึ้นเป็นปรบกับพระคริสต์ผู้เป็น
 ผู้ไถ่โทษมนุษย์” ส่วนทางพระเจ้าเฟรดริกนั้นเลิกประนามสันตะ
 ปาปาว่า “เป็นศัตรูของพระคริสต์ที่ใหญ่หลวงที่สุด และได้หลอก
 ลวงโลกทั้งโลก..... เป็นเจ้าแห่งความอวิชชา..... เป็นปีศาจร้ายที่
 หนีจากนรกมาเกิด นำเอามาซึ่งยาพิษร้ายด้วยความปรารถนาที่จะ
 ทำลายทั้งโลกและสวรรค์” พระเจ้าเฟรดริกได้ทรงวิงวอนไปยัง
 กษัตริย์ทุกองค์ให้ร่วมกันต่อสู้ โดยทรงกล่าวในตอนหนึ่งว่า “ถ้า
 หากข้าพเจ้าต้องปราชัยแล้ว ก็ใครเล่าจะสามารถยืนหยัดต่อต้านกับ
 สันตะปาปาได้?”

จักรพรรดิองค์ท้าย ๆ ของตระกูลโฮเฮนชเตาเฟิน การ
ต่อสู้ยังไม่แพ้ชนะกันเด็ดขาด พระเจ้าเฟรเดอริกสันพระชนม์ถึงอีกใน
ปี ๑๒๕๐ แต่ครั้นแล้วผลอันแตกหักของการต่อสู้ก็ติดตามมาอย่าง
รวดเร็ว ทายาทของพระเจ้าเฟรเดอริกตามองค์ติดต่อกัน ได้ทำการ
ต่อสู้กับสันตะปาปาสืบต่อมา แต่มีได้บรรลุผลสำเร็จ พระเจ้า
คอนราตที่ ๕ โอรสของพระเจ้าเฟรเดอริกถูกขับจากเยอรมัน จึง
เสด็จมายึดเมืองเนเปิ้ลส์ ในไม่ช้าก็สันพระชนม์ แม้นเฟรเดอนชา
ของคอนราต ได้ทำสงครามบรรลุผล แต่สันตะปาปาเออร์เบนท์ ๕
คู่ปรับของพระองค์ได้ยุทธชัยไปยังฝรั่งเศส ฝรั่งเศสนั้นต้องตกอยู่
ในอำนาจของสันตะปาปามาสืบต่อกันแล้ว ขณะนั้นยังเป็นพันธ-
มิตรทวิภาคและสัตย์ซื่อของสันตะปาปาอยู่ สัมพันธภาพระหว่างพระ
เจ้าหลุยส์ที่ ๙ กับกษัตริย์ฝรั่งเศสกับโรมัน ทำให้ระลอกถึงมิตรภาพ
ที่ติดต่อกันระหว่างพวกฟรังก์กับสำนักสันตะปาปา ในสมัยชาร์ลส์
มาร์เตล บิปปงและชาร์ลมาญ ในคราวนี้เจ้าชาร์ลส์แห่งอ็อง-
นูชาของหลุยส์ที่ ๙ กษัตริย์ฝรั่งเศส ได้ยกทัพเข้าไปในอิตาลี
และเอาชนะทัพพระเจ้าแม้นเฟรเดอริกได้ ๆ กับเมืองเบเนเวนโต ในปี
๑๒๖๗ เมื่อแม้นเฟรเดอริกสันพระชนม์แล้ว คอนราดติโน (Conraddino)
ราชนัดดาของเฟรเดอริกที่ ๒ ขึ้นครองราชสมบัติเป็นจักรพรรดิองค์สุดท้าย

ท้ายของตระกูลโฮเฮนชเตาเฟน เนื่องจากชาวคริสต์ปกครองไม่ดี จึงเปิดโอกาสให้คอนแรดดิโนยกทัพเข้าไปในคาบสมุทรในสเปน “ผู้ปลดปล่อยอิตาลี” (Liberator of Italy) แต่กลับไปราชย์เดียวที่เมืองนาเกลียคอสโโซในปี ๑๒๖๘ และถูกตัดศีรษะที่เมืองเนเปิลส์

ชัยชนะของสันตะปาปา ดูเหมือนว่าสันตะปาปาจะมีชัยชนะเด็ดขาด จักรวรรดิโรมันบริสุทธิ์ทรุดตาดังและมิได้ฟื้นฟูขึ้นอีกเลยนอกจากชื่อ แต่ตลอดระยะเวลาที่ทำการต่อสู้กัน สถานะของสันตะปาปาก็ดูเสื่อมลงเป็นอันมาก นโยบายที่นำมาใช้ในการเมืองทำให้หลักการในด้านศีลธรรมเสื่อมลง และประเทศต่างๆ ในยุโรปต่างพากันตระหนัก ตกใจต่อการอ้างสิทธิทางการเมืองเหนือรัฐต่างๆ ของสันตะปาปา และที่สันตะปาปาได้บรรลุผลสำเร็จมาแล้ว

สันตะปาปาประสบชัยชนะในศตวรรษที่ ๑๓ นี้ก็จริง แต่ก็เป็นชัยชนะที่สั่นเปลืองเงินทองทรัพย์สินมากมาย ในการต่อสู้กับพระเจ้าเฟรเดอริกที่ ๒ ครองสุดท้าย สันตะปาปาต้องสูญเสียรายได้ในรัฐของตน ขณะเดียวกันก็ต้องแบกรับภาระในการใช้จ่ายไว้อย่างหนัก สันตะปาปาจึงใช้วิธีเก็บภาษีจากทรัพย์สินของวัดมาเป็นรายได้ ความจริงสันตะปาปามีสิทธิและมีความเป็นธรรมที่จะทำเช่นนั้นได้ แต่ทว่าตนเองบรรดาเจ้าวัดต่างๆ และเจ้าผู้ครองทฤษฎากพา

กันร้องทุกข์ชน การร้องทุกข์ชนได้ทวชนเป็นลำดับ และเป็นเหตุร้ายอันหนึ่งทำให้ศัตรูของสันตะปาปา โจมตีสันตะปาปาได้อย่างเปิดเผยต่อไปนี้ สันตะปาปาจะหวังพึ่งจักรวรรดิโรมันบริสุทธิของชาวเยอรมันต่อไปไม่ได้แล้ว และเริ่มมองหาความสนับสนุนจากฝรั่งเศส เราจะได้เห็นเหตุการณ์ของสันตะปาปาที่เกี่ยวกับฝรั่งเศสต่อไป.

สันตะปาปาโบนิฟาตที่ ๘ (๑๒๕๔-๑๓๐๓) กับพระเจ้าฟิลิปที่ ๔ ล็องมาอิกราว ๕๐ ปี การต่อสู้เพื่อความเป็นใหญ่ของสันตะปาปาได้เกิดขึ้นอีกครั้งระหว่างพระเจ้าฟิลิปที่ ๔ ของฝรั่งเศสกับสันตะปาปาโบนิฟาตที่ ๘ แต่คราวนี้จบลงด้วยความสำเร็จของฝ่ายสันตะปาปา การต่อสู้คราวนี้เมื่อแต่เพียงผิวเผินก็เป็นการพิพาทเกี่ยวกับสิทธิของกษัตริย์ในอินทรีจะเก็บภาษีอากรจากพระ แต่โดยเนื้อแท้แล้ว ก็เป็นกรณีพิพาทเดียวกันกับที่เกิดขึ้นระหว่างคาร์โยเฮนริเตาเฟนนั้นเอง แต่การที่ผลของกรณีพิพาทกลายเป็นตรงข้ามนั้นก็เนื่องจากในตอนนั้นกษัตริย์ทรงสามารถมั่งคั่งร่ำรวย ซึ่งแต่เดิมกระจัดกระจายอยู่นั้น ให้เข้ามาอยู่ในอู่พระหัตถ์ของพระองค์ได้ พระเจ้าฟิลิป ออกลัทธิ ทรงได้ดินแดนมากมายจากการสู้รบกับอังกฤษ พระองค์ทรงตั้งอำนาจการบริหารราชการเข้ามาสู่ส่วนกลางได้เป็นอันมาก ประกอบกับอำนาจของกษัตริย์ในศตวรรษที่สิบสาม

ทำให้กษัตริย์ทรงมีอำนาจในราชอาณาจักร ของพระองค์ยิ่งกว่า กษัตริย์สมัยก่อนๆ อันจึงทำให้พระเจ้าฟิลิปสามารถทำลายสันตะปาปาได้โดยพระองค์เองทรงปลดอภัย

กษัตริย์ได้ทิวความแค้นเคืองชนเป็นลำดับ ในกรณีสันตะปาปาเรียกเก็บภาษีบำรุงวัด และการที่สันตะปาปาสอดแทรกเข้ามา ในกิจการทางอาณาจักร และความรำคาญที่เกิดจากการขยายอาณาบริเวณของการใช้กฎหมายของศาลศาสนา ครั้นแล้วผลจากการศึกษากฎหมายโรมันอย่างละเอียดถี่ถ้วน ก็ได้พิจารณาทฤษฎี “ดาบสองเล่ม” กันใหม่ กษัตริย์ทั้งหลายก็เริ่มเคลงใจว่า พระองค์ทรงเป็นเพียงผู้แทนศาสนาเท่านั้น

พลังแห่งความสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวที่แวดล้อมกษัตริย์ฝรั่งเศสเวลานั้นส่งเสริมให้พระเจ้าฟิลิปที่ ๕ ทรงคิดหาทางที่จะเป็นเอกราชอย่างสมบูรณ์ ในกรณีสันตะปาปาโบนิฟาตที่ ๘ ซึ่งได้รับเลือกตั้งในปี ๑๒๙๔ ได้ทรงบ่อนทำลายชนบประเพณีซึ่งสันตะปาปาเกรกอรีที่ ๗ และผู้สืบอำนาจต่อมาได้ทรงสถาปนาไว้ เนื่องจากพระองค์เคยดำรงตำแหน่งทนายความของวัดมาแล้ว จึงทรงตั้งพระทัยที่จะคุ้มครองกฎหมาย และชนบประเพณีของวัดจนสุดความสามารถ ทรงยึดมั่นในความคิดเห็นที่ว่าสำนักสันตะปาปาทรงอำนาจ

สูงกว่าอำนาจสูงสุดทางอาณาจักรทั้งหลายทั้งปวง พระองค์ได้เขียนไว้ว่า “เราขอประกาศว่า จำเป็นอย่างยิ่งยวดที่เราจะต้องช่วยมนุษยทุกคนให้พ้นภัยโดยการเข้ามาเป็นข้าของสันตะปาปา” อีกคราวหนึ่งพระองค์ได้กล่าวว่า “คุณคือซาร์ คุณคือจักรพรรดิแท้จริง และด้วยเหตุนี้ คุณจึงเป็นใหญ่เหนือเจ้าบนโลกทั้งหมด”

ส่วนพระเจ้าฟิลิปที่ ๕ ทรงเป็นผู้บงกั้นอำนาจอธิปไตยของรัฐโดยยึดถือหลักกฎหมายโรมัน ที่ถือว่าในรัฐนั้นกษัตริย์เป็นเจ้าของอธิปไตย พระองค์ทรงอ้างสิทธิที่จะปกครองราชอาณาจักรของพระองค์ โดยปราศจากการนำของสันตะปาปา พระองค์ทรงถือว่าเอกราชของกษัตริย์นั้น เปรียบเสมือนหนึ่งผู้แทนประชาชนทั้งหมด และการทักขัตริย์ทรงนับถือศาสนานับเป็นเพียงฐานะเอกชนคนหนึ่งเท่านั้น ในปี ๑๖๘๘ การไถ่เกลียดของสันตะปาปาโบนิฟาตในกรณีพิพาทระหว่างพระเจ้าเอ็ดเวิร์ดที่ ๑ แห่งอังกฤษกับพระเจ้าฟิลิปที่ ๕ แห่งฝรั่งเศส ซึ่งกษัตริย์ทั้งสองยอมรับกัน ก็โดยเงื่อนไขที่ว่าสันตะปาปาทรงปฏิบัติในฐานะเอกชนคนหนึ่งเท่านั้น หาใช่ประมุขแห่งศาสนาไม่ เนื่องจากสันตะปาปาทรงปรารภนาสันติภาพยิ่งกว่าพระเกียรติส่วนพระองค์ จึงได้ทรงยอมรับเงื่อนไขนี้ ด้วยหลักการดังกล่าวมานี้แหละ ทั้งสองฝ่ายจึงได้เกิดปะทะกันขึ้น

กรณีพิพาทเกิดขึ้นในปัญหาเกี่ยวกับการเงิน กษัตริย์ทรงมีความลำบากในเรื่องการเงินเสมอ และทรงตั้งใจจะเก็บภาษีทรัพย์สินพระ สันตะปาปามีโครงการ (Bull) คัดค้าน พระองค์ทรงปฏิเสธสิทธิทางอาณาจักรใด ๆ ที่จะเก็บภาษีวัด และรู้ว่าจะกระทำบัพพาทนียกรรมทั้งผู้เก็บและผู้ให้ นอกจากจะได้รับอนุมัตจากสันตะปาปา โครงการนี้ก่อความไม่พอใจให้ทั้งในอังกฤษและฝรั่งเศส กษัตริย์ทั้งสองประเทศขอให้สันตะปาปาเพลาข้อความในโครงการลงไปบ้าง สันตะปาปาก็ยินยอม โดยกล่าวว่าในกรณีจำเป็น วัดอาจจ่ายเงินให้กษัตริย์ โดยไม่จำเป็นต้องรออนุมัตจากสันตะปาปา เนื่องจากกษัตริย์เป็นผู้กำหนดเองว่าเมื่อใดมีความจำเป็น เมื่อใดไม่จำเป็น เงินของสันตะปาปา ขอน จงเป็นทพอใจกษัตริย์มาก

แต่ในไม่ช้ากรณีพิพาทก็เกิดขึ้นใหม่ บิชอปฝรั่งเศสคนหนึ่งถูกจับในข้อหาว่าได้วางแผนการตำราัยพระเจ้าฟิลิป และถูกนำไปพิจารณาไต่สวนในฝรั่งเศส สันตะปาปาได้ยื่นประท้วงว่า การไต่สวนบิชอปนั้นจะทำได้เฉพาะในศาลของวัดเท่านั้น และขอให้ส่งเรื่องทั้งหมดไปพิจารณากันในกรุงโรม

การเรียกประชุมสภาฐานันดร สันตะปาปาได้ขอยำรูนแรงต่อกษัตริย์ และกษัตริย์ก็ทรงตอบโต้ด้วยถ้อยคำรุนแรงเช่น

เดียวกัน แต่พระเจ้าฟิลิปใช้เล่ห์เหลี่ยมมากกว่า โดยปลอมสาส์น
 ของสันตะปาปาขึ้น มีข้อความว่า สันตะปาปาอ้างว่า พระองค์
 ทรงมีอำนาจเหนือกษัตริย์ฝรั่งเศสในทางการเมือง การบ้ายรายทงน
 ก็เพื่อให้ประชาชนเกิดความเกลียดชังสันตะปาปา นอกนั้นใน
 ปี ๑๓๐๒ พระเจ้าฟิลิปที่ ๔ ทรงเห็นว่า การต่อสู้กันเป็นไปในทาง
 รุนแรงมาก จึงร้องขอความช่วยเหลือจากประชาชน พระองค์ทรง
 เรียกประชุมสภาฐานันดรเป็นครั้งแรก สภาประกอบด้วยผู้แทนพระ
 ชุนนาง และสามัญชน สันตะปาปา มิได้ทรงตกพระทัย กลับทรง
 ตอบโต้ด้วยการขับพยานัยกรรมพระเจ้าฟิลิป

ต่อมาในปี ๑๓๐๓ พระเจ้าฟิลิปโปรดส่งคนสนิทชื่อโนกาเรต
 (Nogaret) ให้ยกทหารไปร่วมมือกับศัตรูส่วนตัวของสันตะปาปา
 ในกรุงโรม คือบุคคลในตระกูลโคลonna (Colonnas) ขณะนั้น
 สันตะปาปาโบนิฟาตซึ่งมีพระชนมายุแปดสิบแล้ว ประทับอยู่ใน
 ปราสาทที่เมืองอนากนี (Anagni) เหล่าร้ายฟังประตูปราสาทเข้าไป
 ได้ โบนิฟาตประทับอยู่บนพระโถง เมื่อโคลonnaเข้าไปกับทหาร
 คาบ สันตะปาปาทรงต้อนรับด้วยถ้อยคำว่า “นี่หัวของฉัน นี่คอ
 ของฉัน” โคลonnaเกือบจะฆ่าเสียแล้ว แต่โนกาเรตห้ามไว้ ว่า
 ต้องการนำตัวไปฝรั่งเศส ขณะทศกทั้งสองยังไม่ตกลงกัน กองทัพ

สันตะปาปาก็เข้าไปช่วยนำตัวสันตะปาปามาได้ แต่มาถึงโรมไม่ช้า
กสนพระชนม์

ชัยชนะของพระเจ้าฟิลิปที่ ๕ เห็นสันตะปาปาโบนิฟาส
ครึ่งนี้ นับเป็นยุคสันตมัยหนึ่งของอำนาจสันตะปาปา เหตุการณ์
อันเกิดขึ้นอย่างปัจจุบันทันด่วน ชี้ให้เห็นความเสื่อมของทฤษฎี
เดิมที่เกี่ยวกับอำนาจของสันตะปาปา โดยเหตุนี้ผู้ถือทฤษฎีทางการเมืองตามหลักกฎหมายโรมัน จึงพยายามให้เห็นว่าเหตุการณ์นั้นๆ
ถูกต้องแล้ว และเป็นการตอบโต้ผู้ทบทองกันข้ออ้างของสันตะปาปา
ด้วย

การโต้แย้งที่เข้มแข็งที่สุดของผู้ถือทฤษฎีกฎหมายโรมัน ยึด
มั่นอยู่บนรากฐานของความจริงที่ว่า รัฐมีสิทธิเป็นเจ้าของอำนาจ
อธิปไตยอยู่แล้วโดยธรรมชาติ และมิต้องทำอะไรอำนาจนั้นๆ
ความไม่มีเสถียรภาพของรัฐต่าง ๆ ในศตวรรษที่เก้าและที่สิบ และ
การที่วัดได้เข้ามายึดอำนาจนั้นไป โดยอ้างว่าเพื่อความมั่นคงแผ่น
ของคริสตศาสนา อยู่เป็นเวลานาน ทำให้คนมีความเชื่อมั่นอยู่
ในข้อเท็จจริงดังกล่าวมาเป็นเวลานานแล้ว ในศตวรรษที่สิบสาม
เมื่อได้มีการฟื้นฟูพระราชอำนาจ ซึ่งได้ศูนย์เสียให้เกล็ดร็ดตาม
ระบบฟิวดัล มาตั้งแต่ปลายราชวงศ์คาโรลิงเจียนขึ้นมาใหม่ ประ-

กอบกับความสนใจของประชาชนต่อการศึกษากฎหมายโรมัน ได้
 ฟื้นฟูความเกี่ยวข้องกับสิทธิ ตาม ธรรมชาติของรัฐชน มาอีก เช่นเดียวกัน
 บุคคลสำคัญที่เป็นตัวต่งตวัดในเรื่องนี้ คือ เซนต์โทมาส อควีนา
 (St. Thomas Aquina) (มรณะ ๑๒๗๔) แต่วิธีการอันทหารณที่
 พระเจ้าฟิลิปที่ ๔ นำมาใช้ในการฟื้นฟูพระราชอำนาจนั้น ไม่อาจ
 ทำให้ประชาชนทั่ว ๆ ไปยอมรับได้ง่าย ๆ

ลักษณะของรัฐในสมัยกลางที่เปลี่ยนแปลงไป ได้มีส่วน
 ช่วยทำลายความเข้าใจในเรื่องคริสตอาณาจักร ที่สืบต่อกันมาเป็น
 เวลานานแล้วเป็นอันมาก ศตวรรษที่สิบสี่เป็นระยะเวลาที่ความเป็น
 อันหนึ่งอันเดียวในสมัยกลางแตกแยกออกจากกัน และทำให้เห็น
 การถ่วงหน้าได้ว่าจะได้เกิดมีรัฐของประชาชนแต่ละชาติ(National
 State) ขึ้น ทางฝ่ายสำนักสันตะปาปามีได้ยอมละเลิกความคิด ที่
 จะคงดำรงความเป็นใหญ่เหนือศาสนาในรัฐนั้น ๆ แต่ทว่าก็ต้อง
 ยอมรับเพิ่มขึ้นเป็นลำดับมาว่า อำนาจทางอาณาจักรได้อย่างเข้าสู่
 ระยะเวลาที่จะทำการปกครองตนเองได้ โดยทางศาสนาไม่ต้องเข้า
 แทรกแซง สำนักสันตะปาปาจำเป็นจะต้องทำการบริหารอำนาจ
 ทางศาสนาของตน ในวิธีการที่แตกต่างกับที่เป็นมาแล้วในสมัย
 ก่อน ๆ

ศาลของสำนักสันตะปาปา (The Papal Inquisition) การศึกษาประวัติศาสตร์ในศตวรรษที่สิบสาม เราจะมองข้ามเรื่อง ศาลศาสนา หรือ ศาลของสันตะปาปา ไปเสียได้ไหม ศาลนี้เป็นจุดหมายก่อให้เกิดความขัดแย้งกันเป็นอันมาก ศาลนี้เป็นตัวอย่างแห่งความร่วมมืออย่างใกล้ชิดระหว่าง ศาสนากับอาณาจักร เพื่อที่จะธำรงไว้ซึ่งความสงบเรียบร้อยของประชาชน และความ เป็นอันหนึ่งอันเดียวทางศาสนา ศาลศาสนาประกอบด้วยตุลาการ พิเศษ ทำหน้าที่พิจารณาพิพากษาพวกนอกศาสนา หรือทาง พระพุทธศาสนาเรียกว่าเดียวฤทัย ซึ่งมีจำนวนมากภายในฝรั่งเศส ภาคใต้ และอิตาลีภาคเหนือ ในชื่อว่า พวก อัลบิเจนเซียนส์ (Albigensians)

ลัทธิอัลบิเจนเซียนสนั้น เป็นระบบการอันสมบูรณทัท่าการ คัดค้านวัดในคริสต์ศาสนา ผู้ปกครองวัด และการปฏิบัติพิธีกรรม ทุกอย่าง ลัทธินี้มีหลักจริยธรรมอันประหลาดของตนเอง มีความ คิดเห็นทางสังคมและการเมืองของตนเอง พวกนี้มีความคิดเห็น ในแง่ร้ายอย่างรุนแรงต่อวัด (Extreme pessimism) และทำให้ เป็นกำลังอันยิ่งใหญ่ที่คัดค้านสังคมอย่างกว้างขวาง ตัวอย่างเช่น อ้างว่าศาลทั้งหลายเป็นกำเนิดแห่งบาปชั่วร้าย ทุกสิ่งทุกอย่างภายใต้

ดวงอาทิตย์และดวงจันทร์ดวงแต่เป็นสิ่งแวดล้อมและชีวชา ฉะนั้นวัตถุ
ประสงค์ของชีวิตก็คือ ต้องตัดนอกร่างจากสิ่งต่าง ๆ บนโลกนี้
และพยายามทำให้วิญญาณซึ่งตกเป็นทาสของร่างกายเป็นอิสระ วิธ
ีที่ดีที่สุดที่จะแยกวิญญาณ และร่างกายจากกันตาม ฤทธิ์ของ คนพวกนี้
คือการทำอัตถิภาวนากรรม คือการฆ่าตนเอง และมีพวกนิยมลัทธิ
นี้เป็นอันมาก ที่ใช้ของมคมตัดหลุดโลหิตของตนเอง และให้เลือด
ออกไม่หยุดจนตาย หรือมีฉนวนกันยาพิษ หรืออดอาหารตาย
แต่ก็มตวนนอยเท่านั้นที่ปฏิบัติดังกล่าว

ตามหลักการของพวกฮิบเจเนเซียนสนั้น ทุกคนจะต้องมี
พันธะที่จะต้องทำให้บริสุทธิ์ การสมรสและการมีบุตรเป็นสิ่งพึง
รังเกียจอย่างยิ่ง เพราะเป็นการก่อให้เกิดวิญญาณดวงใหม่
ซึ่งก่อปรตวยความชั่วชารอก การสมรสถือเป็นประจักษ์พยานว่า
คนผู้นั้นได้ละจากลหิตนไปแล้ว การได้เสียกันอย่างลับ ๆ ก็เป็นที่
รังเกียจของลหิตน แต่ก็ถือว่ายังดีกว่าการสมรส เพราะเหตุว่ามิได้
ก่อให้เกิดครอบครัวขึ้น

พวกเตียรเยเหล่านี้ ปฏิเสธสิทธิของอำนาจทางอาณาจักร
ที่จะทำการไต่สวนพิจารณาพวกเขา เนื่องจากเป็นผู้ให้กำเนิดแก่
ปศาจร้าย และปฏิเสธสิทธิของวัดที่จะพิจารณาพิพากษา เพราะ

ถือว่าพระเจ้าเทานันทมัสติโดยพระองค์เอง “เหตุผล” ของพวก
เดียรถีย์กล่าวว่า มีแต่ทางก่อให้เกิดความโกลาหลอดหม่าน บ้าน
เมืองปราศจากข้อแปะเทานั้น อย่างไรก็ตาม พวกเดียรถีย์เป็นพวก
รักสันติภาพ และห้ามการสาบาน ซึ่งนับเป็นความคิดเห็นที่ปฏิวัติ
สังคม ซึ่งในเวลานั้นอยู่ในระบบพัวดล ซึ่งชาวสหัสซาจะตองให้สัตย์
สาบานว่า จะซื่อตรงจงรักภักดีตลอดชีวิตของตน

เนื่องจากลัทธิมนุษยนิยมกว้างขวางออกไปเป็นลำดับ หาก
ปล่อยให้ดำเนินต่อไปก็จะทำให้สังคมเกิดแตกแยกกัน ฉะนั้น จำเป็น
อยู่เองที่ผู้มีหน้าที่เกวของ จะต้องยอมเอาเข้ามาแทรกแซง

กระนั้นก็ตาม วัดก็ยังคงให้เสรีภาพอยู่เป็นเวลานาน ตลอด
ศตวรรษที่สิบเอ็ดมาจนถึงครึ่งแรกแห่งศตวรรษที่สิบเก้า วัดได้
พยายามเอาชนะพวกเดียรถีย์เหล่านั้นด้วยวิธีเทศนาสั่งสอน โดยแย่ง
สรุปข้อคิดเห็น และลงโทษทางศาสนา เช่นการคว่ำบาตรหรือ
ขับพยานยกรรม เป็นต้น ได้เกิดเหตุการณ์เช่นหลายครั้งหลายหน ซึ่ง
ผู้นำถือคริสต์ศาสนา แค้นเคืองในการปฏิบัติการของพวกเดียรถีย์
ชวนกันลงประชามติ หรือมีฉันทนกันกดดันอย่างรุนแรง ให้เจ้า
บ้านผ่านเมืองสั่งห้ามการดำเนินการของคนพวกนี้ มีอยู่บ่อย ๆ

ที่พระองค์ทรงแสวงเข้าไปห้ามปราม ให้คนพวกนี้รอดจากประชา
ทณฑ์ของพระชาชนที่แดนเคอง

เจ้าหน้าฝ่ายอาณาจักร เริ่มทรมานและเผาพวกเดียวยิส
ในศตวรรษที่สิบเอ็ดและสิบสอง และใช้วิธีการดังกล่าวหลายครั้ง
หลายหน เพราะทางการเกรงว่าพระจะผ่อนปรนเกินไป ในปี ๑๑๖๒
พระเจ้าหลุยส์ที่ ๗ แห่งฝรั่งเศส ได้ทรงวิพากษ์วิจารณ์สันตะปาปา
อเล็กซานเดอร์ที่ ๓ ในการที่ทรงกล่าวว่า “ควรที่จะล้างบาปให้
งูเซลาเบาปัญญาเหล่านี้ ดีกว่าจะใช้การโจมตีด้วยวิธีการอัน
รุนแรงเกินการเข่นนี้”

ในตอนปลายศตวรรษที่สิบสอง ขณะเมื่อพวกเดียวยิสแพร่
หลายสืบต่อไปนั้น สถานะของสันตะปาปานั้นคงกว่าแต่ก่อน ณ ที่
ประชุมเมืองวีโรนา (Council of Verona) ในปี ค.ศ. ๑๑๘๔
สันตะปาปาลูเชียสที่ ๓ ได้ให้ข้อบ่งชี้ต่าง ๆ รับผิดชอบในการที่
มอบตัวพวกเดียวยิสแก่ทางบ้านเมือง เพื่อลงโทษความผิดของ
พวกเดียวยิส และความร่วมมือกับพวกเดียวยิสนั้นจะถูกลงโทษทาง
อาณาจักร อำนาจทางโลกกับทางศาสนา ไม่ลงรอยกันมานาน
แล้วเกี่ยวกับการหาวิธีการที่ดีที่สุดใน การดำเนินการกับพวก

เดียวยกเหล่านี้ แต่ในปี ๑๑๘๔ ทั้งสองฝ่ายได้วางแนวนโยบาย
ของแต่ละฝ่ายลงได้

ความพยายามของพวกบิชอปในอันที่จะเป็นต่อ ไม่สามารถ
จะเป็นไปได้ ทั้งนักเพราะบิชอปส่วนมากโง่เขลาเกินไปบ้าง ใจ
กว้างเกินไปบ้าง หรือวางเฉยเกินไปบ้าง และมีเป็นจำนวนมากที่
ญาติพี่น้องของตนเป็นพวกเดียวยกเสียเอง และต้องการยกโทษให้
คนเหล่านั้น ดังนั้นปาปาอินโนเซนต์ที่ ๓ ทรงคิดว่า ภาวะของพระ
มีส่วนรับผิดชอบอยู่เป็นอันมาก ในความเจริญเติบโตของอัลบิเจน-
เซียนส์ และทรงใช้มาตรการอันรุนแรง กำจัดพระที่ไร้ประสิทธิภาพ
ให้หมดไป การเทศนาของนิกายซิสเตอร์เซียน ที่นิยมการทรมาน
ร่างกาย และของนิกายดอมินิกันที่เคร่งครัด ไม่อาจจะทำลายการ
ต่อต้านของพวกอัลบิเจนเซียนส์ได้ ในราวศตวรรษที่สิบสาม ศาสนา
คริสต์เคยได้เสื่อมความนิยมลง ในหมู่ประชาชนในฝรั่งเศสภาคใต้
และแคว้นแคว้นที่ ๕ (Count Raymund V) แห่งลูลุส ซึ่งเป็น
เจ้าหน้าฝ่ายพลเรือนนั้น ได้รับสารภาพว่า เขาไม่สามารถดำเนิน
การกับสถานการณ์นั้นได้ เนื่องจากขุนนางคนสำคัญ ๆ เป็นอัน
มาก ซึ่งควรจะได้ออกช่วยเหลือเขา กลับกลายเป็นพวกเดียวยกเสีย
เอง ได้มีการยุยงส่งเสริมให้เกิดความไม่สงบขึ้นในที่หลายแห่ง

โดยบุคคลซึ่งแม้จะมีได้เป็นพวกเดียวยุทธ แต่เป็นปรปักษ์กับพระ
อย่างรุนแรง หรือผู้ที่มีความละโมภ เพื่อฉวยโอกาสที่เกิดความ
ไม่สงบนั้นทำลายวัด และทำให้ตนเองร่ำรวยขึ้น

ในที่สุดสันตะปาปาอินโนเซนต์ที่ ๓ จึงเรียกร้องให้ทำ
สงครามศาสนา เพื่อฟื้นฟูความสงบเรียบร้อย และความมีระเบียบ
วินัย สงครามครูเสดซึ่งดำเนินไปเป็นระยะ ๆ ตั้งแต่ ค.ศ. ๑๒๐๕
ถึง ๑๒๒๙ นั้น สันตะปาปาเป็นผู้สนับสนุนอย่างเต็มพระทัย ด้วย
ความตงพระทัยที่จะสืบเปลี่ยนขนานทางชีวิตตตต่อพระองค์ มาแทน
พวกที่เป็นฝ่ายเดียวยุทธ กรณิพพาทกลายเป็นสงครามช่วงชิงดินแดน
ซึ่งกษัตริย์ฝรั่งเศสเป็นฝ่ายได้เปรียบ สงครามคราวนี้ทำลาย
อำนาจทางทหารของพวกอับบิเจนเซียนส์ แต่หาได้ทำลายความคิด
เห็นอันขัดกับคริสต์ศาสนาลงไม่ เป็นอันว่าสงครามศาสนาหาได้
แก้ปัญหาในการแตกแยกจากศาสนาลงได้ไม่

หลังจากสงครามครูเสดสงบแล้วได้สองสามปี สันตะปาปา
เกรกอรีที่ ๙ ได้จัดตั้งศาลศาสนาขึ้น (Inquisition) ศาลนี้จะประ-
กอบด้วยตุลาการที่อุทิศตนเพื่อการปฏิรูป มิได้มีภูมิลำเนาและ
ครอบครัวอยู่ในเขตนั้น ๆ และสันตะปาปาทรงสนับสนุน ตุลาการ
เหล่านั้นได้รับการฝึกฝนเป็นพิเศษ ดำเนินการตามกฎหมายอย่างมี

ประสิทธิภาพ ศาสดาสนาเป็นศาสดาเคลือบที่ซึ่งตุลาการแต่ละคนมีคน
ในท้องถิ่นที่เชื่อถือได้และข้อสุดท้ายคือ เป็นประจักษ์พยานรับรอง
สองคน นอกจากนี้ยังมีเจ้าหน้าที่ศาลอีกหลายคน ทำหน้าที่ให้
ความกระจ่างแจ้งแก่ตุลาการ เกี่ยวกับความผิดของผู้ต้องหา และ
พิจารณาไต่สวนข้อกล่าวหาการของพยานลับ ถ้าหากปรากฏว่าผู้ต้อง
ห้ามความผิด ตุลาการก็จะต้องได้รับความยินยอมในโทษที่ลงแก่
ผู้ต้องหา นั้น จากบิชอปแห่งแขวงนั้นก่อน หากว่าโทษนั้นเป็นโทษ
ที่รุนแรง หากว่าบิชอปและตุลาการไม่สามารถตกลงกันได้ ก็ต้อง
เสนอคำพิพากษานั้นไปให้สันตะปาปาวินิจฉัย

ในปี ค.ศ. ๑๒๕๒ สันตะปาปาอินโนเซนต์ที่ ๔ ได้ให้การ
ทรมานพวกเดียรีธีย์ “โดยมิให้เป็นอันตรายแก่แขนขาหรือเป็นภัยแก่
ชีวิต” ในเมื่อข้อกล่าวหาความรุนแรงและวิธีการอย่างอื่น ๆ ที่จะ
ให้ผู้ต้องหารับผิดไม่เป็นผลแล้ว การทรมานนั้นเจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือน
เป็นผู้ทำ แต่กระทำได้โดยได้รับความยินยอมจากบิชอปแล้วเท่านั้น
การทรมานนี้ได้กระทำกันบ่อยครั้ง ตั้งแต่ ค.ศ. ๑๒๕๔ เป็นต้นมา
สันตะปาปาอินโนเซนต์ที่ ๔ ได้ยินยอมให้มีการลงโทษประหาร
ชีวิต และผู้ได้รับตำแหน่งสืบต่อมาก็ทรงยอมรับ

จึงเป็นอันว่าอำนาจทางศาสนา และอำนาจทางอาณาจักร

ได้สอดแทรกเข้ามาอย่างเข้มแข็ง หลังจากทำให้เสรีภาพอยู่เป็นเวลานาน จิตใจของคนสมัยกลางไม่ยอมรับรู้เสรีภาพอันไม่มีขอบเขตจำกัด ของการทำการเคารพสักการะ ในเมื่อผลจากการนั้นทำให้เกิดการแตกแยกในสังคมอย่างสิ้นเชิง และก่อให้เกิดความระส่ำระสายทางการเมืองไม่หยุดหย่อน วัดและเจ้าผู้ครองนครต่างรู้สึกว่าการเมืองมีภัยคุกคาม เป็นเวลาหลายศตวรรษก่อนที่มนุษย์จะรู้จักได้ว่าเป็นอันหนึ่งอันเดียวทางการเมือง โดยมีศาสนาต่างกันนั้นยอมเป็นไปได้นั้น การเห็นผิดไปจากศาสนาที่ดำรงอยู่ (Heresy) จึงถือว่าเป็นอาชญากรรม ในเมื่อความคิดเห็นนั้นๆ ก่อให้เกิดการแตกแยกชนภายในเมืองที่ประกอบด้วยชาวคริสเตียน นอกจากนั้นนวดยังถือว่า เป็นการคิดคดกบฏต่อพระเจ้า ฉะนั้นโทษจึงมีความร้ายแรงยิ่งกว่าโทษกบฏต่อราชอาณาจักร ในสมัยเมื่อทางวัดยังถือว่าความคิดเห็นขัดกับศาสนาเป็นภัยใหญ่ยิ่งต่อวิญญาณ เหมือนหนึ่งโรคภัยที่เป็นภัยต่อร่างกายนั้น ไม่เป็นการประหลาดอันใดที่วัดจะต้องแสวงหามาตรการอันรุนแรงเพื่อกำจัดพวกเดียวยุทธ์ เพื่อบริให้เป็นภัยแก่สุขภาพของชุมชน

บทที่ ๖

ความเสื่อมของสำนักสันตะปาปา

(ค.ศ. ๑๓๐๓-๑๔๔๗)

ระยะเวลาในศตวรรษ สืบต่อจากการบวชของสันตะปาปา โบนิฟาตที่ ๘ ต่อจากพระเจ้าฟิลิปที่ ๔ นั้น เป็นจุดเริ่มต้นของความเสื่อมของความคิดเห็นในทางปฏิรูป ซึ่งเป็นแรงผลักดันวัฒนาตั้งแต่ศตวรรษที่สิบสี่ ตอนนยุโรปกาศตะวันตกอยู่ในภาวะการสงคราม ซึ่งก่อให้เกิดความพิวาศยบเย็นเป็นเวลานาน ที่เรียกกันว่าสงครามร้อยปี (Hundred years war) และเป็นสมัยที่ระบบทางการเมืองตามลัทธิฟิวดัลได้ทะลายลง และการเศรษฐกิจได้ขยายตัวออก สร้างความมั่งคั่งให้แก่ประชาชนในศตวรรษที่สิบสองและสิบสามเป็นอย่างมาก สำนักสันตะปาปาเผชิญกับปัญหาการบริหารองค์การอันกว้างขวางของตน แต่รายได้กลับลดน้อยลง และไม่สามารถจะดำเนินการกับปัญหานั้นอย่างพอใจได้ เมื่อสันตะปาปาถูกย้ายสำนักไปอยู่ในเมืองอเวียงง (Avignon) ในฝรั่งเศสภาคใต้ ฝรั่งเศสกลับมีอิทธิพลเหนือสันตะปาปา ทำให้สันตะปาปาสูญเสียอำนาจอันสูงส่งดังที่เคยมีมาแต่ก่อน และโดยเหตุนี้ทำให้เกิดวิกฤติ

ของสันตะปาปาเสื่อมลงอย่างใหญ่หลวง ต่อจากนั้นก็เกิดสมัยของ
 สังคม หรือการแตกแยกที่เรียกในประวัติศาสตร์ว่า The Great
 Schism (๑๓๗๘-๑๔๑๗) ทำให้ความเป็นไปของคริสตศาสนา
 เกิดการแตกแยกจากกัน ชาติต่าง ๆ ต่างเป็นอิสระและดื้อเหิมจะมี
 มิชชันนารีศาสนา จวบจนกระทั่งถึงสมัยทศวรรษที่ ๕ ได้รับเลือก
 ตั้งเป็นสันตะปาปาในปี ๑๔๑๗ จึงได้ฟื้นฟูความเป็นอันหนึ่งอันเดียว
 กันขึ้นได้ใหม่ อย่างไรก็ตามความพยายามที่จะทำการปฏิรูปหา
 สำเร็จผลไม่

รัชชนะของพระเจ้าฟิลิปที่ ๕ มีความสำคัญใหญ่ยิ่ง พระ
 เจ้าฟิลิปยังทรงติดตามรัชชนะของพระองค์ เห็นสันตะปาปาต่อไป
 แม้เมื่อสันตะปาปาโบนิฟาตที่ ๘ สิ้นพระชนม์แล้ว โดยการยืนยันที่
 จะให้สันตะปาปาขออภัยต่อราชวงศ์ของพระองค์ที่ถูกดุหมัน พระ
 องค์ทรงเรียกร้องให้บุตรพระศพสันตะปาปาองค์นั้น ชนมาพิจารณา
 ใต้สวนและลงโทษ ว่าเป็นพวกเดิวยธิย สันตะปาปากลิเมนต์ที่ ๕
 (Clement V ๑๓๐๕-๑๓๑๔) ซึ่งเป็นชาวฝรั่งเศส ก็ทรงเป็นคนชัโรค
 จึงทรงกระทำกร่างต่าง ๆ เพื่อที่จะสงบพระทัยพระเจ้าฟิลิป ยิ่งกว่า
 จะเรียกร้องสิทธิที่สูญเสียไป แต่ยังคงอยู่ตรงที่ไม่ทรงยินยอมให้
 การบุตรพระศพสันตะปาปาโบนิฟาต ชนมาพิจารณาพิพากษาโทษ

ผู้ได้ตำแหน่งสืบต่อจากสันตะปาปาคลีเมนต์ ก็มิได้เรียกครองสิทธิ์อันใดเช่นเดียวกัน

สำนักสันตะปาปาเมืองอาวียอง ครั้นนั้นในอิตาลีเกิดความไม่สงบเรียบร้อย เนื่องจากหัวเมืองต่าง ๆ ชว่งชิงกันเป็นใหญ่อยู่เป็นเวลานาน ทำให้สันตะปาปาคลีเมนต์ไม่อาจเดินทางไปกรุงโรมได้ พระองค์จึงได้ทรงประทับอยู่ในเมืองอาวียอง (Avignon) ในปี ๑๓๐๘ เนื่องจากสันตะปาปาหลายองค์ ไม่อาจกลับไปยังกรุงโรมได้จนถึงปี ๑๓๗๗ ระยะเวลาจึงเรียกกันว่า สันตะปาปาเมืองอาวียอง ตามข้อเท็จจริงนั้นสันตะปาปาคงอยู่ในเมืองอาวียองเนื่องจากเหตุผลสำคัญคือ ขาดความปลอดภัยในกรุงโรม และสันตะปาปาต้องการให้ฝรั่งเศสกับอังกฤษ ซึ่งขณะนั้นทำสงครามกัน ให้ทำ ความปรองดองกัน ทั้งนี้หาใช่เพราะตกเป็นเชลยของกษัตริย์ฝรั่งเศสดังที่เข้าใจกันไม่ สิ่งที่เกิดขึ้นได้เปลี่ยนไปจากปกติอยู่ตรงที่ระยะเวลาที่สันตะปาปามีได้อยู่ในกรุงโรม หาใช่อยู่ที่ข้อเท็จจริงที่สันตะปาปามีได้อยู่ในกรุงโรมไม่ ระหว่างศตวรรษที่สิบสองและสิบสาม สันตะปาปาอยู่นอกกรุงโรมนานกว่าครึ่งระยะเวลา

เป็นเวลานานหลายปี ที่สันตะปาปาเมืองอาวียองคิดว่าตนเองประทับอยู่ ณ เมืองนั้นเป็นการชั่วคราว ขณะเดียวกันก็ทรงใช้

จ่ายเงินจำนวนมหาศาล สถาปนาสันติภาพในอิตาลีและในเขตดัชชีแห่งโรม ในปี ๑๓๔๘ สันตะปาปาได้ซื้อเมืองอาวียองจาก เคานต์แห่งโปรวันซ์ (Count of Provence) และสร้างวังสันตะปาปาขึ้นที่นั่น

สันตะปาปาคลีเมนต์ที่ ๕ ซึ่งทรงอ่อนโยนต่อพระเจ้าฟิลิปที่ ๕ ทรงให้คำมั่นว่าจะให้สันตะปาปาเป็นชาวฝรั่งเศสต่อไป จึงให้ทรงตั้งพระคาร์ดินัล (Cardinals) ชาวฝรั่งเศสขึ้นเป็นอันมาก และพระชาวฝรั่งเศสเหล่านั้น ก็ย่อมจะเลือกชาวฝรั่งเศสด้วยกันขึ้นเป็นสันตะปาปา สันตะปาปาเมืองอาวียองเจ็ดองค์ แต่งตั้งพระคาร์ดินัล ๑๓๔ องค์ ในจำนวนนี้เป็นชาวฝรั่งเศสเสีย ๑๑๓ องค์ สันตะปาปาคลีเมนต์ที่ ๕ ทรงมีความผิดอย่างหนึ่ง คือทรงใช้พระราชทรัพย์ไปเพื่อยกฐานะสันตะปาปาจอห์นที่ ๑๑ (๑๓๑๖-๑๓๓๔) ต้องเพิ่มการเก็บภาษีบำรุงวัดใหม่ ๆ ขึ้นอีก ส่วนภาษีเก่าก็ทรงเก็บอย่างเข้มงวด ความจริงในศตวรรษที่สิบสาม การเงินของสำนักสันตะปาปาก็เริ่มลดลงแล้ว อันเป็นผลจากการตั้งอำนาจไปตั้งศูนย์กลางในกรุงโรม และการใช้จ่ายในการทำสงครามกับพระเจ้าเฟรเดริกที่ ๒ กับพวกอัลบิเจนเซียนส์ การกำหนดค่าเช่าไว้ตายตัวในระยะเวลาที่ราคาสิ่งของต่าง ๆ ทวีขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้ผู้มี

รายได้แท้จริงน้อยลงไป และสันตะปาปาอินโนเซนต์ที่ ๓ ต้องแก้ไขปัญหาทางการเงิน โดยเรียกเก็บจากเงินรายได้ของวัดทุกประเภท อีกร้อยละห้า

ในตอนต้นสมัยของสันตะปาปาคลีเมนต์ที่ ๕ ได้มีการประท้วงต่อภาษีที่สันตะปาปาเรียกเก็บอย่างรุนแรง และเจ้าผู้ครองต่าง ๆ ก็ต้องการส่วนแบ่งภาษีเป็นของตนเองบ้าง เสียงเรียกครองนหาผู้อื่นอีก ในสมัยของสันตะปาปาจอห์นที่ ๒๒ ซึ่งบริหารกิจการทางการเงินได้ผลอย่างมีประสิทธิภาพยิ่ง สันตะปาปาองค์นี้ได้ตั้งประเภทเงินที่จะเก็บภาษีใหม่ ๆ ขึ้นหลายอย่าง เพื่อนำมาเป็นค่าใช้จ่ายในการสร้างวังที่ประทับสันตะปาปาในเมืองอาวียอง และความพยายามที่จะฟื้นฟูความสงบเรียบร้อยขึ้นในกรุงโรม เหตุการณ์อื่นๆ ที่ทำให้เกียรติภูมิของสันตะปาปาดกต่ำลงในยุโรปตะวันตก ก็คือการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวงของพระคาร์ดินัล และเจ้าหน้าที่ชนผู้น้อยในสำนักสันตะปาปา ทั้งก่อให้เกิดกลุ่มบุคคลชนคณะหนึ่ง คอยขู่เชิญเชิญเงินทองจากผู้ทมาเกี่ยวของกับสันตะปาปา นอกจากนั้นยังมีความผิดอีกประการหนึ่งคือ สันตะปาปาชาวฝรั่งเศสได้ช่วยกษัตริย์ฝรั่งเศสต่อสู้กับอังกฤษ ระหว่างสงครามร้อยปีด้วย ประชาชนมากมายต่างพากันอ้างว่า สำนักสันตะปาปานั้น

เป็นผู้แทนในการเก็บภาษีอากร เพื่อไปบำรุงบำเรอราชสำนักที่ใช้
จ่ายอย่างฟุ่มเฟือย การที่สันตะปาปามีอำนาจในการแต่งตั้งบิชอป
คาร์ดินัล และสมภารเจ้าวัดอย่างกว้างขวาง ก่อให้เกิดรากฐาน
แห่งความชั่วร้ายขึ้นภายในคริสตอาณาจักร การทำบาปพวชนยกรวม
พระและเจ้าผู้ครองต่าง ๆ ที่ไม่ยอมเสียภาษีและค่าธรรมเนียมวัดแก่
สำนักสันตะปาปาเมืองอเวียง ก่อให้เกิดความเค้นเคืองขึ้นทั้งใน
หมู่พระและฆราวาส

ขณะเมื่อสันตะปาปาคลเมนต์ที่ ๕ และคลเมนต์ที่ ๖ อ่อนแอ
เกินไปหรือฟุ่มเฟือยเกินไป และชักจูงเอาลูกหลานวานเครือ เข้า
มาดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ในวงการศาสนาอยู่มากมายนั้น สันตะปาปา
องค์ก่อน ๆ หาได้ฟุ่มเฟือยดั่งนั้นไม่ แต่มีความคิดในด้านประหยัด
และทรงตั้งอยู่ในศีลธรรมอย่างหาเรื่องตำหนิได้ สันตะปาปาเหล่านี
มิได้มีความยิ่งใหญ่เท่าสันตะปาปาเกรกอรีที่ ๗ หรืออินโนเซนต์ที่ ๓
แต่ตรงข้าม เป็นสันตะปาปาที่ต้องดำเนินการกับปัญหายิ่งใหญ่
ที่เผชิญหน้าอยู่ในสมัยของความแตกแยกและความเสื่อมโทรม ซึ่ง
คนขาดความเลื่อมใสทางศาสนาลง กาฬโรคที่ระบาดไปทั่วยุโรป
ในปี ๑๓๔๖-๑๓๕๐ ทำลายชีวิตประชาชนเสียหลายล้านคน และ
ความท้อแท้หมดหวังแพร่ออกไปอย่างกว้างขวาง

กรณีพิพาทอันยาวนาน ระหว่างสันตะปาปากับจักรพรรดิ ซึ่งได้ยุติไปแล้ว ได้ประทุขึ้นอีกครั้งระหว่างสันตะปาปาจอห์นที่ ๒๒ กับ หลุยส์แห่งบาเวเรีย ผู้อ้างสิทธิในราชบัลลังก์จักรวรรดิโรมันบริ-
สุทธิ (Holy Roman Empire) คือในแดนเยอรมัน การต่อสู้ยุติ
ลงด้วยการที่พระเจ้าชาร์ลส์ที่ ๔ ทรงตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นในปี
๑๓๕๖ เรียกว่า Golden Bull ซึ่งกำหนดว่าตำแหน่งจักรพรรดิ
โรมันบริสุทธิชน จะเลือกตั้งโดยเจ้าเยอรมันเจ็ดองค์ ซึ่งเป็นผู้
ครองแคว้นต่างๆ ในเยอรมัน โดยที่สันตะปาปาจะเข้ามาเกี่ยวข้อง
ด้วยไม่ได้ จักรพรรดิแห่งจักรวรรดิโรมันบริสุทธิจะไม่ขึ้นต่อโรม
เช่นเดียวกับกษัตริย์แห่งฝรั่งเศส

การแตกแยกในตะวันตก เนื่องจากมีเสียงวิพากษ์วิจารณ์
สำนักสันตะปาปาที่เมืองอาวียองเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ ประกอบกับการ
เรียกร้องอย่างรุนแรงของเซนต์คัทรีนแห่งแคว้นซีนา (St. Catherine
of Siena) ในอิตาลี ทำให้สันตะปาปาเกรกอรีที่ ๑๑ ต้องเดิน
ทางกลับสู่กรุงโรมในปี ๑๓๗๗ นับเป็นครั้งแรกที่สันตะปาปาลับ
มาประทับ ณ กรุงโรมอีกนับแต่ ค.ศ. ๑๓๐๓ เป็นต้นมา เมื่อสันตะ-
ปาปาเกรกอรีที่ ๑๑ สิ้นพระชนม์ลง ในปีรุ่งขึ้น ชาวอิตาลีซึ่ง
ปรารถนาจะให้สันตะปาปาประทับอยู่ในกรุงโรมเป็นการถาวรสืบไป

ได้เรียกร้องให้เลือกชาวอิตาลีขึ้นดำรงตำแหน่งสันตะปาปา ซึ่งเมื่อ
 สันตะปาปาเป็นชาวอิตาลีแล้ว ก็จะได้แต่งตั้งชาวอิตาลีเป็นส่วน
 ใหญ่ขึ้น ในสภาพระคาร์ดินัล (College of Cardinals) เฮอร์เบิน
 ที่ ๖ อัครมุขมณฑลแห่งเมืองบารีในอิตาลี จึงได้รับเลือกให้ดำรง
 ตำแหน่งสันตะปาปาในเดือนเมษายน ๑๓๗๘ และบรรดาพระ
 คาร์ดินัลทั้งหลาย ได้ยอมรับพระองค์เป็นสันตะปาปาอยู่ได้สัปดาห์
 แต่ในไม่ช้าสันตะปาปาเฮอร์เบินที่ ๖ ก็ทำตนเป็นศัตรูกับสมัคร
 พรวรคพวก ด้วยการใช้อำนาจอันรุนแรง ขาดกาลละเทศะ และความ
 ปรารถนาที่จะทำการปฏิรูปสำนักสันตะปาปาในทันทีทันใด ขณะ
 เดียวกัน เซนต์คทรินแห่งซีนา ก็ใช้ความอดทนและไกล่เกลี่ย ใน
 ไม่ช้าพระคาร์ดินัลกลุ่มหนึ่งก็ประกาศว่า การเลือกตั้งเฮอร์เบินเป็น
 โฆษะ และเลือกพระคาร์ดินัลชาวฝรั่งเศสองค์หนึ่งขึ้นเป็นสันตะปาปา
 ในเดือนกันยายน ๑๓๗๘ ทรงนามว่าคลีเมนต์ที่ ๗ สันตะปาปา
 องค์ใหม่ได้ย้ายไปอยู่ที่เมืองอวียงของพร้อมกับสมัครพรวรคพวก ส่วน
 เฮอร์เบินที่ ๖ ซึ่งถูกไล่อพยพแล้วนั้น ได้แต่งตั้งสภาพระคาร์ดินัล
 ขึ้นใหม่

ปัจจุบันนี้ นักประวัติศาสตร์ทั่วๆ ไปต่างยอมรับว่าการ
 เลือกตั้งเฮอร์เบินที่ ๖ เป็นสันตะปาปาเป็นโฆษะ แต่ในปี ๑๓๗๘

นั้น ไม่มีผู้ใดยอมรับทั้งนี้ การแตกแยกซึ่งเกิดขึ้นในปีนั้นกินระยะเวลายาวนานมาถึง ปี ๑๔๔๗ ตามข้อเท็จจริงนั้น การที่บุคคลสองคนนั้นได้อ้างสิทธิในตำแหน่งสันตะปาปาได้เคยมีมาแล้ว แต่ไม่กินเวลานานเหมือนในครั้ง

การแตกแยกในปี ๑๓๗๘ นี้ แบ่งโลกคริสตศาสนาออกจากกันกว้างขวางยิ่งขึ้น ผู้อ้างสิทธิแต่ละฝ่ายต่างมีสภาพระคาร์ดินัล (College of Cardinals) ของตนเอง มีบิชอปของตนเอง มีผู้เก็บภาษีของตนเอง ต่างฝ่ายต่างพยายามหาผู้สนับสนุนตน ต่างฝ่ายต่างกระทำพวชนิยกรรโมกฝ่ายหนึ่ง ต่างฝ่ายต่างแยกโรงสวดและวัดจากกัน ต่างฝ่ายต่างมีนักเทววิทยาและนักบุญแยกกัน การแตกแยกดังกล่าวนี้ ทำให้เกียรติภูมิของสำนักสันตะปาปาอ่อนแอลงไปอีก เปิดโอกาสให้ลัทธิชาตินิยมและการเมืองสอดแทรกเข้าได้เป็นอย่างดี ฝรั่งเศสสนับสนุนสันตะปาปาคีเมนต์ที่ ๗ เช่นเดียวกับสกอตแลนด์ ซึ่งเป็นมิตรของฝรั่งเศส ส่วนอังกฤษทำสงครามกับฝรั่งเศสในสงครามร้อยปี กัสตนับสนุนเออร์เบินที่ ๖ เช่นเดียวกับชาวอิตาลีส่วนใหญ่ เนื่องจากนานาชาติเลือกสนับสนุนข้างนั้นบ้าง ข้างนั้นบ้าง ทำให้สถานการณ์ทรุดหนักลงไปอีก ผู้อ้างสิทธิทั้งสองฝ่าย ต่างไม่ยินยอมรับฟังคำร้องขอของประชาชน ซึ่งส่งสาส์น

วิ่งวนไปให้ทัน เมื่อสันตะปาปาฝ่ายหนึ่งสิ้นพระชนม์ลง สภา
พระคาร์ดินัลของฝ่ายนั้นก็เลือกทายาทสืบต่อไป จึงเป็นอันว่า
สันตะปาปาครองนินมอยู่สองสาย ความท้อแท้ใจอันเกิดจากการแตก
แยกดังกล่าวนั้น ทำให้ประชาชนเกิดความเชื่อถือประหลาดกันว่า
โลกจะแตกสลายในปี ๑๔๐๐ และเตรียมตัวรับเหตุการณ์อันนั้น
ด้วยการสวดมนต์ภาวนาอย่างกว้างขวาง และกระทำทุกริกิริยาด้วย
วิธีแปลกประหลาดต่าง ๆ

ในปี ๑๓๘๔ มหาวิทยาลัยกรุงปารีส ซึ่งยังคงเป็นศูนย์กลาง
ทางด้านวิชาการของยุโรป ได้ขอรับรองให้คณะต่าง ๆ และผู้
ที่สำเร็จการศึกษาไปแล้ว แสดงความคิดเห็นว่า จะควรแกสถานการณ์
ในเวลานั้นอย่างไร จึงจะถูกต้อง มติมหาชนส่วนใหญ่ที่แสดง
ออกเนื่อง ๆ ก็คือว่า สันตะปาปาทั้งสององค์ควรจะได้ลาออกจาก
ตำแหน่งพร้อมกัน เนื่องจากไม่มีฝ่ายใดปฏิบัติตามดังกล่าว พระ
คาร์ดินัล กลุ่มหนึ่งของ ผู้อ้างสิทธิทั้งสอง ได้ไป ประชุม ที่เมืองปิซา
(Pisa) ในปี ๑๔๐๙ แต่เนื่องจากสันตะปาปา มิได้เป็นผู้เรียกประชุม
การประชุมคราวนั้นจึงถือว่าเป็นโมฆะ แม้ว่าที่ประชุมนั้นจะได้
ประกาศ “ถอดถอน ผู้อ้างสิทธิทั้งสองฝ่ายและเลือกองค์ที่สามขึ้น
คือ “อเล็กซานเดอร์ที่ ๕” แต่สันตะปาปาที่ถูกถอดหมายอภัยมรณ

สันตะปาปาองค์ใหม่ หรือมติของที่ประชุมนั้นไม่ ฉะนั้น การแตก
แยกจึงคงดำเนินต่อไป ซึ่งตอนนั้นกลับมีผู้อ้างสิทธิที่จะเป็นสันตะปาปา
ที่ขอบึงสามคน แทนที่จะเป็นสองคนอย่างแต่เดิม

ครั้งนั้นในเยอรมัน มีผู้อ้างสิทธิจะดำรงตำแหน่งจักรพรรดิ
สามองค์ แต่ผู้มีชัยได้แก่ ซิชมิุนด์ (Sigismund) พระเจ้าซิชมิุนด์
ได้เตรียมการให้มีการ ประชุมคริสต อาณาจักรที่เมืองคอนสแตนซ์ใน
ปี ๑๔๓๑ เพื่อแก้ปัญหาด้วยความช่วยเหลือของสันตะปาปาจอห์น
ที่ ๒๓ ซึ่งเป็นทายาทสืบต่อจากอเล็กซานเดอร์ที่ ๕ สันตะปาปาซึ่งได้
รวบรวมเลือกตั้งจากที่ประชุมเมืองบิชา เนื่องจากความขัดแย้งของผู้อ้าง
สิทธิทั้งสาม ชาวคริสเตียนที่หัวรุนแรงได้ลงมติเห็นชอบพร้อมกันว่า
ที่ประชุมกรรมการอย่างเดียวย่อมไม่อาจจะยุติการแตกแยกได้ แต่
ที่ประชุมใหญ่ของวัด ย่อมจะมีอำนาจยิ่งใหญ่กว่าสันตะปาปาเอง
เสียอีก

การไกล่เกลี่ยและที่ประชุมเมืองคอนสแตนซ์ ได้มีการ
ประชุมเพื่อไกล่เกลี่ยปรองดองอย่างกว้างขวาง และมีบุคคลดำรง
ตำแหน่งสูงๆ สนับสนุนมากมาย ความคิดเห็นไปตรงกับความคิด
เห็นเกี่ยวกับสภาแผ่นดินที่กำลังแพร่หลายอยู่ในเวลานั้นด้วย มี
ผู้สนับสนุนว่า ศาสนาก็ควรจะได้รับการพัฒนาการดูเดียวกัน

๑๕๓

บรรดาเจ้าผู้ครองนครต่างๆ ที่ทรงหวังจะมีอิทธิพลเห็นนโยบายของวัด ด้วยวิธีให้ผู้แทนศาสนาของแต่ละรัฐไปประชุมกัน ได้สนับสนุนนโยบายนี้อย่างเต็มที่

การประชุมได้จัดที่เมืองคอนสแตนซ์ (The Council of Constance ๑๔๑๔-๑๔๑๘) เป็นที่สนใจของพระและฆราวาสเป็นอันมาก มีผู้เดินทางมาจากคริสตอาณาจักรทั่วทุกส่วน จำนวนประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ คน เพื่อหลีกเลี่ยงให้พ้นจากอิทธิพลของอิตาลี พระชาวอังกฤษและพระในประเทศอื่นๆ ได้เสนอให้ที่ประชุมออกเสียงเป็นประเทศ มิใช่ออกเสียงโดยบุคคล เมื่อได้กำหนดดังนี้แล้ว ก็มีจำนวนประเทศที่ออกเสียง ๕ ประเทศ คือ อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน อิตาลีและสเปน พระของแต่ละประเทศมีคะแนนเสียงเพียงหนึ่งเสียง ลัทธิชาตินิยมได้มีชัยชนะอันรวดเร็วเป็นครั้งแรก เกี่ยวกับการที่ถือเอาศาสนาเป็นลัทธิสากล

เมื่อต้นตะปาปาจอห์นที่ ๒๓ ปลอมตัวหนีไปเพื่อที่จะให้การแตกแยกคงอยู่ต่อไป ที่ประชุมได้หาวิธีป้องกันการฉ้อโกง ด้วยการแนะนำชักให้ยอมรับว่า มติใดๆ ของที่ประชุม ย่อมผูกมัดต้นตะปาปาด้วย ทำให้ที่ประชุมมีอำนาจสูงสุดในศาสนา และเท่ากับเป็นการปฏิเสธประเพณีเก่าแก่ ที่ถือว่าต้นตะปามี

อำนาจสูงสุดในที่ประชุม ได้มีพระราชกฤษฎีกาตราออกมาให้ที่ประชุมคงดำเนินต่อไป ภายหลังจหนที่ ๒๓ ได้หนีไปแล้ว * แต่โดยข้อเท็จจริงแล้วกฤษฎีกานี้ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เช่นเดียวกับตัวที่ประชุมเอง เนื่องจากมิได้เรียกประชุมจากสันตะปาปาที่ถูกต้อง คือเกรกอรีที่ ๑๒ หรือ เออร์เบนท์ ๖

ขอยติการแตกแยกทั้งหลายเหลนี้ได้มาถึงหัวเดียวหัวต่อ ในเมื่อเกรกอรีที่ ๑๒ ด้วยความยินยอมของสมาชิก ได้เรียกประชุมการประชุมคราวนี้ ในวันที่ ๕ กรกฎาคม ๑๔๑๕ ทำให้การประชุมนั้นชอบด้วยกฎหมาย ครั้นแล้วต่อมาเพื่อเห็นแก่สันติภาพและความเป็นอันหนึ่งอันเดียว พระองค์ทรงยอมสละตำแหน่ง เมื่อยอมรับให้สันตะปาปาเกรกอรีเรียกประชุมแล้ว สมาชิกของที่ประชุมยอมรับบุตติของสันตะปาปาที่เรียกประชุมได้ ตลอดจนยอมรับมติของที่ประชุม ซึ่งแต่เดิมเข้าใจว่าจะเป็นโมฆะและไม่ผูกพันสันตะปาปา

หลังจากการสละตำแหน่งของสันตะปาปาเกรกอรีที่ ๑๒ แล้วที่ประชุมก็ได้ประกาศถอด เบโนดิกที่ ๑๓ ผู้อ้างสิทธิ ณ เมือง

๑. ต่อมาจอห์นถูกจับและถูกจำคุกตามคำสั่งของพระเจ้าซิชิสมันด์ หลังจากการแตกแยกได้สิ้นสุดลงแล้ว พระเจ้าซิชิสมันด์ได้ยอมรับรองมาร์ตินที่ ๕ เป็นสันตะปาปาองค์ใหม่

อวียอง ออกจากตำแหน่ง ต่อนักเท่ากับหนทางเปิดโล่งให้ที่ประชุม
กำหนดตัวทายาทผู้สืบบัลลังก์สันตะปาปาต่อไป และที่ประชุมได้
เลือกตั้งมาร์ตินที่ ๕ (Martin V) ขึ้นเป็นสันตะปาปาต่อไป เมื่อ
วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๑๔๑๗ โลกคริสเตียนต่างพากันดีอกดีใจ
ที่การแตกแยกอันมีอายุยืนยาวมาแล้วนั้นได้สิ้นสุดลง สันตะปาปามี
ชัยเหนือเจ้าลัทธินิยมการไถ่เกลี้ยง แต่ถึงรอตต่อการเรียกประชุม
คณะกรรมการขึ้นอีก โดยเกรงว่าจะเป็นการฟื้นฟูลัทธิในชนมาอีก

กรณีพิพาทอันน่าเบื่อหน่าย ระหว่างสำนักสันตะปาปาและ
พวกนิยมการไถ่เกลี้ยง ได้เกิดขึ้นอีกในการประชุมที่เมือง บาเซิล
(Council of Basel ๑๔๓๑-๑๔๔๙) และทว่าการโต้แย้งกันอย่าง
ไม่รู้จักจบสิ้นของที่ประชุม ประกอบกับความไม่สามารถที่จะสมัคร
สมานตามัคคกันได้ ทำให้ที่ประชุมขาดความเชื่อถือ จักรการคนใด
หรือลัทธิการไถ่เกลี้ยงในโตมแนวโต้แย้งกับธรรมเนียม ของวัดมาตั้งแต่
เริ่มแรก ฉะนั้นจึงประสบความล้มเหลว สันตะปาปาจูเจียนัสที่ ๕
(Gugenius IV ๑๔๓๑-๑๔๓๗) ซึ่งต้องมีหน้าที่อยู่ตลอดเวลาของ
การประชุมที่เมืองบาเซิล ทำให้คริสตศาสนิกชนปริดาปราโมทย์
ที่ได้นำมาทำการแตกแยกกันมาตั้งแต่ปี ๑๐๕๔ ยุติลงได้ ในการประ-
ชุมที่เมืองเฟอร์รารา-ฟลอเรนซ์ (Council of Ferrara Florence)

ในปี ๑๔๙๙ แต่ปรากฏว่าเป็นแต่เพียงการใกล้เคียงปรองดอง ซึ่งมีอายุยืนยาวเพียงสองสามปีเท่านั้น

การแตกแยกอันยาวนาน ได้ทำให้เกิดวิฤตภูมิของสันตะปาปาเสื่อมลง และความพยายามที่จะให้มีการปฏิรูปอย่างรุนแรงอันเป็นที่ปรารถนาทั่วไปนั้น ในระยะนั้นถูกขัดขวางจากลัทธิชาตินิยม ซึ่งขณะนั้นได้มีชาติต่าง ๆ ก่อกำเนิด ประเทศของตนขึ้นแล้วหลายชาติ สันตะปาปาจำต้องปรับพระองค์ ให้เข้ากันได้กับ ความเป็นไปใหม่ ๆ เหล่านี้ โดยทำความตกลงหรือมีสัญญากับพระในชาตินั้น ๆ และยอมรับรัฐธรรมนูญของกษัตริย์ซึ่งมีจำนวนทวีขึ้นเป็นลำดับ โดยทำข้อตกลงกับกษัตริย์นั้น ๆ เช่นเดียวกัน ขณะเดียวกันความขัดแย้งอันเป็นภัยร้ายแรงต่อการทำให้เกิดความขึ้นเคืองกันและกันก็ยังคงอยู่สืบไป ขณะนั้นโลกได้ย่างเข้าสู่สมัยศิลปฟื้นฟู (Renaissance) แล้ว เราจึงจะได้กล่าวถึงความเป็นไปของสันตะปาปาในสมัยดังกล่าวนี้ในบทต่อไป

บทที่ ๗

สำนักสันตะปาปากับสมัยฟื้นฟูศิลปวิทยา

(ค.ศ. ๑๔๔๗-๑๕๑๗)

เนื่องจากที่ประชุมเมืองคอนสแตนซ์ ได้ฟื้นฟูความเป็นอัน
หนึ่งอันเดียวของคริสตศาสนาขึ้น และยินยอมให้สันตะปาปาสด
แทรกเข้าไปในการบริหาร และการตรากฎหมายของประเทศต่างๆ
ได้อีก แต่เนื่องจากถูกขัดขวางอยู่ด้วยลัทธินิยมการใกล้เคียงปรอง
ดอง และการฟื้นฟูความสงบเรียบร้อยในกรุงโรม และในการ
บริหารการปกครองของวัด ทำให้การปฏิรูปซึ่งเป็นที่ต้องการของ
ทั่วโลกคริสเตียนต้องล่าช้าไป

ขณะเดียวกัน วิญญานแห่งการฟื้นฟูศิลปวิทยา (Renaissance) ก็ได้แทรกซึมเข้ามาทั้งในทางโลกและทางศาสนา ความ
มั่นคงและภาวะการณ์ทางการเมืองของอิตาลี ได้ส่งเสริมให้เกิด
ความนิยมในลัทธิใหม่ ๆ ซึ่งเรียกว่าลัทธิมนุษยธรรม (Humanism) เกิดความรักในวรรณกรรมโบราณของกรีกและลาตินตลอด
ทั่วอิตาลี การแสวงหาความงามและความเฟื่องของศิลปะทั้งหลาย
อย่างเร่าร้อนรุนแรง ซึ่งทำให้จิตใจของคนในสมัยนั้นมีความคิดเห็น

ผิดแผกกับคนในสมัยกลาง มักจะติดตามมาด้วยการฟื้นฟูลัทธินับถือ
ผีต่างเทวดา หรือนับถือพระเจ้าธรรมชาติหลายองค์ (Paganism)
และลัทธิตัวใครตัวมัน (Indierdualism) สันตะปาปาศมัยศัลปิทยา
ฟื้นฟูบางองค์ ได้ส่งเสริมการเคลื่อนไหวใหม่ ๆ น้อย่างปกติ
ธรรมดา แต่บางองค์ก็ส่งเสริมเพื่อหลีกเลี่ยงจากการปฏิบัติหน้าที่
ทางศาสนาของตน และนำเอาความรักในศิลปะผสมกับเล่ห์เพทุบาย
ทางการเมืองและความเสื่อมศีลธรรมส่วนตัว ซึ่งทำให้เกิดทุจริตรุน
ในคริสตจักร

นิโคลาสที่ ๕ (๑๔๔๗-๑๔๕๕) นิโคลาสที่ ๕ สันตะปาปา
องค์แรกของสมัยฟื้นฟูศิลปวิทยา ได้ยุติการประชุมเมืองบาเซิล ซึ่ง
ทำความเสื่อมให้แก่สมัยสันตะปาปายุคนั้น (๑๔๓๑-๑๔๔๗) การที่
สันตะปาปามีได้อยู่ในกรุงโรมเสียเป็นเวลานาน หากไปประทับใน
เมืองอเวียง ประกอบกับเกิดความไม่สงบเป็นเนื่องนิจในรัฐสันตะ-
ปาปา ทำให้โรมกลายเป็นเมืองที่ขาดความสงบเรียบร้อย ชาติ
ระเบียบวินัย และต้องการฟื้นฟูสิ่งเหล่านั้น สันตะปาปานิโคลาส
ที่ ๕ เป็นนักมนุษยธรรม ต้องการทำให้โรมเป็นนครหลวงของโลก
คริสเตียนอีกครั้งหนึ่ง งานฉลองที่มชนในวาระที่ศาสนาเวียนมาครบ
๕๐ ปี ในปี ๑๔๕๐ นั้น เป็นโอกาสที่จะมีการสมโภชความเป็น

อันหนึ่งอันเดียวที่ได้กลับคืนมาใหม่อีกครั้งหนึ่ง และเพื่อฟื้นฟูอำนาจ
 ของทางการศาสนาขึ้นด้วย สันตะปาปานิโคลาสที่ ๕ ต้องการสร้าง
 โบสถ์เซนต์ปีเตอร์ใหม่ เนื่องจากโบสถ์หลังเก่าที่พระเจ้าคอนสแตน-
 ตินทรงสร้างไว้นั้น อยู่ในสภาพทรุดโทรม นอกจากนั้นยังต้องการ
 ซ่อมโบสถ์อื่น ๆ ในกรุงโรม และฟื้นฟูชีวิตทางศาสนาในกรุงโรม
 ให้เกิดความกระตือรือร้นขึ้นอีก สันตะปาปานิโคลาสที่ ๕ เป็นผู้
 ริเริ่มสร้างหอสมุดวังวาติกัน พระองค์ทรงส่งเสริมให้มีการเสาะหา
 ต้นฉบับหนังสือเก่า ๆ หรือคัดลอกต้นฉบับมาไว้ในหอสมุด เพื่อที่
 จะมีแหล่งค้นคว้าวิทยายุทธการสมัยใหม่ได้โดยสะดวก นักคิดต่างให้
 ความร่วมมือเป็นอย่างดี และได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการก่อสร้างด้วย

ปัญหาที่ยิ่งใหญ่อันหนึ่งในสมัยนั้นก็คือ การที่พวก มุสลิมคุก
 ความขยายอำนาจเข้ามาสู่ยุโรป ความจำเป็นที่จะคุ้มครองกรุงคอน-
 สแตนติโนเปิลของชาวคริสเตียน ให้พ้นจากภัยของพวกเตอร์ก ทำ
 ให้สันตะปาปานิโคลาสที่ ๕ ต้องพยายามจัดทัพทำสงครามศาสนา
 โดยขับพลัน และนำเอาวัดในจักรวรรดิไบแซนตินมารวมอยู่กับโรม
 อีกครั้งหนึ่ง ภัยพิบัติทั้งหลายในยุโรปต่างสนใจในเรื่องศาสนา ซึ่ง
 มีอาณาเขตกว้างขวางครอบคลุมยุโรปทั่วทวีป ต่างพากันปฏิเสธ

ความพยายาม^{๒๕}ของสันตะปาปา และความเกลียดชังชาวลาติน
 อย่างขมขื่นของจักรวรรดิไบแซนตินซึ่งมีสืบต่อมาหลายศตวรรษแล้ว
 นั้น เป็นเครื่องกีดขวางมิให้เข้าร่วมกับโรมได้ กรุงคอนสแตนติโน-
 เปิลเสียแก่เตอร์กในปี ๑๔๕๓ การเห็นการณ์ไกลของสันตะปาปา
 นิโคลาสที่ ๕ องค์เดียว ไม่สามารถคุ้มครองกรุงคอนสแตนติโนเปิล
 ได้ ผู้ได้รับตำแหน่งสันตะปาปาสืบต่อมา เช่น คัลลิสตุสที่ ๓
 (๑๔๕๕-๑๔๕๘) ไพอัสที่ ๒ (๑๔๕๘-๑๔๖๔) สันตะปาปายิ่งใหญ่
 องค์สุดท้ายของสมัยกลาง และปอลที่ ๑ (๑๔๖๔-๑๔๗๑)
 ดำเนินถึงกษัตริย์ที่จะมีต่อคริสตศาสนาอย่างกว้างขวาง ได้
 พยายามจะทำศึกศาสนา แต่ปราศจากผลอีก สันตะปาปาที่กล่าว
 นั้นทรงเห็นว่า การทำศึกศาสนาก็ดู และความพยายามที่จะดำรง
 รักษาไว้ซึ่งเอกราชของรัฐสันตะปาปา จากความมุ่งหมายจะเข้า
 ครอบครองของบรรดาเจ้าผู้ครองนครต่าง ๆ นั้นนัก เป็นงานที่สำคัญ
 ที่สุดแห่งยุค อย่างไรก็ตาม ความพยายามของสันตะปาปาที่จะ
 ดำเนินกับปัญหาทั้งสองดังกล่าวมา ทำให้การปฏิรูปศาสนาเข้าไป
 ชิกสตุสที่ ๔ (๑๔๗๑-๑๔๘๔) เมื่อสันตะปาปาชิกสตุส
 ที่ ๔ ขึ้นเถลิงบัลลังก์นั้น ภาวะการณ์ทางด้านสันตะปาปาได้มาถึง
 หัวเลี้ยวหัวต่อ ที่นำไปสู่ความโคกสลดในประวัติศาสตร์อันยาวนาน

ของสันตะปาปา สันตะปาปาซิกสตุสเป็นนักมนุษยธรรมที่ยิ่งใหญ่
 คนหนึ่ง และเป็นองค์อุปถัมภ์การศึกษาและวิจิตรศิลป์ ทรงสร้าง
 วังวาติกันและวิหารซิสติน (Sistine Chapel) จึงทรงละนโยบายทำ
 ศักดาสนากับพวกเตอร์ก และหันมาสนใจในการสร้างอำนาจทาง
 อาณาจักรของสันตะปาปาในอิตาลีให้เข้มแข็งขึ้น เพื่อต่อสู้กับเล่ห์
 เพทุบายของศัตรูทางการเมืองของพระองค์ พระองค์ทรงรับเอาวิธี
 การตามแบบเจ้าผู้ครองนครต่าง ๆ ทางโลก ซึ่งมีการเยาะเย้ย
 ถากถางศัตรูของตนมาใช้ อันทำให้เกียรติภูมิทางศีลธรรมของสำนัก
 สันตะปาปาตกต่ำลง พระองค์ทรงเว้นความสนใจในกิจการทาง
 ศาสนา และแสวงหาวิธีการปกครองรัฐสันตะปาปาต่าง ๆ ด้วยวิธี
 การแบบสมบูรณาญาสิทธิราช หรืออย่างน้อยการปกครองเด็ดขาด
 แบบเผด็จการ ในยุคสมัยที่หัว ๆ ไปมีแต่ความหวาดระแวงซึ่งกัน
 และกัน สันตะปาปาซิกสตุสที่ ๕ หวังที่จะได้รับความจงรักภักดีใน
 นโยบายของพระองค์ และสถาปนาการคุ้มครองอันมั่นคงของสันตะ-
 ปาปาเหนือชนนางโรมัน โดยการแต่งตั้งลูกหลานว่านเครือให้
 ดำรงตำแหน่งสำคัญ ๆ ทางศาสนา ดัชนีนำลูกหลานว่านเครือเข้า
 มาทำงานนั้น มิใช่เป็นลัทธิใหม่ แต่ทว่าสันตะปาปาซิกสตุสที่ ๕
 นำมาใช้เป็นระบบการปกครองของพระองค์ทีเดียว ญาติพี่น้องของ

สันตะปาปาใช้ตำแหน่งหน้าที่ปล้นเอาทรัพย์สินของวัด และทำลาย
ความเชื่อของคนที่ปวง ด้วยการดำรงชีวิตอย่างเลวทรามชั่วช้า
เป็นของแน่นอนที่สุด ที่บรรดาผู้ได้รับประโยชน์จากสันตะปาปาที่มี
ลักษณะเช่นนั้น ย่อมจะพยายามใช้อำนาจหน้าที่ของตนคัดเลือกผู้
ได้รับตำแหน่งสันตะปาปาสืบต่อที่มีลักษณะเช่นเดียวกัน และจะ
คัดค้านอย่างรุนแรง หากจะมีผู้อื่นใดต้องการเข้าชิงตำแหน่งนั้น ๆ
สันตะปาปาสมัยนั้น คุณลักษณะ อย่างเดียวกับ เจ้าผู้ครอง อาณาจักร
ทั้งหลาย ซึ่งมุ่งที่จะมีอำนาจเด็ดขาดทางการเมืองและทรัพย์สิน
และขณะเดียวกันก็ทรงอุปถัมภ์ค้ำชูนักศิลปวิทยา ในภาวการณ์
ดังกล่าวนี้ปรากฏว่า ความสนใจในกิจการทางศาสนาเสื่อมโทรม
ลงอย่างใหญ่หลวง

สันตะปาปาอินโนเซนต์ที่ ๘ (๑๔๘๒-๑๔๙๒) เป็นคน
อ่อนแอและเสื่อมศีลธรรม ปรากฏว่ามีบุตรตามธรรมชาติ และได้
ให้บุตรนั้นทำการสมรสกับบุคคลสำคัญ ๆ เพื่อหวังความสะดวก
ทางการทูตของสันตะปาปา สันตะปาปาอินโนเซนต์ที่ ๘ ได้รับเลือก
โดยการให้สินบนเช่นเดียวกับผู้สืบต่อ คือ สันตะปาปาอเล็กซาน-
เดอร์ที่ ๖ (๑๔๙๒-๑๕๐๓) ซึ่งเดิมชื่อโรริโก บอร์เจีย และเป็น
คนมีชื่อเสียงในทางชั่วมาก่อน

สันตะปาปาอเล็กซานเดอร์ที่ ๖ นั้น แม้จะมีเสน่ห์ มีสติปัญญาเฉียบแหลม และเป็นนักบริหารการปกครองที่สามารถ แต่ก็เป็นคนมีวามเอนเอียงในยศศักดิ์มากมายเหลือเกิน สันตะปาปาองค์นี้ถึงบัลลังก์อยู่ในสมัยที่ยุโรปกำลังเฟื่องฟู และคนมีช่องทางร่ำรวยมหาศาล เนื่องจากการพบทวีปอเมริกา สเปนรวมตัวกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวและกลายเป็นมหาอำนาจขึ้น และฝรั่งเศสซึ่งพ้นจากสงครามร้อยปีแล้ว ก็ได้เริ่มงานรุกรานอิตาลี สันตะปาปาในสมัยศักราชที่เฟื่องฟู ซึ่งครองบัลลังก์มาก่อนสันตะปาปาอเล็กซานเดอร์ที่ ๖ ได้ดำเนินการทางการเมือง โดยก่อให้เกิดดุลแห่งอำนาจขึ้น (Balance of Power) โดยการยุยงให้เจ้าผู้ครองอิตาลีองค์หนึ่ง ให้เป็นปรปักษ์กับอีกองค์หนึ่ง เพื่อที่จะมีให้เขาองค์ใดมีอำนาจมากขึ้นถึงกับเอื้อมมือเข้ามาครอบงำสันตะปาปาให้ได้ ในการรุกรานของฝรั่งเศส และการแข่งอำนาจกันระหว่างสเปนกับฝรั่งเศสเพื่อเข้าครองอิตาลีนั้น ศัตรูที่คุกคามสันตะปาปาคือมหาอำนาจประเทศใดประเทศหนึ่งดังกล่าวนั้น หาใช่เจ้าผู้ครองรัฐเล็ก ๆ น้อย ๆ ในอิตาลีไม่

สันตะปาปาจูเลียสที่ ๒ (๑๕๐๓-๑๕๑๓) เป็นสันตะปาปาที่มุกุณสมบัติที่จะเผชิญกับโลกในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ของสันตะ-

ปาปา สันตะปาปาองค์นี้มีลักษณะความเป็นผู้นำที่แข็งแกร่งในตัว เป็นนายทหารที่กล้าหาญยิ่ง และเป็นผู้ชอบทำงาน พระองค์ทรงตั้งกองทหารองครักษ์ชาวสวิสทั้งหมดขึ้นในปี ๑๕๐๖ เพื่อกำครองพระองค์จากศัตรูหมู่ร้ายในกรุงโรม และเพื่อเป็นกำลังส่วนพระองค์ในการฟื้นฟูความเป็นระเบียบเรียบร้อยในรัฐ สันตะปาปาพระองค์ได้ทำลายความทะเยอทะยานของฝรั่งเศสและของเวนิส ด้วยชัยชนะทางการทูตบ้าง และด้วยการสงครามบ้าง

แม้ว่าจะพัวพัน อยู่ใน เรื่องการ สงครามและ การเมือง อย่างหนัก สันตะปาปาจูเลียสที่ ๒ ก็ยังทรงมีเวลาทำการอุปถัมภ์ในด้านศิลปะ พระองค์เริ่มสร้างวิหารของโบสถ์เซนต์ปีเตอร์ในปัจจุบัน และการที่โรมได้รับการก่อสร้างอย่างงดงามนั้น ก็เนื่องจากการที่พระองค์ทรงเป็นองค์อุปถัมภ์ในศิลปะนั่นเอง ในประวัติศาสตร์ของสันตะปาปาที่เข้มแข็ง ได้ช่วยเชิดชูอำนาจในทางอาณาจักรของสันตะปาปาให้สูงขึ้น แต่ทว่าทรงเปิดกว้างต่อการปฏิรูปในด้านการศาสนา อย่างไรก็ตาม ความชั่วร้ายต่าง ๆ ที่มีในสมัยก่อนนั้นถูกปราบราบไป

ลีโอที่ ๑๐ (๑๕๑๓-๑๕๒๑) ซึ่งได้รับตำแหน่งสืบต่อมาเป็นบุตรของคนในตระกูลเมดิชีแห่งเมืองฟลอเรนซ์ ซ็อลลอเรนโซ

(Lorenzo the Magnificent) เป็นบุคคลผู้รักสันติ มีวัฒนธรรมสูง และเป็นที่นิยมยกย่องบูชาของนักศึกษามนุษยธรรม แต่เป็นคนสุรุษ-
 สุร่าย ทรงแสวงหาเงินไม่ว่าด้วยวิธีใด ๆ เพื่อนำมาใช้จ่าย
 ฟ้าเพื่อตามรสนิยมของพระองค์ ทรงปรารถนาจะสร้างโบสถ์
 เซนต์ปีเตอร์และโบสถ์อื่น ๆ ทรงใช้มาตรการบีบบังคับเอาเงิน
 และทำใบปลดบาป (Indulgence) ออกจำหน่ายอย่างกว้างขวาง
 เพื่อหาเงินมาก่อสร้างวัด โรงพยาบาล และงานสาธารณูปโภค
 อื่น ๆ ความสวยงามอย่างรุ่งโรจน์ของศิลปะในสำนักสันตะปาปา
 นั้น มีมูลค่าเกินความละเอียดในการปฏิรูปศาสนา และการเป็นผู้
 นำชาติต่าง ๆ นโยบายการเงินของสันตะปาปาเลโอ ได้ทั้งความ
 แค้นเคืองซึ่งพระองค์ไม่เคยเผยแผ่ให้คุกรุ่นอยู่ การรักษาความลับ
 และเล่ห์เหลี่ยมทางการเมืองของสันตะปาปา ไม่มีทางสู่พระเจ้า
 ฟรานซิสที่ ๑ แห่งฝรั่งเศส ผู้ยังหนุ่มและทะเยอทะยานได้ พระเจ้า
 ฟรานซิสที่ ๑ แก่มีอินชียชนะทางการเมืองต่อสันตะปาปาจูเลียส
 ที่ ๒ ได้สำเร็จ และบังคับให้สันตะปาปาเลโอที่ ๑๐ ต้องยอมทำข้อ
 ตกกลง ณ เมืองโบโลญาเมื่อปี ๑๕๑๖ ข้อตกลงนี้เรียกว่า (The
 Concerdat of Bologna ๑๕๖๕)

ข้อตกลงเมืองโบโลนยา ตามข้อตกลงเมืองโบโลนยานั้น
สันตะปาปาเลโอที่ ๑๐ ยอมรับบุริสของกษัตริย์ฝรั่งเศส ที่จะเสนอ
แต่งตั้งบิชอปและสมภารเจ้าวัด เป็นอันว่าได้ยอมเลิกล้มโอกาสอัน
แท้จริง ที่ได้ทำการควบคุมเหนือรัฐบาลทางการเมืองของฝรั่งเศส
มาเป็นเวลาหลายศตวรรษแล้ว

สันตะปาปาเลโอที่ ๑๐ ยังได้แสดงว่าตนมีความชำนาญ
ในเชิงการทูตไม่เพียงพอกครั้งหนึ่ง ในคราวที่เลือกตั้งจักร-
พรรดิซาร์ลทที่ ๕ ขึ้นดำรงตำแหน่งจักรพรรดิแห่งจักรวรรดิโรมัน
บิรุตติ และเป็นกษัตริย์สเปนด้วย พระเจ้าซาร์ลททรงได้รับดินแดน
ของสเปนในโลกใหม่ เป็นพระราชาบรมกษัตริย์ รวมทั้งดินแดน
ในยุโรปอีกไม่น้อย ถ้าหากได้ทรงรับเลือกให้ดำรงตำแหน่งจักรพรรดิ
แห่งเยอรมันแล้ว ก็จะเป็นการคุกคามต่อเอกราชของสันตะปาปา
และอำนาจของตระกูลเมดิชีในอิตาลีอย่างใหญ่หลวง ความพยายาม
ทั้งหลายของสันตะปาปาเลโอ ที่จะกีดกันมิให้พระเจ้าซาร์ลทได้รับ
เลือกตั้งเป็นจักรพรรดิล้มเหลวสิ้นเชิง

ต่อมาอีกสองปีสันตะปาปาเลโอสิ้นพระชนม์ พระชนมายุได้
สี่สิบหก การสิ้นพระชนม์อย่างกะทันหันของพระองค์ ทำให้เกิด

ความยุ่งยากทางการเงินขึ้น การใช้จ่ายฟุ่มเฟือยอย่างไม่น่าจะเป็นไปได้ ประกอบกับมีที่ปรึกษาที่ให้คำปรึกษาผิด ๆ เป็นเหตุให้การเงินขาดแคลน พระองค์ได้ทรงตั้งตำแหน่งขึ้นใหม่ แล้วก็ขายตำแหน่งนั้นให้แก่ผู้กล้าประมูลตัวราคา ยืมเงินจากมิตรสหายและธนาคารมากมาย นำเครื่องเพชรเครื่องทองของตำแหน่งต้นตะปาปาไปจำหน่าย แม้กระนั้นก็ยังหาเพียงพอแก่การใช้จ่ายไม่

ในสมัยของต้นตะปาปาจูเลียสที่ ๒ กับลิโอที่ ๑๐ เป็นสมัยที่ศิลปะต่าง ๆ ฟั่นฟุ้งโรจน์ในกรุงโรม อาคาร ปฏิมากรรม และภาพเขียนจำนวนมากมายังคงเหลืออยู่เป็นอนุสรณ์ของต้นตะปาปาสององค์นี้ อย่างไรก็ตาม สิ่งเหล่านี้ได้อุบัติขึ้นในท่ามกลางการชอขายตำแหน่งหน้าตาที่น่าตกใจ และในท่ามกลางการไร้ศีลธรรม ต้นตะปาปาทั้งสององค์นี้ได้ยอมฟังเสียงวิพากษ์วิจารณ์และความต้องการอย่างใหญ่หลวงในการปฏิรูป ไม่มองเห็นภัยที่เกิดจากการคุกคามของพวกเดยริธีย์ พวกนักชาตินิยม และลัทธิการเห็นแก่ตัว ไม่มองเห็นความตะกระตะกรรม และกรรมวิธีของลัทธินายทุน ซึ่งกำลังเกิดขึ้นในเวลานั้น

ในการที่ทรงอุปถัมภ์ศิลปะนั้น ต้นตะปาปาทั้งสองได้สร้างงานชิ้นแรกที่มีค่าใหญ่ยิ่งที่สุดให้แก่โลกหลายชิ้น แต่ว่าการค้นหา

สามารถชำระล้างความไร้ศีลธรรมต่างๆ ที่มีอยู่ในสภาพระคาร์ดินาล (College of Cardinals) และผู้วางแผนการณ์ชั่ว ๆ ที่มีในสำนักสันตะปาปาให้สะอาดหมดจดไม่ได้ สำนักสันตะปาปาแทนที่จะเป็นสำนักศาสนา กลับกลายเป็นสำนักทางโลก และเป็นตัวอย่างแห่งความทุจริตนานับการ เป็นการช่วยแผ้วถางทางไว้ให้แก่กบฏรูปทางการศาสนาที่ใหญ่ยิ่ง ซึ่งมีลูเชอร์เป็นผู้นำ ดังจะได้กล่าวในบทต่อไป

บทที่ ๘

ลัทธิโปรเตสแตนต์กับการปฏิรูปของพวกคัลลิก

(ค.ศ. ๑๕๑๗-๑๖๔๘)

ศตวรรษที่สิบหกเป็นศตวรรษที่เกิดการปฏิวัติทางศาสนา อันเป็นการทำลายความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของคริสตจักร ซึ่งสืบมาแต่โบราณกาลลง การปฏิบัติแตกต่างจากลัทธิคัลลิกซึ่งลูเธอร์ (Luther) เป็นผู้จุดชนวนขึ้น ก่อให้เกิดสงครามศาสนาไปทั่วยุโรปเป็นเวลานานกว่าร้อยปี การตกลงทำสันติภาพระหว่างนานาชาติที่เมืองเวสต์ฟาเลีย (Peace of Westphalia ๑๖๔๘) ที่ประชุมยอมรับรองและถือว่าการแบ่งแยกศาสนา ซึ่งมีอยู่ภายหลังสงครามสามสิบปี (Thirty Years War) เป็นการชอบด้วยกฎหมาย และคัดค้านต่อสิทธิของ สันตะปาปา ในอันที่จะมีอิทธิพลเหนือ กฎหมายต่าง ๆ ของยุโรป กระนั้นก็ตาม ตลอดสมัยที่เกิดความยุ่งยากทั้งการศาสนา การเมืองและการเศรษฐกิจ สันตะปาปาก็ได้ทำการปฏิรูปตนเอง และได้ฟื้นฟูเกียรติภูมิและความเป็นผู้นำในด้านศีลธรรม ซึ่งตนได้สูญเสียไปในสมัยศัลปวิทยาฟื้นฟูขึ้นได้อีก เหตุการณ์สำคัญที่สุด

ในการปฏิรูปของฝ่ายคatholic^{๕๔๕} การประชุม ณ เมืองเทรนต์
(Council of Trent)

แม้ว่าสำนักสันตะปาปา จะตกอยู่ในอิทธิพลทางความคิดของ
คนในยุคนั้น และใช้กรรมวิธีแบบเจ้าผู้ครองแคว้นต่างๆ ในอิตาลี^{๕๔๖}
สมัยนั้น คือการใช้อำนาจปกครองเด็ดขาดเหมือนหนึ่งเป็นกษัตริย์
เพื่อธำรงรักษาไว้ซึ่งความเป็นอิสระภาพของตนเอง จากสมัยของ
สันตะปาปาซิกทุสที่ ๕ (๑๕๗๑-๑๕๘๕) มาแล้วเป็นเวลา ๕๐ ปี
สำนักสันตะปาปาเต็มไปด้วยลัทธิความเห็นแก่ตัวเอง และลัทธิการ
บูชาเงินเป็นพระเจ้า แต่ลัทธิเหล่านี้มีอยู่ในคริสตจักรอื่น ๆ นอก
ประเทศอิตาลีไม่ ความเสื่อมโทรมอันเป็นลักษณะของยุโรปใน
ศตวรรษที่ ๑๔ และ ๑๕ เป็นผลกระทบกระเทือนต่อรัฐต่าง ๆ
ตลอดจนศาสนาก็ได้เช่น แม้กระนั้นก็ตาม ในท่ามกลางการ
พิพาทและการขาดระเบียบวินัย อันอาจเกิดจากการแยกไปตั้งสำนัก
สันตะปาปา ณ เมืองอเวียงง การแตกแยก การใกล้เคียงและความ
โง่เขลาอันเกิดจากการไร้การศึกษา ซึ่งขยายวงออกไปอย่างกว้าง-
ขวาง ประชาชนในยุโรปเป็นจำนวนมาก ก็ยังคงยึดมั่นจงรักภักดี
ในศาสนาอยู่ ประชาชนเหล่านั้นเป็นอันมากที่เรียกร้องให้มีการ
ปฏิรูป และมีจำนวนมากที่ได้ดำเนินการในท้องถิ่นหรือเขตปกครอง

ทางศาสนา ด้วยการกำจัดความชั่ว และความเฉื่อยชาในการปฏิบัติทางศาสนาให้หมดสิ้นไป นักมนุษยธรรมชาวคริสต์เคยได้พยายามที่จะฟื้นฟูชีวิตของวัด ในด้านความรู้ ความมีสติปัญญา และในด้านการปฏิบัติทางศาสนาให้เฟื่องฟูขึ้นอีก กษัตริย์ เจ้านายชั้นรองและนายทุน ผู้พยายามเข้ามาอำนาจเหนือวัด และชายศรัทธาคนดินแดนของวัด ก็มีความต้องการการปฏิรูปเป็นอย่างมากเท่าๆ กับสำนักสันตะปาปาและนักบวชทั้งหลาย และกษัตริย์และเจ้านายเหล่านั้นก็ทรงมีอำนาจพอที่จะยับยั้ง การปฏิรูปที่ต้องการนั้นไว้ เช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตาม ในราวต้นศตวรรษที่สิบหก การปฏิรูปในนิกายคัลลิก แม้จะมีมากมายและเอาจริงเอาจัง ก็มีได้ทำอะไรลงไปมากพอที่จะสามารถทำลายเหตุวิบัติอันเกิดขึ้น ทำให้เกิดการแตกออกเป็นนิกายต่าง ๆ ดังจะได้กล่าวต่อไป

ลัทธิลูเธอร์ เมื่อลูเธอร์ทำการปฏิวัติต่อต้านสำนักสันตะปาปาที่กรุงโรม เมื่อ ค.ศ. ๑๕๑๗ นั้น สันตะปาปาเลโอที่ ๑๐ ตระกูลเมดิชี ซึ่งรักในการใช้จ่ายฟุ่มเฟือยมโหฬาร มีความเข้าใจผิดอย่างสิ้นเชิง ต่อสภาพและขอบเขตของความไม่พอใจ ภายในศาสนาโรมันคัลลิก และไม่เข้าใจในความรู้ สึกเกลียดชังชาวโรมันที่มีอยู่ในเยอรมันขณะนั้น ความกล้าหาญและสติปัญญาของลูเธอร์

ประกอบกับความมีวาทศิลป์ของเขา ทำให้เขาสามารถเรียกร้อง
 หาผู้สนับสนุนเขาได้กว้างขวาง ความสำเร็จของลูเธอร์ จะเห็นได้
 จากการที่ฝ่ายอาณาจักรของเยอรมัน วางแผนต่อการกระทำของ
 ลูเธอร์ และการอุทธรณ์สิทธิของเขาต่อประชาชนชาติเยอรมัน ทำให้
 เจ้าเยอรมันที่แม้จะนับถือนิกายคatholic ก็ให้ความสนับสนุนเขา
 จักรพรรดิซาร์สที่ ๕ ซึ่งน่าจะทรงเป็นมิตรกับสันตะปาปา ก็ทรงมี
 ราชภาระยุ่งอยู่กับการระงับอันตรายที่จะเกิดจากพวกเตอร์ก และ
 พระราชภาระที่สี่อยู่เหนือดินแดนอันกว้างไพศาลของพระองค์ โดย
 เหตุนี้พระองค์จึงทรงประสงค์สันติภาพภายใน และด้วยเหตุนี้จึง
 ทรงมีพระประสงค์ ที่จะทำการปรองดองไกล่เกลี่ย ระหว่างลัทธิ
 ต่าง ๆ ทางศาสนา มากกว่าที่จะกำจัดลัทธิอื่น ๆ อันจะก่อให้เกิด
 ความไม่พอใจในหมู่ประชาชนจำนวนมาก ลูเธอร์อ้างว่าเขาจะทำ
 การ “ปฏิรูป” ศาสนา และโดยนัยนี้เขาได้คัดค้านต่อต้านกัณฑ์สันตะ-
 ปาปา ณ กรุงโรม และให้เจ้าเยอรมันทั้งหลายเข้าควบคุมสิ่งทั้งปวง
 ทั้งในด้านศาสนาและอาณาจักร เจ้าเยอรมันเหล่านั้น กลับใจมา
 นับถือลัทธิลูเธอร์ได้อย่างง่ายดาย ก็เนื่องจากการได้เข้าครอบครอง
 ทรัพย์สินที่ถูกริบมาจากวัด มากกว่าข้ออ้างใด ๆ อันเกี่ยวกับ
 ศาสนา ด้วยประการดังนี้ ลูเธอร์จึงได้สถาปนาลัทธิเซชาโรปาปัส

ซึ่งมีมาแต่โบราณกาลชั้นใหม่ นั่นคือเจ้าผู้ครองทางอาณาจักรเป็น
ประมุขทางศาสนาด้วย ทำให้กษัตริย์และเจ้าผู้ครองรัฐเล็ก ๆ มี
อำนาจเด็ดขาดทางการเมืองในเขตแคว้นของตน ทำให้รัฐแต่ละรัฐ
มีอำนาจเด็ดขาดทั้งทางโลกและทางธรรม ทั้งสันตะปาปาคลีโอ
ที่ ๑๐ ซึ่งได้กระทำปาปานิกรมลูเธอร์ และสันตะปาปาคลี-
เมนต์ที่ ๗ ผู้ถอนแฮสสามารถทำลายชัยชนะอันใหญ่หลวงของ
ลูเธอร์ครองลงได้ไม่

เยอรมัน ส่วนใหญ่ และประเทศใน คาบสมุทร สแกนดิเนเวีย
ทั้งหลาย กลายเป็นประเทศที่ถือตามลัทธิของลูเธอร์ทั้งหมด เนื่อง
จากกษัตริย์และเจ้าผู้ปกครองต่าง ๆ ผู้ยึดได้ทรัพย์สินของวัดไป
ทรงเป็นผู้กำหนดศาสนาให้แก่ประชาชน ส่วนบุคคลผู้ก่อการปฏิวัติ
ทางศาสนาอีกผู้หนึ่ง คือ จอห์น คาลแวง (John Calvin) นั้น
ได้สถาปนารัฐศาสนาขึ้นในเจนีวา และมีชัยในฮอลแลนด์และ
สก็อตแลนด์ ลัทธิของผู้ก่อการปฏิวัติเหล่านี้ได้ชื่อรวมว่า นิกาย
โปรเตสแตนต์ (Protestant)

การปฏิวัติในอังกฤษ อังกฤษในรัชสมัยของพระเจ้าเฮนรี
ที่ ๘ ได้เข้าร่วมในการปฏิวัติด้วย ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยอำนาจ
สูงสุด (Act of Supremacy ๑๕๓๔) นั้น รัฐสภาได้ประกาศว่า

กษัตริย์ทรงเป็นประมุขสูงสุดของวัดอังกฤษ (Church of England) บนโลกนี้ ทรงตัดความสัมพันธ์ระหว่างวัดอังกฤษกับสันตะปาปาที่ กรุงโรม รวมอำนาจทางศาสนาและทางอาณาจักรไว้ภายใต้ราช- มงกุฎ เนื่องจากความเกลียดชังสันตะปาปา พระเจ้าเฮนรีที่ ๘ ทรงสั่งให้พระเทศนาสั่งสอนประชาชนเป็นเนื่องนิจ เพื่อมิให้คน เหล่านั้นหันกลับไปสู่สันตะปาปา ณ กรุงโรม ชื่อของสันตะปาปา ถูกลบออกจากบทสวดมนต์ทั้งหมด นอกจากบทสวดในวันอาทิตย์ ซึ่งมีความตอนหนึ่งว่า “พระเจ้าผู้ทรงพระเมตตา ได้ช่วยเราทั้งหลายให้รอดพ้นจากการกดขี่ของบิชอป ณ กรุงโรม ตลอดจน ยศฐานบรรดาศักดิ์อันใหญ่ยิ่งของเขา” ผลจากการส่งเสริมความ คิดเห็นดังกล่าวข้างต้นต่อประชาชนทั่วไป การวิปถวัลย์สินของวัด และการสร้างชนบทคฤหาสน์ที่ได้รับผลประโยชน์ในระเบียบใหม่ขึ้น ทำให้การต้านทานต่อการปฏิรูปของลัทธิคัลลิกอย่างแท้จริง มีความ มั่นคงแข็งแรง

รัชสมัยอันยาวนานของสมเด็จพระนางเจ้าเอลิซาเบท (Queen Elizabeth ๑๕๕๐-๑๖๐๓) อันเป็นรัชสมัยที่ลัทธิโปรเตสแตนต์ได้ ผั่งแน่นลงบนประเทศอังกฤษนั้น ได้ทำลายความเชื่อถือในลัทธิ- คัลลิก ซึ่งพระนางแมรีได้นำฟื้นฟูขึ้นมาระหว่างปี ๑๕๕๓-๑๕๕๘

เสียได้ และทำให้ผู้นับถือลัทธิคัทลิกในอังกฤษลดน้อยลงเป็นอันมาก ได้มีการประหารชีวิตพวกคัทลิกในรัชสมัยของ พระนางเจ้าพระองค์นี้ กระทั่งสันตะปาปาไพอัสที่ ๕ ต้องประกาศประณามพระนางว่าเป็น พวกนอกศาสนา และกระทำความผิดอาชญากรรม เป็นการช่วยให้การ กระทำทารุณกรรมต่อพวกคัทลิกลดน้อยลง นับเป็นครั้งสุดท้ายที่ สันตะปาปาทรงบำเพ็ญอาชญากรรมกะตริย์ต่างประเทศ

ขณะเมื่อคลื่นปฏิวัติเพื่อผลละทิ้งจากกรุงโรมได้ซัดพัดไปบน พื้นที่ส่วนใหญ่ของทวีปยุโรปนั้น ลำนักร้องสันตะปาปาก็ได้ทำการ ปฏิรูปตนเอง และด้วยความช่วยเหลือของนักบุญและผู้มีสติปัญญา กว้างขวางหลายท่าน ได้ก่อให้เกิดการปฏิรูปที่แท้จริงขึ้นในนิกาย คัทลิก เป็นการปฏิรูปที่ส่งผลกระทบออกไปทั่วยุโรป เนื่องจากเป็น การปฏิรูปที่ขอบด้วยเหตุผล มีชีวิตชีวา นับแต่สมัยที่ปอลที่ ๓ (๑๕๓๔-๑๕๔๙) ขึ้นดำรงตำแหน่งสันตะปาปาแล้ว สันตะปาปา องค์ที่ใดเสวยราชบัลลังก์ต่อมา ก็ล้วนแต่เป็นผู้ที่เข้มแข็ง และมี จุดหมายที่จะทำการปฏิรูปให้สำเร็จผลทั้งสิ้น

สมณบัญญัติต่าง ๆ ที่ได้ตราขึ้นในสมัยอันสันของสันตะ- ปาปาอเดรียนที่ ๖ (๑๕๒๑-๑๕๒๓) ซึ่งเป็นชาวอิตาลี และเป็น สันตะปาปาองค์สุดท้ายที่มิใช่เป็นชาวอิตาลีนั้น ถึงสมัยของสันตะ-

ปาปาคลีเมนต์ที่ ๗ ก็ได้ทรงสนพระทัยทรงสน นอกจากนั้นยังเกิด
กรณีพิพาทกับจักรพรรดิซาร์ดิซที่ ๕ ถึงกับจักรพรรดิพระองค์นั้น
เสด็จนำทัพมาล้อมกรุงโรมในปี ๑๕๒๗ และความรุ่งโรจน์ของนคร
อมตะ ในสมัยศิลปฟื้นฟูก็จมอยู่ภายใต้กองเลือดของประชาชนชาว
โรม สันตะปาปาคลีเมนต์ที่ ๗ ต้องยอมทำสันติภาพกับจักรพรรดิ
ซาร์ดิซที่ ๕ และทรงสวมมงกุฎจักรพรรดิให้ที่เมืองโบโลญญาในปี
๑๕๓๐ แต่ความหายนะทางศาสนานอกจากกรุงโรมได้อุบัติขึ้นในระยะ
เวลาใกล้เคียงกัน

พระเจ้าเฮนรีที่ ๘ นั้น มิได้พึงพอใจพระทัยในการปฏิวัติของ
ลูเธอร์ ทรงมีพระอักษรตำหนิตติเตียนการกระทำของลูเธอร์ แม้ใน
ทางการเมืองก็ทรงนิยมทางสันตะปาปา แต่ความปรารถนาในตัว
แอนนโบลีน ทำให้พระเจ้าเฮนรีทรงทำลายหลักการของพระองค์
เสียอย่างง่ายดาย พระองค์ทรงขอร้องต่อสันตะปาปาหลายครั้ง
ให้ทรงตัดสินให้พระองค์ทรงหย่าขาดกับพระนางคัทรีนแห่งอารากอน
มเหสีเดิมได้โดยชอบ ส่วนสันตะปาปาคลีเมนต์ ก็ยังทรงรวบรอ
จะไม่ทำการอันใด ที่ไม่เป็นที่พึงพอใจของกษัตริย์ผู้เป็นมิตร
องค์ และหวังว่าคงจะมีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้นเป็นการเปลี่ยนแปลง
สถานการณ์ในเวลาอันนี้ แต่การรวบรอของสันตะปาปากลายเป็นรอ

ความหายหน้าที่ไม่เคยมีมาแต่ก่อน เพราะหลักฐานต่าง ๆ ที่ได้นำขึ้น
เป็นหลักฐาน แสดงว่า การ อภิเษก สมรส ของ พระองค์ สมบูรณ์ ทุก
ประการ พระเจ้าเฮนรีที่ ๘ ไม่ทรงรอถึงมติสุดท้าย ในปี ๑๕๓๔
พระองค์ได้ตราพระราชบัญญัติหลายฉบับ บังคับให้วัดในอังกฤษ
แยกออกจากวัดในกรุงโรม ไม่ขึ้นต่อสันตะปาปาอีกต่อไป

การปฏิรูปในนิกายคัลลิก สันตะปาปาปอลที่ ๓ เป็น
สันตะปาปาองค์แรกของสมัยปฏิรูปนิกายคัลลิก ได้สร้างยุคสมัย
ใหม่ของสำนักสันตะปาปาขึ้น โดยแต่งตั้งบุคคลสำคัญที่มีชื่อขึ้นใน
สภาพระคาร์ดินาล (College of Cardinals) สันตะปาปาถือว่าการ
เปลี่ยนแปลงใด ๆ จะต้องเริ่มจากสำนักสันตะปาปา และสภาพระ
คาร์ดินาล ครั้นแล้วจึงขยายต่อไปยังวัดต่าง ๆ การมีสภาพระ
คาร์ดินาลที่ทำหน้าที่โดยบริสุทธิ์ใจ จะเป็นเครื่องประกันว่า การ
เลือกสันตะปาปาที่สืบตำแหน่งต่อ ๆ กันไปนั้น จะได้สันตะปาปา
ผู้มีจิตใจอันสูงส่ง สำหรับตำแหน่งอันสูงส่ง แดงการณ์ซึ่งสันตะ-
ปาปาปอลที่ ๓ ทรงสั่งให้เขียนขึ้นเอง เมื่อปี ๑๕๓๗ ที่เรียกว่า
คำแนะนำของคณะกรรมการพระคาร์ดินาลเกี่ยวกับการปฏิรูป
วัด (The advice of the Commission of Cardinals on the Reform

of the Church) นั้น ได้กล่าวอย่างตรงไปตรงมาถึงความขัดแย้ง
 และสิ่งที่ควรจะได้ มีการเปลี่ยนแปลง รายงานนี้ เป็นมูลฐานของงาน
 ของที่ประชุมเมืองเทรนต์ (Council of Trent) ทั้งๆ ที่ใน
 ยุโรปเกิดสงคราม และได้รับการคัดค้านอย่างหนักจากเจ้าผู้ครอง
 แคว้นต่าง ๆ และบุคคลสำคัญๆ ฝ่ายอาณาจักร สันตะปาปาก็
 ยืนยันให้เรียกประชุมบิชอปทั่วไปในปี ๑๕๓๖ ดูเถิดกับสมัคร
 พรหมพวก ซึ่งเมื่อแรกก็ได้ทรงขอร้องให้สันตะปาปาเรียกประชุม
 ใหญ่ ปฏิเสธไม่มาในการประชุมคราวนี้ หลังจากที่ไต้รังรอมมา
 นานถึงเก้าปี สันตะปาปาที่ ๓ ก็ทรงใช้ความวิริยะอุตสาหะเรียก
 ประชุมสภาบิชอปที่เมืองเทรนต์ในปี ๑๕๔๕ จนสำเร็จ ที่ประชุมนี้
 ได้หยุดไปเป็นครั้งคราว เนื่องจากสงครามบ้าง เหตุการณ์ทาง
 การเมืองบ้าง กินเวลานานถึงสิบแปดปีจึงได้ปิดประชุมในปี ๑๕๖๓
 ที่ประชุมเมืองเทรนต์ นับเป็นหัวเดียวหัวต่ออันสำคัญยิ่ง
 ของ การปฏิรูปของนิกายคัลลิก (Catholic Reformation) ที่
 ประชุมนี้ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิสูงสุดของสมัยนั้น ที่ประชุมได้
 ให้บทนิยามฐานะของวัดไว้อย่างแจ่มชัด แก้ไขปัญหาต่างๆ ที่ฝ่าย
 โปรเตสแตนต์ได้หยิบยกขึ้นมาโจมตี และได้ออกสมณบัญญัติมาก
 มากายกกอง - กำหนดระเบียบวินัยของวัด เพื่อกำจัดความชั่วช้า

ต่าง ๆ ซึ่งแฝงฝังอยู่ในระบบบริหาร และเป็นพิษเป็นภัยต่อชีวิตทางศาสนาของวัดมาเป็นเวลานานแล้ว

อุปสรรคอันใหญ่ยิ่งมากมายหลายประการ ที่ขัดขวางการประชุมเมืองเทรนต์ ส่วนใหญ่เกี่ยวกับการขัดกับผลประโยชน์ของผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ อยู่ แต่ทว่าสันตะปาปาปอลที่ ๕ (๑๕๔๙-๑๕๕๙) ซึ่งมีพระชนมายุถึง ๗๙ ปี และทรงมีพระทัยเข้มแข็งปานเหล็ก มิได้รอให้ที่ประชุมนั้นต้องออกสมณบัญญัติกำจัดเสีย พระองค์ทรงมีรับสั่งให้บีชอปทุกองค์ ในกรุงโรมกลับไปยังแขวงของตน และให้ถอนตัวเองออกจากผลประโยชน์พิเศษทั้งหลายแหล่ให้หมดสิ้น การปฏิบัติทางการเงินได้ตัดรายได้ของสันตะปาปาลงอย่างมากมาย ทรงยุติวิธีกาที่จะแต่งตั้งญาติพี่น้องของสันตะปาปาให้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ และได้สถาปนาบรรยากาตทางศาสนาขึ้นในกรุงโรมนครศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งนับแต่นั้นมาก็ได้ทรงคุณลักษณะอันน่าสืบทอดมาจนปัจจุบันนี้ สันตะปาปาไพอัสที่ ๕ (๑๕๕๙-๑๕๖๕) ซึ่งได้รับตำแหน่งสืบต่อมานั้น ก็ได้สนับสนุนที่ประชุมเมืองเทรนต์จนที่ประชุมนั้นยุติลง และสันตะปาปาปอลที่ ๔ (๑๕๖๖-๑๕๗๒) ได้ทรงนำมติของที่ประชุมนั้นออกปฏิบัติทั่วทุกทิศ

สมณบัญญัติกำหนดตำแหน่งหน้าที่และวินัยต่าง ๆ นั้น ใน
 ตัวของมันเองไม่อาจปฏิบัติได้ ดังนั้นสันตะปาปาซึ่งได้รับความเป็น
 ผู้นำเป็นพิเศษ โดยการปฏิบัติเป็นตัวอย่าง และด้วยความตั้งใจจริง ได้พบว่ามืองค์การทิวคริสตจักร ที่เต็มใจจะช่วยให้การปฏิบัติ
 ดังกล่าวเกิดผลจริงจัง องค์การศาสนาใหม่ซึ่งเรียกว่า สมาคม
 พระเยซู (Society of Jesus) ซึ่งชาวสเปน ชื่อ อิกนาตัส
 โลโยลา เป็นผู้จัดตั้งขึ้น ได้กลายเป็นหัวหอกที่พุ่งไปข้างหน้าเพื่อ
 ฟื้นฟูเกียรติภูมิของสันตะปาปาขึ้นใหม่ และได้เผยแพร่คริสต์ศาสนา
 นิกายคัลลิกให้แก่ยุโรปใหม่ และได้รับเอาดินแดนและประชาชนที่
 แยกแยกไปจากโรมกลับคืนมาเป็นอันมาก สมาคมนี้นับว่า
 ว่า เจซูอิต (Jesuits) ได้จัดตั้งวิทยาลัยและจัดให้มีการประชุม
 กันครั้งในเรื่องการศาสนา ทำให้เกิดความสนใจทางการศึกษาวิชา
 ความรู้แก่ ๆ ขึ้น นอกจากนั้นยังได้จัดส่งพวกมิชชันนารี (Missiona-
 ries) ซึ่งมีความรู้เป็นพิเศษ ไปเผยแพร่ความรู้ทางศาสนาทั่วยุโรป
 ทำให้ชีวิตทางศาสนาและสติปัญญาของชาวยุโรป เกิดความไหวตัว
 กว้างขวางยิ่งขึ้น ทั้งยังได้นำพระคัมภีร์ของคริสต์ศาสนา ไปเผย
 แพร่ยังดินแดนโพ้นทะเล เช่น ในโลกใหม่และในทวีปเอเชีย

เป็นต้น นิกายทางศาสนาใหม่ ๆ ได้เกิดขึ้นหลายนิกาย เช่น The Oratory of Divine love, the Capuchins, Barnabites, Somaschi, The Ursulines และ Carmelites เป็นต้น องค์การเหล่านี้ได้ช่วยทำการต่อต้านพวกโปรเตสแตนต์อย่างจริงจัง

สันตะปาปาหลายองค์ ได้สร้างจักรกวดการปกครองของสำนักสันตะปาปาขึ้นให้เหมาะสมแก่กาลสมัย และเป็นผู้แนะนำนโยบายนั้น ๆ ได้จัดพิมพ์เอกสารใหม่ ๆ เกี่ยวกับการปกครองและการสั่งสอนตามนิกายคatholicชนหลายเล่ม สันตะปาปาซิกสตุสที่ ๕ ได้ขยายสภาพพระคาร์ดินาล ให้มีจำนวนสมาชิกถึง ๗๐ คนในปี ค.ศ. ๑๕๘๖ จำนวนนี้ยังคงสืบมาจนถึงปัจจุบัน ต่อมาอีกสองปีก็ได้จัดตั้งคณะกรรมาธิการประจำสิบห้าคนขึ้น ทำหน้าที่เกี่ยวกับธุรกิจทั้งทางศาสนาและทางอาณาจักรของวัดที่ต้องการประสิทธิภาพ การปฏิรูปของนิกายคatholic ได้ปลุกความเชื่อถือในประชาชน จำนวนล้านที่ไม่มีที่ความแน่นอนใจ ให้เกิดความมั่นใจในนิกายคatholicชน และได้ครอบงำยุโรปส่วนใหญ่ไว้ได้อีก

สันตะปาปาไพอัสที่ ๕ กับสงครามที่เลอบันโต ๑๕๑๑ ในสมัยของสันตะปาปาไพอัสที่ ๕ (๑๕๖๖-๑๕๗๒) เป็นสมัยที่

สันตะปาปาต้องอยู่กับการปฏิรูปวัด ดุจเดียวกับสันตะปาปาองค์
ก่อนๆ แม้กระนั้น สันตะปาปาไพอัสที่ ๕ ก็ยังทรงสามารถมีบท
บาทอันเด็ดขาด ในการป้องกันทวีปยุโรปของชาวคริสเตียน ให้
พ้นจากการเข้ามาครอบครองของพวกเขาเตอร์ก การรุกรานของพวกเขา
เตอร์กในยุโรปในศตวรรษที่สิบหก มิได้หมายความว่าชาวคริสเตียน
หลายแสนคน จะต้องตกอยู่ใต้อำนาจการปกครองของพวกเขามุสลิม
เท่านั้น หากยังเป็นความสะอึกสะอื้นที่โปรเตสแตนต์ ที่จะขยาย
ตัวออกไปอย่างกว้างขวาง โดยฉวยโอกาสที่จักรพรรดิชาร์ลส์ที่ ๕
มัวสนใจอยู่กับการสงครามกับพวกเขาเตอร์กนั้นด้วย สันตะปาปา
ไพอัสที่ ๕ มองเห็นมหากษัตริย์ของพวกเขาเตอร์กได้เป็นอย่างดี ได้ทรง
ใช้พระอุตสาหะวิริยะภาพและเชิงการทูต ประสานรอยร้าวอันคมขึ้น
เนื่องจากความริษยาและความหวาดระแวง ที่มีในหมู่รัฐต่างๆ ใน
คาบสมุทรอิตาลีและสเปนเป็นเวลานาน กระทั่งทำให้รัฐเหล่านั้น
เป็นพันธมิตรกันได้ ทัพเรื่อของสมาชิกแต่ละประเทศที่นำมาผสมกัน
รวมของรัฐบาลสันตะปาปา ได้มอบให้อยู่ในการบัญชาการของ
ดอนจอห์นแห่งออเดเตรีย ซึ่งมีอายุเพียง ๒๔ ปี ดอนจอห์นผู้นี้เป็น
ลูกเลี้ยงเพียงหนึ่งของพระเจ้าฟิลิปที่ ๒ แห่งสเปน เนื่องจากความมี
ศรัทธาเชื่อมั่นในศาสนา และความกล้าหาญเด็ดเดี่ยวของดอนจอห์น

ทัพเรือผสมของพันธมิตรได้พบกับกองเรือของเตอร์กที่มีจำนวนมากกว่า และได้รับกันอย่างสุดกำลังวังชา ในอ่าวเลปันโต (Gulf of Lepanto) เมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๑๕๗๑ ทัพเรือพันธมิตรมีชัย ทัพเรือเตอร์กอย่างเด็ดขาด ความสูงส่งทางเรือในน่านน้ำเมดิเตอร์เรเนียน อันเนื่องมาจากชัยชนะในอ่าวเลปันโต นับเป็นผลจากการเห็นการณ์ไกล และเชิงการทูตของสันตะปาปาโดยแท้

สำนักสันตะปาปากับกษัตริย์คัทลิก ทั้งๆ ที่ได้ประสบความสำเร็จอย่างใหญ่ยิ่ง ในการปฏิรูปสำนักสันตะปาปา และการประชุม ณ เมืองเทรนต์ ยังมีปัญหาใหญ่ยิ่งอีกอันหนึ่งของกาลสมัยนั้น ซึ่งยังมีใครมิได้แตะต้อง นั่นคือการปฏิรูปกษัตริย์และเจ้าผู้ครองที่ดินนิกายคัทลิก ในศตวรรษที่ ๑๖นี้ ปรากฏว่าในประเทศที่ถือนิกายลูเธอร์และอังกลิคาน (นิกายอังกฤษ) นั้น การคุ้มครองของวัดได้เปลี่ยนจากมือสันตะปาปาไปสู่เจ้าผู้ครองรัฐ ในประเทศที่ถือลัทธิคัทลิกนั้นแล้ว ลัทธิสมบูรณาญาสิทธิราช ก็ทำให้กษัตริย์เข้าควบคุมพระได้โดยไม่มีขอบเขต ในประเทศฝรั่งเศสนั้น ตามข้อตกลงเมืองโบโลนยาปี ๑๕๑๖ (Concordat of Bologna ๑๕๑๖) ดังได้กล่าวมาแต่ต้น กษัตริย์มีสิทธิจะเสนอขอ แต่งตั้งบิชอปและสมภารเจ้าวัด ภายในราชอาณาจักรได้ โดยเงื่อนไขซึ่งเป็นการ

ยุ่งยากยิ่งที่จะปฏิบัติ ในสเปนและจักรวรรดิโรมันบริสุทธฺ์ ซึ่งพระเจ้าชาร์ลส์ที่ ๕ ทรงเป็นพระมกุฎราชกุมาร เมื่อเกี่ยวกับผลประโยชน์ทางการเมืองขององค์จักรพรรดิ ทำให้วัดต้องยอมอยู่ใต้อำนาจกษัตริย์เช่นเดียวกัน ครั้นต่อมาเมื่อพระเจ้าฟิลิปที่ ๒ ได้ขึ้นเถลิงราชย์ในสเปน (๑๕๕๖-๑๕๙๘) สืบต่อพระเจ้าชาร์ลส์ที่ ๕ ได้ถือว่าผลประโยชน์ของวัดและของสันตะปาปา มีลักษณะคู่ของพระองค์เอง ซึ่งความจริงนั้นหาได้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันไม่ การโจมตีอำนาจสมบูรณาญาสิทธิราชของเจ้าผู้ครองต่าง ๆ ย่อมเสี่ยงต่อการแตกแยกและการสงคราม หากไม่กล้าโจมตีก็เป็นการเสี่ยงต่อการที่สันักสันตะปาปา จะตกเป็น เครื่องมือ ของลัทธิ จักรวรรดิ นิยมสเปน ฝรั่งเศสซึ่งแตกแยกกันเนื่องจาก สงครามศาสนา กับพวก ฮิวโกโนต์ (Huguenot) หรือชาวฝรั่งเศสที่ถอนิกายโปรเตสแตนต์ก็ไม่หวังว่าจะได้รับความช่วยเหลือ ในการต่อสู้กับพวกฮิวโกโนต์จากสเปนได้ การทำความตกลงกับสเปนเป็นสิ่งที่ฝรั่งเศสทำไม่ได้ เพราะต่างฝ่ายต่างชิงอำนาจกันอยู่ แต่ทว่าภัยอันเกิดจากการรวมนโยบายสันตะปาปา เข้ากับลัทธิสมบูรณาญาสิทธิราช ย่อมเป็นความจริงแท้ และการควบคุมการแต่งตั้งตำแหน่งทางศาสนา ซึ่งเจ้าผู้ครองทอ

นิกายคัลลิกเป็นผู้ใช้ตามหลักการสมบูรณาญาสิทธิราช คือ ทรง
อำนาจเต็มเปี่ยม ย่อมเป็นเครื่องขัดขวางงานปฏิรูปอยู่

ครั้งแรกของศตวรรษที่ ๑๗ ยุโรปนองไปด้วยเลือดอันเกิด
จากสงครามสามสิบปี (Thirty Years War ๑๖๑๘-๑๖๔๘) การ
ทำความโกล่เกลี่ยปรองดอง โดยการทำสันติภาพ ณ เมืองเอาส์บูร์ก
(Peace of Augsburg) ในปี ๑๕๕๕ ซึ่งได้สถาปนาสันติภาพอัน
ไม่ร้าวฉาน ระหว่างพวกคัลลิกกับพวกโปรเตสแตนต์ในเยอรมัน
โดยการยอมรับสิทธิของเจ้าผู้ครองแคว้น ในการที่จะกำหนดศาสนา
นิกายใดนิกายหนึ่ง ให้แก่ประชาชนในแคว้นของตน แต่ปฏิเสธไม่
ยอมรับว่า นิกายคาลเวงไม่ว่าในกรณีใด ๆ ล้วนมาในรัชสมัย
จักรพรรดิรูดอล์ฟ (๑๕๗๖-๑๖๑๒) ได้ทรงละเลยการปฏิบัติใน
เรื่องนิตย ทำให้อันติภาพเป็นไปไม่ได้ เนื่องจากการขยายตัวของ
ลัทธิคาลเวง ครั้นเมื่อได้เลือกตั้งพระเจ้าเฟร็ดริชที่ ๒ ซึ่งนับ
ถือนิกายคัลลิกขึ้นดำรงตำแหน่งจักรพรรดิ (๑๖๑๘-๑๖๓๗) แล้ว
จักรพรรดิองค์นี้ทรงมีความสามารถและเข้มแข็งยิ่ง จึงได้ทำการขัด
ขวางในเรื่องศาสนาอย่างรุนแรง เป็นเหตุให้เกิดสงครามสามสิบปี
ขึ้น แต่ในไม่ช้ามูลเหตุทางศาสนาก็หมดสิ้นไป ในเมื่อการแข่งขัน
ชิงดีระหว่างฝ่ายเศสกับกษัตริย์ราชวงศ์ฮับส์บูร์กได้อุบัติขึ้น จบลง

ด้วยสนธิสัญญาเวสต์ฟาเลีย (Treaty of Westphalia ๑๖๔๘)
และความหายหน้าอย่างรุนแรงของทั้งสองฝ่าย

สงครามอันยาวนานทำให้งานปฏิรูปต้องหยุดชะงักไป และ
สำนักสันตะปาปาเองก็หมดความกระตือรือร้น ซึ่งมีมาแต่สมัย
สันตะปาปาปอลที่ ๓ (๑๕๓๔-๑๕๔๙) ดัทธิการนำญาติพี่น้อง
เข้าดำรงตำแหน่งสำคัญๆ และการปฏิบัติตามอย่างโลกมากกว่าทาง
ศาสนา ได้กลับคืนมาสู่โรม ขณะเดียวกันกับที่ลัทธิชาตินิยม และ
ความขมขื่นทางสงคราม ได้ทำให้อิทธิพลของสันตะปาปาเสื่อมลง
มากมาย

ณ ที่ประชุมสันติภาพเวสต์ฟาเลียนนี้ ไม่มีผู้ใดเคยถึง
สันตะปาปาอินโนเซนต์ที่ ๑๐ (๑๖๔๔-๑๖๕๕) เลย ทว่าสัน
ของวัดถูกจำหน่ายไป บิชอปถูกเลิกจ้างและได้มีการยืนยันการ
โอนอำนาจของเจ้าหน้าที่ทางศาสนามาเป็นของรัฐ ตามข้อตกลง
เมืองเฮาสบูร์ก (๑๕๕๕) อีกครั้งหนึ่ง ศาสนาจะต้องหลีกเลี่ยงให้
แก่การเมืองตามความเหมาะสม และรัฐต่างๆ ได้หักหัวสถิติตาม
ประเพณีของวัด ในอันที่จะใช้อิทธิพลทางศีลธรรมของตนต่อ
สาธารณชนในคริสตจักร (Christendain) เจ้าผู้ครองรัฐไม่ว่าจะ
เป็นคหบดีหรือโปรเตสแตนต์จะต้องถือว่าวัดในเขตของตนนั้น เป็น
เพียงเครื่องมืออย่างหนึ่งของรัฐ.

บทที่ ๕

สำนักสันตะปาปากับลัทธิสมบูรณาญาสิทธิราช

(ค.ศ. ๑๖๔๘-๑๗๘๙)

ผู้สร้างสันติภาพในแคว้นเวสต์ฟาเลีย ได้คำนึงล่วงหน้าแล้ว ก่อนที่สันตะปาปาอินโนเซนต์ที่ ๑๐ จะได้ประท้วงต่อบทบัญญัติเกี่ยวกับศาสนาในสนธิสัญญานัน เมื่อสถาปนาความเสมอภาคขึ้น ในระหว่างประเทศชาวคริสต์เถียน เขาให้ถือหลักทางโลกเป็นสำคัญ การสอนของลัทธิคatholicถูกเพิกเฉย

จากสันติภาพจาก เวสต์ฟาเลีย มาจนถึง การ ปฏิวัติ ฝรั่งเศส อิทธิพลของสันตะปาปาซึ่งขณะนั้นเฉพาะในประเทศคatholicเท่านั้น ก็ถูกจำกัดอยู่ในวงแคบที่สุด เนื่องจากอำนาจสมบูรณาญาสิทธิราชของเจ้าผู้ครอง สันตะปาปาในสมัยนั้นแม้แต่ตนเองจะเป็นคนมีคุณค่า ก็มักจะเป็นผู้มีสติปัญญาต่ำหรือขาดความเข้มแข็ง ในประเทศ คatholic ระยะเวลาเป็นระยะเวลาที่เกิดกรณีพิพาทระหว่างนิกายย่อยๆ การปรามปรามคณะเยซูอิต และความเจริญเติบโตของ ความไม่เชื่อถือในศาสนา สำนักสันตะปาปาจำต้องพบกับความผิดพลาดใหม่ ๆ ซึ่งเจ้าผู้ครองที่เป็นคatholicและมีความเข้มแข็งมาก

ได้รุกรานเข้ามาในเสรีภาพของวัด ย่อมเป็นการหลอกลอนตัวเอง
อย่างยิ่ง ถ้าหากจะมีใครคิดว่า วัดหรือสำนักสันตะปาปาจะมีความ
ผาสุกภายใต้ระบบดังกล่าวนี้

ตลอดสมัยนี้ ฝรั่งเศสเป็นมหาอำนาจที่เข้มแข็งที่สุดทางการ
เมือง บนภาคพื้นทวีปยุโรป และเป็นผู้นำทางวัฒนธรรมของทวีป
ด้วย การปฏิรูปคatholicในฝรั่งเศสระหว่างศตวรรษที่สิบเจ็ด ได้ผลิต
องค์การทางศาสนาใหม่ๆ หลายองค์การเช่น Oratorians, Endist,
Sulpicians และ Sisters of Charity มีนักบุญทมซอเสียงโด่ง
ดังหลายท่าน แต่การเคลื่อนไหวเหล่านี้ ลัทธิเจนเซนนับว่าเด่น
กว่าเพื่อน

ลัทธิเจนเซน (Jansenism)¹ กำเนิดของลัทธิคาลเวงใน
ฝรั่งเศส และในประเทศเนเธอร์แลนด์ ทำให้นักเทววิทยาชาวคatholic
ทำการอภิปรายปัญหาทั้งหมด เกี่ยวกับสัมพันธภาพของพระเจ้ากับ
เสรีภาพแห่งจิตใจ จากการอภิปรายนี้ได้ก่อให้เกิดทฤษฎีผิดๆ ขึ้น
ทฤษฎีหนึ่ง ซึ่งถูกประนามในศตวรรษที่สิบหก อย่างไรก็ตาม ความ
ผิดพลาดนี้ได้ขยายวงกว้างออกไปอย่างรวดเร็ว โดยการจัดพิมพ์
หนังสือชื่อ ออกุสตินัส (Augustinus) ซึ่ง คอรเนเลียส
เจนเซน (Cornelius Jansen) บิชอปเมืองอัมสเตอร์ดัมเป็นผู้เขียน หนังสือ

นพพเมือ ค.ศ. ๑๖๔๐ ภายหลังที่ผู้เขียนได้ถึงแก่กรรมแล้วไม่ช้า
ฝรั่งเศสก็แตกแยกกันด้วยการโต้เถียงเกี่ยวกับความผิดพลาดนั้น ๆ
ซึ่งทางโรมได้ยุติกันแล้ว ลัทธิเจเนซีนนั้นถูกคณะเยซูอิตคัดค้านอย่าง
รุนแรง

สันตะปาปาเฮอริเบนท์ที่ ๘ ประทานหนังสือออกสุติในปี
๑๖๔๒ ในปี ๑๖๕๓ สันตะปาปาอินโนเซนต์ที่ ๑๐ ได้ประทาน
หลักการห้าข้อขององค์การนิกาย ล่วงมาในสมัยสันตะปาปากลิ-
เมนต์ที่ ๘ ทั้งสองฝ่ายได้ปรองดองกัน (๑๖๖๘) ต่อจากนั้น
กรณีพิพาทก็สงบลงไปราวชั่วอายุคน ครั้นแล้วก็เกิดปัญหาในกรณี
ใหม่ขึ้นอีก ดังจะกล่าวต่อไป

ลัทธิที่ถือว่ากษัตริย์เป็นประมุขทางศาสนาด้วย (Rega-
lism) กษัตริย์ที่ให้แก่เสรีภาพของวัดและสำนักสันตะปาปา อันเนื่อง
มาจากกษัตริย์สมบูรณาญาสิทธิราชย์นั้นจะเห็นได้จากกรณีพิพาทระหว่าง
พระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ (๑๖๔๓-๑๗๑๕) กับสันตะปาปา ได้กล่าว
มาแล้วว่าการปฏิรูปนิกายคัลลิกนั้ ได้ฟื้นฟูเอาลัทธิเก่าแก่อันหนึ่ง
มาใช้ชื่อ ที่เรียกว่า เซซาโรปาปิสต์ (Caesaropapism) คือ
ลัทธิที่ถือว่าประมุขทางอาณาจักรนั้นเป็นประมุขทางศาสนาด้วย การ
ฟื้นฟูลัทธิอันนั้นมาใช้ ก็หมายความว่าให้เจ้าผู้ครองรัฐต่างๆ เป็น

ประมุขของวัด หรือศาสนาในดินแดนของตน วัดเป็นเพียงกระทรวง
หนึ่งของรัฐ การใช้ลัทธิในสมัยโบราณไม่ว่าจะเป็นจักรพรรดิ
ไบแซนติน หรือจักรพรรดิที่สืบสายมาจากพระเจ้าชาร์ลส์มาญ ก็
ทรงมีพระราชอำนาจอยู่ในภาระหน้าที่ทางศาสนา นั่นคือทำให้ความ
คุ้มครองและการเผยแพร่คริสต์ศาสนาให้กว้างขวางออกไป แต่
ลัทธิเซซาโรปาปัสสมัยใหม่ ในศตวรรษที่สิบหกและสิบเจ็ด ถือ
ว่าเป็นเรื่องของโลกไปหมด และเจ้าผู้ครองรัฐในครั้งนั้น กำลัง
มาอยู่ด้วยทฤษฎีทางการเมืองของ ยัง โบแดง (Jean Bodin)
ที่ว่าอำนาจอธิปไตยนั้นแบ่งแยกมิได้ จึงได้ขอลัทธิเข้าคุ้มครองวัด
ภายในดินแดนของตนอย่างสมบูรณ์ ลัทธิลวงมาถึงสมัยนเรศวร
กันว่าลัทธินิยมกษัตริย์ (Regalism) เป็นลัทธิที่ให้พระมหากษัตริย์
อยู่ใต้อำนาจของกษัตริย์สมบูรณาญาสิทธิ

ลัทธิกัลลิคานิสม์ (Gallicanism) ลัทธิกัลลิคานิสม์เป็น
ลัทธิทางการเมือง ที่ถือตามหลักของยัง โบแดง ว่าอำนาจอธิปไตย
แบ่งแยกไม่ได้ ศาสนาจะต้องอยู่ภายใต้อำนาจอธิปไตยของกษัตริย์
แต่อย่างใด การปฏิบัติทางศาสนาจะต้องเป็นไปตามเจตน์จำนง
ของกษัตริย์ ทางศาสนาถือว่าสันตะปาปาเป็น “คนต่าง
ดาว” การมาติดต่อสัมพันธ์กับฝรั่งเศส รัฐจะต้องเป็นผู้ควบคุม

คณะสงฆ์ ซึ่งกษัตริย์ทรงเลือก ส่วนใหญ่มาจากขุนนางซึ่งขึ้นอยู่กับกษัตริย์ สันนิบาตนักบวชโดยพอใจที่จะให้วัดต่าง ๆ เป็นของฝรั่งเศส และมีกษัตริย์ฝรั่งเศสเป็นประมุข และไม่พอใจที่จะให้สันตะปาปามีอำนาจควบคุมพระชาวฝรั่งเศส เมื่อพระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ ทรงบรรลุนิติภาวะ ทรงว่าราชการงานเมืองได้ด้วยพระองค์เองในปี ๑๖๖๑ นั้น ลัทธิกัลลิคานิสม์ได้ฝังตัวลงงามอยู่ในฝรั่งเศสแล้ว

พระเจ้าหลุยส์ทรงหาวิธีขยายสิทธิของกษัตริย์ ออกไปยังยังแขวงบิชอป และนางชีทั่วทุกแห่ง ภายในราชอาณาจักรฝรั่งเศสทั้ง ๆ ที่มีข้อจำกัดอยู่แล้ว ตามข้อตกลงเมืองโบโลเนีย (๑๕๑๖) พระเจ้าหลุยส์จึงถูกคุกคามจาก สันตะปาปาว่า จะกระทำ บัพพาทนียกรรม แต่พระเจ้าหลุยส์ก็ทรงตอบโต้การนี้ โดยเรียกประชุมสภานักบวชฝรั่งเศสเป็นพิเศษในปี ๑๖๘๒ ด้วยความกดดันทางฝ่ายกษัตริย์ บรรดานักบวชได้ยอมรับรองประกาศเสรีภาพกัลลิกัน (Declaration of Gallican Liberties) หรือที่แท้จริงก็คือ “การจ่ายอม” นั่นเอง บทบัญญัติในประกาศมีว่า (๑) กษัตริย์และเจ้ามิได้ขึ้นต่อสันตะปาปา และจะถูกปลดโดยอำนาจของสันตะปาปามิได้ (๒) อำนาจของสันตะปาปาถูกจำกัดอยู่ภายในที่ประชุมใหญ่

ของวัด (๓) สันตะปาปาจะเข้ามายุ่งเกี่ยวกับกฎข้อบังคับ ประเพณีและสถาบันต่างๆ ของวัดฝรั่งเศส หรือราชอาณาจักรฝรั่งเศส มิได้ (๔) มติของสันตะปาปาเกี่ยวกับศาสนานานจะถือเป็นข้อยุติ มิได้ จนกว่าวัดทั้งหลายจะยอมรับรอง พระเจ้าหลุยส์ทรงให้นำหลัก ๔ ประการนี้ไปสอนในสำนักสงฆ์และวังหลวงหลายทั่วประเทศ

สันตะปาปาอินโนเซนต์ที่ ๑๑ (๑๖๗๒-๑๖๘๙) ทรงตอบโต้ประกาศฉบับนี้ โดยปฏิเสธไม่ยอมรับรองความเป็นบิชอปของนักบวชใดๆ ที่เข้าร่วมในการประชุมครั้งนั้น เนื่องจากพระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ ทรงแต่งตั้งผู้ที่เขาประชุมครั้งนั้นเท่านั้น ให้ดำรงตำแหน่งบิชอป ทั้งสองฝ่ายจึงขัดกันอย่างตรงข้าม และไม่มีประตุออก และในไม่ช้าก็ปรากฏว่าแขวงบิชอปในฝรั่งเศสถึง ๓๕ แขวง ไม่มีบิชอป เนื่องจากความไม่ตกลงกัน สันตะปาปาอเล็กซานเดอร์ที่ ๘ (๑๖๘๙-๑๖๙๑) ก็ประณามประกาศนชาอิก ในปี ๑๖๙๓ พระเจ้าหลุยส์ก็ทรงยอมและสันตะปาปาก็ทรงแต่งตั้งผู้ที่เขาประชุมสภาในปี ๑๖๘๒ ให้ดำรงตำแหน่งบิชอปเหมือนกัน ถ้าหากเขารู้นักตัวในความผิดพลาดที่ได้กระทำลงไป สันตะปาปายังคงยึดหลักการไว้มั่นคง แต่ทว่าบทบัญญัติ ๔ ข้อนั้น ยังคงเป็นที่พอใจของชาวฝรั่งเศสส่วน

มาก และยังได้เผยแพร่ไปสู่ประเทศอื่น ซึ่งพระที่มีความรู้ลึกใน
ชาตินิยมได้นำไปลงสอน และกษัตริย์ก็คลั่งคลั่งถือตาม

การเพิกถอนกฤษฎีกาเมืองนังต์ ในประเทศฝรั่งเศสนั้น
ได้มีการต่อสู้เกี่ยวกับศาสนาแล้วเป็นเวลานาน ระหว่างผู้ที่ถือ
นิกายคัทลิก ซึ่งเป็นพลเมืองส่วนใหญ่ของประเทศ กับพวกที่ถือ
นิกายอื่น ๆ ซึ่งเรียกรวมกันว่า พวกฮิวโกโนต์ (Huguenot) ล่วง
มาในสมัยเมื่อพระเจ้าเฮนรีที่ ๔ (๑๕๗๔-๑๖๑๐) ได้ขึ้นครองราช-
สมบัติ กษัตริย์พระองค์นั้นแต่เดิมก็เป็นพวกฮิวโกโนต์ ครั้นเมื่อได้
ขึ้นเสวยราชย์แล้ว ทรงเห็นว่าพวกคัทลิกส่วนใหญ่ของพระองค์นับ
ถือนิกายคัทลิก เมื่อพระองค์จะปกครองเขา พระองค์ก็ควรจะยอม
รับนับถือศาสนาที่เขาเหล่านั้นนับถือด้วย ฉะนั้น พระองค์จึงได้
เปลี่ยนมานับถือนิกายคัทลิก (๑๕๗๓) แต่พระเจ้าเฮนรีที่ ๔ หาได้
ทรงเลื่อมใสศรัทธาของพระองค์ไม่ เมื่อพระองค์เปลี่ยนศาสนาแล้ว ก็
ได้ทรงตรากฤษฎีกาขึ้นฉบับหนึ่ง เรียกว่า กฤษฎีกา ณ เมืองนังต์
(Edict of Nantes ๑๕๗๘) ให้เสรีภาพแก่พวกที่ถือนิกายโปรเตส-
แตนต์ เป็นต้นว่า ให้เสรีภาพในการปฏิบัติพิธีกรรมตามลัทธิของ
ตน ให้เข้ารับราชการได้ ให้มีสิทธิทางการเมืองดุจเดียวกับพวก
คัทลิก เป็นต้น ล่วงมาในรัชสมัยพระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ ขณะที่กำลัง

วุ่นวายโต้เถียงกันด้วยลัทธิกัลลิกานิสมนั้น พระองค์ได้ทรงให้เพิกถอนกฤษฎีกา ณ เมืองนังต็ลเศย พระองค์ทรงปรารภว่าแรงกล้าที่จะให้ประชาชนนับถือนิกายคัลลิกเหมือนกันหมด ประกอบกับทรงเห็นเหตุในพระบรมเดชาภาพ พระองค์จึงทรงใช้วิธีบีบบังคับพวกฮิวก็อโนต์ให้เปลี่ยนศาสนา ทรงส่งทหารองครักษ์เข้าไปในบ้านพวกฮิวก็อโนต์คนสำคัญๆ พวกฮิวก็อโนต์จำนวนมาก ต้องยอมเปลี่ยนศาสนาด้วยวิธีนี้ ในปี ๑๖๘๕ เพื่อที่จะให้เป็นที่ถูกพระทัยของสันตะปาปา ว่าพระองค์ทรงเป็นคัลลิกแท้ พระองค์จึงทรงส่งเพิกถอนกฤษฎีกา ณ เมืองนังต็ลเศย แต่สันตะปาปาอินโนเซนต์ที่ ๑๑ หาได้พอพระทัยไม่ พระองค์กลับทรงแต่งตั้งบิชอปแห่งเมืองเกรโนเบิล (Bishop of Grenoble) ให้เป็นพระคาร์ดินัล เนื่องจากบิชอปองค์นั้น ได้ประท้วงต่อการเพิกถอนกฤษฎีกาอย่างแข็งขัน

ลัทธินับถือพระเจ้า (Deism) ลัทธิเดอิสซึมเป็นผลอันหนึ่งของการปฏิวัติของพวกโปรเตสแตนต์ การปฏิเสธไม่ยอมรับพระเจ้าหน้าตาทางศาสนา ทำให้ศาสนากลายเป็นเรื่องความคิดเห็นส่วนบุคคลไป ผู้ที่ไม่ประสงค์จะกลับคืนไปอยู่ใต้อำนาจของสันตะปาปาได้คัดค้านต่อศาสนาตามผู้ให้เห็นว่าพระเจ้าผู้สร้างศาสนาขึ้น เจ้าลัทธิเดอิสซึมยอมรับแต่เพียงศาสนาธรรมชาติ ซึ่งปราศจากลัทธิ

คำสอนใด ๆ ทั้งสิ้น บัญญาชนสมัยนั้นยอมรับนับถือลัทธิอนัน
และกลายเป็นที่นิยมของคนในศตวรรษที่สิบแปด เขามองจากคริสต์-
ศาสนาและเชื่อถือในธรรมชาติและเหตุผล เป็นหลักการแนะน
ทางในการปฏิบัติ บุคคลสำคัญที่อยู่ในลัทธินี้คือ วอลแตร์
(Voltaire) คำเขาเย้ยถากถางในนิยายคัลลิกเก่า ๆ เป็นที่พอใจของ
คนในสมัยนั้น ซึ่งเรียกว่า เป็นสมัยของเหตุผล (Age of Reason)
มิใช่เป็นสมัยแห่งการเชื่อถือองมาย การโต้แย้งจากพระคัมภีร์
ไปเปิด และชนบประเพณีไม่เป็นผลอันใด แก่ผู้ที่ได้สูญเสียความ
เลื่อมใสศรัทธาในศาสนาไปแล้ว

ลัทธิโจเซฟ (Josephism) เหตุการณ์ในออสเตรียสมัย
พระเจ้าโจเซฟที่ ๒ (๑๗๖๕-๑๗๙๐) แสดงให้เห็นชัดถึงการดูหมิ่น
เหยียดหยามวัด ที่อยู่ในอาณาจักรของกษัตริย์สมบูรณาญาสิทธิ-
ราช ในรัชกาลของจักรพรรดิพระองค์นี้ ศาสนาเป็นเพียงกระทรวง
หนึ่งของรัฐ แม้ในเรื่องเล็ก ๆ น้อย ก็จะต้องตราขึ้นเป็นกฎหมาย
รัฐไว้แต่มีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินของวัด และควบคุม
การรวมตัวของนักบวช ให้อยู่ในบรรยากาศของสมบูรณาญาสิทธิ-
ราชเท่านั้น หากได้กำหนดลงไปกระทั่งถึงจำนวนเทียนที่จะจุดใน

เวลาสวดด้วย บรรยากาศที่มันเมา ซึ่งวัดจำเป็นต้องใช้หายใจ เพื่อดำรงชีวิตอยู่ดังกล่าวนั้น เป็นลักษณะของสมัยนั้น และเป็นเครื่องอธิบายว่า เหตุใดสำนักสันตะปาปาจึงอยู่ในฐานะที่ไม่อาจต่อสู้กับการโจมตีของพวกเขาหัวใหม่ ๆ ที่ถือ ลัทธิเสรีนิยม (Liberalism) สันตะปาปาไม่อาจให้กำลังใจแก่นักบวช โดยการแต่งตั้งบิชอปตามที่ตนต้องการได้ เพราะกษัตริย์ที่ทรงสมบูรณาญาสิทธิราชย์ยอมต้องการคนอยู่ในบังคับบัญชาที่อ่อนน้อมง่าย มิใช่บุคคลที่เป็นผู้นำทางศาสนาที่แข็งแกร่งและวิตรอนเสรีภาพ ฐานะของสันตะปาปาตกต่ำลงไปอีกเพียงใดจะเห็นได้จากกรณีของสมาคมเยซูอิต (Society of Jesus)

การปราบปรามพวกเยซูอิต เเยซูอิต (Jesuits) ซึ่งเป็นองค์การ ศาสนาใหญ่ องค์การหนึ่ง ในการปฏิรูป คัทอลิก ในศตวรรษที่สิบหก และเป็นผู้บงกัณธิปไตยสูงส่งของสันตะปาปาอย่างแท้จริง และยังคงยึดมั่น ใน นโยบายนั้น ตลอด สมัย สมบูรณาญา สิทธิราช เนื่องจากบุคคลในองค์การนี้ได้นำหน้าที่เผยแพร่ศาสนา และเป็นนักศึกษามากมาย จึงได้มีอำนาจและอิทธิพลอยู่ในราชสำนักต่าง ๆ ในทวีปยุโรป สมาชิกขององค์การนี้มากมายที่มาจากตระกูลขุนนาง ความสำเร็จและความมั่งคั่งของคนพวกนี้ ก่อให้

เกิดความอิจฉาริษยาขึ้นทั่ว ๆ ไป ความเป็นปรปักษ์กับลัทธิ
แจนเซ่น จนทำให้สันตะปาปาต้องประนามลัทธินั้น และความ
เป็นปรปักษ์กับลัทธิก็ลดความสำคัญ ซึ่งจะจำกัดอำนาจของสันตะปาปา
ได้ก่อให้เกิดศัตรูขึ้นมากมาย พวกเคอธิสต์ได้เข้ามาร่วมกับปรปักษ์
ของเจซุอิต ทำการต่อสู้ในฐานะผู้เกลียดชังนิกายคัลลิก

ชัยชนะครั้งแรกของศัตรูของพวกเจซุอิตเกิดขึ้นในประเทศ
โปรตุเกส ณ ที่นั้น มาร์ควิสแห่งปอมบาล (Marquis of Pombal)
เสนาบดีทุรุติของพระเจ้าโจเซฟที่ ๑ ผู้อ่อนแอ ได้กล่าวหาพวก
เจซุอิตว่า พยายามจะปลงพระชนม์พระเจ้าโจเซฟ ได้มีการลง
โทษพวกเจซุอิต โดยมีได้มีการไต่สวนพิจารณา คือให้ขับออก
นอกประเทศ และทรัพย์สิน ถูกริบ เมื่อสันตะปาปาขึ้นประจักษ์
(๑๗๕๘) โปรตุเกสก็ตัดสัมพันธ์ทางการทูตกับสำนักสันตะ
ปาปา

ในฝรั่งเศสนั้น เหตุการณ์นี้เดียวได้ก่อให้เกิดการ
ทุจริตรื้อชาติ ศัตรูของพวกเจซุอิตซึ่งมีอยู่มากมาย ต่างพากันบิ
ยินดี ในเมื่อพระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๕ ทรงลงพระนามในกฤษฎีกาให้
ปราบปรามพวกเจซุอิต ในปี ๑๗๖๔ ทั้งมิชเชลและสันตะปาปาได้

ร่วมมือกันคัดค้าน แต่ก็ได้ผล สาสน์ประท้วงของสันตะปาปาที่ ๑๓
ที่ ๑๗๔๔ เสียงในการบ่อนักพวกเยซูอิต มิได้รับแม้แต่การพิมพ์เผยแพร่
ในฝรั่งเศส ต่อมาอีกสามปี เหตุเกิดในประเทศสเปนอีก
กล่าวคือได้มีพระราชสาสน์ลับ ส่งไปยังผู้ว่าการเมืองต่างๆ ส่ง
พวกพระเยซูอิตให้ออกไปจากสเปนโดยด่วน เนเปิ้ลส์ ซิชิลี และ
ปาร์มา ซึ่งเป็นบริวารของสเปน ได้ปฏิบัติตามนองเดียวกัน

ความสำเร็จเหล่านี้ ตลอดจนการวิบัติพินาศของพวก
เยซูอิตเสียงนั้น ยังหาเป็นที่พอใจของกษัตริย์คatholic ไม่ พระองค์ยัง
ทรงดำเนินการบีบบังคับให้สำนักสันตะปาปาปราบปรามคณะเยซูอิต
เสียด้วย ในที่สุดหลังจากที่ได้รักรออยู่ ๕ ปี สันตะปาปาคลีเมนต์
ที่ ๑๔ ทรงยอมปฏิบัติตามเพื่อเห็นแก่สันติภาพ พระเจ้าเฟรดริก
ที่ ๒ แห่งเยอรมัน ผู้ทรงนับถือลัทธิเดอติสม์ และพระนางเจ้าแคทรีน
มหาราชินี ผู้ทรงปราศจากศีลธรรม ได้ต้อนรับพวกเยซูอิตที่ถูกขับ
มาจากดินแดนคatholic เพื่อแสดงความเหยียดหยามที่สันตะปาปาไม่
อาจช่วยคนเหล่านั้นได้

ชัยชนะเหนือพวกเยซูอิตครั้งนี้ แสดงให้เห็นความมีโชคชัย
ของวัด และของสำนักสันตะปาปา ในสมัยกษัตริย์สมบูรณาญา
สิทธิราช เนื่องจากมีหลายประเทศ ที่กลายเป็นโปรเตสแตนต์

ไปแล้ว ดังนั้นปาปายจึงรู้สึกว่าจะต้องฟังพากษัตริย์คatholic เพื่อมิให้วัดต้องสูญเสียอะไรต่อไปอีก การนจำเป็นต้องยินยอมต่อ กษัตริย์บ้าง เพื่อป้องกันมิให้เกิดการแตกแยกภายในวัด หรือเพื่อ มิให้เกิดเหตุร้ายยิ่งไปกว่านั้น อย่างไรก็ตาม กษัตริย์คatholic ใน สมัยที่ลัทธิสมบูรณาญาสิทธิราชกำลังเฟื่องฟู ยังแสดงพระราช ประสงค์ ที่จะเข้าควบคุมวัดในประเทศของตน ให้แน่นกระชับยิ่ง ขึ้นอีก พระราชประสงค์ทรงนี้ ส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะทรงเห็นว่า คatholic คatholic เป็นศาสนาที่แท้จริง และส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะกษัตริย์ คatholic หรือโปรเตสแตนต์ก็ตาม ทรงเข้าพระทัยว่าความเป็นอันหนึ่ง อันเดียวทางการเมือง จะต้องขึ้นอยู่กับความเป็นอันหนึ่งอันเดียว ทางศาสนาด้วย ด้วยเหตุนี้ ในสเปนกษัตริย์จึงเข้าควบคุมศาล ศาสนา (Inquisition) และประหารชีวิตพวกโปรเตสแตนต์ และ ในประเทศ โปรเตสแตนต์ มีการ ประหาร พวก คatholic และ พวกอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม ความจริงยังคงเป็นความจริงอยู่ว่า การที่กษัตริย์ เข้าควบคุมศาสนาอย่างแน่นกระชับนั้น ไซ้แต่จะทำให้ประชาชน คิดเห็นว่า เป็นการกระทำตามลัทธิสมบูรณาญาสิทธิราชเท่านั้น หากยังทำให้ชีวิตทางการเมืองศาสนาอับเฉาลงไปด้วย เมื่อสัมพันธภาพ ปกติระหว่างสำนักสันตะปาปากับนักบวช และผู้นำถือศาสนาถูก

บันทึกเสียแล้ว ความเจริญก้าวหน้าของวัดก็หยุดชะงักลง ใน
การโต้แย้งระหว่างเสรีภาพของวัด กับความปลอดภัยของวัด ภายใต้
ได้กษัตริย์สมบูรณาญาสิทธิ วัตถุประสงค์บังคับให้เข้าไปอยู่ในตำแหน่ง
ที่ผิด กล่าวคืออยู่ใต้สมบูรณาญาสิทธิทางการเมืองด้วย การปฏิวัติ
ฝรั่งเศสได้ช่วยให้วัดพ้นจากความเป็นทาสอยู่ชั่วระยะเวลาหนึ่ง

บทที่ ๑๐

สำนักสันตะปาปากับลัทธิเสรีนิยม

(ค.ศ. ๑๗๘๙-๑๘๗๘)

การปฏิวัติฝรั่งเศส ซึ่งได้ปลดปล่อยให้ความชุ่มเคื่องต่อระบบเก่า (Old Regism) ที่ถูกกักขังมาช้านานแล้ว ให้ระเบิดขึ้นอย่างรุนแรง ได้หันมาสู่วัดอย่างกราวกรือว สำนักสันตะปาปาได้ประณามการปฏิบัติที่รุนแรงเกินไป และภายใต้รัฐบาลไดเรกตอรี (Directory) และนโปเลียน สันตะปาปาสององค์ถูกจับ และนำมาขังไว้เป็นเชลยในฝรั่งเศส ในที่สุดเมื่อจักรพรรดิถูกปราบ และสันติภาพกลับคืนมาแล้ว สำนักสันตะปาปาก็ตองเผชิญกับปัญหาการฟื้นฟูความเป็นอยู่ของนักบวชและวัดที่ทรุดโทรม ต่อจากนั้นก็ตองเผชิญกับลัทธิลิเบอรัลทางการเมือง และทางสติปัญญา กับลัทธิชาตินิยม ซึ่งยุคสภาพของรัฐสันตะปาปาซึ่งมีอายุยืนนานถึง ๑,๑๐๐ ปีมาแล้ว สำนักสันตะปาปาผู้มีจิตใจเป็นพวกอนุรักษนิยม และรักในขนบประเพณีเดิม จำเป็นต้องป้องกันสิทธิของสำนักสันตะปาปาอย่างแข็งขัน และประณามความผิดต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสมัยนั้น แต่ล่วงมาในปลายระยะเวลาอัน รัฐบาลกลับเป็นปรปักษ์ต่อ

สำนักสันตะปาปาและต้องการทำลายวัดเสีย ผู้นำเป็นชนชั้น
ปัญญาชนมากมาย และชนชั้นกรรมาชีพในโรงงานอุตสาหกรรม
ได้เสื่อมคลายความเลื่อมใสศรัทธาในศาสนาลง ระยะเวลาได้ก้าว
มาสู่สมัยวัตถุนิยมและสมัยวิทยาศาสตร์ ดูเหมือนว่าสำนักสันตะ-
ปาปาได้สูญเสียอำนาจในการเป็นผู้นำไปทั้งหมด

การปฏิวัติฝรั่งเศสกับศาสนา การปฏิวัติฝรั่งเศสเริ่มต้น
ด้วยการสนับสนุนอย่างรุนแรงเจ้าอาวาสของพระเป็นอันมาก ผู้ยอมรับ
ถึงความต้องการการปฏิรูปในฝรั่งเศส นักบวชเหล่านั้นได้เข้าร่วม
ในการสละอภิสิทธิ์ต่างๆ ในคืนวันที่ ๔ สิงหาคม ๑๗๘๘ นั้นด้วย
อย่างรักก็ตาม การจลาจลวุ่นวายที่เกิดขึ้นในขณะนั้น และการ
ถือลัทธิ กัลลิกานิสต์ ทำให้เขา ปฏิบัติ การลงโทษ โดยปัจจุบัน ทันด่วน
โดยมิได้ปรึกษาหารือสำนักสันตะปาปาเลย ครั้นแล้วในวันที่ ๗
พฤศจิกายน ๑๗๘๗ สมการ่างรัฐธรรมนูญแห่งชาติ ซึ่งพยายาม
อย่างหนักที่จะแก้ไขความตกต่ำของสถานะการเงิน ได้ยึดทรัพย์สิน
ของวัดแลกเปลี่ยนกับค่านับสัญญาว่า จะใช้จ่ายเป็นค่าการปฏิบัติ
พิธีกรรม เงินเดือนของพระ และค่าใช้จ่ายช่วยคนยากจน การ
ยึดทรัพย์สินของวัด และการนำทรัพย์สินของวัดมาเป็นของชาติ ก่อ
ให้เกิดการปราบปรามองค์การศาสนาต่างๆ เพื่อยึดทรัพย์สินมา

จำหน่าย หลังจากที่ได้ทำลายความเป็นเอกราชทางเศรษฐกิจของ
 วัดแล้ว สภาร่างรัฐธรรมนูญแห่งชาติ ก็ได้ตรา ธรรมนูญการ
 ปกครองคณะสงฆ์ (Civil Constitution) ขึ้นในเดือนกรกฎาคม
 ๑๗๙๐ ตามธรรมนูญฉบับนี้บัญญัติให้เลือกตั้งบิชอป และตำแหน่ง
 ต่างๆ ของศาสนา โดยวิธีออกเสียงลงคะแนน ไม่ยอมให้สันตะ
 ปาปาทรงใช้อิทธิพลใดๆ ในการเลือก และลดแขวงบิชอปลงจาก
 จำนวน ๑๗๙ แขวง มาเหลือเพียง ๘๓ แขวง ธรรมนูญการ
 ปกครองคณะสงฆ์ แสดงให้เห็นถึงความสูงสุดของลัทธิกัลลิกคา
 นิสม์ทางการเมือง วัดตกอยู่ในความคุ้มครองของรัฐ เมื่อมีผู้ใด
 แสดงความขัดแย้งกับธรรมนูญ สภาจะต้องเรียกผู้นั้นมาให้คำ
 สาบานยอมรับรอง อันได้แบ่งแยกประเทศฝรั่งเศสซึ่งเป็นคหิลิ
 ออกเป็นสองส่วน และนำไปสู่สงครามกลางเมือง

สันตะปาปาที่ ๖ ผู้ได้รับคำบอกเล่าอย่างฉิวเฉียด ถึงสภาพ
 อันแท้จริงของการโจมตีศาสนาครั้งนั้น ได้เสนอว่าฆัตรีไม่ควรจะ
 ยอมรับธรรมนูญการปกครองสงฆ์ จนกว่าจะได้เสนอให้สำนัก
 สันตะปาปารับรองแล้ว แต่พระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๖ ได้รับความกดดัน
 อย่างหนัก ได้ยอมรับทั้งธรรมนูญและกฤษฎีกาที่ต้องให้กับวช
 สาบานว่าจะยอมรับ สันตะปาปาเกรงว่าจะเกิดการแตกแยกขึ้นอีก

ก็ได้อำนาจการประณามไว้ กระทั่งภายหลังที่ได้ประกาศไปแล้ว
แปดเดือน ครั้นแล้วพระองค์ทรงขับสมาชิกพระองค์ทั้งหลาย ซึ่งมีได้
ถอนคำสาบานของตนภายในสี่สิบวัน และปฏิเสธไม่ยอมออกต้อนรับ
บุคคลคนใหม่ของฝรั่งเศส (พฤษภาคม ๑๗๑๙) ในกรุงปารีสนั้น
รูปต้นตะปาปาถูกเผาเสียที่พระบรมมหาราชวัง และเมืองอาวียองซึ่ง
ถือเป็นเมืองต้นตะปาปาถูกรัฐบาลเข้ายึดไว้ ท่ามกลางความขัดแย้ง
วุ่นวายเหล่านั้น ความหวังทั้งหลายเหล่านี้จะทำการประนีประนอม
ยอมสยอไปสิ้น ฝรั่งเศสตกอยู่ในภาวะสงครามทางศาสนาและสังคม
กลางเมือง การสงครามกับต่างประเทศ

สำนักสันตะปาปากับนโปเลียน ในปี ๑๗๙๘ นโปเลียน
โบนาปาร์ต ผู้มีชัยในสงครามอิตาลี ได้รับคำสั่งจากสภาไตรแคว-
ตอริให้ยึดโรมและจับตัวต้นตะปาปาไว้ กรุงโรมและวงวาติกันถูก
ปล้น ต้นตะปาปาโพธิ์สที่ ๖ ผู้มีพระชนมายุ ๘๑ พรรษา ถูกจับ
ตัวไปยังเมืองวาเล็นตีในฝรั่งเศส และสิ้นพระชนม์ ณ เมืองนั้น
(สิงหาคม ๑๗๙๙) ทั้งๆ ที่ยังตกเป็นเชลยศึกอยู่ มีคนเป็นจำนวน
มากเข้าใจว่า ประวัติศาสตร์อันยาวนานของสำนักสันตะปาปาคง
จะสิ้นสุดลงเพียงนั้น ฝรั่งเศสยังคงอยู่ใต้การคุ้มครองของนโปเลียน
บรรดาพระคาร์ดินาลถูกจับหรือหนีกระเจิดกระเจิง ดูเหมือนว่าการ

ที่จะเสนอตัวบุคคล เข้ารับเลือกตั้ง เป็นสันตะปาปา เป็นเรื่องที่เป็นไปได้ และดูเหมือนว่าในที่สุดฝ่ายสมบูรณาญาสิทธิราช จะเป็นฝ่ายมีชัยในวตถุประสงค์สำคัญยิ่งหนึ่งของตนมุ่งหมายไว้ นักคิดทั้งหลายต่างเรียกสันตะปาปาไพอัสที่ ๖ ว่า “สันตะปาปาองค์สุดท้าย”

แต่ทว่าไพอัสที่ ๖ ทรงมองเห็นความหายนะของตนล่วงหน้าแล้ว และได้เตรียมการเพื่อเลือกตั้งผู้ได้อำนาจสืบต่อไปเรียบร้อยแล้ว ณ ที่ใดที่พระคาร์ดินาลส่วนใหญ่สามารถประชุมได้ พระคาร์ดินาลผู้มีอาวุโสไม่ ก็จะกำหนดสถานที่ประชุมลับ และเรียกองค์อื่น ๆ ให้ไปประชุมร่วมกัน สมาชิกของสภาพระคาร์ดินาลส่วนใหญ่ในจำนวน ๔๖ องค์นั้น อยู่ในแคว้นเวนิส ซึ่งขณะนั้นยังอยู่ในอำนาจของออสเตเรีย และพระเจ้าฟรานซิสที่ ๒ ทรงให้ความสะดวกทุกประการ ในการที่จะจัดให้มีการประชุมลับ เมื่อองค์จักรพรรดิฟรานซิสจะคิดว่าพระองค์อาจเป็นผู้เสนอแนะการเลือกตั้งได้ แต่พระคาร์ดินาลทั้งหลาย ก็ได้เลือกบุคคลของตนเอง คือ เบเนดิกติน ชินเป็นสันตะปาปาในพระนามไพอัสที่ ๗ เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๑๕๐๐ เมื่อเดินทางมาสู่กรุงโรมนั้น สันตะปาปาไพอัสได้รับการต้อนรับอย่างอบอุ่นผาผาง

นโปเลียนผู้ยิ่งใหญ่ไม่สูง ซึ่งขณะนั้นดำรงตำแหน่งกงสุล (Consul) ฉลาดกว่าสภาไตรเอกสรี ซึ่งส่งเขาไป “ให้ดับเพลิงของลัทธิวิกลจริต” นโปเลียนเห็นว่าฝรั่งเศสซึ่งแตกแยกจากกัน อย่างรุนแรง เนื่องจากลัทธิทางศาสนา เป็นฝรั่งเศสที่อ่อนแอ ถ้าหากเขาต้องการให้ฝรั่งเศส รวมกันอยู่ภายใต้ศาสนาอันหนึ่งอันเดียว ะนั้น เขาจึงทำสัญญาสันติภาพกับสันตะปาปา โดยจัดทำ ข้อตกลงปี ๑๘๐๑ ขึ้น

ข้อตกลงปี ๑๘๐๑ (Concordat of ๑๘๐๑) นโปเลียนได้ ริเริ่มเจรจากับสันตะปาปาไพโอที่ ๗ (๑๘๐๐-๑๘๒๓) เพื่อที่จะได้ รับเสรีภาพให้แก่วัดเพื่อปฏิบัติงานในฝรั่งเศส สันตะปาปาได้เพิก ทอนสิทธิเรียกร้องทรัพย์สินทั้งหลายของวัด ที่ถูกริบไปเมื่อปี ๑๗๙๐ เป็นการแลกเปลี่ยนกับข้อสัญญาว่า บิชอปและเจ้าวัดทั้งหลายจะ ได้รับเงินเดือนจากรัฐบาล ในอัตราอันควร บิชอปที่ดำรงตำแหน่ง อยู่ในเวลานั้น จะต้องลาออกทั้งหมด และมีการแต่งตั้งใหม่ โดย กงสุลที่หนึ่ง (นโปเลียน) เป็นผู้เลือก และโรมเป็นผู้แต่งตั้ง ลัทธิ คัทลิคมิได้เป็นศาสนาประจำรัฐฝรั่งเศสต่อไป แต่เป็นเพียง “ศาสนา ของประชาชนชาวฝรั่งเศสส่วนใหญ่” เท่านั้น

ข้อตกลงนั้นเป็นการประนีประนอมเข้าหากัน การที่สันตะปาปายอมเสียสละข้อเรียกร้องใหญ่หลวง ก็เพื่อที่จะได้ฟื้นฟูการปฏิบัติพิธีกรรมขึ้นได้อีก และสามารถให้ศีลแก่ผู้ศรัทธาได้อีก การที่ยินยอมให้สิทธิแก่กงสุล ซึ่งแต่เดิมเป็นสิทธิของจักรพรรดิ ก็หมายความว่า สันตะปาปาไพล์ที่ ๗ ได้เป็นฝ่ายริเริ่มประนีประนอมกับฝ่ายปฏิวัติฝรั่งเศส ข้อตกลงนี้ทำให้เกิดภูมิของสำนักสันตะปาปาและของวัด ได้รับการเชิดชูขึ้นเป็นอย่างมาก เนื่องจากพลังของการปฏิวัติ ซึ่งได้พยายามทำลายวัด ได้เป็นฝ่ายสถาปนาสันติภาพขึ้นก่อน นอกจากนี้ข้อตกลงนี้ยังทำให้สิทธิศักดิ์สิทธิ์ซึ่งจำกัดอำนาจสันตะปาปา ต้องถูกเหวี่ยงอย่างจงหนา เนื่องจากรัฐได้ยอมรับว่า สิทธิของสันตะปาปา ที่จะถอดถอนตำแหน่งทางศาสนาทั้งหมด นับเป็นข้อตกลงฉบับแรกของสมัยใหม่ที่สันตะปาปาทำกับรัฐ และทำให้มีการทำข้อตกลงอื่นๆ อีกประมาณสามสิบฉบับในศตวรรษที่สิบเก้า

บทบัญญัติออร์แกนิก (The Organic Articles) ความกระตือรือร้นที่จะคืนสู่ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และโดยการฟื้นฟูการปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา ซึ่งได้เป็นที่ยินยอมกันในข้อตกลงนั้น ในที่สุดก็ดำเนินไป เนื่องจากการจัดพิมพ์บทบัญญัติ

ออร์แกนิก ซึ่งโนโปเลียนเป็นผู้ตราขึ้น โดยมีได้ปรึกษาหารือ
 สันตะปาปา บทบัญญัติเหล่านี้ได้พัฒนาสู่หลักการลัทธิคานส์มา
 ใหม่ โดยคงหลักการสำคัญต่างๆ เห็นด้วย

ตามข้อตกลงปี ๑๘๐๑ (Concordat of ๑๘๐๑) โนโปเลียน
 ยอมสละหลักการลัทธิลัทธิคานส์ลง จากบทบัญญัติออร์แกน-
 นิค โนโปเลียนได้พัฒนาใหม่ กฎหมายและสมณบัญญัติ
 สันตะปาปาตราขึ้น ตลอดจนกฎหมายที่ประชุมของวัด จะต้อง
 เสนอให้รัฐบาลรับรองก่อน สำนักงานของสันตะปาปาจะปฏิบัติ
 หน้าที่ในฝรั่งเศสโดยมิได้รับความยินยอมจากรัฐบาลไม่ได้ บิชอป
 จะออกจากแขวงของตน และจะมีการประชุมสมณะโดยมิได้รับ
 ความยินยอมจากรัฐบาลก็ได้ การจัดพิธีสมรสทางศาสนาจะทำ
 ได้ต่อเมื่อได้ทำพิธีทางโลกแล้ว บทบัญญัติลัทธิคานส์จะต้องสอนใน
 สำนักศึกษาทุกแห่ง สันตะปาปาโพธิ์ที่ ๗ ประท้วงต่อการกระทำ
 อย่างเหี้ยมโหดของกงสุลที่ ๑ (๑๘๐๒) แต่ไม่เป็นผล บทบัญญัติ
 นี้ทำให้วัดกลายเป็นผู้รับใช้ของรัฐไปอีกครั้งหนึ่ง

พิธีบรมราชาภิเษกโนโปเลียน ในเดือนพฤษภาคม ๑๘๐๔
 กงสุลที่ ๑ คือ โนโปเลียนได้ประกาศตนเองเป็นจักรพรรดิ เพื่อที่จะ
 ทำให้การประกาศของเขาน่ามีความหนักแน่น ในสายตาของชาว

ฝรั่งเศส และเพื่อที่จะทำให้ฝ่ายนิยมกษัตริย์คานเชาน้อยลง เขาได้ทูลขอให้สันตะปาปา ทำพิธีปราบดาภิเษกให้แก่เขา ในโบสถ์โนเตอะตามในกรุงปารีส สันตะปาปาที่ ๗ เกรงว่าถ้าจะปฏิเสธก็จะถูกแกล้งตีโดยตติมิให้ควบคุมวัดในฝรั่งเศส จึงได้เดินทางมาตามคำเชิญ โดยหวังว่าคงจะได้รับข้อตกลงอย่างใดเป็นการตอบแทนบ้าง ทรงเห็นชัดแจ้งว่าเหตุการณ์ในกรณีนี้ ไม่เหมือนกับการสวมมงกุฎให้แก่พระเจ้าชาร์ลสมาญ สันตะปาปาจึงมิได้สวมมงกุฎลงบนศีรษะของนโปเลียน หากนโปเลียนรับไปสวมเอง แม้ว่านโปเลียนจะให้ผลประโยชน์ตอบแทน ก็นับว่าจำกัดอยู่ในวงแคบมาก แต่การเดินทางมาของสันตะปาปาโพธิ์ที่ ๗ ผู้ปารีส ทำให้เกียรติภูมิของพระองค์สูงส่งขึ้นอย่างใหญ่หลวง ในหมู่ประชาชนของประเทศ ที่ถูกลัทธிகดลิดคานส์ครอบงำมาแล้วช้านาน

ความรุ่งโรจน์ทางด้านนโปเลียนจักรพรรดิดองค์ใหม่นี้ ก็สูงส่งถึงกับได้มีการเขียนเรื่องราวเป็นคำถามคำตอบ (๑๘๐๕) ตอนในโรงเรียนทั่วไป ซึ่งได้ก่อให้เกิดการทำพิธีฉลองวันเซนต์นโปเลียน (Feast of St. Napoleon) ในวันที่ ๑๕ สิงหาคม เป็นเซนต์หรือนักบุญที่มีผู้ได้รู้จักมาแต่ก่อน

ขณะเมื่อจักรพรรดิ^{๕๗๖} มัชชนะ กองทัพ ในยุโรป ซ้ำ ๒ ๕๗๗
 เขาทงขอเรียกรองเพิ่มชนเป็นลำดับ เขาเรียกรองให้สันตะปาปา
 เข้าร่วมในระบบของเขา และสนับสนุนนโยบายเป็นปฏิปักษ์ต่อ
 อังกฤษร่วมกับเขา เมื่อสันตะปาปา^{๕๗๘} โฟอัสระทวง นโปเลียนก็ส่ง
 กองทัพของเขาให้เข้ายึดครองรัฐสันตะปาปา และผนวกเข้าไว้เป็น
 ส่วนหนึ่งของจักรวรรดิฝรั่งเศส (๑๐ มิถุนายน ๑๘๐๙) สันตะปาปา
 ตอบโต้ในวันเดียวกัน ด้วยการบัพพาชนียกรรมจักรพรรดิ^{๕๗๙} และผู้
 ทุ่มส่วนในการรุกรานครั้งนี้ สมณบัญญัติของสันตะปาปาประกาศ
 บัพพาชนียกรรมครั้งนี้^{๕๘๐} ถูกส่งไปปิดที่ประตูบ้านทุกบ้านในกรุงโรม
 เมื่อสันตะปาปาปฏิเสธการยอมเพิกถอนอำนาจอธิปไตยทางโลกของ
 พระองค์ พระองค์ก็ถูกจับเมื่อเวลา ๒ นาฬิกา (๖ กรกฎาคม ๑๘๐๙)
 และให้เวลาครึ่งชั่วโมงสำหรับเตรียมตัวออกเดินทางไปฝรั่งเศส ใน
 การเดินทางคราวนี้ เจ้าหนาทฝรั่งเศสยินยอมให้รัฐมนตรีต่างประเทศ
 ของวาติกัน คือคาร์ดินัล แพคคา (Cardinal Pacca) คนเดียว
 ติดตามไปได้ ระหว่างการเดินทางผ่านภาคเหนือของอิตาลี ข้าม
 ภูเขาแอลป์ไปยังเมืองซาลอน (Salone) ในฝรั่งเศส สันตะปาปา
 ซึ่งมีอาการป่วยอยู่แล้ว ได้รับการต้อนรับจากประชาชนด้วยความ
 เคารพและเห็นอกเห็นใจ และต่างพากันตระหนกตกใจในวิธีการ

ของนโปเลียน ที่เมืองชาโดนนั้นพระองค์ยังได้รับการเหยียดหยามยิ่งกว่าเก่า ไม่ยอมให้สิ่งใดแม้แต่กระดาษ ปากกา หรือหมึก

เนื่องจากสันตะปาปายังไม่เป็นอิสระ พระองค์จึงทรงปฏิเสธ ไม่ยอมแต่งตั้งบิชอปองค์ใหม่ ในแขวงที่บิชอปว่างลง นโปเลียนจำต้องทงวางใจเช่นนั้น หรือมิฉะนั้นก็แต่งตั้งผู้ขาดอำนาจปฏิบัติ การแทน เมื่อปราศจากบิชอป สันติภาพในศาสนา ก็ไม่มี

หลังจากที่บังคับสันตะปาปาให้ยินยอมหลายครั้งหลายหนไม่ เป็นผลแล้ว ในเดือนพฤษภาคม ๑๘๑๒ เดือนหนึ่งก่อนหน้าจะ เดินทางไปทำศึกในรัสเซีย นโปเลียนสั่งให้นำสันตะปาปาไปยัง เมืองฟอนเตนโบล (Fontainebleau) แม้สถานการณ์อาพาธใกล้จะสิ้น พระชนม์ สันตะปาปาก็ถูกนำไปยังคุกขังใหม่ใกล้กรุงปารีสอย่าง รวดเร็ว เมื่อจักรพรรดิดลบัลลังก์จากความพินาศยับเยินในรัสเซีย เขาก็เริ่มกดดัน สันตะปาปาที่กำลังป่วยอยู่ต่อไปใหม่ หลังจากที่ได้ อภิปรายโดยตรงต่อ นโปเลียนหกวัน สันตะปาปาไฟ้อสก็เกิดความ นิยมในตัวนโปเลียนเป็นอันมาก ทั้งๆ ที่ร่างกายกระปรดกกระเป๋ย ปราศจากเรี่ยวแรง สันตะปาปาก็ได้ลงพระนามในข้อตกลงซึ่ง “จะ ได้ถือเป็นมูลฐานของการเตรียมการที่แน่นอนต่อไป” เป็นที่เข้าใจ อย่างแจ่มชัดว่า การลงนามนั้นจะเป็นไปด้วยความฉับยั้ง ข้อตกลงมีว่า

สันตะปาปาจะแต่งตั้งบิชอปภายในหกเดือน นโปเลียนล้มสัญญาที่จะเก็บข้อตกลงนั้นเป็นความลับ ได้พิมพ์ออกเสนอเป็นเอกสารสำคัญ แสดงว่าการตกลงในสัมพันธภาพระหว่างวัดกับรัฐแล้ว สันตะปาปาโพธิ์สที่ ๗ อ่อนแอมาก กระทั่งเขียนหนังสือได้เพียงวันละ ๒-๓ บรรทัด ได้ยื่นประท้วงต่อการกระทำอันหยาบของนโปเลียน และถอนคืนข้อความที่พระองค์ได้ทรงลงนามไป เนื่องจากทรงอ่อนแอตามวิสัยมนุษย์ นโปเลียนเก็บหนังสือนั้นไว้เป็นความลับ และบังคับมิให้คนอื่นได้เข้าเยี่ยมชมสันตะปาปาเป็นอันขาด

หลังจากเดินทางกลับจากการรณรงค์ในเยอรมัน นโปเลียนต้องทำความเข้าใจครั้งสุดท้ายกับสันตะปาปา แต่ทว่าจักรพรรดิล้มประสพความพินาศอย่างมหันตหิมะเมืองไลป์ซิก สันตะปาปาปฏิเสธไม่ยอมเจรจาเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างวัดกับรัฐต่อไปอีก จนกว่าพระองค์จะเป็นอิสระ และกลับคืนสู่โรมแล้ว นโปเลียนต้องจำยอม และปล่อยตัวสันตะปาปาในเดือนมกราคม ๑๘๑๕ การพิสูจน์ความเข้มแข็งซึ่งกินเวลานานถึงสิบครึ่งกึ่งถึง

เมื่อสันติภาพได้กลับคืนมาในปี ๑๘๑๕ แล้ว วัดก็ตกอยู่ในสภาพที่ยากจนยิ่ง ทรัพย์สินถูกยึดและจำหน่ายไปสิ้น พระถูกฆ่าตายเป็นจำนวนมาก พระและนักบวชนับพันถูกฆ่าหรือถูกเนรเทศ

เนื่องจากสำนักศึกษาถูกหัดเป็นเวลานานปี ก็ไม่มีพระใหม่ ๆ หนุ่ม ๆ มาบรรจุในตำแหน่งประจำวัดในหมู่บ้านที่ว่าง ๆ ลงได้

การฟื้นฟู ต่อจากที่นโปเลียนสิ้นวาศนาไปแล้ว ราชวงศ์ เดิมที่เสวยราชย์อยู่ก่อนการปฏิวัติ ก็ได้นำพระกลับคืนสู่บัลลังก์อีก เป็นเช่นนี้หลายประเทศในยุโรป สันตะปาปาด้วยความช่วยเหลือ จากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศ คือ คาร์ดินาล คอนซาร์วี (Cardinal Consarvi) ซึ่งมีชนชั้นทางการเมืองอย่างยิ่ง ได้รับรัฐ สันตะปาปาคืนมาอีก ในการประชุม ณ กรุงเวียนนา เมื่อปี ๑๘๑๕ (Congress of Vienna) เนื่องจากสันตะปาปาไฟ้อถูกจับตัวไป จอ่งจำไว้ เป็นธรรมดาอยู่เองที่สันตะปาปาไฟ้อที่ ๗ จะร้องขอ ความช่วยเหลือ ไปยังกษัตริย์ผู้มั่งคั่งให้ช่วยฟื้นฟูฐานะของวัด ชน เพื่อสถาปนาการศึกษาตามลัทธิคatholic องค์การศาสนาที่ขอ คณะเยซูอิต ได้ถูกเรียกกลับมาใหม่ในปี ๑๘๑๔ นอกจากนั้น มีการฟื้นฟูการศึกษาทางศาสนา และโรงเรียนสำนักสันตะปาปา และบิชอปทั่ว ๆ ไป ซึ่งสนใจในชนบทประเพณี และความต้อการ อันรีบด่วน ยิ่งกว่าการเปลี่ยนแปลงซึ่งพวกที่เป็นปฏิปักษ์ศาสนาใน สมัยนั้นได้นำมา จึงได้หันกลับไปสู่อุดมคติก่อนการปฏิวัติ กล่าว คือให้ราชบัลลังก์กับแท่นสักการะบูชาเป็นพันธมิตรกัน อย่างไรก็

ตาม พันธมิตรนั้นก็ไม่สู้ราบรื่นนัก เพราะกษัตริย์ทรงตั้งพระทัยจะ
คุมการปฏิวัติของวัด ด้วยความช่วยเหลือของขุนนางและบิชอปที่
นิยมลัทธิคัลลิกานิสต์ ซึ่งยังคงมีอำนาจอยู่

สำนักสันตะปาปากับลัทธิเสรีนิยม (Liberalism)

ระหว่างปี ๑๘๑๕-๑๘๔๘ ลัทธิลิเบอรัลหรือลัทธิเสรีนิยม ซึ่งคาน
ตอร์ระบบสมบูรณาญาสิทธิราช และนิยมระบบการมีรัฐสภาตาม
รัฐธรรมนูญ โดยถือหลักประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยมาก
บ้างน้อยบ้าง ได้ปรากฏตัวบนเวทีการเมือง และนำไปให้เกิดการ
ปฏิวัติต่อเนื่องกันหลายครั้งหลายหน ในปี ๑๘๓๐ และ ๑๘๔๘

การปฏิวัติฝรั่งเศสปี ๑๘๓๐ ซึ่งลัทธิปฏิบัตย์ต่อวัดเป็น
เครื่องมือที่มโหฬาร ทำให้ได้รับความสนับสนุนจากประชาชน
ในการรณรงค์ของพวกชนชั้นกลางที่โค่นพวกขุนนางลง อันเป็น
เครื่องพิสูจน์ได้อย่างดีว่า การเคลื่อนไหวในอนาคตจะเป็นอย่างไร
วัดจะได้รับความปรารถนาจากการที่พวกเป็นปฏิบัตย์ต่อพระนั้น ผู้
พันธมิตรกับกษัตริย์คัลลิกานิสต์หัวโบราณหรืออนุรักษนิยม (Conserva-
tism) กระนั้นก็ตาม ลักษณะการเป็นปฏิบัตย์ต่อวัดและการเป็น
ปฏิบัตย์ต่อลัทธิคัลลิกานิสต์ของพวกเสรีนิยม (ลิเบอรัล) ยังโน้มเอียง
ไปข้างจะรักษากษัตริย์สันตะปาปาไว้อยู่ เพราะวัดยังมีความคิดใน

ด้านอนุรักษนิยม ซึ่งยังเป็นกลางๆ อยู่ การปฏิวัติในเบลเยียม ไอร์แลนด์ โปรแลนด์ และอิตาลี ทำให้มองเห็นล่วงหน้าได้ว่า ดัทธิชาตินิยมในศตวรรษที่ ๑๙ จะมีความกล้าแข็งเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ เรืองนทประมุขนานาชาติของยุโรปได้ละเลยเสีย และหาได้ดำเนินการปราบปรามไม่

การแก้ไขความยุ่งยากเหล่านี้ ท่านแอบเบ ลัมเมนเน (Abbé Lammenais) ผู้นำของฝ่ายคatholicเสรีนิยม (Catholic Liberals) ในฝรั่งเศสเป็นผู้เสนอ ท่านผู้นี้มองเห็นภัยอันเกิดจากการผูกมิตรระหว่างวัดกับดัทธิสมบูรณาญาสิทธิราช และการที่รัฐเข้าครอบครองวัดนั้นทำให้มีทางได้เปรียบมาก ท่านจึงเสนอให้แยกวัดกับรัฐออกจากกัน ยกเลิกข้อตกลงปี ๑๘๐๑ (Concordat ๑๘๐๑) เสีย และยกเลิกการที่รัฐจ่ายเงินเดือนให้แก่บวชด้วย หลักการคัดค้านดัทธิกัลลิกานิสต์ของเขา เป็นที่พอใจของโรมและพระชาวฝรั่งเศสหนุ่มๆ มาก แต่ทว่าทำให้เป็นท่อนเคืองของพวกเขาที่ครองอำนาจอยู่ในเวลานั้น กับพวกนักบวชที่นิยมลัทธิกัลลิกานิสต์มาก เนื่องจากการเห็นการไกล ลัมเมนเนได้โจมตีลักษณะการเศรษฐกิจของดัทธิเสรีนิยม ซึ่งเป็นนักวัตถุนิยมด้วย เพราะคนพวกนี้มอบคนงานไว้ในฐานะที่ผิดแต่ความเมตตาของพวกเขาเท่านั้น เมื่อองค์การปกครอง

ฝรั่งเศส ประณามหนังสือรายคาบของลัมเมเนสต์ทิมชื่อว่า L' Avenir ลัมเมเนสต์กับสหราชอาณาจักรไปอุทธรณ์ต่อโรม แต่ลัมเมเนสต์เข้าใจผิดคิดว่าสันตะปาปาจะยอมรับข้อเสนอกับของเขาง่ายๆ แต่ปรากฏว่านครอมตะนั้นต้อนรับข้อเสนอกับของเขาอย่างชาเย็น

สันตะปาปาเกรกอรีที่ ๑๖ (๑๕๓๑-๑๕๔๖) ได้กล่าวประณามลัทธิเสรีนิยมที่กล่าวไว้ในหนังสือเวียนของลัมเมเนสต์ที่ชื่อว่า Mirari of (๑๕๓๒) แต่มิได้ออกข้อลัมเมเนสต์ การที่เสรีภาพปัจจุบันของพวกเขาเสรีนิยม กล่าวคือเสรีภาพในการเคารพศักดิ์การเสรีภาพในการพูด และเสรีภาพในการออกความคิดเห็น ต้องถูกประณามนั้น ก็เนื่องจากเสรีภาพนั้นมีความหมายถึง เสรีภาพอันเกิดจากความรู้จักความเข้าใจตามธรรมชาติของมนุษย์ หากใช้เสรีภาพที่กลั่นกรองและอยู่ภายในขอบเขตของกฎหมายไม่ ลัทธิเสรีนิยมถือว่าจิตใจมนุษย์เป็นกฎของความจริงทั่วไป และมีได้สนใจในสิ่งที่มีอยู่เหนือธรรมชาตินั้นไม่ ลัมเมเนสต์เป็นนักการทูตที่หมดความศรัทธาแต่มีใจนักคิดลึกซึ้ง เขามีหลักการที่แน่นอนในการที่ถือเอาความคิดตามัญของมนุษย์เป็นเครื่องชี้ขาด ความจริงพวกเขาเสรีนิยมเชื่อว่าโดยการมีเสรีภาพในการพูด และการต่อสู้กับภัยระหว่างความจริงกับความผิดพลาดในมนุษย์ ความจริงจะต้องเป็นฝ่ายชนะในที่

สุด ประสิทธิภาพหมดแลวนับเป็นเวลากว่าร้อยปี หาได้พิสูจน์หลัก
การของพวกเขาเสียให้เห็นจริงไม่

การประณามของสันตะปาปาเกรกอรีที่ ๑๖ ต่ออุดมการณ์
ของหนังสือ L' Avenir นั้นเป็นเรื่องของหลักการ ในทางปฏิบัติ
พระองค์ทรงอ่อนโยนกว่านั้น ดังจะเห็นได้จากการยอมรับรู้โดย
พฤตินัย (dejure) ต่อรัฐธรรมนูญเบลเยียมปี ๑๘๓๑ อันเป็นการ
ปฏิบัติร่วมกันของฝ่ายคatholicและฝ่ายเสรีนิยม ซึ่งได้ประกาศแยกวัด
และรัฐออกจากกัน

การคัดค้านของสันตะปาปา ต่อลัทธิ ชาตินิยม ฝ่ายเสรีปรากฏ
ขึ้นอีกในกรณีรัฐสันตะปาปาเอง อุปสรรคใหญ่ยิ่งของการรวมอิตาลี
อันเป็นผลพึงประสงค์ของชาวอิตาลีทั้งหลาย ก็คือรัฐสันตะปาปา
(Papal States) ซึ่งมีดินแดนจากโรมไปจดเมืองราเวนนา สันตะ-
ปาปาเป็นเจ้าผู้ครองทางอาณาจักรของรัฐมาเป็นเวลากว่า ๑,๑๐๐ ปี
แต่ถ้าต้องยกให้แก่รัฐบาลอิตาลี สันตะปาปาก็จะสูญเสียเอกราช
ทางอาณาจักร ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งแก่การที่จะพิสูจน์ถึงเสรี-
ภาพของพระองค์ ในฐานะประมุขของคatholicทั่วโลก หากชาติรัฐ
เสียแล้ว สันตะปาปาก็ดูเหมือนจะต้องขึ้นอยู่กับนโยบายทางการ-

เมืองของรัฐบาลอิตาลี ซึ่งอาจเอนเอียงไปในทางหนึ่งทางใด หรือเปลี่ยนแปลงอย่างใดก็ได้

เมื่อการเคลื่อนไหวที่จะให้มีการปฏิรูปในด้านการปกครองใน
รัฐสันตะปาปาเป็นไปอย่างรุนแรงยิ่ง และชาวอิตาลีเริ่มเรียกร้องให้
รวมดินแดนอิตาลีเป็นประเทศอันหนึ่งอันเดียว สันตะปาปาเกรกอรี
ที่ ๑๖ ผู้มีความคิดในทางอนุรักษนิยม และพึ่งความสนับสนุน
ของฮอสเตรีย ได้ปฏิเสธไม่ให้มีการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ทั้งสิ้น ครั้น
เมื่อพระองค์สิ้นพระชนม์ลงในปี ๑๕๔๖ ก็ทำให้คนทั้งหลายเกิด
ความหวังว่า สันตะปาปาองค์ใหม่คงจะโน้มเอียงไปข้างยินยอมเป็น
แน่นอน

สันตะปาปาไพอัสที่ ๕ กับปัญหาโรมัน การเลือกตั้ง
ไพอัสที่ ๕ ขึ้นดำรงตำแหน่งสันตะปาปา ก่อให้เกิดการมองในแง่
ดีชนแก่ชาวอิตาลีทั่วไป ในครั้งนั้นชาวโรมไม่มีใครจะรู้จักสันตะปาปา
ผู้นี้มากนัก พระองค์เป็นคนง่าย ๆ ไม่ถือองค์และมีจิตใจเมตตากรุณา
มีชื่อในทางช่วยเหลือคนยากจน การได้รับเลือกตั้งจึงได้รับการต้อนรับ
อย่างอบอุ่น พระองค์ทรงมีความคิดในสายกลาง และชิงช้าลัทธิ
เสรีนิยมน้อยกว่าสันตะปาปาเกรกอรีที่ ๑๖ ทรงหวังจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรงเกิดขึ้น อันเป็นผลของการกระทำเริ่มแรกของพระ

องค์หลายชั้น พระองค์บรรลุผลสำเร็จในการสถาปนาสังฆนายก
ชาวลาตินชั้นในกรุงเวรซาลีม (๑๙๔๗) นับเป็นครั้งแรกนับแต่
ศตวรรษที่ ๑๕ และในปีเดียวกันนั้นก็ได้ทำข้อตกลงอันจำกัดกับ
รัสเซีย ยินยอมให้สันตะปาปาแต่งตั้งบิชอปได้ ในรัสเซียขณะนี้
มีบิชอปคatholicอยู่องค์เดียว ซึ่งชวามาก ความสำเร็จสองประการนี้
ทวเกยรติภูมิของพระองค์ในโลกคatholicเป็นอันมาก ในปี ๑๙๔๓
สหรัฐได้ตั้งสถานทูตชั้นในกรุงโรม และดำรงอยู่มาจนถึงสมัย
ความเป็นพันธมิตรในองค์สันตะปาปาไพอัสที่ ๙ ปลุกใจพวกเสรีนิยม
คatholic ซึ่งมีแนวคิดสายกลาง เกิดความหวังกันว่า พระองค์จะ
ทรงเป็นผู้นำการเคลื่อนไหว ให้คริสตศาสนิกชนอันหนึ่งอันเดียว
ทางการเมือง และมีรัฐบาลตามรัฐธรรมนูญ ในสหพันธรัฐซึ่ง
สันตะปาปาเป็นผู้สถาปนาขึ้น

ขณะเมื่อสันตะปาปาไพอัสที่ ๙ ทรงปรารถนาจะทำให้
อิทธิพลของออสเทรียในอิตาลีลดน้อยลง โดยวิธีตั้งรัฐต่างๆ ให้
เข้ามาสัมพันธ์ภาพต่อกันใกล้ชิดยิ่งขึ้น ด้วยวิธีจัดตั้งสหภาพทาง
ภาษีศุลกากร (Customs Union) และจัดตั้งสันนิบาตป้องกันตนเอง
เองนั้น พระองค์มีความคิดที่จะทำ หรือประกาศสงคราม
กับประเทศออสเทรีย ซึ่งเป็นประเทศคatholicเลย ครั้นเมื่อความจริง

อนันต์ประจักษ์แจ้งชัดเจเนซัน มติมหาชนในอิตาลีก็เกิดเป็นปรปักษ์
กับพระองค์และผู้ทมิฬหัวรุนแรง (Radical elements) ก็ได้เข้าเป็น
ผู้นำในการเคลื่อนไหวในการรวมอิตาลีเสียเอง การจลาจลเกิดขึ้น
ทั่วๆ ไป แม้ในกรุงโรม เหตุร้ายก็เกิดขึ้นอย่างเหลือเกิน สันตะ-
ปาปาต้องออกจากกรุงโรมไปยังเมืองเกตา (Gaeta) ในเดือน
พฤศจิกายน ๑๘๔๘ และวางแผนการที่จะลงเรือฝรั่งเศสไปยัง
ประเทศฝรั่งเศส ชาวอิตาลีได้ประกาศตั้งสาธารณรัฐโรมันขึ้นใน
เดือนกุมภาพันธ์ ๑๘๔๙ และประกาศเพิกถอนอำนาจทางอาณาจักร
ของสันตะปาปา สันตะปาปาได้รับคำชวนมิให้ไปยังฝรั่งเศส พระ
องค์จึงอุทธรณ์ไปยังออสเตรีย ฝรั่งเศส สเปน และเนเปิ้ลส์ ขอ
ให้เข้าแทรกแซงทางการเมือง หลุยส์ โปเลียน ประธานาธิบดี
ฝรั่งเศส ส่งกองทัพฝรั่งเศสไปยึดโรมไว้ ขณะเดียวกับที่กองทหาร
ออสเตรียได้เข้ายึดครองรัฐสันตะปาปาบางส่วนไว้ สันตะปาปา
ไฟลัดคีนส์ โรมในเดือนเมษายน ๑๘๕๐ เอกราชของพระองค์ได้รับความ
คุ้มครองโดยกองทัพฝรั่งเศสสืบมาจนถึงปี ๑๘๗๐

การฟื้นฟูอำนาจของสันตะปาปาในรัฐของสันตะปาปา ในปี
๑๘๔๙ ด้วยการสนับสนุนของกองทัพต่างดาว หมายความว่าถึงกาล
กลับไปสู่วิถีทางการเมืองแบบเก่า คือแบบอนุรักษนิยม สันตะปาปา

ไพล์ที่ ๘ ได้ทรงทำการปฏิรูปการบริหารประเทศ และการเศรษฐกิจ
หลายประการ ทำให้รัฐสันตะปาปาพ้นชนสู่ความสมบูรณ์พร้อมกับ
สันติภาพ แต่ทว่าตำแหน่งสำคัญ ๆ ในวงการบริหารทางอาณาจักร
ในรัฐสันตะปาปา ยังคงอยู่ในมือของนักบวชผู้ขาดความคิดริเริ่ม
และความเข้มแข็ง และความปรารถนาของพวกนายทุนที่จะได้มี
เสรีภาพทางการเมืองเพิ่มขึ้น ทำให้รัฐบาลอนุรักษ์นิยมของสันตะ-
ปาปาไพล์ที่ ๘ เป็นเป้าหมายแห่งการวิพากษ์วิจารณ์ เมื่อเปรียบ
เทียบกับรัฐบาลตามรัฐธรรมนูญ (Constitutional Government)
ของราชอาณาจักร อิตาลี-ปีเอต์ม็องต์ ซึ่งยังคงสมบูรณ์กว่า

คาวูรี (Cavour) นายกรัฐมนตรีของราชอาณาจักร
อิตาลี-ปีเอต์ม็องต์ ฉลาดพอที่จะใช้ความไม่พอใจที่มีอยู่ในรัฐ
สันตะปาปา เวลานั้น ส่งเสริมให้มีการรวมอิตาลีโดยการเชิญ
ราชวงศ์ ซาวอย (House of Savoy) ขึ้นเป็นประมุขของประเทศ
ตั้งแต่ปี ๑๘๔๘ เป็นต้นมา ปัญหาของรัฐสันตะปาปากลายเป็นปัญหา
ทางการเมืองมากกว่าเป็นปัญหาทางเศรษฐกิจ ตราบเท่าที่สันตะ-
ปาปาไพล์ที่ ๘ และที่ปรึกษาของพระองค์ยังคิดว่า ความคิดที่จะ
รวมอิตาลีเข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและมีเสรีภาพ เข้ากันไม่ได้กับ
การมีเอกราชในอธิปไตยของสันตะปาปาแล้ว ดังนั้นสันตะปาปาก็ก

จะต้องเผชิญกับความยุ่งยากอันแก้ไขไม่ได้ยู่ตลอดไป และทราบ
 ใต้ที่รัฐชาติเนย-ปีเอ็ดมอนด์ยังดำเนินนโยบายแอนตวัตอยู่ สันตะ-
 ปาปากีย่อมไม่อาจส่งเสริมแผนการณรวมอิตาลีอยู่ทราบนั้น สันตะ-
 ปาปาไพอัสที่ ๘ ทรงเห็นว่าพระองค์ไม่ทรงสามารถจะเผชิญกับ
 สถานการณ์ทางการเมืองอันยุ่งยาก จึงได้มอบธุรกิจทางอาณาจักร
 ให้ไว้แก่รัฐมนตรีว่าการต่างประเทศ คือ การ์ดินาล อันโตเนลโล
 ทานคาร์ดินาลผู้เป็นผู้นิยมระบบเก่าของฮอสเตรีย และมีความ
 เฉลียวฉลาดเป็นอย่างมาก ได้ดำเนินการหยุดยั้งสถานการณ์ต่าง ๆ
 เพื่อที่จะยับยั้งการสูญเสียรัฐสันตะปาปาอันไม่มีทางหลีกเลี่ยงให้อุปต
 ขนเนนชาติต่อไป

เมื่อความวุ่นวายกับหลายสันโปเลียน ซึ่งตั้งตนขึ้นเป็นจักรพรรดิ
 ได้ดำเนินการตามแผนที่จะขับฮอสเตรียออกไปจากภาคเหนือ ของ
 อิตาลีอย่างระมัดระวังในปี ๑๘๕๕ การเคลื่อนไหวเพื่อรวมกันกัน
 ห่างไกลออกไปอีก แม้พระเจ้าันโปเลียนที่ ๓ จะปฏิเสธไม่ยอมรับ
 รัฐบาลราชอาณาจักรชาร์ดิเนีย-ปีเอ็ดมอนด์ไป สู่ภาคกลางอิตาลี
 แต่พระองค์ก็มิได้ทรงห้าม เมื่อ พระเจ้าวิกเตอร์ เอ็มมานูเอล
 กษัตริย์แห่งปีเอ็ดมอนด์ ขอให้สันตะปาปายอมรับรัฐบาลเสียแคว้น
 โรมักยา (Romagna) ให้พระองค์ สันตะปาปาก็กฎีกาอีก พระ

และไม่ยอมรับรู้อำนาจอธิปไตยของสันตะปาปา การที่รัฐอาเจนคัม
 มั่นของตนเสียเมื่อไรก็ได้ ดังที่เป็นอยู่บ่อยๆ นั้น หากถือว่าเป็นการ
 ให้การคาบประกันที่เพียงพอไม่ สันตะปาปาถือว่าพระองค์ทรงเป็น
 “นักโทษในคุกวังวาทิกัน” เช่นเดียวกับผู้ได้รับตำแหน่งสืบต่อมา
 กระทั่งถึงปี ๑๕๒๙ แม้วารัฐบาลหรือกษัตริย์ในระยะเวลาต่อๆ มา
 จากการยึดกรุงโรม จะได้แสวงหาทางปรับปรุงสัมพันธภาพกับ
 สำนักสันตะปาปาเป็นครั้งคราว นักการเมืองฝ่ายซ้ายและพวก
 ฟรีเมซัน ซึ่งเป็นปรปักษ์กับสันตะปาปามาตงแต่ปี ๑๘๕๙ ก็คง
 เรียกร้องให้รัฐบาลดำเนินการเป็นปรปักษ์ต่อไป เป็นต้นว่าการยึด
 รัตนาเงซีในกรุงโรมเกือบหมด การโจมตีทางหนังสือพิมพ์ การห้าม
 ประกอบพิธีทางศาสนาและการเดินทางแสวงบุญ ฯลฯ

แควนตา กูราและเอกสารแสดงข้อผิด ก่อนที่ปัญหา
 รัฐสันตะปาปาจะถึงจุดแก้ไขในปี ๑๘๗๐ นั้น ในปี ๑๘๖๔ สันตะ-
 ปาปาไพโอสที่ ๙ ได้พิมพ์หนังสือเวียนฉบับหนึ่งเรียกว่า แควนตา
 กูรา (Quanta Cura) เป็นเอกสารสำคัญฉบับหนึ่งในประวัติศาสตร์
 ของศตวรรษที่ ๑๙ ความรุนแรงของการปฏิวัติในปี ๑๘๔๘ ความ
 เป็นปรปักษ์ของพวกเสรีนิยมหมดต่ออวดทวซัน อิทธิพลของลัทธิเสรี
 นิยมในความคิดเห็นที่เกี่ยวกับการศาสนา ความก้าวหน้าในด้าน

องค์รว่ว่าพระองค์ไม่อาจจะยอมยกดินแดน ซึ่งพระองค์ทรงครองไว้เพื่อประโยชน์ของชาวคัทลิกทั้งหลาย ให้แก่รัฐบาลที่มีชื่อเสียงในการยึดเอาทรัพย์สินของวัดเป็นของอาณาจักรได้ แม้ว่าจะเป็นความตั้งใจอย่างบริสุทธิ์ใจของคาร์วูเพียงใดก็ตาม เมื่อคาร์วูถึงแก่กรรมกรรมไปแล้ว ได้มีการเจรจากันระหว่างวาทิกันกับราชวงศ์ชาวอียิปต์ แต่การเจรจาดังนั้นก็เป็นไปด้วยความยากลำบาก เนื่องจากนักการเมืองมีปฏิกิริยาแสดงความรังเกียจจุดเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม มติของชาวคัทลิกในฝรั่งเศส และการที่กองทัพฝรั่งเศสยังคงตั้งอยู่ในอิตาลี ทำให้การรวมเอากรุงโรมเข้าไว้ในราชอาณาจักรอิตาลีต้องเนิ่นนานมาถึงปี ๑๘๗๐

เมื่อยึดกรุงโรมมาได้แล้ว รัฐบาลอิตาลีต้องการแสดงเจตนาดีของตนต่อชาวคัทลิกทั้งหลาย จึงได้ตรากฎหมายฉบับหนึ่งเรียกว่า กฎหมายคุ้มครองสันตะปาปา (Law of Papal Guaranties) ซึ่งกำหนดฐานะของสันตะปาปา และสัมพันธภาพระหว่างวัดกับรัฐในอิตาลี กฎหมายฉบับนี้ให้ค้ำประกันแก่สันตะปาปาเกี่ยวกับเอกราชและเสรีภาพของพระองค์ สันตะปาปาไพโอที่ ๙ ทรงคัดค้านสันเข็ง ตลอดจนในเรื่องที่รัฐบาลยินยอมจะชดใช้ค่าเสียหายให้ด้วย เพราะกฎหมายนั้นขาดการค้ำประกันระหว่างชาติ

สังคมของรัฐต่าง ๆ ทำให้พระองค์ต้องทำการโจมตีความผิดร้ายต่าง ๆ อันเกิดขึ้นในสมัยนั้นทันที ในหนังสือเวียนฉบับนี้ สันตะปาปาไพอัสที่ ๘ ประณามลัทธิการถือเหตุผล (Rationalism) ลัทธิกัลลิกานิสต์ ลัทธิสังคมนิยม ลัทธิธรรมชาตินิยม การแยกวัดกับรัฐออกจากกัน และเสรีภาพสมัยใหม่ ภาคผนวกของหนังสือเวียนฉบับนี้ได้แก่ เอกสารแสดงข้อผิดพลาด (Syllabus of Errors) ประกอบด้วย ข้อความแปดสิบข้อ ซึ่งคัดออกมาจากเอกสาร สันตะปาปาหลายฉบับ ซึ่งได้ประณามความผิดเหล่านั้น การแยกเอาข้อความจากต้นฉบับเดิมเช่นนั้น ทำให้ข้อความบางข้อมีความหมายผิดไปจากความมุ่งหมายที่เขียนไว้เดิม หรือหมดไปโดยสิ้นเชิงในต้นฉบับเดิมนั้นเลย การพิจารณาเอกสารเหล่านั้นจะต้องคำนึงถึงเหตุการณ์และภาวะความเป็นอยู่ของสมัยนั้น ๆ ด้วย

ในระยะเวลาที่จัดพิมพ์ขึ้น เอกสารแสดงข้อผิดพลาด (Syllabus) ได้ก่อให้เกิดความตื่นตะลึงขึ้นมาก ซึ่งทำให้พวกคหบดีเสรีนิยมใจเสีย และทำให้ปรบกำของวัดตอกดีใจ การที่ประณามเสรีภาพในการเคารพสักการะ เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น และเสรีภาพในการพูด ที่ได้จัดพิมพ์ขึ้นนั้น ก็เนื่องมาจากพวกเสรีนิยม ซึ่งสนับสนุนเสรีภาพเหล่านั้น ได้พิจารณา

เสรีภาพเหล่านั้นในแง่ของเหตุผล ซึ่งให้มนุษย์เป็นผู้พิจารณาในความจริงเกี่ยวกับศาสนา และปฏิเสธว่า พระเจ้ามิได้เคยสร้างสิ่งหนึ่งสิ่งใดไว้ให้เป็นทีเคารพสักการะของมนุษย์ สิ่งที่พวกเขาเสรีภาพให้หมายถึงเสรีภาพของความคิดเห็นนั้น ก็คือ เสรีภาพจากความคิดเห็นของตนเอง

ที่ประชุมวาติกัน (๑๙๖๐) การที่รัฐบาลต่างๆ แสดงตนเป็นปรปักษ์กับต้นตอต้นตอตะปาปาเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ ประกอบกับการที่คริสตจักรอียิปต์ ได้รับเอาดินแดนต้นตอตะปาปาไป ตูเหมื่อนจะเป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่า ในไม่ช้าต้นตอตะปาปาก็จะไม่มีโอกาสได้พบปะกับบิชอปของตน โดยความปรารถนาที่จะให้การโจมตีที่ถี่ยิบมเหตุผลสิ้นสุดลง และเพื่อปรึกษาหารือกับบิชอปในปัญหาเกี่ยวกับวัดและรัฐ ต้นตอตะปาปาจึงได้เรียกประชุมใหญ่ของวัด เพื่อให้คำอธิบายอย่างชัดเจน เกี่ยวกับคำสอนอันมีสืบมาแต่โบราณกาล เกี่ยวกับอำนาจสูงสุดของโรม ที่ประชุมนี้ นับเป็นครั้งแรกนับแต่ที่ประชุมเมืองเทรนต์ (๑๕๔๓-๑๕๖๓) เป็นต้นมา ได้ประกาศเรียกประชุมในเดือนมิถุนายน ๑๙๖๗ ประชุมกันในเดือนธันวาคม ๑๙๖๘ และหยุดพักฤดูร้อนต่างๆ ที่งานยังไม่เสร็จในเดือนกรกฎาคม ๑๙๗๐ แต่การที่รัฐบาลอิตาลีเข้ายึดกรุงโรม หลังจากที่มีพระเจ้าโนเลียน

ที่ ๓ ถอนกองทหารออกไป เมื่อเริ่มเกิดสงครามฝรั่งเศส-ปรัสเซีย (Franco-Prussian War) ทำให้สันตะปาปาโพซต์ที่ ๙ ซึ่งรู้สึกว่าการประชุมจะไม่เป็นไปอย่างเสรี ได้เลื่อนการประชุมในฤดูใบไม้ร่วงไปโดยไม่มีกำหนด

ความจำเริญอันน่าชื่นชมที่สุดของการประชุมคราวนี้ ก็คือ การประกาศหลักการที่ว่า สันตะปาปากระทำความผิดมิได้ (Papal infallibility) ซึ่งเป็นปัญหาที่มนุษยชนพิจารณาภายหลังเปิดประชุมแล้ว และริเริ่มเสนอมาจากบิชอปกลุ่มหนึ่ง อย่างไรก็ตาม ข้อสำคัญยิ่งกว่านั้น ก็คือสมณบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจอธิปไตยของสันตะปาปา และเอกสารที่อธิบายว่า มนุษย์อาจรู้จักพระเจ้าโดยเหตุผลตามธรรมชาติของเขาเอง ในสมัยของนักนิยมเหตุผลเช่นนั้น วัตถุจะต้องป้องกันอำนาจของผู้ใช้เหตุผลนั้นๆ ด้วย

การประกาศหลักการทำอะไรไม่ผิดของสันตะปาปา ทำให้บิชมาร์คผู้ใช้นโยบายการต่อสู้เพื่อวัฒนธรรม (Kulturkampf) ในเยอรมัน ทำการข่มเหงรังแกพวกคหฺลิกมากจน การทำลายวัตถุของความยุ่งยากให้แก่ ระยะเวลาตอนปลาย ของสมัย สันตะปาปาโพซต์ที่ ๙ ในประเทศฝรั่งเศสนั้น สาธารณรัฐที่สาม (Third Republic)

คือสาธารณรัฐฝรั่งเศสที่เกิดขึ้นภายหลังปราชัยแก่เยอรมันแล้ว ได้
ทวักความรังเกียจพระและรังเกียจศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก
ได้เฟื่องฟูขึ้นชั่วนิรันดร์ให้เสรีภาพทางศาสนาปี ๑๘๕๕ เสีย ส่วน
ลิวอิสกับสเปนได้ออกกฎหมายเป็นประกันกับวัด ดูเหมือนว่า วัด
และสำนักสันตะปาปาจะสูญเสียอำนาจของตนไปทุกหนทุกแห่ง

การสิ้นพระชนม์ของสันตะปาปาไพอุสที่ ๙ ในปี ๑๘๗๘
เมื่อพระชนมายุได้ ๘๕ พรรษานั้น นับเป็นสิ้นสุดสมัยอันยาวนาน
ที่สุดในประวัติศาสตร์ของสำนักสันตะปาปา นับแต่เซนต์ปีเตอร์
เป็นต้นมา พระองค์ได้กำจัดลัทธิกัลลิกานิสต์ โดยออกกฎหมาย
จากที่ประชุมวาติกัน (Vatican Council) เกี่ยวกับอำนาจอธิปไตย
ของสันตะปาปา ตามที่นักบวชและผู้เลื่อมใสศรัทธาในคatholicได้
เรียกร้องต่อสันตะปาปาให้สนับสนุน พระองค์ได้ตั้งอำนาจของ
สันตะปาปาซึ่งมีอยู่เหนือวัดเข้ามาสู่ส่วนกลาง อย่างที่ไม่เคยปรากฏ
มาแต่กาลก่อน และได้ส่งเสริมการปฏิบัติงานของผู้เผยแผ่ศาสนา
(มิชชันนารี) ไปทั่วโลกอย่างกว้างขวางที่สุด พระองค์สถาปนา
องค์การปกครองสงฆ์ขึ้นในอังกฤษ สกอตแลนด์ และฮอลแลนด์
ได้อีกเป็นครั้งแรก นับแต่สมัยปฏิรูปคatholicเป็นต้น และมีได้ร่ว
มที่จะกล่าวประณามความเข้าใจผิด ๆ อันเป็นที่นิยมกันในสมัยนั้น

แต่ขณะเดียวกัน พระองค์มิได้มองดูความสำคัญของปัญหาการเศรษฐกิจและสังคม ที่สังคมและคนงานผู้ใช้แรงงานได้หยิบยกขึ้นมาเรียกร้อง ทั้งนี้ได้มองดูความต้องการของประชาชน ในอันที่จะเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงนโยบายของวัด และความคิดความเห็นให้เข้ากันได้กับระเบียบใหม่ของโลกที่ไผ่ผดขึ้นในศตวรรษนี้ อย่างไรก็ตาม งานดังกล่าววนตกเป็นภาระของผู้ที่จะได้ดำรงตำแหน่งสืบต่อไป.

บทที่ ๑๑

สันตะปาปาสมัยใหม่

(ค.ศ. ๑๘๗๘-๑๙๖๓)

การเลือกตั้งปอโปที่ ๑๓ ขึ้นดำรงตำแหน่งสันตะปาปา (๑๘๗๘-๑๙๖๓) นับว่าเริ่มกำหนดยุคใหม่ในประวัติศาสตร์ของสำนักสันตะปาปา สันตะปาปาองค์ใหม่นี้ทรงเห็นการไกลอย่างน่าอัศจรรย์ ทรงมีพรสวรรค์ในด้านปรัชญาและความวิริยะอุตสาหะ และทรงเป็นผู้หนึ่งท่เห็นสิ่งต่างๆ ตามความจริงของมัน เพราะสันตะปาปาองค์นี้เห็นว่าการเผยแผ่คริสต์ศาสนาได้เป็นไปอย่างกว้างขวางยิ่งพระองค์ทรงดำเนินกว่า การเปลี่ยนแปลงใหญ่หลวงซึ่งอุบัติขึ้นนับแต่สมัยปฏิวัติฝรั่งเศสนั้น จะเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ถาวรสืบไป จึงทรงตั้งความมุ่งหมายที่จะปรับปรุงพระองค์ให้อยู่ร่วมกันได้กับระเบียบใหม่ของสังคม อันกำเนิดขึ้นจากการปฏิวัติอุตสาหกรรม และฝ่ายเสรีนิยม ซึ่งเป็นฝ่ายมีชัยต่อโลกครั้งนั้น

สันตะปาปาทุกองค์ของสมัยนี้ คงดำรงตน อย่างเหนียวแน่น ต้านทานต่อการคิดประหัตประหาร และในเอกสารของสันตะปาปาจำนวนมากมานี้ได้แยกแยะให้เห็นความผิดพลาดต่างๆ ที่เกิดขึ้น

ในสมัยนั้น และหาวิธีการแก้ไขให้ด้วยความแจ่มแจ้ง และด้วยการใช้สติปัญญามากมาย อย่างที่ไม่เคยอธิบายให้แก่ผู้เลื่อมใสศรัทธาเลย ตลอดประวัติศาสตร์ของวัด ในปี ๑๙๒๙ บัญหาเอกราชของสันตะปาปาที่โต้เถียงกันในอิตาลี ก็ทำความตกลงกันได้ ในที่สุด โดยการดำเนินงานเพื่อการกุศล ระหว่างสงครามโลกทั้งสองครั้ง ความหนักแน่นมั่นคงในการต่อต้านกับการทำลายของรัฐเผด็จการของศตวรรษที่ ๒๐ และความพยายามที่จะจูงใจคนให้หันมาสู่วิถีทางสันติภาพ สันตะปาปาห้าองค์ได้รับความเคารพนับถือจากคนทุกชาติศาสนา ตลอดจนผู้ไม่มีศาสนาเลย

ลีโอที่ ๑๓ การเลือกตั้งบิชอปแห่งเปอรูเจีย (Bishop of Perugia) ในปี ๑๘๗๘ ทำให้สำนักสันตะปาปาได้สันตะปาปาที่ยิ่งใหญ่ที่สุดนับแต่สมัยปฏิรูปคัลลิก (Catholic Reformation) เป็นต้นมา บิชอปผู้นี้เมื่อได้ขึ้นเถลิงบัลลังก์สันตะปาปาแล้ว ทรงนามว่า สันตะปาปาลีโอที่ ๑๓ พระองค์ทรงมีสุขภาพไม่สู้ดีนักแต่ทรงมีพระทัยเข้มแข็ง เมื่อขึ้นเถลิงบัลลังก์ก็ต้องประสพกับการทำลายของรัฐบาลอิตาลีคณะหนึ่ง ซึ่งมีบุคคลผู้ชาติหัวโหดปะเต็มไปด้วยความเกลียดชังวัดเป็นหัวหน้า เยอมนันภายใต้การนำของ

บิสมาร์ค ก็ยังคงทำลายพวกคัทลิกต่อไป และในวงการก็เต็มไปด้วยบุคคลผู้มีความเชื่อติดต่อกันมา อำนาจคือธรรม (Might is right) และต่อมาฝรั่งเศสสมัยสาธารณรัฐที่สามได้แสดงถึงการรังเกียจศาสนาอย่างออกหน้า ในเยอรมัน สันตะปาปาลีโอที่ ๑๓ มีชัย ในฝรั่งเศสพระองค์ประสบกับความล้มเหลวเป็นส่วนใหญ่ ส่วนในอิตาลีนั้นไม่สามารถทำอะไรได้

สันตะปาปาลีโอที่ ๑๓ กับเยอรมัน ชัยชนะของบิสมาร์ค ชัยชนะสุดท้ายด้วยการสถาปนาจักรวรรดิเยอรมันขึ้น ในปี ๑๘๗๑ แต่ทว่าหาได้รับการรับรองจากเยอรมันทั่วทุกส่วนไม่ รัฐที่เป็นคัทลิกทางฝ่ายใต้ มิได้มีความกระตือรือร้นที่จะเข้าร่วมอยู่ในจักรวรรดิ และไม่ประสงค์จะมอบอำนาจรวมไว้ในมือของนายทุนชาวปรัสเซีย ที่นับถือคัทลิกและนิยมการสงคราม รัฐเหล่านั้นได้ป้องกันสิทธิของรัฐ เพื่อที่จะหลีกเลี่ยงจากอำนาจของบิสมาร์ค เพื่อเอาชนะปรบักษ์ บิสมาร์คได้รวมกำลังโจมตีคัทลิกในเยอรมัน เนื่องจากเขาจะได้รับการสนับสนุนจากการโจมตีวัด มากกว่าการโจมตีสิทธิของรัฐ เขาจึงได้เริ่มนโยบาย “การสงครามวัฒนธรรม” (Kulturkampf) โดยการกำจัดการพระเยซูอิต ในปี ๑๘๗๒ ต่อมาอีกสองปี กฎหมายเดือนพฤษภาคม (May laws) บังคับให้

บิชอปและนักบวชทุกคนในเยอรมันต้องเป็นพลเมืองเยอรมัน ต้องผ่านการศึกษามากมหาวิทยาลัยของรัฐในเยอรมัน และได้รับการรับรองจากรัฐแล้ว ด้านการศึกษาทางศาสนาของเยอรมันจะต้องอยู่ภายใต้การควบคุมตรวจตราของรัฐ และชาวโปแลนด์นับคัทธิลิกที่อยู่ในเยอรมัน จะต้องได้รับการศึกษาทางศาสนาในเยอรมัน

วัดย่อมไม่สามารถจะยอมรับแนวนโยบายชาตินิยม หรือการยอมรับอยู่ใต้อำนาจรัฐดังกล่าวได้ พวกคัทธิลิกเยอรมันปฏิเสธการปฏิบัติตามกฎหมายเหล่านั้น บิชอปและนักบวชจึงถูกจับไปคุมขังหรือถูกเนรเทศไปตาม ๆ กัน พวกคัทธิลิกเยอรมัน ได้รวมกันเข้าเป็นองค์การทางการเมือง เรียกว่า พรรคคัทธิลิกกลาง (Catholic Center Party) พรรคนี้ได้รับความสนับสนุนอย่างกว้างขวางเนื่องจาก นโยบาย ของ พรรคนี้ มีจุด ประสงค์ ที่จะ ให้ เสรีภาพ ทางศาสนาและการปฏิรูปสังคม และสนับสนุนปาปาลีโอที่ ๑๓ ทรงให้กำลังใจอยู่ตลอดเวลา บิชมาร์คฉงนงงงายในการต่อต้านอย่างแข็งขันของพวกคัทธิลิกอยู่แล้ว ต่อมาได้รู้สึกตระหนกตกใจต่อความเจริญเติบโตของลัทธิโซเชลลิสม์หรือสังคมนิยม (Socialism) ในเยอรมันเข้าอีก เมื่อต้องเผชิญกับปรบักซ์ คือ พรรคโซเชลลิสม์ และพรรคคัทธิลิกกลางในรัฐสภาเช่นนี้ เขาก็ยินยอมให้สิทธิบาง

อย่างแก้พวกคัทลิก เป็นการปรองดองประนีประนอมโดยไม่ต้อง
ยกเลิกกฎหมายในเดือนพฤษภาคม สันตะปาปาโอที่ ๑๓ คง
ยืนยันอย่างหนักแน่น ที่จะให้กฎหมายที่ปราศจากความเป็นธรรม
เหล่านั้นยกเลิกไปเด็ดขาด และด้วยความซ้ำของเป็นเล็ดในเชิง

การทูต พระองค์ก็ทรงหลีกเลี่ยงไปจากกับทอัครมหาเสนาบดีผู้เฒ่า
ผู้เล่ห์เหลี่ยมได้จัดวางดักไว้ ในปี ๑๘๘๒ สัมพันธภาพทางการทูต
กับวาติกันซึ่งได้ขาดไปในปี ๑๘๗๒ ก็ได้รับการฟื้นฟูขึ้นใหม่ และ
ในปีต่อมากฎหมายรังเกียจคัทลิกทลายแรง ก็ได้รับการแก้ไขให้
เพลาลง ตามความต้องการผู้สนับสนุนทางการเมืองในเยอรมัน
การต่อสู้ต้านทานอย่างห้าวหาญของพวกคัทลิกเยอรมัน ความ
เชี่ยวชาญและความหนักแน่นมั่นคงของสันตะปาปาโอที่ ๑๓ ได้
ก่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลทางการทูตที่ใหญ่ยิ่งที่สุดขึ้น

สันตะปาปาโอที่ ๑๓ กับฝรั่งเศส หลังจากที่ได้ประสบ
ความพราชัยในสงครามฝรั่งเศส-ปรัสเซีย และการพิณาศของจักร-
วรรดิของหลุยส์โปลีแยร์แล้ว ฝรั่งเศสก็ได้สถาปนาสาธารณรัฐที่
สาม (Thid Republic) ขึ้นในปี ๑๘๗๕ รัฐบาลใหม่เป็นปฏิปักษ์
กับวัดอย่างรุนแรง และสันตะปาปาต้องสูญเสียถึงสิทธิบุญญา และ

ความวิริยะอุตสาหะที่มิอย่างสิ้นเชิง สามัญชนและนักบวชคน
สำคัญ ๆ ที่สุด ที่สถอนิกายคัทธิคในเวลานั้น ล้วนแต่เป็นฝ่ายนิยม
กษัตริย์ และเป็นปฏิปักษ์กับสาธารณรัฐใหม่แทบทั้งสิ้น และชาว
ฝรั่งเศสที่ถอยคัทธิคท่ว ๆ ไป ได้แตกแยกกันอย่างรุนแรง ในความ
คิดเห็น ที่จะ ต่อต้าน กับการ ปฏิบัติตั้งข้อ รังเกียจ ศาสนาของ รัฐบาล
รัฐบาลสาธารณรัฐที่รังเกียจพระ ได้กล่าวหาพวกคัทธิคว่าไม่
มีความภักดีต่อรัฐบาลโดยสุจริต และได้ตราพระราชบัญญัติหลาย
ฉบับ ห้ามองค์การศาสนาให้มิสสิทธิทำการสอน โดยมีได้รับ
อนุญาตจากรัฐบาล และห้ามการสอนศาสนาในโรงเรียนระบบใหม่
ซึ่งสอนให้โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย (ประชาบาล เทศบาล) พวกพระ
นิกายเยซูอิต ซึ่งถูกเลิกปราบปรามมาตั้งแต่ปี ๑๘๑๔ แล้วนั้น ถูก
ขับออกไปจากฝรั่งเศสอีก การสมรสที่จะเป็นกรรชอบด้วยกฎหมาย
จะต้องให้เจ้าหน้าที่บ้านเมืองเป็นผู้จัดให้ และศาลสถิตยุติธรรมอาจ
อนุญาตให้หย่าขาดกันได้ กฎหมายเหล่านี้ตราขึ้นเพื่อทำให้สา-
ธารณรัฐเข้มแข็ง และกำจัดอิทธิพลของพวกคัทธิค เมื่อการชุมนุม
ทางศาสนาถูกสั่งห้ามในปี ๑๘๘๐ สันตะปาปาเลโอที่ ๑๓ ได้ยื่น
ประท้วงอย่างรุนแรงแต่ปราศจากผล อย่างไรก็ตาม สันตะปาปาก็
ได้แสวงหาวิธีการ ที่จะทำให้ความตึงเครียดบรรเทาลง และแสดง

ไมตรีจิตของพระองค์ ในปี ๑๘๙๐ อาร์คบิชอป ลาวิกเอร์ แห่ง แอลเจียร์ (Archbishop Lavigerie of Algiers) กล่าวสุนทรพจน์ในที่รับประทานอาหารกลางวันเป็นเกียรติแก่นายทหาร แห่งกองทัพเรือฝรั่งเศส ซึ่งมาแวะชนบทที่เมืองแอลเจียร์ เรียกร้องให้ชาวฝรั่งเศสทั้งหมด สนับสนุนสาธารณรัฐเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน อาร์คบิชอป นำความคิดเห็นของตนตะปาดาไปกล่าว ตลอดจนถึงคัดค้านตะปาดาเอง ถูกประท้วงจากพวกนิยมกษัตริย์ที่โกรธเคืองอย่างรุนแรง เพื่อเป็นการตอบโต้ สันตะปาปาได้ทรงแต่งตั้งให้ลาวิกเอร์เป็นพระคาร์ดินาล และเพื่อแสดงทัศนคติของตนให้เป็นที่แจ้งชัดขึ้นอีก สันตะปาปาได้ทำหนังสือเวียนไปยังบิชอปฝรั่งเศสและชาวคัทอลิก เรียกร้องให้คนเหล่านั้นเลิกฝืนถึงระบอบประชาธิปไตย โดยการยอมรับรู้ฐานะของสาธารณรัฐ และแสวงหาความเป็นธรรมให้แก่ผู้ตกทุกข์ได้ยาก ในขอบเขตของรัฐธรรมนูญสาธารณรัฐ แต่การนี้ไม่เป็นผล เพราะชาวฝรั่งเศสที่เป็นคัทอลิกส่วนใหญ่ ปฏิเสธไม่ยอมปฏิบัติตามคำแนะนำที่ฉลาดของสันตะปาปา ผู้นำฝ่ายสาธารณรัฐของฝรั่งเศส ซึ่งเคยกล่าวประณามพวกคัทอลิกว่าเป็นพวกไม่กตต่อสาธารณรัฐ เนื่องมาจากคนพวกนั้นดำเนินการป้องกันลัทธินิยมกษัตริย์ ได้แสดงจิตใจที่แท้จริงออกมาให้เห็น ในเมื่อได้เย้ยหยันบรรดาพวกคัทอลิกที่สนับสนุน

สนุนสาธารณรัฐ โดยน้ำใสใจจริงแล้ว ผู้นำเหล่านั้นมีความ
เกลียดชังวัดมากกว่ากษัตริย์ ดังนั้นปาปาลีโอที่ ๑๓ ได้
พยายามอย่างกล้าหาญในอันที่จะแยกวัดมิให้เป็นพันธมิตรใด ๆ กับ
พวกนิยมกษัตริย์ แต่ความพยายามของพระองค์ดูเหมือนจะไร้ผล
จนตลอดพระชนมชีพ

สันตะปาปาลีโอที่ ๑๓ กับอิตาลี ความเป็นปฏิปักษ์ของ
รัฐบาลอิตาลีต่อสันตะปาปาลีโอที่ ๑๓ นั้น แรกกล้าเท่า ๆ กับ
ที่ต่อสันตะปาปาไพอุสที่ ๙ ความเกลียดชังของผู้นำทางการเมือง
ที่มีต่อวัด และโดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อสันตะปาปา ยังคงมีอยู่สืบมา
โดยไม่เปลี่ยนแปลง แม้สันตะปาปาลีโอที่ ๑๓ ทั้ง ๆ ที่มั่งคั่ง
สามารถมากก็ทำอะไรไม่ได้ นอกจากจะยื่นประท้วงต่อการบ้าย
ร้ายใส่ความและการทำผิดต่าง ๆ และการแทรกแซงเข้าไปใน
ธุรกิจของวัดเนื่อง ๆ ทั้งที่มีกฎหมายค้ำประกันสันตะปาปา (Law
of Papal Guaranties) ตั้งได้กล่าวแล้ว ซึ่งสันตะปาปามีสิทธิจะแต่ง
ตั้งบิชอปในอิตาลีได้โดยเสรี ในระหว่างที่ตำแหน่งว่างอยู่นั้น รัฐ-
บาลก็ได้ใช้วิธียึดเอาทรัพย์สินของบิชอปนั้น ๆ และรื้อรอลงไว้
นับเดือนหรือปี จนกว่าบิชอปใหม่จะเข้ารับตำแหน่งได้

ในเดือนกรกฎาคม ๑๘๘๑ พระศพของสันตะปาปาไพอุส

ที่ ๘ ถูกเคลื่อนจากโบสถ์เซนต์ปีเตอร์ไปยังวัด ซาน ลอเรนโซ แม่
 รัฐบาลจะได้อนุมัติในการเคลื่อนย้าย ซึ่งเป็นเวลาตอนเที่ยงคืน
 กระบวนแห่ศพถูกฝังชนหมู่หนึ่งโจมตี แทะว่าจะชิงเอาโลงบรรจุ
 ศพไปทิ้งลงในแม่น้ำไทเบอร์ได้ รัฐบาลก็เพิกเฉยมิได้ดำเนินการ
 อยากรีบแล้วร้าย เหตุการณ์ทำให้สันตะปาปาเลโอที่ ๑๓ คิดที่
 จะออกจากโรมไปตั้งสำนักอยู่นอกอิตาลี การคุมขังและการกระทำ
 ที่ชั่วของรัฐบาลที่เกลียดชังศาสนา ได้เรียกร้องความเห็นใจสันตะ-
 ปาปาจากชาวต่างประเทศทั่วโลก ในบรรยากาศที่เต็มไปด้วยเหตุ
 ร้าย เช่นการปราบองค์การศาสนา การยึดทรัพย์สินวัด และการ
 ปิดหนังสือพิมพ์ของพวกคหิลิก เช่นนี้ ปัญหาโรมันจึงเป็นปัญหา
 ที่ยังไม่จบทางแก้ สันตะปาปาเลโอที่ ๑๓ ก็มสภาพตึงเครียดกับ
 สันตะปาปาไพอุสที่ ๘ คือต้องดำรงตำแหน่งสันตะปาปาอยู่ในฐานะ
 “นักโทษของคฤวงศ์กัน” อยู่สืบไป

แม้ว่าสันตะปาปาเลโอที่ ๑๓ จะประสบความล้มเหลวใน
 ฝรั่งเศสและอิตาลี พระองค์ก็ยังทรงติดต่อกับโลกภายนอกด้วย
 เอกสารเวียนนับเป็นชุด ๆ หนังสือเวียนเหล่านี้จัดอยู่ในบรรดา
 อนุสาวรีย์ที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของสมัยนั้น คือเป็นเอกสารรวมความปรีชา
 สามารถของชาวคริสเตียน ในเอกสารรวมดังกล่าว พระองค์ได้แสดง

ข้อคิดเห็นของพระองค์ไว้ โดยแสดงให้เห็นว่าวัดจะดำรงชีวิตอยู่ในโลกปัจจุบันด้วยวิธีการอย่างไร

โครงการของสันตะปาปาเลโอที่ ๑๓ สันตะปาปาเลโอที่ ๑๓ เป็นครูที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของศาสนาในยุคปัจจุบัน พระองค์ได้วางหลักการ ของโครงการทั้งหมดยกของ พระองค์ใน การ ที่จะ บูรณะ ปฏิสังขรณ์องค์การศาสนาขึ้นใหม่ ในโครงการที่มีชื่อว่า Acterni Patris (๑๘๗๕) พระองค์เรียกร้องให้มีการฟื้นฟูการสอนของเซนต์โทมัส อควีนาในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยต่าง ๆ จิตใจอันเป็นปรัชญาของโทมัส จะช่วยความมีใจแคบของลัทธิเสรีนิยม ซึ่งปฏิเสธไม่ยอมเชื่อว่าพระเจ้าจริง ไม่ยอมเชื่ออำนาจปาฏิหาริย์ และไม่เห็นด้วยกับการที่จะให้มนุษย์ยอมอยู่ใต้อำนาจเหล่านั้น เพื่อส่งเสริมการศึกษา สันตะปาปาได้ทรงอนุญาตให้นักศึกษาทั่วโลกเข้าค้นคว้าเอกสารสำคัญ ๆ ต่าง ๆ ของวาติกันได้ ส่งเสริมให้ชาวคริสต์ศึกษาประวัติศาสตร์ และส่งเสริมให้มีการศึกษาพระคัมภีร์ศักดิ์สิทธิ์ โดยจัดตั้งคณะกรรมการขึ้น

ในเอกสารชื่อ เทพผู้เป็นอมร (Immortals Dei ๑๘๘๕) สันตะปาปาเลโอที่ ๑๓ ผู้ทรงสนใจอยู่อย่างลึกซึ้งกับปัญหาเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างวัดกับรัฐ ดังที่ดำเนินไปอยู่ในฝรั่งเศส เยอรมัน

และอิตาลี ได้ทรงกล่าวถึงปัญหาทั้งหมดไว้ว่า ควรจะเป็นอย่างไร จึงจะเป็นการถูกต้อง เป็นการปรับหลักการดั้งเดิมที่ว่า “จงมอบสิ่งที่เป็นของข้าราช ให้แก่ข้าราชไป และมอบสิ่งที่เป็นของพระเจ้าให้แก่พระเจ้าไป” ให้เข้ากับเหตุการณ์สมัยปัจจุบัน ได้แสดงให้เห็นความแตกต่างอันแท้จริงระหว่างคatholic และสิทธิของแต่ละองค์การที่มิใช่ของมนุษย์ ซึ่งขณะเดียวเป็นทั้งพลเมืองของรัฐ และเป็นลูกหลานของพระเจ้า

ในเอกสารที่ชื่อว่า เสรีภาพ (Liberty) สันตะปาปาปิโอ ได้วิพากษ์วิจารณ์การมาของพวกเสรีนิยมในข้อที่เกี่ยวกับ “เสรีภาพสมัยใหม่” และได้อธิบายอย่างกระจ่างชัด ถึงความหมายที่แท้จริงของเสรีภาพธรรมชาติกับเสรีภาพตามกฎหมาย ซึ่งแตกต่างกับข้ออ้างอันป่าเถื่อนของคนในสมัยนั้น

เรอรัม โนวารัม (Rerum Novarum ๑๘๙๑) อย่างไรก็ดีตาม เอกสารที่สำคัญยิ่งยวดของสันตะปาปา ก็ได้แก่เอกสารที่เกี่ยวกับภาวะของคนงาน ปัญหาสังคมซึ่งเกิดขึ้นจากการปฏิวัติอุตสาหกรรม และลัทธิเสรีนิยมทางเศรษฐกิจ ได้เรียกร้องให้ทางการศาสนาก่อการอันใดอันหนึ่งเป็นการให้ความช่วยเหลือ ท่านแอมเบ ลัมเมเนต ได้ชี้ให้เห็นมาแต่ต้นต้นศตวรรษแล้ว ถึงลักษณะ

การนิยมในวัตถุที่มีอยู่ในปรัชญาทางเศรษฐกิจ อันตั้งอยู่บนรากฐาน
 ของความโลภ (Greed) เมื่อการปฏิวัติอุตสาหกรรมขยายตัวออก
 ขนชั้นใหม่ซึ่งเรียกว่า ชนกรรมาชีพ (Proletariat) ก็ทวีจำนวน
 มากขึ้น ขนชั้นนี้ต้องทำงานหนัก ปราศจากผู้พึ่งพิง และปราศจาก
 ผู้ป้องกันสิทธิให้ เหตุนี้ คาร์ล มาร์กซ (Karl Marx) จึงได้
 ปรากฏตัวขึ้น และการแก้ปัญหาอันรุนแรงของเขาจะทำลายคริสต์-
 ศาสนา เสรีภาพ และทรัพย์สินส่วนตัวลงสิ้นเชิง ในปี ๑๘๘๑
 สันตะปาปาเลโอที่ ๑๓ ได้รวบรวมผลของการอภิปรายและการศึกษา
 ในปัญหาสังคม ซึ่งผู้นำคหิทธิคนสำคัญ ๆ ได้เขียนไว้ และได้จัด
 พิมพ์ขึ้นเป็นเอกสารสำคัญให้ชื่อว่า ว่าด้วยภาวะของคณงาน (On
 the Condition of the Worker หรือ Rerum Novarum) เอกสาร
 ฉบับนี้กลายเป็นกฎบัตรการดำเนินงานในด้านสังคมของนิกายคหิทธิ
 (Catholic Social movement) เอกสารนี้กล่าวประณามการเศรษฐกิจ
 ตามลัทธิเสรีนิยม ของผู้ทเหยียดหยามคณงานให้มีฐานะประดุจ
 สัตว์ ซึ่งอาจจะจ้างหรือจ่ายค่าจ้างให้มากขึ้นตามกฎอุปสงค์อุป-
 ทาน ขณะเดียวกันก็ได้ประณามการแก้ปัญหาของคาร์ล มาร์กซ
 ซึ่งจะทำให้มนุษย์ กลายเป็น เครื่องมือ ของรัฐ ผู้ทรง อำนาจใหญ่ยิ่ง
 เอกสารนี้เสนอให้ คณงานได้รับ ค่าจ้างพอ แก่การให้ ครอบครัวยัง

ชีวิตอยู่ได้ และยินยอมให้มีการรวมตัวเพื่อบ่งกั้นสิทธิและเกียรติ
ของตนเอง เพื่อที่จะช่วยให้คนงานบรรลุถึงจุดหมายดังกล่าว รัฐ
จะต้องเข้าแทรกแซงในทางเศรษฐกิจของชาติ

สันตะปาปาไพโอที่ ๑๐ ผู้ที่ดำรงตำแหน่งสืบต่อจาก
สันตะปาปาลีโอที่ ๑๐ ก็คือสันตะปาปาไพโอที่ ๑๐ (๑๙๐๓-
๑๙๑๔) ซึ่งเมื่อสิ้นพระชนม์แล้วก็ได้รับการสถาปนาเป็นเซนต์
(๑๙๕๔) นับเป็นองค์เดียวนับแต่สันตะปาปาที่ ๕ ซึ่งสิ้นพระชนม์
ในปี ๑๕๗๒ และได้รับการสถาปนาเป็นเซนต์ สันตะปาปาองค์นี้เป็น
ผู้ที่ทรงไว้ซึ่งความสุภาพอ่อนโยนและบริสุทธิ์ยิ่ง และได้ดำรงตำแหน่ง
พระประจําหมู่บ้าน และบิชอปมาเป็นเวลานาน เมื่อได้ดำรงตำแหน่ง
สันตะปาปาไม่ช้า ก็ต้องประสบกับกรณีพิพาทกับฝรั่งเศส และการ
แทรกแซงของ พวกนอกศาสนา ทดลัดแกมโกงในสมัยใหม่มากมาย
โดยในวัดเองนั้นพระองค์ได้ทรงตรากฎข้อบังคับ ทำให้การปฏิบัติ
พิธีกรรมของนักบวชมีชีวิตชีวาขึ้นเป็นอันมาก

ได้เห็นมาแล้วว่า สันตะปาปาลีโอที่ ๑๓ ไม่สามารถจะ
รวบรวมชาวคatholicฝรั่งเศส ให้สนับสนุนสาธารณรัฐฝรั่งเศสตาม
คำริชของพระองค์ได้ คดี เดรียฟุส (Dreyfus affair ๑๘๙๔-๑๙๐๔)
ซึ่งพวกคatholicส่วนใหญ่พิสูจน์ว่าความผิด ได้กระพือความขมขื่น

ในปี ๑๙๐๗ ต้นตะปาปาไพอัสที่ ๑๐ ได้จัดพิมพ์เอกสารที่ชื่อฉบับหนึ่งเรียกว่า Passendi ประณามลัทธินิยมสมัยใหม่ (Modernism) ลัทธินี้จัดเป็นเดิวยุติพวกหนึ่ง ซึ่งชักจูงให้พวกพวกล้มเลิกการปฏิบัติและปรัชญา คัดลัดให้เข้า กับหลักการวิทยาศาสตร์สมัยปัจจุบัน โดยเลิกล้มการสอนหลักการอันเป็นประเพณีมาแต่เดิมนั้นเสีย การประณามอย่างรุนแรงทำให้การเคลื่อนไหวของลัทธินี้หยุดชะงักลง มิฉะนั้นแล้วคงจะทำให้ทฤษฎีและปรัชญาของคัทลิกไม่มีความหมายอะไร และคงจะยุ่งเหยิงยุ่งเกี่ยวกับลัทธิโปรเตสแตนต์สมัยปัจจุบัน (Modernist Protestantism)

สันตะปาปาฟอสส์ที่ ๑๐ ได้รับเกียรติสูงส่งในการฟื้นฟูชีวิตทางศาสนาของนิกายคatholicให้สดชื่นและกระฉับกระเฉงยิ่งขึ้น และได้ปรับปรุงเครื่องจักรกลการปกครองวัดใหม่ พระองค์ทรงส่งเสริมให้จัดใหม่ พิธีเลี้ยง รำลึกถึง วันสิ้น พระชนม์ ของ พระเยซู เนื่อง ๆ (Holy Communion) ฟื้นฟูการร้องเพลงอย่างง่าย ๆ ที่ถูกต้องสำหรับใช้ในพิธีทางศาสนา และทำการปฏิรูปสำนักสันตะปาปาใหม่ ทรงมอบหมายการแก้ไข คัมภีร์ไบเบิลที่เป็น ภาษาละตินให้ แก่ นิกายเบเนดิกตินส์ และโดยการที่ทรงเป็นผู้ ริเริ่มทำประมวลวินัยใน

คริสต์ศาสนาเสร็จสิ้นสมบูรณ์ นับว่าสันตะปาปาไพอัสที่ ๑๐ ได้
แสดงว่าพระองค์ทรงมองเห็นความต้องการของวัดใน ศตวรรษที่ยี่สิบ
อย่างแจ่มชัด ดังที่ทรงมุ่งหมายว่าจะต้องประสบกับเหตุการณ์เช่นนี้
มาตั้งแต่ต้น

สันตะปาปาเบเนดิกต์ที่ ๑๕ สันตะปาปาไพอัสที่ ๑๐ สัน
พระชนม์เมื่อพระชนมายุได้ ๗๙ พรรษา ในเดือนแรกที่เกิดสงคราม
โลกครั้งที่ ๑ เนื่องจากอิตาลียังเป็นกลางอยู่ สภาพพระคาร์ดินาล
จึงสามารถประชุมกันได้โดยไม่ลำบาก และที่ประชุมนี้ได้เลือก
เบเนดิกต์ที่ ๑๕ ผู้มีประสบการณ์ทางการทูตมาก ขึ้นดำรงตำแหน่ง
แทน ความสยดสยองของสงครามและอารมณ์ร้ายที่เกิดจากการนั้น
ทำให้การวิงวอนเพื่อ สันติภาพและความ เมตตากรุณาไม่มีผู้ใดสลับ
ตรึงฟัง เนื่องจากแต่ละฝ่ายต่างกลัวว่าเหตุผลของตนชอบด้วยความ
เป็นธรรมแล้ว สันตะปาปาจึงประกาศเป็นกลางสันติ เมื่อเกิด
ภาวะการณ์ที่คิดว่าจะทำให้สงครามที่โหดร้ายยุติลงได้ พระองค์ก็
เสนอข้อตกลงสันติภาพ แต่ข้อตกลงเหล่านั้นถูกคัดค้านจากทั้งสอง
ฝ่าย ตลอดจนสงครามครั้งนี้ สันตะปาปาเบเนดิกต์ที่ ๑๕ ได้อุทิศ
พระองค์ในงานกุศล เช่น แสวงหาทางแลกเปลี่ยนเชลยศึกที่บาดเจ็บ
โดยไม่มีทางรักษาให้หาย และช่วยประชาชนทั้งสองฝ่ายที่พลัดพราก

จากบ้านเรือนไม่มียูนิฟิเคชันใหม่ที่ยูนิฟิเคชันชั่วคราวทั้งสองฝ่าย อำนาจ
 ความสะดวกในการติดต่อระหว่างเขตลี้ภัยกับครอบครัว การบำเพ็ญ
 กุศลสาธารณะและความเป็นกลางของสันตะปาปา และกิจการ
 ต่างๆ ที่นักบวชได้ดำเนินไประหว่างสงคราม ได้ช่วยให้การรังเกียจ
 พระซึ่งมีอยู่เมื่อก่อนสงครามลดน้อยลงเป็นอันมาก ผู้ได้ตำแหน่ง
 สืบต่อจากเบเนดิกต์ที่ ๑๑ ได้ประโยชน์จากสถานการณ์ใหม่นี้ เพื่อทำ
 ความตกลงในปัญหาโรมัน และเพื่อฟื้นฟูสัมพันธ์ภาพทางการทูต
 กับฝรั่งเศสขึ้นใหม่

สันตะปาปาไพโอสที่ ๑๑ สันตะปาปาองค์ใหม่ คือไพโอส
 ที่ ๑๑ (๑๙๒๒-๑๙๓๙) เป็นทั้งนักศึกษาและนักการทูต เดิมมีชื่อ
 ว่า ดอน แรตตี (Don Ratti) เขาเคยทำงานอยู่ในหอสมุดอัมโบร-
 เซียนในเมืองมิลแลน แล้วต่อมาได้ทำหน้าที่ผู้อำนวยการหอสมุด
 วาติกัน เขาจึงเป็นนักศึกษาอยู่ตลอดมา เขาได้ไปรับหน้าที่ทูตของ
 สันตะปาปาประจำประเทศโปแลนด์ ซึ่งเพิ่งจะได้เอกราชภายหลังสง-
 ครามโลกครั้งที่หนึ่ง อยู่ตั้งแต่ปี ๑๙๑๘-๑๙๒๑ ระหว่างทำหน้าที่
 ในตำแหน่งนี้ เขาได้พิสูจน์ให้เห็นความกล้าหาญของเขาโดยอยู่ใน
 กรุงวอร์ซอในเมื่อเมืองนั้นเกือบจะเสียแก่คอมมิวนิสต์อยู่แล้ว

ขณะที่โลกภายหลังสงครามค่อยๆ คืบเข้าสู่ความสงบบ้าง

แล้ว สันตะปาปาองค์ใหม่ ได้ใช้ความสามารถทางการทูตของพระองค์ทั้งหมด สถาปนาสัมพันธภาพปกติกับประเทศที่เกิดขึ้นใหม่ๆ ตามสนธิสัญญาแวร์ซายด์ และฟื้นฟูสัมพันธภาพกับประเทศเก่าๆ ซึ่งได้ตัดสัมพันธภาพกับวาทิกัน สันตะปาปาไพอุสที่ ๑๑ ได้ทำข้อตกลงกับประเทศต่าง ๆ รวมทั้งสิ้นถึง ๑๘ ฉบับ

ความเกลียดชังอย่างบ้าคลั่งที่มีต่อสำนักสันตะปาปา อันเป็นลักษณะของรัฐบาลเสรีนิยมในศตวรรษที่ ๑๙ ค่อย ๆ บรรเทาลงในโลกภายหลังสงคราม ความยิ่งใหญ่ของสันตะปาปาในศตวรรษที่ยี่สิบ และการบำเพ็ญกุศลกิจของสันตะปาปาเบเนดิกต์ที่ ๑๕ ระหว่างสงคราม ตลอดจนการประพฤติปฏิบัติของ นักบวชโดยทั่วไป ทำให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อสันตะปาปา แม้แต่ผู้เคยเป็นปฏิปักษ์ของวัดมาแต่ก่อน ระบบเสรีนิยมและความฉันทางเสรีได้กระจัดกระจายไปอีก เมื่อรัฐเผด็จการ (Totalitarian states) เช่น รัสเซียและอิตาลีได้เริ่มผุดขึ้นจากความตกต่ำ ที่สงครามทำให้เกิดขึ้น ไม่มีที่ใดที่ลัทธิเสรีนิยมจะประสบกับ ความล้มเหลว อย่างชัดเจนเช่นในอิตาลี ณ ประเทศนั้น การขาดประสิทธิภาพและความทุจริตในวงการของรัฐบาลเสรีนิยม ต้องสยบลงต่อการเรียกร้องขออำนาจจากมุสโสลินี แต่ก่อนหน้าที่มุสโสลินีจะไต่ขึ้นเถลิงอำนาจ ได้มี

สัญญาแสดงถึงความปรองดองกันระหว่างรัฐบาลอิตาลี กับสำนัก
สันตะปาปาแล้ว ในปี ๑๙๒๖ มุสโสลินีได้ริเริ่มเตรียมการที่จะทำ
ความตกลงในปัญหาโรมัน และในวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๑๙๒๙
สนธิสัญญาแลเทอแรน (Lateran Treaty) กับคอนคอร์ดเต (Con-
cordat) กับอิตาลี ก็ได้ประกาศเป็นทางการหลังจากที่ได้เจรจาเป็น
การลับนานถึงสองปี

สนธิสัญญาแลเทอแรน ตามสนธิสัญญาแลเทอแรน
(Lateran Treaty) นี้ ถือว่านิกายคatholicเป็นศาสนาประจำประเทศ
อิตาลี และยอมรับว่าสันตะปาปาเป็นประมุขผู้ครองรัฐซึ่งมีอธิปไตย
เอกราช เรียกว่า รัฐนครวาติกัน (State of Vatican City) มี
สิทธิและ อภิสิทธิเพียงเดียวกับผู้ครองอาณาจักรทางโลก ทุกประการ
สันตะปาปาเพิกถอนการเรียกร้องดินแดน ซึ่งแต่เดิมเป็นรัฐสันตะ-
ปาปา และได้รับเงินเป็นการชดใช้ดินแดนที่ได้สูญเสียไป^๕

คอนคอร์ดเต (The Concordat) เอกสารฉบับนี้ซึ่งร่าง
ขึ้นในเวลาเดียวกัน ได้ให้คำอธิบายสัมพันธ์ภาพระหว่างวัดกับรัฐ
ไว้ และให้การคำประกันต่อการปฏิบัติหน้าที่ของอำนาจทางศาสนา
ได้อย่างเสรี เช่นมีเสรีภาพที่จะแต่งตั้งบิชอป และติดต่อกับฝ่าย
บริหารของอิตาลีได้ และเสรีภาพในหนังสือพิมพ์ของพระคatholic

เป็นครั้งแรกในระยะเวลาหลายร้อยปี ทวดคิตาลีเป็นอิสระเสรีปลดอด
 จากความคุ้มครองของเจ้านาย และของกษัตริย์ในการแต่งตั้ง
 ตำแหน่งต่าง ๆ ทางสงฆ์ และปลดอดจากการแทรกแซงของรัฐอย่าง
 แทบว่าจะอึดอึดใจตาย การสอนหลักการของคัทลิกในโรงเรียน
 และการนำวินัยต่าง ๆ ไปใช้ได้ในการค้าประกำ ด้วยการให้ความ
 มานะพยายามและการยึดมั่นในหลักการสำคัญยิ่ง สันตะปาปาไพอัส
 ที่ ๑๑ ได้แก้ไขปัญหาโรมันได้สำเร็จ สามารถฟื้นอำนาจอธิปไตย
 ทางโลกของสันตะปาปาขึ้นใหม่ และได้ค้าประกำที่จะให้สันตะปาปา
 ได้ประสมกับยุคใหม่ในประวัติศาสตร์ของตน สนธิสัญญาและข้อ
 ตกลงสองฉบับ ย่อมแปลเป็นอันไม่ได้ นอกจากว่า สันตะปาปา
 ไพอัสที่ ๑๑ ได้ยอมรับระบบฟัซซิส และพระองค์ได้ทรง
 ระวังที่จะอธิบายให้แจ่มชัด เกี่ยวกับการขัดกันระหว่างความเข้าใจ
 ของคัทลิก กับความเข้าใจของฟัซซิส ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับรัฐ
 คำอธิบายปรากฏในเอกสารเวียนซอ Non Abbiamo Bisogno
 ซึ่งในเอกสารนั้น สันตะปาปาได้ประณามความเข้าใจของฟัซซิส
 เกี่ยวกับการศึกษาและรัฐ ซึ่งในครั้งนั้นองค์การยูเวนฟัซซิสได้
 ผูกขาดการศึกษาของอนุชนคนต่อ ๆ ไป

การกำเนิดของรัฐเผด็จการของฮิตเลอร์

ในปี ๑๙๓๐

เป็นต้นมา นำโลกให้มาเผชิญกับมหาอำนาจที่เกิดจากผลของเทคโนโลยีสมัยใหม่ ข้อตกลงที่ฮิตเลอร์ได้ยินยอมในปี ๑๙๓๓ พอถึงนามนาหมักยังไม่ทันแห่งถูกเพิกถอนโดยตัวของเขาเอง ขณะเมื่อฝ่ายตะวันตกกำลังหาทางปรองดองกับพรรษาใหม่ สันตะปาปาไพอัสที่ ๑๑ ได้เรียกร้องอย่างกล้าหาญ ให้โลกสนใจต่อสภาพอันแท้จริงของความวิปลาสทางการเมืองของฮิตเลอร์ ในเอกสารเวียนของพระองค์ชื่อ Mit Brennender Sorge (๑๔ มีนาคม ๑๙๓๗) หลายวันต่อมา พระองค์ได้ทรงประณามอย่างรุนแรงต่อระบบคอมมิวนิสต์ในรัสเซีย ในเอกสารเวียนชื่อ “ลัทธิคอมมิวนิสต์ที่ไม่นับถือพระเจ้า” (Atheistic Communism) (๑๙ มีนาคม) เป็นการประณามอันหนึ่งที่จะทำต่อลัทธิคอมมิวนิสต์ซึ่งได้ติดต่อกันมาตั้งแต่ ค.ศ. ๑๘๔๖

การประณามต่อลัทธิเผด็จการในศตวรรษที่ ๒๐ ทั้งสามฉบับ ทำให้เห็นได้แจ่มชัดอย่างพอเพียงทีเดียวว่า สันตะปาปาได้เป็นปฏิปักษ์ต่อลัทธิเผด็จการทางการเมือง อันชาติศีลธรรม สันตะปาปาไพอัสที่ ๑๑ ได้ทรงใช้เอกสารเวียน ส่งสอนผู้เลื่อมใสศรัทธาให้ปฏิบัติพันธกรณีทางศาสนา และเตือนให้หลีกเลี่ยงจากความชั่วที่ครอบงำเขาอยู่ แม้ว่าสันตะปาปาจะได้ทรงตักเตือนแข็งขัน

เพียงใด ก็หาสามารถป้องกันการเคลื่อนไหวอย่างบ้าคลั่งไปสู่ความ
พินาศของสงครามโลกครั้งที่สองได้ไม่

สันตะปาปาไพอัสที่ ๑๒ เมื่อสันตะปาปาไพอัสที่ ๑๑
สิ้นพระชนม์ในเดือน กุมภาพันธ์ ๑๙๓๙ คาร์ดินาล ปาเซลลี
(Cardinal Pacelli) รัฐมนตรีว่าการต่างประเทศ (Secretary of
State) ได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งสันตะปาปาสืบต่อไป ตั้งแต่นั้น
การลงคะแนนครั้งแรก ทรงนามเมื่อเถลิงบัลลังก์ว่าสันตะปาปา
ไพอัสที่ ๑๒ สันตะปาปาไพอัสที่ ๑๒ ได้ทรงปฏิบัติคุณเดียวกับ
สันตะปาปาเบเนดิกต์ที่ ๑๕ เมื่อก่อน และระหว่างสงครามโลกครั้งที่
หนึ่ง กล่าวคือ ได้วิงวอนต่อโลกให้ดำรงสันติภาพไว้ และเมื่อ
สงครามอุบัติขึ้น ก็ได้ทรงอุทิศพระองค์เพื่อบรรเทาความโศกเศร้าของ
สงคราม และช่วยเหลือผู้เคราะห์ร้ายอย่างไม่มีขอบเขตจำกัด สมัย
ของสันตะปาปาไพอัสที่ ๑๒ เป็นสมัยของการอุทิศตนเพื่อสันติภาพ
อันก่อรูปด้วยความเป็นธรรม พระองค์ทรงวิงวอนให้รัฐบาลต่าง ๆ
ปฏิบัติตามความต้องการของรัฐบาล โดยการออกกฎหมาย
และยอมรับบรรทัดฐานของเอกชนและของชาติ และทรงออกเอกสาร
เวียนเสนอแนะผู้เลื่อมใสศรัทธาในศาสนา ให้ทำการศึกษาและใช้
สติปัญญาอย่างลึกซึ้ง

สันตะปาปาจอห์นที่ ๒๓ สันตะปาปาไพอัสที่ ๑๒ สัน
 พระชนมเมื่อนวันที่ ๙ ตุลาคม ๑๙๕๘ สถาปนาพระคาร์ดินาล คาร์ดินาล
 รอนคัลลี (Cardinal Roncalli) ปาตรียาร์คแห่งเวนิสให้ดำรง
 ตำแหน่งแทน มีพระนามเมื่อเถลิงบัลลังก์ว่าจอห์นที่ ๒๓ สันตะปาปา
 องค์นี้เคยรับราชการทหาร มียศเป็นนายร้อยโทในสงครามโลกครั้งที่ ๑
 เมื่อเสร็จศึกแล้วก็ได้มาดำรงชีวิตเป็นพระตามเดิม ในปี ๑๙๒๕
 สันตะปาปาไพอัสที่ ๑๑ ได้ทรงแต่งตั้งให้เป็นอาร์คบิชอป และให้
 เดินทางในฐานะทูตของสันตะปาปาไปยังบัลกาเรีย ต่อมาได้รับ
 ตำแหน่งทูตประจำกรีซและตุรกี ระหว่างสงครามโลกครั้งที่สอง
 รอนคัลลีคงอยู่ในกรุงอิสตันบูลเกือบตลอดเวลา เมื่อสงครามโลก
 ครั้งที่สองสงบลง รอนคัลลีได้รับตำแหน่งทูตประจำประเทศฝรั่งเศส
 ณ ที่นั้นเขาต้องใช้ความพยายามอย่างมาก เพื่อให้พวกเดอโกลด์
 กับพวกวิชปองดองกัน รอนคัลลีมีความสามารถในการทำให้คน
 เข้าใจกันและกัน และเป็นมิตรกับแทบทุกคน ในปี ๑๙๕๓ ได้รับ
 ตำแหน่งคาร์ดินาล และต่อมาไม่นานก็ได้รับตำแหน่งปาตรียาร์ค
 ประจำเมืองเวนิส เขาได้พิสูจน์ว่าเป็นพ่อของประชาชนจริง ๆ
 ใคร ๆ ก็เข้าพบปะได้ทุกเมื่อ

ดังกล่าวก็นับว่าลักษณะของสันตะปาปาซึ่งสถาปนาพระคาร์ดินาล

ได้เลือกตั้ง เมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๑๙๕๘ แม้จะได้ดำรงตำแหน่ง
อยู่ชั่วเวลาอันน้อย พระองค์ก็ประสบสัมฤทธิ์ผลทางศาสนาหลาย
ประการ เช่นการส่งเสริมสันติภาพ จนได้รับรางวัลสันติภาพของ
บัลซัค (Balzan Peace Prize) เมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๑๙๖๓
พระองค์ทรงเป็นที่รักใคร่ของชาวคริสต์ทั่วไป พระองค์สิ้นพระชนม์
เมื่อวันที่ ๓ มิถุนายน ๑๙๖๓

สันตะปาปาปอลที่ ๖ เมื่อสันตะปาปาจอห์นที่ ๒๓ สิ้น
พระชนม์ลง สถาปพระคาร์ดินาลกโตเลอิก คาร์ดินาล มอนติ
(Cardinal Montini) ขึ้นดำรงตำแหน่งต่อไป ในการเลือกตั้งสอง
วัน และในการลงคะแนนครั้งที่ ๕ ทรงพระนามเถลิงบัลลังก์ว่า
สันตะปาปาปอลที่ ๖

ภาค ๓ - การเลือกตั้งสันตะปาปา

บทที่ ๑๒

สันตะปาปา และสำนักสันตะปาปา

๑. ปรีทสัน

โรมซึ่งเป็นศูนย์กลางชนบประเพณีของชาวคริสเตียนนั้น มีดินแดนเล็กๆ เรียกว่า รัฐแห่งนครวาติกัน (State of the Vatican City) รวมอยู่ด้วย รัฐนี้มีขนาดเล็กนิดเดียว คือ ประมาณ ๔๔ เฮกแตร์เท่านั้น และพลเมืองประมาณ ๕๐๐ คน เป็นหัวใจของวัดคัทอลิก (Catholic Church) เป็นทางตงด้านงานและเป็นที่พักของประมุขสูงสุดทางคริสตศาสนา (Supreme Pontiff) ซึ่งถือว่าเป็นผู้ครองในด้านจิตใจของประชากรประมาณ ๔๗๐ ล้าน ซึ่งกระจายอยู่ทั่วโลก

สำหรับชาวคัทอลิกนั้นแผ่นดินภายในอาณาเขตอันเล็กจิ๋วนี้ ถือว่ามีความศักดิ์สิทธิ์มาก เป็นตำแหน่งของการประหารพวกนักบวชชาวคริสเตียนรุ่นแรก ในรัชสมัยจักรพรรดิเนโร (Nero) และเป็นสถานที่ซึ่ง เซนต์ ปีเตอร์ (St. Peter) สาวกคนสำคัญ ซึ่งพระคริสต์

เองได้ทรงแต่งตั้งไว้ให้เป็นประมุขของศาสนาของพระองค์ ถูกประหารด้วยการตรึงกับไม้กางเขน เมื่อทรงแน่ใจว่าจะต้องถูกประหาร เซนต์ ปีเตอร์ สันตะปาปาองค์แรก ผู้ทรงเคารพต่อพระคริสต์อย่างยิ่งยวด ได้ร้องขอให้ถูกตรึงไม้กางเขนในลักษณะเอาศีรษะลงเบื้องล่าง เซนต์ ปีเตอร์ ถูกฝังไว้ ณ ที่นั้น และนับแต่เวลาทสันพระชนม์ไปในปี ค.ศ. ๖๗ แล้ว ท่วงศพของพระองค์ก็เป็นปูชนียสถานที่สำคัญยิ่งยวดอันหนึ่งในคริสตจักร

โบสถ์เซนต์ ปีเตอร์ ในนครวาติกันเป็นโบสถ์ที่ใหญ่ที่สุดในโลก มีโดมสูงเด่นมองเห็นจากทุกทิศของกรุงโรม เมื่ออาคันตกะมาถึงจัตุรัสเซนต์ ปีเตอร์ ซึ่งมองเห็นตัวโบสถ์ตั้งตระหง่านอยู่นั้น เขาจะรู้สึกตื้นตันเต็มท้นมองเห็นกำแพงโบราณ ของวังวาติกัน ซึ่งมีอยู่หลายวงค์ด้วยกัน วงเหล่านี้เป็นทตังฐานงานของสันตะปาปา สำนักสันตะปาปา ตั้งขึ้นโดยบัญชาของพระคริสต์ และมีกำเนิดมาตั้งแต่สมัยของเซนต์ ปีเตอร์ นับเป็นสิ่งมหัศจรรย์ที่ทรงอานุภาพดเจเดียวกับปูชนียสถานทางประวัติศาสตร์ทั่วโลกจักกัน วิสัยนี้ไม่มาดกลางทหารและดินแดนก็มอยินดเดียว กระนั้นก็ตาม วิสัยนี้มาจกรวรรดิอนักวางขวาง มณเฑธการ มีการประทุษร้ายกันทุกชนิด ตลอดจนความอ่อนแอเยี่ยงมณษย์ของสันตะปาปาบางองค์

แม้ว่าสันตะปาปาจะมีได้ประทับอยู่ในวังซึ่งสร้างบนเนินวาทิกัน นครวาติกันปัจจุบันก็ได้รวมไว้ซึ่งชนบะประเพณีทั้งหลายทั้งปวงของสำนักสันตะปาปา และเป็นแหล่งกลางของการบริหารอำนาจของวัดศักดิ์ด้วย อาคารสองตามหลังนอกนครวาติกันก็เป็นของสันตะปาปาเช่นกัน เป็นสำนักงานของการปกครองของวัด และได้รับสิทธิสภาพนอกอาณาเขตบนผืนแผ่นดินของประเทศอิตาลี

เมื่อมาจากตำบลคาสเตล เซนต์ แอนเจโล (Castel St. Angelo) อาคารนี้จะมีมองเห็นยอดของโบสถ์เซนต์ ปีเตอร์ก่อนอื่น เมื่อมาถึงเปียสซา เขาก็จะมีมองเห็นโบสถ์อยู่เบื้องหน้า และเบื้องหน้าโบสถ์นั้น จะมีพนักวาง ล้อมรอบด้วยเสา ยกย่องเรียงเป็นรูปครึ่งวงกลม สองครึ่ง ทนเรียกกันว่า เสาเบอรินนิ (Colonnade of Bernini) ตรงใจกลางของเปียสซา เป็นที่ตั้งของเสาหินเหลี่ยม ซึ่งพระเจ้าคาโลลิกลานำมาจากอียิปต์ ทั้งสองข้างเป็นนาพุพวยพุ่งขึ้นมาสวยงาม ช่วยทำให้อากาศในวันฤดูร้อนเย็นลง

เบื้องขวาของเสา ใกล้เคียง กับโบสถ์ มีประตูเข้าไปสู่ใจกลางของวังวาติกัน ข้างซ้ายก็มีทางเข้าอีกทางหนึ่ง นำไปสู่อุทยานวาติกัน และเป็นทางเข้าสำคัญของยานพาหนะที่จะเข้าสู่นครวาติกัน ถ้ามองไปทางขวาจากศูนย์กลางของเปียสซา จะเห็นอาคาร

๒๕๓

ตั้งอยู่เป็นกลุ่ม นนและคิวงวาทิกัน มีฉนวนเชื่อมโบสถ์เซนต์
ปีเตอร์ กับอาคารเหล่านี และฉนวนเชื่อมต่ออาคารเหล่านีด้วย
กันด้วย วังเก่าแก่ที่สุดมีอายุถอยหลังไปถึงศตวรรษที่สิบแห่งคริสต์-
ศักราช และสันตะปาปาองค์ใด ๆ มาได้สร้างเพิ่มเติมขึ้นบนเนิน
มา ปัจจุบันบนกมตกประมาณยี่สิบห้าหลังภายในพื้นที่อันกว้างขวาง
และมีห้องต่าง ๆ รวมทั้งห้องประชุม ห้องสมุดมนต์ ประมาณพัน
ห้อง บันไดบางอันมี ๑๒๗ ขั้น อีกบันไดหนึ่งมี ๒๕๔ ขั้น

อาคารที่สองที่สุด เบื้องหลังบิกวาของหมู่เสา เป็นห้อง
ส่วนพระองค์ขององค์สันตะปาปาซึ่งมอยุ่ตามห้อง หนาต่างห้อง
สองด้านหันไปสู่จัตุรัส เมื่อสันตะปาปาประกอบพิธีกรรมภายใน
โบสถ์ สันตะปาปาและสมาชิกในสำนักสันตะปาปา จะเดินขบวน
จากอาคารนี้ไปยังโบสถ์ผ่านไปตามขั้นบันได ห้องโถงและฉนวน
โดยไม่ต้องเดินออกมาสู่เบียดซาเลย

เบื้องหลังโบสถ์ ทางด้านซ้ายมือเป็นอาคารสำหรับใช้เป็น
บริหารงานและหน่วยงานต่าง ๆ ของนครวาติกัน ตรงไปเบื้องหลัง
โบสถ์ บนเนินเขา เป็นวังของข้าหลวงใหญ่ประจำดินแดนน้อย
และอุทยานวาติกัน

ไกลไปทางซวาร์ฮูนอยน์ เป็นโรงเก็บยานพาหนะ โรงเก็บพัสดุ โรงพิมพ์ และที่อยู่ของทหารองครักษ์ บนยอดเนินเป็นที่ตั้งของสถานวิหยาตักกัน อันเป็นเครื่องเตือนให้ระลึกว่า โบราณกับปัจจุบันได้ผสมกลมกลืนกันอย่างมหัศจรรย์ที่สุด

๒. ลักษณะของสำนักสันตะปาปา

สันตะปาปา ประมุขสูงสุดของวัดคัลลิก ได้รับอำนาจทั้งหลายอันเป็นมรดกตกทอดมาในตำแหน่งงานของเขา เมื่อเขาได้ยอมรับการเลือกตั้ง โดยสภาพระคาร์ดินัลอันศักดิ์สิทธิ์ (Sacred College of Cardinals) การทำให้การเลือกตั้งมีผลสมบูรณ์นั้นไม่ต้องมีพิธีกรรมอันใดประกอบ อย่างไรก็ตาม วัดเชื่อว่าการเลือกตั้งบุคคลผู้จะได้รับอำนาจอันสูงสุดในศาสนาโรมันคัลลิก ควรจะได้จัดทำใหม่เกียรติ เป็นพระลิกทงตัวเขาเองและของโลกร ด้วยเหตุนี้ในการแต่งตั้งนั้น จึงได้มีพิธีหลายอย่างต่อเนื่องกัน ซึ่งมีความสูงส่งไม่มีพิธีกรรมอันใดเทียบเท่า แม้แต่พระราชพิธีของจักรพรรดิหรือกษัตริย์องค์ใด ๆ พิธีสูงสุดในพิธีกรรมเหล่านี้ ก็คือ พิธีสวมมงกุฎของสันตะปาปาองค์ใหม่

ในโอกาสอันใหญ่ยิ่งนี้ โบสถ์เซนต์ ปีเตอร์ จะเต็มไปด้วยผู้คนราว ๗๕,๐๐๐ หรือ ๘๐,๐๐๐ จากทั่วทุกส่วนของโลก ผู้แทน

กษัตริย์ ผู้แทนรัฐบาลทั้งที่เป็นชาวคริสต์เถียนและมีโซ่ คอยอยู่ที่นั่น ด้วยความเงยบงาบและด้วยความเคารพ ผ้าคลุมสีแดงผืนยาวของ พระคาร์ดินาล เสื้อคลุมสีม่วงของบิชอป เครื่องแต่งกายของพระ ชี และบรรพชิต สีขาว ดำ น้ำตาล ฟ้ำและเหลือง มองดูคลา คล้ายคลึงกันดีต่าง ๆ ในท้องทะเล

ขณะที่เมื่อโลกทั้งโลกรอคอยฟังเหตุการณ์อันสำคัญเยี่ยมยอด ที่สุดอันหนึ่งในประวัติศาสตร์ของคริสตศาสนา ขณะที่ความสนใจ ของทุก ๆ คน ได้พุ่งเล็งอยู่อย่างตงอกตงใจแทบไม่หายใจ ต่อ การปรากฏตัวของสันตะปาปา ซึ่งจะได้รับการต้อนรับด้วยเสียงไช โหร้องอย่างก้องกัมปนาท ขณะที่ทุกสิ่งทุกอย่าง ได้จัดเตรียมไว้ เพื่อให้เห็นตามความรุ่งโรจน์ของสันตะปาปา องค์สันตะปาปาองค์ ใหม่เองก็จะได้รับการต้อนรับด้วยเสียงไชโหร้องด้วยความหนักแน่นว่า สิ่ง ทั้งหลายเหล่านี้ คือความมหิพาวรของพิธีสมมงกุฏ การแสดง ความยินดีของมหาชน การกล่าวแสดงความเคารพนับถือจำนวน ครั้งไม่ถ้วนนั้น ในที่สุดก็จะสูญไปดุจเดียวกับกลุ่มควันไฟ

สันตะปาปาองค์ใหม่จะนั่งไปบนพระโอรินหาม ที่เรียกว่า Sedia Gestatoria ซึ่งใช้คนหามสิบสองคน พร้อมด้วยขบวนแห่ แห่นในพิธีออกจากวังวาติกัน ผ่านห้องโถงและระเบียบที่เชื่อมต่อกัน

ตรงเข้าไปยังห้องพิธีในโบสถ์เซนต์ ปีเตอร์ และแล้วก็เข้าไปสู่โบสถ์
นั้น ภายในโบสถ์เซนต์ ปีเตอร์ ขณะเมื่อองค์สันตะปาปามาถึง
แท่นบูชาใหญ่ภายใต้โดม ท่ามกลางความมหัศจรรย์ต่าง ๆ นั้น
ขบวนพิธีก็หยุด

หัวหน้าพิธีการ (Master of Ceremonies) จะส่งโถทอง-
เหลืองที่มีถ่านอยู่ภายใน กับ Flax กำมือให้แก่อันตะปาปา ทุกคน
จะเฝ้ารับส่ง ดวงตาทุก ๆ ดวงจะหันไปยังสันตะปาปา ขณะที่
พระองค์โปรย Flax ลงในโถทองเหลือง ไฟจะลุกโผล่ขึ้นในทันที
ทันใด แล้วก็ดับหายวับไปเกือบจะในทันทีทันใดเหมือนกัน ไม่
เหลืออะไรไว้ในอากาศเลยนอกจากควัน

หัวหน้าพิธีการจะเดินเข้าไปชิดองค์สันตะปาปา และมองดู
พระเนตรของพระองค์แล้วกล่าวเตือนว่า “หลวงพ่อนผู้ศักดิ์สิทธิ์
ความรุ่งโรจน์ของโลกดับลงด้วยประการฉะนี้” (Pater Sancte,
Sic Tansit Gloria Mundi = Holy Father, Thus Ends The
Glory of The World)

สันตะปาปาประสานมือเข้าด้วยกันใน ลักษณะการ สวดมนต์
และขบวนได้ก้าวไปข้างหน้าสองสามก้าว แต่หัวหน้าพิธีการจะส่ง
ให้หยุดเป็นครั้งที่สอง ใบหน้าของเขาเขาจริงเขาจังยิ่งขึ้นอีก อากัปก-

ภริยาของเขาต้องอาชญายิ่งกว่าก่อน และเขาตะโกนขึ้นอีกครั้งหนึ่งว่า
 “หลวงพ่อผู้ศักดิ์สิทธิ์ ความรุ่งโรจน์ของโลกดับลงด้วยประการ
 ฉะนี้” เมื่อเปลวเพลิงดับไปและควันจางกลืนหายไปกับอากาศโดย
 รอบแล้ว ขบวนพริกเคลื่อนไปข้างหน้าต่อไปอีก

หัวหน้าพริกการ ร้องสั่งให้ขบวนหยุด เบื้องหน้า แทนบูชาเป็น
 ครึ่งที่สาม แต่เขาออกคำสั่งครึ่งนราวกบตะโกน พระซึ่งได้เตือน
 ให้ผู้แทนของพระคริสต์ (Vicar of Christ) ให้ทราบ ว่า พระองค์
 ก็จะต้องตายและกลายเป็นเถาเถา วัสดุที่แท้จริงนั้นเป็นการกระทำครั้ง
 สำคัญที่สุดของชีวิตของเขา เปลวเพลิงอันเกิดจาก Flax ติดไฟ
 ส่องสว่างเต็มหน้า นัยน์ตาของสันตะปาปาเพ่งมองเบื้องล่างด้วย
 การสำรวจอย่างลึกซึ้งยิ่งยวด ผู้ที่อยู่ในโบสถ์กัมสรุสด้วยความ
 เงียบสงบ คบเข่าลง ศิริษะของทุกคนแทบจะจรดพนหน่อน เปลว
 ไฟสว่างโพล่งขึ้นชั่วเวลาทีเดียวและควันก็จางหายไป

ด้วยประการดังนี้ สันตะปาปาองค์ใหม่ได้เข้าโบสถ์
 ด้วยการเตือนอย่างมิให้รู้ ลมว่า พริกกรรมอันสูงส่งที่พระองค์ได้รับ
 นินทาไว้เป็นการส่วนพระองค์ ซึ่งจะกลายเป็นเถาเถาไปไม่ แต่
 เป็นพริกกรรมที่ถวายต่อพระผู้เป็นเจ้า ซึ่งพระองค์ได้รับเลือกเป็น
 ผู้แทนต่างหาก

สันตะปาปาองค์ใหม่ยอมทราบอย่างชัดเจนว่า ถ้าหากสำนัก
 สันตะปาปาทรงไว้ซึ่งอำนาจและความรุ่งโรจน์แล้ว สันตะปาปา
 ก็ย่อมจะต้องแบกภาระในด้านศาสนาไว้อย่างหนักเช่นเดียวกัน การ
 ที่จะดำเนินภารกิจอันหนักนั้นให้เป็นไปด้วยความราบรื่น สันตะปาปา
 จะต้องเป็นผู้ottomตน สันตะปาปาทรงเป็นบิชอปแห่งโรม ทรงเป็น
 ผู้แทนพระคริสต์ ทรงรับตำแหน่งสืบต่อจากสาวกองค์แรก และ
 ทรงเป็นประมุขสูงสุดแห่งคริสตศาสนาสากล หรือที่เรียกสกลมหา-
 สังฆปรินายก ทรงเป็นมหาสังฆนายก (ปาตริอาร์ค) แห่งยุโรป
 ตะวันตก สังฆนายกแห่งอิตาลี ทรงเป็นอาร์คบิชอปแห่งมณฑล
 โรม และทรงเป็นพระประมุขแห่งรัฐนครวาติกัน ทั้งๆ ที่ทรงดำรง
 ตำแหน่งสูงสุดดังกล่าวนี้ พระองค์จะทรงลงพระนามในประกาศ
 สาส์น และโครงการต่าง ๆ อย่างถ่อมพระองค์และอย่างง่าย ๆ
 เพียงว่า “ผู้รับใช้ของผู้รับใช้ของพระเจ้า” (Servant of the
 Servants of god) หลังจากการเลือกตั้งแล้ว สันตะปาปาจะไม่
 ทรงใช้ชื่อสกุล (Family Name) แต่เมื่อพระองค์สิ้นพระชนม์ลง
 ก็กลับมาใช้ชื่อเดิมและชื่อสกุล

มีสันตะปาปาสองสามองค์ในประวัติศาสตร์ ที่ไม่ทรง
 ปรารภจะดำรงตำแหน่งสังฆปรินายก และสองสามองค์นั้นในไม่

ข้าหมองเห็นความจริงว่า ในขณะที่พระองค์ได้ขอว่าเป็นผู้แทน
พระไครสต์ และพระไครสต์คือพระเจ้า ในเมื่ออุปมาเป็นมนุษย์
นั้น พระไครสต์ถูกทรมาน ถูกตรึงติดกับไม้กางเขน และสิ้นพระชนม์
ด้วยลักษณะการอันน่าอัศจรรย์ในสมัยของพระองค์ เหตุนี้
สันตะปาปาจึงจำเป็นต้องมีความอดทน ไม่เห็นอภัยหนายในการ
ที่จะปฏิบัติภารกิจแทนพระไครสต์

สันตะปาปาไพอุสที่ ๑๐ เมื่อได้รับแจ้งว่าพระองค์ทรงได้รับ
เลือกให้ดำรงตำแหน่งสกลมหาสังฆปริณายก (Pontiff) หรือ
สันตะปาปา ได้ทรงอุทานขึ้นว่า “พระผู้เป็นเจ้า พระองค์ทรงคุณ
ใหญ่ยิ่งและทรงพระเมตตากรุณายอดเยี่ยม ขอได้โปรดทรงพระ-
เมตตาข้าพเจ้าด้วยเถิด”

เซนต์ เกรกอรีผู้ยิ่งใหญ่ (St. Gregory the Great) เป็น
บุคคลผู้ปรารถนาความเป็นอันหนึ่งอันเดียวของศาสนา เป็นบุคคล
ที่สำคัญที่สุดคนหนึ่งในตอนต้นของสมัยกลาง เมื่อได้รับเลือกในปี
๕๙๐ ได้หนีออกไปจากโรม ไปซ่อนตัวอยู่ในตะกร้าขนส่งสินค้า
พระองค์ทรงหลบหลีกอยู่ในป่าและในถ้ำนอกกรุงโรมเป็นเวลาสาม-
วันสามคืน และไม่ทรงปรารถนาตำแหน่งสันตะปาปา อย่างไรก็ตาม

หลังจากที่ไตร่ตรองอย่างลึกซึ้งเป็นเวลานานแล้ว ก็ทรง
ยินยอม โดยถือว่าเป็นเจตน์จำนงของพระเจ้า

ก่อนการเลือกตั้งโพธิ์ที่ ๑๐ ในปี ๑๙๐๓ นั้น ผลการ
เลือกตั้งครั้งแรกปรากฏว่าเสียงส่วนมากสนับสนุน คาร์ดินาล แรม-
พอลลา (Cardinal Rampolla) แต่ตอนนั้นแรมพอลลาไม่ได้คะแนน
เสียงตามกำหนด ก็จะต้องได้คะแนนเสียงส่วนมากถึงสองในสาม
แรมพอลลา ใช้เวลาสวดอธิษฐานเป็นชั่วโมง ๆ เพื่อมิให้ตนได้รับ
เลือก การลงคะแนนเลือกตั้งครั้งที่สอง คาร์ดินาล ซาร์โต
(Cardinal Sarto) ได้คะแนนเสียงส่วนมากตามที่ต้องการ แต่ตาม
ประจักษ์พยานปรากฏว่า ซาร์โตได้ใช้เวลาทั้งคืนทรมานตนเอง
สวดมนต์พระเจ้าเพื่อมิให้ตนได้รับภาระดำรงตำแหน่งสันตะปาปา

เมื่อคาร์ดินาล ซาร์โต ได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งสันตะ-
ปาปาทรงนามว่า โพธิ์ที่ ๑๐ แล้ว ก็ทรงดำรงชีวิตอยู่อย่างง่าย
ที่สุด ในปี ๑๙๕๕ หลังจากโพธิ์สถนพระชนม์ไปแล้วได้เพียง ๓๒ ปี
พระองค์ก็ได้รับการสถาปนาเป็นเซนต์ (นักบุญ) นับเป็นสันตะปาปา
องค์แรกที่ได้รับการสถาปนาเป็นเซนต์นับแต่ปี ๑๗๑๒ เป็นต้นมา

ปัญหาของคริสตศาสนา และปัญหาของโลกในปัจจุบันนี้

ทั่วโลกต่างมีความรู้สึกต่อโรมแจ่มแจ้งชัดเจนยิ่งกว่าที่แห่งอื่นใดบนพื้นพิภพ

นักเขียนอเมริกันชื่อ ไมเกล วิลเลียม ซึ่งเป็นนักสังเกตการณ์ศาสนาที่เก่งที่สุดคนหนึ่ง ได้เขียนไว้ว่า “ธุรกิจทุกชนิดได้มีการแลกเปลี่ยนกัน ณ นครวาติกัน กล่าวคือธุรกิจของรัฐ ซึ่งประกอบด้วยเหตุการณ์ทางโลกอันสลับซับซ้อน ธุรกิจของสติปัญญา ของวิญญาณ ของความจริงและลัทธิธรรมนิยมการตรวจสอบปัญหาทางระเบียบของปรัชญา เทววิทยาและสังคม ได้มีประกาศจากวาติกันในรูปแบบต่าง ๆ มากมายหลายประการ ประกาศบางฉบับเกี่ยวข้องกับเรื่องราวของนิกายคatholic โดยเฉพาะ และมีหลายฉบับที่เกี่ยวกับ ปัญหาปัจจุบัน และตลอดอนาคต ที่ยิ่งยากที่สุดประกาศเหล่านั้นทุกฉบับต้องอาศัยหลักการอื่นแก่ไขมิได้ อนึ่งเจ้าหน้าที่ทางศาสนาได้ตระหนักไว้ ศาสดาของสันตะปาปาได้ตัดสินอรรถคตินับพัน ๆ เรื่อง นำเอาความสงบและความปิติมาสู่วิญญาณของชาวคริสต์เถียน แต่ในบางครั้งก็นำมาซึ่งความกลัวและความแค้นเคือง และบางครั้งก็นำมาซึ่งการปฏิวัติจิตใจ..... โรมดึงทุกสิ่งทุกอย่างเข้ามาหาตนเอง เพื่อให้ทุกสิ่งทุกอย่างเหล่านั้นประสมกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวและทำให้มีชีวิตชีวาขึ้น โรมเป็นศูนย์กลางซึ่งกระแสชีวิตในด้านศาสนาไหลออกไปและไหลเข้ามา”

และในบรรดาสำนักรงานที่ดำเนินงานเหล่านี้ ในบรรดากิจกรรมทั้งหลายที่อุปถัมภ์ในโรมในรัฐวาติกันนั้น สันตะปาปาทรงเป็นผู้ ชาติแต่ผู้เดียว อย่างไม่มีผู้ใดคัดค้าน

เมื่อสันตะปาปามองจากหน้าต่างห้องส่วนพระองค์ ซึ่งอยู่ตรงกับบริเวณเบียดซาของโบสถ์เซนต์ ปีเตอร์ พระองค์จะสามารถหลับตามองเห็นประจักษ์พยาน อันเกิดจากการ ปฏิบัติงานของสันตะปาปาองค์ก่อน ๆ อันเป็นเครื่องเตือนใจช่วยให้พระองค์สามารถมองเห็นปัญหาอันไม่จบสิ้น ซึ่งพระองค์ได้รับเลือกมาเป็นผู้แก้ไขเมื่อยืนอยู่ทนนในเวลาเช้าตรู่ อันเป็นเวลาทบทวนทศนาจรวาถกันยนิชมอาคารอันมโหฬารโอโถงของโบสถ์เซนต์ ปีเตอร์ พระองค์จะระลึกได้ว่าเมื่อไม่นานมานี้ คือในเดือนกันยายน ๑๙๕๓ (พ.ศ. ๒๔๙๖) พรมแดนระหว่างอิตาลีกับนครวาติกัน ได้ถูกพลร่มนาซีพร้อมด้วยอาวุธปืนกลครบมือเข้ายึดครองฐานกรุงโรม การต่อสู้ระหว่างผู้รักการกับประชาชนยังคงดำเนินต่อไป เป็นเวลาหลายวัน เหตุการณ์ก็ยังมีแต่คลคลายไปว่า การยอมมอบเข้ามาคุ้มครองของเยอรมันนครวาติกัน จะกลายเป็นการยึดครองไปหรือหาไม่ และผู้คุ้มครองนั้นจะเข้ารับการนครวาติกันอย่างไรเปิดเผย ดังคำแนะนำของพวกเขาให้

สันตะปาปายังจะคงจำได้ว่า เครื่องบินนาซีโดทงระเบิดลงบนดินแดนวาทิกันถึง ๕ ลูก ในคืนวันหนึ่ง ระหว่างสงครามโลกครั้งที่สอง บอมบ์เหล่านั้นน่าจะได้ทำลายโบสถ์เซนต์ ปีเตอร์เสียแล้ว แต่โชคดีพลัดไป และจมอยู่ในโคลนในอุทยานวาทิกัน^๑

ดินแดนผืนน้อยที่เรียกว่านครวาทิกัน มีเขาเป็นผู้สร้างสันตะปาปาผู้ทะเยอทะยานแสวงหาอำนาจครองโลก แต่เป็นผู้สร้างความจำเป็นขึ้น ตราบใดที่จักรวรรดิโรมันยังคงอยู่ สันตะปาปาในฐานะบิชอปแห่งโรม ก็ย่อมได้รับความคุ้มครองจากแสนยานุภาพของจักรวรรดิ ในสมัยที่จักรวรรดิโรมันเบ่งตะวันตกล่มลง จักรพรรดิโดทง ปกครองดินแดน ภาคนี้จาก กรุงคอนสแตนติโนเปิลราชธานีของจักรวรรดิโรมันเบ่งตะวันออก และเสรีภาพของสันตะปาปาซึ่งดำรงตำแหน่งสถลมหาสังฆปริณายก ก็ถูกรบกวนต่อเนื่องกันมาไม่หยุดหย่อน

หลังจากที่ ชน ป่าเถื่อน ได้รุกราน อาณาจักร โรมัน ตะวันตก หลายครั้งหลายครา เพื่อดูกความที่จะให้สันตะปาปาทกอยู่ในอำนาจ

๑. นาซีไม่ประสงค์จะทำลายโบสถ์เซนต์ ปีเตอร์ จดมุ่งหมายก็เพื่อจะให้เกิดความเชื่อว่าเป็นมิตร (โดยเฉพาะอังกฤษ) เป็นผู้ทิ้งระเบิดนครวาทิกันเหตุนี้ จึงใช้บอมบ์ทองคำทำ ซึ่งเยอรมันยึดได้จากเมืองโทbruk ในอัฟริกาเหนือ

สันตะปาปาสติเฟนที่ ๓ ทรงตัดสินพระทัยที่จะแสวงหาการคุ้มครอง
จากกษัตริย์ชาวคริสเตียน คือ เปแปงเตย์ (Pepin the Short)
พระชนกของชาร์ลมาญ กษัตริย์ฝรั่งเศส

สันตะปาปาสติเฟนที่ ๓ เสด็จจากโรมไปยังฝรั่งเศสใน
ปี ๗๕๔ ทรงเสด็จคลุมแสดงความโคกเคี้ยวที่สุด พระเคียรเปรอ
ไปด้วยเท้า ทรงพระองค์เองลงแหบบาทของพระเจ้าเปแปง และ
วิงวอนขอความช่วยเหลือ ในพระนามของพระผู้เป็นเจ้าและบีเตอร์
กับปอล ซานคิซย์เอก ขอให้พระเจ้าเปแปงทรงแทรกแซงเข้าไปเพื่อ
ให้ความปลอดภัยแก่ “อัครกิจของเซนต์ บีเตอร์ กับปอล และของ
สังคมชาวโรม” ด้วยประการดังนั้นเองโรมและหลายส่วนของคาบ
สมุทรอิตาลี จึงได้กลายเป็นทรัพย์สินของสันตะปาปา ภายใต้การ
คุ้มครองของเปแปงและทายาทผู้ไดราชบัลลังก์สืบต่อ

หลังจากที่ได้ทำสัญญา สันติภาพกับจักรพรรดิกอนสแตนติน
ในศตวรรษที่สี่ สันตะปาปาได้รับมอบที่ดินที่เรียกว่า มรดกของ
เซนต์ บีเตอร์ (Patrimony of St. Peter) มีเนื้อที่ประมาณ
๓๐๐,๐๐๐ เฮคเตอร์ โดยรอบกรุงโรม หลังจากที่ได้ทำความตกลง
กับเปแปงเตย์แล้ว รัฐของสันตะปาปา (Papal States) ก็ประกอบ
ด้วยทรัพย์สินของเซนต์ บีเตอร์ ดังกล่าวนั้น กับมณฑลโรมักยา

ของอิตาลี มหาสังฆปริณายกมิได้ครอบครองดินแดนเหล่านั้นโดยแท้จริง จนกระทั่งถึงศตวรรษที่สิบห้า

ในศตวรรษที่สิบแปด เป็นระยะเวลาที่รัฐสันตะปาปามีอาณาเขตกว้างขวางที่สุด มีเนื้อที่ถึง ๑๗,๐๐๐ ตารางไมล์ และประชากรราวสามล้าน รัฐเหล่านั้นได้แก่ดัชชีแห่งโรมักยา เฮอร์บีโน สโปเลโต บิอาเซนซา ปาร์มา โมเดนาและคาสโตร ดินแดนอันโคนา และมณฑลโบโลญญา ออร์เวียโตและเปรูเวีย ในปี ๑๘๗๐ ดินแดนเหล่านั้น ถูกผนวกเข้าอยู่ในราชอาณาจักร อิตาลี และด้วยเหตุนี้สันตะปาปาจึงไม่มีดินแดนเป็นเมืองขึ้นของตน อำนาจอธิปไตยทางศาสนาได้รับการรับรองอีกครั้งหนึ่ง โดยเอกสารที่เรียกว่า สนธิสัญญา แลเทอแรน (Lateran Treaty) อันเป็นผลจากการเจรจา ระหว่างมุสโสลินีกับสำนักสันตะปาปา ในปี ๑๙๒๙ สนธิสัญญานี้ลงนามกันในวังแลเทอแรน

มีหลายครั้งหลายหนที่กษัตริย์และรัฐบาลของประเทศต่างๆ ได้เสนอให้ความคุ้มครองแต่สันตะปาปา เมื่อภัยอันตรายเกิดขึ้น ข้อเสนอนั้นใช้ว่าจะปราศจากความไม่เห็นตัวเองเสมออีกหามิได้ ในบางกรณี ผู้เสนอ มักจะมีเงื่อนไขให้สันตะปาปา ยอมอยู่ใต้อำนาจทางอาณาจักร อย่างไรก็ตาม สันตะปาปาไพอัสที่ ๙ ได้รับข้อเสนอ

การคุ้มครองจากรัฐบาลบริติช และต่อมาจากรัฐบาลของสหรัฐอเมริกาได้ตั้งสถานกงสุลขึ้นในรัฐสันตะปาปาอีกตั้งแต่ ค.ศ. ๑๗๙๗ และในปี ๑๘๔๘ ประธานาธิบดีพอลด์ (Polk) ได้รับอนุมัติจากรัฐสภาให้ตั้งสถานทูตแรกขึ้นในกรุงโรม

ในปี ๑๘๖๓ เมื่อกองทัพของพระเจ้าวิกเตอร์ เอมมานูเอล ที่ ๑ และการิบัลดี ได้พยายามจะรวบรวมคาบสมุทรทั้งหมดเข้ามายู่ในความปกครองของกษัตริย์องค์เดียวกัน จึงได้ยกทัพเข้ารุกรานรัฐสันตะปาปา ลอร์ด รัสเซลล์ นายกรัฐมนตรีอังกฤษได้ส่งสาส์นไปยัง คาร์ดินาล อันโตเนลลี (Cardinal Antonelli) รัฐมนตรีว่าการต่างประเทศของสันตะปาปา และเสนอให้ใช้เกาะมอลตาเป็นที่พักพิงลี้ภัยของสันตะปาปา

นายกรัฐมนตรีอังกฤษ ออกคำสั่งให้กองทัพเรือเตรียมพร้อมที่จะส่งทัพเรือหน่วยหนึ่งไปยังเมือง ชิวิตาเวคเคีย (Civitavecchia) เมืองท่าของรัฐสันตะปาปา เพื่อรอคอยสันตะปาปาที่นั่น เมื่อสันตะปาปาเสด็จไปพำนักในเกาะมอลตาแล้ว ลอร์ด รัสเซลล์ได้ส่งสาส์นไปยังอันโตเนลลี มีข้อความตอนหนึ่งว่า “พระคุณเจ้ามาพำนักอยู่กับพระคาร์ดินาลผู้ใหญ่ และที่ปรึกษาที่ทรงไว้วางพระทัยอย่างที่สุด พระคุณเจ้าจะไม่ถูกรบกวนด้วยเงื่อนไขใด ๆ อัน

“ไม่เป็นทศปพระอัยยาศัยเป็นอันขาด” ขอเสนอสนัญญาจะให้ความ
คุ้มครองอย่างเด็ดขาดแก่องค์สันตะปาปา

ต่อมาเมื่อสถานการณ์ของความตึงเครียดขึ้น รูปัส คิง อัคร-
ราชทูตสหรัฐ ประจำรัฐสันตะปาปา ก็ได้ริเริ่มดำเนินการใหม่
เจ้าหน้าที่ชั้นสูงสุดแห่งนครวาติกันบอกกับคิงว่า คุณเหมือนว่า “ประ-
เทศเดียว ที่สันตะปาปาอาจ แสวงหาพำนั กอันเหมาะสม และปลอดภัย
นั้น ก็คือสาธารณรัฐอเมริกา” คิงได้เสนอเป็นทางการว่า “ประเทศ
ของเราเป็นถิ่นพำนักของผู้มีเสรีภาพทั้งทางโลกและทางศาสนา กับ
ทั้งเบณฑลภัยของชนทั้งหลาย ซึ่งได้หลีกเลี่ยงจากความยุ่งยากทาง
การเมืองและความยุ่งยากอื่น ๆ ในโลกเก่า หากพระคุณเจ้าทรง
เห็นว่าเป็นการเหมาะสมที่จะเสด็จไปยังสหรัฐแล้ว พระองค์จะต้อง
ได้รับการต้อนรับด้วยความยินดี และพระองค์จะสามารถดำเนิน
การต่าง ๆ ในฐานะประมุขของวัดคัลลิก โดยไม่มีเงื่อนไขใด ๆ
และด้วยความปลอดภัยทุกประการ”

คิงเสนอให้สหรัฐส่งเรือรบไปยังเมืองซิดาเวคเคีย เพื่อบรร-
การตัดสินใจของสันตะปาปา ซีเว็ด (Seward) รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงการต่างประเทศสหรัฐเห็นชอบด้วยขอเสนอแนะ และฟ็อกซ์
(Fox) รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการทหารเรือ ซึ่งขณะนั้น ได้

เดินทางมาเยี่ยมโรมได้สั่งให้ นายพลเรือ โกลด์สเบอร์พ (Admiral Goldsborough) ผู้บัญชาการทัพเรือสหรัฐประจำน่านน้ำทะเลเมดิเตอร์เรเนียน ซึ่งขณะนั้น จอดทอดสมออยู่ ณ กรุงลิสบอน เมืองหลวงโปรตุเกส ให้ส่งเรือรบสองลำไปยังเมืองซิวิตาเวคเคียทันที ในไม่ช้าเรือพิฆาตสองลำก็มาถึงเมืองท่าของนครวาติกัน

อย่างไรก็ตาม สันตะปาปาไพอุสที่ ๘ ไม่มีพระประสงค์จะหนีจากกรุงโรม ต่อมาในปี ๑๘๖๗ เมื่อการรบลดทอนลงทัพลึก ๆ ของเขา อยู่ห่างจากนครวาติกันเพียงสิบห้าไมล์ และในนครวาติกันได้ยื่นเสียงปืนใหญ่ชัดเจน สันตะปาปาได้บอกกับคนสนิทของพระองค์บางคนที่ “ถูกแล้ว” ฉันได้ยื่นเสียงเขากำลังใกล้เข้ามา” แล้วพระองค์ก็ไปท่าไม้กางเขน และกล่าวว่า “นี่แหละจะเป็นปืนใหญ่ของฉันละ”

ล่วงมาถึงหกสิบปี ภายหลังที่กองทัพของพระเจ้าเอมมานูเอลได้เข้ายึดครองสันตะปาปาแล้ว รัฐบาลอิตาลีก็รัฐบาลหนึ่งภายใต้พระเจ้าวิกเตอร์ เอ็มมานูเอลที่ ๓ กับมุสโสลินี ได้ลงนามในสนธิสัญญาแลเทอแรน ซึ่งฟื้นฟูอธิปไตยทางศาสนาอย่างสมบูรณ์ของสันตะปาปาขึ้นใหม่ และได้สถาปนารัฐนครวาติกัน (State of Vatican City) ขึ้น นับแต่นั้นเป็นต้นมาเอกราชของรัฐน้อยนี้ได้รับความเคารพจากรัฐบาลอิตาลี

การมีอำนาจอธิปไตยนั้นมีความสำคัญยิ่งต่อการดำเนินการใน การส่งทูตทางศาสนาของสันตะปาปา มีบางประเทศได้ส่งอัครราชทูตไปยังสำนักสันตะปาปาแล้ว ทั้ง ๆ ที่รัฐน้อย ๆ นั้นมิได้มีสภาพเป็นรัฐ ส่วนบางประเทศ เช่น อียิปต์ อินเดีย ปากีสถาน ญี่ปุ่น และเกรตบริเตน ได้รับผลประโยชน์จากข้อเท็จจริงที่ว่า สันตะปาปามีอำนาจอธิปไตยเหนือดินแดนด้วย ประเทศที่มีนิกาย คริสต์ศาสนา และประเทศที่ถือนิกายโปรเตสแตนต์เหล่านี้ ซึ่งต้อง การจะมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับสำนักสันตะปาปา ได้ยอมรับว่า สันตะปาปาเป็นประมุขของประเทศหนึ่ง แทนการยอมรับว่าสันตะปาปาเป็นผู้แทนของพระคริสต์

การทูตของสันตะปาปานั้นมีประวัติศาสตร์มานาน และมักจะมีผู้รับรองว่ามีประสิทธิภาพมากที่สุดในโลก สันตะปาปา เซนต์-ดีโอ ผู้ยิ่งใหญ่ (๔๔๐-๔๖๑) เป็นองค์แรกที่รู้สึกว่ามี ความจำเป็นที่จะต้องเป็นผู้แทน ของสันตะปาปา ประจำอยู่ ณ ราชสำนักกรุงคอนสแตนติโนเปิล พระองค์ได้ส่งเจ้าหน้าที่ผู้หนึ่งมติดำแหน่งว่า Apecrisarius (เป็นภาษากรีกแปลว่า “ผู้ตอบ”) มีหน้าที่ทำรายงาน สถานการณ์ในราชสำนักกรุงคอนสแตนติโนเปิล ถวายให้พระองค์ ทรงทราบ ต่อมาภายหลัง เมื่อสันตะปาปาต้องการทำความสัมพันธ์

กับราชสำนักอื่น พระองค์จะส่งเจ้าหน้าที่ไปเรียกว่า Nuntius คำนี้เป็นภาษาลาตินแปลว่า ทูต (Messenger) นี่เองเป็นกำเนิดของคำว่า นันซิโอ (Nuncio) ซึ่งปัจจุบันใช้หมายถึงทูตของสันตะปาปา

ในเมื่อสันตะปาปาเกรกอรีผู้ยิ่งใหญ่ (๕๐๙-๖๐๔) ต้องมีการโต้ตอบกับราชสำนักต่างประเทศมากมาย กระทั่งไม่อาจจะทรงกระทำโดยลำพังพระองค์ได้ พระองค์ก็ทรงแต่งตั้ง แผนกโต้ตอบ (Office of Correspondence) ขึ้น ซึ่งต่อมาได้ปรับปรุงมาเป็นกระทรวงการต่างประเทศของนครวาติกันในปัจจุบันนี้

สันตะปาปานิโคลาสที่ ๓ (๑๒๗๗-๑๒๘๐) ทรงส่งทูตคนหนึ่งไปยังมองโกเลีย สันตะปาปานิโคลาสที่ ๔ (๑๒๒๘-๑๒๙๒) ส่งทูตคนหนึ่งไปยังจีน อย่างไรก็ตาม สำนักงานผู้แทนทางการทูตถาวรนั้นยังมีได้จดตงชน กระทั่งถึงสมัยของสันตะปาปาอเล็กซานเดอร์ที่ ๖ ซึ่งเป็นสันตะปาปาของสกุลบอร์เจีย (Borgia ๑๔๙๓-๑๕๐๓) ซึ่งเป็นสกุลที่มีชื่อในอิตาลี นับแต่นั้นมา ผู้แทนของสันตะปาปาก็ทรงอิทธิพลใหญ่ยิ่งในทางการเมืองของโลก ไม่มีสิ่งใดที่จะแสดงให้เห็น เกียรติภูมิของสำนักสันตะปาปาได้ดีเท่ากับข้อเท็จจริงที่ว่า นับแต่คอนเกรสส์แห่งเวียนนาในปี ๑๘๑๕ เป็นต้นมา

ทูตของสันตะปาปาไม่ว่าจะไปตั้งสถานทูตอยู่ ณ ที่ใด จะได้รับให้เป็นผู้นำคณะทูตเสมอ

สันตะปาปาในสมัยปัจจุบันนี้หลายองค์ ที่เคยดำรงตำแหน่งทูตมาเป็นเวลานาน จนกว่าจะได้รับตำแหน่งพระคาร์ดินัล เมื่อได้ดำรงตำแหน่งพระคาร์ดินัลแล้ว ก็มีโอกาสดำรงเลือกเป็นสันตะปาปาต่อไป การได้รับตำแหน่งทูตทำให้มีประสบการณ์ทางโลกมากมาย สันตะปาปาเลโอที่ ๑๓ (๑๘๗๘-๑๘๙๘) ครึ่งหนึ่งเคยดำรงตำแหน่งทูตในรัสเซีย สันตะปาปาเบเนดิกต์ที่ ๑๕ (๑๙๑๔-๑๙๒๒) เคยดำรงตำแหน่งในสำนักการทูตของสันตะปาปา สันตะปาปาไพอุสที่ ๑๑ (๑๘๖๒-๑๘๗๘) เคยเป็นทูตในกรุงวอร์ซอ ระหว่างที่รัสเซียรุกรานประเทศนั้น สันตะปาปาที่ ๑๒ เคยเป็นทูตประจำบาบิโลเนีย (๑๘๑๗-๑๘๑๘) และหลังจากสงครามโลกครั้งที่ ๑ และกีดำรงตำแหน่งทูตประจำเยอรมัน (๑๘๑๘-๑๘๒๘) และได้เป็นผู้แทนสันตะปาปาไปเยือนสหรัฐอเมริกาและทอน ๆ

ทูตของสันตะปาปามีชาวอิตาลีทั้งหมด ในสำนักสันตะปาปานั้นประกอบด้วยชนหลายชาติ ในบรรดาคนเหล่านั้นชาวอเมริกันหลายคน ที่ปฏิบัติงานอยู่ในกระทรวงการต่างประเทศของ

สำนักสันตะปาปาในกรุงโรมหรือทอน ชาวอเมริกันคนแรกที่รับ
แต่งตั้งให้เป็นเจ้าหนาททางการทูตของสันตะปาปา ก็คือ บิชอป
จอห์น อิงแลนด์ (Bishop John England) ในปี ๑๘๓๓ ได้รับ
หน้าที่เป็นผู้แทนสันตะปาปาไปยังไอร์แลนด์ ชาวอเมริกันโดยกำเนิดซึ่ง
ได้รับแต่งตั้งให้เป็นทูตของสันตะปาปา ก็คือ วิลเลียม คาร์ดินาล
โอ คอนเนลล์ ได้รับแต่งตั้งขณะดำรงตำแหน่งบิชอปแห่งพอร์ตแลนด์
รัฐเมน สันตะปาปาไพอุสที่ ๑๐ แต่งตั้งให้เขาเป็นทูตพิเศษไปยัง
จักรพรรดิแห่งญี่ปุ่น ชาวอเมริกันคนแรกที่รับแต่งตั้งเป็นทูตถาวร
จากสำนักสันตะปาปา คือ เฮดเว็ต คาร์ดินาล มูนีย์ ในปัจจุบัน
ดำรงตำแหน่ง อาร์คบิชอป แห่งดีทรอยต์ ในปี ๑๙๓๐ สันตะปาปา
ไพอุสที่ ๑๑ ส่งเขาไปยังอินเดียในฐานะทูตของสันตะปาปา และ
ในปี ๑๙๓๑ ได้ส่งไปญี่ปุ่นในฐานะเดียวกัน ชาวอเมริกันคนแรก
ที่มีตำแหน่งในกระทรวงการต่างประเทศวาทิกัน อย่างเป็นทางการได้
แก่ฟรานซิส คาร์ดินาล สเปลดแมน สเปลดแมนอยู่ในโรมถึง ๗ ปี
(๑๙๒๕-๑๙๓๒) ทำให้เขามองเห็นได้อย่างจริงจังถึงความสำคัญ
ของลัทธิคatholic ในสหรัฐ ในปัจจุบันอาร์คบิชอป ฮอลอยซ์ อัส เจ.
มูเอนช (Archbishop Aloisius J. Muench) บิชอปแห่งเมือง
ฟาร์โก รัฐดาโกตาเหนือ ดำรงตำแหน่งทูตสันตะปาปาประจำ

เยอรมัน ในกรุงบอนน์ และอาร์คบิชอป เจอร์ardt ฟ็. โอฮารา
 บิชอป แห่ง ซาวันนาท์—แอตแลนตา เป็นทูตประจำประเทศไอเร
 ในกรุงดับลิน

๓. อำนาจและหน้าที่ของสันตะปาปา

กิจการต่าง ๆ ของสันตะปาปามีได้มีเพียงเท่านั้น ในฐานะ
 ที่ทรงเป็นผู้แทนพระคริสต์ และประมุขของวัดทั่วโลก จะ
 ทรงต้อนรับหัวหน้าหน่วยปกครองของวัด ซึ่งทั้งหมดตั้งอยู่ในกรุง
 โรม เช่น หัวหน้าหน่วย ด้านงานและศาลต่าง ๆ หัวหน้าลัทธิ
 ศาสนาต่าง ๆ อธิการบดีของมหาวิทยาลัยพระ ซึ่งดำเนินการโดย
 หลวงพ่อในนิกาย เจซุอิต คอมินิกัน และเบเนดิก ผู้นำของสถาบัน
 เกือบทั่วทุกภูมิภาค เช่น อเมริกาเหนือ ลาตินอเมริกา รุสเซีย
 เยอรมัน ฝรั่งเศส เติโอบีเย และฟิลิปปินส์ และสถาบันทุกแห่ง
 ซึ่งนักบวชจากอาฟริกา จีน ญี่ปุ่น และอินเดีย เดินทางมารับ
 การศึกษาอบรมเป็นพิเศษ

สันตะปาปาทรงต้อนรับบิชอปจากทุกส่วนของโลก บิชอป
 นั้นเป็นเสมือนหนึ่งเสาค้ำจุนวัดทั่วโลก และทุกห้าปี บิชอปแต่ละองค์
 จะต้องรายงานกิจการทางศาสนาในแดนของตนให้ สันตะปาปาทราบ
 ยิ่งกว่านั้นบิชอปต้องเดินทางมารายงานตัวเองทุกห้าปี สำหรับเขต

ปกครองของตนที่อยู่ในยุโรป และทุกสิบปีสำหรับเขตอื่นนอกจากยุโรป บิชอปบางองค์ย่อมจะไม่สามารถปรากฏตนได้เลย ตัวอย่างเช่น บิชอปที่อยู่ในเขตยึดครองของคอมมิวนิสต์ หรือในเขตที่ต้องห้ามมิให้พลเมืองออกนอกประเทศ

ในที่สุด ในการทำพิธีสวมมงกุฎ สันตะปาปาอาจพยายามต้อนรับคริสตมามกทุกคนผู้ปรารถนาจะพบพระองค์ ในที่พิเศษหรือในที่ระโหฐานก็ได้

ในฐานะที่ทรงเป็นทายาทสืบอำนาจต่อจากปีเตอร์ สันตะปาปามีได้ดำรงตำแหน่งแต่เพียงบิชอปแห่งโรมเท่านั้น แต่ยังคงมีอำนาจมโหฬารเหนือวัดต่างๆ ทั่วโลก ด้วยประการดังนี้ พระองค์อาจทรงใช้อำนาจ หรือทำการติดต่อโดยตรงกับชาวคหฺลิกคนหนึ่งคนใด โดยไม่ต้องให้บิชอปในเขตนั้น ๆ ทำหน้าที่เป็นคนกลางก็ได้

ประชาชนอาจเดินทาง แสวงบุญ จากมุมไกลที่สุด ของโลกมายังด้านักของเซนต์ ปีเตอร์ก็ได้ และพระองค์จะมีอะไรกล่าวแก่คนเหล่านั้นแต่ละคน แม้ว่าจะมาเป็นเรือนล้านก็ตาม ตามความคิดเห็นของชาวคหฺลิกนั้น พรที่สันตะปาปาได้ให้แก่เขานั้น เป็นพรอันยิ่งใหญ่ที่สุดที่มนุษย์จะพึงให้แก่กันและกัน เพราะพรนั้นพระองค์ทรงรับมาจากพระเจ้า

คำอวยพรของสันตะปาปา (Apostolic Blessing) ^{๕๕๕} เป็นคำอวยพรต่อที่ชุมนุมชน ซึ่งก่อนปี ค.ศ. ๑๙๗๐ สันตะปาปาได้กล่าวจากวังเวตติจัน ในวันพระคริสต์เสด็จขึ้นสู่สวรรค์ (Ascension Day) ทรงกล่าวจากโบสถ์เซนต์ ปีเตอร์ ในวันเซนต์ ปีเตอร์ และวันที่ระลึกของปอล วันอีสเตอร์และวันพหุหัตถ์ปี อันเป็นวันแจกอาหารและเครื่องนุ่งห่มแก่คนยากจน (Maundy Thursday) และจากโบสถ์เซนต์ เมเจอร์ ในวันอีสต์สมิธ คีวันทีพระแม่มาเรียเสด็จขึ้นสู่สวรรค์ (๑๕ สิงหาคม) ในปัจจุบันสันตะปาปาอาจกล่าวพร^{๕๕๖} ณ ที่ใดก็ได้ตามแต่ทรงปรารถนา สันตะปาปาทรงมอบอำนาจให้บิชอปและผู้แทนอื่น ๆ ของพระองค์ กล่าวพร^{๕๕๗} ได้บ่อยครั้งและให้กับวชกล่าวได้ในโอกาสอันเป็นพิเศษ

สันตะปาปาทรงต้อนรับ บุคคล แทบทุกคน ที่ปรารถนา จะเข้าเฝ้า โดยไม่คำนึงถึงว่าผู้นั้นจะนับถือลัทธิศาสนาใด ๆ ผู้ที่เข้าพบส่วนมากมักจะมาเป็นหมู่คณะ มีบุคคลสำคัญทางศาสนาเป็นผู้นำ บางทีกุมพระประจำหมู่บ้าน หรือบิชอปเป็นผู้ตักทาย ผู้ที่มา^{๕๕๘} ร่วมกับคนอื่น ๆ จะต้องไปหาผู้แทนทางการทูตของตน ณ วังวาติกันทูตจะเป็นผู้ตักทายให้เข้าเฝ้า โดยผ่านทางสำนักงานซึ่งเรียกว่า Maestro Di Camera ของสันตะปาปาซึ่งเทียบได้กับสมุหพระราชวัง

แต่ทุก ๆ คนอาจไปปรากฏตนเอง ณ ประตู่วังวาติกัน แล้วจะมีผู้นำเขาไปยังสำนักสมเด็จพระราชวัง และ ณ ที่นั้น จะได้กำหนดวันไว้เพื่อให้เขาได้เข้าพบสันตะปาปา

สันตะปาปาจะพบกับผู้อื่นในสถานที่ส่วนพระองค์ หรือในที่กระโหลกเป็นประจำ ก็เฉพาะแต่เจ้าหน้าที่ ของ สันตะปาปา เท่านั้น นอกจากนั้นพระองค์ยังทรงต้อนรับพระคาร์ดินาล บิชอป และนักบวช หรือสามัญชนอื่น ซึ่งจะมีเหตุผลให้พระองค์ทรงต้อนรับเป็นส่วนพระองค์ ในกรณีใดก็ได้ตามที่เห็นสมควร ในการต้อนรับเป็นพิเศษนี้ ผู้เข้าเฝ้าจะต้องยืนอยู่เป็นกลุ่มเล็ก ๆ แล้วสันตะปาปาจะทรงปฏิสันถารกับหมู่เล็ก ๆ แต่ละหมู่ หรือจะแยกปฏิสันถารเป็นรายบุคคลก็ได้ ในการประชุมใหญ่ ซึ่งบางครั้งกินเวลาเป็นชั่วโมงๆ สันตะปาปาอาจพูดกับคนหลาย ๆ คน โดยแยกพูดทีละคน ขณะที่เดินผ่านกลุ่มชนนั้น ๆ ก็ได้ แต่ทว่าการกล่าวปราศรัยจะต้องกล่าวแก่ชุมนุมชนมิใช่เอกชน

ในปี ๑๙๕๐ สันตะปาปาไพอัสที่ ๑๒ ทรงต้อนรับตลกละครสัตว์ ๒ คน คนหนึ่งเป็นคัทธิล อีกคนหนึ่งไม่ใช่ ขณะที่อยู่ในกรุงโรมในระยะแรก ๆ คนทั้งสองไม่มีความสบายใจเลย เพราะสงสัยว่าสันตะปาปาจะมีความรู้สึกอย่างไรต่ออาชีพของตน มีผู้ทูล

สันตะปาปาให้สันตะปาปาทรงทราบ และเมื่อพระองค์ทรงพบกับคน
ทั้งสอง พระองค์จึงตรัสว่า “ท่านมีงานที่หนักยิ่งมาก เป็นงาน
หนักมากในทุกวันนี้ ในการที่จะทำให้ประชาชนทั่วเรา ความ
ซบเซาแห่งความจริงนี้มีผลอันน่าอัศจรรย์ที่สุดในความเป็นอยู่ของ
มนุษยชาติ”

เมื่อกล่าวดังนั้นแล้ว พระองค์ทรงอำนวยการ ครั้นเมื่อ
เห็นอีกคนหนึ่งซึ่งมิใช่เป็นชาวคัทลิกแสดงความประหลาดใจ พระ-
องค์ก็หยุด ทรงเข้าใจในความว่าผู้ใดในใจของชายหนุ่มผู้นั้น สันตะ-
ปาปาตรัสว่า “การอวยพรมีความหมายสำหรับเพื่อนของเรอที่
เป็นชาวคัทลิก แต่สำหรับเรอนั้น เรอจะรับพรด้วยก็ได้ โดย
ถือว่าเป็นพรของคนแก่คนหนึ่ง”

เช่นเดียวกับอำนาจสูงสุดอื่น ๆ สันตะปาปาจะประสาทพร
สูงสุดนี้ได้ (Apostolic Blessing) ก็โดยการได้รับเลือกตั้ง เมื่อ
มีอำนาจจะ ประสาทพร ดังกล่าว ก็แสดงว่าทรงมี อำนาจอัน สมบูรณ์
สันตะปาปาทรงมีอำนาจเหนือความเป็นอยู่ของวัดทั้งหมด ไม่ว่าใน
ด้านความเชื่อถือ ศีลธรรมและวินัย ผู้ที่จะเป็นพระได้โดยถูกต้อง
ตามวินัยทางศาสนา และชอบด้วยกฎหมายบ้านเมืองจะต้องเป็นผู้ที่

ไ้รับการประกอบพิธีกรรมจากบิชอบ ซึ่งถือว่าไ้ทำไปในฐานะ
ผู้แทนของสันตะปาปา

การประพฤติ ปฏิบัติเยี่ยง สามัญชน ของ สันตะปาปาบางองค์
ถูกประณามทั้งทางโลกและทางธรรม หรือทั้งทางบ้านเมืองและทาง
ศาสนา มีสันตะปาปาบางองค์ดำรงชีวิตอยู่อย่างไม่น่าเป็นแบบอย่าง
ห้ แต่เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนทั้งหมดแล้ว ก็นับว่าน้อยมาก

สันตะปาปาเหล่านั้นทำอะไรไม่เป็นผิดะนั้นหรือ? ทางคหคค
จะตอบว่า ถูกแล้วสันตะปาปาทำอะไรไม่ผิดเลย ไม่มีองค์ใดที่
พยายามห้ให้เห็นว่า ความประพฤติของตนนั้นถูกต้องไปทุกอย่าง
ทุกองค์ทรงทราบดีว่า ตนเองมีบาป โดยปราศจากข้อยกเว้นคหเดียว
กับพวกเราทั้งหลาย อย่างไรก็ตาม ที่ศนคคภายในดังกล่าว
มิได้ทำให้สันตะปาปาเหล่านั้นปราศจากความผิด สิ่งสำคัญอยู่ที่ว่า
ในด้านการศาสนานั้น สันตะปาปาเหล่านั้นมิได้ทำสิ่งใด และได้
เผยแพร่ออกสวไรใด ๆ ซึ่งต้องมีการตรวจหรือห้ามปราม พระองค์
ยังคงมั่นคงอยู่ในหลักการของศาสนา

หลักการที่ว่า สันตะปาปาทำอะไรไม่เป็นผิด แม้เพียงได้
ประกาศเป็นทางการเมื่อ ค.ศ. ๑๘๗๐ ก็มีไ้เป็น “กฎ” ใหม่ แต่
เป็นหลักการที่เป็นสวไรสำคัญยิ่งของวัด หลักการนั้นคงมีอยู่เสมอ

และหลักการอื่น ๆ ก็คงมีอยู่เช่นเดียวกัน (ดูเดียวกับเมล็ดพันธุ์
แอปเปิลเก็บไว้ซึ่งพลังทั้งหลาย ถึงกันสาขาและผลในอนาคตของ
ต้นแอปเปิล) เมื่อดังเล็ก ๆ และจำกัดขอบเขตอยู่ภายในกรุงโรม
มันก็เป็นเมล็ดพันธุ์ของวัดในสมัยอนาคต สันตะปาปาองค์แรก ๆ
ทรงถือสิทธิทั้งหลายทั้งปวงที่สันตะปาปาปัจจุบันมี สันตะปาปา
เหล่านั้นไม่จำเป็นต้องประกาศเป็นพิเศษแต่อย่างใด

การทำอะไรไม่ผิดนั้น โดยปกติใช้กับข้อความที่เกี่ยวกับ
ศาสนาและศีลธรรม ที่สันตะปาปาทรงกล่าวไปตามตำแหน่งหน้าที่
(Ex Cathedra) ตัวอย่างเช่น เมื่อสันตะปาปาประกาศว่าพระองค์
จะทรงแสดงสุนทรพจน์ที่ไม่เป็นผิด เป็นต้น คำประกาศของสันตะ-
ปาปาในตำแหน่งหน้าที่เกี่ยวกับศาสนาและศีลธรรมเหล่านั้น ถือกัน
ทั่วโลกคติคิดว่าไม่มีผิดอย่างใดเลย แต่หว่าคำประกาศของสันตะ-
ปาปาที่ถือว่าไม่เป็นผิดมีน้อยมาก สันตะปาปาบางองค์เช่นพระชนม์
ไปโดยมิทันได้ประกาศข้อความอันใดที่ถือว่าไม่เป็นผิดเลยก็มี คำ
กล่าวอย่างอื่นของสันตะปาปานั้น ผู้เลื่อมใสศรัทธาย่อมถือว่าเป็น
ข้อความที่ควรเคารพ เพราะสันตะปาปาทำหน้าที่คล้ายกับเป็นยอด
ครู (Supreme Teacher) ชาวคatholicคนใดที่ไม่ยอมรับหลักการทำ
อะไรไม่เป็นผิด ในคำประกาศที่ทำในตำแหน่งหน้าที่ ย่อมถือว่า

เป็นพวกเดิยริย (Heresy) นอกศาสนา อย่างไรก็ตาม ถ้าหาก
ผู้ใดไม่ยอมรับ ประกาศในกิจอันเป็นปกติ ธรรมดา ของสันตะปาปา
แล้ว ผู้นั้นหาได้เป็นเดิยริยไม่

ในหนังสือชื่อ The Catholic Church in Action นาย
ไมเคิล วิลเลียมส์ ได้กล่าวไว้ว่า “บางทีสิ่งที่ผู้ที่มีอคติคิดเข้าใจ
ได้อย่างยากยิ่งนั้นก็คือ การยอมรับหลักการทำอะไรไม่เป็นผลของ
สันตะปาปา พึงระลึกไว้ในใจเสมอว่า ความแตกต่างอันแท้จริงนั้น
อยู่ที่ว่า อะไรที่จะจัดได้ว่า เป็นการปฏิบัติหน้าที่ของสันตะปาปา
ในด้านการประกอบพิธีกรรมและศีลธรรม ในฐานะประมุขของวัด
ของพระคริสต์บนโลกนี้ ชอบเขตและข้อความที่อยู่ในอำนาจที่
พระองค์จะทรงสั่งสอนและปกครอง กับการกระทำอันหย่อนศีลธรรม
หรือแม้แต่บาปของสันตะปาปาส่วนมาก ในฐานะที่เป็น มนุษย์ปุถุชน
ทั้งหมดยกเว้นจริงปรากฏว่า บัดนี้สันตะปาปานั้นมีรอยเปื้อนอัน
เกิดจากชีวิตส่วนตัวของสันตะปาปา (บางองค์)ชาวคatholic
ก็ถือว่าสันตะปาปานั้นมิได้ทำผิดในกรณีเกี่ยวกับหลักการของศาสนา
ทั้งสันตะปาปาเหล่านั้นก็ได้พยายามที่จะประกาศด้วยประการใด ๆ ที่
จะให้ผู้ใดเห็นว่าการประพฤติปฏิบัติของพระองค์นั้นถูกต้อง”

โจเซฟ เดอ เมสเตอร์ นักประวัติศาสตร์ชาวฝรั่งเศสเขียนไว้ว่า “โองการของพระผู้ยิ่งใหญ่เหล่านั้นเป็นสิ่งที่จะพึงตำหนิได้”

เซนต์ โรเบิร์ต เบลดาร์โมน นักศึกษาที่ยิ่งใหญ่ในนิกายเยซูอิต กล่าวไว้ว่า “ไม่เป็นที่กังขาเลยว่าพระเจ้าย่อมทรงปรารภนาที่จะแสดงให้เห็นว่า อำนาจของโรมันมิได้อาศัยความคุ้มครองที่มนุษย์เป็นผู้บัญชา ทงมิได้อาศัยความเฉลียวฉลาดใดๆ ของมนุษย์ด้วย และภูเขาคันเป็นทิศของโบสถ์เซนต์ ปีเตอร์ ก็ได้รับการคุ้มครองอย่างแข็งแรงจากพระเจ้าแต่พระองค์เดียว แม้อำนาจของนรกก็ไม่อาจพึงเข้าไปได้”

สภาแห่งวาติกันได้ประกาศว่า เมื่อสันตะปาปาทรงกล่าวในตำแหน่งหน้าที่ “นั่นคือ เมื่อพระองค์ทรงใช้สำนักงานของพระองค์ ในฐานะพระและครูของชาวคริสต์ยืนทั้งหลาย ตามอำนาจหน้าที่ทางศาสนาของพระองค์ ให้บรรดาอภิบาลลัทธิของศาสนาหรือศีลธรรมอันวัดทั้งหมดจะต้องปฏิบัติตามนั้น พระองค์ย่อมได้รับความช่วยเหลือจากพระเจ้า ดังที่เซนต์ ปีเตอร์ได้สัญญาไว้ นั่นคือ การมีสิทธิที่ว่าทำอะไรไม่เป็นผิด”

เมื่อสันตะปาปาประสบกับปัญหาอันหนัก พระองค์มักจะเสด็จไปยังที่ฝังศพของปีเตอร์ ซึ่งอยู่ภายใต้เท้าบูชาใหญ่ในห้องโถง

(Basilica) เมื่อแสวงหาคำแนะนำจากอดีต เพื่อการปฏิบัติในอนาคต เมื่อพระคริสต์ได้ตั้งศาสนาหรือวัดขึ้นนั้น พระองค์มิได้เริ่มด้วยการออกคำสั่ง พระองค์ทรงถามปีเตอร์อัครสาวกว่า “ท่านรักฉันไหม?” ฉะนั้น ข้อความที่มาจากอดีตกาลนานใกล้จึงเป็นเรื่องของความรักพระเจ้าและความรักเพื่อนมนุษย์ และอำนาจทางศาสนาคือ เรื่องของความรัก

ที่ฝั่งศพของสันตะปาปาส่วนมากอยู่ใต้ห้องประกอบพิธีกรรม (Basilica) ของโบสถ์ ในบรรดาสันตะปาปาหกสิบองค์แรก มีเพียงสามเท่านั้นที่ได้แต่งตั้งเป็นนักบุญและเป็นเซนต์ คนเหล่านั้นได้รับความทุกข์และสิ้นพระชนม์ ด้วยการรักพระเจ้า และรักมนุษย์ด้วยกัน แต่คิดไปอีกที่ท่านเหล่านั้นบอกว่าโชคดี มีสันตะปาปาหลายองค์ทรงรู้สึกว่าการติดต่อกับโลกอย่างสม่ำเสมอ และโดยหลีกเลี่ยงไม่พ้นนั้น ได้ซ่อนอันตรายไว้ใหญ่หลวงยิ่งกว่าการถูกฆ่าเพื่อเป็นนักบุญนั้นอีก สันตะปาปา เซนต์ไพโอที่ ๕ (๑๕๖๖-๑๕๗๒) ได้กล่าวไว้อย่างแจ่มแจ้งว่า “ตราบดที่ข้าพเจ้าอยู่ในกฎของข้าพเจ้าในวัด (พระองค์ทรงเป็นพระนิกายคอมินกัน) ข้าพเจ้ารู้สึกปลอดภัยจากภัยใด ๆ จริง ๆ เมื่อข้าพเจ้าได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งบิชอป ความแน่นอนในความปลอดภัยนั้นได้เริ่มจางลง

และในฐานะที่เป็นสันตะปาปาแล้ว ข้าพเจ้าไม่มีความปลดปล่อย
ใด ๆ เลย”

เมื่อเดินถอยหลังจากที่ฝั่งศพของเซนต์ ปีเตอร์ ผ่านไปบน
ห้องโถง (Basilica) อันเปล่าเปลี่ยว สันตะปาปาย่อมระลึกถึง
ภาระหนักหลายประการ ที่พระองค์มุ่งหมายจะทำให้สำเร็จ พระองค์
จะทรงใช้อำนาจของพระองค์เพื่อจุดประสงค์อะไร? พระองค์จะ
ต้องสร้างวัดที่มีขนาดใหญ่เท่าบาซิลิกา คือห้องโถงในโบสถ์เซนต์
ปีเตอร์หรือไม่? หรือว่าจะต้องอุปถัมภ์งานศิลปะ เช่นเดียวกับงาน
ของไมเคิล แอนเจโลที่ตั้งอยู่ตรงมุนัน? ตลอดจนมาทบทวนสันตะ-
ปาปาได้ให้รางวัลและโอกาสตอบแทนนักศิลปะอย่างงดงาม ย่อม
เป็นการเสียเวลาเปล่าใน อันที่จะ พยายาม เปรียบเทียบ ความมั่งคั่ง
ของพิพิธภัณฑ์—วาดิกัน กับพิพิธภัณฑ์อื่น ๆ ซึ่งมงานศิลปะที่ถูก
ขโมยไปจากสำนักสันตะปาปาตลอดเวลาหลายศตวรรษมาแล้ว

การสร้างวัดใหญ่และมีศิลปะอันสูงส่งนั้น มีวัตถุประสงค์
อยู่อันเดียว นั่นคือการทำให้ศูนย์กลางคริสตศาสนาโอ้อ่างงดงาม
ทำให้สถานที่ยังคนนับล้านหันมาศรัทธาด้วยความนับถือนั่น มีความ
โอ้อ่างและงดงามยิ่งยวด

วิหารเซนต์ ปีเตอร์น แต่เดิมทีเดียว สันตะปาปาอานาคริสต์
 สันตะปาปาองค์ลำดับที่สามได้สร้างโรงสวดขึ้นบน ที่ฝั่งศพของเซนต์
 ปีเตอร์ ซึ่งนับเป็นสันตะปาปาองค์ที่ ๑ ต่อมาพระเจ้าคอนสแตนติน
 ที่ ๑ มหาราช เมื่อได้เข้านับถือคริสต์ศาสนาแล้ว ได้สร้างบาซิลิกา
 ขึ้นแทนโรงสวดในปี ๓๑๘ ต่อมาเมื่อบาซิลิกานี้จะพังลง
 สันตะปาปาเซนต์ ไชมาคัส (St. Symachus ๔๘๔-๕๑๔) ได้
 ทรงสร้างบาซิลิกานี้ใหม่ สันตะปาปาองค์ต่อ ๆ มา ได้เดิมนั้นคิด
 นี้หน่อยตลอดมา และสันตะปาปาทั้งหลายย่อมมีความรู้สึกต่อสถาน
 ที่นี้ด้วยเดียวกับ สันตะปาปาไพอัสที่ ๖ ซึ่งได้ทรงตั้งกระทู้ถามโลก
 ในระหว่างสงครามโลกครั้งที่สองว่า “เราจะเชื่อได้อย่างไรหรือว่า
 จะมีผู้ใดบังอาจหันโรม นครมหามัธยมนี้ ซึ่งเป็นของกาลเวลา
 และสถานที่ทั้งหลายทั้งปวง อันเป็นสถานที่ ๆ โลกอันมีอารย-
 ธรรมทั้งหมดได้จ้องจับสายตาดูด้วยความหวาดกลัว เราขอกล่าว
 ขอร้องครั้งหนึ่งว่า จะมีผู้ใดกล้าหันกรุงโรมนเข้าสู่สมรภูมิการบ่มฟุ่
 การกระทำเช่นนั้น จะเป็นการที่ไม่ก่อให้เกิดชื่อเสียง ในด้านการยุทธ
 เท่า ๆ กับเป็นสิ่งที่น่าขยะแขยงในสายตาของพระเจ้า และเป็นที่น่า
 เกิดยดน่ากลัวในความดำนึกเยี่ยงมนุษย์ที่มีจิตใจ และศีลธรรม
 สูง?”

นับแต่สมัยโบราณนานไกลมาแล้ว วัดและต้นตะปาปาเป็นที่อารักขาไว้ซึ่งคุณค่าอันสูงส่งทางวัฒนธรรม วัดได้สอนมนุษย์ในยุโรปตะวันตกให้รู้จักเขียนและรู้จักคิด ตลอดสมัยกลางต้นตะปาปาและวัดเป็นผู้สร้างมหาวิทยาลัย และส่งเสริมการสร้างกฎหมาย วัดได้ส่งนักสำรวจพวกแรกไปยังอัฟริกา อินเดีย จีน มองโกเลีย และญี่ปุ่น ตลอดจนอเมริกาเหนือและใต้ ทูตของวัดซึ่งทำหน้าที่เผยแพร่ศาสนา ได้ช่วยส่งเสริมในด้านจิตใจ ตลอดจนความอยู่เย็นเป็นสุขทางวัตถุ ให้แก่นุชนชาติในดินแดนต่างๆ มากมาย

ทุกในด้าน มนุษยธรรม ของ ต้นตะปาปา มีความสำคัญ ที่สุดในสมัยเมื่อกิจการกาชาดและองค์การสวัสดิการใหญ่ๆ อื่นๆ ยังมีใต้อุปถัมภ์ ครึ่งกระนั้น ผู้นำต้นตะปาปาเป็นแหล่งเดียวที่คนยากจนและผู้ได้รับความคับแค้น สามารถจะพบกับความหวังและความช่วยเหลือได้ ในปัจจุบัน ต้นตะปาปาก็ยังคงขยายการช่วยเหลือไปยังผู้ขาดแคลน บางคราวก็ช่วยศัตรูที่ใหญ่ยิ่งที่สุดของคริสตศาสนาเสียด้วยซ้ำ

ภายในห้องโถงบาซิลิกา อุนสัรวรีย์ที่ฝั่งศพของต้นตะปาปา เบเนดิกต์ที่ ๑๕ และไพอัสที่ ๑๑ เตือนเราให้ระลึกถึงเหตุต้นตะปาปาที่ส่งไปยังไซเวียตรุสเซีย สมัยเกิดทุกข์พิภพภัยครั้งใหญ่ในปี

๑๙๒๐ ในที่สุด รัฐบาลมอสโกได้ตกลงยอมรับความช่วยเหลือ
 ต่างประเทศจากทุกแหล่ง และสำนักสันตะปาปาได้ส่งทูตสวัสดิการ
 ไปยังรัสเซีย พร้อมด้วยกาชาดสากล และผู้แทนมหาอำนาจตะวัน-
 ตก คณะทูตสันตะปาปามีพระเจ้าอิตาชาวอเมริกันชื่อหลวงพ่อ
 เอ็ดมันด์ วอลซ์ แห่งมหาวิทยาลัยจอห์นฮาว์น เป็นหัวหน้า หลัง
 จากที่คณะทูตเดินทางกลับแล้ว หนังสือพิมพ์ปราวดา (Pravda)
 ซึ่งเป็นกระบอกเสียงของทางการโซเวียต แทนที่จะกล่าวขอบคุณ
 กลับกล่าวว่าสันตะปาปา (โพธิ์ที่ ๑๓) ควรได้รับโทษถึงประหาร
 ชีวิต

อาหาร เสื้อผ้า และยารักษาโรคหลายพันตัน ได้นำส่งไป
 แจกจ่ายแก่ประชาชนชาวรัสเซีย ขณะเดียวกับผู้ทรงอำนาจใน
 รัสเซีย คงพินใจมืดครึ้มศาสนา และศาสนาทั่วๆ ไปตลอดเวลา
 ผู้ศึกษาคัมภีร์ทางคริสตศาสนา คงจะจำถ้อยคำที่พระคริสต์กล่าว
 กับ ปีเตอร์ อัครสาวกได้ว่า “จงเลี้ยงลูกแกะของฉัน.....จงเลี้ยง
 แกะของฉัน” อันนี้จะช่วยอธิบายให้เห็นจริงได้ว่า เหตุไรสันตะ-
 ปาปาจึงต้องสนใจอย่างมาก ในภาวะของสังคม และในสวัสดิการ
 ด้านวัตถุของชุมชน

ตลอดกาลนานมา รูปของการปฏิบัติงานของสันตะปาปาได้แตกต่างกันไปตามภาวะการณ์ของมนุษย์ และของนานาชาติได้เปลี่ยนไปเรื่อย ตั้งแต่ศตวรรษที่ ๕ ถึงศตวรรษที่ ๑๙ ดังนั้นสันตะปาปาดำเนินการไปในรูปแบบที่แปรปรวนตลอดเวลา ให้บังเกิดตนเองโดยต่อต้านกับพวกเตอร์กซึ่งประหารผู้คนลงเป็นเบือ ต่อมาก็ดำเนินการไปในรูปการรื้อฟื้นในกรณีพิพาทระหว่างชาติ เมื่อเกิดกรณีพิพาทเกี่ยวกับพรมแดน ระหว่างพระเจ้าฟิลิปที่ ๒ แห่งสเปน เฮอร์ซึก ๕ แห่งฝรั่งเศส และคาร์โล เอ็มมานูเอลแห่งซาวอย สันตะปาปาคีลีเมนต์ที่ ๘ (๑๕๙๒-๑๖๐๕) ก็ได้เข้าแทรกแซงและแทบจะล้มฤทธิ์ผลในการตกลงกันได้เป็นอย่างดีจริงๆ

สันตะปาปาเออร์เบนนที่ ๘ (๑๖๒๓-๑๖๕๕) ได้พากเพียรจะยุติสงครามสามสิบปีระหว่างอังกฤษกับฝรั่งเศส พระองค์ได้จัดตั้งสมณสาส์นหลายฉบับ และทูตหลายคณะไปยังคาร์ดินาลริชชีว์ ผู้นำฝรั่งเศส ไปยังพระคัสตาวิต ออดอล์ฟ กษัตริย์สวีเดน ขอร้องให้คู่สงครามยอมรับการตัดสินชี้ขาดของสันตะปาปา (๑๖๓๓) ในปี ๑๖๔๗ สันตะปาปาอินโนเซนต์ที่ ๑๑ ได้แทรกเข้าไปในกรณีพิพาทระหว่างพระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ แห่งฝรั่งเศส เจ้าวิลเลียม ออฟ

ออเรนซ และพระเจ้าชาร์ลส์ที่ ๒ แห่งสเปน ควรวางการไกล่เกลี่ย
ของพระองค์บรรลุผลสำเร็จ

สันตะปาปาทั้งหลายถือว่าทูตของตนนั้นคือ ผู้สร้าง สันติภาพ
ทั้ง ๆ ที่มีการแตกแยกกันอย่างลึกซึ้งระหว่างวัดในคริสตศาสนา แต่
ผู้นำศาสนาที่มีจิตใจคล้อยยอมรับด้วย เมื่อสันตะปาปาไพอัสที่
๑๒ ได้เถลิงบัลลังก์ในปี ๑๕๓๕ ขณะนั้นเมฆหมอกแห่งสงคราม
กำลังตบเคาะอยู่หนา ณ ขอบฟ้าโน่นแล้ว เป็นครั้งแรกในประวัติ-
ศาสตร์ ที่ปาตริอาร์ค มหาสังฆนายกแห่งนิกายกรีกเชื้อแห่งกรุง
คอนสแตนติโนเปิล นิกายออร์ทอดอกซ์ ซึ่งมีในนิกายคatholicได้ส่ง
ผู้แทนเป็นทางการมาในพิธีสวมมงกุฎครั้งนั้นด้วย และในเดือน
มีนาคม ๑๕๓๕ อาร์คบิชอปแห่งวัดแคนเตอร์บิวรี ประมุขในนิกาย
อังกฤษ (Anglican Church) ได้กล่าวในที่มณฑลสภาสูงว่า
“ถ้าหากว่าพระคุณเจ้า (สันตะปาปา) จะทรงเป็นผู้นำ ข้าพเจ้า
ขอให้คำนับว่าผู้นำนิกายอังกลิคาน อออร์ทอดอกซ์และโปรเตสแตนต์
จะให้ความสนับสนุนทั้งหมด”

สันตะปาปาหลายองค์ได้ ทรงให้ทัศนคติเกี่ยวกับ ความรู้ สึก
ในเรื่องสงครามและสันติภาพไว้อย่างชัดเจน เมื่อสันตะปาปาเซนต์
ไพอัสที่ ๑๐ ผู้ทรงสภาพอ่อนโยน ตรัสด้วยถ้อยคำที่นุ่มนวล โดย

ปกติทรงเต็มไปด้วยพระอารมณ์ขัน ได้ถูกขอร้องจากเอกอัครราชทูต
ออสเตเรีย ให้ช่วยพรให้แก่องค์พ่ของจักรวรรดิราชวงศ์ฮับส์บูร์ก
เมื่อสงครามโลกครั้งที่ ๑ ระเบิดขึ้น^{๕๖} พระองค์ทรงวางพระทัย
อย่างชอบธรรมที่สุด พระองค์ตรัสว่า

“โปรดออกไป! โปรดออกไปเดี๋ยวนี้! ฉันไม่ช่วยพรให้แก่
สงคราม ฉันช่วยพรให้สันติภาพ”

ทัศนคติของสันตะปาปาเบเนดิกต์ที่ ๑๕ ซึ่งได้รับตำแหน่ง
สืบต่อจากเซนต์ไพอุสที่ ๑๐ ก็เป็นอย่างเดียวกัน สันตะปาปา
เบเนดิกต์ประสบกับความยุ่งยาก เนื่องจากในสนธิสัญญากรุง—
ลอนดอน ซึ่งทำกันในปี ๑๙๑๕ รัฐบาลฝรั่งเศส อังกฤษและ
รัสเซียได้ตกลงที่จะ “สนับสนุนอิตาลีโดยบ่อนักมิให้ผู้แทนสำนัก
สันตะปาปา เข้ามามีส่วนในการทำสัญญาสันติภาพหรือความตกลง
ในปัญหาใดๆ อันเกี่ยวกับสงครามที่เกิดขึ้น”

อย่างไรก็ตาม สันตะปาปาเบเนดิกต์ มิได้ล้มล้างความ
พยายามที่จะยุติการนองเลือดที่เกิดขึ้น ทูตของพระองค์ในกรุง—
เบอร์ลินครั้งนั้นได้แก่ อาร์คบิชอป ปาเชลลี (ต่อมาได้เป็นสันตะ—
ปาปาไพอุสที่ ๑๒) ได้เสนอเงื่อนไขสันติภาพของสันตะปาปาต่อ
พระเจ้าไกเซอร์

อาร์คิบชอป ปาเชลลี รู้สึกยากลำบากที่จะส่งข้อเสนอสันติภาพไปถวายไกเซอร์ซึ่งขณะนั้น กำลังทรง เกร่งทหาร อย่างเต็มยศ ไกเซอร์ทรงถือกระบี่และหมวกในมือหนึ่งเนื่องจากพระพาหา (แขน) อีกข้างหนึ่งเป็นอัมพาตมาแต่กำเนิด จึงไม่อาจเอื้อมมารับกระดาดาบรจุข้อเสนอได้ ฉะนั้น ปาเชลลี จึงอ่านข้อเสนอขึ้นดังๆ ไกเซอร์รับสั่งว่าพระองค์จะศึกษาดูก่อน แต่ไม่มีอะไรเกิดขึ้น สงครามจึงดำเนินต่อไป

ในปี ๑๙๑๘ อาร์คิบชอป ปาเชลลี เป็นทูตอยู่ในเมืองมิวนิค ความปราชัยของเยอรมันในสงครามโลกครั้งที่ ๑ ทำให้อำนาจตกอยู่ในมือของพวกคอมมิวนิสต์ชั่วคราวระยะเวลาหนึ่ง พวกคอมมิวนิสต์มีปืนและมีดเป็นอาวุธ บุกรุกเข้าไปในบ้านของทูตสันตะปาปา แสดงความต้องการจะฆ่าเขาเสีย

อาร์คิบชอปถามว่า “เหตุไฉนพวกท่านจึงถืออาวุธเข้ามาหาเรา?” และกล่าวต่อไปว่า “ที่นี่เป็นบ้านของสันติภาพ มิใช่ของฆาตกร” พวกนั้นจึงถอยออกไปโดยดี ชีวิตของปาเชลลีทั้งในขณะเป็นทูตและเป็นสันตะปาปาไพอุสที่ ๑๒ ได้ดำเนินไปด้วยความพยายามที่จะป้องกันหรือฟื้นฟูสันติภาพเท่านั้น

“การฆ่าสงครามด้วยถ้อยคำ มีเกียรติรุ่งโรจน์กว่าฆ่าคน ด้วยอาวุธ และการได้สันติภาพมาโดยสันติภาพ ย่อมมีชื่อเสียงโด่งดังกว่าได้มาด้วยสงคราม” เป็นคำกล่าวของสันตะปาปาฟอัสที่ ๑๒ ในปี ๑๙๒๘ ถ้อยคำที่แสดงออกถึงความรักในพระเจ้าและรักเพื่อนบ้านเป็นส่วนสำคัญของทูตของสันตะปาปา.

เมื่อตำแหน่งสันตะปาปาว่างลง

๑. การสิ้นพระชนม์ของสันตะปาปา

การได้รับตำแหน่งสันตะปาปาสืบต่อโดยมิได้ขาดสายนั้น มีกฎเกณฑ์บังคับให้ต้องดำเนินทุก ๆ ขั้นตอน ตั้งแต่วาระที่สันตะปาปาองค์หนึ่งสิ้นพระชนม์ลง จนกระทั่งถึงการเลือกตั้ง และการทำพิธีสวมมงกุฎให้แก่สันตะปาปาองค์ต่อไป กฎเกณฑ์เหล่านี้เป็นผลของพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ ซึ่งดำเนินมาเป็นเวลาเกือบสองพันปี และสันตะปาปาองค์ต่อ ๆ มา ได้แก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสมแก่กาลสมัย ปัจจุบันกฎเกณฑ์ดังกล่าวบรรจุไว้ในรัฐธรรมนูญ (Apostolic Constitution) ซึ่งสันตะปาปาไพอัสที่ ๑๒ ได้ตราขึ้นในปี ๑๙๕๕

ระยะเวลาระหว่างการสิ้นพระชนม์ของสันตะปาปาองค์หนึ่งกับการเลือกตั้งสันตะปาปาองค์หนึ่งนั้น เรียกว่า Sede Vacante หรือ สมัยว่างสันตะปาปา (Vacancy of the Holy See) ระหว่างสมัยว่างนี้ พระตรีระของสันตะปาปาที่สิ้นพระชนม์แล้ว จะถูกนำไปยังโรงสวดชิตดินก่อน (Sistine Chapel) แล้วจึงนำไปยังวัด

เซนต์ปีเตอร์ต่อไป โดยปกติแล้วจะต้องทำพิธีฝังภายในสามวันภาย
 หลังการสิ้นพระชนม์ พิธีเกี่ยวกับงานศพนั้น รวมพิธีเศร้าโศก
 เก้าวัน เริ่มแต่วันหลังสิ้นตะปาปาสิ้นพระชนม์นั้นด้วย แต่ในวัน
 พระคาร์ดินาลจะทำพิธีสวด (Requiemmass) เพื่อให้วิญญาณของ
 สิ้นตะปาปาไปสู่สุคติ ยิ่งกว่านั้น หลังวันสิ้นพระชนม์ ๑ วันก็จะได้
 เริ่มเตรียมงานประชุม พระคาร์ดินาล คัดเลือก ผู้ดำรงตำแหน่งสิ้นตะ-
 ปาปาสืบต่อ ต่อไปนี้จะไดกลาวถึงพิธีการเหล่านี้ในรายละเอียดเป็น
 ชั้นๆ ไป

วัดซึ่งสิ้นตะปาปาที่กำลังจะ ตายมิใช่ เป็นเพียง ประมุขสูงสุด
 เท่านั้น แต่ยังเป็นสมาชิกด้วยนั้น ได้นำพระศพมาอยู่ในการดำเนิน
 งานทางสัน นับแต่ขณะที่สิ้นตะปาปาสนใจลง สิ้นตะปาปาทั้งหลาย
 ย่อมทราบชัดถึงถ้อยคำของเซนต์ ออกัสตินว่า “ไม่ว่าชีวิตจะบริสุทธิ์
 ผุดผ่องเพียงใด ชาวคริสต์ทุกคนไม่ควรที่จะตายในลักษณะอื่นใด
 ยิ่งไปกว่าการเป็นผู้ ถิ่นกตัญญูบาป” ด้วยประการดังนี้สิ้นตะปาปา
 จึงต้องรับศีลครั้งสุดท้าย ด้วยเหตุนี้กับที่ชาวคริสต์คนอื่น ๆ จะพึงได้รับ
 ในวินาทีสุดท้ายของชีวิต ความแตกต่างมีอยู่เพียงว่า สำหรับ
 สิ้นตะปาปา ผู้ให้ศีลก็คือพระคาร์ดินาลผู้มตำแหน่งเป็น (Cardinal
 Major หรือ Grand Penitentiary) เป็นผู้ให้

ในบรรดาผู้ทมาถงเตยงสนพระชนมกอนเพอนนิน ไต่เก
 เจาหนาตทเรยกวาผู้รับสารภาพบาป (Penitentiaries) คือนักบวช
 (Friars) ซึ่งเปนสาขาของนิกายฟรานซิสกัน และเปนผู้ทฟังคำ
 สารภาพบาปไต่ทุกภาษา ในห้องประกอบพิธีกรรม บาซิลิกา ใน
 โบสถ์เซนต์เปโตร เจาหนาตเหล่านี้จะทำการอาบน้าชำระพระศพ
 สันตะปาปากอน และเมื่อไต่จิตยากันเนาเปื่อยแล้ว ก็แต่งพระศพ
 ด้วยเครื่องแต่งกายสันตะปาปา เจาหนาตดังกล่าววนจะต้องอยู่เคียง
 ข้างศพสันตะปาปาจนกว่าจะทำพิธีฝังเสร็จ

เมื่อไต่ข่าวการสนพระชนม์ พระคาร์ดินาลตำแหน่งสมุหกรม
 วัง (Cardinal Camerlengo หรือ Chamberlain) จะเข้ามาในห้อง
 ขณะพระคาร์ดินาลองคนจะเป็นองค์สำคัญที่สุดในวงวาทิกัน

จนกระทั่งสนศตวรรษที่ ๑๙ คาร์ดินาลคาเมอร์เลงโก หรือ
 คาร์ดินาลผู้ดำรงตำแหน่งสมุหกรมวังจะเดินทางไต่เตยงพร้อมด้วย
 เจ้ากรมพิธีการ (Master of Ceremonies) และคาร์ดินาลอื่นๆ ที่
 อยู่ในกรุงโรม มีอชวาถี่ช้อนเงินเล็กๆ คาเมอร์เลงโกจะค่อยๆ
 ยกผ้าคลุมหน้าสันตะปาปาขึ้นขณะที่ทุกคนต่างคุกเข่าลง คาเมอร์-
 เลงโกจะสวดมนต์ ครั้นแล้วก็กล่าวขอสกุและขอทางศาสนาด้วย
 เสียงดังชัดเจน เมื่อริมฝีปากอันเย็นชืดไม่อาจตอบอะไรได้ เขาก็

จะนำช้อนเงินสัมผัสดับหน้าผากสันตะปาปา ในห้องอันเงียบสงัด
 วังเวนนัน เขาจะเรียกชื่อสันตะปาปาสามครั้ง และใช้ช้อนสัมผัสดับ
 กับหน้าผากที่เย็นชืด ครั้นแล้วเขาก็หนีไปหาคนอื่นที่อยู่ทนน และ
 ประกาศอย่างหนักแน่นว่า “สันตะปาปาสิ้นพระชนม์แน่แล้ว” เจ้า
 กรมพิธีการและแพทย์จะได้ลงนามในมรณบัตร คาเมอร์เลงโก ก็
 จะลงนามกำกับพร้อมๆกับประทับตราประจำตำแหน่งบนลายเซ็น

นับแต่สันตศตวรรษที่ ๑๙ มาแล้ว ได้ยกเลิกการใช้ช้อนเงิน
 ส่วนพิธีอื่นๆ ที่แสดงว่าสันตะปาปาสิ้นพระชนม์คงเป็นไปตามเดิม

เบื้องแรก คาร์ดินาล คาเมอร์เลงโก จะนำแหวนชาวประมง
 (สัญลักษณ์ของเซนต์ปีเตอร์) มาจากเจ้าหน้าที่สมุหสัญญากร และ
 แกะดวงตราประทับที่มธสันตะปาปาที่สิ้นพระชนม์แล้ว และภาพ
 ของเซนต์ปีเตอร์ ถอดเหล็กปลาดอก แหวนวงนี้สันตะปาปาจะใช้
 ประทับบนเอกสารสำคัญๆ ของสันตะปาปา แสดงว่าเป็นเอกสาร
 ทางการแท้จริง ครั้นแล้ว คาเมอร์เลงโกก็จะหยิบเอาตราที่ประทับ
 ของสันตะปาปามาอีกอันหนึ่ง ซึ่งตราอันนี้สันตะปาปาได้ใช้ประทับ
 เอกสารที่เป็นทางการที่สำคัญกว่าดวงตราอันแรก โดยปกติใช้ประทับ
 ในกฤษฎีกาที่เรียกว่าโองการ (Bulls) ดวงตราอันที่สองนี้มธ
 สันตะปาปา ไม่กางเขนและภาพของเซนต์ ปีเตอร์ กับปอด และโดย

ปกติใช้หมึกสีแดงหรือทองหรือตะกั่ว ดวงตราดังกล่าวนี้จะต้องทำ
ให้อยู่ในสภาพที่ใช้การไม่ได้ เพื่อมิให้นำมาใช้ในการปลอมแปลง
เอกสาร ภายหลังที่สันตะปาปาสิ้นพระชนม์แล้ว

การประชุมใหญ่ครั้งแรกของพระคาร์ดินาล (First General
Assembly of the Cardinals) นั้น จะมีขึ้นในวันถัดไปภายหลัง
การสิ้นพระชนม์ ๑ วัน และก่อนหน้านั้น ดวงตราของสันตะปาปา
จะต้องถูกทำลายสิ้นเชิง และเจ้าหน้าที่ของวัดจะนำเศษของดวงตรา
นั้นมาให้คาร์ดินาลแต่ละองค์ ณ ที่ประชุมนั้นจะเป็นประจักษ์พยาน

เมื่อได้ดวงตราประทับไปแล้ว คาเมอร์เลงโก ก็จะออกจาก
ห้องสันตะปาปาไปและเดินผ่านไปตามห้องโถงใหญ่ทั้งชั้น ซึ่งแยก
ห้องพระศพกับส่วนอื่นๆ ของวังวาติกัน ในเวลาปกติห้องเหล่านี้
จะใช้เป็นห้องพัก เต็มไปด้วยผู้คน เช่นเจ้าหน้าที่คอยหัดสวดมนต์
คลุมแดง แต่งเครื่องแบบตามประเพณีสืบมาแต่สมัยศักราชฟื้นฟู
พระในกรุงโรม คนภายนอกที่มารอพบเจ้าหน้าที่ในวังวาติกัน บัดนี้
คาเมอร์เลงโกจะเดินไปตามห้องโถงตามลำพัง จนกระทั่งถึงห้องที่
สิบเขาจึงจะพบเจอกับคนกลุ่มหนึ่ง คนกลุ่มนั้นคอยทวารองค์รักษ์ชาว
สวิส ซึ่งยืนพิทักษ์ห้องสันตะปาปาอยู่ทางด้านนอก ณ ที่นายน
ทวารองค์รักษ์สองคนจะเดินมาประชิดคาเมอร์เลงโก และเนื่องจาก

เข้าใจในฐานะใหม่ของเขาดี ก็จะทำให้ความพิทักษ์แก่ชาติตลอดเวลา
ที่ปลงกสันตะปาปาว่างอยู่

เมื่อคาเมอร์เลงโก หรือสมุหกรมวังมาถึงสำนักงาน เขาผู้
ซึ่งขณะนั้นเป็นตัวแทนของคาร์ดินาลทงปวง ก็ส่งเจ้าหน้าที่ตระหงทว
วัดในกรุงโรม เพื่อแจ้งข่าวการสิ้นพระชนม์ของสันตะปาปา เมื่อ
โรมยังอยู่ในความปกครองของสันตะปาปา สมุหกรมวังจะสั่งให้
ตระหงทวใหญ่บนเนินคาปิโตลินก่อน แล้วระฆังอื่น ๆ จึงติดตาม
เสียงอันเคร่าโคก โห่หวอน ของระฆัง โบใหญ่ บนที่ว่าการ นครโรม
โบราณ แต่ในปัจจุบันเจ้าหน้าที่กรุงโรมเป็นผู้สั่งการเอง

ในสมัยที่รัฐสันตะปาปายังคงมอญน การสิ้นพระชนม์ของ
สันตะปาปา หมายถึง นิรโทษกรรม แก่นักโทษ ในคดีเล็ก ๆ น้อย ๆ
ภายในอาณาเขต เจ้าหน้าที่ประจำเมืองจะถือกล้องมาร้องตะโกน
หน้าคุกแต่ละแห่ง และประกาศว่านักโทษประเภทใด จะได้รับการ
ปลดปล่อยในทันที

ความปรารถนาของสันตะปาปาทุกอย่าง ที่สันตะปาปาที่
สิ้นพระชนม์แสดงไว้ในพินัยกรรมนั้น ทุกคนจะต้องรับฟัง (ตัวอย่าง
เช่นสันตะปาปาบางองค์ ไม่ทรงประสงค์ จะได้รับการ ฌิตยา กันเนา)
เมื่อได้ฌิตยาแล้ว ศพของสันตะปาปาก็จะถูกนำไปยังโรงสวดชิสติน

ทันที พระศพคลุมด้วยผ้าขาว สวมหมวกขาวแน่นกระชับ บน
เตียงพระศพจะมีเทียนสีขาวจุดไว้ ทหารกองเกียรติยศชั้นสัญญา-
บัตรแต่งเครื่องแบบมีแถบดำสวมอยู่ที่แขนซ้าย ยืนระวางตรงเผ้าอยู่
ตลอดเวลา

พระศพของสันตะปาปาจะนอนอยู่ ณ ที่นั้นถึงวันรุ่งขึ้น ภาย
ใต้ภาพเขียนประวัติพระไครสต์ ตอนคำพิพากษาครั้งสุดท้าย (Last
Judgment) ขนาดยักษ์ ฝีมือไมเคิล แอนเจโล

๒. การฝังพระศพสันตะปาปา

วันต่อจากการสิ้นพระชนม์ของสันตะปาปา พระและนักบวช
ในบาซิลิกาของเซนต์ปีเตอร์ ซึ่งมีจำนวนราวห้าสิบล้านคน (ปรากฏตัว
ที่โรงสวนคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก) เพื่อรอรับศพ (Penitentiaries)
ซึ่งจนถึงขณะนั้นยังคงเผ้าพระศพของสันตะปาปา ให้ส่งพระศพให้
เจ้าหน้าที่เหล่านั้นโดยอ้อมมอบให้ แต่ยังคงเผ้าอยู่อย่างใกล้ชิด
มิได้มีกฎหรือคำสั่งใด ๆ อันแสดงว่าพระศพของสันตะปาปาจะต้อง
ฝังภายในสามวันภายหลังการสิ้นพระชนม์ อย่างไรก็ตาม โดยปกติ
ในตอนเย็นของวันถัดจากวันสิ้นพระชนม์ พระศพของสันตะปาปา
ที่สิ้นพระชนม์ จะถูกนำโดยขบวนแห่พระศพจากโรงสวนคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก

ยังบาซิลิกา ในวัดเซนต์ปีเตอร์ และไปตั้งไว้ ณ โรงสวดที่สำคัญ
ที่สุดที่เรียกว่า The Most Holy Sacrament

ขณะเมื่อพระศพ ของสันตะปาปา ยังคงอยู่ในโรงสวด ชิสติน
ร่างพระองค์จะสวมเสื้อคลุมสีขาวพร้อมด้วยผ้าคลุมไหล่ (Mozzetta)
และหมวกสีแดงกระชับแน่นที่เรียกว่า คาเมาโร (Camauro) ก่อน
ที่จะถูกนำเข้าไปสู่บาซิลิกาของโบสถ์เซนต์ปีเตอร์ ร่างของพระองค์
ก็จะได้สวมเสื้อสันตะปาปาที่พระองค์เคยสวม พร้อมด้วยหมวก
สันตะปาปาสวมอยู่บนศีรษะ ทั้งนี้หมายความว่าพระองค์จะถูกฝัง
พร้อมด้วยเครื่องทรงสันตะปาปา

ในโรงสวด Most Holy Sacrament จะมีเทียนจุดไว้บนเชิง
เทียนทองเหลืองยี่สิบดวง หกดวงเบ่งหน้าเตียง หกดวงบนแท่น
บูชา และอีกแปดดวงบนจุดไว้ข้างที่ตงพระศพข้างละสี่ดวง

ขณะที่พระศพอยู่ในโรงสวดนี้ ประชาชนในกรุงโรมจะได้
รับอนุญาตให้เดินผ่านหน้าโรงสวดไปได้ ตลอดยี่สิบสี่ชั่วโมง หรือ
กว่านั้น ประชาชนจำนวนพัน จะถือโอกาสนี้กล่าวคำอำลาต่อ
สังฆนายกของเขาโดยไม่ขาดสาย

บทสวดมิสซาในพิธีศพจะสวดกันในโบสถ์เซนต์ปีเตอร์ ครึ่ง
แรก ประธานสภาพระคาร์ดินัลศักดิ์สิทธิ์ (Dean of the Sacred

College of Cardinals) จะเป็นผู้สวดก่อน ในวันต่อ ๆ มาจะสวด
โดยบิชอปที่เป็นพระคาร์ดินาล และศีลคนที่^๑เป็นพระคาร์ดินาล และ
ตามวันสุดท้ายจะสวดโดยพระที่เป็นคาร์ดินาล

พิธีกรรมสวดศพเก่า^๒นั้นเรียกว่า Novendial มีบทบัญญัติ
พิธีการไว้เหมือนกัน พระคาร์ดินาลจะแต่งกายด้วยหมวกมียอด
แหลม ชายห้อยลงมาปกไหล่สีแดง มีกระดุมติดกันไว้^๓เบื้องหน้า
สวมเสื้อโรเซตโต (Rochettos) คือเสื้อแขนยาวแคบ ๆ ยาวแค่เข้า
ทำด้วยผ้าลินิน ท่อนกลางมักเป็นลูกไม้ และหมวกสามหีบ
(Three Ridged hats) เสื้อที่สวมใช้สีม่วงแดง (Purple) ทั้งหมด
เพราะสีม่วงแดงเป็นสัญลักษณ์ของความโศกเศร้า

เจ้าหน้าที่ผู้มตำแหน่งสูงในสำนักสันตะปาปา สวมถุงเท้าดำ
และเสื้อคลุมสีม่วงแดง (Purple) เสื้อคลุมทงตวัดขอบเครื่องแต่ง-
กายอื่น ๆ เครื่องแบบบนเจ้าหน้าที่เหล่านั้นจะต้องสวมระหว่างตำแหน่ง
สันตะปาปายังว่างอยู่

ในวันที่สามภายหลังก่อนวันสิ้นพระชนม์ พระคาร์ดินาลที่สันตะ-
ปาปาที่สิ้นพระชนม์แล้วทรงแต่งตั้งไว้ จะนำที่ตั้งศพจากโรงสวด
Most Holy Sacrament ไปยังเฉลียงของบาซิลิกา

พิธีกรรมระยะหลัง ๆ ของสันตะปาปาเหล่านั้นว่าเป็นพิธีกรรมแสดงความโศกเศร้าทมิฬไว้มาก ห้องโถงใหญ่หรือบาซิลิกาของโบสถ์เซนต์ปีเตอร์ เต็มไปด้วยผู้คนในเครื่องแต่งกายชุดดำ ตลอดพิธีกรรมฝังศพทั้งหมดนี้ เจาหน้าที่คนหนึ่งของโบสถ์เซนต์ปีเตอร์ เป็นพระทรงสมณศักดิ์สูงองค์หนึ่ง ยืนอยู่ห่างจากที่วางศพสองสามก้าว อ่านข้อความเกี่ยวกับพิธีฝังศพต่าง ๆ ชัดเจน เมื่อพระชนม์มูใหญ่กล่าวตอบแล้ว ผู้อ่านก็จะประกาศข้อความนั้นให้ประชาชนฟัง เมื่อได้ถวายพระพรให้แก่พระศพอีกครั้งหนึ่ง เขาก็ประกาศคำถวายพระพรนั้น และอ่านรายชื่อพระคาร์ดินาลและพระทรงสมณศักดิ์ผู้ปฏิบัติหน้าที่ระหว่างทำการฝังพระศพนั้น เสียงของเขาจะค่อยเบาลง เมื่อได้ประกาศต่อประชาชนว่า พระศพของสันตะปาปาได้นำลงสู่โลงชันแรกแล้ว ครั้นแล้วเขาก็หยุด ภายในบาซิลิกาจะเงียบสงัดวังเวงที่สุด ก่อนที่โลงไม้แรกจะถูกนำลงบรรจุในโลงไม้ที่สอง เสียงอันดังก็จะเริ่มขึ้นอีกว่า “และบัดนี้ศพของพระคุณเจ้าผู้บริสุทธิ์”

กล่าวอีกนัยหนึ่ง พิธีฝังศพของสันตะปาปา มิได้แตกต่างไปจากพิธีฝังศพของชาวคริสต์คนอื่น ๆ เลย

เสียงของพระชนม์มูใหญ่จะเริ่มกล่าวตอบว่า “Enter not

into Judgment with The servant, O Lord, Deliver me,
O Lord, from ever lasting death”

ในการปฏิบัติพิธีกรรมเกี่ยวกับการฝังศพนั้น ได้อนุญาตให้
วัดทำพิธีล้างบาปให้แก่ผู้ตายได้ ในพิธีฝังพระศพสันตะปาปานั้น
ผู้กล่าวคำล้างบาป จะต้องเป็นพระคาร์ดินาลคนใดคนหนึ่ง ซึ่งมี
ฐานันดรศักดิ์เป็นอาร์คบิชอป ระหว่างระยะเวลาทำพิธีสวดศพเข้า
วัดนั้น จะต้องทำพิธีล้างบาปอีกเถาครั้ง (สำหรับบิชอปนั้นเมื่อถึง
แก่อนิจกรรมจะต้องล้างบาปห้าครั้ง) ครั้นแล้วพระคาร์ดินาล
ตามองค์ ซึ่งสันตะปาปาองค์ทลวงลับไปนั้นแต่งตั้ง จะนำพระศพ
ของพระองค์ลงบรรจุในโลงไม้ไซเปรสส์ ต่อจากนั้นก็จะไดโยน
เหรียญทอง เงิน และทองแดงซึ่งมีรูปสันตะปาปา มีจำนวนเท่า
กับจำนวนปีที่สันตะปาปาองค์นั้นครองตำแหน่งอยู่ลงไปในโลงนั้น

คาร์ดินาลองค์แรกทสันตะปาปาแต่งตั้ง คลุมพระพักตร์
สันตะปาปาด้วยผ้าคลุมสีม่วงแดง (Purple) และคลุมร่างทงร่าง
ด้วยผ้าไหมขนสัตว์สีแดง ต่อจากนั้นก็จะฉีกฉีกญแจโลงไม้ไซเปรสส์
แล้วยกลงบรรจุในโลงทำด้วยตะกั่ว (Lead) บนโลงชั้นนี้จะวางตรา
ประจำตัวสันตะปาปาและโบมรณบัตรไว้ เมื่อฉีกโลงตะกั่วแล้ว
ก็จะนำโลงทงสองทที่บรรจุพระศพของสันตะปาปาลงในโลงทำด้วยไม้

เฒ่า (Elmwood) อีกครั้งหนึ่ง การบรรจุนิโงทั้งสามนั้นมิได้มีความ
หมายในด้านพิธีกรรมอย่างใด วัตถุประสงค์เพื่อจะรักษาและ
ป้องกันพระศพไว้มิให้ถูกชะโมยไป ส่วนเหตุผลที่น่าหวัญบรรจุ
ลงในโลงตันตะปาปา ก็เพื่อว่าหากมีการตรวจสอบกันในอนาคต
ก็จะตรวจสอบได้โดยง่าย มักจะมีอยู่เนือง ๆ ที่รอยจารึกบนโลง
หายไประลอกและร่วงเปื้อยผุพังไป แต่หวัญจะทำให้ทราบว่
ศพนั้นเป็นของผู้ใด

เสียงของพระทรงสมณศักดิ์ดั่งชนอีก และในบาซิลิกานัน
จะกระหึ่มไปด้วยถ้อยคำและดนตรี ว่า “Ciroundederunt me gemitus
mortis et doloris inferni.....”
ซึ่งแปลเป็นภาษาอังกฤษว่า “The sighs of death and the pains
of Hell circle around me, O Lord.....”

เสียงถอนลมหายใจของยมทูต และเสียงร้องครวญครางด้วยความ
เจ็บปวดของฆมนรก แวดล้อมข้าพเจ้าอยู่ ข้าแต่พระผู้เป็นเจ้า”

มีเสียงร้องสวดดั่งชนอีก ขณะเมื่อโลงบรรจุนิโงถูกห้อย
ลงในอุโมงข้างใต้แท่นบูชาใหญ่ของบาซิลิกา ว่า “ขอให้เทพเจ้า
จงนำพระองค์ไปสู่สวรรค์เถิด” (May the angels lead the into
Paradise) มีการสวดมนต์อีกครั้งหนึ่ง ครั้นแล้วข้างปุนก็จะได้ออ

กำแพงป้อม และบนกำแพงนั้น ก็จะมีหินอ่อนซึ่งสลักพระนาม
สันตะปาปาไว้

๓. การเข้าเยี่ยมชมแสดงการวะของทูต

โอกาสที่น่าประทับใจที่สุดอันหนึ่ง ต่อจากการสนพระชนม์
ของสันตะปาปาก็คือ โอกาสที่คณะทูตประจำนครวาติกันได้เข้าเยี่ยมชม
พระศพและสำนักงานของพระองค์

ในการเดินทางมาวังวาติกัน หัวหน้าคณะทูตและองครักษ์
จะเข้าทางประตู เช่นต์มาร์ธา ทางด้านซ้ายของบาซิลิกาของ
โบสถ์เซนต์ปีเตอร์ ทหารยามสวดสวดทำความเคารพ และตำรวจของ
สันตะปาปาเข้ามาหยุดรถเพื่อตรวจหลักฐาน ต่อจากนั้นรถจะหยุด
ที่จัตุรัสของนักบุญ (Martyr's Square) อันเป็นสถานที่ซึ่งพวก
นักบุญคริสต์เตียนรุ่นแรกถูกประหารชีวิต

ตอนนั้นถนนจะโค้งไป และอาคารนั้นก็จะได้แลเห็นดินแดน
เล็ก ๆ ของรัฐวาติกัน มีศูนย์กลางวิทยุกระจายเสียง และสถานี
รถไฟพร้อม นักการทูตทั้งหลายจะรู้สึกประทับใจอย่างบอกไม่ถูก
เมื่อมาถึงสุดทางโค้ง อันเป็นที่เริ่มต้นของวังวาติกัน การที่ชาว
อิตาลีเรียกว่า วังศักดิ์สิทธิ์ (Sacri Parazzi = Sacred Palaces)
นั้นเป็นความจริงโดยแท้

เจ้าหน้าทำการทูลจะได้รับการต้อนรับ ณ ห้องโถงใหญ่ที่เรียก
ว่า Sala Regia สถานที่นั้นตะปาปาใช้เป็นที่พักของเจ้านายกษัตริย์
ซึ่งได้อุทิศตนแก่สันตะปาปาเป็นพิเศษ ในห้องไม่มีเครื่องประดับ
กำแพงทำด้วยหินอ่อน มีผ้าม่านดอกลีลาวดีประดับตราของสันตะ-
ปาปาติดอยู่กับผนัง ทหารรักษาวังชาวสวิสยืนระวางตรง ขณะเมื่อ
หัวหน้าแผนกพิธีการสวมเสื้อคลุมสีดำ และเจ้าหน้าที่ปฏิคมของวัง
วาทิกัน นำคณะทูตเข้าไปในห้อง

ทูตที่มานั้นเป็นผู้แทนของจักรวรรดิทั้งใหญ่ทั้งเล็ก ประเทศ
ที่มีชนบประเพณีเก่าแก่และประเทศที่เพิ่งตั้งต้นใหม่ ทูตยืนเรียงแถว
ถือลำดับตามระยะเวลาที่ทูตนั้น ๆ ปฏิบัติหน้าที่นครวาทิกัน ใน
ขณะที่ยืนหนึ่งสัณ เคาต์ เลาดิเมอร์ คอว์เมตซ์ัน อัครราชทูต
ฝรั่งเศส มีอาวุโสกว่าทูตอื่น ๆ

อนึ่ง ขณะที่ยืนหนึ่งสัณ เอกอัครราชทูตโปแลนด์คงเป็น
คนเดียวกับที่ได้อำนาจมาเมื่อปี ๑๙๓๖ รัฐสันตะปาปามีได้เคยรับ
รองรัฐบาลคอมมิวนิสต์โปแลนด์ และ ณ วังวาทิกันนั้น เอกอัคร-
ราชทูตปาเป่ (Papee) ได้รับเอกสิทธิทางการเมืองทุกประการ ทูตของ
ลัทธิเชกก็มีลักษณะเดียวกัน ทั้งตนเองจากวาทิกันมิได้ยอมรับรอง
การยึดครองรัฐบาลบนทะเลบอลติกเช่นเดียวกับสหรัฐ

ประเทศไอเรกมีเอกอัครราชทูตไปประจำอยู่ ประเทศในทวีปอเมริกาทั้งเหนือและใต้มีเอกอัครราชทูตหรือทูตประจำ ณ ที่นั้นเกือบทุกประเทศ แต่เม็กซิโกไม่มีทูต ฟิลิปปีนส์ซึ่งเป็นประเทศก่อกำเนิดโดยแท้นั้น ย่อมมีเอกอัครราชทูตแน่นอน

เป็นเวลานานหลายปี เนเธอร์แลนด์มิได้ส่งทูตไปยังรัฐวาติกัน ings ทว่ารัฐนั้นยอมรับทูตของสันตะปาปา (Nun Cio) แต่ในปัจจุบันได้มีทูตเนเธอร์แลนด์เช่นเดียวกับประเทศอื่น ๆ หัวหน้าทหารรักษาวังชาวสวิสส์ (Swiss Guard) หาใช่ทูตไม่ แต่ก็เป็นผู้แทนประเทศสวิตเซอร์แลนด์แท้จริง และก็มีทูตสันตะปาปาไปประจำอยู่ ณ สหพันธรัฐสวิสส์ในกรุงเบิร์นด้วย

ฟินแลนด์เป็นประเทศโปรเตสแตนต์ ถึงกระนั้นก็ยังมีความสัมพันธ์ทางการทูตกับสำนักสันตะปาปา รับรู้ความสำคัญของรัฐวาติกัน และมีทูตมาประจำด้วย จีนชาติสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตกับสำนักสันตะปาปาในปี ๑๙๓๐ ต่อจากจีน ญี่ปุ่นก็มีทูตประจำอยู่เหมือนกัน

ประเทศอาหรับ ได้เริ่มสถาปนาสัมพันธ์ภาพ กับสันตะปาปา เจริญรอยตามประเทศเลบานอน อิรักได้ส่งทูตไปประจำถัดมา ต่อจากนั้นรัฐมุสลิมที่ใหญ่ที่สุดในโลก คือ ปากีสถาน ก็ได้แสดง

ความปรารถนา จะมีความสัมพันธ์ทางการทูต กับ สำนัก สันตะปาปา และในปัจจุบันประเทศนั้นก็มีทูตประจำอยู่ในรัฐวาติกันแล้ว

ถัดมาก็คือประเทศอินโดนีเซีย แล้วก็อิหร่านและซีเรีย แล้วก็อินเดีย ไต้หวัน และไต้หวัน ก็ส่งผู้แทนมาประจำ

เมื่อทูตเหล่านั้นมาชุมนุมกันในศาลาเรียบร้อยแล้ว สถาปนาพระคาร์ดินาลผู้ศักดิ์สิทธิ์ขึ้นมาถึงพร้อมทั้งองค์คณะ มีสมุหกรรมวัง (คาเมอร์เลงโก) เป็นผู้นำ สองข้างทางคณะพระคาร์ดินาล จะมีทหารรักษาวังสวัสดิ์สวดนมหมวกเฮลเมต มีอชวาถือชวานโบราณเดินขนาบมา

ข้าง ๆ พระคาร์ดินาลคาเมอร์เลงโกนั้น เลขาธิการของสภาพระคาร์ดินาลยืนอยู่ ระหว่างที่วางสันตะปาปาอยู่นั้น บุคคลผู้หนึ่งผู้เดียวที่จะทำการติดต่อกับทูตต่างประเทศในกรณีจำเป็นได้ ทั้งนี้ก็เนื่องจากการอยู่ในตำแหน่งของรัฐมนตรีว่าการต่างประเทศ สันตดุลงพร้อมกับการสนพระชนม์ของสันตะปาปา และไม่มีพระคาร์ดินาลองค์ใดจะมีสิทธิรับรองทูตต่างประเทศใด ๆ เป็นทางการได้เลย

เมื่อเรียบร้อยแล้ว หัวหน้าคณะทูตก็จะก้าวออกไปเบื้องหน้า ชุมนุมสงฆ์ซึ่งอยู่ในขณะคร่ำครึ และกล่าวแสดงความเสียใจในนามของคณะทูต

๔. ประหารราชฎีกาสลด

โรมเต็มไปด้วยนิยายประวาทะรา ในนิยายเหล่านั้นเป็นอันมาก มีนิยายที่กำบรวบของพวกนักถือพระเจ้าธรรมชาติ ไสยศาสตร์ และเรื่องราวของคริสต์ศาสนาแท้ ๆ คลุกเคล้าปะปนกันยุ่งเหยิง และต้องใช้เวลา และความพากเพียรในการแยกแยะว่า เรื่องใดเป็นเรื่องจินตนาการแท้ ๆ และเรื่องใดมีข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์บ้าง ประเทศต่างๆ ในย่านทะเลเมดิเตอร์เรเนียน เต็มไปด้วยเรื่องราวของพระเจ้ากรีกและโรมัน ประกอบกับนิยายของพวกฟินีเซียน และต่อมา ก็เป็นเรื่องการจลาจลอลหม่านอันเกิดจากการพดลสะระเซ็นพร้อมด้วยเรื่องราวของอุดมคติของสมัยกลาง เกี่ยวกับการต่อสู้กับปีศาจร้าย นิยายประวาทะราของโรมันหลายเรื่อง ที่เกี่ยวกับการขึ้นพระชนม์ของสันตะปาปา มีอยู่เรื่องหนึ่งทมิฬเรื่องถอยหลังไปถึงคริสต์ศตวรรษที่สิบและสิบเอ็ด กล่าวคือพาดพิงถึงสันตะปาปาซิลเวสเตอร์ที่ ๒ สันตะปาปาองค์แรกทมิฬกำเนิดเป็นชาวฝรั่งเศส และเถลิงอำนาจอยู่ตั้งแต่ ค.ศ. ๘๘๘ ถึง ๙๐๐

สันตะปาปาซิลเวสเตอร์ที่ ๒ ทรงนำเลขอารบิก (1,2,3 ฯลฯ) เข้ามาใช้ในยุโรปตะวันตก ช่างในสมัยของพระองค์ได้สร้างเครื่องมือซึ่งใช้ผลักดันด้วยไอน้ำขึ้น พระองค์ได้ทรงสร้างวังแลทเทอราน

(Lateran Palace) ขึ้น ใช้เป็นที่ประทับของสันตะปาปาอยู่หลายร้อยปี นอกนี่ยังทรงสร้างหอดูดาว ซึ่งแม้จะโบราณเล็กน้อย ก็ทำให้พระองค์กลายเป็น ผู้วิเศษคนหนึ่ง ในจิตใจของพวกเขา โง่เขลาเบาปัญญา ประชาชนมากหลาย เชื่อว่าสันตะปาปาองค์นี้ได้รับเลือกด้วยความช่วยเหลือของปีศาจร้าย (Devil) ซึ่งตามข่าวเล่าสืบกันมีว่า สันตะปาปากับปีศาจนั้นได้ทำสัญญากันได้ อย่างไรก็ดีตามมีเงื่อนไขข้อหนึ่งว่า สัญญานั้นจะยังคงไม่มีผล ตราบเท่าที่สันตะปาปามีได้ไปเยือนกรุงเยรูซาเล็ม สันตะปาปาจึงทรงรู้สึกว่าการปลดปล่อย เนื่องจากพระองค์มิได้ทรงมีความตงพระทัยจะเดินทางไปยังดินแดนบริสุทธิ์ อันเป็นที่ตั้งของกรุงเยรูซาเล็มนั้นเลย

แต่น่าสงสารสันตะปาปาซิลเวสเตอร์เป็นอย่างยิ่ง ที่พระองค์ลืมไปว่า มีวัด ๑ แห่งในกรุงโรมที่มัสซอกูเรูซาเล็มอยู่ คือวัด (Santo Croce in Gerusalemme) ด้วยความลืมไปเอง พระองค์ได้ทรงทำพิธีสวดมิสซา (Mass) ณ ที่นั้น และเหตุนี้จึงได้ดำเข้าไปสู่กับดักของปีศาจ ที่นั่นเองพระองค์ดำเนินถึงความผิดจริงสารภาพต่อประชาชนในโบสถ์ และร้องขอเขาเหล่านั้น มิให้ทำพิธีให้เกียรติแก่ร่างที่เป็นบาปของพระองค์ ครั้นแล้วพระองค์ก็ทรงล้มลงสิ้นพระชนม์ ขณะเดียวกันนั้นเอง มาดัลลาบัตวาทน์มีลักษณะ

เหมือนกันว่าเปลวเพลิงลุกติดอยู่รอบตัวภราภุทวเข้ามา และลาก
ร่างของพระองค์ไปยังบาซิลิกาในวังแลทเทอราน

ที่ฝังศพอันเป็นอนสรณ์ของสันตะปาปาซิลเวสเตอร์ที่ ๒ นั้น
สันตะปาปาเซอร์เกียสที่ ๔ ได้ทรงสร้างไว้ในบาซิลิกาในวังแลทเทอ-
ราน เป็นเวลานานหลายร้อยปี เชื่อกันว่าที่ฝังศพนั้นมีโลหิตซึมออก
มาเรื่อย นินายประรำประวานนเลือนหายไป แต่ยังมีนินายอีกเรื่อง
หนึ่งเหลืออยู่ นินายเรื่องนี้กล่าวว่าเมื่อใดที่สันตะปาปาองค์ใด
กำลังนอนจนจะสิ้นพระชนม์แล้ว กระตักของสันตะปาปาซิลเวส-
เตอร์ที่ ๒ จะเริ่มเคลื่อนไหว และทบทฝังศพอย่างแรงกระทั่งเสียง
นินดงก้อง แม่แต่ผู้นอนก็อดตกอาชไดยินได้

ยังมีเหตุการณ์อื่น ๆ ที่มิใช่นินาย เกี่ยวกับการฝังศพสันตะ-
ปาปาอีกหลายเรื่อง และบางเรื่องก็สนกสนานราวกับเป็นนินาย

เมื่อสันตะปาปาไพอัสที่ ๙ สิ้นพระชนม์ในปี ๑๘๗๘ โรม
เป็นส่วนหนึ่งของราชอาณาจักรอิตาลี และสันตะปาปายังมิได้มี
อำนาจทางอาณาจักร ข้าราชการของกษัตริย์อิตาลีและเจ้าหน้าที่
ของรัฐสันตะปาปาผู้ปราชัย ยังมีได้ทำการปรองดองกันอย่างไร
สันตะปาปาไพอัสที่ ๙ แสดงความจำนงไว้ในพินัยกรรมว่า ขอให้
นำพระศพของพระองค์ไปฝังไว้ ณ บาซิลิกาของวัดซานลอเรนโซ

ซึ่งอยู่ห่างจากวังวาติกันไปประมาณสองไมล์ พระศพของพระองค์ ถูกพักไว้ใน ช่องผนัง ของบาซิลิกา โบสถ์เซนต์ ปีเตอร์ เป็นองค์ แรก และบรรยากาศเครื่องเครียบทม้อยู่ระหว่างสำนักสันตะปาปากับรัฐบาล อิตาลี ไม่สามารถจะเคลื่อนย้ายพระศพไปได้กระทั่งถึงปี ๑๘๘๑

ในครั้งนั้นได้ตัดสินใจกันว่า จะนำพระศพสันตะปาปาไปยังวัด ซานลอเรนโซ โดยขบวนคุ้มกันและขบวนแห่สมพระเกียรติยศ ขณะ เมื่อขบวนแห่มาถึงสะพานข้ามแม่น้ำไทเบอร์ ตอนหน้าคาสเตล เซนต์-แอนเจโล (Castel St. Angelo) ก็ถูกโจมตีด้วยกลุ่มเหล่าร้ายศัตรู ของคหฺลิกคหฺลุ่มเล็ก ๆ ซึ่งมีแผนการจะเข้าช่วงชิงเอาหีบพระศพลง ถว้ลงแม่น้ำเสีย การต่อสู้กันซึ่งมีผู้บาดเจ็บตายไปถึงแปดคน ทำให้ ทหารและตำรวจเข้าทำการระงับเหตุร้ายนั้น หน่วยคุ้มกันสามารถ ป้องกันโจงบรรจุพระศพไว้ได้ แต่ต้องรีบรุดไปยังวัดซานลอเรนโซ โดยมีหีบขบวนแห่

คำขอครั้งสุดท้ายของสันตะปาปาโอที่ ๑๓ (๑๘๗๘- ๑๘๙๓) ก็คือขอให้ฝังไว้ในบาซิลิกาในวังเลเทรานัน แต่กว่า พระศพของพระองค์จะเคลื่อนย้ายไปที่นั่นได้ ก็ล่วงมาถึงปี ๑๘๘๕ ด้วยความยินยอมของรัฐบาลอิตาลี ซึ่งยังมีได้ทำความตกลงใน เรื่องต่าง ๆ กับสำนักสันตะปาปา การเคลื่อนย้ายพระศพได้กระทำ

ในเวลากลางคืน และโดยมิได้มีขบวนแห่ มีแต่เพียงพระคาร์ดินาลสององค์เป็นประจักษ์พยาน คือ คาร์ดินาล กาสปาร์รับคาร์ดินาล เบอริ เดล วาล คนงานของวิหารเซนต์ปีเตอร์ ใช้คบเพลิงนำพาบรรพตกรถยนต์ไปยังวิหารเลทเทอราน ณ ที่นั้นได้เตรียมที่ฝังพระศพเรียบร้อยแล้ว

ในปี ๑๙๒๒ รัฐบาลอิตาลีภายใต้การนำของ ไอแวนโฮโบโนมิ (Ivanhoe Bonomi) (ซึ่งบังเอิญได้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีคนแรกของสหรัฐประชาธิปไตยอิตาลี ในปี ๑๙๔๓ หลังจากที่พันธมิตรได้ปลดปล่อยคาบสมุทรนั้นแล้ว) ได้แสดงความเคารพอย่างยิ่ง ในการชันพระชนม์ของสันตะปาปาเบเนดิกต์ที่ ๑๕ เขาสั่งให้อาคารสาธารณะทุกแห่งลดธงลงครึ่งเสา

ในปี ๑๙๕๔ หลังจากประกอบพิธีกรรม คล้ายวันชันพระชนม์ของสันตะปาปาเซนต์ไพอัสที่ ๑๐ แล้ว ประชาชนชาวโรมันได้กระทำพิธีกรรมตอบแทนให้แก่พระองค์ตามข้อเท็จจริงที่ว่า เมื่อสันตะปาปาไพอัสที่ ๑๐ ชันพระชนม์ในปี ๑๙๑๔ นั้น พระศพของพระองค์มิได้ตั้งบำเพ็ญกุศล ณ วิหารเซนต์แมรี เมเจอร์ วันถัดจากวันที่ได้ประกอบพิธีคล้ายวันสวรรคตแล้ว พระศพของสันตะปาปาไพอัสที่ ๑๐ ซึ่งฝังอยู่ในบาซิลิกาของโบสถ์เซนต์ปีเตอร์ ก็

ถูกนำไปโดยขบวนแห่ทีมโพรยี่ง อย่างที่ไม่มีใครเคยเห็นมาก่อน
ไปยังวิหารของโบสถ์เซนต์แมรี เมเจอร์ และตั้งอยู่สิบวัน เพื่อให้
ประชาชนได้เข้าทำการเคารพสักการะ หลังจากนั้นขบวนแห่ซึ่งมี
ความโพรยี่งไม่น้อยกว่าครั้งแรก ได้นำพระศพคืนมาสู่โบสถ์
เซนต์ปีเตอร์อีก

เมื่อสันตะปาปาสิ้นพระชนม์ลง ประชาชนในกรุงโรมต่าง
จะพากันไปเคารพสักการะพระศพ คนเหล่านั้นทราบดีว่าสันตะปาปา
มีความหมายต่อพวกเขาอย่างไรบ้าง และเมื่อใดมีข่าวว่าสันตะปาปา
จะออกไปนอกวังวาติกันแล้ว ประชาชนจะพากันไปคอยต้อนรับ
อย่างคับคั่ง สำหรับชาวกรุงโรมนั้นถือว่า สันตะปาปายังประทับ
อยู่นั้น แม้จะเป็นระยะเวลาที่ว่างสันตะปาปาก็ดำเนิน ความเคารพ
นับถือในชีวิตของสันตะปาปานั้น แสดงออกเป็นภาษิตที่ชาวกรุงโรม
ได้กล่าวว่า “สันตะปาปาไม่ป่วยไข้จนกว่าจะตาย” (The Pope is
not sick until dead)

๕. การเตรียมการประชมพระคาร์ดินาล

ตลอดระยะเวลาที่ว่างสันตะปาปาอยู่นั้น พระคาร์ดินาลจะ
เป็นผู้รักษาการในอำนาจหน้าที่ของสันตะปาปา แต่ทว่าไม่อาจใช้

อำนาจนั้นได้ การปกครองวัดในกรุงโรมนั้นประกอบด้วยองค์คณะ
กรรมการศักดิ์สิทธิ์ (Sacred Congregation) ดิปลองคณะ ศาล
๓ ศาล เจ้าหน้าทีและเจ้าพนักงานอื่น ๆ ของวัด หลังจากสันตะ-
ปาปาสิ้นพระชนม์ลง คราร์ดินาลคาเมอร์เลงโก หรือสมุหกรมวัง
จะทำหน้าที่ปกครองสำนักสันตะปาปา ขณะเดียวกัน อำนาจหน้าที่
ในการเลือกตั้งสันตะปาปาสมบัติแทนก็อยู่ในมือของ สภาพระคาร์-
ดินาลศักดิ์สิทธิ์ (Sacred College of Cardinals) ขณะนั้น ชีวิต
ในวังวาทิกันและในการบริหารงานของวัด ดูเหมือนจะหยุดชะงัก
ไปชั่วคราว

คณะกรรมการศักดิ์สิทธิ์ (The Sacred Congregations)
ซึ่งเปรียบเหมือนกระทรวงว่าการศาสนาและพัสดุของวัด จะเป็นผู้
บริหารงานประจำ (Routine Work) ในขอบเขตจำกัด ไปจนกว่า
จะเลือกสันตะปาปาองค์ใหม่แล้วเสร็จ พระคาร์ดินาลเป็นผู้ถวายคำ
ปรึกษาแก่สันตะปาปา แต่สันตะปาปาอาจไม่ปฏิบัติตามก็ได้ ตาม
ลัทธิคatholic ถือว่า อำนาจหน้าที่ของพระองค์ได้รับมาจากพระคริสต์
โดยตรง และพระองค์เท่านั้นที่จะตัดสินปัญหาใด ๆ เป็นที่ยุติได้
ดังนั้นระหว่างที่ว่างสันตะปาปา อำนาจของสันตะปาปาจึงมิได้ตก
อยู่กับสภาพระคาร์ดินาล แต่จะรออยู่จนกว่าสันตะปาปาองค์ใหม่จะ

เข้ารับตำแหน่ง อำนาจหน้าที่อยู่ในพระคริสต์ และจะปรากฏ
ออกมาอีก ครึ่งหนึ่ง อีกครึ่งหนึ่ง ในตัวบุคคลผู้ได้รับเลือกเป็นผู้แทนพระองค์
เท่านั้น

โครงการหรือเอกสารใด ๆ ย่อมไม่มีและย่อมไม่อาจตราขึ้น
ไม่มีการลงนามในข้อตกลงใหม่ใด ๆ กับต่างประเทศ ในวงวาทิกัน
หรือในโบสถ์เซนต์ ปีเตอร์ ไม่มีสิ่งใดเปลี่ยนแปลง ไม่มีการนัด-
หมายใด ๆ จะทำขึ้นได้ แม้แต่เจ้าหน้าที่กฤษฎีกาชั้นเล็ก ๆ การ
ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในนครวาติกันหยุดชะงัก และบรรยากาศก็
เป็นเสมือนหนึ่งบรรยากาศในบ้านใด ๆ ที่มรณทูตมาคว้าเอาชีวิต
ของหัวหน้าครอบครัวไป

ส่วนหนึ่งของสภาพพระคาร์ดินัลกิตติมศักดิ์ ซึ่งอยู่ในกรุงโรม
เรียกว่า คูเรีย (Curia) พระคาร์ดินัลในคูเรียนจะดำรงตำแหน่ง
ประมุข ประธานหรือเลขาธิการของที่ประชุมศักดิ์สิทธิ์ตำแหน่ง
หนึ่ง ๆ (สันตะปาปาเป็นประธานที่ประชุมศักดิ์สิทธิ์สัณณะหรือสั-
กัรทรวง) ที่ประชุมศักดิ์สิทธิ์ต่าง ๆ ทำหน้าที่เกี่ยวกับปัญหาที่เกิ-
ดขึ้นภายในขอบเขตการใช้อำนาจทางสงฆ์ ตัวอย่างเช่นเกี่ยวกับพิธี
สวด พิธีกรรมต่าง ๆ สถาบันการศึกษาชั้นสูง และการโฆษณา
เผยแพร่วาทศาสนา ศาลทำหน้าที่เกี่ยวกับการอุทธรณ์ จากคำตัดสิน

ต่าง ๆ ของเจ้าหน้าที่ เช่นในกรณีการสมรสเป็นต้น ครึ่งหนึ่งด้านก
งานสันตะปาปามีหน้าที่สำคัญ ๆ มาก เช่นสำนักงาน Chancery
ทำหน้าที่เก็บเอกสารของสันตะปาปา สำนักดาตารี (Datary) ทำ
หน้าที่จัดส่งเอกสารและมติของสันตะปาปา และลงวันที่ในการออก
เอกสารนั้น และสำนัก Apostolic Chamber ทำหน้าที่เกี่ยวกับ
ธุรการด้านพัสดุของรัฐบาล

แต่เดิมทีเดียว สำนักงานนี้เป็นสำนักงานที่เก็บเครื่องแต่ง
กาย ภาชนะศักดิ์สิทธิ์และอัญมณีต่าง ๆ ของสันตะปาปา สืบมา
จนกระทั่งสมัยกลาง ในปัจจุบันประธานของสำนัก Apostolic
Chamber ซึ่งได้แก่คาร์ดินาลคาเมอร์เลงโกนั้นเอง ที่เป็นหัวหน้าของ
การบริหารของสำนักสันตะปาปา สมาชิกในสำนักอโพลิติกแชม-
เบอร์ ซึ่งตลอดเวลาที่สันตะปาปามีชีวิตอยู่ มีหน้าที่นอนอยู่ในที่
ประชุมศักดิ์สิทธิ์บางและสำนักงานบ้าง ได้มาทำหน้าที่เป็นผู้จัดงาน
ฝังศพสันตะปาปาและการเลือกตั้งสันตะปาปา

ในที่ประชุม Sacred Congregation ศาลและสำนักงาน
ต่าง ๆ พระคาร์ดินาลผู้มั่งคั่งแห่ง Major Penitentiary เท่านั้น
ที่จะเป็นผู้วินิจฉัยงานสำคัญ ๆ ได้ มีบาปหลายประการที่ชาวคริสต์
ไม่อาจได้รับการชำระล้างจากพระสามัญ หรือแม้แต่ขอปลงล้าง

บาปนั้นให้ไม่ได้ ในกรณีเช่นนี้จะต้องให้พระคาร์ดินาลผู้มั่งคั่งตำแหน่ง
ดังกล่าวเป็นผู้ทำให้ เนื่องจากการปลดปล่อยวิญญาณให้พ้นจาก
บาปเป็นสิ่งที่ไม่ได้ พระคาร์ดินาลตำแหน่งดังกล่าว จึงได้รับ
อำนาจเป็นผู้วินิจฉัยในกรณีเหล่านี้ แม้ระหว่างนั้นจะมีมติสันตะ-
ปาปาอยู่ก็ตาม

พระคาร์ดินาลสามองค์ จะทำหน้าที่ช่วยเหลือสมุหกรรมวัง
หรือคาร์ดินาลคาเมอว์เลงโกทกวัน กล่าวคือ ผลัดเปลี่ยนกันวันละ
สามองค์ ด้วยความช่วยเหลือจากพระคาร์ดินาลดังกล่าวนี้ รวม
ทั้งสมาชิกในโอฟิสโตลิก แคมเบอร์ด้วย คาเมอว์เลงโกทำหน้าที่
รับผิดชอบในทรัพย์สินที่เป็นของสำนักสันตะปาปาทั้งหมด วงจำกัดกัน
วัดคัลลิกในและนอกนครวาติกัน และทรัพย์สินที่เป็นของสันตะปาปา
ทั้งในอิตาลีและในต่างประเทศอื่น ๆ เขาจะมอบทรัพย์สินเหล่านี้
ให้แก่สันตะปาปาองค์ใหม่

ระหว่างที่ว่างสันตะปาปาอยู่นั้น พระคาร์ดินาลจะประชุม
กันทุกวัน เพื่อเตรียมการประชุมเลือกตั้งสันตะปาปา (Conclave)
และดำเนินการเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากการนั้น แต่ทว่าพระ-
คาร์ดินาลจะเปลี่ยนแปลงกฎเกณฑ์ใด ที่สันตะปาปา ล่วงลับไปได้ทำ

ไว้ไม่ได้ ดังที่สันตะปาปาไพอัสที่ ๑๑ ได้ตรัสไว้ว่า “สันตะปาปา
ท่านนั้นจะเลิกสิ่งที่ยังสันตะปาปาทำไว้ได้”

ประมาณกันว่า พระคาร์ดินัลจะมีการประชุมใหญ่กันราว
สิบครั้ง แต่ละวันประชุมกันด้วยเรื่องต่าง ๆ กัน เป็นเวลากว่าสอง
ร้อยปีมาแล้ว ระเบียบวาระการประชุมเหล่านั้นจะมีดังนี้

วันแรก — ตรวจสอบดวงตราประจำตำแหน่งของสันตะ-
ปาปาที่ตกทำลายแล้ว เลือกพระผู้หนึ่งให้เป็น
ผู้นำบทสวดในพิธีฝังศพเป็น ภาษาละติน ภาย-
หลังการสวด Requiem Mass ครึ่งที่เกาซังจะ
ได้จัดทำให้แก่สันตะปาปาที่ล่วงลับไป เลือก
ตั้งพระอัครมุขนายกให้เป็นผู้นำสวดภาษาละติน
ภายหลัง การสวด ให้แก่ วิญญาณ ของสันตะ-
ปาปา

วันที่สอง — เลือกสถานที่ที่จะใช้เป็นที่ ประชุม สภาพระ-
คาร์ดินัล

วันที่สาม — เลือกตั้งพระผู้บิณฑบาต (Father Con-
fessor) ประจำประชุม

วันที่สี่ — แต่งตั้งแพทย์ประจำประชุม ตลอดจน
เภสัชกรและผู้ช่วย

วันที่๑ - เลือกตั้งข้างตัมม และคนรับใช้ และผู้รับใช้
ส่วนตัว

วันที่๒ - จำให้พระ คาร์ดินาล อยู่ ระหว่าง การ ประชุม
โดยการจับสลาก

วันที่๓ - เลือกตั้ง

วันที่๔ - อภิปรายกันเรื่องการจ่ายอาหาร

วันที่๕ - มอบหมายกฤษฎาเจ้านในของสถานที่ประชุมให้
แก่ผู้ช่วยของคาเมอร์เลงโก โดยเสียงข้าง
มากของที่ประชุม

วันที่๖ - แต่งตั้งข้างปุน และ ข้างไม ประเภท ละสองคน
นำเข้ามาในที่ประชุม

ในปัจจุบันปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้อาจแก้ไขได้ง่ายกว่าวิธีที่

กล่าว เพราะความสะดวกในด้านเทคนิคของโลกสมัยใหม่

ที่ประชุมทางวิทยุผ่านคณะพระคาร์ดินาล ให้เริ่มทำการ
เลือกตั้งสันตะปาปาคนใหม่ อย่างช้าที่สุดในวันที่สิบแปดภายหลัง
การสิ้นพระชนม์ของสันตะปาปา

เมื่อพระคาร์ดินาลคาเมอร์เลงโก เข้าบัญชาการบริหารงาน
ของสันตะปาปานั้น เอกสารสองสามชนิดได้ลงนามไป จะต้อง

ประทับตราประจำตำแหน่งมีรูปประหลาดชนิดหนึ่ง ตัวคาเมอร์เลงโก กับเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ซึ่งมีสวนสำคัญระหว่างวังสันตะปาปา จะทำให้เรย์นุที่ระลึกขึ้นได้ เห็นรูปร่างคาเมอร์เลงโกจะปรากฏ ร่วมกันใหญ่ เรียกกันว่า ออมเบรลโลน (Ombrellone) อันเป็นเครื่องหมาย แสดงถึงการว่างสันตะปาปา

เครื่องหมายนี้มาแต่โบราณกาล กำเนิดที่แท้จริงนั้นไม่แจ่มชัดทีเดียวนัก แต่เป็นที่แน่นอนว่ามาจากตะวันออก ซึ่งดูเหมือนว่าจะมาจากมองโกเลีย ซึ่ง ณ ที่นั้นถือว่าเป็นเครื่องหมายแสดงความสูงศักดิ์และอำนาจ ทั้งมนุษย์และเทวดา ในมองโกเลียนี้ ผู้นำทหารสูงสุดเท่านั้น จึงจะได้รับการยินยอมให้กางกระโจมระหว่างทำการรบ กระโจมขนาดใหญ่ของผู้บัญชาการสูงสุดมีรูปคล้ายกับอมเบรลโลน

บรรดาผู้นำของจักรวรรดิโรมันรับเอาสัญลักษณ์นี้มาใช้ และทรงหนึ่งสัญลักษณ์ที่เคยใช้แทนอำนาจของสันตะปาปาทั่วไป ในสมัยกลางมีบ่อย ๆ ที่สันตะปาปาใช้เป็นเครื่องหมายแสดงถึงความสำคัญองวัดใหญ่ ๆ ในปัจจุบันบาซิลิกาภายในและภายนอก โรมอาจใช้ร่วมได้มากกว่าเป็นสัญลักษณ์ ส่วนอมเบรลโลนหรือร่วมกันใหญ่ คงเหลือเป็นสัญลักษณ์ของอำนาจหน้าที่สันตะปาปา

ระหว่างเวลาที่ว่างสันตะปาปาอยู่ ทั้งนี้อธิบายได้ว่า ขณะนั้นการใช้อำนาจของสันตะปาปาหยุดชะงักลง แต่สำนักสันตะปาปาในฐานะสถาบันยังคงอยู่ ข้างใต้ร่มใหญ่หรือออบเบรโลน ที่จาริกไว้มันเหรียญของคาเมอรัลเลโกหรือสมุหกรมวังนั้น มีกุญแจสองดอกไขว้กัน เป็นสัญลักษณ์ของอำนาจของสันตะปาปา

มีเหรียญอีกชนิดหนึ่งที่สร้างขึ้นในระยะเวลาอัน เป็นเหรียญประจำผู้อำนวยการการประชุม (Governor of the Conclave) เหรียญนี้จะบรรจุชื่อตราประจำตำแหน่ง และอักษรจารึกคำว่า CONCLAUIS GUBERNATOR และวันที่ กับลูกกุญแจดอกหนึ่ง เป็นสัญลักษณ์ในการที่เขามีส่วนในการลงกุญแจประตูห้องประชุม รัฐวาติกันได้สร้างเงินเหรียญขึ้นในโอกาสนั้นด้วย บนด้านหนึ่งมีอักษรจารึกว่า Stato Della Citta Del Vaticano (State of the Vatican City) อีกด้านหนึ่งเป็นความหมายถึงพระจิต (Holy ghost) ในรูปนกพิราบ ที่ทำการโปรยเมล็ดวาติกันสร้างแสตมป์ใหม่มีอักษรว่า Sede Vacante (ว่างสันตะปาปา)

ในรัฐวาติกันมีหนังสือพิมพ์กษัตริย์ฉบับหนึ่งชื่อ Osservatore Romano เมื่อสันตะปาปาสิ้นพระชนม์ลง ในหน้าแรกของหนังสือพิมพ์ฉบับนั้นจะล้อมกรอบดำจนกว่าจะทำพิธีฝังเสร็จ ต่อ

จากนั้น ก็จะมีเครื่องหมายการวางต้นตะปาปาอยู่จนกว่าจะมีการ
เลือกตั้งได้ต้นตะปาปาองค์ใหม่ หนังสือพิมพ์ฉบับนี้ลงข่าวเกี่ยวกับการ
การเดินทางมาถึงวาติกันของพระคาร์ดินาล ตลอดจนประวัติย่อของ
พระคาร์ดินาลองค์นั้น ๆ ลงรายละเอียดพิสดารประจำวัน พิมพ์
โทรเลขและสาส์นที่รัฐบาลต่างประเทศส่งมา สถานีวิทยกระจาย
เสียงวาติกัน จะเสนอข่าวใหม่ ๆ ของเหตุการณ์ในกรุงโรมไปยังที่ ๆ
ไกลที่สุดของโลก ด้วยภาษาต่าง ๆ กว่าสี่สิบภาษา

สำนักงานหนังสือพิมพ์ของวาติกัน ซึ่งในเวลาปกติจะอยู่ที่
Port Angelica ใกล้ ๆ กับ ฮอสเซอร์เวโต โรมานอ จะย้ายไป
อยู่ในสถานที่ที่กว้างขวางกว่าเดิม เจ้าหน้าที่ฝ่ายข่าวต่างประเทศ
จะมีเจ้าหน้าที่ประจำคณะเพิ่มขึ้น สถานีวิทยกระจายเสียงจะเพิ่ม
สายขึ้นสำหรับเครื่องไมโครโฟนในบาซิลิกา ตามที่สำนักงาน
คามอร์เลงโกจะมีคำสั่ง

ทุกสิ่งทุกอย่างจัดทำไปอย่างมโหฬารที่สุด ทั้งนี้เป็นไปตาม
บทบัญญัติที่กำหนดไว้ในธรรมนูญสงฆ์ (Apostolic Constitution)
ซึ่งตราไว้เมื่อเดือนธันวาคม ๑๙๕๕ คติที่ถือกันทั่ว ๆ ไปคือ “รอบ-
คอบ กุศล และสงบที่สุด” (Prudence, Charity and the greatest
Calm)

พระคาร์ดินาลทั้งหลาย เริ่มเตรียม การ คัดเลือก สันตะปาปา นับแต่เวลาที่มาถึงโรม เมื่อมาถึงพระคาร์ดินาลแต่ละองค์จะต้องกระทำสัตย์สาบานครั้งแรก โดยมีสมุหกรรมวังเป็นผู้ดำเนินการ พระคาร์ดินาลจะสาบานอย่างบริสุทธิ์ใจว่า พระองค์เข้าใจกฎเกี่ยวกับการเลือกสันตะปาปาดี พระองค์จะอ่านกฎทั้งหลายที่เกี่ยวกับวิธีการเลือกอย่างละเอียดถี่ถ้วน จะต้องระมัดระวังให้การเลือกเป็นไปอย่างลับยั้ง และในกรณีที่ตนเองได้รับเลือก จะไม่ยอมสละสิทธิทางวัดใดๆ ของสำนักสันตะปาปา อันเป็นสิ่งจำเป็นยิ่งแก่ความเป็นเอกราชของวัด พระองค์จะไม่ยอมอยู่ในอาณัติของอำนาจทางโลกใดๆ ขณะเมื่อออกเสียงลงคะแนนให้แก่บุคคลที่จะเลือกให้ดำรงตำแหน่งสันตะปาปาและผู้แทนพระคริสต์

๖. ประวัติของพิธีประชุมเลือกสันตะปาปา

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการเลือกสันตะปาปา มิได้สงบและเป็นระเบียบเหมือนดังที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ ทั้งการเลือกตั้งนั้นมิได้จัดทำในกรุงโรมเสมอไป

ระบบการเลือกตั้งปัจจุบัน มีกำเนิดมากกว่าแปดร้อยปีแล้ว เพื่อความเข้าใจเราจะต้องหันกลับไปสู่ประวัติการณ์เก่าแก่ที่สุดของคริสตศาสนา

สันตะปาปาองค์แรก คือเซนต์ ปีเตอร์นั้น บรรดาสาธุศิษย์
พระคริสต์ได้เป็นผู้เลือก ปีเตอร์ได้รับตำแหน่งหน้าที่จากพระ
คริสต์โดยตรง ส่วนผู้ที่ได้รับตำแหน่งสืบต่อจากปีเตอร์จะได้รับ
เลือกตั้งด้วยวิธีใดนั้นไม่มีทางทราบ สำนัของเซนต์ คิลเมนต์ ที่
เขียนในปี ค.ศ. ๙๘ มีไปยังชาวเมืองคอรีนธ์ในกรีก ซึ่งให้เห็นว่า
บิชอปได้รับการเลือกตั้งจากนักบวช (Clergy) และผู้เลื่อมใสใน
ศาสนาบิชอปแห่งโรม ประมุขของศาสนา ก็ได้รับเลือกโดยวิธี
เดียวกัน

ต่อมาอีกร้อยห้าสิบปี คือใน ค.ศ. ๒๕๓ เซนต์ ไชเปเรียน
แห่งคาร์เธจ ได้เล่าเรื่องการเลือกตั้งสันตะปาปา เซนต์ คอร์เนลิอุส
ไปในจดหมายฉบับหนึ่ง ว่าสันตะปาปาองค์นั้น ได้รับเลือกเป็น
บิชอป โดย “การวินิจฉัยของพระเจ้าและพระคริสต์โดยมีพระ
(ในกรุงโรม) เกือบทั้งหมดเป็นประจักษ์พยาน และด้วยการลง
คะแนนเสียงของประชาชนที่อาศัยอยู่ในนั้น”

ด้วยประการดังนี้จะเห็นได้ว่า ในโบราณกาลนั้น สันตะ
ปาปาได้รับการเลือกตั้งคู่เดียวกับบิชอป คือพระและประชาชนใน
กรุงโรมเป็นผู้เลือก

เนื่องจากชาวเมืองทั้งหมดมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง จึงเกิด

มีการถือพรรคถือพวกกันได้โดยง่าย และอำนาจทางอาณาจักรทั่วยุโรปตอนใต้เข้ามามีส่วนร่วมในการแบ่งพรรคแบ่งพวกกันด้วย หลังจากนั้นสักหน่อย ผู้ครองโรมก็มีอิทธิพลใหญ่หลวง และบางครั้งก็มีอิทธิพลอย่างเด็ดขาดในการเลือกตั้ง ชนแรกที่เคยยกได้แก่จักรพรรดิโรมันตะวันตก ต่อจากนั้นก็มีกษัตริย์เยอรมัน (โกท) ครั้นแล้วจักรพรรดิโรมันที่กาลังเสื่อม ต่อมาก็คงตกตระกูลขุนนางโรมันกษัตริย์สมัยกลาง และต่อมาก็คงได้แก่จักรพรรดิของจักรวรรดิโรมันบริสุทธิ์

ในศตวรรษที่สามเหตุการณ์ยุ่งยากร้ายแรงเกิดขึ้น ในปี ๓๑๖ เมื่อเซนต์ ดามาสัส (St. Damasus) พระสเปนผู้เคร่งในระเบียบวินัยได้รับเลือก พรรคพวกของพระทรงสมณศักดิ์คนหนึ่งชื่อ Deacon Ursicinus โกรธเกรี้ยวในความปราชญ์ ได้บุกรุกเข้าไปในวัด และฆ่าฟันพวกที่ถือนิกายคัลลิกจนตายนับร้อย เพื่อบังคับมิให้เหตุการณ์เช่นนั้นเกิดขึ้นอีก สันตะปาปาจึงได้ร้องขอความช่วยเหลือจากผู้ครองนครโรม ซึ่งจะเป็นผู้ใดก็ตาม แต่สันตะปาปาเหล่านั้นก็มิได้ละเลยหลักการที่ถือว่า สิทธิที่จะเลือกบิชอปแห่งโรมหาได้เป็นของผู้ครองนครไม่ว่าจะเป็นของประชาชนและนักบวชกล่าวโดยย่อ ตั้งแต่โบราณกาลสืบมากระทั่งศตวรรษที่ ๘ การ

เลือกตั้ง สันตะปาปามีได้แตกต่างไปจากการเลือกตั้งบิชอปของคหิง
ภายหลังศตวรรษที่แปดมาแล้ว ผู้เลือกตั้งได้แก่พระโรมัน ด้วย
ความช่วยเหลือของประชาชน

สำหรับสันตะปาปานั้น ศตวรรษที่สิบเป็นระยะที่เสื่อมลง
อย่างที่สุด ในสมัยสันตะปาปาชาวคหิงกัน ชื่อ ฟอว์โมซัส
(๘๔๑-๘๔๖) ตำแหน่งสำคัญที่สุดของสำนักสันตะปาปา ตกอยู่
กับบุคคลผู้หนึ่งชื่อ ทีโอโฟแลค (Theophylae) อีโอโดราภรรยา
ของคนๆ นั้นเป็นผู้ทะเยอทะยาน ขาดหิริโอตตปละ ในไม่ช้าก็ได้
อำนาจพอที่จะเข้าบังการการบริหารของโรมได้ อีตาสองคนของ
อีโอโดรา ชื่อ อีโอโดราผู้ลูกและมาโรเซีย ยังทะเยอทะยานยิ่งไป
กว่า อีตาสองคนนี้ไ้รวมกับมารดา จนมีบทบาทสำคัญยิ่งในการ
เมืองของกรุงโรม กระทั่งว่า เมื่อสันตะปาปาสิโอที่ ๕ สิ้นพระ-
ชนม์ลงในปี ๙๐๓ นั้น ตระกูลทีโอโฟแลคอยู่ในฐานะที่จะคุมการ
เลือกตั้งสันตะปาปาได้ หลังจากการเลือกตั้งโดยชอบด้วยพิธีการ
แล้วได้หนึ่งเดือน สันตะปาปาสิโอที่ ๕ ถูกปลดจากตำแหน่ง ถูก
จำคุกและถูกทรมาน และในที่สุดถูกคนในตระกูลทีโอโฟแลคจ้าง
บุคคลอื่นฆ่าเสีย การเลือกตั้งสันตะปาปาคงอยู่ในอำนาจของสตรี
คืออีโอโดราและมาโรเซียสืบมาเป็นเวลานาน

อย่างไรก็ตาม, ประวัติศาสตร์ยังคงระลอกถึงและควรจะต้อง
 สันตะปาปาเลโอที่ ๑ คือ เซนต์ เกรกอรี ผู้ยิ่งใหญ่ และสันตะ-
 ปาปาองค์อื่นซึ่งครองวัดอยู่ในสมัยเดียวกันนั้น สันตะปาปาดังกล่าว
 ได้สร้างคามบริสุทธิ์ผุดผ่องให้แก่สำนักสันตะปาปา ซึ่งเชิดชูเกียรติ
 ภูมิชนในเวลาอันยาวนานสืบมา

สันตะปาปานิโคลาสที่ ๒ (๑๐๕๘-๑๐๖๑) ได้ทรงยุติ
 ระบบเก่า ซึ่งพระเป็นผู้เลือกบิชอปแห่งโรมนับแต่ปี ๗๖๘ เป็นต้นมา
 พระองค์ทรงตราสมณบัญญัติไว้ว่า นักบวช (Clergy) รวมทั้งคาร์-
 ดินาล์ ดิคอน และคาร์ดินาลพระ (Cardinal Deacon และ Cardinal
 Priest) เป็นผู้ช่วย แต่บิชอปที่เป็นคาร์ดินาล (Cardinal Bishops)
 เท่านั้นที่จะทำการเลือกได้ แต่บัญญัตินั้นมิได้ใช้เสมอไปนัก หลังจาก
 การสิ้นพระชนม์ของสันตะปาปาอเล็กซานเดอร์ที่ ๒ ในปี ๑๐๗๓
 เมื่อพิธีฝังศพสันตะปาปาได้เสร็จสิ้นไปแล้ว ประชาชนและนักบวช
 ที่ชุมนุมในที่นั้นได้ตะโกนว่า “จงให้ฮิลเดแบรด์เป็นบิชอป”
 (หมายถึงสันตะปาปาซึ่งเป็นบิชอปแห่งโรม) ฮิลเดแบรด์เป็น
 พระทมิชขอทางศาสนาที่สำคัญองค์หนึ่งในสมัยกลาง เขาได้ทำงานอยู่
 หลายสิบปี เพื่อชำระล้างสำนักสันตะปาปาให้ปลอดจากอิทธิพล
 ของฝ่ายอาณาจักร ไม่ปรารถนาจะดำรงตำแหน่งสันตะปาปา ใน

ที่สุดพระคาร์ดินาล นักบวช และประชาชน ต่างร้องตะโกนเป็นเสียงเดียวกันว่า “เซนต์ ปีเตอร์ ได้เลือกฮิลเดแบรด์ให้ดำรงตำแหน่งสันตะปาปา” ฮิลเดแบรด์ผู้ยอมตัวผู้นี้ เมื่อได้เถลิงบัลลังก์สันตะปาปาแล้ว ได้พระนามว่า เกรกอรีที่ ๗ พระองค์ทรงเป็นสันตะปาปาที่เป็นนักปฏิรูปที่เด่นองค์หนึ่ง

ต่อมาในปี ๑๑๗๙ สันตะปาปาอเล็กซานเดอร์ที่ ๓ ได้ออกสมณบัญญัติว่า บิชอปแห่งโรมนั้น ควรจะได้รับการเลือกตั้งจากคาร์ดินาลสามฝ่าย คือ คาร์ดินาลบิชอป คาร์ดินาลค่อน และคาร์ดินาลพรอสต ทั้งได้บัญญัติไว้ด้วยว่าจะแนบเสียงส่วนมากนั้นจะต้องถึงสองในสามของคะแนนทั้งหมด บทบัญญัติตอนหลังนี้ คงใช้สืบมาจนถึงวันที่ ๙ ธันวาคม ๑๙๕๕ เมื่อสันตะปาปาไพอัสที่ ๑๒ ได้บัญญัติว่า การเลือกตั้งนักรบเลือกจะต้องได้รับคะแนนสองในสาม บวกกับอีกหนึ่งคะแนนเป็นอย่างน้อยที่สุด

ในตอนต้นๆ ของศตวรรษที่สิบสาม ภายหลังการสิ้นพระชนม์ของสันตะปาปาเกรกอรีที่ ๙ ผู้เข้มแข็ง (๑๒๑๖-๑๒๔๑) ซึ่งได้ต่อสู้กับพระเจ้าเฟรเดริก บาร์บารอสซาจนสำเร็จ ได้ประกอบพิธีแต่งตั้งให้ ฟรานซิส แห่งอัสซีซีเป็นเซนต์ และช่วยโฆษณาลัทธิฟรานซิสกันให้แพร่หลายแล้วนั้น แมนเฟรด (Manfred) โอโรส

ของบาร์บารอสซายังคงดำเนิน การโจมตี สันตะปาปาสืบต่อ จากพระ บิดา ในสถานการณ์ที่ยากลำบากที่สุดนี้ บรรดาพระคาร์ดินาลทง หลาย ไม่อาจหาผู้เข้มแข็งพอที่จะดำรงตำแหน่งประมุขของวัดได้ สันตะปาปา เซเลสทีน ซึ่งได้รับเลือกในปี ๑๒๔๑ สันพระชนม์ ลงอย่างปัจจุบันทันด่วน หลังจากการสันพระชนม์ของพระองค์ บัลลังก์สันตะปาปาว่างอยู่นานถึงปีครึ่ง ซึ่งยุติลงด้วยการที่สภา ซิเนตแห่งกรุงโรมและประชาชนได้คุมตัวพระคาร์ดินาลทงหลายไว้ใน บัซมชื่อ “เซปติโซเนียม” (Septizonium) ซึ่งพระเจ้าเซปติมัส เซเวรัส ได้ทรงสร้างไว้

ในที่สุดสันตะปาปาที่ได้รับเลือกตงครั้งนั้นได้แก่ อินโนเซนต์ ที่ ๔ ซึ่งต่อมาก็กถูกแมนเฟรต โอริสของพระเจ้าเฟรดริกที่ ๒ บาร์บารอสซาจักรพรรดของเยอรมันขับออกไปจากกรุงโรม แต่ก็ กลับคืนมาได้อีก ผู้ได้ตำแหน่งสืบต่อคืออเล็กซานเดอร์ที่ ๔ ซึ่งถูก แมนเฟรตบังคับให้ออกจากกรุงโรมอีกนั้น ได้รับเลือกตงในเมือง เนเปิลส์ ณ ที่นั้น เจ้าเมืองได้ปิดประตูเมือง และบังคับพระ คาร์ดินาลให้เลือกตงสันตะปาปาภายในห้าวัน

สันตะปาปาอเล็กซานเดอร์ ซึ่งต่อมาได้เดินทางไปกรุงโรม ได้ถูกขับออกมาอีก และไปสันพระชนม์ในเมืองไวเตอร์โบ อันเป็น

เมืองเล็ก ๆ ทางเหนือ ผู้ได้รับตำแหน่งสืบต่อคือเฮอ์แบนท์ & ได้รับเลือกตั้งภายหลังกรุงโรมเป็นอิสระตามเดิม โดยพระคาร์ดินาลทั้งหลาย และคลีเมนต์ที่ ๕ ซึ่งได้ตำแหน่งสืบต่อจากเฮอ์แบนท์ได้รับการเลือกตั้งในเดือนต่อมา สันตะปาปาคลีเมนต์สันพระชนม์ในเมืองไวเตอร์โบในปี ๑๒๖๘

ดังกล่าวนั้นแสดงให้เห็น สมัยที่ยากที่สุดใน สมัยกลาง สมัยของการทำสงครามครูเสดครั้งสุดท้าย เพื่อช่วยดินแดนศักดิ์สิทธิ์ในปาเลสไตน์คืนมา เป็นสมัยของกฤษฎิกในยุโรปและกฤษฎิกในดวงวิญญาณของเอกชนแต่ละคน เมื่อกลีเมนต์ที่ ๕ สันพระชนม์ในวังของพระองค์ ระหว่างเนินเขาไวเตอร์โบ พระคาร์ดินาลสิบแปดองค์ได้ลาไปทำการเลือกตั้งสันตะปาปาองค์ใหม่ แต่เมื่อได้มองเห็นความกาหลอลหล่มามันของสถานการณ์ในโลกคริสเตียนแล้ว ก็ไม่มีผู้ใดปรารถนาจะเข้าแบกเอาความรับผิดชอบอันน่าสพึงกลัวนั้นไว้

วันนั้นล่วงไปเป็นเดือนและปี สันตะปาปาก็ยังว่างอยู่ โลกคริสเตียนเกิดความกระวนกระวาย และกษัตริย์ฝรั่งเศสและกษัตริย์ประเทศอื่นได้เสด็จไปยังเมืองไวเตอร์โบเพื่อเร่งรัดให้พระคาร์ดินาลเลือกตั้งสันตะปาปาขึ้นดำรงตำแหน่ง ซึ่งว่างอยู่ยาวนานนับเดียวในที่สุด เซนต์ โบนาเวนตุระ (Saint Bonaventure) ได้แนะ

ประชาชนชาวเมืองไวดอร์โบ ให้ใช้วิธีดังที่ชาวโรมันได้ปฏิบัติมา
แล้ว เมื่อการเลือกตั้งได้สำเร็จจนเกินควร โดยเหตุนี้ประชาชนจึง
ซึ่งพระคาร์ดินาลไว้ในวงแห่งหนึ่ง อย่างไรก็ตาม แม้จะถึงชน
แล้ว ก็หาได้ทำให้การเลือกตั้งรวดเร็วขึ้นไม่

เมื่อถึงจุดนี้ อัลเบอर्टโต มอนเตโบโน นายกเทศมนตรี
เมืองไวดอร์โบ กับ กัดโล ผู้บังคับการทหารอาสาสมัครประจำ
ท้องถิ่น จึงตัดสินใจใช้กรรมวิธีรุนแรงขึ้น เขาส่งให้ช่างปูนปิด
ทางเข้าสู่วังให้หมด อาหารส่งเข้าไปทางประตูหมุนเล็ก ๆ นายก
เทศมนตรีแต่งตั้งเจ้าหน้าที่พิเศษ มารับดู ชาวเวสต์เป็นหัวหน้า
ให้เผ่าวังนมให้ใครหน้อออกไปได้ พระคาร์ดินาลในวังหลายองค์
เกิดเจ็บไข้ได้ป่วยขึ้น ท้องแก่จนจกรรมไปก็มี แต่ยังไม่มีการเลือก
ตั้งอยู่จนแล้วจนรอด ครั้นแล้วนายกเทศมนตรีก็ส่งโทรหลังคาว่าง
ลง ปลดปล่อยพระคาร์ดินาลทั้งหลายให้กรำฝน และขณะเดียวกันก็ส่ง
ให้นำเฉพาะขนมปังและน้ำเท่านั้นเข้าไปให้

ตอนนั้นพระคาร์ดินาลทั้งหลายจึงมอบตำแหน่ง ดันตะปาปาให้
แก่ เซนต์ ฟิลิปเบนิซิ (Saint Philip Benizi) ซึ่งเป็นผู้ ทมขอ
เสียงเด่นที่สุดองค์หนึ่งในสมัยทรยุค เมื่อได้ทราบข่าว เซนต์ ฟิลิป
ได้หนีไปอย่างลับ ๆ และไม่มีผู้ใดพบตัว จนกระทั่งมีการเลือกตั้ง

ใหม่ ความผูกเลือกได้แก่ ทีโอบอลด์ วิสคอนติ (Theobald Visconti) ซึ่งมีได้เป็นทงครดินาลหรือเป็นพระ แต่เป็นผู้แทนสันตะปาปาในซีเรีย เขายอมรับเลือกตั้ง และขึ้นเถลิงบัลลังก์ ในพระนามเกรกอรีที่ ๑๐ ด้วยประการดังนี้ ตำแหน่งสันตะปาปาซึ่งว่างอยู่นานถึงสามปีครึ่ง ก็ได้มีผู้รับตำแหน่งโดยสมบูรณ์

โดยที่คำนึงถึงความขัดแย้งที่เกิดขึ้นจากการว่างสันตะปาปาเป็นเวลานาน สันตะปาปาจึงได้ตราเป็นบทบัญญัติเพิ่มเติมไว้ในธรรมนูญฉบับที่ ๑๒๗๔ แต่งตั้งที่ประชุมเลือกตั้งสันตะปาปาขึ้นเรียกว่า Conclave ซึ่งหมายถึงทงระบบและสถานที่เลือกตั้ง คำว่า Conclave นั้นมาจากภาษาละตินว่า Clavis ตรงกับภาษาอังกฤษ Key คือกุญแจ และหมายถึงสถานที่ที่คนกุญแจไขได้

สันตะปาปาหลายองค์ ได้แก้ไข ปรับปรุงระบบ การเลือกตั้งสันตะปาปาโพอัสที่ ๑๐ ได้ปรับปรุงให้เหมาะสมแก่กาลสมัย และสันตะปาปาโพอัสที่ ๑๑ และ ๑๒ ได้แก้ไขเปลี่ยนแปลงทงสององค์อย่างไกรก็ตาม กล่าวโดยหลักการแล้ว พิธีกรรมต่างๆ อันเป็นประเพณีสืบต่อกันมายังคงอยู่คงเดิมกับในปี ๑๒๗๔ ตัวอย่างเช่น การพิจารณาหน้าตาและตัวบุคคลผู้ที่จะเป็น หัวหน้า ในการ ให้ความอารักขาที่ประชุมเป็นต้น (Conclaver's Marshall) ดังได้กล่าวมา

แล้วว่านายกเทศมนตรีเมืองไวเตอร์โบ ได้แต่งตั้งมาร์ควิส ซาเวลลี ให้รับผิดชอบในกฎแฉต่าง ๆ และโดยทั่วๆ ไปเป็นผู้รักษาความ
 ด้ของที่ประชุมนั้นด้วย ตำแหน่งหัวหน้าผู้ให้ความอารักขาคง
 อยู่ในตระกูลซาเวลลีสืบต่อมาจน บุคคลในตระกูลนั้น สูญสิ้น ผู้เป็น
 ชาย ต่อจากนั้นตระกูลชิกิ (Chigi) ก็ได้รับมรดกหน้าทึนสืบมาจน
 กระทั่งเมอเจ้าชิกิ-อัลบานี (Prince Chigi-Albani) สิ้นพระ-
 ชนม์ลงในปี ๑๙๕๐ เมอพระคาร์ดินาลทั้งหลายเข้าไปอยู่เบื้องหลัง
 ประมุขที่ปลดกฎแฉแล้ว ก็ตกเป็นหน้าทึนของมาร์แชลแห่งที่ประชุม
 ซึ่งแต่งกายด้วยเครื่องแต่งกายสมัยกลางจะรักษากฎแฉไว้ และธง
 ประจำตัวของเขาจะชักขึ้นเหนือวงวาทกัณ

ด้วยประการดังนี้ สมัยว่างสันตะปาปานานถึงสามปี และ
 มาตรการต่าง ๆ ที่ประชาชนชาวเมืองไวเตอร์โบได้นำมาใช้ในที่สุด
 ก็ก่อให้เกิดที่ประชุมการเลือกตั้งสันตะปาปาขึ้น กล่าวตามข้อ
 เท็จจริง เมื่อสันตะปาปาเกรกอรีที่ ๑๐ ได้ครองธรรมณูสูงชัน
 ได้เคยมีการตัดสินใจมาแล้วว่าตำแหน่งบิชอปแห่งโรม ซึ่งดำรง
 ตำแหน่งสันตะปาปาด้วยนั้น จะต้องเลือกโดยพระคาร์ดินาลทั้งหลาย
 ในสถานที่ซึ่งตนถูกแฉไว้ภายนอก

บทบัญญัติที่สันตะปาปาตราขึ้นนั้นรุนแรงมาก พระคาร์-

ดินา^๕ลหลายจะถูกขังไว้ในห้อง ๆ หนึ่ง ซึ่งใช้เป็นท่อน
ที่รับประทานอาหารและที่ประชุมร่วมกัน อาหารจะส่งเข้าไปให้ทาง
ช่องหน้าต่างบานหนึ่ง หลังจากวันที่สามเขาจะได้รับอาหารแต่ละมือ
เพียงจานเดียว หลังจากวันที่แปดไปแล้วจะได้รับแต่เพียงขนมปัง
กับน้ำและองุ่นเล็กน้อย ต่อมาบทบัญญัติดังกล่าวได้มีการแก้ไขให้
เพลา^๖ลง แต่แม้ว่าเวลาผ่านไปนับร้อยปี หลักการเดิมก็จะให้พระ-
คาร์ดินาลไม่มีการเกี่ยวข้องกับโลกภายนอก ยังคงมีผลใช้บังคับอยู่
จนกระทั่งในปัจจุบัน

การประชุมเลือกตั้งสันตะปาปาบางครั้งว่^๕ ก็เกิดเหตุร้ายขึ้น
แก่ที่ประชุม ในการเลือกตั้งสันตะปาปาเฮอร์เบินที่ ๘ ในเดือน
กรกฎาคม ๑๖๒๓ โรมได้รับคลื่นอากาศร้อนผิดปกติมาก การ
ประชุมใช้เวลาเพียงสิบเอ็ดวัน แต่พระคาร์ดินาลหลายองค์ล้ม
เป็นไข้มาเดรีย และพระคาร์ดินาลกับผู้ช่วยสิบนายซึ่งเรียกว่า
พนักงานของที่ประชุม (Conclavist) ถึงแก่ความตาย แม้แต่
สันตะปาปาองค์ใหม่ ซึ่งมีอายุเพียงห้าสิบห้าปี โดยปกติแข็งแรง
และมีสุขภาพดี ก็ป่วยเป็นโรค นั้น และรอดความตาย ไม่ได้อย่างหวุด
หวิด

ระบบการประชุมเลือกตั้งสันตะปาปามีได้ประหยัดเวลาเสมอ

ไป การประชุมในปี ๑๗๔๐ กินเวลานานถึงหกเดือน พระคาร์ดินาลต่างเห็นชอบกัน และหลายองค์ลงเอย แต่ปรากฏว่าผลมิได้เกิดเข้ามาเลย มิฉะนั้น พระคาร์ดินาลองค์หนึ่งชื่อ ลัมเบิร์ตินิ (Lambertini) มีช่องทางมีอารมณ์ขันและขณะเดียวกันก็มีช่องทางใจกุศล ได้กล่าวต่อที่ประชุมอย่างตลกๆ ว่า “ท่านเราต้องเลือกกันให้เสร็จเสียที.....ถ้าท่านต้องการเซนต์ ก็จงเลือกคาร์ดินาลกอตติ ถ้าท่านต้องการรัฐบุรุษ ก็จงเลือกคาร์ดินาลอัลโดรวานดี แต่ถ้าหากว่าท่านพร้อมที่จะพอใจเพื่อนที่ซื่อสัตย์สุจริต ข้าพเจ้าก็พร้อมอยู่แล้ว” ประวัติศาสตร์ได้บอกว่า คาร์ดินาลลัมเบิร์ตินิได้รับเลือกในครั้งนั้น และเป็นการเลือกที่ฉลาดครั้งหนึ่ง เมื่อได้รับตำแหน่งแล้ว ทรงนามว่า เบเนดิกต์ที่ ๑๔

การเลือกตั้งสันตะปาปาครั้งสำคัญยิ่งครั้งหนึ่ง อุบัติขึ้นในสมัยปฏิวัติฝรั่งเศสและสมัยนโปเลียน หลังจากปี ๑๗๘๘ มาแล้ว กองทัพโบนาปาร์ตได้รุกเข้ามาในเขตรัฐสันตะปาปา ซึ่งครั้งนั้นโพธิ์ที่ ๖ (๑๗๗๕-๑๗๘๘) ดำรงตำแหน่งอยู่ และในสนธิสัญญาเมืองโตเลนต์โน นโปเลียนเรียกร้องค่าไถ่ถอนดินแดนสูงที่สุดคืนในประวัติศาสตร์ รวมทั้งการให้ยกงานศิลปะต่าง ๆ ในวังวาติกันให้แก่ฝรั่งเศสด้วย (ส่วนใหญ่ที่สุดยังคงอยู่ในพิพิธภัณฑ์เมืองลูฟว์)

เมื่อหัวหน้าคณะผู้แทนฝรั่งเศสในกรุงโรมถูกฆ่า นโปเลียนก็ส่งจับ
ตัวสันตะปาปา สันตะปาปาไพอัสที่ ๖ สันพระชนม์ด้วยความตรอม
พระทัย ในฐานะผู้ถูกเนรเทศที่ยากจนคนหนึ่งในฝรั่งเศส อย่างไรก็ตาม
ก่อนหน้าจะสันพระชนม์ พระองค์ยังทรงมีศาสนชนบัพหนึ่ง
ไปถึงคอนซาลวี (Consalvi) เสนาบดีผู้ไว้วางพระทัย (ซึ่งต่อมา
ได้รับตำแหน่งคาร์ดินัลว่าการต่างประเทศ) บอกว่าควรจะทำ
อย่างไรเมื่อตำแหน่งสันตะปาปาว่างลง

ขณะนั้นคอนซาลวีถูกขังอยู่ในคุก แต่หนีจากคุกไปได้ และ
ปลอมตัวเดินทางไปถึงเมืองเวนิส จากเมืองนั้น คอนซาลวี ได้ส่ง
หนังสือไปเชิญประชุมสภาคาร์ดินัล และการประชุมเพื่อเลือกตั้ง
สันตะปาปาทำได้ทำที่เมืองเวนิส ในเดือนมีนาคม ๑๘๐๐ ไพอัสที่ ๗
สันตะปาปาองค์ใหม่ ได้รับการสวมมงกุฏในวิหารเซนต์มาร์คใน
เมืองเวนิส แต่รัฐบาลออสเตรียได้ยื่นประท้วง อ้างว่าการสวม
มงกุฏนั้นเป็นการแสดงถึงอธิปไตยทางโลก แต่เนื่องจากสันตะปาปา
ถูกขับจากโรม และดินแดนของสันตะปาปาตกอยู่ในมือฝรั่งเศส
สันตะปาปาจึงไม่มีอำนาจอธิปไตยทางดินแดน

ต่อมาอีกราวร้อยปี รัฐบาลออสเตรียได้พยายามแทรกแซง
เข้ามาในการเลือกตั้งสันตะปาปาอีก เมื่อการเลือกตั้งสันตะปาปา

องค์ใหม่สืบต่อจากสันตะปาปาดีโอที่ ๑๓ เริ่มขึ้นในวันที่ ๓๐
กรกฎาคม ๑๙๐๓ เกือบจะเป็นการแน่นอนว่า คาร์ดินาล รัมปอลลา
เสนอว่า การต่างประเทศของสันตะปาปาดีโอ จะต้องได้รับการ
เลือกตั้งสืบต่อ ทันทีนั้น คาร์ดินาลปัสไซนา อัครบิชอปแห่งเมือง
คราคอฟ (ครึ่งหนึ่งเป็นส่วนหนึ่งของออสเตรีย ปัจจุบันอยู่ใน
โปแลนด์) ได้ลุกขึ้นกล่าวต่อที่ประชุมว่า “ท่านพี่น้องที่เคารพ
ท่านคาร์ดินาลแห่งวัดโรมันอันศักดิ์สิทธิ์” ต่อจากนั้นเขาได้กล่าวว่า
เขาได้รับคำสั่งจาก พระเจ้าฟรานซิส โจเซฟ จักรพรรดิแห่ง ออสเตรีย
และกษัตริย์ฮังการีให้แจ้งว่า ถ้าหากคาร์ดินาลรัมปอลลาได้รับ
คะแนนเสียงเลือกตั้งแล้ว พระเจ้าจักรพรรดิจะทรงใช้อำนาจยับยั้ง
(Veto)

สิทธิการไม่ยอมรับรอง (Right of Exclusion) ซึ่งเรียก
ทั่ว ๆ ไปว่า “Veto” หรือการยับยั้งได้มีอยู่แล้ว และสันตะปาปา
หรือเจ้าหน้าที่ได้นำออกใช้ในบางโอกาส แต่มิได้มีการปฏิบัติต่อ
เนื่องกันมาช้านานแล้ว

คาร์ดินาล รัมปอลลา ได้ประท้วงต่อการแทรกแซงของ
ออสเตรีย โดยอ้างว่าได้ประท้วงเพื่อตนเอง แต่เพื่อสงวนสิทธิ
ของที่ประชุมไว้ อย่างไรก็ตาม คาร์ดินาลชาวโปแลนด์ยังคงยืนยันตาม

เดิม ที่ประชุมจึงไม่อาจเลือกและไม่เลือกรั้งปอดลา และได้เลือก
กีเซปป์ ชาร์โตะ ปาตรียาร์คแห่งเวนิสแทน

ชาร์โตะเดินทาง ออกจาก เวนิสไป ณ ที่ประชุม เลือกตั้ง ใน
กรุงโรมโดยซอตวไปกลับ บัดนี้เขาได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่ง
สันตะปาปา (ตั้งแต่ปี ๑๙๕๕ ได้พระนามว่า เซนต์ โพฮัสต์ที่ ๑๐)
การกระทำอันแรกอันหนึ่งของพระองค์คือ เลิกจ้างสิทธิบัตรของ
สมกันมาช้านานแล้ว ให้หมดสิ้นไป และนักเขียนในสมัยนั้นคนหนึ่ง
ผู้ได้อยู่ใกล้ชิดกับเหตุการณ์ ได้เขียนเล่าเรื่องการเลือกตั้งครั้งนั้น
ไว้ มีข้อความตอนหนึ่งว่า “บิชอป เมอร์วี เดล วาล ได้กล่าว
กับปัสไชนา อย่างไม่มีคารดินาลองค์ใดจะเคยพูดมาก่อนในวัง
วาติกัน แม้ในห้องของบอร์เจียก็คงไม่เคยกล่าวด้วยภาษาเช่นนั้น”

บทที่ ๑๔
การเลือกตั้งสันตะปาปา

๑. ขบวนการไปยังที่ประชุม

ต่อจากนวนอนสำคัญยอดเยี่ยมมาถึง พิธีสวนวันสุดท้ายได้
จัดทำแล้ว และพระคาร์ดินาลทั้งหลายก็พร้อมที่จะเข้าประชุมเลือก
ตั้งสันตะปาปา

ดังใดกล่าวมาแล้วว่า พระคาร์ดินาลทั้งหลาย—เจ็ดสิบองค์
ด้วยกัน—มีสิทธิที่จะเข้าร่วมในการเลือกตั้งทุกอย่าง แม้พระคาร์-
ดินาลที่ถูกขับพาศนัยกรรม ถูกขับหรือถูกกล่าวหาต้องออกเสียง
ลงคะแนนและอาจได้รับคะแนนเลือกตั้งได้

ล่วงมากระทั่งปี ๑๙๒๒ ระยะเวลาระหว่างการสิ้นพระชนม์
ของสันตะปาปา กับการเริ่มประชุมเลือกตั้งสันตะปาปาองค์ใหม่ตก
อยู่ในสัปดาห์ ในวันที่สิบเอ็ดการออกเสียงลงคะแนนก็เริ่มต้น ใน
ปี ๑๙๑๕ คาร์ดินาลกิบบอนดี แห่งบัลติมอร์ คาร์ดินาล โอคอน
เนลล์ แห่งบอสตัน และคาร์ดินาลปีกิน แห่งเคอเมกมาไม่ทันการ

เลือกตั้งสันตะปาปาเบเนดิกต์ที่ ๑๕ ในปี ๑๕๒๒ คาร์ดินาล โอ-
คอนเนดจ์มาถึงภายหลังที่คาร์ดินาล ดีคอน คนแรกได้ประกาศว่า
คาร์ดินาลแรตตี (Ratti) อาร์คบิชอปแห่งมิแลน ได้รับการเลือกตั้งมี
พระนามว่าไพอัสที่ ๑๑ ในสมัยของไพอัสที่ ๑๑ ระยะเวลาได้
เปลี่ยนไปเป็นสิบห้าวันและถ้าจำเป็นก็ให้ยืดไปถึงสิบแปดวันได้

ในวันที่เดินทางเข้าสู่ประชุมนี้ บรรดาพระคาร์ดินาล
ทั้งหลาย จะต้องเข้าไปสวดมิสซาต่อพระจิตในบาซิลิกาในวิหาร
เซนต์ ปีเตอร์ก่อน การสวดมนต์จะต้องเข้าไปที่ละองค์ ผู้ช่วยของ
คาร์ดินาล ซึ่งเรียกว่าเจ้าหน้าที่การประชุม (Conclavists) จะต้อง
นั่งอยู่ตามข้าง ๆ โดยสวมเครื่องแบบตามทางการ พระคาร์-
ดินาลแต่ละองค์ได้รับอนุญาตให้นำผู้ช่วยเข้าไปในที่ประชุมได้องค์ละ
๒ คน โดยปกติจะเป็นนักบวชองค์หนึ่ง และคฤหัสถ์คนหนึ่ง ใน
กรณีพิเศษเมื่อได้รับอนุญาตจากสภาศักดิ์สิทธิ์แล้ว พระคาร์ดินาล
อาจนำผู้ช่วยคนที่สามเข้าไปได้

ตอนนวิหารจะงดงามอย่างยิ่ง ประธานสภาศักดิ์สิทธิ์หรือ
สภาพระคาร์ดินาลจะปรากฏตัวในเสื้อคลุมสีแดง พระองค์จะเดิน
ไปยังแท่นบูชาตรงสุดวิหาร ครั้นแล้วบทสวดมิสซาแต่พระจิตก็จะ
ดังขึ้น “Veni Creator Spiritus, Veni Creator Ommium” ซึ่ง

แปลว่า “ข้าแต่พระวิญญูญาณอันศักดิ์สิทธิ์ผู้ทรงสร้างสิ่งทั้งหลาย
ขอจงมาช่วยเราด้วยเถิด”

พระคาร์ดินาลทุกคนจะต้องสาบานต่อสมุทกรมวัง (คาเมอรั
เลงโก) ว่า ได้อ่านกฎข้อบังคับทุกอย่างเกี่ยวกับการเลือกตั้งแล้ว
นับแต่เวลาที่ได้อมาถึงกรุงโรม คาร์ดินาลเหล่านั้นจะต้องได้รับคำ
เตือนให้ระลึกถึงหน้าที่และความรับผิดชอบตลอดเวลา ทั้งนหาใช้ว่า
วัดจะส่งสัยไปเปล่า ๆ ปด ๆ ักห้ามได้ เพราะกฎทั้งหลายเกิดขึ้น
จากความเกี่ยวข้องแกธรรมชาติของมนุษย์ และความสำคัญของสำนัก
สันตะปาปาด้วย

ภายหลังการสวดแล้ว พระคาร์ดินาลทั้งหลายคงนั่งอยู่ที่
เมือประธานสภาศักดิ์สิทธิ์ซึ่งได้เป็นผู้นำในการประกอบ พิธีกลบมาสู่
ที่เดิมแล้ว พระทรงสมณศักดิ์หนึ่งซึ่งได้รับเลือกจากพระคาร์ดินาล
ทั้งหลาย^๑ ขึ้นไปบนที่ยกพนเพื่อประกาศกฎต่าง ๆ เขากล่าว
เป็นภาษาลาติน เตือนบรรดาพระคาร์ดินาลทั้งหลายว่า หน้าที่ซึ่ง
พระคาร์ดินาลจะพึงปฏิบัติต่อไปนี้เป็น อภิศทธิ์ อันยิ่งใหญ่ที่สุดของ
เขาทั้งหลาย และฉะนั้นเขาทั้งหลายจึงควรที่จะกำหนดใจไว้ต่อ

๑. แม้จะไม่มีกฎอย่างใด โดยปกติหน้าที่นี้จะมอบให้แก่ผู้รู้ภาษาลาตินดีที่สุด
ในวาทิกัน ซึ่งได้แก่เลขาธิการแผนกอักษรลาติน (Secretary of Latin Letters)

พระเจ้าองค์เดียว และจงสละเสียซึ่งความชอบและความไม่ชอบ
เป็นส่วนตัว เลือกลูกเขยคนผู้สมควรจะเป็นประมุขของวัดอย่างแท้
จริง เขาเตือนพระคาร์ดินาลเหล่านั้นให้ลงมือทำการเลือกทันที อย่า
ปล่อยให้ตำแหน่งสันตะปาปาว่างอยู่นานไป

เมื่อจบคำเตือนแล้ว พระคาร์ดินาลและผู้ช่วยของตนก็เริ่ม
เคลื่อนไหวเป็นขบวนเข้าสู่วatican ตรงหน้าขบวนได้แก่พวกเจ้าหนาท
การประชุม (Conclavists) และพวกผู้นำสวด ต่อมาก็งงไม่
ทางไหนของสันตะปาปา ต่อจากนั้นถึงขบวนพระคาร์ดินาล ติด
ตามด้วยหัวหน้าแผนกพิธีการสามถึงหกคน และเลขาธิการของ
ประชุมศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งจะต้องทำหน้าที่เป็นเลขาธิการของประชุม
เลือกสันตะปาปาด้วยเสมอไป พระคาร์ดินาลนั้นติดตามด้วยเจ้า-
หนาทของประชุม หลวงพ่อนิกายฟรานซิสกันองค์หนึ่ง ทำหน้าที่
เป็นผู้สวดภาวนาของเจ้าหนาทในการประชุมนั้น แล้วถึงแพทย์
สองคน ศัลยแพทย์หนึ่งคน แล้วถึงภักษกรพร้อมด้วยผู้ช่วยสองคน
สถาปนิกประจำที่ประชุมคอนเคลฟ คนงาน ฯลฯ

อย่างไรก็ตาม ส่วนที่งดงามที่สุดของขบวนก็คือ การเดิน
เข้ามาของกลุ่มพระคาร์ดินาล แม้ว่าชายชาวคัทลิกคนใดก็ตามได้รับ
เลือกให้เป็นสันตะปาปาได้ แต่คนทั่วไปก็ย่อมเข้าใจว่า โดยแท้จริง

นั้น พระคาร์ดินัลย่อมจะเลือกสันตะปาปาองค์ใหม่ จากสมาชิก
สภาศักดิ์สิทธิ์นั่นเอง เมื่อสังเกตภาพอันสูงส่งของพระคาร์ดินัลใน
เสื้อคลุมสีแดง ผู้สังเกตจะระลึกได้ว่าเคยมีผู้เรียกพระคาร์ดินัล
เหล่านั้นว่า เจ้าชายของวัด (Prince of the Church) และใน
ประเทศที่มีสัมพันธไมตรีอันดีกับสำนักสันตะปาปา จะต้องรับพระ-
คาร์ดินัลเหล่านั้นตามนัยแห่งสนธิสัญญา และจะได้รับการปฏิบัติ
เยี่ยงเจ้านายผู้สืบราชตระกูล ฉะนั้น

เมื่อสันตะปาปาแต่งตั้งพระคาร์ดินัล และวางหมวกแดงลง
บนศีรษะของเขานั้น พระองค์จะกล่าวถ้อยคำดังต่อไปนี้ “เมื่อการ
ยกย่องสรรเสริญของพระเจ้าผู้ทรงอำนาจ และเพื่อเป็นเครื่อง
ประดับเกียรติของวัดศักดิ์สิทธิ์ จงรับหมวกแดงใบนี้ อันเป็นเครื่อง
หมายพิเศษแสดงถึงเกียรติและฐานะอันสูงส่งของพระคาร์ดินัล โดย
สัญญาลักษณะอันนั้นแสดงว่า แม้จะถึงมรณกรรมหรือโลหิตไหลจาก
ร่างท่าน ก็ควรจะแสดงความกล้าหาญเพื่อเชิดชูศาสนา สันติภาพ
และความสงบของชาวคริสต์เถยไว้ และดำรงไว้และทวงคืนซึ่งวัด
โรมอันศักดิ์สิทธิ์”

มีเหตุการณ์ ที่ปรากฏ ในประวัติศาสตร์ ของวัด หลายเรื่องที่
สมควรยกเป็นตัวอย่าง ซึ่งพระคาร์ดินัลต้องทนรับทุกข์ทรมานและ

ถึงกับเลือดตก คาร์ดินาล คอนชาลว ทำท่ายนโปเลียนและถูกส่งไป
ขังคุกหลายครั้งหลายครา และบางครั้งอาจเกือบจะถึงแก่ความตาย
คาร์ดินาลฟอลเฮาเบอร์แห่งเมืองมิวนิค และคาร์ดินาลเปรย์ซิงแห่ง
เบอร์ลิน เสียชีวิตเป็นปรปักษ์กับฮิตเลอร์ คาร์ดินาล ไมนัสเซนต์
แห่งฮังการี ถูกจำคุกตลอดชีวิต เนื่องจากเป็นปรปักษ์กับระบบ
คอมมิวนิสต์ คาร์ดินาล สเตปีนิกแห่งยูโกสลาเวียถูกส่งไปกักกัน
ในโรงคัดสันดานเป็นเวลาหกปี คาร์ดินาล วิสชินสกีแห่งโปแลนด์
ถูกพวกนิยมระบบคอมมิวนิสต์จับ และไม่มีใครรู้ชะตากรรมว่าตาย
แล้วหรือยังมีชีวิตอยู่

คาร์ดินาลแต่ละคน ได้รับการเสนอ ให้โอกาส พ้นจาก ความ
ทุกข์ทรมาน แม้ผู้ที่อยู่ในคุกซึ่งได้รับขอเสนอจะปลดปล่อยตัว
ถ้าหากจะยอมตกลงออกไปเสียจากประเทศนั้น ๆ แต่ไม่มีผู้ใด
ยอมรับ

ประชาชนส่วนใหญ่มักมีจินตนาการว่า พระคาร์ดินาลคงจะ
สวมเสื้อคลุมจากศีรษะถึงเท้าด้วยผ้าสีแดงเป็นมันละเลื่อม เช่นนั้น
เสมอไป แต่โดยแท้จริงนั้นโดยมากจะแต่งกายอย่างอื่น เช่นบุคคล
ธรรมดา นอกนั้นก็มีความเข้าใจผิด ๆ เกี่ยวกับหน้าที่ของพระคาร์-

ตินาล และเหตุผลที่ว่าเหตุใด พระคาร์ดินาลเหล่านั้นจึงเลือกตั้ง
สันตะปาปา

คำว่า Cardinal มาจากภาษาลาตินว่า Cardio หมายถึง
บานพับ (Hinge) พระคาร์ดินาลคือบานพับของประตูวัด ซึ่งประตู
นั้นเปิดเข้าออกได้

ตลอดศตวรรษแรกของคริสตศาสนา วัดทั้งวัดอยู่ใต้การ
ปกครองของนักบวชแห่งกรุงโรม ซึ่งทำหน้าที่เป็นทั้งผู้ช่วยและที่
ปรึกษาของบิชอปแห่งกรุงโรม คือ สันตะปาปาในระบบการปกครอง
ของวัดทุกวัดนั้น พระผู้เป็นภักทาคาวิก ซึ่งเรียกว่า Deacon เป็น
ผู้นำมาจากคนหนึ่ง หน้าที่ของตคอนักคือคอยจัดหาวัตถุทำเป็นและ
ขาดแคลนให้แก่วัด หนึ่งส่วนในการบริหารการปกครองวัดด้วย
ด้วยการพัฒนาการของรัฐสันตะปาปาและกำเนิดของวัดสากล พระ-
คาร์ดินาล เรียกว่า Cardinal Deacons, Cardinal Priests และ
Cardinal Bishops เพื่อเน้นข้อเท็จจริงที่ว่า Cardinal Deacons
คือผู้สืบเนื่องมาจาก Deacons โรมันในศตวรรษแรก Cardinal
Priests สืบเนื่องมาจากพระในวัดโรมันตอนแรก ๆ และ Cardinal
Bishops ได้แก้หัวหน้าแสวงการปกครองศาสนาโดยรอบกรุงโรม
ซึ่งแต่เดิมเป็นอย่างไร ปัจจุบันก็ยังอยู่

ประเพณีที่เหมือนกันว่าคนข้างจะไร้ความหมายนี้ มีความสำคัญอยู่เหมือนกัน ดังได้กล่าวมาแล้วว่า ตำแหน่งประมุขของวัดคหิลส์แตงเดมันน์ ก็คือบิชอปแห่งกรุงโรม และการที่พระองค์กลายเป็นประมุขของศาสนา ก็เนื่องจากพระองค์เป็นบิชอปแห่งกรุงโรม พระคาร์ดินาลที่มารวมกันในกรุงโรม ก็เปรียบเสมือนหนึ่ง พระโรมันเลือกบิชอปของตนนั่นเอง นั่นคือเหตุผลที่เหตุใดคาร์ดินาลแต่ละองค์จึงมีชื่ออยู่ในวัดในกรุงโรม เมื่อมีการเลือกตั้งสันตะปาปา พระคาร์ดินาลก็ทำหน้าที่เป็นพระ เป็นคหอน หรือบิชอปของวัดที่กำหนดให้ ในคราวที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นคาร์ดินาลตามกฎหมายของวัดที่ว่า พระคาร์ดินาลเท่านั้น จึงจะเลือกบิชอปแห่งโรมได้ ทั้งนี้ก็เพราะถือว่า พระคาร์ดินาลเป็นผู้แทนบรรพชิตทั้งหลายในกรุงโรม ถ้าหากว่าโดยเหตุบังเอิญ พระคาร์ดินาลทั้งหลายเกิดสูญชีพไปหมด หน้าที่การเลือกประมุขของวัดสากสหาได้ตกอยู่แก่บิชอปทั่วโลก ซึ่งจะมาประชุมกันเป็นสภาไม่ว่าจะตกอยู่กับบรรดาบรรพชิตที่เหลืออยู่ของวงแลเทอแรนในกรุงโรม

สืบมาจนกระทั่งถึงการประชุมเมืองเทรนต์ (Council of Trent) ในปี ๑๕๔๕ เมื่อใดที่สันตะปาปาแต่งตั้งคาร์ดินาลแล้ว เขาก็จะแต่งตั้งจากผู้ที่อยู่ในกรุงโรม หรือมิฉะนั้นก็ส่งให้คาร์ดินาล

องค์ใหม่มาตั้งถิ่นฐานอยู่ในกรุงโรม ตัวอย่างเช่น ในศตวรรษที่ ๑๓ เมื่อบิชอปฝรั่งเศสหลายองค์ได้รับแต่งตั้งให้เป็นคาร์ดินาล เขาเหล่านั้นต้องมาอยู่ในกรุงโรม และสันตะปาปาจะแต่งตั้งบิชอปประจำแขวงนั้น ๆ ใหม่ อย่างไรก็ตาม ที่ประชุมเมืองเทรนต์ ได้ยินยอมให้พระคาร์ดินาล ซึ่งดำรงตำแหน่งบิชอปประจำแขวงอยู่แล้ว คงอยู่ในแขวงของตนสืบไป เพื่อจะได้ปฏิบัติหน้าที่ทางศาสนาให้แก่ประชาชนในแขวงที่ตนอยู่ต่อไปอีก แต่การปฏิบัติใหม่นี้มิได้ทำลายกฎเก่าแก่ดั้งเดิม คาร์ดินาลที่สันตะปาปาแต่งตั้ง ต้องได้รับอนุญาตจากสันตะปาปาให้ดูแลแขวงเขตของตนต่อไปตามเดิม และไม่มีคาร์ดินาลองค์ใด เมื่อได้เหยียบย่างเข้ามาในกรุงโรมแล้ว จะกลับภูมิลำเนาของตนโดยมิได้รับอนุญาตจากสันตะปาปา พระคาร์ดินาลผู้ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการต่าง ๆ และสำนักต่าง ๆ และคาร์ดินาลของคูเรียแห่งกรุงโรม จะออกจากกรุงโรมโดยไม่ได้รับอนุญาตจากสันตะปาปาไม่ได้เลยเป็นอันขาด

๒. การเตรียมการครั้งสุดท้าย

ขบวนพระคาร์ดินาลที่จะไปสู่ที่ประชุมเลือกตั้ง มาหยุดในโรงสวดชิสติน (Sistine Chapel) และความเงียบสงัดจะเคลือนมา

ผู้ว่าติดกันอย่างช้า ๆ ก่อนหน้าประธานสภาศักดิ์สิทธิ์จะได้อ่าน
 ธรรมนูญการปกครองของวัด ซึ่งกล่าวถึงที่ประชุมเลือกตั้งไว้ด้วย
 พระองค์จะร้องขอความช่วยเหลืออีกครั้งหนึ่ง โดยสวตมิสซาแต่
 พระจิต โดยมีผู้นำสวดขนตนว่า “ข้าแต่พระผู้เป็นเจ้า ผู้ทรงยก
 ระดับจิตใจของผู้เลื่อมใสศรัทธา.....” ครั้นแล้วประธานสภา
 ศักดิ์สิทธิ์ ก็จะได้อ่านข้อความในธรรมนูญการปกครองวัด ตอนที่
 ด้วยการประชุมและการเลือกตั้ง ส่วนข้อความในธรรมนูญตอนที่
 ว่าด้วยเหตุการณ์ ในระยะเวลา ระหว่างการ สิ้นพระชนม์ ของ สันตะ
 ปาปา กับการเข้ามาสู่ที่ประชุมเลือกตั้งนั้นได้เจ็นเสีย เพราะได้
 อ่านให้ฟังนับแต่เมื่อมาถึงกรุงโรมแล้ว เมื่ออ่านธรรมนูญจบ พระ
 คารดินาลทั้งหลายก็จะสาบานตนว่าจะรักษาไว้ซึ่งกฎเกณฑ์ดังกล่าว
 นั้น ครั้นแล้วประธานสภาศักดิ์สิทธิ์ก็จะได้กล่าวย่อ ๆ อีกครั้งหนึ่ง
 เน้นให้คารดินาลทั้งปวงดำเนินตามกฎเกณฑ์ที่วางไว้

หลังจากนั้นสองสามนาที พระทรงสมณศักดิ์สูง ซึ่งดำรง
 ตำแหน่งผู้อำนวยการประชุม (Governor of the Conclave) กับ
 Marshall of the Conclave ก็เข้ามา และกระทำสัตย์สาบาน
 เนื่องจาก Governors และ Marshall เป็นผู้ต้องรับผิดชอบใหญ่ยิ่ง
 ที่สุดในความมีอิสระและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของที่ประชุมเลือก

เหล่านั้แต่ละคนจะแสดงบัตรรับรอง และแจ้งว่าตนจะอยู่ประจำตัว
พระคาร์ดินาลองค์ใด และแจ้งให้ทราบว่าพระคาร์ดินาลองค์ใดอยู่
ห้องใด

การปิดสถานที่ประชุมคือการใส่กุญแจประตู จะเริ่มแต่ตรง
ต้นบรรไดกว้างและใหญ่ ซึ่งทอดมาจากประตูทองแดงของวัง
วาติกัน

เมื่อทุก ๆ คนซึ่งไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง ได้ออกไปจากสถานที่
ที่เลือกตั้งแล้ว ทหารโนเบิลการ์ด (Noble Guard) ก็ออกไปด้วย
ทหารโนเบิลการ์ดเป็นทหารประจำองค์สันตะปาปา หน้าทของทหาร
การตนจะระวังไป หลังจากที่ได้ทำพิธีฝังพระศพสันตะปาปาแล้ว
อย่างไรก็ตาม มีขอยกเว้นอยู่ประการหนึ่ง ณ ทางเข้าที่ขบวนพระ-
คาร์ดินาลจะมายังที่ประชุมนั้น ทหารโนเบิลจะตามขบวนมาด้วย
เพราะถือว่า คาร์ดินาลแต่ละองค์เปรียบเสมือนหนึ่งมกุฎราชกุมาร
คืออาจได้เป็นสันตะปาปาต่อไป เหตุนี้ทุกองค์จึงได้รับเกียรติที่จะมี
ทหารโนเบิลอารักขาไปด้วย ในเมื่อเข้ามาสู่สถานที่ประชุม

มาร์แชลของที่ประชุมกับผู้ช่วยยืนอยู่ด้านนอก ผู้อำนวยการ
(Governor) ของที่ประชุมและหัวหน้าพิธีการยืนอยู่ข้างใน เขาช่วย
กันปิดประตู และมาร์แชลที่อยู่ภายนอกก็ลงกุญแจ ต่อมาก็ทั้งสอง

สามนาทีก่อนหน้านั้น ผู้อำนวยการที่ประชุมกลั่นกรองเจ้านายใน
เช่นเดียวกัน ขณะนั้นมาร์แชลของที่ประชุม จึงให้ชักธงประจำตัว
เขาสลับยอดเสาในวงวาทีกัน และตรงทางเข้าสู่สถานที่ประชุม

เป็นเวลาหลายร้อยปี ที่ธงของมาร์แชลประดับตราประจำ
ตระกูลชิกิ นับแต่เจ้าชิกิ-อัลบานี (Prince Chigi-Albani) ซึ่ง
เป็นมาร์แชลแห่งคอนเคลฟในปี ๑๙๓๙ สิ้นพระชนม์ลง ก็ไม่มี
ผู้ใดในตระกูลนั้นได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนอก เป็นความจริง
ที่ว่า ไม่มีกฎเกณฑ์อันใดที่กำหนดว่า เฉพาะสมาชิกในตระกูล
ชิกิเท่านั้นที่จะดำรงตำแหน่งมาร์แชลแห่งคอนเคลฟได้ แต่ทว่าได้
ถือกันเป็นประเพณีสืบมานับร้อยปี ความจริงนั้นชาวโรมันคนใด ๆ
แม้แต่ผู้ที่ไม่ปรากฏชื่อเสียงทางใด ก็อาจเข้าดำรงตำแหน่งสำคัญ
นี้ได้ เมื่อธงของมาร์แชลได้ชักขึ้นสลับยอดเสาแล้ว ตัวมาร์แชลจะ
ต้องเป็นผู้รับผิดชอบในความมั่นคงของสถานที่ประชุม ไม่มีผู้ใดจะ
ให้คำสั่งแก่เขาได้ พระคาร์ดินาลไม่อาจสั่งให้เขาเปิดประตู จนกว่า
จะได้เลือกสันตะปาปาเสร็จแล้ว กษัตริย์หรือจักรพรรดิหรือกษัตริย์
ทหารใด ไม่อาจบังคับให้เขายินยอมให้กระทำการใด ๆ หรือเข้าไป
ไปสู่สถานที่เลือกตั้งได้ และถ้าหากผู้ใดจะฝ่าฝืนทำเช่นนั้น มาร์แชล
และคนของเขาจะต้องต่อสู้ป้องกันตนเองและสถานที่ประชุม และถ้า

จำเนกตองตอสุดสรวตเพื่อการนั้น โลกคทลคทงโลกจะเชอพง
 คำสั่งสันตะปาปาที่จะได้รับเลือก แต่ความจงรักภักดีจะมีต่อสันตะ-
 ปาปาที่ได้รับเลือก ด้วยการเลือกตงททากันด้วยความลับอย่าง
 เคร่งครัดเท่านั้น

การเลือกตงจะกระทำกันในห้องกว่าสองร้อยห้อง เพราะ
 ส่วนของพระคาร์ดินาลกินบไคเจตสับแลว และส่วนหนึ่ง ๆ จะตอง
 มีสามห้องเป็นอย่างน้อยที่สุด ห้องหนึ่งเป็นของพระคาร์ดินาล
 อีกสองห้องเป็นของเจ้าหน้าที่ในการประชุม

ประตูและช่องทางอื่น ๆ ของบริเวณที่ใช้เป็นสถานที่ประชุม
 จะต้องใช้ลู่สู่กอบิดเสียมิตชิด หน้าต่างซึ่งบางคนอาจใช้เป็นที่ให้
 สัญญาณ หรือลัดลอบส่งเอกสารใด ๆ เข้ามา ก็จะต้องตีตรา
 ปิดหมด และใช้สทบททกระจกตลอดทุกบาน

ในสมัยก่อน ได้เคยมีความลับรวไหลออกไป ที่เป็นเพียง
 เล็ก ๆ น้อย ๆ ก็มิ ทร้ายแรงมากกม ระหว่างการเลือกตงสันตะ-
 ปาปาในปี ๑๗๒๔ พระคาร์ดินาลองค์หนึ่งมีตำแหน่งเป็นทูตของ
 พระเจ้าชาร์ลส์ที่ ๖ ประจำสำนักสันตะปาปาด้วย จักรพรรดิชาร์ลส์
 มีพระประสงค์จะให้พระคาร์ดินาล ซึ่งเป็นทูตของพระองค์ ขณะนั้น
 อยู่ในสถานที่เลือกตง ทราบว่าผู้รับเลือกตงองค์ใดที่ไม่ชอบพระ

อัยยาศัย พระองค์จึงมอบให้นายทหารหนุ่มผู้หนึ่งนำเอกสารมาให้
แก่คาร์ดินาลของคณะ นายทหารหนุ่มนั้นเข้าไปบนกำแพงได้ โดย
ใช้เหล็กคานหน้าต่างเป็นบันไดไต่ขึ้นไป เมื่อขึ้นไปถึงกำแพงแล้ว
ก็ไม่อาจจะไปถึง หน้าต่างบานที่เขาวางแผนว่าจะส่งเอกสาร ให้แก่
พระคาร์ดินาลที่รออยู่ได้ เขาจึงเอาเอกสารเสียบเข้ากับปลายดาบ
แล้วยกย่นดาบนั้นเข้าไป

ในระหว่างที่มีการเลือกตั้งสันตะปาปาโพธิ์ที่ ๑๐ ในปี
๑๙๐๓ ก่อนที่จะประกาศผลการเลือกตั้ง เจาหน้าที่คนหนึ่งทว่าจ้าง
ให้เข้าไปในสถานที่เลือกตั้ง ได้ปรากฏตัวขึ้นตรงหน้าต่างบานหนึ่ง
ที่หันไปสู่เพียสซา เขาถือกรรไกรใหญ่ไว้ในมือ และทำท่าเหมือน
กับช่างตัดเสื้อกำลังตัดผ้า ทุกคนทราบดีว่าหมายความว่าอะไร
ปาตริอาร์คแห่งเวนิสมีพระนามว่า กีเซปป์ ซาร์โต (Giuseppe
Sarto) และคำว่า Sarto นั้นในภาษาอิตาลีแปลว่า ช่างตัดเสื้อ
ฉะนั้นการที่บุคคลผู้นั้นทำท่าทางดังกล่าว จึงหมายความว่าเขาได้
แจ้งข่าวมาให้พรรคพวกทราบก่อนว่า ซาร์โต ได้รับเลือกตั้งเป็น
สันตะปาปาองค์ใหม่แล้ว

มีช่องอยู่ตามช่อง ที่ใช้หมุนเวียนกันส่งอาหารเข้าไปใน
สถานที่เลือกตั้ง แต่ไม่มีโถพอที่จะมีใครดักลอบผ่านเข้าไปได้ ยิ่ง

กวนนั ยังมืทหารพิเศษของมาร์แชลแห่งคอนเคลฟเฝ้าประจำอยู่
ทั้งกลางวันและกลางคืน

หนังสือพิมพ์และวารสารต่าง ๆ จะส่งเข้าไปได้เฉพาะช่อง
ทางนี้ หลังจากที่ได้ผ่านการตรวจอย่างละเอียดแล้ว และไม่ว่า
กรณีใด ๆ พระคาร์ดินาลหรือเจ้าหน้าที่การเลือกตั้งคนใดคนหนึ่ง
จะส่งหนังสือ หนังสือพิมพ์ หรือวารสาร ออกไปภายนอกไม่
ได้เลย พระคาร์ดินาลและผู้ช่วยและผู้รับใช้ ได้รับอนุญาตให้เขียน
จดหมายได้ แต่จดหมายจะต้องส่งผ่านออกไปทางช่องดังกล่าวแล้ว
และจะต้องได้รับการตรวจข้อความเสียก่อน

พระคาร์ดินาลหรือเจ้าหน้าที่ทำการเลือกตั้งคนใด จะใช้
โทรศัพท์ไม่ได้เป็นอันขาด หากมีเรื่องด่วนที่จำเป็นต้องใช้ ขอความ
ที่จะพูดจะต้องเสนอให้ตรวจเสียก่อน หากว่าได้รับการรับรองแล้ว
บุคคลที่ตามจะเป็นผู้พูดให้

ที่ปิดเปิดไฟในวังวาติกัน ก็จะต้องอยู่ภายใต้การควบคุม
อย่างเข้มงวด จะใช้สายไฟเพียงสองสามสาย และสองสามสายนั้น
ก็จะต้องอยู่ในความควบคุมดูแลของมาร์แชล มาร์แชลจะได้รับความ
ช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ชั้นสูงของวัดกลุ่มหนึ่ง คือนางน
ตำรวจนั้นเป็นหน้าที่ของทหารรักษาวัง และทหารองครักษ์ชาว
สวิสประจำวังวาติกัน

แม่พระคาร์ดินาลและเจ้าหนาทประจำสถานทเลอติง จะมี
ได้ถูกบังคับให้อยู่รวมกันในห้องเดียวต่อไป ที่พักของคนเหล่านั้น
ก็มีโต๊ะเป็นพิเศษอย่างใด ช่างไม้ ช่างปูน และช่างไฟฟ้า ซึ่ง
ทำงานอยู่ในเขตทำการเลอติง นับแต่สันตะปาปาสันพระชนม์
จะแบ่งกันรวมอยู่ในห้องใหญ่ๆ บางห้องมีเนื้อที่ถึงหกสิบตารางฟุต
พระคาร์ดินาลแต่ละองค์จะได้รับห้อง ซึ่งมทงเตยงนอนและเก้าอี้
พร้อมด้วยห้องอาบน้ำ ห้องของท่านจะมีเตียงนอนธรรมดาๆ ตู้
มัลลินชั้ โต๊ะและเก้าอี้

เนื่องจากในสถานทเลอติงมีคนกว่าสามร้อยคน จึงเกิดมี
ปัญหาเกี่ยวกับการกินอยู่หลับนอนมากมาย คนงานจำต้องสร้าง
ครัวใหญ่มีเครื่องไฟฟ้าแบบปัจจุบัน และห้องเก็บอาหาร พร้อม
ทั้งตู้เย็น เครื่องทำครัวและอื่นๆ และอาหารก็จะทำ ณ ทนทงหมด
สืบมากระทั่งปี ๑๙๗๙ พระคาร์ดินาลได้รับอาหารจากโรงครัวในวัง
ของตนเอง และประชาชนชาวโรมจะพากันเสียเวลาวันละสองครั้ง
มารอคิวขบวนรถนำอาหาร ซึ่งเรียกว่า dapieri เป็นรถม้าประดับ
ด้วยสีสรรต่างๆ มีคนขับรถและคนใช้สคนแต่งเครื่องแบบต่างๆ กัน
สุดแต่สัญชาติและความสูงต่ำของพระคาร์ดินาลนั้นๆ

นครวาติกันมีสิ่งอำนวยความสะดวกทุกอย่างทุกประการ ที่
จะช่วยให้แก่สถานที่ประชุมเมื่อคราวจำเป็น ในวังมีห้องเก็บของ
ใต้ดินของตนเอง มีโรงงานปล่อยกำลังไฟฟ้า และโรงงานกำลัง
ขายนกพิราบ มีถ้ำน้ำมันของตนเอง และห้องเก็บถ่านหินหลาย
ร้อยตัน มีโรงงานซ่อมแซมปัจจุบันซึ่งอาจทำการซ่อมได้ทุกชนิด

ตามข่าวที่ไม่มีการรับรองและข่าวให้ร้ายต่าง ๆ ว่ามีห้อง
ลับ (Caves) ในวังวาติกัน เต็มไปด้วยสิ่งของอื่น ๆ นอกเหนือ
ไปจากอัญมณีต่าง ๆ เช่นรองเท้า เข็มเย็บและเครื่องทองต่าง ๆ
จากที่นั่นเองที่สันตะปาปาไพโอที่ ๑๓ ได้ส่งสัมภาระและอาหาร
ต่าง ๆ ไปช่วยเหลือเขตที่ประชาชนได้รับเคราะห์กรรมลำบากใน
เยอรมัน อิตาลี และประเทศอื่น ๆ

ใกล้ ๆ กับกรุงโรม คือที่ คาสเตล แกนดอลโฟ (Castel
Gandolfo) มีฟาร์ม ปัจจุบันเป็นของสำนักสันตะปาปา มีนม ผัก
น้ำมันมะกอก และไขมันต่าง ๆ สำหรับใช้ในสำนักวาติกัน นคร
วาติกันยังมีบ่อน้ำดื่มสำหรับใช้ในเวลาคึกคักของตนเอง กล่าวตาม
ข้อเท็จจริงแล้ว ประชาชนในกรุงโรมดื่มน้ำของสันตะปาปาทั้งสิ้น
เพราะสันตะปาปาเป็นผู้จัดทำที่ระบายน้ำแบบปัจจุบันให้แก่กรุงโรม
และน้ำพุใหญ่ในกรุงโรม ซึ่งอาคันตุกะจะนึกยกย่องชมเชยอยู่ใน

ใจนั้น มิใช่เป็นผลจากจินตนาการอันสูงส่งหามิได้ แต่เป็นอนุสรณ์ให้ระลึกถึงความสำเร็จในการสร้างที่อธิบายนำประจำกรุงโรมตอนใหม่สำหรับชาวกรุงโรมนั่นเอง

ดังกล่าวนั้นจะเห็นว่าทุกอย่าง ได้พร้อมสำหรับการเลือกตั้งแล้ว นอกจากนัยมสถานปรุ้งยาเล็ก ๆ แห่งหนึ่ง โรงพยาบาลเล็ก ๆ โรงหนึ่ง และสำนักแพทย์ปัจจุบันขนาดใหญ่แห่งหนึ่งเตรียมพร้อมที่จะทำการผ่าตัดเล็ก ๆ ได้

๓. การเลือกตั้ง

ศูนย์กลางของการเลือกตั้ง คือ โรงสวดชิสติน บัดนี้เกิดมีชีวิตชีวาขึ้นอย่างอันหนาแน่น โรงสวดนสนตะปาปาซิกสทส์ที่ ๔ เป็นผู้สร้าง (เหตุนี้จึงได้นำว่าโรงสวดชิสติน) ในปี ๑๔๗๓ สันตะปาปาซิกสทส์จ้างนักคิดปะทีใหญ่ยิ่งที่สุดในสมัยนั้น ตั้งแต่บ็อตติเชลลี จนถึงเกอร์แดนไดโอ และตั้งแต่ ไมโน ดา ฟีโซล จนถึงซิกนอเรลลี ผู้ได้ตำแหน่งสืบต่อ จูเลียสที่ ๒ และปอลที่ ๓ เป็นผู้ที่ได้ให้ ไมเคิล แอนเจโล มาทำงานอันใหญ่ยิ่งคือ เขียนภาพการตัดสินครั้งสุดท้ายของพระไครสต์บนผาผนัง

โรงสวด (Chapel) นั้นขนาดใหญ่เท่ากับโบสถ์ธรรมดา
 ได้รับการเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมกับเป็นสถานที่เลือกตั้ง บนแท่น
 บูชาคลุมด้วยผ้าเขียนภาพแสดงภาพ พระเจ้าเสด็จลงมาพบสานุศิษย์
 เหนือผาคลุมผืนนวมผาสมวงแดงอีกผืนแขวนอยู่ ผาผืนนวมขอบ
 แดงขลิบด้วยทอง เรียงรายไปตามกำแพง เป็นโถงหรือที่นั่งของ
 พระคาร์ดินาล ผู้ทำหน้าที่เลือกตั้ง และเบื่องหน้าทั้งแต่ละที่นั่ง
 มีโต๊ะเล็ก ๆ ติดขอพระคาร์ดินาลเป็นภาษาลาติน และตราประจำ
 ตำแหน่ง ตรงกึ่งกลางโรงสวดมีโต๊ะขนาดใหญ่กว่าตั้งอยู่สุด
 เป็นที่สำหรับนักบวชและ เครื่องประดับทุกอย่างคลุมด้วยผ้า
 ม่วงแดงทงสน

เบื่องหน้าแท่นบูชามีโต๊ะขนาดใหญ่ตัวหนึ่ง บนโต๊ะนั้นตั้ง
 จานแบน ๆ ไข่ (Paten) จานหนึ่ง และถ้วยเงินใบใหญ่ (Chalice)
 ถ้วยหนึ่ง เมื่อคาร์ดินาลคนหนึ่งลงคะแนนโหวต เขาจะนำบัตรลง
 คะแนนไปวางลงบนจานก่อน แล้วจึงได้ลงไปในถ้วยซึ่งใช้เป็นหีบ
 ลงคะแนน ใกล้ ๆ กับโต๊ะมีเตาไฟ ปล่องของเตาผ่านออกไป
 ตามหน้าต่างบานหนึ่งซึ่งอยู่ตรงข้ามจัตุรัสเซนต์เปเตอร์ เมื่อการ
 ลงคะแนนยังไม่เป็นผล เจ้าหน้าทักนียบัตรลงคะแนนเผด็จฝ่ายพิบัติ
 ทำให้เกิดควนดำซึ่งแสดงว่ายังเลือกสันตะปาปาไม่ได้ เมื่อใดเลือก

ตั้งเสร็จแล้ว ก็จะนำบัตรเผาโดยไม่มีฟาง ก็จะเกิดควันสีขาวขึ้น ซึ่งแสดงให้เห็นโลกภายนอกทราบว่า การเลือกสันตะปาปาได้เสร็จสิ้นแล้ว

ผู้ที่อยู่ในสถานที่เลือกตั้งยอมีร์ สกมภาวระหนักมาก ดังเหตุ- การณที่ปรากฏในประวัติศาสตร์ในอดีตมาแล้ว ในปัจจุบันภายใน วังวาติกันได้รับการปรับปรุงให้ทันสมัย กำแพงของอาคารที่หนา ๕-๖ นิ้ว เป็นสิ่งที่น่าสนใจมาก มีกำแพงหนาสิบหกฟุต ภายใน สร้างบันไดทอดขึ้นไป ก่อนการเลือกตั้งสันตะปาปาปี ๖ พวก สะระเซ็นได้เข้าปล้นกรุงโรมและยึดเอาแท่นบูชาเงินซึ่งพระเจ้าคอน- สแตนตินมอบให้ไว้ไป ในปี ๘๔๘ สันตะปาปาปีโอที่ ๔ ได้ทรงขอ ร้องให้กษัตริย์คริสเตียน ในยุโรปอุทิศเงิน สร้างบ่อน้ำ ประจำกรุงโรม และพระองค์ได้ทรงดำเนินภาระอันใหญ่ยิ่งนั้นอยู่นานถึงสองปี เมื่อ พวกสะระเซ็นยกทัพมาอีก เขาก็ได้พบว่ากรุงโรมและวังวาติกัน ต่อสู้ป้องกันอย่างเข้มแข็ง กำแพงเมืองที่เป็นบ่อน้ำนั้น ได้รับพร จากสันตะปาปาปีโอที่ ๔ ด้วยถ้อยคำว่า “ขออย่าให้ศัตรูของ พระคริสต์ ของวัดหรือของเซนต์ ปีเตอร์ ผ่านประตูเหล่านี้เข้าไป ได้เป็นอันขาด” บ่อน้ำนั้นมรรอบตัวเมืองทั้งหมดเป็นระยะทางยาว ราวห้าไมล์ ให้ความคุ้มครองวัดและชาวเมือง ซึ่งครั้งนั้นมีจำนวน

ราวห้าพันคน กำแพงที่สร้างในศตวรรษที่เก้านี้ ได้โอบล้อมรัฐ
 วาติกันปัจจุบันไว้อย่างดี และความแข็งแรงของมันจะสร้างความ
 อึดจรรยาให้แก่คนทั้งหลายที่เขาทาหนาทเลือกตั้งสันตะปาปา ทำ
 หนาทสืบทอดกันมามากมายหลายองค์

ตอนนภายในที่ประชุมนั้น มีการกระทำออกซนหนึ่ง ความ
 เชิดชอในตัวเจ้าหน้าที่ประจำสถานเลือกตั้ง ได้รับการตรวจตรา
 แล้วหลายครั้ง แต่ในตอนนั้นจะได้รับการตรวจอีก

เจ้าหน้าที่ประจำสถานเลือกตั้ง จะถูกเรียกเข้าไปในโรง-
 สวดซิสตินทีละคน เลขานุการของที่ประชุมเลือกตั้งจะเป็นผู้ตรวจ
 สอบ พร้อมด้วยพระคาร์ดินาลอีกสามองค์ ต่อจากนั้นเขาจะมี
 เสรีภาพที่จะเดินผ่านไปมาได้ทั่ว ๆ บริเวณ หรือเข้าพักในห้องได้
 ไม่มีกฎใดบังคับมิให้เจ้าหน้าที่หรือคาร์ดินาลพูดคุยกันและกัน แต่
 ก็ไม่มีการลงคะแนนเลือกในหมู่เจ้าหน้าที่ เพื่อพระคาร์ดินาล องค์ใด
 องค์หนึ่ง เจ้าหน้าที่ประชุมสถานเลือกตั้งไม่มีความคิดเห็นใด ๆ
 ว่าจะควรเลือกคนใดจึงจะดีที่สุด หรือหากว่าเขาจะมีความคิดเช่น
 นั้นเขาก็จะต้องเก็บไว้ในใจ

พระคาร์ดินาลไม่ควรจะพูดเรื่องเกี่ยวกับการเลือกตั้งกับผู้
 ช่วยของตน ในลักษณะที่เป็นการโฆษณาให้แก่ผู้เลือกตั้งคนใด

คนหนึ่ง และพระคาร์ดินัลไม่ควรจะมีการประชุมพิเศษ ที่จะอภิ-
ปรายว่าจะเลือกคนหนึ่งคนใด พระคาร์ดินัลอาจพูดกันตัวต่อตัว
แต่ต้องพูดกันนอกโรงสวดมิสซัง อันเป็นสถานที่ใช้ในการประชุม
เลือกตั้งยอมไม่มีการปฏิบัติหน้าที่ตามทางการหรือกึ่งทางการ

แม้ว่าการเลือกตั้งจะเน้นความลับ แต่เขาก็พอจะทราบได้ว่า
อาจดำเนินการในรูปใด ธรรมนูญวัดของสันตะปาปาโพัสต์ที่ ๑๒
ยอมรับว่า การเลือกตั้ง สันตะปาปาที่เป็นการชอบ ใจเพียง ตามวิธี
คือ การจรรโลงใจ การประนีประนอมและการลงคะแนน การเลือก
ตั้งโดยวิธีจรรโลงใจ (Inspiration) นั่นก็คือ ในวันแรกทีเดียว
พระคาร์ดินัลได้พร้อมใจกันเป็นเอกฉันท์เสนอนามบุคคลขึ้นคนเดียว
โดยไม่ต้องมีการออกเสียงลงคะแนน การเลือกตั้งโดยวิธีประนีประ-
นอมอาจเกิดขึ้นในเหตุการณ์อันเป็นพิเศษ ในกรณีเช่นนั้นพระ
คาร์ดินัล จะมอบหมายการเลือกให้แก่พระคาร์ดินัลในหมู่ของตน
ไม่น้อยกว่าสามองค์และไม่เกินเจ็ดองค์ ผู้ได้รับเลือกจะต้องได้รับ
เลือกร่วมกันเป็นเอกฉันท์ และได้รับการแนะนำการเลือกตั้งอย่าง
เต็มทาจจากสภาศักดิ์สิทธิ์ พระคาร์ดินัลทั้งหลายผูกพันตนเองไว้ล่วงหน้า
ที่จะยอมรับการเลือกตั้งของกลุ่มพระคาร์ดินัลที่ได้เลือกไป
ทำหน้าที่แทนตน

การเลือกตั้งวิธีสามคือการออกเสียงลงคะแนน (By ballot) นั่น คือวิธีการดังจะกล่าวต่อไป ตั้งแต่ปาปาไพอุสที่ ๑๒ และตั้งแต่ปาปาทั้งหลายแห่งศตวรรษ ที่สิบแปด และสืบแก่ได้รับเลือกตั้งโดยวิธีออกเสียงลงคะแนนลับทั้งสิ้น

ตั้งแต่ปาปาทั้งหลายนับแต่ตั้งแต่ปาปาเฮอริเบิร์ตที่ ๖ ซึ่งได้รับเลือกตั้งในปี ๑๓๗๘ เป็นต้นมา ล้วนแต่เป็นพระคาร์ดินาล และตั้งแต่ปาปาทุกองค์นับแต่ตั้งแต่ปาปาอาเดรียมที่ ๖ แห่งอูเตริช ซึ่งได้รับเลือกตั้งในปี ๑๕๒๒ ล้วนแต่เป็นชาวอิตาลีทั้งสิ้น

ในปัจจุบัน การเลือกตั้งต้องได้คะแนนเสียงส่วนมากสองในสามบวกอีกหนึ่ง เพราะมักถือว่าการลงคะแนนเสียงให้แก่ตนเองย่อมเป็นโมฆะ ในสมัยเมื่อต้องการเสียงส่วนมากเพียงสองในสามนั้น จะต้องเกิดความยุ่งยากที่จะต้องคนหาว่า ผู้เลือกตั้งคนนั้นได้ลงคะแนนเสียงให้แก่ตนเองหรือไม่

ในเช้าวันแรกของการประชุม พระคาร์ดินาลกับเจ้าหน้าที่ในที่ประชุมจะต้องเข้าร่วมในพิธีสวดมิสซาดวย ครั้นแล้ว เจ้าหน้าที่ที่จะออกไป และหัวหน้าแผนกพิธีการ และเลขาธิการของสภาศักดิ์สิทธิ์ จะนำบัตรลงคะแนนไปแจกให้พระคาร์ดินาล ซึ่งไดมานั่งประจำที่ของตนอยู่แล้ว บัตรนั้นเป็นแผ่นกระดาษกว้างยาวด้าน

ละสามนิ้ว แบ่งออกเป็นสองส่วนเท่า ๆ กัน ส่วนบนมีอักษรลาติน พิมพ์ไว้แปลว่า “ข้าพเจ้าขอเลือกผู้มั่งคั่งต่อไปเป็นต้นตะปาปา....” ส่วนท่อนล่างมีข้อความว่า “วพณว คาร์ดินาล.....”

เมื่อได้จ่ายบัตรลงคะแนนให้ทุกคนแล้ว หัวหน้าแผนกพิธีการจะออกไปจากห้อง และผู้ที่มีอาวุโสที่สุดในบรรดา Cardinal Deacon จะปิดประตูห้อง ปลดปล่อยให้พระคาร์ดินาลเท่านั้นที่อยู่ในห้องได้ระหว่างการลงคะแนน โดยปกติจะมีเวลาเลือกเขียนชื่อประมาณครึ่งชั่วโมง

พระคาร์ดินาลที่อาพาธและไม่อาจออกมานอกห้องของตนได้ จะออกเสียงลงคะแนนได้ด้วยวิธีการต่อไปนี้ คือ พระคาร์ดินาลสามองค์อธิษฐานขอของตอพอจะสอดบัตรทาบแล้วลงไปได้ และเปิดหีบนั้นต่อหน้าพระคาร์ดินาลทั้งหมด เพื่อให้เห็นว่าไม่มีสิ่งใดอยู่ภายในเลย แล้วกลืนกุญแจและนำลูกกุญแจไปวางไว้บนแท่นบูชา ต่อจากนั้น เขาก็จะพากันไปยังห้องที่พระคาร์ดินาลอาพาธอยู่ พร้อมกับด้วยบัตรลงคะแนน แล้วทำการลงคะแนนด้วยวิธีธรรมดา ถ้าพระคาร์ดินาลองค์ใดอาพาธหนักจนไม่อาจเขียนหนังสือได้ เขาก็จะเลือกพระองค์หนึ่ง (Ecclesiastic) ซึ่งจะต้องรักษาความลับอย่างยิ่ง เป็น

ผู้เขียนขอให้ การเผยความลับนั้น ถือว่าจะถูกพบพานนัยกรรม
โดยอัตโนมัติ

ครั้นแล้วพระคาร์ดินาลทั้งสามองค์ก็นำหีบกลับมา และ
เปิดหีบนั้นต่อหน้าพระคาร์ดินาลทั้งหลาย นับบัตรแล้วนำบัตรนั้นไป
วางในจานก่อน แล้วจึงนำใส่ถ้วยในภายหลัง

พระคาร์ดินาลที่ออกเสียงลงคะแนนในห้อง เมื่อได้เขียนชื่อ
ลงในบัตรแล้ว ก็จะลุกขึ้นตามลำดับอาวุโส ไขนวมหัวแม่มือและ
นิ้วศบบัตรของเขาไว้พร้อมกับขมูขมูสูง แล้วนำบัตรของเขาไป
ยังแท่นบูชา เขาจะวางบัตรลงบนจาน แล้วจึงหย่อนลงในถ้วย
และกลับมานั่งตามทเดิม โดยกล่าวคำสาบานต่อไปนีก่อน คือ
“ข้าพเจ้านำบัตรนี้มาเสนอพระผู้เป็นเจ้า ของเรวทั้งหลายผู้เป็นตลา-
การของข้าพเจ้าให้เป็นสักขีพยานว่า ณ บัดนี้ ข้าพเจ้าได้ลงคะแนน
ให้แก่เขา ซึ่งต่อพระพักตร์พระผู้เป็นเจ้าน ข้าพเจ้ารู้ ดีกว่าเขา
ควรจะได้รับเลือก”

เนื่องจากการเลือกตั้งเป็นความลับ เราจึงได้แต่เพียงคาด-
คะเนว่าอะไรเป็นสิ่งที่ตั้งใจให้พระคาร์ดินาลเลือกคนนั้นคนนี้ กล่าว
โดยทั่วไปแล้ว เขาจะลงคะแนนเสียงให้แก่บุคคลที่เขาพิจารณา
เห็นว่ามีความสามารถที่สุด และมีคุณค่าที่สุดในสภาพระคาร์ดินาล

ทั้งๆ ที่ชาวคทลิกเชื่อว่า ประกาศและการกระทำที่สำคัญๆ ของ
สันตะปาปานั้นเป็นการดลบันดาลจากพระเจ้า

กฎของการเลือกตั้งมีว่า ผู้เลือกไม่ควรจะถูกนำโดยอิทธิพล
ทางโลก และเป็นที่เห็นแจ้งชัดว่า บุคคลผู้ได้ประกอบกรรมทำผิด
ทางการเมืองแล้วนั้น ย่อมไม่เหมาะที่จะเป็นผู้นำของชาติและชน
ของบุคคลทั้งหลาย

กล่าวโดยทั่วไป สันตะปาปาควรมีร่างกายแข็งแรง แม้ว่า
จริงอยู่ในบางครั้งบางคราวที่ พระคาร์ดินัลได้เลือกบุคคลที่อยู่ใน
เกณฑ์ชราภาพ เนื่องจากมีความสงบ มีสติปัญญาดี บวกกับ
หน้าที่จะสืบทอดพระชนม์ เมื่อพระชนมายุแก่สบบั สันตะปาปาปิโอที่
๑๓ (๑๘๗๘-๑๙๐๓) หลังจากหายจากการเจ็บป่วยแทบจะสิ้น
พระชนม์แล้ว ได้เสด็จออกทรงต้อนรับขุนนางชาวสเปนคนหนึ่ง
ซึ่งได้แสดงความปรารถนาดีของเขาโดยกล่าวว่า “ขอให้พระเจ้า
จงบันดาลให้พระองค์มีพระชนม์อายุยืนถึงร้อยปีเถิด พระคุณเจ้า”
สันตะปาปาทรงแย้มพระสรวลและตรัสตอบเกมขบขันว่า “ลูกรัก
ของฉัน เหตุใดท่านจึงจำกัดขอบเขตของอำนาจและความกรุณา
ของพระผู้เป็นเจ้าเสียเล่า?”

ในด้านตรงข้าม เมื่อสันตะปาปาไพอัสที่ ๑๑ ได้รับเลือก

ในปี ๑๙๒๒ นั้น สถานการณ์ของโลกภายหลังสงครามตกอยู่ในความขุมนุ่นวุ่นวาย จำต้องเรียกร้องหาสันตะปาปาผู้ใหม่แต่จะเป็นบุคคลผู้กระตือรือร้น แทนที่จะต้องมัวร่างกายแข็งแรง มีความอดทนและความมุ่งหมายแน่นอน คาร์ดินาล แรตตี เป็นบุคคลที่มีลักษณะดังกล่าว คือเป็นนักไถ่บาปที่ขะมักเขม้น กระทั่งกระแฉ่งว่องไว เขาจึงได้รับเลือกตั้งเป็นสันตะปาปาโพฮัสต์ที่ ๑๑ และเป็นสันตะปาปาที่ยิ่งใหญ่องค์หนึ่ง

เมื่อสันตะปาปาโพฮัสต์ที่ ๑๒ ได้รับเลือกตั้งในปี ๑๙๓๙ โลกกำลังถูกคุกคามด้วยสงครามครั้งใหม่ และเป็นเรื่องทศวรรษที่ทักได้ว่า พระคาร์ดินาลทั้งหลายมิได้วางใจในอันที่จะทำลายกฎอันเป็นประเพณีสืบมาว่า รัฐมนตรีต่างประเทศของรัฐชาติกันไม่ควรได้รับเลือกเป็นสันตะปาปา เขาออกเสียงลงคะแนนให้แก่ คาร์ดินาล ปาเชลลี (Pacelli) ซึ่งต่อมาได้เป็นสันตะปาปาโพฮัสต์ที่ ๑๒ บุคคลผู้นี้ได้เคยเป็นทูตมาแต่หนุ่ม ได้เคยเดินทางไปเยือนและเป็นทูตจากกันดีมากในโลกตะวันตก และเป็นผู้ที่ทำงานหนักและด้วยความเฉลียวฉลาดอย่างยิ่ง มาตลอดชีวิตในการสถาปนาสันติภาพ

มีอยู่บางคราวอีกเหมือนกัน ที่ความยุ่งยากกับกิจการของโลกเป็นเพียงเหตุการณ์ภายนอก มิใช่เป็นคุณสมบัติของสันตะปาปา

เมื่อคาร์ดินาล ชาร์โตหรือสันตะปาปาไพอัสที่ ๑๐ ได้รับเลือกตั้ง
นั้น ได้มีความพยายามที่จะแทรกแซงสำนักสันตะปาปา จากภาย
นอกมากมายหลายครั้ง ไม่มีใครคาดคิดว่า คาร์ดินาลชาร์โตจะเข้า
ยุ่งเกี่ยวกับการเมืองของฝ่ายอาณาจักร เพราะเขาไม่สนใจในเรื่อง
เช่นนั้นอย่างเด็ดขาด ในกรณีเช่นนี้ พระคาร์ดินาลเหล่านั้นได้ตัดสินใจว่า
จะต้องการประมุขที่ละมุนละม่อม ก่อรูปด้วยความอดทน
อดกลั้นและเมตตาการุณาตจฺเจยวกับชนตงหลาย

ตามอุดมคตินั้น บุคคลผู้ได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งสันตะ-
ปาปา ควรจะได้พิสูจน์ตนเองให้เห็นว่าเป็นทั้งพระทิดและเป็นนัก
บริหารที่ดีด้วย ลักษณะสำคัญสองประการของพระทิดนั้นก็คือ มี
ชีวิตส่วนตัวเป็นตัวอย่างอันงดงาม และอุทิศตนเพื่อผู้นับถือศาสนา
ที่อยู่ในความปกครองของตน ผู้บริหารทิดนั้นได้แก่ผู้ปกครองดูแล
เขตแขวงของตนเป็นระเบียบเรียบร้อย เมื่อบุคคลใดมีคุณสมบัติดัง
กล่าว ก็จะมีเหตุผลพอจะถือได้ว่าเขาจักจะปกครองสำนักสันตะปาปา
ให้เป็นระเบียบเรียบร้อยได้ด้วย

เมื่อวัดทวความสำคัญขึ้น เนื่องจากพระเจ้าคอนสแตนติน
ทรงมองเห็นผลที่จะได้รับทางการเมือง ในกรณีส่งเสริมคริสต์ศาสนา
สำนัก สันตะปาปา จึงจัด รูปของ องค์ การ ดังที่ เป็นอยู่ ใน ปัจจุบัน น

โธมาส บี. มอร์แกน เขียนไว้ในหนังสือของเขาว่า “การรวมกัน
ได้เริ่มต้น ด้วยการ สถาปนาคริสตศาสนาเข้าเป็น ส่วนหนึ่งของระบบ
จักรพรรดิ ชาวโรมันที่นับถือพระเจ้าตามธรรมชาตินั้น ถือว่า
ศาสนาและภาวะการเป็นบรรพบุรุษเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับรัฐ องค์
การปกครองของชาวโรมันและคริสตศาสนาได้เข้ามารวมกัน การ
รวมกันนี้ทำให้ศาสนา ใหม่ได้ ประโยชน์ จากการปกครองที่มีประ-
สิทธิภาพที่จักรวรรดิได้สร้างขึ้น.....วัดคริสต์เตียนได้เจริญขึ้นเป็น
องค์การกว้างใหญ่ไพศาล มีระบบการปกครองสงฆ์ตามแบบที่ลอก
เลียนมาอย่างกว้างขวางจากการปฏิบัติของชาวโรมันทั่วทั้งโลก ได้
มีการจัดตั้งประชุมสูงสุด อัครมุขมณฑล บิชอป ปาตริอาร์คและ
ไพโรเมตชน พร้อมด้วยตำแหน่งลดหลั่นกันตามฐานานุกรมของพระ
สังฆราชและตำแหน่งอื่น ๆ ซึ่งสามารถจะทำการปกครองดินแดนและ
นครต่าง ๆ ที่อยู่ห่างไกลออกไปมากมายได้” ผลจากการมีการ
บริหารที่เด็ดขาดขององค์การที่แผ่ไปกว้างขวางนี้ย่อมเห็นกัน
ได้ชัดแจ้งแล้ว

เมื่อวัดมีฐานะเป็นส่วนหนึ่งของทางราชการภายในจักรวรรดิ
เช่นนี้แล้ว ด้านก้นตะปาก็มักจะเป็นเป้าหมายของนักผจญภัย
ทั้งหลาย มีหลายครั้งหลายครา ที่ตำแหน่งนี้ตกอยู่ในมือของบุคคล

ผู้มีความปรารถนาจะอาศัยเป็นเครื่องส่งเสริมความสูงส่งทางอาณา-
จักร มีหลายครั้งหลายหนที่บุคคลผู้กระหายอำนาจได้เข้ารับตำแหน่ง
และมีหลายครั้งที่ตำแหน่งนั้นมาจาก ตระกูลโรมันที่มั่งคั่ง ตระกูลหนึ่ง
ไปยังอีกตระกูลหนึ่ง

เหตุการณ์ดังกล่าวนี้มีผลสะท้อนมาถึงชาวคริสต์เดียนน้อยกว่า
ที่คาดหมาย ที่เบ็นตงนี้ ส่วนหนึ่งเป็นเพราะว่า ขณะเมื่อชาว
คหิลิกเชื่อว่า ศาสนาของเขามีกำเนิดมาจากพระเจ้า เขาก็ถือว่า
สันตะปาปานั้นเป็นมนุษย์ปุถุชน และไม่มีมนุษย์คนใดที่จะไ้มาป
อีกประการหนึ่งในด้านนี้ สันตะปาปานั้น ความชั่ว จะเป็นฝ่าย ปราชย
และความดีจะบดบังความช้วนหมด ชาวคหิลิกเองก็มองเห็นอยู่
เนื่อง ๆ ดังที่เขาได้กระทำการอันใดอันหนึ่งลงไป เมื่อเกิดสันตะ-
ปาปาที่เลวร้ายขึ้นในศตวรรษที่สิบ เขาก็เรียกร้องให้เลือกพระ
ฮิลเดแบรด์ขึ้นเป็นสันตะปาปา โดยทั่ว ๆ ไปแล้ว ประชาชนได้
แสดงความกตัตันในทางอ้อม มิใช่เป็นการออกเสียงลงคะแนนโดย
ตรงอย่างที่พึงทำในสังคมประชาธิปไตย แต่จะแสดงความกตัตัน
ผ่านทางบิชอป พระและคฤหัสถ์คนสำคัญ ๆ ที่กล่าวพอจะกล่าวความ
จริงออกมาได้

นับแต่ปี ๑๙๑๗ เป็นต้นมา ได้มีกฎออกมาว่าบรรพชิต
(Priests) เท่านั้น จึงจะเป็นพระคาร์ดินาลได้ ทั้งนี้เป็นการโน้มน

เฉียงไปทางที่จะปรับปรุงคุณภาพทางศาสนา ของการเลือกตั้งสันตะปาปา ในสมัยก่อนสำนักงานของพระคาร์ดินาลที่ตั้งขึ้นแต่เดิมๆ ไม่จำเป็นจะต้องใช้บรรพชิต ตัวอย่างเช่น คาร์ดินาล อันโตเนลลี รัฐมนตรีว่าการต่างประเทศ ก็เป็นคฤหัสถ์ พระองค์เป็นรัฐมนตรีว่าการต่างประเทศของสันตะปาปาไพอัสที่ ๙ (๑๘๔๖-๑๘๗๘) และเป็นนักการทูตที่สามารทที่สุด

เจตนาที่จะเลือกผู้ ทดทสุต ให้ดำรง ตำแหน่ง สันตะปาปา นั้น มีอยู่เสดสอ บางคราวก็โดยพระคาร์ดินาลผู้เลือกตงบางองค์ และ บางคราวก็โดยทุกคน ตัวอย่างเช่น ไม่มีข้อสงสัยมากมายประการใดเลยว่ การที่เซนต์ เกรกอรี เดอะ เกรต (๕๙๐-๖๐๔) ได้รับเลือกตงนั้น มิใช่เพราะพระองค์มีนโยบายในการบริหารงานเป็นเลิศเท่านั้น หากยังเป็นผู้ ทถอมตนและม่นในศาสนาถึงชงอกด้วย เซนต์ เกรกอรี เป็นสันตะปาปาองค์แรกที่ลงพระนามพระองค์เองว่า ผู้รับใช้ของผู้รับใช้ของพระเจ้า (Servant of the Servants of God) หมายความว่า การเป็นผู้รับใช้ชาวคหิคนเอง

อิกเรื่องหนึ่งเกิดขึ้นในปี ๑๕๘๕ เมื่อที่ประชุมเลือกตงสันตะปาปาตใหม่อนจะแตกแยกเป็นสองฝ่าย คือฝ่ายตระกูลฟารินัสกับตระกูลเมดิชี ปรากฏว่บุคคลผู้เเดนอตัวของทั้งสองฝ่ายมิได้รับ

เลือกตั้งเลย ที่ประชุมได้เลือกพระนิกายฟรานซิสกันองค์หนึ่งซึ่งมี
ลักษณะอ่อนแอโรคที่สุดแทน พระฟรานซิสกันองค์นั้นคือ เฟลิซ
เปเรตตี (Felice Peretti) มิได้อยู่ในตระกูลใดตระกูลหนึ่ง ตลอด
จนมิได้อยู่ในตระกูลผู้มีอันจะกินด้วย เมื่อวัยหนุ่มเขาเป็นคนเลี้ยง
หมู

ณ ที่เลือกตั้งในปี ๑๘๔๖ มหาอำนาจภายนอกไม่สามารถ
เข้าไปมีอิทธิพลในการเลือกตั้งเลย แม้จะมีบางประเทศพยายาม
เช่นนั้น ออสเตเรียให้ข้อสังเกตว่า ตนจะยับยั้งการเลือกตั้งนั้น ถ้า
หากคาร์ดินาล มาสไต เฟอเร็ตตี (Cardinal Mastai Ferretti)
ได้รับเลือก แต่คน ๆ นั้นก็ได้รับเลือกจริงๆ

มาสไต เฟอเร็ตตี เป็นกรรมการนับคะแนนด้วยคนหนึ่ง
หน้าที่ของเขาคืออ่านข้อที่ปรากฏบนบัตรลง ๆ ด้วยความตื้นตัน
เขาอ่านข้อของเขาแล้วซ้ำอีก และโดยมารยาทได้มีผู้ขอให้เขา
พ้นจากตำแหน่งกรรมการนับคะแนนเสีย อย่างไรก็ตาม การปฏิบัติ
เช่นนั้นจะทำให้การเลือกตั้งเป็นโมฆะไป และโดยเหตุนี้ เขามิ
ต่อมาได้ดำรงตำแหน่งสันตะปาปาในพระนามไพอุสที่ ๙ ก็เป็น
สันตะปาปาองค์แรกที่ได้ประกาศว่าตนเองได้รับเลือกตั้ง

กฎเกณฑ์ในการเปิดและนับบัตรนั้น มิได้มีเหตุอันยาก

เท่าใดนัก แม้ว่าจะต้องทำตามแบบอย่างเคร่งครัดที่สุดก็ตาม ชน
 แรกทีเดียวจะต้องนับบัตรก่อน พระคาร์ดินาลผู้มีหน้าที่นับคะแนนผู้
 อาวุโส จะนำจำนวนปิดด้วยแล้วเขย่า ถ้าจำนวนบัตรไม่เท่ากับ
 จำนวนพระคาร์ดินาลก็จะไม่มีการเปิดบัตร แต่จะต้องเผາเสียในทันที
 และเริ่มการออกเสียงลงคะแนนใหม่

ถ้าจำนวนบัตรเท่ากับจำนวนพระคาร์ดินาลแล้วก็จะมีการเปิด
 บัตร และทำการลงคะแนน พระคาร์ดินาลผู้ควบคุมการลงบัตรคน
 แรกจะเปิดบัตรใบหนึ่ง มองดูชื่อที่เขียนไว้แล้วขว้างไปยังองค์ที่สอง
 โดยไม่พูดว่าอะไร องค์ที่สองก็จะดูแล้วส่งไปให้องค์ที่สาม
 พระคาร์ดินาลผู้ตรวจบัตรคนทีสามก็จะอ่านชื่อในบัตรดังๆ เพื่อให้
 พระคาร์ดินาลองค์อื่น ๆ ได้ยินทวกัน และภาคร่องหมายลงบนแผ่น
 กระดาษพิมพ์รายชื่อพระคาร์ดินาลทั้งหมดที่แจ้งให้ไป พระคาร์ดินาล
 ที่อ่านชื่อก็จะลงคะแนนบนแผ่นกระดาษของตนด้วยเช่นเดียวกัน

เมื่อการนับเสร็จลงแล้ว พระคาร์ดินาลควบคุมบัตรคน
 หนึ่ง ก็จะอ่านคะแนนเสียงที่ได้รับของพระคาร์ดินาลแต่ละองค์ หาก
 ไม่มีพระคาร์ดินาลองค์ใดได้รับ คะแนนเสียง สองในสามบวกอีกหนึ่ง
 คะแนนแล้ว ก็จะต้องมีการลงคะแนนกันใหม่ เมื่อสิ้นสุดการลง
 บัตรเลือกดังแต่ละครั้ง พระคาร์ดินาลควบคุมบัตรของคทหมอาวุโส

น้อยที่สุด จะใช้เข็มเจาะกึ่งกลางบัตร ร้อยบัตรเหล่านั้นเข้าด้วยกัน
ด้วยเชือกเส้นหนึ่ง ขมวดปมเชือกแถวหน้าบัตรร้อยเป็นพวงใส่ไว้ใน
ถ้วยพิเศษ ซึ่งตั้งอยู่บนโต๊ะพิเศษอีกโต๊ะหนึ่ง หลังจากทีพระ-
คาร์ดินาลท ทำหน้าที่ ตรวจบัตรใด ทำการ ตรวจเพื่อ ให้แน่ใจอีกครั้ง
หนึ่งแล้ว ก็จะนำบัตรเหล่านั้นไปเผาค่อยหน้าทีประชุมพระคาร์ดินาล
ด้วยความช่วยเหลือของหัวหน้าแผนกพิธีการ

ถ้าการเลือกไม่สำเร็จในครั้งเดียว พระคาร์ดินาลจะทำการ
ออกเสียงลงคะแนนในตอนเช้าสองครั้ง ตอนบ่ายสองครั้ง จะเป็น
เช้าหรือบ่ายก็ตาม จะต้องเผาบัตรนั้นเมื่อการลงคะแนนครั้งที่สอง
เสร็จสิ้นแล้ว เมื่อควนส์ชาวปรากฏชนในที่สุตนั้น โลกก็ยังไม-
ทราบว่ามีใครเป็นผู้ได้รับเลือก ไตรศัพัทจากภายในที่เลือกจะยังไม่
ทำงาน และสันตะปาปาไพอัสที่ ๑๒ ห้ามมิให้ใช้เครื่องรับส่งโทร-
เลขตลอดจนวิทยุภายในที่เลือกตั้ง ภาพภายในสถานที่เลือกตั้งที่
ฉันทุญแจแน่นหนานั้น จะไม่ปรากฏออกมาสู่ภายนอกเลย เพราะ
ไม่ยอมให้ผู้ใดนำเครื่องถ่ายภาพชนิดใด ๆ เข้าไปทั้งสิ้น

เมื่อการนับคะแนนแสดงว่า การเลือกตั้งสันตะปาปาองค์
ใหม่ได้สำเร็จลงแล้ว พระคาร์ดินาลทั้งหลายในโรงสวดจะยืนขึ้น
แต่ยังคงอยู่ที่พระโอเรียนของตน

ขั้นตอนต่อไปเป็นพิธีการโดยแท้ คาร์ดินาลสี่คนนี้อาวุโสน้อย
ที่สุดจะตระหง่านและเปิดประตูโรงสวด เสด็จขึ้นของการเลือกตั้งเดิน
เข้ามาพร้อมด้วยหัวหน้าแผนกพิธีการ และเจ้าหน้าที่แผนกเครื่อง
แต่งกายของวังวาติกัน (Sacristan) ตอนนั้นประธานสภาพระ-
คาร์ดินาลที่ศักดิ์สิทธิ์ พระคาร์ดินาลคาเมรลเลงโก และพระทรง
สมณศักดิ์สูงสามองค์ ซึ่งเพิ่งจะเข้ามา จะเดินตรงไปยังพระคาร์-
ดินาลผู้ได้รับคะแนนมากตามหลักการ ประธานสภาถามด้วยเสียง
อันดังเป็นภาษาลาติน “Accipiasne electionem?” “ท่านยอมรับผล
ของการเลือกตั้งหรือหาไม่?”

สำหรับผู้ที่ได้รับเลือก ขณะนั้นเป็นขณะที่มีความตื้นตันที่สุดในชีวิต

ในธรรมเนียมที่สันตะปาปาไพอุสที่ ๑๒ สร้างขนาน พระ
องค์ทรงขอรับรองให้ผู้ได้รับเลือกสืบต่อจากพระองค์ ให้ยอมรับเกียรติ
นี้ และอย่าพึงตระหนกตกใจต่อการได้รับเกียรตินี้ สำหรับพระ
คาร์ดินาลองค์ที่ได้รับเลือก จะมีแต่เพียงยอมรับหรือปฏิเสธอย่างใด
อย่างหนึ่ง เขาจะขอเวลาไตร่ตรองไม่ได้ เขาต้องตัดสินใจ ณ ที่
นั้น ในขณะนั้น ในเมื่อประธานสภาศักดิ์สิทธิ์รอฟังคำตอบอยู่

พระคาร์ดินาลองค์ที่ได้รับเลือก จะตอบเป็นภาษาลาตินซ้ำ ๆ

ว่า “Accepto” “ข้าพเจ้ายอมรับ” นับแต่นั้นเป็นต้นไป พระ
 ครัตินาถองค์ที่สิบได้รับเลือกเป็นผู้นำคณะผู้แทนสูงสุด

คำตอบที่แจ่มชัด และตรงไปตรงมาของผู้ที่ได้รับเลือก มี
 ความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะว่าการยอมรับนั้นทำให้การเลือกตั้งเป็นผล
 ชัดเจน ยิ่งจำกันได้ว่าสันตะปาปาสมัยปัจจุบันองค์หนึ่งเมื่อถูกถามว่า
 ยอมรับการเลือกตั้งหรือไม่ ทรงตอบโดยกล่าวว่าพระองค์ทรงยอม
 รับเพราะเป็นเจตนาจำนงของพระเจ้า และพระองค์ได้มอบตนเอง
 ถวายแด่พระเจ้าแล้ว อย่างไรก็ตาม ประธานสภาคริสตจักรไม่พอ
 ใจในคำตอบ และร้องขอพระครัตินาถผู้ได้รับเลือกด้วยความ
 เคารพ แต่ด้วยความหนักแน่น ให้ตอบด้วยถ้อยคำอันเป็นที่แสดง
 ว่า ได้ยอมรับการเลือกตั้งนั้นอย่างไม่มีเงื่อนไข

เมื่อได้คำตอบเป็นที่พอใจแล้ว พระครัตินาถแต่ละองค์จะ
 ตั้งเขตกทมกไว้ข้างพระโอเรน เพื่อให้ร่มทออยู่เหนือพระโอเรนหุบลง
 คงเหลือ แตรมเหนือพระ โอเรนของ พระครัตินาถ ที่ได้รับเลือกเป็น
 สันตะปาปาองค์ใหม่เท่านั้นที่ยังคงกางอยู่ ทั้งนี้เป็นสัญลักษณ์
 แสดงข้อเท็จจริงว่า พระครัตินาถองค์อื่น ๆ มิได้มีฐานะเท่าเทียม
 พระองค์อีกต่อไปแล้ว สมัยของสันตะปาปาองค์ใหม่จะเริ่มแต่วัน
 ศุกร์มกราคม แต่นับแต่ขณะนั้นเป็นต้นไป พระองค์มีสิทธิตามที่
 สันตะปาปาจะพึงมีทุกประการ

ประธานสภาศักดิ์สิทธิ์ตั้งคำถามถามต่อไปอีกว่า “Quo modo vis vocari?” “ท่านจะเลือกชื่อใดเป็นชื่อของท่าน?”

นับแต่ศตวรรษที่ ๑๑ เป็นต้นมา สันตะปาปาอันน้อยองค์ที่จะรักษาพระนามเดิมไว้ หลังจากทีสันตะปาปาองค์ใหม่ได้ประกาศพระนามใหม่ของพระองค์แล้ว พระองค์ก็จะไปยังแท่นบูชา คุณเข่าลงสวดมนต์สั้น ๆ ต่อจากนั้นพระองค์ก็จะเสด็จไปยังห้องเครื่องทรง (Sacristy) ติดตามด้วยหัวหน้าแผนกพิธีการ เจ้าหน้าที่รักษามาลา และเลขาธิการของที่ประชุมเลือกตั้ง ก่อนที่สันตะปาปาจะสวมเครื่องทรงใหม่เลขาธิการของที่ประชุมเลือกตั้ง จะเดินเข้ามา คุณเข่าลงและส่งมาลาชาวสวมนแนบกระโหลกศีรษะที่เรียกว่า Zucchetto ให้

สับมากระแทกเร็ว ๆ นเอง เป็นประเพณีว่าสันตะปาปาจะทรงถอดมาลาของพระองค์เอง คือพระมาลาสีแดงอันประจำตำแหน่งพระคาร์ดินาล แล้วสวมให้แก่เลขาธิการของที่ประชุมเลือกตั้ง ซึ่งหมายความว่าเขาจะได้เป็นพระคาร์ดินาลต่อไป สันตะปาปาส่วนมากที่สุดได้ปฏิบัติตามประเพณีสืบต่อกันมา อย่างไรก็ตาม ในการเลือกตั้งสันตะปาปาดีโอที่ ๑๓ ในปี ๑๘๗๘ สันตะปาปาทรงใจลอยเก็บพระมาลาของพระองค์ใส่กระเป๋าสีเขียว ๆ ต่อมาอีกสองสาม

สัปดาห์ จึงทรงแก้ไขความผิดพลาดนั้น ด้วยการแต่งตั้งเลขาธิการ
ผู้ใหม่ให้เป็นพระคาร์ดินาล

เมื่อสิ้นตะปาปาโอสันพระชนม์ ปัญหาเรื่องหมวกก็เกิดขึ้น
อีก ขณะที่สิ้นตะปาปาจอห์นพระชนม์ เลขาธิการของที่ประชุม
เลือกตั้งกองแก้กรรม และถึงแก้กรรมก่อนหน้าสันตะปาปาเองเพียง
สองสามชั่วโมง สภาพระคาร์ดินาลไม่มีสิทธิแต่งตั้งเลขาธิการคน
ใหม่ แต่ปัญหาก็แก้ไปด้วยการแต่งตั้งตำแหน่งคนใหม่เรียกว่า
ผู้ทำหน้าที่เลขาธิการ (Prosecretary) ซึ่งตำแหน่งนี้ได้แก่ บิชอป
เมอร์เรล วาล ซึ่งเป็นคนหนุ่มที่เก่งรอบด้านและเป็นที่เคารพของ
คนทั่วไปมาก สันตะปาปาองค์ใหม่คือ โฟอัสต์ ๑๐ มีนิสัยที่จะ
สวมพระมาลาแดงที่เรียกว่า ชักเซตโตให้แกบิชอปผู้ และใน
สองสามวันต่อมา ก็ทรงแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการต่าง
ประเทศ ฟังระลึกไว้เสมอว่าทั้งนมได้ออเบ็นกฎเกณฑ์อะไรทั้งใน
อดีตและปัจจุบัน

๔. พิธีกรรมต่อการเลือกตั้ง

ในตอนเช้าภายหลังวันประชุมเลือกตั้งสันตะปาปา จตุรัส
เบียสซาจะเต็มไปด้วยผู้คนมาคอยฟังข่าวฉบับเป็นหมื่น ๆ คน ประ-

ชาชนบนชนไปบนยอดเสารว และทวารรักษาวังต้องทำงานอย่าง
หนัก เพื่อกันฝูงชนไว้ให้อยู่ในแถวห่างจากบาซิลการวหาลิบลหา
ตามสนธิสัญญาแลทเทอรานดังได้กล่าวมาแล้ว เปียสซาเป็นเขต
ของวาติกัน และโดยปกติจะมีทหารองครักษ์ของสันตะปาปายืนยาม
อยู่ที่ปากทางเข้าที่เรียกว่า Via Conciliazione อย่างไรก็ตาม เข้า
วันนี้ไม่มีทหารองครักษ์เฝ้า และประชาชนจะหลั่งไหลเหมือนสาย
น้ำเข้าสู่เบียดซาจากทุกด้าน ในไม่ช้าถนนสายต่าง ๆ ที่เชื่อมต่
ตลอดจนจุดวัดเองก็ตัดเข้าไปด้วยฝูงชน เมื่อเวลาผ่านไปการจราจร
ก็ต้องเปลี่ยนทางใหม่ รว ๆ เกานาฬิกาฝูงชนจะมารวมกัน ณ
ถนนประมาณ ๕๐๐,๐๐๐ คน นัยน์ตาทุกคู่จะหันไป ณ จุด ๆ เดียว
กัน ผู้ที่อยู่ใกล้ ๆ จะมองเห็นปล่องไฟสีดำเล็กและโค้ง โผล่ออก
มาจากหน้าตางานหนึ่งของโรงสวดมิสซิดิน

ถ้าการเลือกตั้งกินเวลามากกว่าวันเดียว ภาพบนเบียดซา
ก็จะมิใช่เป็นประจำวัน จนกระทั่งควันทพลพุ่งออกมาจะเป็นสีขาว

ในห้องเก็บเครื่องทรงสันตะปาปาในโรงสวดมิสซิดิน จะมี
กำวระเตรียมเสื้อคลุมและเครื่องทรงอื่น ๆ ของสันตะปาปาองค์
ใหม่ไว้ ณ ที่นั้นเจ้าพนักงานภูษามาดาและเลขาธิการของที่ประชุม
จะช่วยสันตะปาปาสวมเสื้อคลุมทำด้วยไหมสีขาว กางแขนประดับ

อก ร่องเท้าแต่ละดวงแดง ทำด้วยไหมปักเป็นรูปกางเขนทอง
เสียดลุมบนอกสีแดงขลิบด้วยขนเฮอร์มินกับผ้าโพกขาวปักด้วยดุนทอง

เมื่อได้ทรงเครื่องตั้งกล่าแล้ว สันตะปาปาองค์ใหม่ก็จะ
กลับมายังแท่นบูชาและประทับบนพระโอรินเล็ก ๆ ซึ่งเตรียมไว้
สำหรับพระองค์ ระหว่างรอการเลือกตั้ง ครั้นแล้วพระองค์ก็ประทับ
ยืนขึ้น และอำนวยการให้แกสมาชิกรัฐสภาตัดสิน ทัดเลือกพระองค์
ขึ้นมา

เมื่อพระองค์ประทับบนโอรินอีกแล้ว บรรดาพระคาร์ดินาล
ทั้งหลาย ก็เดินไปหาสันตะปาปาองค์ใหม่ที่ละองค์ตามลำดับอาวุโส
คุกเข่าลงและจุมพิตพระหัตถ์ หลังจากพ้นแล้ว คาร์ดินาลคาเมอริ-
เลงโก พร้อมกับหัวหน้าแผนกพิธีการ ก็คุกเข่าลงและสวมแหวน
คนหาปลา (สัญลักษณ์ของเซนต์ ปีเตอร์) ลงบนนิ้วของ
สันตะปาปา แหวนนั้นไม่มีตรา ท่านผู้อ่านคงระลึกได้ว่าตรานั้นได้
ถูกทำลายเสียแล้ว แต่เมื่อสันตะปาปาก่อนสนพระชนม์ ฉะนั้น
สันตะปาปาจึงได้ถอดแหวนออก คนให้แกหัวหน้าแผนกพิธีการ ซึ่ง
จะได้ทำตราประจำตำแหน่งใหม่โดยมีพระนามสันตะปาปาด้วย

ต่อจากนั้นสันตะปาปากะได้รับการมอบ ตัวยกทั้งสองของพระ

คาร์ดินาล ขณะเมื่อสันตะปาปาประทับอยู่บนโถงน พระคาร์ดินาล
ทั้งหลายจะเดินเข้าไปหา คูกเขาลง จุมพิตพระบาทและหัตถ์จาก
ภายนอกเพื่อทักทาย ครั้นแล้วสันตะปาปาและพระคาร์ดินาลแต่
ละองค์จะสวมกอดกัน ครั้นแรกจากทางขวาแล้วกทางซ้าย ฟิน
แสดงว่าพระ คาร์ดินาลมี ไตมืดกต เทาเทียมกับ สันตะปาปา ต่อไปอีก
แล้ว และมณฑกรรณที่จะต้องเชอฟังคำสั่งจากสันตะปาปา

ขณะเดียวกัน คาร์ดินาลสี่คนอันดับหนึ่ง จะปรากฏตัว
บนขบวนประติหารเจนต์ ปีเตอร์ ประชาชนหลายหมื่นคนเงยบ
ตงบ เขาทราบดีว่า ไตมีการเลือกสันตะปาปาองค์ใหม่เสร็จแล้ว
เพราะเขาได้เห็นควันสีขาวพล่งขึ้นจากปล่องไฟ

พระคาร์ดินาลหม่อมขวาขึ้นลงบนตัญญาณว่าจะเริ่มพูด

“Annuntio vobis gaudium magnum, habemus Papam”
(ข้าพเจ้าขอประกาศความปิตยตอันใหญ่ยิ่งต่อท่าน เรามีสันตะ-
ปาปาองค์ใหม่แล้ว)

คาร์ดินาลหยดอยู่สักครู่ แล้วกล่าวต่อ “Eminentissimum
ac Reverendissimum Deminum Cardinalem qui sibi
nomen.... ..imposuit” (ฯ พณฯ ท่านคาร์ดินาล.....ซึ่งได้ทรง
เลือกพระนามต่อไป.....เป็นพระนามของพระองค์)

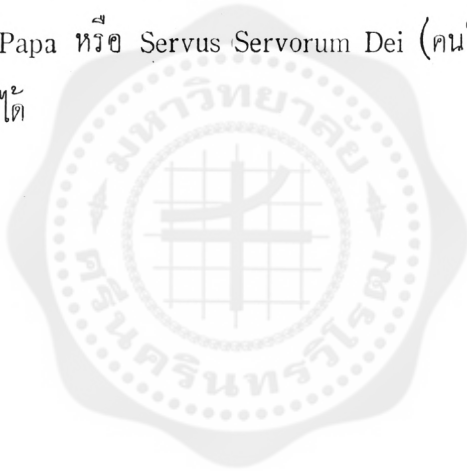
ถ้อยคำต่อนท้ายของเขา ถูกเสียงโห่ร้องจากฝูงชนกลบหมด และภายในสองสามวินาทีเขาก็รู้ไปทั่วทุกมุมโลก

จากภายในโรงสวดชิสตินนั้น บัตสันตะปาปาได้ลุกขึ้นขึ้นจากพระโอรน เดินไปยังเฉลียงเดียวกัน ขณะที่เดินไปก็ประสาทพรไปด้วย ครั้นแล้วพระองค์ก็เสด็จมาประทับยังเฉลียงที่หันไปสู่กรุงโรม ชาวนครโห่ร้องแสดงความยินดี ต่อสันตะปาปา องค์ใหม่ อย่างสนั่นหวั่นไหว พระองค์หันพระพักตร์ไปสู่มหาชน และถ่อมมหาชนไปก็คือโลกทั้งโลกและทรงพระหฤทัยสูง

ในจำนวนสันตะปาปา ๓๖๒ องค์ เป็นชาวโรมันเสีย ๑๐๕ องค์ อิตาลี ๗๗ องค์ ชาวฝรั่งเศส ๑๕ องค์ ชาวกรีก ๑๕ องค์ ชาวสเปน ๗ องค์ ชาวตุรกี ๔ องค์ ชาวเยอรมัน ๔ องค์ ชาวสเปน ๓ องค์ ชาวอัฟริกา ๒ องค์ ชาวดัลเมเชีย ๒ องค์ ชาวลอมบาร์ดี ๒ องค์ ชาวซาร์ดิเนีย ๒ องค์ นอกนี่ยังมีชาวอิตาลี ๑ องค์ บุรกันเดย์ ๑ องค์ คาเลเบรีย-กรีก ๑ องค์ ดัช ๑ องค์ อังกฤษ ๑ องค์ ชาวเยอรมัน ๑ องค์ ฮอลโลทรโกธ ๑ องค์ แรมไนต์ ๑ องค์ ชาวชิลลี ๓ องค์ ชาวอัมเบรียน ๑ องค์ และยิวเมื่องกาลิเล ๑ องค์ คือ เซนต์ ปีเตอร์ ศัลบเซดองค์ถือนิกาย

ยอย คือเบเนดิกติน ๒๕ องค์ ฟรานซิสกัน ๕ องค์ คอมินกัน ๔
องค์ และซิสเตอร์เซียน ๓ องค์ ๗๗ องค์ได้รับแต่งตั้งให้เป็นเซนต์

คำว่า โป๊ป (Pope) นั้นมาจากภาษากรีกหมายความว่า
บิดาใช้กันมาตั้งแต่ศตวรรษที่สิบเอ็ด ต้นตะปายาองค์ใหม่อาจลง
พระนามว่า Papa หรือ Servus Servorum Dei (คนใช้ของคนใช้
พระเจ้า) ก็ได้

ภาค ๔ พิศาลมงกุฏ

๑. มงกุฏสันตะปาปา

นับแต่อดีตกาลนานไกลคำนวณระยะเวลาได้ บุคคลได้รับการ
การสวมมงกุฏเพื่อเป็นเกียรติในฐานะที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นประ-
มุขของกลุ่มชนหรือประมุขของประชาชาติ เพื่อทำให้ทราบเป็นที่
แจ้งชัดว่าบุคคลเช่นนั้นมีฐานะแตกต่างจากคนอื่น มงกุฏที่สวมนั้น
ทำด้วยช่อดอกไม้บ้าง ด้วยเหล็กบ้าง ด้วยทองบรอนซ์บ้าง ในที่
สุดท้ายด้วยเงินและทอง และเครื่องมณีนามมงกุฏด้วยหนาม มงกุฏ
นั้นสวมให้แก่พระคริสต์ เป็นการยืนยันว่าราชอาณาจักรของ
พระองค์นั้น มิได้อยู่บนพิภพนี้ ในจิตใจและหัวใจของชาวคริสต์
ทั้งปวง พิธีกรรมอันทำเพื่อยะหยัสนั้น ได้กลายเป็นพิธีการใหญ่
ยิ่งที่สุดสืบต่อมาทุกกาลสมัย และบุคคลผู้สวมมงกุฏนั้น ซึ่งมีโลหิต
ไหลรินจากศีรษะ ถัดกลายเป็นบุคคลที่ได้รับการเลือกตั้งโดยแท้และ
ยังคงมีฐานะดังนั้นสืบมาจนปัจจุบัน นั่นคือทรงเป็นโอรสที่พระเจ้า
ได้ทรงเลือกแล้ว (The chosen son of God)

ตลอดทุกกาลสมัย แท้จะทุกประเทศที่มีการปกครองระ-

บอกราชาธิปไตย จะต้องมพิธีสวมมงกุฏ ซึ่งมีลักษณะแตกต่างกัน
ไปตามชนบประเพณีของตน สำหรับบุคคลที่ได้รับการสวมมงกุฏนั้น
พิธีกรรมจะเป็นเครื่องเตือนให้เขาระลึกถึงสติ และหน้าที่พิเศษของ
เขาอยู่ตลอดเวลา เมื่อเขาได้รับความเช่ฟังจากประชาชน เขาก็
กระทำสัตย์สาบานแสดงว่าจะเชื่อถือในพระผู้เป็นเจ้า ซึ่งได้ทรงพระ
กรุณาโปรดยกย่องเขาขึ้นมา

พระเจ้าคอนสแตนตินมหาราชทรงสวมกระบังเพชร อยู่เกือบ
ตลอดพระชนมชีพ และเมื่อสิ้นพระชนม์แล้ว กระบังเพชรนั้นก็
ฝังไว้ร่วมกับพระศพของพระองค์ เมื่อพระเจ้าจูเลียนได้ทรงประกาศ
ตนเป็นจักรพรรดิในปี ๓๖๐ ทหารพากันยกพระองค์ขึ้นสูง คือให้
ประทับยืนบนโล่ และทหารถือตราประจำพระองค์ ถอดสร้อยคอ
ของตนออกและสวมบนพระเศียรจักรพรรดิองค์ใหม่ ต่อมาเมื่อ
คริสต์ศาสนาได้กลายเป็น ส่วนสำคัญ ส่วนหนึ่ง ของจักรวรรดิโรมัน
เพิ่มขนตามลำดับ พิธีการสวมมงกุฏก็กลายเป็นพิธีกรรมทาง
ศาสนาเพิ่มขนเรื่อย และองค์กษัตริย์ในพอนิกก็ได้รับการอำนวยความสะดวก
และการเจิมพระพักตร์ การรุดนามนตศักดิ์สิทธิ์ เป็นต้น ทำนอง
เดียวกัน ในอังกฤษ ฝรั่งเศส สเปน และอื่น ๆ อีกหลายประเทศ
การสวมมงกุฏกลายเป็นการปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา บุคคลผู้ได้

รับการสวมมงกุฏ จะได้รับการเจิมและการอำนวยพรในนามของพระเจ้า

เมื่อสมเด็จพระนางเจ้าเอลิซาเบธ แห่งอังกฤษ ทรงได้รับการสวมมงกุฏในปี ๑๙๕๓ นั้น ชาวคริสต์คิดเป็นจำนวนมาก ยอมรับว่าพิธีกรรมนั้นเป็นส่วนหนึ่งของพิธีสวม มงกุฏให้แก่สันตะปาปา

พิธีสวมมงกุฏสันตะปาปานั้น เป็นพิธีการทางศาสนาต่างแต่ต้นจนปลาย เป็นพิธีชุมนุมอำนวยพรอันสูงสุดให้แก่ประมุขทางศาสนา ซึ่งมีต่อเนื่องกันเป็นชุด ๆ อย่างสลับสับเปลี่ยนและมีสิ่งอ้างอิง

ในการสวมมงกุฏสันตะปาปา รายละเอียดเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ แบบพิธี บทสวด และการปฏิบัติในการสวมมงกุฏนั้นเอง เป็นสิ่งที่เตือนใจให้ระลึกถึงตลอดไป ดังเหล่านั้นเป็นสัญลักษณ์ซึ่งคำอธิบายที่ชัดเจนของสัญลักษณ์นั้น ก็คือถ้อยคำสามคำแรกในบทสวดแสดงความยินดี ต่อสันตะปาปาองค์ใหม่ ในเมื่อพระองค์เสด็จเข้าสู่โบสถ์เซนต์ปีเตอร์ พร้อมด้วยขบวนอันโอโง่งมเกียรติ ถ้อยคำที่สามนั้น คือ 'Tu es Petrus' (You are Peter) ผู้ได้รับอำนาจสืบต่อจากปีเตอร์ชาวประมง

สันตะปาปาองค์ใหม่ไม่จำเป็นต้องทำสัตย์สาบานที่หนักแน่นประการ

โต หลังจากได้รับการบอกเล่าว่าพระองค์ได้รับเลือกแล้ว พระองค์จะกล่าวเป็นภาษาลาตินคำเดียวว่า “Accepto” ซึ่งแปลว่า “ข้าพเจ้ายอมรับ” พระองค์ไม่จำเป็นต้องกล่าวประกาศ และการสวมมงกุฎก็ไม่มี ความจำเป็นต่อการสถาปนาอำนาจหรือตำแหน่งของพระองค์ขึ้นตามข้อเท็จจริงนั้น ในสิบศตวรรษแรก ไม่มีการทำพิธีสวมมงกุฎให้แก่สันตะปาปาเลย

การสวมมงกุฎสันตะปาปา เกิดขึ้นจากพิธีกรรมเกี่ยวกับการทำพิธีแต่งตั้งบิชอป ผู้สืบต่อจากเซนต์ปีเตอร์องค์แรกเป็นบิชอปที่ได้รับแต่งตั้งโดยการเลือกตั้ง สืบมาจนถึงราวศตวรรษที่สิบ สันตะปาปาจะเป็นสามัญชนหรือพระก็ได้ และจะต้องได้ประกอบพิธีแสดงความศักดิ์สิทธิ์เสียก่อนที่ได้รับอำนาจสูงสุดของตน การประกอบพิธีแสดงความศักดิ์สิทธิ์ในตอนแรก ๆ จะทำอย่างไร เราไม่มีทางทราบ แต่จากระยะเวลาประมาณศตวรรษที่ ๕ เป็นต้นมา ได้มีการนำเครื่องสวม ศีรษะที่มี ลักษณะแปลก อย่างหนึ่ง สวมลงบนศีรษะบิชอปองค์ใหม่ของโรม ระหว่างทำพิธีแสดงความศักดิ์สิทธิ์

มงกุฎของสันตะปาปาทำเป็นรูปหมวกกลม และบึงออกรอบข้าง ทำด้วยขนอูฐ บิชอปทุกคนสวมหมวกนี้ รวมทั้งสันตะปาปาด้วย รูปร่างของหมวกมีแตกต่างกันตามภูมิภาคที่แตกต่างกัน

ในโลกตะวันตก ได้มีการวิวัฒนาการ จนมาเป็นรูปมงกุฎตามเหลี่ยม
อย่างที่เราเรียกว่าไมเทอ์ (Mitre) แต่ทางตะวันออกบางแห่งนั้นมงกุฎ
ของบิชอปก็มีลักษณะคล้ายกับมงกุฎของกษัตริย์ นับแต่ศตวรรษ
ที่ ๑๐ เป็นต้นมา สันตะปาปาได้รับ “มงกุฎ” สององค์ คือ มงกุฎ
มิเทอ์ของบิชอป กับมงกุฎสามตอน (tiara) ซึ่งสวมระหว่างการ
ดำรงตำแหน่งสันตะปาปา

ประมาณครึ่งแรกของศตวรรษที่สิบสอง มงกุฎของสันตะ-
ปาปาเป็นมาลาสีแดงประกอบด้วยมงกุฎทำด้วยโลหะชิ้นหนึ่ง ระหว่าง
สมัยของโบนิฟาสที่ ๘ (๑๒๙๕-๑๓๐๓) ได้มีการเพิ่มมงกุฎที่
สองและที่สามขึ้นอีก มงกุฎทั้งสามประดับด้วยเพชรนิลจินดา และ
ในบางคราวถือกันว่าเป็นสัญลักษณ์ของการสอน การปกครอง
และการประกอบพิธีกรรมในวัด ไม่มีความเห็นร่วมกันเลยว่ามงกุฎ
ทั้งสามนั้นมีความหมายมาแต่กำเนิดว่าอย่างไร เมื่อประธานสภา
สังคายนาแห่งนอิมมงกุฎเทียรราชของสมเด็จพระเศียรของสันตะปาปา ตามพิธี
การสวมมงกุฎแล้ว เขาจะกล่าวว่าสันตะปาปาจะต้องระลึกเสมอว่า
ขณะนั้นพระองค์ทรงมีฐานะเป็น (๑) พระบิดาของโอρθodox ของ
กษัตริย์ทั้งหลาย (๒) เป็นประมุขของคริสตศาสนาสากล และ
๓) ทรงเป็นผู้แทนของพระเยซูคริสต์บนพิภพ

เมื่อสำนักสันตะปาปาทวความสำคัญขึ้น ข้างระดับเพชร
พลอยประจำสำนักสันตะปาปา ก็คิดสร้างสรวมงกุฏเทียรราใหม่ ๆ
ขึ้น หรือมีคณะเจ้าผู้ครองประเทศที่จงรักภักดีต่อสันตะปาปาก็ทรง
ทำถวาย สมัยหนึ่งในท้องพระคลังของสำนักวาติกัน มีมงกุฏเทียรรา
ถึงเก้าองค์ ทุก ๆ องค์มีคุณค่าสูงยิ่ง เนื่องจากอัญมณีประดับอยู่
และฝีมือของช่างศิลป์ กองทัพนั้นไปเลียนได้ขนมงกุฏทั้งเก้าอันไป
หมดสิ้น

สันตะปาปาไพอัสที่ ๗ (๑๘๐๐-๑๘๒๓) ไม่มีเทียรราจะ
สวม มงกุฏทางสามของพระองค์ จัดทำโดยนำกระดาดทองมาตัด
ต่อกัน อันเป็นเครื่องหมายแสดงว่า คุณค่าของมงกุฏในด้านวัตถุ
นั้นไม่มีความสำคัญประการใด เมื่อสันตะปาปาไพอัสที่ ๗ ทรงทำ
ความตกลงกับนโปเลียน จักรพรรดิพระองค์นั้นได้ประทานมงกุฏ
เทียรราองค์ใหม่ซึ่งมีราคาแพงมากมาถวาย ขณะเมื่อมีการประกอบ
พิธีแต่งตั้งไพอัสที่ ๘ เป็นสันตะปาปา เป็นเวลาที่กองทัพรวมอิตาลี
ได้เคลื่อนมาใกล้กรุงโรมแล้ว ต้องมีการจำลองหมวกที่นโปเลียน
ส่งมาถวายขึ้นใหม่ ซึ่งไม่มีราคาเท่าไรเลย ส่วนมงกุฏองค์จริงได้
นำไปซ่อนไว้ เพื่อให้ปลอดภัยในการปล้นของพวกทหาร

ในสมัยปัจจุบัน วังวาติกันมีมงกุฏดังต่อไปนี้ คือ ๑) องค์

หนึ่งพันไปเลียนถวาย ๒) องค์หนึ่งสันตะปาปาไพอัสที่ ๘ ทรงสร้าง
 ๓) มงกุฎเทียรราชสันตะปาปาโอที่ ๑๓ ได้รับเป็นของขวัญ และ
 ๔) องค์หนึ่งสันตะปาปาไพอัสที่ ๑๑ ได้รับในปี ๑๘๒๒ หลังจาก
 ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนเมืองมิแลน

ในสมัยโบราณการประกอบพิธีสวมมงกุฎสันตะปาปา ทำ
 กันในวิหารแลเทเทอาน (Lateran Basilica) ในศตวรรษที่ ๑๖
 ได้เคลื่อนย้ายไปทำที่เฉลียงใหญ่ของวัดเซนต์ปีเตอร์ หลังจากปี
 ๑๘๗๐ เนื่องจากความเป็นปฏิปักษ์กับรัฐบาลอิตาลีในเวลานั้น
 พิธีสำคัญได้เข้าไปทำในวิหารเซนต์ปีเตอร์ จนกระทั่งถึงการทำ
 พิธีสวมมงกุฎสันตะปาปาไพอัสที่ ๑๒ ในปี ๑๙๓๙ จึงได้เคลื่อนมา
 ทำที่เฉลียงของวิหารเซนต์ปีเตอร์อีก (St. Peter's Basilica)

ตลอดสมัยกลาง เมื่อสันตะปาปาเป็นใหญ่ทั้งในด้านอาณា-
 จักรและในด้านศาสนา และเป็นประมุขดินแดนส่วนใหญ่ในคาบ
 สมุทรอิตาลี พิธีสวมมงกุฎนั้นยิ่งใหญ่และเป็นที่ประทับใจยิ่งกว่าที่
 เป็นในปัจจุบัน ต่อมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งตลอดศตวรรษที่ ๑๘
 การสวม มงกุฎ สันตะปาปามักจะ ถือเป็น โอกาส ที่มี งาน มหกรรมที่
 ยิ่งใหญ่ที่สุดของประชาชนในกรุงโรม

ความเด่นที่สุดของพิธีกรรมสวมมงกุฎ ที่มาในอดีตกาล

ตามความเห็นของประชาชนก็คือ พิธีที่เรียกว่าขบวนแห่กองทหารม้าของสันตะปาปา (Cavalcate Papale หรือ the papal cavalcade) ในพิธีเมื่อสันตะปาปาได้ทำพิธีสวมมงกุฎแล้ว ก็จะมีขบวนมาติดตามด้วยเจ้าหน้าที่ในด้านก้นสันตะปาปาทั้งหมด กับส่วนหนึ่งของกองทหารประจำวังวาติกัน เสด็จออกจากวังวาติกัน ไปยังวิหารแลตเทอราน (Lateran Basilica) คล้ายกับว่าไปปฏิบัติงานตามตำแหน่งหน้าที่ ในขบวนมีเจ้าหน้าที่ในด้านก้นสันตะปาปา ขุนนางชาวโรมันและกองทหารสันตะปาปา จะใช้ฉายในกัณฑ์แต่งกายอย่างสมเกียรติ โดยไม่คำนึงถึงความสิ้นเปลือง คำนึงถึงแต่ความสำคัญของการพิธีเท่านั้น

พระคาร์ดินาลทั้งหลายและผู้สืบสกุลขุนนาง ตลอดจนผู้แทนทางการทูตทั้งหลาย จะห้อมล้อมด้วยทหารรักษาวังพิเศษ และผู้รับใช้ในเครื่องแบบที่มีสีสรรต่างๆ กัน และถือธงซึ่งออกแบบมัลลวดลายงดงามยิ่ง กลองใหญ่ กลองเล็ก และแตรพื้นฟ้าจะส่งเสียงดังสนั่น สลับกันกับเสียงสวดมนต์ของบรรพชิต และเสียงสวดมนต์ของสมาชิกในนิกายภิกขาจาร (mendicant order) ซึ่งแต่งกายด้วยเครื่องแบบเฉว ๆ อันขัดกับ ขบวนที่ โอโถงงดงามนั้นอย่างตรงข้าม ถ้าจะเปรียบไปแล้ว ขบวนม้าของสันตะปาปานั้น

เต็มถนนหนึ่งแม่น้ำเงินและแม่น้ำทอง ซึ่งไหลไปตามความกว้างของ ถนนอย่างช้า ๆ และมีผ้าไหมสีแดงบ้าง สีม่วงบ้างลอยเกิดนอนกลาด ไปบนกระแสน้ำนั้น

๒. ทหาร องครักษ์ ของ สันตะปาปา และการ คบ แตะ วิหารเซนต์ปีเตอร์

ในปัจจุบันนี้ แม้พิธีกรรมจะถูกตัดทอนลงมามาก แต่ก็นับว่าเป็นพิธีกรรมที่ใหญ่ที่สุด และจัดระเบียบดีที่สุดในโลกอยู่นั่นเอง ในปัจจุบันไม่มีขบวนทหารม้าสันตะปาปาประกอบด้วยม้า พันธูอาหรับซึ่งเผ่นผยองไปตามถนนอย่างสง่างาม และขบวนของ สันตะปาปา ซึ่งเริ่มแต่ในวงวาทิกัน ไปจดวิหารเซนต์ปีเตอร์ แต่ วัดก็ยังคงรักษาไว้แทบทุกสิ่งทุกอย่างที่เหมือนในพณิน อันเป็นสิ่งทม ความหมายและความมเกยรตสูงส่งไว้ดุดเดิม ทั้งนเพื่อเป็นการเตือน ใจศรัทธาเลื่อมใสในศาสนา ตลอดจนโลกทั่ว ๆ ไปให้ระลึกถึง ความสำคัญของสันตะปาปา และสำนักสันตะปาปา

พิธีกรรมในการสวมมงกุฏ แบ่งเป็นส่วน ๆ ดังนี้ การจัด ขบวนภายในวงวาทิกัน การแต่งกายของสันตะปาปาเพื่อทำพิธี สวดมิสซา ขบวนที่เดินเข้าไปสู่ทางเข้าวิหารเซนต์ปีเตอร์อันเป็นที่ จัดทำพิธีศักดิ์สิทธิ์ ขบวนเดินเข้าสู่บาซิลิกาไปยังโรงสวด ประกอบ

พิธีศักดิ์สิทธิ์เพื่อประกอบศีลมหาสนิท (Eucharist) ขบวนเดินเข้าสู่
 โรงสวดเซนต์เกรกอรีของวิหารเซนต์ปีเตอร์ และการแต่งกายของ
 พระคาร์ดินัล ขบวนเดินไปยังแท่นบูชาของสันตะปาปาและเตรียม
 การสวดมิสซา (mass) การอวยพรของสันตะปาปา การสวดมิสซา
 ของสันตะปาปาและรายละเอียดที่น่าตื่นใจ การวางผ้าคลุมศักดิ์สิทธิ์
 (Sacred Pallium) ลงบนไหล่ของสันตะปาปา หลังจากสวดมิสซา
 (mass) แล้ว ขบวนเดินไปยังเฉลียงบาซิลิกาของเซนต์ปีเตอร์
 การสวมมงกุฎสันตะปาปาในที่แจ้งต่อหน้าประชาชนนับหมื่นคน

ระหว่างระยะเวลาที่ประกอบพิธีสวมมงกุฎเท่านั้น ที่คนใด
 คนหนึ่งจะสามารถมองเห็นความกว้างใหญ่ของบาซิลิกาเซนต์ปีเตอร์
 ได้อย่างแท้จริง การบำรุงรักษาวิหารใหญ่นี้เป็นหน้าที่ของ
 องค์การหนึ่งเรียกว่า Rev. Fabbrica di San Pietro หรือเรียกเป็น
 ภาษาอังกฤษว่า Venerable Edifice of St. Peter's (สำนักงาน
 สถาปนิกผู้ทรงเกียรติของบาซิลิกาเซนต์ปีเตอร์) องค์การนี้เป็นโรง
 งานใหญ่ เจ้าหน้าที่ล้วนแต่เป็นสถาปนิก นักประติมากรรม ช่าง
 ปูน ช่างไม้ และช่างไฟฟ้า คนเหล่านี้จะทำงานภายใต้การบงการ
 ของพระทรงสมณศักดิ์สูงและมีความเชี่ยวชาญในวิชาประวัติศาสตร์
 ศิลปะและศาสนศาสตร์ พนักงานในบาซิลิกาเรียกว่า คนของ

เซนต์ปีเตอร์ (San Pietrini=The People of St. Peter's) และการเข้ารับหน้าทอลเป็นการได้รับเกียรติสูง ตระกูลบางตระกูลมีบุตรชายเข้ารับหน้าทอลซานปีตริน นับตอกันหลายชวงศ์

การตกแต่งบารซิลิกาของเซนต์ปีเตอร์ ให้เป็นที่กระทำพิธีกรรมสวมมงกุฏสันตะปาปานั้นเป็นงานที่ยิ่งใหญ่ที่สุด เจ้าพนักงานซานปีตรินจำนวนมาก ราวกับกองทัพกองหนึ่ง จะเริ่มทำงานนับแต่วาระที่คว้น สีขาว จากปล่องไฟในโรง สวดมิสดิน ปรากฏขึ้นแจ้งว่าการเลือกตั้งสันตะปาปาได้สำเร็จลงแล้ว

ผู้ที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในมหาวิหาร ระหว่างกระทำพิธีสวมมงกุฏ จะต้องได้รับการพิจารณามาแต่แรกเริ่มที่สุด รัฐมนตรีว่าการต่างประเทศของวาติกัน จะออกบัตรเชิญให้แต่ละคนมาพบและแจ้งให้ทราบว่าจะแต่งกายอย่างไร และจะอยู่ในส่วนใดของวัด บางแห่งก็จำเป็นมาก และบางแห่งก็น้อย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่าแห่งใดมีความใกล้ชิดกับพิธีกรรมนั้น

ทางด้านขวาและด้านซ้ายของหน้ามุข (apsis) เจ้าหน้าที่จะเตรียมมานั่งกลมด้วยผ้าแดงไว้สำหรับพระคาร์ดินาล และบิชอป เบื้องหลังเป็นทงของแขกที่สำคัญที่สุด รวมทั้งผู้แทนพิเศษของรัฐบาลต่างประเทศ และกลุ่มทูตประจำรัฐวาติกัน แขกทมิทงใน

บาซิลิกาจะมีจำนวนประมาณห้าพันคน จากจำนวน ๗๕,๐๐๐ หรือ ๘๐,๐๐๐ คน

บนพื้นที่ขบวนสันตะปาปาจะผ่านไปนั้น คาดด้วยพรมสีแดงตามแนวรั้วของบาซิลิกา และส่วนต่างๆ ของกำแพงหลายส่วนประดับด้วยผ้าลายดอก ขลิบด้วยสีแก่ๆ บนแท่นบูชาที่มี ๑๖๐ ที่ซึ่งส่วนใหญ่ทำด้วยหินอ่อน ประดับด้วยช่อดอกไม้ที่กำลังบานตระพริ้ว บนแท่นบูชาเหล่านี้จะสว่างไสวด้วยเทียนขม และเทียนหลอดไฟฟ้าแบบพันดวง จะมองเห็นแสงไฟส่องไปโดยรอบภายในของโดมบาซิลิกาอย่างไม่ขาดสาย และแสงไฟฉายเจ็ดลำจะส่องไปยังด้านข้างๆ ของโรงสวดต่างๆ ทุกๆ โรง ภายในโดมจะมีแสงสว่างพวยพุ่งลงมายังแท่นบูชาใหญ่

มีปลงกของสันตะปาปาตั้งอยู่ตรงที่สุดหน้ามุขตวหนึ่ง อีกตวหนึ่งอยู่ในโรงสวดเกรกอรี อีกตวหนึ่งอยู่ในทางเข้า อีกตวหนึ่งอยู่บนเฉลียงที่หันไปสู่จตุรัสเซนต์ปีเตอร์

หน้าต่างของบาซิลิกา และด้านนอกของโดม จะประดับด้วยโคมไฟฟ้านับจำนวนพันๆ ดวง ในการสวมมงกุฎก่อนสมัยใช้ไฟฟ้า จะมีเทียนและคบเพลิงนับหมื่นจุดไว้ภายนอกวัด และด้วยความสามารถยอดเยี่ยมของพนักงานช่างไฟตริโน นเอง ที่ไม่ปรากฏว่าได้เกิดเพลิงไหม้เลยแม้แต่ครั้งเดียว

เจ้าหน้าที่ซานฟรานซิสโกจะตั้งรวไวบนเปียชชาหรือจตุรัส เพราะ
ณ ที่นั้น และบนถนนที่ใกล้เคียงกัน ตลอดถนนยอดหลังคา จะ
มีประชาชนมาชุมนุมกันเป็นประจำ ประมาณหกหมื่นคนเท่านั้นที่จะได้
เห็นองค์สันตะปาปาจริง ๆ นอกนั้นอาจเห็นบางส่วนของเหตุการณ์
ที่ใหญ่ยิ่ง เช่นคณะทูตและผู้แทนต่างประเทศ ผู้มาแสวงบุญใน
เครื่องแต่งกายตามขนบธรรมเนียมของพระคาร์ดินัล เป็นต้น และ
อาจได้ยินเสียงของสันตะปาปา ซึ่งดังออกมาโดยเครื่องขยายเสียง

แม้ว่าจตุรัสเซนต์เตอร์จะเป็นของวงวาติกัน เนื่องจาก
เป็นส่วนหนึ่งของบรรณภาพของกรุงโรม ฉะนั้น จึงมีโตมกำแพง
กั้นแยกจากส่วนอื่นของกรุงโรม ระหว่างกระทำการพิธีสมมุติ
สถานะของจตุรัสนั้นจะทราบได้จากกรวทันามาตังไว้ และเบื้องหน้า
รวจะมีกองทหารติดอาวุธรักษาเหตุการณ์อยู่ ทางเข้าด้านนอกไปสู่
รัฐวาติกัน จะมีทหารองครักษ์ของสันตะปาปาเฝ้ารักษาการณ์อยู่
ประมาณยี่สิบหลังก่อนทางเข้าสู่ซาลิกา จะมีรวกนเป็นแถว ผู้จะ
ผ่านรว เข้าไปได้ จะมีเฉพาะผู้ได้รับเชิญให้เข้าไป ชนใน ได้ เท่านั้น
ตลอดแนวรวจะมีทหารรักษาวังประจำ เรียกว่าทหารการด์พาลาติน
(Palatine Guard)

ทหารรักษาการด์พาลาตินตั้งขึ้นเมื่อ ปี ๑๙๕๐ ระหว่างทำ

พลีเลือกตั้งสันตะปาปาโพธิส ๘ มีจำนวนहारอยคน คิดเลือก
จากตระกูลชาวอิตาลี และจะต้องปฏิบัติหน้าที่รักษาเหตุการณ์ทั่วไป
ระหว่างพอนัน ทหารกองนัวมหมวกและกางเกงแดง เสื้อแจ็กเก็ต
สีเงินและติดอินธนู

สมัยหนึ่งทหารรักษาการณ์ของสันตะปาปา ต้องทำสงคราม
ด้วย แต่ปัจจุบันหน้าที่อยู่ในวงจำกัด อย่างไรก็ตาม ระหว่างที่
พวกนาซียครองกรุงโรมไว้นั้น ได้มีการระดมกองทหารรักษาการณ์
พาลาตินจำนวนราวสองพันคน ทหารเหล่านี้มีไพร่พลรบ แต่ถ้า
จำเป็นแล้วก็จะอาสาจะชดเชยกองกันสันตะปาปาได้

ช่องทางทุกแห่งที่เขาไปสู่วังวาติกัน และวัดเซนต์เปโตร
จะมีทหารรักษาวังสวิสต์ประจำอยู่ ทหารสวิสต์จำนวนสองร้อย
คนแรกมาถึงโรมในปี ค.ศ. ๑๕๐๖ สันตะปาปาจูเลียสที่ ๒ ทรง
จ้างมา เนื่องจากชาวสวิสต์มีเกียรติคุณว่าเป็นทหารกล้าหาญยิ่ง

ปัจจุบันทหารรักษาการณ์สวิสต์ ประกอบด้วยผู้บัญชาการ
๑ คน นายทหารห้าคน สิบเอกหกคน สิบโทเก้าคน นอกนั้น
เป็นพลทหาร แต่ในบัญชีของพวกเขาบันทึกว่าสิบเอกเป็นนายทหาร
ด้วย เพราะบัญชีรายชื่อคงยดเดิมไว้ ดุจเดียวกับเครื่องแบบแห่ง
ศตวรรษที่สิบหกซึ่งใช้สวมอยู่

ผู้บัญชาการทหารรักษากรณส์วิสต์ นับเป็นบุคคลสำคัญคนหนึ่งในด้านกัณฑ์ตะปาปา ในงานพิธีสวมมงกุฏ เขาจะแต่งกายกึ่งสมัยกลาง กึ่งสมัยฟื้นฟูศิลปวิทยา ซึ่งไม่เคลือบเงาใส นักประติมากรรมเอกของโลกออกแบบไว้ หน้าอกและหลังของทหารจะมีเกราะหุ้มอยู่ และสวมหมวกเหล็กเมตสมัยกลางซึ่งมีทรงสูง เครื่องแต่งกายประกอบด้วยเสื้อ กางเกง ถุงเท้า ซึ่งมีลายกว้างเป็นสเกลอนเงินและแดง บักชนนิกัสชาว สวมหมวกเหล็ก เชื่อมต่อกับแผ่นเหล็กกันหนาวอีก อารูทถือได้แก่ขวาน โบราณและดาบ

กองทหารกองแรก ในบรรดาทหารรักษากรณส์ของสันตะปาปาก็คือ กองทหารโนเบิลการ์ด (Noble Guard) ดัณฑ์ตะปาปาไพโอสที่ ๗ ทรงตั้งขึ้นในปี ๑๘๐๑ มีจำนวนสองร้อยคน ทุกคนล้วนแต่เป็นเชื้อสายขุนนางชาวอิตาลีทั้งสิ้น ทหารกองนี้จะติดตามพิทักษ์สันตะปาปา นับแต่วาระที่ได้รับเลือก ไปจนกระทั่งนำศพใส่ที่บรรจุและปิดช่องสนิทแล้ว

การจัดบัญชาของทหารโนเบิลการ์ดนี้ เป็นไปตามแบบนโปเลียน คือมีกำนัดมาตั้งแต่ปลายศตวรรษที่สิบแปดและต้นศตวรรษที่สิบเก้า คณะทหารประกอบด้วยนายพลโท (Lieutenant Generals) สี่นาย (ตามแบบนโปเลียน) หนึ่งในนายพลทั้งสอง

เป็นผู้บัญชาการ นายพลอีกคนหนึ่ง มีตำแหน่งเรียกว่า ผู้ถือตรา
ของวัดโรมันศักดิ์สิทธิ์ (Standard bearer of the Holy Roman
Church) ตำแหน่งนี้รวมทั้งตำแหน่งนายพลในกองทหารเป็นตำแหน่ง
ที่สืบทอดต่อกันในตระกูลมาร์เกส ปาตริซ มอนโตโรแห่งกรุงโรม

ในพิธีสวมมงกุฏ เครื่องแบบทหารโนเบิลการ์ดสวมหมวก
หนังหมี หรือหมวกเฮลเมต กางเกงขาว เสื้อนาเงิน เข็มขัดไขว้
รองเท้ายาว ตีและดาบยาว

ในวันประกอบพิธีสวมมงกุฏ ผู้คนจะหลั่งไหลไปชมพิธียัง
จัตุรัสเซนต์ปีเตอร์ ตั้งแต่เวลาเช้าวันอาทิตย์ ในราวแปดนาฬิกา
จัตุรัสและถนนที่ทอดไป จัตุรัสจะเต็มไปด้วยคลื่นมนุษย์ซึ่งเดินเบียด
เสียดต่อเนื่องกันไป มีผู้แสวงบุญ (Pilgrims) มาจากทั่วทุกส่วนของ
โลก จากบันทึกของกรมตำรวจที่ดี แสดงว่าประชาชนทุก
ชาติและทุกประเทศต่างมาในงานพิธีนี้ อย่างไรก็ตาม คนส่วน
มากได้แก่ชาวกรุงโรมนั่นเอง เป็นข้อเท็จจริงพิเศษสุด เมื่อเรานึก
ถึงว่าประชาชนในกรุงโรมมีราว ๒ ล้านคนเท่านั้น ระหว่างทำพิธี
สวมมงกุฏประชาชนของนครนั้น ตลอดจนเป็นปรบกับศาสนา
ดูเหมือนจะมีความรู้สึกกลมกลืนกันเกิดขึ้นใหม่ความร่วมมือร่วมใจ
เป็นอันหนึ่งอันเดียวกับบิชอปแห่งโรมด้วย

ผู้ที่เป็นแขกที่ทางการเชิญ แต่มีใบบอกว่าไว้รับรองใน
 บาซิลิกา ก็พยายามเข้าไปทันทีที่ประตูเปิดเมื่อเวลาหกนาฬิกา
 ชายจะสวมชุดสากลสีดำ สตรีสวมเสื้อคลุมยาวสีดำ มีผ้าดำโพก
 ศีรษะ พลเรือนที่ได้อบรมเชิญใหม่ทงเป็นพิเศษ จะสวมเสื้อมหาด
 เสด็จในสีดำและโทผูกคอขาว หูต่าง ๆ จะสวมเครื่องแบบทูต ซึ่ง
 เป็นเสื้อมหาด ทหารจะมาในเครื่องแบบอันงามสง่า พระและ
 สมาชิกนิกายศาสนาจะมาในเครื่องแต่งกายปกติของตน คนเหล่านี้
 ต่างมองเห็นความจริงว่า ตนได้มาร่วมใน พิธีกรรมที่ใหญ่ยิ่งที่สุดใน
 โลกปัจจุบัน

เมื่อประชาชนในบาซิลิกาและจัตุรัสเซนต์ปีเตอร์ เตรียมจะ
 ทำให้พิธีสวมมงกุฎเป็นพิธีกรรมโรมันแท้ ๆ นั้น สันตะปาปาผู้ทรง
 สวมเสื้อศักดิ์สิทธิ์สีแดง อันเป็นเสื้อที่สวมในชบวนที่จะเดินทางจาก
 ห้องของสันตะปาปาไปยังแท่นบูชาใหญ่ของวัดเซนต์ปีเตอร์

ขณะนั้นชบวนกำลังจัดตั้งอยู่ ทุกคนในชบวนรู้จักตำแหน่ง
 ของตนดี เพราะมีคำแนะนำพิมพ์เป็นลายลักษณ์อักษรส่งไปให้ล่วงหน้า
 แล้ว เจ้าหน้าที่หลายคนเต็มมีเจ้ากรรมพิธีการเป็นหัวหน้า ได้รับ
 มอบภาระให้เป็นผู้จัดชบวนและกิจกรรมอื่น ๆ คนเหล่านี้จะติดตาม
 สันตะปาปา พระคาร์ดินาลและคนอื่นทุกคน ซึ่งมีหน้าที่เล็กน้อย

ที่สุดระหว่างต้นตะปาปาทำพิธีสวมมิตซา และการกระทำพิธีสวมมงกุฏ และเป็นผู้ให้อาณัติสัญญา อันทำให้เหตุการณ์ที่น่าสนใจประจำวันนั้นเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

วันประกอบพิธีสวมมงกุฏมักเป็นวันอาทิตย์ หรือวันหยุดทางศาสนา ในตอนเช้าเมื่อพระคาร์ดินาลทั้งหลายมารวมกันในวงวาติกัน ตอนหนึ่งเรียกว่า ซาลา ปารามенти (Sala Paramenti) ต้นตะปาปาผู้ทรงเสด็จลงมา และเฝ้าคลุมไหล่สวมแว่นชดด้วยขนเออร์มิน ถัดจากห้องประทับติดต่อกันด้วยทวารโนเบิลการ์ดสองนาย ขนบชายชาวอิตาลีสวมเสื้อการ์ด ติดต่อกันด้วยแพทย์ประจำพระองค์และมหาดเล็กในเสื้อมหาง และแวดล้อมด้วยเจ้าหน้าทสมุหกรมวัง (Chamberlains) เจ้าหน้าทสองนายสวมเสื้อคอรัสสีดำ มีครุยทำด้วยผ้าขาวสวมรอบคอ คนเหล่านี้จะเดินมาช้า ๆ ผ่านห้องใหญ่ติดห้องระหว่างห้องต้นตะปาปา กับ ซาลา คลิเมนต์ินา

ตรงประตูซาลา คลิเมนต์ินา อันเป็นประตูที่ต้นตะปาปา คลิเมนต์ที่ ๘ (๑๕๙๒-๑๖๐๕) ได้ทรงปฏิสังขรณ์ไว้ ทวารเสื้อการ์ดคนหนึ่งจะยื่นทำความเคารพ และมีอีกสิบคนยืนเรียงรายไปตามกำแพงห้อง เป็นทวารกองเกียรติยศ ห้องนี้ไม่มีเครื่อง

ระดับเสียงชั้นเดียว แตกมีได้สูงโล่งเตียน เนื่องจากมีภาพเขียน
ระบายสีขนาดใหญ่หลายภาพ ภาพหนึ่งเป็นภาพคำประกอบพิธี
เป็นเซนต์ให้แก่นัสนตะปาปาคลีเมนต์

ณ ท้องพระโรงแรกของวอนนิกเรมตัน คือ การสวมเสื้อของ
สันตะปาปา

๓. การเดินขบวน

หากจะบรรยายโดยละเอียดถึงกำเนิดและประเพณีของเครื่อง
ทรงที่สันตะปาปาจะใช้ในวอนนิกเรมตัน จะต้องกินหน้ากระดาษเป็น
หนังสือเล่มใหญ่ ๆ หลายเล่ม ความสำคัญของเครื่องทรงอยู่ตรง
ความจริงที่วสันตะปาปากำลังจะประกอบพิธีรับใช้พระเจ้า (Divine
Service) ในวัดคัลลิก การสวมตนันต์มิสซา (Holy Mass) เป็นการ
เสนอการอุทิศตนแด่พระเจ้า เป็นเหตุการณ์ลึกลับ เพราะความเชื่อ
ของชาวคัลลิกนั้น ในการสวมตนันต์มิสซาทุกครั้ง พระเจ้าทรงได้รับการ
เสนอการอุทิศตนด้วยวิธีอุทิศตนแบบไม่ทางตรงจาก ฉะนั้นจึงเป็น
การถูกต้องแล้วที่จะให้ทุกคนมีส่วนร่วมในความลับนี้ ต้องแต่งตั้งให้
ภาคภูมิเป็นผู้นำขบวน

ในบรรดาเครื่องทรงของสันตะปาปาเหล่านี้ เสื้อคลุมซึ่งเป็น
แบบของโรมันและกรีกผสมกัน ทำด้วยผ้าลินินขาว และยาวจาก

พระคองไปจดข้อพระบาท เป็นสัญลักษณ์ของการมีจิตใจ
บริสุทธิ์ ผ้าคลุมนั้นเล็กเป็นสิ่งที่เหลือเป็นประเพณีมาจากโรม
เป็นสัญลักษณ์ของความไม่รู้จักดับทุกข์ อันมนุษย์ไม่มีคุณค่า
เหมาะสมที่จะเป็นเช่นนั้น ล้วนแมนโต (Manto) เสื้อคลุมใหญ่
สีขาว เป็นเครื่องหมายแสดงถึงอำนาจราชศักดิ์ซึ่งพวกยิว เปอร์เซีย
และจีนได้สวมกันมาหลายพันปีแล้ว เป็นเครื่องแสดงถึงความ
มีอำนาจอย่างเดียวกัน เครื่องหมายไม้กางเขนที่แขวนไว้กับสร้อย
ซึ่งสวมรอบคอ และห้อยลงมาถึงหน้าอกนั้น เป็นเครื่องหมายแสดง
ถึงอำนาจทางศาสนา ในนักรบรูกูฐของเซนต์องค์หนึ่งไว้ หมวก
ไมเตอร์ (Mitre) (เป็นหมวกทรงสูงรูปสามเหลี่ยม เมื่อไม่สวมก็พับ
แบนเข้าหากัน) ประดับด้วยทองและเครื่องเพชรนิลจินดา ซึ่งพระ
คาร์ดินาลสวมบนพระเศียรเป็นเครื่องหมายว่า เป็นหมวกคุ้มกันภัย
อันตรายที่จะถอดออกทุกคราวที่สวมมัน

พระโอรนเคลื่อนที่ (Portable throne) ที่เรียกว่า Sedia
Gestatoria นั้น มีกำเนิดมาจากตะวันออก ชาวโรมานู้นำมาใช้ใน
ภาคตะวันตกเป็นครั้งแรก และจักรพรรดิองค์หนึ่งได้ทรงตามอย่าง
บ้าง พัดสองด้านที่ใช้ในพิธีทำด้วยขนนกกระจากเทศมีด้ามยาว
เรียกว่า Flabelli มีกำเนิดในอียิปต์ ครึ่งหนึ่งทำด้วยขนนกยูง

และทำรูปเหมือนรูปตาคคน เป็นสัญลักษณ์แสดงถึงการระแวด
ระวังของสันตะปาปาตลอดทั่วโลก ส่วนร่มที่เรียกว่า Baldachino
ซึ่งพระทรงสมณศักดิ์รูปหนึ่งเป็นผู้ถือกำเนิดในกรุงแบกแดด

ในห้องใหญ่ซึ่งเป็นทาจขบวนสันตะปาปา พระคาร์ดินาลสวม
เสื้อคลุมยาวสีแดงรวมกันอยู่เป็นกลุ่มโดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติ แต่
เรียงกันตามศักดิ์ฐานะและหน้าที่ พระคาร์ดินาลแต่ละองค์มีเลขาทำการ
ประจำตัวติดตาม และมีพระองค์หนึ่งคอยถือหางเสื้อคลุมยาวมิให้
ลากพื้น

ขายหางเสื้อคลุมของ พระคาร์ดินาลจนกระทั่งเมื่อเร็ว ๆ นี้
ยาวเกาฟุต สันตะปาปาไพโอสที่ ๑๒ ได้ตราโครงการเมื่อวันที่ ๓๐
พฤศจิกายน ๑๙๕๒ ให้ตัดขายหางเสื้อลง ปัจจุบันคงเหลือเพียง
สี่ฟุตครึ่งเท่านั้น

คฤหาสน์ตกแต่งกายด้วยเครื่องแบบราชสำนักสีดำสนิทแบบ ของ
สมัยศิลปวิทยาเฟื่องฟู นั่นคือ แรมเบอร์แลน (Chamberlains)
หรือ Gentiluomini คือพนักงานต้นห้องของคาร์ดินาล

ส่วนปาตรียาร์ค อาร์คบิชอป และบิชอป จำนวนประมาณ
๓๐๐ คน เคษนั้น แบ่งได้เป็นสองกลุ่ม คือกลุ่มหนึ่งไม่มีหน้าที่
อะไร อีกกลุ่มหนึ่งเป็นผู้ช่วยเกี่ยวกับพระโอรสของสันตะปาปา

ฉะนั้น ในพิธีนักตและพิธีอื่นนักต ก็จะต้องอยู่ใกล้กับองค์สันตะปาปา
 อย่างไม่รู้ก็ตาม ทั้งสองกลุ่มนับเป็นพวกที่แต่งกายด้วยเครื่องเสด็จ
 ทั่วถึงธรรมดงามที่สุดในขบวน

ผู้ที่อยู่ในภาคตะวันตก หรือที่เรียกว่า Latin Rites จะแตกต่าง
 กับพวกตะวันออกหรือ Oriental Rites ตรงเครื่องแต่งกายเอง
 อัครบิชอป บิชอปและสมภารเจ้าวัดชั้นสูงในโลกตะวันตก ต่าง
 สวมหมวกมิตรูปต่าง ๆ กัน แต่มิได้ถือคทารูปโค้งของบิชอป

อัครบิชอป ปาตริอาร์ค หรือสมภารไม่เคยได้รับอนุญาต
 ให้ถือคทาประจำตำแหน่ง (Episcopal staff) เข้าเฝ้าสันตะปาปา
 ได้เลย บิชอปที่อยู่ในกรุงโรมอาจใช้คทาในโอกาสทำพิธีอวยพร
 ในตอนบ่าย หรือมีการประกอบพิธีแต่งตั้งบิชอปใหม่ บิชอปแห่ง
 โรมคือสันตะปาปาเท่านั้น ทั่วถึงพิธีใช้คทา คทาของพระองค์ยาว
 ตรงปลายเป็นรูปไม้กางเขนสามอันไขว้

ผู้ที่เป็นเจ้าของผ้าคลุมโบราณซึ่งเกินกาลสมัยแล้ว ก็คงใช้
 ต่อไปได้ บิชอปทางภาคตะวันตกเป็นจำนวนมาก ตั้งกติกายาโค
 (Orders) ก็สวมเครื่องแต่งกายตามนิกายของตน

ปาตริอาร์ค และบิชอป ในนิกายตะวันออกสวมมงกุฎ
 (Crowns) แทนสวมหมวกไมเตอร์ (Mitres) คทาประจำตัวนั้นตรง
 ปลายเป็นรูปไม้กางเขน บางคราวก็เป็นไม้กางเขนสามอันไขว้

บิชอปของพวกเขาต่างจากบิชอปอื่นตรงผ้าคลุม

ในขบวนซึ่งมีผู้มาร่วมราวสองพันคน ยังมีชาวอาหรับ
 เคราดกจากซีเรีย เลบานอนและประเทศอื่น ๆ ในตะวันออกใกล้ คน
 เหล่านี้ซึ่งประวัตติถอยหลังไปจนถึงศตวรรษแรก ๆ ของคริสต์ศาสนา
 ยังคงธำรงรักษาไว้ ซึ่งความเป็นอิสระในการปกครองและหลักทาง
 ศาสนา ทงนี้อาจเห็นได้จากเครื่องแต่งกาย บิชอปหัวเมืองชาย
 ทะเลในอภิสติเนีย และชายฝั่งมาลาบาร์ของอินเดีย ยังคงสวม
 เครื่องแต่งกายที่หนักที่สุด ประดับด้วยทองคำมากมาย เมื่อบมอง
 แต่ไกลจะเห็นคล้ายแผ่นทองคำฉนั้น

ในกลุ่มปาตริอาร์ค อาร์คบิชอป และบิชอป ความแตก
 ต่างกันอย่างมากมายเกี่ยวกับเครื่องแต่งกาย แสดงให้เห็นว่าคริสต์-
 ศาสนานั้นเป็นศาสนาสากลจริง ๆ

พระคาร์ดินาลและบิชอป รวมทั้งปาตริอาร์คและอาร์คบิชอป
 นับเป็นกลุ่มบุคคลสำคัญที่สุดที่แวดล้อมสันตะปาปาอยู่ ท่านเหล่านั้น
 จัดเป็นแก่นของคริสต์ศาสนา มีคำกล่าวจากเซนต์ไซเปเรียน ซึ่ง
 แสดงถึงฐานะอันสำคัญของบิชอปในนิกายคัทอลิกไว้ ตามความเห็น
 ของเซนต์ ไซเปเรียนนั้นถือว่าวัดอยู่ในบิชอป และบิชอปอยู่ภายใน
 วัด โดยเหตุนี้ใครก็ตามผู้มีได้เลื่อมใสในบิชอป ใครคนนั้นก็มีได้

เดิมใสในวัดด้วย และด้วยเหตุนี้บิณฑบาตจึงมีความสำคัญยิ่งในการ
 สวมมงกุฏของสันตะปาปา เจ้าหน้าที่ในวังวาติกันอื่น อาจแต่ง
 เครื่องแบบทมิฬธรรมดาดีกว่า แต่ไม่มีผู้ใดที่เกินบิณฑบาตไปได้ในด้าน
 ความมีอำนาจ ความมีเกียรติสูงและความสำคัญ

ขบวนแห่ของสันตะปาปานั้น เป็นของแน่นอนทีเดียว จะ
 ต้องประกอบขึ้นจากกฎเกณฑ์ที่วางไว้ และนับถือสืบต่อกันมาใน
 โครงร่างทางการปกครองของวัด และในข้อบังคับต่าง ๆ ของสำนัก
 สันตะปาปา แต่ทว่าก็เปลี่ยนแปลงไปได้ตามชนบประเพณีที่เปลี่ยน-
 แปลงได้ สันตะปาปาได้รับการรับรองจากโลกทั้งโลกว่าเป็นประมุข
 สูงสุดองค์หนึ่ง และประมุขสูงสุดทั้งหลายย่อมจะต้องอยู่ในกฎ
 เกณฑ์อย่างใดอย่างหนึ่งอันกำหนดไว้ในธรรมนูญ สำนักสันตะ-
 ปาปานั้นเก่าแก่ที่สุดในโลก และได้ธำรงรักษาไว้ซึ่งชนบประเพณี
 จากตะวันออกและตะวันตกเป็นปริมาณมหาศาล กระนั้นก็ตาม รูป
 ภายนอกของขบวนและของพิธีกรรมอื่น ๆ ก็ถือว่าไม่มีความสำคัญ
 เท่าใดนัก ไม่มีสิ่งใดที่เป็นสาระสำคัญนอกจากวิญญานที่ทำให้
 พิธีกรรมต่าง ๆ มีชีวิตชีวขึ้น

กล่าวกันว่าเมื่อศตวรรษที่สิบหก พระเจ้าฟรานซิสที่ ๑
 แห่งฝรั่งเศส เมื่อได้ทอดพระเนตรขบวนสันตะปาปาแล้ว ต่อมาได้

ตรัสกับสันตะปาปาโอที่ ๑๐ อย่างเย้ยหยันว่า “พระคุณเจ้า ผู้เลื่อมใสศรัทธาในพระคริสต์ตอนแรก ๆ สวมแต่เพียงหนังแกะเท่านั้นเอง”

สันตะปาปาได้ทูลตอบทันทีว่า “มหาบพิตร สมัยนั้นก็เป็นสมัยทกษัตริย์ทรงเลียงแกะเหมือนกัน” ทั้งนี้หมายความว่าเราจะตัดสินวิถีการของสมัยหนึ่งด้วยความเป็นอยู่ของอีกสมัยหนึ่งมิได้

ย่อมเป็นที่ประจักษ์แก่ใจของสันตะปาปา บิชอป พระ และ สามัญชนทั่วไป ตลอดจนทุกคนที่มีส่วนในพิธีสวมมงกุฎว่าทองคำ ผ้า เพชรนิลจินดา และเครื่องแต่งกายตามประวัติศาสตร์นั้น มิได้มีมูลค่าอะไรเลย ตรงข้ามอาจนำภัยมาสู่ ถ้าหากว่ามีได้เป็นผลเกิดจากความบริสุทธิ์ของจิตใจ และมีความปรารถนาเพียงแต่จะให้เป็นที่โปรดปรานของพระเจ้า โดยสัญญาสัญญกันแห่งความเคารพสักการะอันปรากฏภายนอกเท่านั้น ทุกคนรู้ว่าลำพังแต่ชยวนและพิธีกรรมนั้น จะไม่นำผู้มีจิตใจเข้าไปสู่สวรรค์ได้เลย

เมื่อสันตะปาปาสวมเครื่องทรง และทุก ๆ คนเข้าประจำที่แล้ว ผู้ถือไม้กางเขนของสันตะปาปาซึ่งเป็นพระทรงสมณศักดิ์สูงสวมเสื้อคลุมไหลส่วงยาว คุณเข่าลงเบื้องหน้าสันตะปาปาและรอคอยคำสั่งจากเจ้ากรรมพิธีการ คำสั่งนั้นเป็นเพียงภาษาลาตินสั้น ๆ

Extra ซึ่งแปลว่า out คือ ออกเดิน เสียงนินตงหนักแน่น เนื่อง
จากห้องโถงใหญ่ของวังวาทิกันอันเป็นทตงขบวนนี้ มีประตูเปิด
เชื่อมต่อหลายบาน เสียงคำสั่งให้ออกเดินจึงดังก้องตงแต่ต้นขบวน
ไปจดปลายขบวน ต่อจากนั้นขบวนก็ออกเดินไปอย่างช้า ๆ

ขบวนจะ ไปหยุด ครวงแรก ตรงทางเข้าสู่บาซิลิกา ของเซนต์-
ปีเตอร์ ซึ่งผู้คนสองพันได้อย่างสบาย ขณะนั้นบาซิลิกานั้น
ว่างเปล่า แต่พระโอรนของสันตะปาปาที่ตั้งอยู่ใกล้กับทางเข้าได้
เตรียมไว้พร้อมแล้ว

ภายในบริเวณโบสถ์และบนจตุรัสภายนอก ประชาชนต่าง
เริ่มไหวตัว เครื่องขยายเสียงได้นำคำว่า Extra ก็ึงไปสู่ประชาชน
และต่างพากันคอยฟังคำบรรยายการเคลื่อนไหวของขบวน ต่างก็
มองเห็นในจินตนาการของตนเองว่า กระแสธารแห่งเครื่องแต่งกาย
ของพระ ในทางประวัติศาสตร์ได้เคลื่อนไปข้างหน้าอย่างไร

ขบวน ที่ออกเดินตอนแรก ได้แก่ ขบวน พระนิกาย ภิกขจาร
(mendicant orders) การจัดขบวนนั้นมิได้แยกพวกแยกนิกายอย่าง
เดียว แต่ในนิกายหนึ่ง ๆ ยังจัดเรียงตามอาวุโสด้วย ทั้งสองข้าง
ของขบวนจะแน่นขนัดไปด้วยเจ้าหน้าที่และทหารองครักษ์ของสันตะ-
ปาปา และคฤหัสถ์คนใดเดินอยู่ใกล้ขบวนสันตะปาปามาก คนนั้นก็

นับว่าอยู่ในตำแหน่งสูงมาก พวกเมเนติแคนต์ (mendicant) หรือนิกายภิกขาจาร รู้ตัวว่าอยู่ในลำดับต่ำที่สุด ฉะนั้น จึงเป็นพวกนำชบวน พวกนิกายภิกขาจาร เช่น พวกตอมินิกัน เป็นต้น ดำรงชีวิตอยู่ด้วยการขอ

ถัดจากพระนิกายภิกขาจารต่าง ๆ มากถึงผู้แทนพระในกรุงโรมจำนวนมาก พระโรมันเหล่านั้นสวมเสื้อดำไว้ภายใน และขำนอกสวมเสื้อคลุมขาวยาวกรอมข้อเท้า ต่อจากนั้นถึงพระทรงสมณศักดิ์สูงของวัดในกรุงโรมกับนักบวชในสังกัด พระดังกล่าวนี้ได้รับสิทธิพิเศษที่จะถือกางเขนและออบเบรดโลน (ร่ม) ประจำวัดของตนเข้าชบวนได้ วัดเลทเทอร์ราน ซึ่งเป็นวัดของบิชอปแห่งโรมคือ สันตะปาปา เป็นวัดในอันดับสูงสุดของวัดในคatholicในโลก ฉะนั้น จึงมีกางเขนสองอัน ไม่มีการถือตราหรือธงในชบวนการสวมมงกุฏ สองอย่างนี้ถือในชบวนพิธีอภิเษกเช่นเดียวกับตนเอง

จำนวนพระนิกายต่าง ๆ พระโรมันและพระประจำบาซิลิกาที่เขารวมชบวนมีจำนวนราวห้าร้อยองค์

พระกลุ่มนี้แยกจากอีกกลุ่มหนึ่ง โดยมีนายสิบเอกทหารรักษาวังชาวสวิสสองคนเดินคนแต่มีได้ถือขวาน ถือเพียงท่อนไม้ประดับริบบิ้นเล็กน้อย ถัดทหารสวิสสองคนนั้นไป ก็ถึงชบวนสำนัก

สันตะปาปาแท้จริง เจ้าหนาทผู้ถือกางเขนสันตะปาปาเดินนำมาก่อน
ผู้ถือกางเขนนั่นเป็นพระทรงสมณศักดิ์สูง (Prelate) มีตำแหน่งเป็น
เจ้าพนักงานบัญชีประจำสำนัก (uditore) สวมเสื้อคลุมสีม่วง
ขบวนตอนนั้นเป็นตอนที่ยาวเหยียดที่สุด และผู้ร่วมขบวนสวมเครื่อง
แต่งกายต่าง ๆ กัน

เจ้าพนักงานกรมวงขนสูงที่เป็นคฤหสัถ คือ เจ้าพนักงานที่
ถือหอกและดาบเดินติดตามมา ตำแหน่งงานนับแต่ปี ค.ศ. ๑๕๕๕
คือ สร้อยขบวนแล้ว เครื่องแต่งกายเป็นแบบสเปน ประกอบด้วย
เสื้อยาวลงมาถึงข้อเท้า เสื้อคลุมกำมะหยี่สีดำ ถูงเท้าใหม่ดำ
และปลอกคอใหญ่รอบคอสีขาว ต่อจากคฤหสัถเหล่านั้น ก็มณฑป
ตำแหน่งต่าง ๆ ตามมาอีก นักบวชเหล่านั้นเป็นเจ้าหนาทฝ่ายบริหาร
ในแขวงบิชอปต่าง ๆ ในเยอรมัน สเปน แคนาดา และทอน ๆ

ขบวนถัดไปส่วนใหญ่ที่สุดประกอบด้วย พระที่ทาท
ตุลาการกับผู้ช่วย ซึ่งประกอบด้วยเจ้าหนาทศาลชั้นสูงสุดสองคน
เจ้าหนาทหอสมุดศักดิ์สิทธิ์เดินมาคนเดียว คน ๆ นั้นเป็นพระนิกาย
ดอมินิกัน ทำหน้าที่รักษานั่งสวดทมนาคามาก ๆ ของสำนักสันตะ
ปาปา และทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจข่าวของทางการด้วย

นักบวชสมณศักดิ์สูงองค์หนึ่งจะเป็นผู้เชิญมงกุฎเทียรา * ซึ่งวางไว้บนเบาะ และแวดล้อมด้วยเจ้าหน้าที่กรมวังที่เป็นคฤหัสถ์ทำงานอยู่ในวังวาทิกันที่เรียกว่าบุสโซลานที่ องคมนตรีสององค์ ถือมาลาไมเตอร์ (Mitres) สององค์ของสันตะปาปา ซึ่งสันตะปาปาจะต้องใช้ในระหว่างประกอบพิธีมิสซาของสันตะปาปา หัวหน้าแผนกต้อนรับของวังวาทิกัน เป็นคนแรกในบรรดาเจ้าหน้าที่กรมวังสี่คนที่เป้นคฤหัสถ์ และนับเป็นสามัญชนที่มีตำแหน่งสูงสุดในสำนักสันตะปาปา แผนกนี้ได้ตั้งขึ้นตั้งแต่ศตวรรษที่หก ในปัจจุบันก็มีหน้าที่ส่วนใหญ่ในการรับรอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพิธีการต่างๆ ที่สันตะปาปาจัดรับรองประมุขของประเทศใดประเทศหนึ่ง

เจ้าหน้าที่กลุ่มนี้ประกอบด้วยพระทรวงสมณศักดิ์สูง ซึ่งเป็นผู้นำเครื่องแต่งกายอันศักดิ์สิทธิ์ของสันตะปาปาไปเพื่อสันตะปาปาจะประกอบพิธีสวดมิสซา (Mass) ด้วย ต่อจากนั้นก็จะมียะพระสมณศักดิ์สูงสามรูปถือเครื่องหอม พระอาวโสอีกเจ็ดองค์ ถือเชิงเทียน

* ที่สวมศีรษะของสันตะปาปาที่เชิญไปนี้ มีสองชนิด ๆ หนึ่งเรียกว่า tiarra เรียกว่ามงกุฎของสันตะปาปา มีลักษณะเป็นทรงกลมคล้ายโคมญี่ปุ่น แบ่งเป็น ๓ ตอน บนยอดมีไม้กางเขนเสียบอยู่บนลูกโลก อีกอย่างหนึ่งเรียกว่า mitre เป็นหมวกรูปสามเหลี่ยม พับเข้ากันได้ เมื่อไม่สวมก็จะแบนเป็นรูปสามเหลี่ยมทั้ง tiarra และ mitre นี้สวมในโอกาสต่าง ๆ กัน โปรดอ่านรายละเอียดต่อไป

พร้อมด้วยเทียนที่ตกแต่งงดงาม ถัดไปก็เป็นพระในตำแหน่งรอง
สังฆราช ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้แทนตุลาการ และซึ่งจะไปทำหน้าที่
ช่วยเหลือการสอบสวนคดีพร้อมกับคาร์ดินาลอีกองค์หนึ่ง ถัด
ไปก็เป็นพระผู้รับสารภาพบาปประจำวัดเซนต์ปีเตอร์ บางองค์
ได้ฟังคำสารภาพบาปในบาซิลิกามาแล้วเป็นเวลาสามสิบหรือสี่สิบปี
พระองค์คนสวมเสื้อพอกกับเสื้ออาทิสวมอยู่เป็นปกติ และถือไม้ยาว
ประดับด้วยข้อขั้วพอกษ์ ตามประเพณีดั้งเดิม บางโอกาสผู้จะเข้าไป
ไปสารภาพบาป อาจคุกเข่าลงต่อหน้าพระผู้รับสารภาพบาปก็ได้
แล้วผู้รับสารภาพจะใช้ไม้แตะบนศีรษะผู้สารภาพบาปเบา ๆ และ
โดยการกระทำดังนี้เป็นการยอมรับว่าตนเองเป็นผู้มีบาป

ขบวนต่อมาประกอบด้วยสมภารเจ้าวัด (Abbots) และพระ
ลูกวัดธรรมดา อย่างไรก็ตาม พระเหล่านักได้รับอภิสิทธิ์ที่จะสวม
หมวกรูปสามเหลี่ยม (Mitre) ในบางโอกาส เช่น โอกาสอันใหญ่
ยิ่งในวันสำคัญ เป็นต้น

ถัดมาก็ได้แก่พระทรงสมณศักดิ์สูง อันมีตำแหน่งเรียกว่า
Monsignor Commendatore of the Santo Spirito เป็นตำแหน่ง
ที่เป็นหัวหน้าพระทั้งหลาย ที่เขามารับหน้าที่ช่วยเหลือกิจทาง
ศาสนาอยู่ในโรงพยาบาลต่างๆ ของกรุงโรม ชื่อตำแหน่งนี้ได้นำ

จากหอโรงพยาบาลโรงแรกที่สร้างขึ้นในกรุงโรม ที่เรียกว่าโรงพยาบาลพระจิต (The Hospital of the Holy Ghost (Santo Spirito)) ซึ่งสันตะปาปาเกรกอรีผู้ยิ่งใหญ่ได้สร้างขึ้น สำหรับผู้แสวงบุญซึ่งเดินทางมาจากเกาะอังกฤษ

ถึงตอนนั้นขบวนจะประกอบด้วยพระสมณศักดิ์สูงชั้นเป็นลำดับเป็นต้นว่า บิชอป อาร์คบิชอป และปาตริอาร์ค (สังฆนายกและอัครสังฆนายก) ผู้ที่เดินนำหน้าได้แก่ผู้ทรมตาแห่งหน้าที่ใกล้ชิดกับสันตะปาปาแล้วคนอื่นๆ ก็ตามมา

พระแต่ละองค์ทรงไว้วางใจความรับผิดชอบใหญ่หลวง เพราะตามความเชื่อของคatholicนั้น พระอาชที่ลงบาปให้และรอการลงโทษให้ก็ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บิชอปมีความรับผิดชอบใหญ่หลวงยิ่งกว่า และนอกจากนั้นยังจะต้องรู้จักวิธีแก้ปัญหาต่างๆ ของโลกด้วย เพราะบิชอปจะต้องเกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่ทางการบ้านเมืองเป็นประจำ ในงานพิธีอันสำคัญยิ่ง บิชอปทั้งหลายก็ได้รับเกียรติเท่าเทียมกัน เขาจะเดินห่างจากกันเล็กน้อย ระยะห่างระหว่างคน ๆ หนึ่งเป็นเครื่องบอกความมีอาวุโสสูงต่ำของแต่ละคน เสด็จคลุมทศมณณแดงคลุมด้วยเครื่องทรงกษัตริย์ และบางครั้งก็สวมหมวกยกยอดแหลมตามเหลี่ยมและสวมมงกุฎด้วยแล้ว ก็

แลดูคล้ายกับเจ้าชายในเทพนิยายมากขึ้น อย่างไรก็ตาม พระคาร์ดินาลเท่านั้น ที่ได้รับสมญาว่าเจ้าชายแห่งวัด

เกี่ยวกับสถาบันศักดิ์สิทธิ์พระคาร์ดินาล (Sacred College of Cardinals) นั้น นักสังเกตการณ์ของอเมริกันที่เฉียบแหลมคนหนึ่ง ได้เขียนเล่าเรื่องไว้มาก และทุก ๆ คำเป็นความจริงทั้งสิ้น ฟรานซิส เจ. แมคกันท์ เขียนไว้ในหนังสือของเขาว่า “ท่านเหล่านั้นคือใคร และเป็นอะไร? ประการแรกทีเดียว ท่านเหล่านั้นส่วนมากเป็นชาย ขร่าขร่าทงเงี้ยวตึงที่สุดเท่าที่จะพึงบรรลึง และไม่มีผู้ใดและสิ่งใด จะเพิกถอนเสียได้.....แต่ละองค์ได้รับตำแหน่งพระคาร์ดินาลด้วย เหตุผลอันเพียงพอ คือ อาจเนื่องจากการมีความรู้เป็นพิเศษ มี การกระทำที่เป็นบุญกุศลอันสำคัญ ๆ เพราะความสำคัญของ ตำแหน่งทางศาสนาที่ท่านดำรงอยู่ หรือเพราะบำเหน็จรางวัลใน บริการทางการทูตของสำนักสันตะปาปา”

ในพิธีสวมมงกุฏนั้น พระคาร์ดินาลเหล่านั้นจะเดินไปโดยมิ ได้พูดจาอะไรกันเลย มีโบหน้าทึบเข้มหรือดมิงทึงที่สุดแต่ธรรมชาติของแต่ละองค์ และองค์หนึ่ง ๆ จะมีเจ้าพนักงานเรียก Caudatario เป็นผู้ยกปลายเสื้อคลุมมิให้ลากไปกับพนัก

ถัดไปจะถึงเจ้าหนาทถอกคานแรก คานเป็นเครื่องทรง

อานาจี เจ้าหน้าทถอครานจะเป็นคฤหัสถ์สวมเครื่องแต่งกายสมัย
กลาง คือ กางเกงแนบเนื้อ สวมหมวกบาเรตสีน้ำตาลและเสื้อ
แจ็กเก็ตเบ็ดอก ราฟาเอลนักเขียนภาพเอกของโลกก็เคยเป็นคนถอ
ครามาก่อน ถัดเจ้าหน้าทถอคราจะเป็นเจ้าหน้าทประจำสำนัก
สันตะปาปาซึ่งเป็นคฤหัสถ์ ถือไม้เท้าสีม่วง ซึ่งเรียกว่า Virgo
rubea ในปลายสมัยกลาง ในงานพิธีต่าง ๆ จะใช้ไม้ถือนั่น
ประชาชนที่เบียดเสียดเข้าไป และในปัจจุบันนี้จะมองเห็นทหาร
องครักษ์โนเบิลการตำรวจสูงก่อน ซึ่งหมายความว่าสันตะปาปาใกล้
เข้ามาแล้ว

ถัดมาจะถึงพระทรงสมณศักดิ์สูงองค์หนึ่ง สวมหมวกแดง
เดินมาองค์เดียวโดด ๆ ท่านผู้นี้คือรองเจ้ากรรมวงษ์ของวัดโรมัน
ถัดจากนั้นกถึงคฤหัสถ์สองคน แต่งกายด้วยเครื่องแต่งกายในราช
สำนัก ตั้งแต่ศตวรรษที่สิบห้า มีปลอกคอทำด้วยผ้าขนสัตว์ใหญ่สวม
ไว้อบคอ คนหนึ่งเป็นหัวหน้าของตระกูลโคดอนนา อีกคนหนึ่ง
เป็นหัวหน้าของตระกูลยอน ซึ่งเป็นตระกูลเก่าแก่ที่สุด คนทั้งสอง
นี้เป็นเชื้อสายเจ้าชวงบรรพบุรุษสืบถอยหลังไปแต่ครั้งสมัยโรมัน ทั้ง
สองเป็นผู้ช่วยใกล้ชิดของสันตะปาปา และระหว่างที่สันตะปาปาทำ
หน้าที่อนสำคัญ ๆ เขาก็มีหน้าที่ต้องปฏิบัติหลายอย่างเช่นกัน

ถัดมากกถึงพระคาร์ดินาลสององค์ ซึ่งมีได้ไปเดินรวม
กลุ่มพระคาร์ดินาลดังกล่าวแล้ว สององค์นี้ทำหน้าที่ช่วยดันตะปาปา
ในการประกอบพิธีสวมมงกุฎ

ตอนนักถึงหัวหน้าแผนกพิธีการของสันตะปาปาพร้อมกับผู้ช่วย
สองคน และติดตามด้วยนายทหารคนหนึ่ง ในเครื่องแบบสีน้ำเงินแก่
สวมหมวกกลมมุก มือถือดาบทำด้วยบรอนซ์ บุคคลผู้นี้คือ ผู้
บังคับการทหารการตแห่งวงพาลาติน ผู้บังคับการทหารการตสวด
ก็แต่งกายในเครื่องแบบสีดำเช่นกัน คือ สวมเสื้อ กางเกงและ
ถุงเท้าเป็นลายขาว เหลืองและน้ำเงินสลับกัน ผู้บังคับการทหาร
โนเบิลการตของสันตะปาปา สวมรองเท้าบูตสีดำตดตะเปอร์
กางเกงขาว และหมวกสีดำ

ยังมีเจ้าชายโรมันนอกกองคหณนคคือ นายไปรษณีย์แห่งวง
วาติกัน (Postmaster General of the Vatican) ตำแหน่งและหน้าที่
การงานเป็นมรดกตกทอดอยู่ในคนตระกูลมัสซิโม ต่อจากนั้นถึง
ผู้ช่วยหัวหน้าแผนกพิธีการ เมื่อบุคคลเหล่านี้ปรากฏตัว ก็เป็นท
คาคหมายได้ว่าองค์สันตะปาปากำลังเสด็จใกล้เข้ามาแล้ว

เสด็จหรือพระโอรนทตงบนคานหามน จะใช้คนเกี้ยวของ
อย่างน้อยที่สุดห้าสิบคน เป็นคนหามเสียบสองคน คือ ข้างละ

หกคน คนเหล่านสวมถุงมือขาว สวมเชตคอสั่งทำด้วยผ้าไหมขาว
กางเกงผ้าไหมสีแดงเลือนตก และเสื้อคลุมทำด้วยผ้าไหมยาวลงมา
จรดหัวเข่า

ค่าน้ำของพระโอรน จะมีเจ้าหน้าที่ถือตราของวัดโรมัน
คนหนึ่ง สวมหมวกเฮลเมตทหารม้าขาว สวมเสื้อสีเงินมี
ลายขวางสีดำ กางเกงขาว และท่อน้ำสีดำ ทหารโนเบิลการ์ด
อีกสิบคนก็เดินแวดล้อมพระโอรนด้วย นอกจากนี้ยังมีผู้ถือ
สามคน แต่งกายด้วยเครื่องแต่งกายในราชสำนักสมัยศตวรรษที่
สิบห้า เริงเสื้อขลิบด้วยทอง รอบคอสวมสร้อยและกุญแจทอง
คนเหล่านเป็นพนักงานกรมวงตำแหน่งสูงสุด

แต่ละมุนของพระโอรนหาจะมีทหารการ์ดตัวดีเดินอยู่คน
หนึ่ง มีถือดาบเฉียงไปข้างหน้า ร่มหรือกรดที่ขยู่เหนือพระโอรน
ของสันตะปาปานั้นเป็นคันที่ใหญ่ที่สุด และประจบชนด้วยฝีมือ
ประณีตที่สุดในโลก ตัวร่มซึ่งไว้กับเสาสี่เสา มีพระทรงสมณศักดิ์
สูงซึ่งเป็นคณะตุลาการสูงสุดของวัดหรือโรตาเป็นผู้ถือ เบื้องหลัง
พระโอรนมีพัดโบกสองพัด ผู้ถือพัดโบกนั้นได้แก่พนักงานต้นห้อง
ส่วนพระองค์สันตะปาปา สวมเสื้อสีแดงขลิบทองและมงกุฎทองคำ
สวมแว่น

องค์สันตะปาปา สวมเสื้อคลุมไหล่สีทองยาว เรียกว่า falda
 เสด็จออกมาได้เฉพาะประมุขของศาสนาเท่านั้น วางพระหัตถ์ซ้ายอยู่
 บนแขนข้างหนึ่งของพระโอรน และพระหัตถ์ขวาก็โบกอวยพรให้
 แก่ประชาชน พระเศียรสวมหมวกกลมเหลี่ยมปลายแหลม

คราวนี้เป็นหน้าที่ทางการวันแรกของสันตะปาปา และ
 เป็นการปรากฏตัวต่อสาธารณชนครั้งแรกบนคนหาม ดวงตาทุกคู่
 ต่างจ้องจับอยู่ที่พระองค์ เมื่อพระโอรนมาถึง ประชาชนจะคุกเข่า
 ลงกระทำการว้ต่อทายาทของเซนต์ปีเตอร์ (ผู้รับพรเบเนดิกติน
 ของสันตะปาปา ถือว่ารับพรของพระเจ้า จะต้องคุกเข่าทั้งสอง
 ลงรับ)

เบื้องหลังพระโอรนมีพระสมณศักดิ์สูงติดตามมากมาย สวม
 เสื้อคลุมสีม่วงแก่ และปลดออกทำด้วยขนสัตว์สีขาว ครนแลวก
 ถึงหัวหน้านิยายต่าง ๆ ซึ่งสมาชิกของนิยายได้เดินไปหน้าขบวน
 แล้ว กรมวงที่เป็นคฤหัสถ์ และเจ้าหน้าที่สื่อสารเดินตามติดมา
 เบื้องหลัง แล้วถึงเจ้าหน้าที่รับใช้ตัววันพระองค์สันตะปาปา และ
 แพทย์ประจำองค์สันตะปาปา

บัดนี้ สันตะปาปาได้มาถึงตรงทางเข้าสู่ห้องโถงใหญ่ของ
 วิหารเซนต์ปีเตอร์แล้ว และพิธีสวมมงกุฎก็แตกเรมต้น

๔. การประกอบพิธีสวดมิสซาของสันตะปาปา

ตรงมุมของเวทีมหาวิหาร คณะดนตรีประจำบาซิลิกา จะบรรเลงเพลงโบราณชน เริ่มต้นด้วยถ้อยคำว่า Tu es Petrus (ท่านคือปีเตอร์) นี่เป็นการต้อนรับซึ่งสันตะปาปาได้รับเป็นครั้งแรก สันตะปาปาจะเสด็จลงจากคานหาบ และขึ้นไปประทับบนพระโอรน ซึ่งเตรียมไว้บนเวทีและฟังคำกล่าวต้อนรับเป็น ภาษาละตินสองสาม คำจากพระคาร์ดินาลองค์หนึ่งที่อยู่ประจำในบาซิลิกา พระคาร์ดินาลองค์นั้นจะจุมพิตแก้มของสันตะปาปา และแล้วก็คุกเข่าลงจุมพิตทางเขนที่ประทับอยู่บนรองเท้าข้างขวาของสันตะปาปา (การจุมพิตถือว่าการให้เกียรติและแสดงความระอย่างสูง)

ครั้นแล้วบรรดาพระมหาด้านในวัดเซนต์ปีเตอร์ ซึ่งมีจำนวนประมาณ ๕๕ องค์ ก็กล่าวออกมาเบื่องหน้าสันตะปาปาและจุมพิตเท้าของพระองค์ ขณะเมื่อคณะดนตรีกรองเพลงทมิชื่อว่า Tu es Petrus การบรรเลงเพลงจะหยุดลงต่อเมื่อสันตะปาปาได้ขึ้นประทับบนคานหาบอีกครั้งหนึ่ง และขบวนที่ได้เคลื่อนเข้าสู่ประตูด้านหน้าของวัดเซนต์ปีเตอร์ฯ ๗ ครั้นแล้วสถานที่นั้นก็ตกอยู่ในภาวะที่เกือบเงียบสงบ

ภายในวิหารอันมหัศจรรย์ ไม่สู้จะขมุกขมัวเท่าใดนัก เนื่อง

จากแสงอาทิตย์ส่องผ่านหน้าต่างบานใหญ่ ๆ เข้ามาได้ แต่ขณะนั้น
เนื่องจากการจุดเทียนไว้บนหมั่นดวง ภายในวิหารจึงสว่างไสว
ราวกับอยู่กลางแจ้ง

ต่อจากนั้นความเงยบงกชฏจักรพรรดิด้วยเสียงแตรประ-
มาณสิบสองอัน ชาวคณะดนตรีประจำสำนักสันตะปาปาได้บรรเลง
เพลงขึ้น เบื้องแรกจะได้ยินเสียงดนตรีนั้นอย่างถนัดชัดเจน แต่ใน
ไม่ช้าเสียงอื่น ๆ ก็กลบเสียงเพลงหมด—เสียงอันนั้นคือเสียงหมู่ชน
โห่ร้องต้อนรับสันตะปาปาองค์ใหม่ของเขา

ประชาชนที่อยู่ในวิหารประมาณ ๒๐,๐๐๐ คน แต่ละคน
ต่างโบกธงเล็ก ๆ สีเหลืองสลักราว อันเป็นธงประจำสันตะปาปา
บ้าง ธงของประเทศของตนบ้าง ถึงมะกอกบ้าง ผ้าเช็ดหน้าบ้าง
เป็นการแสดงออกซึ่งความรักและความเคารพนับถือร่วมกันทั้งหมด

สันตะปาปาจะทรงทำการอวยพร โดยมีได้หยุดยั้ง พลางฉิน
หน้าทิมแย้มไปทางซ้ายบ้าง ขวาบ้าง

สักครู่เสียงโห่ร้องนั้นก็จะหยุดลงในทันทีทันใด เหมือนหนึ่ง
ได้รับสัญญาณจากใครคนหนึ่ง คานหามพระโอรนจะถูกนำไปยัง
แท่นบูชาด้านขวาของวิหาร ก่อนที่คานหามจะลดลงกับพื้น สันตะ-
ปาปาจะทรงถอดมาลัยอดแหลมออกเพื่อทำการสวมมนต์

พระองค์จะสดอยู่เบื้องหน้าแท่นบูชาบนราวสืบนาคี ใน
วันนั้นเป็นวันที่พระองค์ได้ทรงรับเกียรติอันสูงส่ง สันตะปาปาผู้ทรง
เป็นประมุขสูงสุดของวัดคัลลิก ก็ได้แสดงพระองค์ในอันที่จะจงรัก
ภักดีต่อองค์พระผู้เป็นเจ้าเบื้องบนเช่นกัน

นอกจากการสวมมงกุฎให้แก่สันตะปาปาจริงๆ แล้ว พิธี
สวมมงกุฎในบาซิลิกาเป็นส่วนหนึ่งของ การกระทำ พิธีสวมมิสซา
ของสันตะปาปาเอง ในพิธีสวมมณฑนนั้นพระทนต์หลายจะแต่งกายด้วย
เครื่องแต่งกายศักดิ์สิทธิ์อันเป็นสัญลักษณ์ การแต่งกายของ
สันตะปาปานั้นจัดทำในโรงสวดอีกโรงหนึ่ง หรือทางด้านขวาของ
วิหารเซนต์ปีเตอร์ ซึ่งเรียกว่าโรงสวดเซนต์เกรกอรีอีกแห่งหนึ่ง
ฉะนั้น ส่วนหนึ่งของขบวนจึงเคลื่อนไปยังโรงสวดที่กล่าวนี้ อีก
ส่วนหนึ่งคงหยุดอยู่ที่แท่นบูชาใหญ่ในวิหาร ในโรงสวดเซนต์
เกรกอรีนั้น สันตะปาปาจะทำพิธีสวดอีก ครั้นพระองค์จะทรงคุก
เข่าลงบนเบาะซึ่งพระองค์ท่านจะทรงใช้ได้

ณ ที่นั้สภาพพระคาร์ดินาลทั้งหมดจะได้แสดงออกซึ่งความเคารพ
เชิ่พ้องต่อสันตะปาปาคึกครื้นหนึ่ง เจ้าชายแห่งวัดเหล่านั้น จะคุกเข่า
ลงเบื้องหน้าสันตะปาปา และจุ้มพิศหัตถ์ขวาของพระองค์ ครั้นแล้ว
ในขณะที่เจ้าพนักงาน ถือไม้กางเขน ยืนอยู่ ข้างขวา ของพระองค์

พระองค์จะทรงอำนวยพรให้แก่พระคาร์ดินาลทั้งหลายด้วย ถ้อยคำว่า

Sit nomen Domini benedictum=Blessed be the name of God

ก่อนจะเริ่มเปลี่ยนเครื่องแต่งกาย จะต้องทำพิธีสักการะ
พระจิตเสียก่อน พระคาร์ดินาลองค์หนึ่งเริ่มร้องคำสวดขึ้นก่อน แล้ว
วงดนตรีก็บรรเลงต่อ เสียงร้องเพลงดังก้องไปทั่วบริเวณ วงดนตรี
ร้องเพลงต่อไป ขณะเมื่อสันตะปาปาและคาร์ดินาลกำลังแต่งกาย
ตามตำแหน่งหน้าที่ของตนอยู่

สันตะปาปาจะถอดเสื้อคลุมตัวใหญ่ออก และสวมเสื้อของ
พระสันตปาปาแทน และสวมเสื้อของพระธรรมดาทับไปอีกชั้นหนึ่ง
และตุ๊กตากับแอก ซึ่งเป็นเครื่องหมายแสดงว่าพระองค์อยู่ในแอก
ของพระเจ้า ตอนนั้นสันตะปาปาได้รับผ้าคลุมไหล่และสวมหมวก
ตามเหลื่อมบนนอก เครื่องแต่งกายเหล่านี้มีนาหนักราวหกสิบปอนด์
แต่มีสายรัดผูกกันไว้เพื่อให้หน้าหนักกระจ่ายไป

เมื่อสันตะปาปาพร้อมแล้ว พระคาร์ดินาลสององค์มาจาก
ตำแหน่งตคอนีก้าวมาข้างๆ พระองค์ และจะไม่ออกไปจากพระโอทรน
จนกว่าพิธีสวมมงกุฎจะเสร็จสิ้น คาร์ดินาลตคอนีกองค์หนึ่งกับ
คาร์ดินาลบิชอปอีกองค์หนึ่ง จะช่วยสันตะปาปาประกอบกิจต่างๆ
ณ แท่นบูชา

เมื่อพระคาร์ดินาลติดคอนคนหนึ่ง ชูธำประจําตัวขึ้น สันตะปาปาจะได้ตรัสด้วยเสียงที่ดังพอได้ยินไปทั่ววิหารนั้น อนุญาตให้ผู้เข้าร่วมพิธีเคลื่อนไปยังแท่นบูชา ถ้อยคำที่ตรัสนั้นเป็นภาษาละตินว่า “Procedamus in pace” (Let us proceed in peace เราจึงเดินเข้าไปด้วยความสงบ) วงดนตรีจะตอบด้วยความยินดีว่า “In nomine Christi” (ในพระนามของพระคริสต์.....)

เจ้าหน้าที่ยกคานหามขึ้นและขบวนก็เริ่มเคลื่อนไปสู่แท่นบูชาใหญ่ เสียงโห่ร้องแสดงความยินดีดังขึ้น แต่หยุดลงในทันทีทันใดในพิธีการต่าง ๆ ที่จัดขึ้นนั้นย่อมมีความหมายเสมอ สันตะปาปาเองก็จะทรงระลึกถึงวอนอันสำคัญยิ่ง ด้วยเตาเผาเตาหนึ่ง และแฟลกส์กำมือหนึ่ง อันเป็นเครื่องแสดงว่าเมื่อมนุษย์อยู่ต่อพระพักตร์ผู้เป็นเจ้าของเขาไม่มีค่าอะไรเลย และโลกอันเป็นวัตถุอันจะกระจัดกระจายและสาปสูญไปเมื่อพระองค์ทรงปรารภรณา สันตะปาปาเองจะทรงหยอดแฟลกส์ลงไปในเตาเล็ก ๆ ที่หัวหน้าแผนกพิธีกรรมถือไว้ตามควร และทรงสามครั้งทแฟลกส์ติดไฟและควั่นจางหายไปแล้ว หัวหน้าแผนกพิธีการจะเตือนพระองค์ว่า “Sic transit gloria mundi” (ความรุ่งโรจน์ของโลกอันทรธานไปด้วยประการดังนี้)

เมื่อคานหามถูกนำไปยังแท่นบูชาใหญ่ จะผ่านไปเบื้องหน้า

อนุสาวรีย์ของเซนต์ปีเตอร์ สันตะปาปาองค์แรก สันตะปาปาเซนต์
 ลีโอที่ ๑ ได้ทรงสร้างอนุสาวรีย์ขึ้นไว้ เป็นเครื่องแสดง
 กตเวทิต์ต่อการที่อดีตลาซูนโจรชาติชน ผู้มีสมญาว่าตะบองพระ
 เจ้า ได้ยอมหลักไปจากกรุงโรมโดยไม่เข้าปล้นเมืองนั้น เหมือน
 เมืองอื่น ๆ ที่ตนได้ทำมาแล้ว ต่อมาในไม่ช้าอนุสาวรีย์ของเซนต์
 ปีเตอร์ ก็กลายเป็นอนุสาวรีย์ที่ประชาชนในกรุงโรม เคารพสัก
 การยิ่งกว่าอนุสาวรีย์อื่นทางสัน ในวันที่ ๒๙ มิถุนายน อันเป็นวัน
 เฉลิมฉลองเซนต์ปีเตอร์ เจ้าหนาทจะนำเครื่องแต่งกายของสันตะ-
 ปาปามาตกแต่งให้อนุสาวรีย์ และปฏิบัติสืบเนื่องกันมาเป็นเวลา
 กว่าพันปีแล้ว

คานหาบพระโอรนจะถูกนำมาเบ่งหน้าแท่นบูชา การทำ
 พิธีสวดมิสซา ณ ที่ใด ๆ ก็ตาม ไม่มีที่ใดที่จะสง่าผ่าเผยได้
 ศรัทธา ยิ่งไปกว่าการทำ ณ แท่นบูชาภายใต้โดมวิหารที่ใหญ่ที่สุด
 ในโลกนี้เลย

รอบ ๆ แท่นบูชาจะเป็นที่ว่างเปล่ารัศมีประมาณยี่สิบหลา ผู้
 ที่มาในขบวนจะมายืนกันอยู่โดยรอบที่ว่างเกือบเป็นวงกลมนี้ พระ
 คารดินาลทั้งหลายนั่งลงบนเก้าอี้ของตนตรงมุข พระโอรนของ
 สันตะปาปาอยู่ตรงปลายสุดของมุข มุขทั้งหมดประดับด้วยพรมสีแดง ทำ

เป็นรูปมงกุฎสันตะปาปาและกุญแจซึ่งแสดงถึงอำนาจของสันตะปาปา
ทหารในกรมโนเบิลการ์ด สวิสการ์ดและพาลาตินการ์ด ยืนอยู่โดย
ถือดาบชักออกจากฝัก รอบ ๆ ชั้นต่าง ๆ บนแท่นบูชา จะมีโต๊ะบูชา
เล็ก ๆ สำหรับวางของศักดิ์สิทธิ์ต่าง ๆ สำหรับกระทำมิสซา เช่น
ถ้วยใส่ขนมปัง ถ้วยแก้ว เทียน ผ้าม่านขาว ช้อนทองคำ หลอด
ทองคำ เครื่องหอม พระคัมภีร์ (Gospels) และพระธรรม (Epistles)
เป็นต้น

การประกอบพิธีสวดมิสซาของสันตะปาปานั้น โดยหลักการ
ใหญ่แล้วมิได้แตกต่างจากพิธีอย่างเดียวกันที่จัดทำในวันอื่น ๆ เลย
แต่พิธีนมพระคาร์ดินาล บิชอป และบุคคลอื่น ๆ ผู้ปฏิบัติหน้าที่
เป็นตคอน และหัวหน้าพระอื่น ๆ เป็นผู้ช่วย แต่เดิมทีเดียว พิธี
นั้นเป็นพิธีของอาร์คบิชอป พิธีการบางอย่างยังปฏิบัติสลับตอกันมาตง
แต่ศตวรรษที่สาม การเริ่มต้นของพิธีนั้น ถอยหลังสืบไปถึงปี ค.ศ.
๙๖ อันเป็นสมัยของสันตะปาปาเซนต์เคลเมนต์

พระคาร์ดินาลและพระทรวงสมณศักดิ์สูง ผู้ทำหน้าที่ช่วย
เหลือยืนบนคนบันไดแท่นบูชา และโดยรอบพระโอเรียนของสันตะปาปา
รอบ ๆ โต๊ะเล็ก ๆ ที่เรียกว่า Sacristy จะมีผู้ช่วยสวดเสกขาวยีน
ล้อมอยู่ ที่พระโอเรียนจะมีพระคาร์ดินาลยืนอยู่สององค์ ทหารการ์ด

สวดสลับตามสองคมสองคน ผู้บัญชาการทหารรักษาพระองค์
สันตะปาปาและหัวหน้ากองพิธีการ

ทหารเท่านั้นที่ยืนอยู่ พิธีสวดมิสซาดำเนินไป ตามความ
เชื่อของชาวคatholicคนถือว่า พิธีนี้เป็นกิจกรรมสูงสุดของมนุษย์และ
เป็นกิจกรรมของพระเจ้า พระคาร์ดินาล บิชอป และพระผู้ทรง
สมณศักดิ์สูงทั้งหลายที่ช่วยเหลือ มักจะไม่อยู่นิ่งๆ การเคลื่อนไหว
ไหวแต่ละครั้งของคนเหล่านั้นมีความหมายอันสำคัญยิ่ง

เนื่องจากสาระสำคัญของการสวดมิสซาเป็นการเสียดสละ เป็น
การสักการะในรูปเก่าแก่โบราณที่สุด ตอนแรกของการพิธีจึงเป็นการ
เตรียมการ หลังจากการสักการะและศีลมหาสนิท (Communion)
แล้วก็มาถึงการ แสดงออก ซึ่งความกตัญญูต่อบุคคลในคุณ ความดีที่ได้
รับ แม้ว่าการสวดมิสซาจะเป็นอย่างหนึ่งอย่างเดียวกับที่พระสามัญ
ชนทั่วไปปฏิบัติ แต่นั่นเป็นวาระอันใหญ่ยิ่งในวงการศาสนาคริสต์
เตียน เมื่อองค์สันตะปาปา ทรงประทับยืนด้วยพระเศียรเปล่าอยู่
ที่แท่นบูชา เมื่อเริ่มตนพิธี และคนทั้งหลายที่อยู่ในนั้น โค้งกายลง
อย่างอ่อนน้อมรับสารภาพบาปและขอประทานอภัยโทษล้างบาปให้

การสวดต่าง ๆ นั้นสวดเป็นภาษาละตินทั้งสิ้น เพราะถือ
เป็นประเพณีดั้งเดิมของโรม จนกระทั่งถึงบัดนี้การสวดสลับยังคงดำเนิน

อยู่ต่อไป แต่เมื่อการสวดจบลง ตอนแรกก็แทรกพิธีสวมมงกุฏต่างๆ เข้าไป นั่นคือการนำผ้าแถบคล้องคอและไหล่ของสันตะปาปา

ผ้าแถบนั้น เป็นผ้าแถบรูปวงกลม ทำด้วยขนแกะสีขาว กว้างราวสองนิ้ว ประดับด้วยกางเขนทองคำ และมีลวดลายด้านหน้าและด้านหลัง สันตะปาปาเท่านั้นที่จะสวมได้ทุกโอกาส สันตะปาปาอาจมอบให้อาร์คบิชอป (อัครสังฆราช) หรือ บิชอป (สังฆราช) แสดงว่ามีอำนาจทางศาสนาเต็มภาคภูมิก็ได้ ในสมัยโบราณ แถบนั้นแสดงว่า บิชอปผู้ได้รับประทานมาจากสันตะปาปานั้น เป็นผู้มีความดีความชอบเป็นพิเศษ ในการมีความเลื่อมใสศรัทธามั่นต่อคริสต์จักร ผ้าแถบนั้นทำด้วยขนของลูกแกะสองตัว และจะถูกนำมาเข้าพิธีในวันทำพิธีระลึกถึงเซนต์ แอ็กนีส ในกรุงโรมวันหนึ่ง และเข้าพิธีในวันทำพิธีระลึกถึงเซนต์ปีเตอร์อีกวันหนึ่ง แล้วนำไปเก็บไว้ในภาชนะซึ่งตงไว้ใกล้ๆ กับสุสานของเซนต์ปีเตอร์

คาร์ดินาลผู้หนึ่งจะได้รับแถบขนแกะนี้จากพระทรวงสมเด็จพระสันตะปาปา ซึ่งนำมาคุกเข่าส่งให้ แล้วพระคาร์ดินาลจะนำแถบนั่นคล้องลงบนบ่าของสันตะปาปา ขณะที่ยกแขนถือวัตถุศักดิ์สิทธิ์นั้นไว้ในมือ พระคาร์ดินาลจะกล่าวถ้อยคำต่อไปนี้คือ “พระองค์จงโปรดรับ

แถบศักดิ์สิทธิ์ อันเป็นเครื่องหมายแสดงถึงความมีอำนาจอันสมบูรณ์
 ของพระองค์ เพื่อเป็นเกียรติแด่พระผู้เป็นเจ้าของพระองค์ ซึ่งทรงฤทธิ์อันภาพยิ่ง
 ใหญ่ และพระแม่มาตุพรทรวงคุณรุ่งโรจน์ที่สุด ซึ่งเป็นพระมารดา
 ของพระองค์ กับเพื่อเกียรติแก่สาวกผู้เลศของพระองค์ คือ ปีเตอร์
 กับปอล และเพื่อเกียรติแก่วัดโรมันอันศักดิ์สิทธิ์ด้วย”

สันตะปาปาโค้งพระกายลงแล้วก้าวขึ้นไปยังแท่นบูชา ทั้งๆ
 ที่พระเศียรมิได้สวมสิ่งใดทั้งสิ้น และประกอบพิธีเผาเครื่องหอม ซึ่ง
 ณ ทัน พระคาร์ดินาลผู้ทำหน้าที่ช่วยเหลือนำดอกไม้ธูปเทียนและ
 กางเขนที่แขวนไว้หน้าอกของพระองค์ ครั้นแล้วกรรมการแสดงพิธี
 กรรม แสดงความจงรักภักดีต่อสันตะปาปา ของพระคาร์ดินาล
 บิชอป ปาตริอาร์ค สมภารเจ้าวัด พระทรงสมณศักดิ์ และเจ้าหน้าที่
 ของวัดเซนต์ปีเตอร์ พระคาร์ดินาลทั้งหลายจะถอดหมวกลงจุ่มพิต
 เทำและมีขอวาของสันตะปาปา และสันตะปาปาจะสวมกอดเขา
 เหล่านั้น ปาตริอาร์ค อาร์คบิชอป และบิชอป จุ่มพิตทำและพระ
 เจ้าขอวา สมภารเจ้าวัด และพระอื่นๆ จุ่มพิตทำ แล้วการสวด
 มนต์ภาวนาก็ดำเนินต่อไป

ครั้นแล้วพิธีสวดมิสซันจะหยุดลงอีกครั้งหนึ่ง ด้วยการสวด
 สดุดีบุคคลผู้จะได้รับการสวมมงกุฏ

พิธี “สวด” สันตะปาปา^๕ เป็นพิธีอัญเชิญพระเจ้าและ
 อรหันต์ (saints)^๕ทั้งหลาย ให้ช่วยพระองค์ บรรเทาทุกข์ห้อม
 ล้อมองค์สันตะปาปา ซึ่งได้แก่พระคาร์ดินาลผู้ช่วย ทหารการวัดและ
 ผู้ถือคทา จะเดินอ้อมแท่นบูชาใหญ่ไปยังทางเข้าไปสู่สุสานของ
 เซนต์ปีเตอร์ พระคาร์ดินาลผู้ทำหน้าที่พิธีกรได้เริ่มพิธีทันที ผู้ที่รวม
 อยู่ในที่นั้นได้แบ่งออกเป็นสองกลุ่ม ร้องโต้ตอบกันดังนี้

“ข้าแต่พระผู้เป็นเจ้าผู้สถิตบนสวรรค์ ขอจงโปรดฟัง
 คำสวดของเราซึ่งสวดให้แก่พระมุขของเราคือ สันตะปาปา.....”

“พระองค์ผู้ทรงนำเราไปให้พ้นจากบาปทั้งหลาย”

“โปรดช่วยพระองค์ โปรดช่วยพระองค์ด้วย”

“เซนต์ไมเกลและเซนต์กาเบรียล”

“โปรดช่วยพระองค์ โปรดช่วยพระองค์ด้วย”

พิธีสวดกันต่อไปเป็นตอนสำคัญ มีการสวดพระคัมภีร์
 และพระธรรมทั้งภาษาละตินและภาษากรีก แสดงให้เห็นว่าในวัด
 คัทลิกัน^๕ ตะวันตกและตะวันออก (กรีก) มีความเป็นอันหนึ่ง
 อันเดียวกัน

พิธีสวดครวญแบ่งออกเป็นพิธีกรรมเล็ก ๆ น้อย ๆ ออกไป
 อีก มีการประพรมพระธรรมและพระคัมภีร์ด้วยนาหอม ผู้ที่สวด

ก็สวดมนต์บทพิเศษ ขอให้พระเจ้าทำให้ปากของตนสะอาด และ
เมื่อตนเปล่งถ้อยคำอันเป็นอมตะนั้นออกมา เจาหนาตพิภกรนำ
เทียนออกมา แตมิใช่เพื่อจุดให้แสงสว่าง หากเป็นการแสดงออก
ให้เห็นถึงความปิตินตพิภกรตผู้ ทนฟังพระธรรม คำสอนของพระ-
คริสต์อยู่นั้นเกิดความรู้ สึกขุ่นในดวงใจ สันตะปาปาทำพิธีเจิม
พระธรรมและพระคัมภีร์ และผู้ ทนหาพระธรรมและพระคัมภีร์
ออกมา ได้ก้มลงจุมพิตบาทของพระองค์ การกระทำเหล่านี้ม
ความหมายเพียงประการเดียว คือ เชิดชูพระธรรมคำสอนของ
พระคริสต์เท่านั้น

ใกล้ ๆ กับตอนกลางของการสวดมิสซา พิธีกรรมเป็นไป
อย่างสง่าเนนให้เห็นถึงความสำคัญวดยิ่ง จานซึ่งใช้วางขนมปัง
และต่อมาจะได้ใช้ประกอบพิธีศักดิ์สิทธิ์ ถ้วยได้เหลาองุ่นซึ่งทำพิธี
ให้กลายเป็นพระโลหิตของพระคริสต์จะต้องชำระล้างให้สะอาดและ
นำไปเสกเบ้า มือของทุกคนรวมทั้งขององค์สันตะปาปาด้วย
จะต้องได้รับการชำระล้างให้สะอาด เมื่อเข้าไปยังโต๊ะทำพิธีทุก
ครั้ง นอกจากนั้น ผู้ ทนความรับผิดชอบเกี่ยวกับขนมปังและ
เหลาองุ่น จะต้องพิสูจน์ให้เห็นด้วยว่าของสองสิ่งนั้นสะอาดปราศ
จากสิ่งมพิษเจือปน

การกระทำเหล่านี้ ในปัจจุบันอาจ เรียกว่า ทำเป็นพิธีเท่านั้น แต่ก็ทำให้รำลึกไปถึงวันเดือนปีถอยหลังไปแต่ครั้งศตวรรษที่สิบ ในเมื่อมีมนุษย์ใจบาปหยามช้า สามารถฆ่าพระและสันตะปาปาได้

โดยการนำยาพิษใส่ลงไปด้วยเหล้าองุ่นและขนมปัง พระทรง
สมณศักดิ์สูง ซึ่งนาของสองงอนมาจากสองขมเดียวกัน

สิ่งที่จะดื่มได้ในปีพิธีกรรมตอนนั้นคือ ตอนต้นตะปาปา
ทรงอุทานถ้อยคำดังๆ ออกมาว่า “Sanctus, Sanctus, Sanctus
Dominus Deus” ซึ่งแปลว่า “บริสุทธิ์ บริสุทธิ์ พระเป็นเจ้า
ของเราทรงบริสุทธิ์” (Holy, holy, holy is our Lord)

จำนวนผู้ที่อยู่ภายในมหาวิหารจำนวนประมาณ ๗๕,๐๐๐
หรือ ๘๐,๐๐๐ คน ต่างพากันคุกเข่าลงด้วยความสงบ ทหาร
องครักษ์ลดดาบลง พระทรงสมณศักดิ์แปดองค์ พร้อมด้วยหัวหน้า
แผนกพิธีการคนหนึ่ง ฐูโตทจุดไฟแล้วชนเบองหนาแท่นบูชา และ
เมื่อต้นตะปาปาได้ยกขนมปังศักดิ์สิทธิ์ขึ้นหลังจากทำพิธีแล้ว แตร
ทุกอันที่อยู่ภายใต้โดมของมหาวิหาร ก็บรรเลงเพลงศักดิ์สิทธิ์ คือ
เพลงลาร์โก (Largo) ของลองกี (Longhi) ซึ่งเป็นทหารรักษา
พระองค์คนหนึ่งในศตวรรษที่สิบแปด ต้นตะปาปาสีโอที่ ๑๓ ทรง

ห้ามการบรรเลงเพลงดาร์โกของลองค์ ในพิธีอื่นทั้งหมด นอกจาก
ในขณะต้นตะปาปาทรงยกขนมปังตอนนั้นเท่านั้น

ในการสวดมิสซาของต้นตะปาปาก็ หรือในขณะต้นตะ
ปาปาทรงประทับอยู่ในพิธีใด ๆ ก็ดี จะไม่ใช่ระฆังเป็นอันตราย การ
ต้นระฆังนั้นมิให้นำเข้ามาใช้เมื่อปลายสมัยกลาง แต่ต้นตะปาปาไม่
เคยยินยอมให้นำการต้นระฆังเข้ามาใช้ในโรงสวดของพระองค์เลย

ต้นตะปาปาทรงยกขนมปังและถ้วยองุ่นชนสามครั้ง คือข้าง
หน้าครึ่งหนึ่ง ด้านขวาและด้านซ้ายออกด้านละครั้ง พระองค์
จะยกขนมปังหน้าเท่านั้น

ต่อจากพิธีสวดมิสซาของต้นตะปาปาแล้ว ก็ถึงพิธีรับศีลมหา
สนิท (the Communion) ศีลมหาสนิทนั้นหมายความว่าความร่วมมือ
กับพระคริสต์ในการมีความรู้ลึกในทางสันติ และความรักเพื่อน
มนุษย์ทั้งหลาย ก่อนที่ต้นตะปาปาจะทำพิธีรับศีลมหาสนิท นั้น
คือก่อนบวรีโภชนมนับ พระโลหิตศักดิ์สิทธิ์ ต้นตะปาปาประทับอยู่
หน้าแท่นบูชา ทรงสวดมกอดพระคาร์ดินาลผู้ช่วยเหลือพระองค์ การ
กระทำดังนคอ การจูมพิตเพื่อสันติ (Kiss of Peace) การสวดมกอด
ที่จะทำนับจำนวนหลายร้อยครั้ง พระคาร์ดินาลได้รับการสวดมกอด
ทุกองค์ ครั้นแล้วพระคาร์ดินาลองค์สุดท้ายได้ทำที่สุด สวดมกอด

ปาตริอาร์คองค์ที่สามอาวุโสที่สุด และปาตริอาร์คที่อาวุโสต่ำที่สุด
สวมกอดอาร์คบิชอปอาวุโสอันดับหนึ่ง ทำเช่นนี้เรื่อย ๆ กันลงไป
จนถึงพระทรวงสมเด็จพระสันตะปาปาที่เขามาร่วมงานด้วย

ขณะที่พระทรวง ๆ องค์กระทำการดังกล่าวอยู่นั้น สันตะปาปา
ก็ทำพิธีบัพติศมาหาสนิทในสัตบุรุษอย่าง ซึ่งหมายความว่า
พระองค์ได้ทรงบริโภคนมและพระโลหิตศักดิ์สิทธิ์ (บุคคล
ธรรมดาได้รับเฉพาะนม) เป็นเอกลักษณ์ของสันตะปาปาที่จะทรง
บริโภคนมและพระโลหิตศักดิ์สิทธิ์จากถ้วยโดยตรงด้วยหลอดทองคำ ก่อน
จะบริโภคนมและพระโลหิตที่ทรงตบพระอุระเหมือน กับคนสรวลฮาฮา
ป๊อ ๆ พร้อมกับตรัสว่า “Domine non sum dignus....” (ข้าพเจ้า
ไม่มีคุณค่าพอ ข้าแต่พระองค์ผู้เป็นเจ้า....) พระองค์จะต้องทรง
ดื่มพระโลหิตบริสุทธิ์ทุกหยดและนมทุก ๆ ช้อน

ตอนนพระคาร์ดินาลผู้ช่วยและพิธีกร จะทำความสะอาดจาน
ล้างถ้วยให้สะอาดและตมนามสมกับโลหิตศักดิ์สิทธิ์นั้น

๕. การทำพิธีสวมมงกุฏ

การสวมมงกุฏของสันตะปาปายืดเยื้อ พระคาร์ดินาลองค์
หนึ่งสวมถุงมือ หมวกแบบพระเศียร และแหวนสันตะปาปาในมือ
ของสันตะปาปา สิ่งเหล่านี้ถอดออกเมื่อตอนใช้พระหัตถ์จับถ้วยและ

ขนมปัง สันตะปาปาขึ้นประทับบนคานหาม ทรงสวมพระมาลา
รูปตามเหลี่ยม ประชาชนเปล่งเสียงโห่ร้องด้วยความยินดีและอวย
ชัยให้พรสนั่นหวั่นไหว

ขบวนสันตะปาปาเดินฝ่าฝูงชนต่อไปและไปหยุด ณ โรงสวด
ที่เรียกว่า Chapel of the Holy Sacrament ณ ที่นั่นสันตะปาปาจะ
หยุดทรงสวดมนต์ แล้วเดินผ่านออกไปทางประตูบรอนซ์ใหญ่ของ
มหาวิหาร ผ่านไปตามถนนที่หลังคาปกคลุมตลอด และขึ้นไป
ยังชาลาเรเจีย ซึ่งนำไปสู่หน้ามุขใหญ่ของวิหารเซนต์ปีเตอร์ที่หัน
ออกสู่จัตุรัส ตรงหน้ามุขที่จะใช้เป็นที่พักประกอบพิธีนบ้นประดับด้วย
รั้วขนาดใหญ่คันหนึ่ง ภายในมีนันทพระโอรนไฉวรับสันตะปาปา
อยู่ พรหมยาวสามสิบฟุต บั๊กเป็นรูปตราของสันตะปาปา แฉวนไว้
กับราวเหล็กทงหนามขนุน ปลอยชายข้างหนึ่งห้อยลงไปข้างล่าง

ระยะนี้เป็นระยะตื่นเต้นที่สุดของประชาชนที่มาเฝ้าขึ้นรถคอย
พิธีอยู่ทงจัตุรัส ประชาชนเหล่านั้นมิได้เห็นพิธีสวดมิสซาของสันตะ-
ปาปาและมีส่วนร่วมเฉพาะแต่โดยฟังเสียงสวดมนต์ และรายละเอียด
ต่าง ๆ ที่เจ้าหน้าที่บรรยายให้ฟังทางวิทยุกระจายเสียงแห่งนั้น สำ-
หรับสันตะปาปาใน ตอนนั้นจะเป็นตอน สุดท้ายของภาระที่ พระองค์ได้

รับ อันเนื่องมาจากการได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งผู้แทนพระคริสต์
(Vicar of Christ) และทรงเป็นประมุขสูงสุดของชาวคริสต์นิกาย
นักหลายร้อยล้านคน

หลังจากที่ท้าวทรวงมงกุฏ (tiara) ได้สวมลงบนพระเศียร
ของพระองค์แล้ว พิธีต่าง ๆ ก็เป็นอันนับสนสุดลงเพียงนั้น ไม่
มีการนมอานวยอวยพรหรือพิธีอื่นใดอีก ภาระอันหนักยิ่งทวยเบื้อง
หน้าพระองค์ได้เริ่มขึ้นแล้ว ดุจเดียวกับที่สิ้นตะปาท้องคักก่อน ๆ
ทรงปฏิบัติมา พระองค์จะเสด็จกลับจากหน้ามขของมหาวิหารไป
ยังห้องส่วนพระองค์ซึ่งเวกวงเวง และเปล่าเปลี่ยว

เมื่อพระองค์ทรงปรากฏองค์บนหน้ามข ประชาชนที่ร่วมกัน
อยู่เบื้องหน้าหาได้คิดถึงข้อนี้ไม่ เขาเปล่งเสียงโห่ร้องกึกก้องต่อ
เนื่องกันไป และจะสงบลงก็เฉพาะเมื่อดนตรีได้บรรเลงเพลงโบราณ
ซึ่งมีชื่อว่า Corona Aurea Super Caput Eius (แปลว่า
“มาลาทองคำได้สวมลงบนพระเศียรพระองค์แล้ว”) เพลงนี้อาจจะ
เป็นเพลงแสดงความยินดีปรีดาสนุกสนาน และในปัจจุบันมันมีเสียง
ก้องกังวานน่าสพึงกลัว

หลังจากเพลงบรรเลงจบแล้ว ประธานสภาพระคาร์ดินาล
ก็กดสัททักไตสดมณฑนบทหนึ่งคือ Lord's Prayer เป็นบทสวด

มนต์ทวยหาญที่สุด และขณะเดียวกันก็เป็นบททบทวนอำนาจที่สุด เป็น
บทสวดที่ใช้เฉพาะทำพิธีสวมมงกุฏโดยเฉพาะ ไม่มีการให้คำปฏิ-
ญาณ และไม่พิธีกรรมทางศาสนาอย่างอื่นใดอีก สันตะปาปา
ประทับอยู่บนพระโอรน พระคาร์ดินาลองค์หนึ่งถอดมาลาสามเหลี่ยม
ออกจากพระเศียรของพระองค์ และประธานสภาศักดิ์สิทธิ์ของพระ
คาร์ดินาล ก็เรียกพระทรงสมณศักดิ์สูงซึ่งเป็นผู้อวมงกุฏเข้ามาหา
แล้วเขาก็เดินเข้าไปยังสันตะปาปา คุณเข่าลงพร้อมกับถอดมงกุฏไว้
ในมือ และประกาศว่า “พระองค์จงทรงสวมพระมาลาซึ่งประกอบ
ด้วยมงกุฏสามชั้น และขอให้ทรงระลึกว่าพระองค์ทรงเป็นพระ
บิดาของเจ้าและกษัตริย์ทั้งหลาย ดำรงตำแหน่งประมุขศาสนาของ
โลก และทรงเป็นผู้แทนพระเจ้าไครสต์ของพวกเราทั้งหลายบน
พิภพนี้ พระเกียรติและความรุ่งโรจน์ของพระองค์จะทรงปรากฏ
อยู่ยงนิรันดร์ชั่วศตวรรษแล้ว ศตวรรษเล่า”

เมื่อกล่าวจบพระคาร์ดินาลก็ลุกขึ้น และยกมงกุฏขึ้นสวมบน
พระเศียรสันตะปาปา

สันตะปาปา ได้รับการสวมมงกุฏแล้วพระองค์ทรงอำนวยการ
เบเนดิกตินตามประเพณีในพระนามของพระบิดา พระบุตร และพระ
จิต ทรงมอบตุ๊กตุมชน คนนับล้านนั้นแบ่งเป็นชีวิตแต่ละชีวิตได้

ล้วนชีวิตและล้วนวิญญาณ ทรงมองไปยังภูเขาสองกรุงโรมที่อยู่
 ไกลโพ้น เมื่อทรงช่วยพวนี้ พระองค์ทรงยิ้ม และฝูงชนนับล้าน
 เปล่งเสียงแซ่ซ้องชื่นชมพร้อมกัน เพราะองค์สันตะปาปาเองและฝูงชน
 เหล่านั้น ต่างทราบดีว่าความหวังของมนุษย์ทั้งหลายนั้นอยู่ที่พระ
 เมตตาอันไม่มีขอบเขตจำกัดของพระผู้เป็นเจ้า ซึ่งสันตะปาปาได้นำ
 พระของพระองค์มาประสาทให้แก่อำนาจชนนับล้านเหล่านั้น

—จบบริบูรณ์—

